karl may

TAINA LUI OLD SUREHAND

EDITURA PALLAS

Consilier editorial
NICULAE GHERAN

KARL MAY
OLD SUREHAND
Karl May's Gesammelte Reisererzählungen”, Band 15
Freiburg, 1895

Ediţia de faţă reproduce textul traducerii efectuate de Tudora Petcuţ-Bondoc şi Alexandru Bondoc, cu titlul *Old Surehand – 2. La Capul Diavolului,* apărută la Editura Minerva, Bucureşti, în anul 1993, confruntată cu originalul german de Willy Moglescu

KARL MAY

OPERE 26

TAINA LUI OLD SUREHAND

EDITURA PALLAS
BUCUREŞTI, 1997

Coperta de
SERGIU GEORGESCU
Tehnoredactarea de
CRISTINA STANCIU
Corectura de
MIHAI GRIGORESCU

ISBN 973-9141-61-7

CUPRINS

1. La mama Thick

Jefferson City, capitala statului Missouri şi totodată principalul centru din Country Cole, se află pe un platou nu prea înalt al fluviului Missouri, de unde şi se oferă o privelişte captivantă asupra vieţii şi activităţii animate de pe fluviul ce curge în vale. Având pe atunci cu mult mai puţini locuitori decât azi, oraşul îşi avea însemnătatea lui, datorită şi faptului că acolo îşi desfăşura activitatea judecătoria districtuală. Mai multe hoteluri mari ofereau un adăpost acceptabil şi o mâncare destul de bună — dacă plăteai bine. Eu însă am renunţat la un astfel de adăpost, preferând să trag acolo unde puteam cunoaşte oamenii mai îndeaproape, si fiindcă ştiam un loc unde se putea sta şi mânca excelent şi cu mult mai ieftin. *La mama Thick,* pe Five street, la nr. 15, în hanul al cărui renume ajunsese de la Marile Lacuri până la Golful Mexicului şi de la Boston până la Sau Francisco. Un adevărat *westman,* dacă venea la Jefferson City, în nici un caz nu ocolea acest local. Intra acolo pentru un *drink,* mai lung sau mai scurt, ascultând poveştile care făceau ocolul meselor ocupate, de vânători, călăuze sau cercetaşi. În salonul mamei Thick puteai să faci întotdeauna cunoştinţă cu Vestul Sălbatic, fără să fii obligat să vizitezi personal acele *dark and bloody ground,* „meleaguri de beznă şi sânge”.

Era seară când am intrat în sala restaurantului, pe care până atunci n-o cunoscusem. Calul, şi armele le lăsasem la o fermă, în amonte pe fluviu, unde eram aşteptat de Winnetou. Lui nu-i plăceau oraşele, de aceea s-a hotărât să rămână câteva zile la fermă. Aveam intenţia să fac în City diverse cumpărături. Îmbrăcămintea mea avea nevoie de unele îmbunătăţiri, mai bine zis avea mare nevoie de ele, pentru că era tare ponosită. Cizmele, mai ales, deveniseră în câteva

locuri foarte „deschise la suflet” şi erau foarte neascultătoare, căci oricât le-aş fi tras peste genunchi, carâmbii lunecau imediat în jos, până la gleznă.

Scurta mea prezenţă în oraş voiam s-o folosesc şi pentru a mă interesa de Old Surehand. La despărţire, când îl întrebasem când şi unde ne vom mai întâlni, nu putuse să-mi dea un răspuns precis, dar îmi spuse: „Dacă întâmplător o să ajungeţi la Jefferson City, atunci duceţi-vă la banca *„Wallace et company”.* Acolo sigur o să aflaţi unde mă găsesc”.

Acum eram în Jefferson City şi nu voiam să pierd prilejul să-l vizitez pe acest *„Wallace et company”.*

Deci, când am intrat la mama Thick, era pe înserat. Am zărit o sală lungă şi destul de lată, luminată puternic de mai multe lămpi, şi cu vreo douăzeci de mese. Cam la jumătate din ele se afla o societate foarte pestriţă, care împrăştia în jur un fum gros de tutun. Erau de faţă: câţiva gentlemeni bine îmbrăcaţi, cu manşete de hârtie scoase mult din mâneci, cu jobenul lăsat mult pe ceafă şi cu picioarele încălţate în cizme de piele lucioasă urcate pe masă; călăuze şi vânători de tot soiul, înveşmântaţi în hainele cele mai bizare; oameni de culoare, începând de la negrul închis până la măsliniul deschis, cu păr creţ, cârlionţat sau lins, cu buze groase sau subţiri, cu nas turtit de negru sau cu nas mai mult sau mai puţin caucazian; plutaşi şi marinari — cu carâmbii cizmelor traşi până peste genunchi, la brâu cu cuţite cu lama lucitoare şi revolvere gata să tragă; metişi şi alte amestecături de toate soiurile şi nuanţele.

Corpolenta şi respectabila mama Thick se învârtea peste tot, având grijă să nu le lipsească oaspeţilor nimic. Îi cunoştea pe toţi, pe fiecare îl striga pe nume, unuia îi arunca o privire prietenoasă, altuia una ameninţătoare, dacă i se părea că ar avea chef de ceartă, avertizându-l pe ascuns cu degetul. După ce mă aşezai la masă veni şi la mine şi mă întrebă ce doresc.

— Pot căpăta o sticlă de bere, mamă Thick?

— *Yes,* răspunse ea, dând din cap, ba chiar una foarte bună. Îmi place când oaspeţii mei beau bere. E mai bună şi mai sănătoasă decât *brandy,* care, uneori, îi scoate pe oameni din minţi. Sunteţi probabil neamţ, *sir,* nu?

— *Yes.*

— Mi-am dat seama de cum mi-aţi cerut bere. Nemţii beau întotdeauna bere şi bine fac. N-aţi mai fost pe la mine?

— Nu, aş vrea însă astăzi să mă bucur de ospitalitatea dumneavoastră. Aveţi un pat bun?

— Toate paturile mele sunt bune!

Mă măsură cercetător, se vede că faţa mea îi inspira mai multă încredere decât straiele mele, pentru că adăugă:

— Se pare că de multă vreme n-aţi mai schimbat lenjeria, dar îmi place privirea dumneavoastră deschisă. Vreţi o găzduire ieftină?

Găzduirea ieftină însemna să împart patul cu altul.

— Nu, răspunsei. Mi-ar conveni să am o cameră separată şi să nu fiu obligat să dorm în sala comună. În ciuda îmbrăcămintei mele proaste, de plătit, pot plăti.

— Vă cred, *sir.* O să aveţi o cameră numai pentru dumneavoastră. Iar dacă vă e foame, iată şi lista de bucate.

Îmi dădu hârtia şi plecă să-mi aducă berea. Această femeie cumsecade era o gospodină bună, plină de înţelegere şi de prietenie, şi fericirea ei era să vadă în jur oamenii mulţumiţi. Familiar mi se părea şi aranjamentul din local, care era mai degrabă nemţesc decât american.

Luasem loc la o masă liberă ce se afla lângă una mai lungă, ocupată în întregime de consumatori, care întreţineau o conversaţie deosebit de animată. Povesteau fel de fel de peripeţii şi aventuri din Vestul Sălbatic, o parte auzite, altele la care participaseră direct. Unii dintre ei înfruntaseră ani în şir pericolele Vestului Sălbatic, iar pe la mama Thick veneau foarte rar, pentru a se întoarce din nou la îndeletnicirea lor

istovitoare şi totuşi plină de bucurii. Din vorbele lor putui deduce destul de repede cine sunt acei oameni: un *trapper*[1], un recrutor de braţe de muncă din rândul indienilor, un puitor de capcane, un negustor ambulant şi mai mulţi *squatteri*[2]. Aproape fiecare avea cu ce contribui la discuţie, povestind din propria s-a experienţă. Se povestea despre întâlniri şi întâmplări cu Old Firehand, Old Death, Sans-ear, şi cu prietenii mei vechi şi nostimi, Dick Hammerdull şi Pitt Holbers. S-a vorbit despre Old Surehand şi s-a pomenit, de asemenea, şi numele meu. Unul relata despre Canada Bill, altul despre Căpitan Caiman. Unul dintre povestitori locuia tot în han, fiind chiar detectivul Trescow, cel care participase la capturarea acestui pirat şi care se întâlnise şi cu Winnetou.

Mama Thick îmi umplu a doua oară paharul, şoptindu-mi confidenţial la ureche:

— Azi e deosebit de plăcut aici, *sir.* Totdeauna îmi place când e vorba de asemenea întâmplări frumoase, fiindcă atunci ascultă toţi în linişte şi pace. Adică, vreau să spun că e mult mai bine aşa, decât să se certe şi să se încaiere, distrugându-mi mese şi scaune, spărgând pahare şi sticle.

Trecură astfel câteva ore, cu povestiri urmărite în linişte, până când apărură câţiva consumatori noi. Erau şase persoane, intrând cu tărăboi, după ce probabil băuseră cam prea mult. Căutând un loc unde să se aşeze, aleseră tocmai masa mea, cu toate că erau destule locuri libere.

Aş fi preferat să mă ridic, dar desigur că acest gest ar fi fost considerat jignitor şi, nevoind să dau prilej de scandal, rămăsei pe loc. Cerură *brandy,* mama Thick îi servi, dar o făcu într-un fel din care reieşea că tare i-ar fi plăcut să-i vadă ieşind pe uşă afară...

Aveau la ei, pe lângă cuţite, revolvere şi puşti, aşa că nu puteau fi locuitori ai oraşului. Arătau ca nişte bandiţi şi erau

---

[1] Vânător care foloseşte curse (engl.)

[2] Primii ocupanţi ai unor terenuri libere, fermieri (engl.).

aşa de băuţi că pur şi simplu puţeau. Ca să pot rezista să stau cu ei la masă, trebuia să fac un efort să mă stăpânesc. Îşi dădeau importanţă şi vorbeau întruna şi atât de tare, încât aproape că nu se mai auzea nimic din discuţiile celorlalţi consumatori. Dispăruseră liniştea şi intimitatea care domniseră mai înainte.

Cel mai gălăgios dintre ei era un individ înalt şi butucănos, cu o adevărată mutră de buldog. Trăsăturile şi conformaţia feţei lui păreau cioplite cu barda în lemn. Făcea pe şeful celorlalţi, care, la rândul lor, îl priveau cu un anumit respect.

Vorbeau de isprăvi eroice pe care le săvârşiseră sau aveau de gând să le săvârşească, despre averi pe care le-au avut şi le-au risipit, dar pe care aveau de gând să le înjghebeze din nou. Turnau în ei pahar după pahar, şi când mama Thick îşi permise să le zică să bea mai cumpătat, deveniră grosolani şi ameninţară că pun stăpânire pe rafturi şi că se vor servi singuri.

— Aşa ceva n-am să permit, zise patroana cu îndrăzneală. Iată revolverul meu; primul care se va atinge de agoniseala mea, primeşte un glonte.

— Te pomeneşti că de la tine?! râse cel cu mutră de buldog.

— Da, de la mine!

— Eşti o caraghioasă! În astfel de mâini n-are ce căuta un revolver; poate doar un ac de cusut. Chiar crezi că poţi să ne sperii?

— Ce cred eu, e treaba mea. În orice caz, nu mă tem de voi, şi dacă aş avea nevoie de ajutor, sunt destui gentlemeni aici care ar lua apărarea unei văduve lipsite de sprijin.

— Destui gentlemeni? repetă el cuvintele, ironic, ridicându-se de pe scaun şi privind provocator în jur. N-au decât să vină şi o să vedem cine o ia pe coajă: eu sau ei.

Nimeni nu-i răspunse, nici eu, fireşte. La mine, de fapt, nici nu se uitase, atât de puţin se aştepta la o împotrivire din

partea mea. Poate că faţa mea liniştită i se părea atât de blândă, încât nici nu considera necesar să mă ia în seamă.

Fac parte dintre acei oameni la care, tocmai atunci când fierb mai tare pe dinăuntru, trăsăturile feţei iau un aspect deosebit de calm. Cineva, care se considera mare psiholog, căutase odată să-mi explice că atunci când omul devine introspectiv, mai întotdeauna pare nătâng; e firesc să fie aşa.

Văzând că nimeni nu-i răspunde la provocare, buldogul deveni şi mai agresiv.

— Mi-am închipuit eu. Nimeni nu se încumetă să se apropie! râse el. Chiar că aş vrea să văd şi eu cine ar îndrăzni să se măsoare cu Toby Spencer! I-aş întoarce mutra la spate! Mă cheamă Toby Spencer, şi cine vrea să ştie ce fel de băiat este acest Toby, n-are decât să poftească!

Ridicându-şi pumnii, privi din nou, provocator, în jur. Era poate frica, sau poate numai dezgustul faţă de un astfel de om, dar nici de rândul acesta nu se mişcă nimeni. Aşa că el râse şi mai tare, exclamând:

— Vedeţi, *boys!* E suficient ca Toby Spencer să spună un singur cuvânt şi tuturor li se face imediat inima cât un purice. Chiar că nu e nici unul, măcar unul singur, care să îndrăznească să se clintească? Şi ăştia vor să treacă drept gentlemeni!

Atunci, totuşi, unul dintre consumatori, care părea să fie fermier, un om masiv, dar care tot nu se putea măsura cu găliganul, se ridică şi făcu câţiva paşi, zicând:

— Te înşeli, Toby Spencer, dacă tu crezi că nimeni nu se încumetă să te înfrunte. Iată, eu sunt unul care îi la apărarea mamei Thick.

— Aşa, aşa! zise scandalagiul, privindu-l cu dispreţ. Dacă eşti atât de curajos, de ce te-ai oprit? De ce nu vii mai aproape?

— Vin numaidecât! răspunse celălalt, făcând câţiva paşi şi apropiindu-se din nou.

Vocea lui însă nu mai era atât de sigură. Şi cum Toby Spencer înaintase şi el, se aflau acum foarte aproape unul de altul.

— *Well,* deci dumneata eşti omul care nu se teme? întrebă provocatorul. Un băieţel pe care cu un singur deget îl fac să-şi piardă echilibrul!

— Dovedeşte-o, dacă poţi!

— S-o dovedesc? Se face imediat! Şi odată cu ameninţarea făcu doi paşi spre el.

— Da, *come on!* exclamă celălalt, făcând doi paşi înapoi.

— Opreşte-te, eroule, şi ţine-te bine, altfel te lipesc de perete ca pe un afiş.

Spencer înaintă din nou, fermierul se dădu iar înapoi, încercând să se apere cu gura:

— Să nu-ţi închipui că ne poţi intimida cumva!

— Vreau să văd dacă poţi să mă înfrunţi sau nu! O să te agăţ acolo sus, pentru ca toţi să vadă ce apărător grozav are mama Thick.

Îi fulgeră două lovituri puternice, cu dunga mâinii, voind parcă să-i reteze grumazul, apoi îl prinse în braţe şi, ridicându-l, îl agăţă în cuier. Nu era o încercare de forţe chiar aşa de simplă, dar el o execută fără un efort prea vizibil. Pentru o clipă, celălalt rămase atârnat de cuier, dar, zbătându-se, gulerul hainei sale din piele de bivol se rupse şi el căzu pe podea. Spencer începu să râdă în hohote, banda lui îl acompanie, şi nici ceilalţi nu putură rămâne complet serioşi, cu toate că scandalagiul nu se bucura de aprobarea lor. Râsul acesta îl însoţi pe fermier, care, ruşinat, se întoarse la locul lui; apoi avui eu norocul să fiii luat în seamă. Spencer mă privi cu curiozitate şi întrebă:

— Şi dumneata eşti un ins la fel de viteaz ca cel de colo?

— Nu cred, *sir,* răspunsei eu liniştit.

La mesele din jur tăcură toţi, să audă ce o să urmeze. Poate că aveau să asiste iar la ceva hazliu.

— Deci, nu, continuă el. Nu mi se pare să fii un erou. Spre norocul dumitale, căci altfel te-aş agăţa şi pe dumneata de un cui.

Întrucât tăceam, se răsti la mine:

— Nu mă crezi?

— Hm! Sunt gata să te cred.

— Serios? Ei, află că Toby Spencer nu-i omul care să permită să se facă glume cu el!

Era clar că voia să se lege de mine. Văzui cum mama Thick mă priveşte îngrijorată şi-i făcui pe plac, răspunzând foarte politicos.

— Sunt convins, *sir.* Cine are atâta putere încât să agaţe dintr-o singură mişcare un om într-un cuier, acela n-are de ce să permită să fie luat în râs.

Privirea încruntată cu care mă fixa deveni mai blândă şi faţa lui luă o expresie aproape prietenoasă, în timp ce-mi zise pe un ton mulţumit:

— Ai dreptate, *sir.* S-ar părea că eşti un om la locul lui. Vrei să-mi spui ce meserie ai?

— Hm! Propriu-zis nici una, căci tocmai acum n-am nici o treabă.

— Totuşi trebuie să fii ceva, sau să faci ceva. Ori nu faci nimic?

— Fără îndoială că fac câte ceva. Am încercat diferite meserii.

— Şi nu ţi-a reuşit nici una?

— Din păcate!

— Ce ai făcut ultima dată?

— Ultima dată am fost în prerie.

— În prerie? Deci vânător? Ştii să tragi cu arma?

— Oarecum.

— Ştii să călăreşti?

— La fel.

— Am impresia că eşti cam fricos din fire!

— Hm! Depinde de împrejurări. Numai la nevoie trebuie să dovedeşti că ai curaj, altfel e lăudăroşenie.

— Aşa e. Ştii că începe să-mi placă de dumneata. Eşti un *boy* modest, care poate fi folositor. Dacă aş şti că nu eşti un *greenhorn* sadea, atunci...

— Atunci? întrebai eu, deoarece nu terminase fraza.

— Te-aş întreba dacă ai chef să vii cu noi.

— Unde?

— În Vestul Sălbatic. Vrei să vii?

— Înainte de a vă răspunde, e firesc să ştiu unde vă duceţi şi ce vreţi să faceţi acolo.

— *Well,* şi asta e adevărat şi bine gândit. Mergem puţin sus, în Colorado, cam prin Parcul de la Saint Louis. Nu cumva ai mai fost pe acolo?

— Da.

— Cum? Aşa departe? Nu te-aş fi crezut în stare! Cunoşti regiunea care se cheamă Foam Cascade[1]?

— Nu.

— Acolo mergem. De curând s-a descoperit acolo, sus, în parcurile alea, atâta aur încât nu trebuie pierdut prilejul.

— Vreţi să faceţi săpături?

— Hm... da... a... a... a, răspunse el tărăgănat.

— Şi dacă nu găsiţi nimic?

— O să găsească alţii, răspunse el cu un gest semnificativ din umeri. Nu trebuie să fii neapărat un *digger*[2]*,* ca să câştigi ceva, în aceste *digginsuri*[3]*.*

Înţelesesem la ce se referea. Voia să culeagă de unde nu semănase.

— Nu trebuie să-ţi faci griji că n-o să găsim nimic, căută el să mă tenteze. Se gândea serios să mă ia cu el, deoarece, cu cât avea mai mulţi oameni, cu atât putea face afaceri mai bune, iar pe mine probabil mă taxase drept cineva de care

[1] Cascada înspumată (engl.).

[2] Căutător de aur (engl.).

[3] Mine de aur (engl.).

poţi profita şi după aceea îl poţi goni, în cel mai bun caz. Suntem convinşi cu toţi, urmă el, că o să dăm de surse bogate; avem cu noi un om priceput în meserie.

— Un geolog?

— E mai mult decât geolog; are toate cunoştinţele şi experienţa necesară la *diggins.* Spunându-ţi că e un ofiţer de cel mai înalt grad, un general, n-o să mai ai nici o îndoială.

— General? întrebai eu în timp ce îmi veni o idee. Cum îl cheamă?

— Douglas. A participat la numeroase bătălii şi apoi a întreprins cercetări ştiinţifice foarte amănunţite în munţi, ajungând la convingerea că vom găsi mult aur. Ei, ce zici, ai chef să vii?

Dacă ar fi vrut cu adevărat să caute aur, s-ar fi ferit desigur, să vorbească despre asta aici, de faţă cu atâţia martori. Deci, avea cu totul alte intenţii, iar faptul că pseudogeneralul aparţinea acestei societăţi, dovedea că nu era lucru curat. Păstrându-şi numele de Douglas, era o mare imprudenţă din partea lui, pe care cu greu puteam s-o înţeleg.

— Nu, *sir,* n-am chef, îi răspunsei.

— Şi de ce nu?

— Foarte simplu: nu-mi place afacerea.

— Şi de ce nu-ţi place?

Trăsăturile prietenoase de mai înainte se înăspriră tot mai mult, devenind, până la urmă, ameninţătoare.

— Fiindcă nu sunt pe gustul meu.

— Dar ce fel de gusturi ai, *sir?*

— De felul celor care ţin la cinste.

Sărind în sus, ţipă la mine:

— Mii de draci! Vrei cumva să spui că nu sunt cinstit?

Se ridicară şi câţiva dintre ceilalţi clienţi. Voiau să vadă mai îndeaproape scena care avea să urmeze.

— Mă interesează la fel de puţin cinstea dumitale, cum

nici pe dumneata nu te privesc gusturile mele.

Rămăsesem liniştit pe scaun, urmărindu-l însă de aproape cu privirea, spunând, în continuare:

— N-avem nimic comun şi e bine să ne lăsăm reciproc în pace!

— Să ne lăsăm în pace? M-ai insultat şi trebuie să-ţi arăt cine e Toby Spencer.

— Nu mai e nevoie să-mi arăţi.

— Aşa? Ştii deja cine sunt?

— Da. Ceea ce de fapt sunt şi eu, şi anume un client al mamei Thick, şi ca atare trebuie să te porţi cuviincios, dacă vrei să fii tratat cum se cuvine.

— Aha! Şi cum vrei să mă tratezi?

— După cum meriţi. Nu ţi-am cerut să te aşezi la masa mea, mai erau destule locuri libere. Nu ţi-am cerut nici să vorbeşti cu mine. Iar după ce m-ai atras în discuţie, am rămas politicos şi la obiect. Numi pasă de planurile şi intenţiile dumitale, dar întrucât m-ai întrebat dacă vreau să te însoţesc în Colorado, ţi-am răspuns liniştit că n-am chef.

— Mi-ai vorbit despre cinste, *boy,* şi asta nu permit.

— Nu? Hm! Cred că un om cinstit poate să asculte liniştit vorbindu-se despre cinste, fără să se înfurie din cauza aceasta.

— Omule, păzeşte-te, iar îmi aduci o jignire, pe care eu ...

Hangiţa îl întrerupse, cerându-i să păstreze linişte. Furios, el ridică mâna asupra ei.

— Nu trebuie să vă expuneţi primejdiei, mamă Thick, o rugai eu. Sunt obişnuit să-mi port eu însumi de grijă şi să mă apăr singur întotdeauna.

Scandalagiul se înfurie mai tare şi ţipă la mine:

— Te aperi singur? Apără-te! Na, pentru jignirile tale!

Ridicase pumnul să lovească, dar eu eram pregătit. Într-o clipă ridicai paharul cu bere, parând cu el lovitura: în loc să mă nimerească pe mine, lovi paharul, care se făcu ţăndări. În

acelaşi timp, sării în picioare şi-i repezii cu atâta putere un pumn de jos în sus în bărbie, încât corpul său, cât era de mare şi solid, zbură înapoi, prăbuşindu-se pe podea, răsturnând o masă şi mai multe scaune.

De el deocamdată scăpasem şi trebuia să fiu cu ochii pe fârtaţii lui, care mă împresurară imediat, cu strigăte sălbatice. Cu doi pumni făcui ca unul să zboare în dreapta, altul în stânga; celui de-al treilea îi repezii ambii pumni în burtă, făcându-l să se prăbuşească icnind. Ultimii doi se dădură înapoi, uluiţi.

Între timp, însă, Spencer se ridicase, anevoie. Din cauza cioburilor de sticlă, o mână îi sângera, iar din gură îi curgea sângele gârlă: când îl pocnisem, îşi muşcase limba. Scuipând sânge spre mine, urlă:

— Câine, te omor! Un ţopârlan, care nici nu ştie ce meserie are, îndrăzneşte să-l înfrunte pe Toby Spencer! O să te...

— Stai! Ia mâna de la centură! îl întrerupsei eu, pentru că dusese mâna la revolver; între timp, îl scosei pe al meu, îndreptându-l spre el.

— Ba am să pun mâna la centură, zise el spumegând. Glontele meu o să te...

— Îţi spun încă o dată, ia mâna de pe armă, altfel trag! îl avertizai eu din nou.

Îşi scoase revolverul. Îi ochii mâna; scoase un urlet, lăsă mâna în jos, iar revolverul îi căzu pe podea.

— Mâinile sus! Imediat, voi toţi, mâinile sus! Cine nu se supune, primeşte un glonte! strigai eu.

În Vest, „mâinile sus!” este o expresie periculoasă. Avantajul e de partea celui care are primul arma în mână. Pentru a se salva, nu are voie să-şi cruţe adversarul. Dacă cineva comandă „mâinile sus!” şi nu i se dă imediat ascultare, atunci trebuie să tragă. Acest lucru, ştiut de toţi, îl ştiau şi cei şase găligani: fără zăbavă îşi ridicară mâinile în

sus. Scoasei şi pe cel de-al doilea pistol şi, cu ţevile îndreptate spre ei, îi prevenii:

— Nu cumva să lăsaţi mâinile jos, până nu terminăm! Mai am unsprezece gloanţe... Mamă Thick, ia-le, te rog, acestor indivizi, puştile, pistoalele şi cuţitele! Mâine dimineaţă pot trimite sau pot veni personal să şi le ia. Şi vezi dacă au bani în buzunare. Le scazi consumaţia şi preţul paharului spart de Spencer. Pe urmă, se pot căra.

Mama Thick se grăbi să-mi urmeze povaţa, şi, de fapt, era cam comic cum stăteau cei şase în jurul mesei, cu mâinile ridicate, fără să îndrăznească să se mişte. Din ceea ce aveau asupra lor, se putea vedea cam ce fel de oameni sunt; aveau numai câţiva cenţi peste ceea ce consumaseră. După ce hangiţa îşi încasă dreptul, zisei:

— Acum, mamă Thick, deschide uşa, ca să poată ieşi în pas de defilare! Afară, pot să lase mâinile jos, dar nu înainte de a ieşi, altfel trag şi în ultima clipă.

Uşa fu deschisă şi bandiţii ieşiră unul câte unul, cu mâinile ridicate. Spencer ieşi ultimul. Înainte de a păşi pragul, se întoarse şi strecură printre dinţi ameninţarea:

— La revedere! Dar atunci o să stai tu cu mâinile ridicate, câine!

Prin sală trecu un suspin de uşurare, destrămând tensiunea generală. Aceşti gentlemeni cumsecade nu şi-ar fi putut închipui un atare deznodământ. Aducându-mi încă un pahar cu bere, mama Thick îmi întinse mâna şi-mi zise:

— Trebuie să vă mulţumesc, *sir.* M-aţi scăpat de aceşti şnapani, care cine ştie ce ar mai fi făcut. Şi ce bine v-aţi descurcat! Am să vă dau cea mai bună cameră din câte am. Dar păziţi-vă de oamenii ăştia! Cu siguranţă că la prima întâlnire au să vă atace.

— *Pshaw!* Nu mi-e frică!

— Să nu luaţi lucrurile aşa uşor! Asemenea derbedei caută să lovească pe la spate, nu din faţă.

După aceea observai că oamenii o întrebară despre mine, dar nici ea nu putu să dea vreo lămurire. Voiau să ştie cine sunt, dar eu nu aveam nici un motiv să leg cunoştinţe care ar fi durat cel mult două, trei zile; mai mult de atât, nu voiam să rămân la Jefferson.

Când mi se arătă camera, am constatat că mama Thick se ţinuse de cuvânt. O cameră mai bună şi mai curată nici că puteam să-mi doresc, aşa că am dormit cu mult mai bine decât mi-aş fi putut închipui; pentru că, de obicei, un *westman* nici nu poate închide ochii când se află pentru prima dată între patru pereţi.

A doua zi, dimineaţa, prima mea grijă fu să arăt mai ca lumea, după care căutai banca *„Wallace & comp”,* pentru a mă interesa de Old Surehand. Eram foarte curios să aflu ce fel de legături avea cu această firmă şi ce veşti o să aflu despre el.

De la mama Thick nu trebuia să merg prea mult, banca aflându-se pe aceeaşi stradă. La ghişeu, când întrebai de mister Wallace, îmi cerură să-mi spun numele, pe care însă îl trecui sub tăcere, neştiind cum stau lucrurile. Deseori, e bine să nu fii identificat. De multe ori, în peregrinările mele, am avut de câştigat numai datorită faptului că nu se ştia cine sunt.

— Spuneţi-i lui mister Wallace că sunt un cunoscut de-al lui Old Surehand.

Abia pronunţai acest nume, şi capetele tuturor funcţionarilor se întoarseră spre mine. Am fost anunţat în felul în care am dorit şi apoi condus într-o cameră unde, în spatele unui birou, se afla un singur bărbat, care, la intrarea mea, se ridică în picioare. Era un yankeu, de vârstă mijlocie, şi avea o înfăţişare plăcută. Privindu-mă cercetător şi întrebător, se prezentă:

— Mă numesc Wallace, *sir.*

— Iar pe mine mă cheamă Old Shatterhand.

— Ah! Fiţi binevenit şi luaţi loc, *sir.* Am auzit multe lucruri bune despre dumneavoastră. Desigur că abia aţi sosit la Jefferson City?

— Nu. Sunt de ieri aici.

— Cum, aţi venit fără să mă anunţaţi imediat? Unde aţi tras, *sir?*

— Aici în apropiere, la mama Thick.

— O cunosc, e o femeie bună şi cinstită, dar nu-i o gazdă destul de potrivită pentru un gentleman ca Old Shatterhand.

— Oh, dar stau minunat acolo şi sunt destul de mulţumit.

— Da, fiind obişnuit cu popasurile în aer liber, nu prea sunteţi pretenţios. Dar dacă ajungeţi, totuşi, într-un loc civilizat, trebuie să vă odihniţi şi să profitaţi de tot ce vă puteţi permite. Asta e o datorie faţă de sănătatea dumneavoastră fizică şi psihică.

— Tocmai de dragul acestei sănătăţi, nu vreau ca diferenţa să fie prea mare, *sir.*

— Se poate! Dar sper că nu o să-mi refuzaţi invitaţia si să staţi la mine cât vă mai aflaţi în oraş.

— Mulţumesc şi vă rog să mă iertaţi că vă refuz! Probabil că mâine o să plec deja, şi apoi îmi place să fiu complet independent, ca să pot acţiona liber, ceea ce n-ar fi cazul dacă aş locui la dumneavoastră. Pe urmă, sunt obligat faţă de mister Surehand să nu vă deranjez.

— Cum aşa?

— Îl cunoaşteţi bine?

— Mai bine ca oricine. O să vă spun că suntem chiar rude.

— *Well.* M-a rugat să nu mă interesez de situaţia lui. Dacă aş sta la dumneavoastră, probabil că aş sesiza vreun amănunt, sau aş ghici câte ceva ce n-ar trebui să ştiu.

— Hm! mormăi el dus pe gânduri. Fireşte că trebuie să accept acest motiv, ca şi argumentul cu independenţa dumneavoastră. De aceea n-o să insist. Dar vreau să vă spun deschis că aţi fi cât se poate de binevenit.

— Mulţumesc, mister Wallace! Singurul scop al vizitei mele este să vă întreb dacă ştiţi unde se găseşte acum mister Surehand!

— A plecat sus, pe la Parcuri, la început în cel de la Saint Louis.

— Ah! Când a plecat de aici?

— De vreo două zile.

— Asta înseamnă că pot să-l ajung din urmă.

— Vreţi să vă duceţi acolo sus, la el?

— Da. Împreună cu Winnetou.

— Cu Winnetou? Mă bucur enorm de acest lucru. Tot timpul suntem foarte îngrijoraţi pentru Old Surehand. Ştiind că doi oameni ca dumneavoastră sunt alături de el, putem fi cu mult mai liniştiţi. I-aţi mai salvat o dată viaţa, de aceea cred că...

— O, vă rog! îi tăiai eu cuvintele de laudă. După cum v-am mai spus, nu vreau să pătrund în tainele lui. Puteţi însă să-mi spuneţi dacă l-a găsit atunci, în Fort Terret, pe acel Dan Etters pe care-l căuta?

— Nu, Etters nici nu a fost acolo.

— Vasăzică a fost o minciună de-a „generalului”?

— Da.

În clipa aceea intră un funcţionar cu un cec în mână şi întrebă dacă poate să fie onorat.

— Un cec de cinci mii de dolari, din partea lui „Gray & Wood”, din Little Rock, citi Wallace. E bun şi poate fi plătit.

Funcţionarul ieşi. După câtva timp, prin faţa ferestrei trecu un om, pe care îl zării atât eu cât şi bancherul.

— Cerule! exclamai. E „generalul”!

— Cum? E „generalul” care l-a trimis pe Old Surehand degeaba în Fortul Terret?

— Da.

— A trecut pe aici, mi se pare că a intrat chiar în banca mea. Îmi permiteţi să mă interesez ce a vrut?

— Iar eu trebuie să văd unde se duce!

Mă grăbii să ies în stradă, dar „generalul” dispăruse. Mă dusei până la prima intersecţie, dar nici acolo nu-l văzui. Dar cum eu nu aveam nimic de-a face cu el, nu era cazul să fiu dezamăgit. Numai să nu mă fi zărit el pe mine, pentru că atunci trebuia să mă păzesc, să nu mă atace în mod josnic, pe la spate. Întorcându-mă la Wallace, aflai că cecul fusese prezentat de „general”. Fireşte că nu-l cunoscuse nimeni.

Deoarece nu acceptasem să locuiesc la el, Wallace mă invită să luăm măcar micul dejun împreună. Apoi, ai lui mă convinseră să rămân şi la masă şi după acea fui reţinut până aproape de cină. Deci era către ora nouă când mă întorsei la mama Thick.

Hangiţa avea chef să mă certe că lipsisem atâta timp. Îmi mărturisi că-mi pregătise o friptură cu totul specială, şi pentru că nu venisem, o mâncase mister Trescow. O parte din clienţii de ieri erau din nou prezenţi şi conversaţia fu iarăşi animată.

Interesându-mă, aflai că, imediat după ce plecasem, Toby Spencer trimisese după armele lor. De la locul meu, puteam observa bine uşa de la intrare, aşa că am fost printre primii care a văzut intrarea a doi oameni, asupra cărora toţi cei prezenţi îşi îndreptară imediat privirile. De altfel, felul cum arătau era fireşte indicat să stârnească cel mai viu interes.

Unul era scurt şi gras, celălalt lung şi slab. Grasul era bronzat la chip şi fără pic de barbă, în timp ce lunganul avea faţa la fel de bronzată, dar parcă bântuită de secetă, deoarece barba lui consta din numai câteva fire de păr, care-i atârnau împreună cu mustăţile până pe piept, şi arăta de parcă ar fi fost mâncat de molii. Îmbrăcămintea lor era şi mai fistichie. Din cap şi până în picioare erau înveşmântaţi într-un verde ca scaiul. Aveau nişte bluze scurte şi largi, verzi, pantaloni scurţi şi încăpători, tot verzi, manşete verzi, cravate verzi, mănuşi verzi şi şepci tot verzi, cu două cozoroace, unul în faţă, altul în spate, în genul căştilor coloniale. Numai

monoclul la ochi le lipsea, ca să poată fi categorisiţi printre precursorii sau inventatorii fanţilor de astăzi, mai ales că şi în mâini purtau nişte umbrele uriaşe, informe, tot verzi.

Bineînţeles că toate privirile se îndreptară spre ei. În ciuda îmbrăcămintei, sau mai degrabă a travestirii lor, am recunoscut imediat pe vechii mei prieteni. Dar vrând să mă distrez puţin, mi-am întors scaunul, în aşa fel ca să nu-mi poată vedea faţa. Nici nu le trecu prin cap să salute, considerând că aşa ceva ar fi sub demnitatea lor. Nici să vorbească mai încet nu considerau necesar. Privind în jur, grasul se opri lângă o masă goală şi-l întrebă pe cel slab, care îl urma cu paşi măsuraţi:

— Ce părere ai, Pitt, bătrân *racoon*[1], putem să poposim aici, la acest obiect cu patru picioare?

— Dacă tu crezi că se potriveşte pentru noi, n-am nimic contra, bătrâne Dick, răspunse lunganul.

— *Well,* deci să ne aşezăm aici!

Se aşezară la masă. Patroana localului se duse la ei si-i întrebă ce doresc.

— Dumneavoastră sunteţi stăpâna acestui palat unde se poate mânca şi dormi, ma-am? întrebă Dick Hammerdull.

— *Yes!* Vreţi cumva să înnoptaţi la mine, *sir?*

— Dacă vrem să înnoptăm aici sau nu, e totuna; avem deja o cocioabă unde să stăm. Ce aveţi de băut?

— Tot felul de *brandy.* Dar v-aş recomanda, în mod deosebit, drojdia mea de mentă şi *caravay*[2] care este excepţională.

— Drojdie încoace, drojdie încolo, noi nu bem spirtoase. Bere nu aveţi?

— Chiar foarte bună.

— Atunci aduceţi două ulcioare pline, dar să fie mari!

Mama Thick le aduse berea. Hammerdull puse cana la

---

[1] Specie de şobolan care trăieşte în America.

[2] Plantă aromatică.

gură şi o goli dintr-o răsuflare. Atunci şi Pitt Holbers şi-o goli pe-a lui până la fund, tot dintr-o dată.

— Ce părere ai, Pitt, să ne mai toarne un rând?

— Dacă tu crezi, dragă Dick, că n-o să ne îmbătăm, n-am nimic împotrivă. Berea asta are un gust mai plăcut decât apa din savană.

Cănile le fură umplute din nou, şi abia atunci noii veniţi se hotărâră să privească în jur, la cei prezenţi în sală. Astfel, grasul îşi aruncă, primul, ochii asupra detectivului Trescow, care se uita cu surprindere şi curiozitate la cei doi.

— Mii de trăsnete! exclamă grasul. Pitt, *racoon* bătrân, ia uită-te la masa aia lungă! Îl cunoşti pe acel gentleman, cure stă în colţul din dreapta, zâmbindu-ne de parcă i-am fi socri sau altfel de rude?

— Dacă tu crezi că-l cunosc, dragă Dick, atunci n-am nimic contra.

— Nu-i poliţistul care vroia să-l prindă pe piratul acela? Hai, vino să-i scuturăm labele din faţă!

Se îndreptară repede spre masa cea lungă. Trescow veni cu mare bucurie în întâmpinarea lor. Încă de ieri îl observasem cu mare atenţie în timp ce povestea despre Căpitanul Caiman. Avea o faţă tare arsă de soare şi bătută de vânturi şi ploi, chiar dacă nu arăta ca un *westman*. Însă trăsăturile lui însufleţite, privirea deschisă, pătrunzătoare şi inteligentă, vădeau un caracter hotărât, stăpânit şi sigur de sine. Voise să vadă dacă e recunoscut de cei doi *westman*-i, de aceea nu-i salutase el primul. Iată că Dick Hammerdull şi Pitt Holbers, despre care chiar ieri pomenise, se aflau aici, la mama Thick! Fireşte că era un eveniment mare şi îmbucurător. Toţi cei de la masă le strânseră mâna şi se înţelege de la sine că cei doi trebuiră să-şi părăsească masa şi să se aşeze lângă cunoştinţele lor vechi şi noi.

— Abia ieri am vorbit despre voi, spuse Trescow. Le povesteam aventurile noastre de atunci. De aceea nu trebuie

să vă mire că aceşti domni vă cunosc şi vă îndrăgesc. Vreţi să ne spuneţi cum aţi dus-o de atunci? După ce am asistat la nimicirea Căpitanului Caiman şi a fârtaţilor săi, împreună cu vasul „Miss Amiral”, a trebuit să ne despărţim la New York.

— Cum am mai dus-o? Foarte bine, răspunse Hammerdull. Am plecat drept spre Vestul Sălbatic, unde, fireşte, am căutat imediat *hide-spotul,* ascunzişul nostru. De atunci am trecut prin multe şi am avut mereu vânat din belşug. În felul ăsta ni s-au umplut pungile, încât nici nu mai ştim ce să facem cu atâta bănet.

— Înseamnă că sunteţi de invidiat, mister Hammerdull.

— De invidiat, mister Trescow? Astea-s prostii! Ce să faci cu atâţia bani când nu ai cum să-i foloseşti? Ce pot să fac în Vestul Sălbatic cu bucăţile mele de aur, cu cecurile şi hârtiile mele de valoare?

— Duceţi-vă cu ele în Est şi profitaţi de viaţă!

— Mulţumesc. De ce anume să profit acolo? Să mă instalez într-un birt şi să înghit mâncăruri gătite numai la cuptor, după cartea de bucate şi nimic preparat la un foc de tabără? Să mă las strivit pe jumătate în îmbulzeala dintr-o sală de concert şi să respir cel mai infect aer de pe tot globul, şi să-mi expun urechile unor sunete asurzitoare de tobe şi trompete? Afară, în foşnetul pădurilor seculare şi în glasurile tainice ale regiunilor sălbatice, Dumnezeu, oferă fiecăruia, care ştie să-l guste, un concert mai presus de viorile şi tobele noastre. Sau să mă aşez într-un teatru şi să-mi bag nasul în mirosurile de mosc şi de paciuli care umplu aerul, în timp ce piesa care se joaca mă face să mă îmbolnăvesc de râs sau de plâns, zdruncinându-mi sănătatea? Să-mi închiriez o locuinţă în care să nu poată să bată vântul, şi nici să cadă o picătură de ploaie? Să mă culc într-un pat, deasupra căruia nu există nici cer liber, nici stele, nici nori, şi unde eu însumi să mă tolănesc între perne, încât să cred că sunt o pasăre pe jumătate jumulită? Nu! Slăbiţi-mă eu plăcerile Estului.

Singurele şi adevăratele plăceri le găsesc în Vestul Sălbatic, şi pentru astea nu trebuie să plătesc nimic. Iată de ce nu am nevoie de aur şi bani, şi vă puteţi închipui cât este de supărător să fii un om bogat, căruia însă bogăţia nu-i aduce nici o plăcere sau folos. Şi atunci ne-am gândit ce să facem cu banii de care nu avem nevoie. Luni întregi ne-am bătut capul, şi până la urmă Pitt Holbers a avut o idee foarte bună, excelentă. Nu-i aşa, Pitt *racoon* bătrân?

— Dacă tu crezi că-i adevărat excelentă, atunci sunt de acord. Te referi la bătrâna mea mătuşă?

— Că ţi-e mătuşă sau nu, e totuna, însă ideea va fi realizată. Trebuie să ştiţi că Pitt Holbers şi-a pierdut părinţii de când era mic şi a fost crescut de o mătuşă bătrână, de la care, însă, a fugit, pentru că felul în care-l creştea era cam dureros. O să recunoaşteţi şi dumneavoastră, *meş-şurs,* că există impresii de care nu poţi scăpa, mai ales dacă zilnic sunt împrospătate cu bătaie, fie cu băţul, fie cu palma. Astfel de impresii dureroase l-au determinat pe Pitt Holbers să fugă de acasă. Cu înţelepciunea s-a tinerească, a apreciat că talentul pedagogic al mătuşii era cam prea insistent asupra unor părţi deosebit de sensibile ale corpului său. Acum, însă, i-a venit mintea la cap, şi recunoaşte că ar fi trebuit să încaseze mai multe bătăi. Buna mătuşă nu-i mai apare în chip de balaur, ci în cel al unei zâne, care voia să modeleze cu băţul forma lui umană exterioară, ca să-i facă fericit interiorul. Această convingere i-a trezit sentimentul recunoştinţei, precum şi ideea de a cerceta dacă mătuşa mai este în viaţă. Dacă a murit, trebuie să trăiască urmaşii, pentru că pe lângă nepot, mai avea şi copiii ei, pe care i-a educat la fel, şi acum merită să fie oameni fericiţi. Acest noroc vrem să l-il dăruim. Dacă o găsim, mătuşa va primi banii noştri, adică şi pe ai mei, căci n-am nevoie de ei, şi e totuna dacă e mătuşa mea sau a lui. Acum, *meş-şurs,* ştiţi de ce ne găsiţi aici, la hotarul dintre Est şi Vest. Vrem să o vizităm pe zâna

cea bună a lui Pitt Holbers, şi neputând apărea în ochii unei asemenea fiinţe aşa cum umblăm în pădurile seculare, am lepădat *leggins*-urile şi peticitele noastre haine vânătoreşti şi am îmbrăcat aceste frumoase costume verzi, pentru că ne amintesc de culoarea preriei şi de verdele desişurilor.

— Şi dacă nu găsiţi mătuşa, *sir?* întrebă Trescow.

— Atunci îi căutăm copiii şi le dăm lor banii.

— Şi dacă şi ăştia au murit?

— Să moară? Prostii! Copiii crescuţi după astfel de principii sunt căliţi pentru viaţă şi nu mor aşa uşor.

— Şi banii îi aveţi la dumneavoastră?

— *Yes.*

— Dar fără îndoială că-s puşi bine, mister Hammerdull? întreb asta întrucât ştiu că există *westman*-i care manifestă, de obicei, o uluitoare nepăsare în legătură cu păstrarea banilor.

— Nepăsare sau nu, e totuna; noi i-am pus aşa de bine încât nici cel mai abil hoţ nu ar putea să dea de ei.

Dick şi Pitt Holbers aveau agăţate de umăr câte o geantă verde-gălbuie, şi Dick, bătând cu palma peste ea, zise:

— Îi purtăm mereu cu noi, aici în gentile astea, pe care noaptea le punem sub cap. Am preschimbat averea noastră în frumoase cecuri bune, în hârtii de valoare, eliberate de ,,Grey & Wood” din Little Rock, pentru care orice bancă îţi eliberează suma corespunzătoare. Ia, uitaţi-vă aici!

Auzindu-i pomenind de firma „Grey & Wood” din Little Rock, mă gândii, fără să vreau, la „general”, care prezentase în cursul dimineţii, la banca „Wallace et Comp”, un cec de la banca amintită. Dick Hammerdull deschise geanta, băgă mâna şi scoase un portofel din piele, pe care îl descuie cu o cheiţă.

— Banii stau aici, *meş-şurs,* spuse el, de două ori închişi în două genţi, aşa că nimeni nu poate să ajungă la ei. Dacă cecurile astea…

Se opri în mijlocul frazei. Cuvântul nu numai că nu-i ieşise din gură, dar îi rămase undeva în fundul gâtului. Voise să scoată nişte cecuri din portofel, ca să le arate tuturor. De la distanţă văzui că ţinea în mână un pachet mic, de culoare deschisă. Faţa lui exprima mirare, ba chiar consternare.

— Cei asta? întrebă el. Ieri, când am avut cecurile în mână, le-am învelit oare în hârtie de ziar? Poate că ştii tu ceva, Pitt Holbers?

— Nu ştiu nimic despre nici un ziar, răspunse Pitt.

— Nici eu; şi totuşi aici e un pachet învelit în hârtie de ziar. Curios, foarte curios!

Desfăcu hârtia şi, pălind, exclamă speriat:

— Ei, drăcia dracului! Unde-s cecurile? Căută apoi şl în celelalte despărţituri ale genţii: erau goale. Au dispărut cecurile! Nu sunt aici... nici aici... şi nici aici nu-s. Ia vezi, unde sunt ale tale, Pitt Holbers, bătrâne *racoon*. Sper ca tu să le mai ai!

Holbers îşi deschise geanta, zicând:

— Dacă tu crezi că au dispărut, dragă Dick, nu ştiu cum s-ar fi putut întâmpla aşa ceva.

Se dovedi imediat că şi cecurile lui dispăruseră.

Cei doi *westman*-i săriseră în picioare şi se priveau aiuriţi.

Faţa, şi aşa îngustă a lui Pitt Holbers, se mai lungi încă pe jumătate, iar Dick Hammerdull, după ultimele cuvinte, rămase cu gura căscată, uitând s-o mai închidă.

Toţi cei de faţă, nu numai cei de la masa lor, împărtăşiră părerea că fuseseră prădaţi, căci tuturor, chiar şi mie, ne era clar că e vorba de un furt; ba mai mult puteam să ghicesc cine este hoţul. Cu toţii îi asaltau cu întrebări pe Hammerdull şi Holbers, la care nici nu putură răspunde, până ce Trescow interveni în această hărmălaie, strigând cu glas tare:

— Linişte, *gents!* Cu gălăgia asta nu dobândim nimic. Treaba trebuie începută altfel. Fiind de competenţa mea, te rog, mister Hammerdull, să-mi răspunzi liniştit şi cu

chibzuinţă la unele întrebări. Eşti sigur că hârtiile de valoare s-au aflat în geanta asta?

— La fel de sigur pe cât sunt de convins că mă cheamă Dick Hammerdull!

— Şi ziarul ăsta nu era în ea?

— Nu.

— Înseamnă că hoţul a scos hârtiile de valoare şi a pus în schimb uri ziar împăturit, ca să vă ţină cât mai mult sub impresia că cecurile sunt la locul lor. Portofelul era la fel de umflat ca şi înainte si, dacă l-aţi fi luat în mână, puteaţi să credeţi că nu a fost deschis. Dar cine e hoţul?

— Da... cine... e... hoţul? zise tărăgănat Hammerdull, extrem de agitat. Habar n-am; nici măcar atâtica. Dar tu, Pitt?

— Nici eu, dragă Dick, răspunse Holbers.

— Trebuie să căutăm hoţul, fu de părere Trescow. Există cineva care să fi ştiut că aveţi bani sau obiecte de valoare în geantă?

— Absolut nimeni, mârâi grăsanul.

— De când se află hârtiile în geantă?

— De alaltăieri.

— Când aţi deschis ultimă dată portofelele?

— Aseară, când ne-am culcat, şi atunci hârtiile erau la locul lor.

— Unde aţi înnoptat?

— În *Boardinghouse*-ul[1] lui Hilley, de pe Waterstreet.

— Hotelierul acesta e un om cinstit, el nu poate fi bănuit. Dar el n-are camere separate, ci numai un dormitor comun, mare.

— Da, acolo se aflau şi paturile noastre.

— Aha, şi acolo v-aţi deschis portofelele.

— Nu în dormitor, ci jos, în saloon.

— Şi va văzut cineva?

---

[1] Hotel, pensiune (engl.).

— Nu. În momentul acela eram singurii clienţi şi nu a fost nimeni care să fi văzut ce făceam. Pe urmă, am mers la culcare şi am pus genţile sub pernă.

— Aşa. Hm! Nici un indiciu. Trebuie să mergem repede la Hilley, să văd încăperile şi să caut alte puncte de reper. Hai, să ne grăbim, mister Hammerdull şi mister Holbers!

Atunci, fără să mă ridic de la locul meu şi în timp ce ceilalţi clienţi se înghesuiau în jurul mesei lor, interveni şi eu:

— Pentru Dumnezeu, rămâneţi aici, mister Trescow! Acolo nu mai găsiţi nici un hoţ!

Toţi îşi întoarseră privirea spre mine, în timp ce Trescow întrebă repede:

— Cine spune asta? Ah, dumneavoastră? Cum aţi ajuns la această concluzie? Sunteţi jurist său poliţist?

— Nicidecum, dar cred că nu trebuie să fii aşa ceva ca să ştii cum să te apuci de treabă. Permiteţi-mi să pun eu acum câteva întrebări lui mister Hammerdull şi mister Holbers!

M-am ridicat de pe scaun şi porni spre masa cea lungă. Cei doi, despre care am pomenit deja, putură să mă vadă, cu toate că erau înconjuraţi din toate părţile de atâtea persoane. Se produse ceea ce mă aşteptam. Dick Hammerdull, cu degetul arătător de la ambele mâini îndreptat spre mine, strigă:

— *Heavens!* Pe cine văd aici? E posibil, sau mă înşeală vederea? Pitt Holbers, *racoon* bătrân, îl vezi pe acest gentleman?

— Hm, dacă tu crezi că-l văd, atunci ai nimerit-o bine, dragă Dick, răspunse lunganul, radiind de bucurie.

— *Welcome, welcome,* mister Shatterhand! Ce surpriză şi ce bucurie să vă vedem aici! Acum aţi sosit?

— Nu. Eram deja aici când aţi venit voi. Intenţionat m-am întors cu faţa în aşa fel încât să nu mă puteţi recunoaşte imediat.

— Deci, aţi auzit totul şi ştiţi că am fost jefuiţi?

— Desigur. Şi sper chiar să vă pot ajuta.

În saloon, o dată cu pronunţarea numelui meu, se lăsă o linişte adâncă. Retrăgându-se de lângă masă ca să mă pot apropia, oamenii aflaţi în jur mă priveau cu curiozitate. Atunci hangiţa se strecură printre ei şi-mi întinse amândouă mâinile, strigând:

— Sunteţi Old Shatterhand, chiar Old Shatterhand? Bine aţi venit, *sir,* de mii de ori bine aţi venit! Pentru casa mea e o zi memorabilă, şi o să mi-o însemn. Auziţi, oameni buni, Old Shatterhand stă deja de ieri la mine şi eu n-am ştiut. De fapt, aseară, când i-a obligat pe cei şase scandalagii s-o ia frumuşel din loc, ne-am fi putut gândi cine este! Acum însă aş vrea...

— Mai târziu, mamă Thick, o rugai eu, întrerupând-o. Deocamdată vreau să spun că-mi place aici şi că sunt mulţumit de dumneata, mai târziu o să aflaţi de la mine tot ce vreţi. Dar acum trebuie să ne ocupăm de furtul banilor. Deci, Dick Hammerdull, hârtiile care vi s-au furat le-aţi pus alaltăieri în portmoneele voastre?

— Da, răspunse Dick. Chiar alaltăieri le-am cumpărat aici.

— Şi când le-aţi pus în portmonee?

— Chiar în magazin.

— Aţi fost singurii cumpărători din magazin?

— Nu. După noi a mai venit un bărbat, care voia să cumpere nu ştiu ce. Portvizitele noastre i-au plăcut aşa de mult încât a cumpărat şi el două exact ca ale noastre.

— Observase că puseserăţi hârtiile în portmonee?

— Da.

— Ştia ce fel de hârtii sunt?

— De ştiut nu a ştiut, dar dacă a bănuit, asta nu putem şti, nu-i aşa, Pitt Holbers, *racoon* bătrân?

— Dacă tu crezi că nu putea şti, n-ai dreptate, dragă Dick; răspunse Pitt, contrazicându-l de astă dată.

— N-am dreptate? Cum adică?

— Pentru că tu însuţi ai vorbit de hârtii.

— Eu? Nu-i adevărat, n-am schimbat nici un cuvânt cu acel om.

— Cu vânzătorul, însă, da; în timp ce băgai hârtiile, i-ai spus că astfel de portmonee sunt foarte potrivite pentru păstrarea unor cecuri de o valoare aşa de mare.

— Ce imprudenţă! intervenii eu din nou. Omul cumpărase portmoneele înainte de a fi auzit discuţia voastră?

— Nu, le-a cumpărat după aia, răspunse Holbers.

— Şi cine a plecat primul din prăvălie, el sau voi?

— Noi.

— Nu aţi observat cumva dacă a venit după voi?

— Nu.

— După aceea, totuşi, presupun că v-a urmărit, bineînţeles pe ascuns, vrând să vadă unde staţi.

Acum Dick Hammerdull interveni repede şi cu ardoare:

— Unde am stat sau nu, e totuna; dar şi el era acolo.

— În *Boardinghous*-ul, adică în hanul vostru?

— Da. Locuia tot acolo.

— Dormea în acelaşi dormitor cu voi?

— Fireşte, fiindcă altul nici nu există.

— Atunci el este hoţul. Nici unul dintre portofelele care sunt la voi nu este al vostru.

— Nu? întrebă Dick, în timp ce expresia lui şireată se transformă în contrariul.

— Nu; sunt cele cumpărate de omul acela. A pus în ele ziare şi, probabil, pe când voi dormeaţi, el le-a schimbat pur şi simplu cu ale voastre.

— Ah... ! Înseamnă că a procedat foarte iscusit, banditul!

— Fără îndoială. Trebuie să fie un hoţ de buzunare cu multă îndemânare, căci nu-i uşor să scoţi nişte portmonee de sub perna unor *westman*-i experimentaţi, care au un somn ca de iepure.

— În această privinţă, *sir,* n-aveţi dreptate. N-am dormit

ca iepurii, ci buştean. Aerul îmbâcsit din încăpere şi mirosul de ulei erau groaznice. Eram ca ameţiţi.

— În felul acesta furtul s-a săvârşit şi mai uşor. Îi ştiţi cumva numele individului?

— Nu.

— Îl putem afla la hotel, interveni Trescow.

— Probabil că nu, răspunsei eu. Ca poliţist, ştiţi mai bine că, în mod sigur, s-a folosit de un nume fals. Aşa că n-avem nici un folos ca să ştim ce nume şi-a luat.

— Dar e un punct de reper pentru a porni să-l căutăm.

— Credeţi cumva că se mai află aici, în Jefferson City, mister Trescow?

— Nu. O să mă duc să anunţ imediat poliţia şi...

— La poliţie nici să nu vă gândiţi, ii zisei eu. Păgubaşii n-au de ce să se aştepte la vreun ajutor de la poliţişti.

— Poate că totuşi...

— În nici un caz. Dacă noi nu găsim soluţia, poliţia cu atât mai puţin. Să chibzuim. Dar nu aici, unde e prea multă gălăgie. Să mergem în încăperea cea mică! Mama Thick să ne aducă paharele acolo.

Trescow, Hammerdull, Holbers şi cu mine intrarăm într-o cameră mai mică de alături. Nu voiam ca ceilalţi să audă ce discutăm; putea să fie de faţă şi vreo persoană dubioasă, care să ne strice toate socotelile. Dar nici unul nu se pregătea să ne urmeze.

Aflându-ne laolaltă, fără să fim deranjaţi sau auziţi, declarai pe şleau:

— *Meş-şurs,* îl cunosc pe hoţ şi v-am chemat aici pentru că vreau să vă spun cine este. Nimeni în afară de noi nu trebuie să afle numele lui, pentru că e posibil să fie cineva care să-l prevină. Să ştiţi că întâmplător l-am văzut pe individ când a schimbat unul din cecuri în bani. Erau cinci mii de dolari?

— Cum? Chiar cinci mii de dolari? exclamă supărat Dick

Hammerdull. Dracul să-l călărească pe bandit dacă ne scutură de această sumă înainte de a-l prinde. Cum îl cheamă?

— Probabil că şi-a luat fel de fel de nume. Eu l-am cunoscut sub numele de Douglas.

— Douglas? interveni Trescow. Numele mi-e cunoscut. Ei, dacă acest Douglas ar fi cel pe care-l caut!

— Căutaţi un om cu acest nume? îl întrebai.

— Da. Adică acesta era unul din numeroasele nume pe care şi le-a luat. Deoarece l-aţi văzut, puteţi, desigur, să mi-l descrieţi, *sir.*

— Chiar foarte bine. Două zile am fost împreună. I-am făcut o descriere a „generalului”.

— El e! E chiar el, exclamă Trescow. Pot să vă împărtăşesc în mod confidenţial că am venit aici, în Jefferson City, ca să-l prind. Am aflat că are intenţia să vină încoace. Unde l-aţi cunoscut, mister Shatterhand?

— În Llano Estacado. Şi acolo, prima lui ispravă a fost un furt.

Le povestii pe scurt întâmplarea.

— Numai cincizeci de lovituri a primit? întrebă Trescow cu părere de rău. Merita mai mult. Nici nu vă puteţi închipui câte are pe conştiinţă. Nu trebuie să-l scap, trebuie neapărat să-l prind.

— Nu e nevoie să vă obosiţi, *sir.* I-am şi dat de urmă.

— Şi încotro duce urma aceea?

— Departe de aici! Atât de departe, încât s-ar putea să renunţaţi să o urmaţi.

— Nici nu mă gândesc. Pe piratul acela l-am urmărit traversând tot globul. N-am să fac mai puţin ca să-l prind pe „general”. Spuneţi-mi, deci, unde vrea să meargă?

— Sus, în Rocky Mountains[1].

— E posibil? Cu atâta bănet în buzunare?

— Desigur. Omul e prea deştept ca să rămână în statele

[1] Munţii Stâncoşi.

din est, să-şi cheltuiască banii şi să fie prins între timp.

— Dar Munţii Stâncoşi se întind dea lungul întregului teritoriu al Statelor Unite. Cunoaşteţi exact locul unde se duce?

— Da, şi-l cunoaşteţi şi dumneavoastră.

— Eu? mă întrebă el mirat. De la cine să fi aflat de acest loc?

— De la omul care mi la spus şi mie, şi anume de la Toby Spencer.

— Spencer... Spencer... cine-i ăsta... aha, vă referiţi la bădăranul acela pe care l-aţi poftit atât de politicos ieri să iasă afară?

— Da. Aţi auzit ce a vorbit cu mine? Mi-a făcut o ofertă.

— Să mergeţi cu el la Parcul Saint Louis?

— Da. Acolo merge şi „generalul”.

— Aşa v-a spus Spencer?

— N-aţi reţinut acest lucru?

— Nu ştiu să fi auzit de „general”. Probabil că, în acel moment, m-a determinat ceva să nu mai fiu atent la discuţia dumneavoastră. Vasăzică, vrea şi „generalul” să meargă acolo?

— Da. E chiar şeful acestor indivizi, care se pare că vor să se organizeze într-o bandă de tâlhari. Vreţi să urmăriţi astfel de oameni şi vă încumetaţi să vă apropiaţi de ei, mister Trescow?

— Nimic nu mă poate speria ca să-l prind pe „general”.

— Înseamnă că, în afară de ceea ce ştiu eu, e vorba de un bandit renumit?

— Da, aşa e. Aş putea povesti multe despre el, dar nu acum şi nu aici; nici nu avem timp pentru aşa ceva.

— Gândiţi-vă, însă, ce înseamnă un drum până sus, în Parc. Trebuie să treceţi prin teritoriul indienilor osagi!

— N-au ce să-mi facă!

— Credeţi? De curând sau răsculat din nou. Fac parte din

triburile sioux, şi ce înseamnă asta v-au dovedit-o atunci ogellallaşii. Şi încă o întrebare: aveţi însoţitori?

— Hm. Sunt singur, cred, însă, că pot conta pe mister Hammerdull şi mister Holbers.

— Şi de ce pe noi? întrebă Dick.

— Pentru că are la el banii dumneavoastră. Sau vreţi să-i lăsaţi lui, *sir?*

— Nici nu ne gândim. Dacă ar fi ai noştri, treacă-meargă, dar banii aparţin mătuşii lui Pitt Holbers, şi de aceea trebuie să-i luăm înapoi.

— Deci, avem acelaşi scop şi acelaşi ţel şi cred că n-o să mă lăsaţi să plec singur ca să vă apăr interesele.

— Scop încolo, scop încoace, venim cu dumneata şi gata.

— Bine. Vasăzică suntem trei, şi deci am o speranţă întreită să-l prind pe acest „general”.

— Întreita sau nu, e totuna; dar dacă pun mâna pe el, nu mai scapă. Eşti de acord, Pitt Holbers, *racoon* bătrân?

— Dacă vrei, dragă Dick, mergem şi noi, ne luăm banii înapoi şi-i tragem o bătaie bună; pe urmă îl predăm lui mister Trescow, care n-are decât să-i aleagă o spânzurătoare cât mai frumoasă. Noi trei o pornim împreună. Dar când?

— Să ne mai sfătuim. Poate că ne dă mister Shatterhand un sfat bun, spuse Trescow.

— Cu plăcere, răspunsei eu. Şi anume, să nu plecaţi numai dumneavoastră trei, luaţi-mă şi pe mine, mister Trescow.

— Pe dumneavoastră? întrebă el tresărind. Vreţi într-adevăr să veniţi cu noi?

— Desigur. Şi o să ne însoţească şi Winnetou.

— Oh, Winnetou! E şi el aici, în Jefferson?

— Nu, dar e în apropiere.

— Şi credeţi că o să ni se alăture?

— Asta e absolut sigur. Aici voiam numai să ne interesăm de cineva, ca apoi să-l căutăm, dacă nu e prea departe. Am

aflat că a plecat sus, în Colorado şi ne ducem după el. Deci, avem acelaşi drum şi nu trebuie să vă gândiţi că facem vreun sacrificiu.

— Chiar dacă nu vrem să spunem că e un sacrificiu, ne faceţi totuşi un mare serviciu. Deci suntem cinci persoane.

— Iar mai târziu vom fi şase.

— Şase? Cine-i al şaselea?

— Cel despre care m-am interesat aici. Şi dacă aţi auzit de numele lui, o să ziceţi că tovărăşia lui e binevenită. E vorba de Old Surehand.

— Cum? Old Surehand? Acum n-are decât să fugă unde o vrea acest „general”, că tot o să-l găsim. Spune, nu te bucură să-i avem pe aceşti trei oameni cu noi, Dick Hammerdull?

— Dacă mă bucur sau nu, e totuna, dar sunt foarte încântat să am posibilitatea să fiu într-o asemenea societate. Ce zici de asta, Pitt Holbers, *racoon* bătrân?

— Dacă tu crezi că pentru noi e o cinste, atunci sunt de acord, dragă Dick, şi propun să nu mai pierdem prea mult timp în acest cuib, care se cheamă Jefferson City.

Bunul de Pitt Holbers obişnuia să vorbească numai când era întrebat de al său „drag Dick” şi atunci numai ca să-l aprobe. De rândul ăsta se avântă şi făcu chiar o propunere. Răspunsei:

— În nici un caz n-o să ne mai pierdem vremea aici, dar nici n-o să neglijăm ceea ce trebuie făcut. Înainte de toate e vorba de cai. Voiaţi să mergeţi în Est, prin urmare, probabil că nu aveţi caii cu voi.

— Să n-avem caii cu noi? Nu-l cunoaşteţi pe Dick Hammerdull, mister Shatterhand! Doar în clipa morţii s-ar despărţi de buna s-a iapă bătrână. Calul e cu mine, iar Pitt îl are şi el pe al lui. Voiam să-i lăsăm aici undeva, în îngrijire, şi să-i luăm la întoarcere. Acum nu mai e nevoie să-i lăsăm.

— Bine. Amândoi aveţi caii voştri. Dar cu îmbrăcămintea voastră de vânători cum e?

— I-am făcut vânt, aşa că plecăm cum suntem.

— Vă luaţi şi umbrelele? îl întrebai în glumă.

— Din moment ce le-am plătit, sigur că le luăm cu noi, şi pentru că ceea ce am plătit e al meu, şi ceea ce e al meu pot să iau cu mine, fără ca poliţia să aibă dreptul să se amestece.

— *Well!* Şi armele?

— Le avem la han.

— Cum s-ar zice, totul e în ordine. Dar dumneavoastră, mister Trescow?

— Eu am doar un revolver, tot restul trebuie să mi-l procur. Vreţi să mă ajutaţi?

— Cu plăcere. Puşcă şi muniţii să vă cumpăraţi aici, calul, însă, abia la Kansas City sau la Topeca.

— Mergem într-acolo?

— Da. De aici nu plecăm călare, ci cu vaporul. În primul rând, ajungem mai repede, şi, în al doilea rând, în acest fel ne cruţăm caii. Dacă Old Surehand procedează inteligent, atunci s-a dus în sus, pe Republican River, pe care vrem să-l urmăm şi noi. Pentru un asemenea drum călare ai nevoie de cai buni.

— Ştiţi când pleacă vaporul de aici?

— Cred că mâine după-amiază. Aşa că avem toată dimineaţa pentru cumpărăturile necesare. Dar trebuie să mai aflăm unele lucruri, fără să aşteptăm până mâine.

— Şi anume ce?

— Că „generalul” a plecat, e sigur, de aceea nu mai trebuie să ne obosim să-l căutăm. Dar ar fi bine să aflăm când şi pe ce cale au părăsit sau vor să părăsească oraşul Toby Spencer şi cei cinci fârtaţi ai lui.

— Asta pot să vă spun eu, *sir.* Au plecat cu trenul de la ora două.

— Aşa! Vasăzică au plecat cu trenul. Au plecat la Saint Louis?

— Da, cu trenul de Missouri, spre Saint Louis. Aţi crezut că pleacă împreună cu „generalul”?

— Da, întocmai!

— *Sir,* dar ceva nu se potriveşte. „Generalul” vrea să ajungă sus, în Parc, deci în Vest, în timp ce cei şase au plecat spre Est.

— Desigur. Apoi se vor întoarce puţin, ca după aceea să înainteze mai repede. E limpede că de la Saint Louis o să vrea să ajungă la Kansas cu trenul.

— Ei, drăcie! Şi unde au să se întâlnească atunci cu „generalul”?

— Sunt de pe acum împreună.

— Cum? Credeţi că... a plecat cu ei?

— Da. De fapt, unde l-aţi văzut pe acest Toby Spencer?

— La gară. Stătea împreună cu cei cinci, haidamaci ai lui într-un compartiment. Se pare că m-au recunoscut de aseară, pentru că rânjeau la mine de la fereastra vagonului.

— Dar unul s-a ferit să privească pe fereastră şi să vă râdă în faţă.

— Vă referiţi la „general”?

— Da. Sunt convins că a plecat împreună cu ei, mister Trescow.

— Dacă-i aşa, înseamnă că aici l-am căuta degeaba, iar când a plecat am stat numai la câţiva paşi de uşa vagonului în care era.

— Întocmai!

— Să înnebuneşti, nu alta! Dar greşeala poate fi îndreptată, dacă schimbăm planul.

— Cum?

— În loc să plecăm cu vaporul, mergem încă în noaptea asta la Saint Louis.

— Nu sunt de aceeaşi părere. Aş renunţa la tren măcar din cauza cailor. Apoi nici Winnetou nu este aici şi trebuie să trimit un sol care să-l cheme. În al treilea rând, este foarte posibil ca indivizii noştri, dintr-un motiv oarecare, să rămână la Saint Louis şi să nu plece imediat mai departe. Atunci ne-

am pomeni înaintea lor şi n-am mai şti încotro s-o luăm.

— Asta-i adevărat!

— Deci recunoaşteţi şi dumneavoastră că am putea da greş în intenţia noastră de a-i captura. Nu, dacă vrem să-i prindem, trebuie să-i avem înaintea noastră. Mergând pe urmele lor, nu ne putem rătăci. Sunteţi de acord, *meş-şurs?*

— Da, răspunse Trescow.

— De acord sau nu, e totuna, declară Dick Hammerdull, dar vom proceda exact aşa cum aţi spus dumneavoastră. Decât să ne luăm după capetele noastre proaste, e mai bine să urmăm sfaturile dumneavoastră. Ce părere ai Pitt Holbers, *racoon* bătrân?

Acesta răspunse în felul lui sec:

— Dacă tu crezi că eşti un prostănac, n-am nimic contra, dragă Dick.

— Ce neghiobie! N-am vorbit de capul meu, ci despre ale noastre.

— Atunci ai făcut foarte rău! Cum poţi vorbi despre un cap care nu-ţi aparţine ţie, ci mie? Eu nu mi-aş permite niciodată să spun ceva despre capul tău prost; tu însă ai spus-o singur, şi probabil că ştii mai bine decât mine, dragă Dick.

— Că-ţi sunt sau nu drag e totuna, dar dacă mă jigneşti, n-o să mai rămân „dragul tău Dick”. Acum, mister Shatterhand, spuneţi-ne dacă noi doi mai avem astăzi ceva de făcut.

— Nu prea. Tot ce mai am să vă spun este să veniţi mâine de dimineaţă cu caii la debarcader. Da, era să uit ceva important: din moment ce aţi fost jefuiţi, înseamnă că nu mai aveţi bani!

— Vreţi să ne împrumutaţi dumneavoastră, *sir?*

— Cu plăcere.

— Mulţumesc. Dar putem să vă împrumutăm şi noi, dacă aveţi nevoie. Vă pun la dispoziţie această pungă şi m-aş simţi chiar onorat dacă aţi fi atât de bun să o primiţi drept cadou din partea mea.

Zicând aceste cuvinte, scoase din buzunar o pungă mare de piele, şi o aruncă pe masă, făcând-o să scoată un clinchet metalic; era plină cu aur.

— Dacă aş lua-o eu, n-ai mai avea dumneata nimic, răspunsei.

— Nici o pagubă, căci Pitt Holbers are un săculeţ de piele la fel de mare şi la fel de plin. Am fost deştepţi şi numai hârtiile le-am băgat în portofele. Câteva mii de dolari le-am schimbat în monede de aur, pe care le-am băgat în săculeţele astea. Aşa că putem achita tot ce avem nevoie. Acum, însă, am face bine să ne odihnim, căci de aici până în Kansas City n-o să prea putem dormi. Se ştie doar că pe vapor nu poţi închide un ochi. Vino, Pitt Holbers, *racoon* bătrân! Sau mai ai chef să rămâi?

— Am! Dacă mă gândesc bine, berea care curge din butoi aici la mama Thick e un lichid în care n-o să ne prea scăldăm acolo sus, în Munţii Stâncoşi. Sau ţine nu-ţi place, dragă Dick?

— Dacă îmi place sau nu, e totuna; dar e o băutură minunată, şi dacă ai chef să rămâi, n-o să te abandonez, mai ales că am vorbit şi de plecarea la culcare numai ca să nu pleci, deoarece mie încă mi-e sete.

Aşa că rămaseră locului, iar eu şi Trescow n-am fost chiar atât de inumani să-i lăsăm singuri în acea încăpere atât de plăcută. Se iscă o discuţie destul de vie, hazul celor doi vânători făcându-mi multă plăcere. Cu toate că fuseseră jefuiţi, aceşti oameni, cărora în Vest li se spunea cei doi *„Toasts* întorşi”, erau inepuizabili în vorbăria lor veselă şi plină de umor. În Vestul Sălbatic, *toast* se cheamă două felii de pâine prăjită, date cu unt şi puse una peste alta cu partea unsă; şi pentru că Hammerdull şi Holbers obişnuiau când luptau să stea spate în spate, ca să se acopere reciproc, primiseră porecla de „toşti întoarse”.

Faptul că i-am întâlnit mi-a făcut mare plăcere. Dick cel vesel şi Pitt cel sec erau doi însoţitori a căror tovărăşie nu

putea fi plicticoasă, şi întrucât erau doi *westman*-i cu mult mai buni decât Sam Parker şi Jos Hawley, de exemplu, nu trebuia nici să mă tem că o să-mi strice buna dispoziţie prin vreo gafă. Trescow, fără să fie un *westman,* era un gentleman cu spirit şi experienţă, om priceput şi totuşi modest. Era de aşteptat că o să ne înţelegem foarte bine.

Mama Thick îmi făcu rost de un sol priceput, pe care îl trimisei la Winnetou. Omul acesta mersese atât de repede, încât dimineaţa, în timp ce-mi luam cafeaua sus în camera mea, căpetenia apaşilor sosise în faţa barului. Fireşte, adusese şi calul meu. În sinea mea mă bucuram de privirile respectuoase şi admirative cu care cei prezenţi se uitau la Winnetou, şi pentru felul atent în care a fost servit de mama Thick, cu toate că nu ceruse decât un pahar cu apă.

Îi povestii ce s-a întâmplat şi de ce l-am chemat. Winnetou îl recunoscu imediat pe Trescow, dar se pare că-şi aminti de greşelile săvârşite în trecut, pentru că îi zise:

— Deadly-gun era şeful care comanda albii, de aceea Winnetou, în clipa în care a păşit în *hide-spot,* nu a mai dat nici un ordin, călăuzindu-se după el. Nici fratele Old Shatterhand nu era de faţă. Acum o să fie altfel; o să evităm orice greşeală şi o să se verse mai puţin sânge. În ce direcţie a plecat Old Surehand?

— Nu ştiu, dar am să aflu când am să mă duc la Wallace, să-mi iau rămas-bun.

Dar mai întâi îl ajutai pe Trescow să-şi facă cumpărăturile. Nu se prea pricepea la puşti şi sunt sigur că ar fi fost înşelat cu vreo flintă, pe cât de lucie, pe atât de nefolositoare. Şi mie mi-a fost greu cândva să descopăr în praful de puşcă ce mi se oferise un conţinut de cel puţin douăzeci la sută cenuşă sau rumeguş.

Terminând cumpărăturile, mă dusei la bancher, să-i spun că sunt pe cale să părăsesc oraşul. Despre „general” şi evenimentele din seara trecută nu pomenii nimic, deoarece

nu aveam nici un motiv s-o fac; dacă nu eşti obligat sau când crezi că nu trebuie să spui ceva, e mai bine să taci. Deodată îmi veni în minte întrebarea pe care trebuia să i-o pun:

— Ştiţi că la Fortul Terret, Old Surehand a fost însoţit de tânăra căpetenie a comanşilor, Apanatşca?

— Da, mi-a povestit, răspunse Wallace.

— Şi ce s-a întâmplat cu indianul? S-a despărţit de Old Surehand?

— De la Fortul Terret au plecat împreună la Rio Pecos, unde Apanatşca şi-a luat rămas-bun, întorcându-se la tribul său.

— Bun. Dar ştiţi cumva în ce direcţie a pornit-o Old Surehand?

— A plecat cu vaporul până la Topeca, apoi călare, pe Republican River, în sus.

— Mi-am închipuit. Ce fel de cal are?

— A plecat pe calul pe care i l-aţi dăruit dumneavoastră.

— Înseamnă că are un cal bun. Sper să-i găsesc urma cât mai curând.

— În această privinţă pot să vă dau un indiciu. Când ajungeţi la Topeca, duceţi-vă la birtul lui Peter Lebrun, unde cu siguranţă că s-a oprit. Îl cunoaşte pe hangiu. Pe urmă, pe malul drept al Republican River-ului, la două zile de mers călare în susul apei, există o fermă, situată în mijlocul unor terenuri întinse. Fermierul are mari cirezi de vite şi herghelii de cai. Îl cheamă Fenner, şi Old Surehand obişnuieşte întotdeauna să-l viziteze când trece prin partea locului. Din păcate, alte puncte de orientare nu pot să vă dau, mister Shatterhand.

— Nici nu-i nevoie. Ceea ce mi-aţi spus, îmi ajunge să mă orientez. Sper să-l întâlnesc pe prietenul Surehand.

Plecai de la bancă.

Sosind vremea de plecare la debarcader, o întrebai pe mama Thick cât îi datorez; se simţi atât de ofensată de „gafa

mea”, încât fu aproape gata să izbucnească în plâns. Declară că e o jignire extraordinară să i se dea bani pentru faptul că ar fi avut prilejul să-l găzduiască pe Old Shatterhand. Eu, la rândul meu, făcui observaţia că mă consider musafir numai atunci când sunt invitat, şi că, potrivit caracterului meu, nu vreau să primesc pe degeaba ceea ce eu am comandat şi consumat, şi de aceea aş dori să plătesc. Recunoscu apoi că am şi eu dreptate, propunându-mi următoarea înţelegere, destul de surprinzătoare:

— Ei bine, dumneavoastră vreţi neapărat să-mi daţi ceva, iar eu nu vreau să-mi plătiţi; aşa că daţi-mi ceva, dar nu bani!

— Şi anume, ce?

— Ceva care să păstrez cu sfinţenie toată viaţa, ca amintire de la Old Shatterhand, ceva mai presus de bani şi anume, o buclă din părul dumneavoastră.

Mă dădui pur şi simplu câţiva paşi înapoi.

— O b...buclă... de... la... mine...? Am auzit bine? Te-am înţeles exact, mamă Thick?

— Da, da, *sir,* m-aţi înţeles foarte bine. Vă rog să-mi daţi o buclă din părul dumneavoastră.

În ciuda acestei confirmări, îmi venea greu să cred. O buclă din părul meu! Îmi venea să râd. Trebuie spus că am un păr des ca o pădure seculară. Pe cât de des mi-e părul, pe atât de gros şi de tare e fiecare fir. Iar femeia aceasta cumsecade îmi cerea o „buclă”! Dacă ar fi zis măcar o şuviţă! Interpretând mirarea mea drept aprobare, fugi să aducă foarfeca.

— Îmi daţi voie? întrebă ea, căutând cu privirea locul de pe capul meu de unde să taie o „buclă”.

— Ei, dacă vorbeşti serios, mamă Thick, ia ce vrei. Aplecai capul, şi bătrâna — căci avea peste şaizeci de ani — dornică de o „buclă”, îşi plimbă degetele peste creştetul meu. Descoperi locul unde podoaba mea capilară era mai deasă, înfipse foarfeca aproape de rădăcină şi... harş! Se auzi un

sunet de parcă ar fi tăiat fire de sticlă, şi „bucla” mult dorită era în mâna ei. Ridicând-o triumfătoare în faţa mea, zise:

— Vă mulţumesc din inimă, mister Shatterhand! Bucla asta o să ajungă într-un medalion şi o s-o arăt fiecărui musafir care ar vrea s-o vadă.

Faţa îi radia de bucurie, dar nu şi a mea, pentru că ce ţinea în mână nu era o „buclă”, şi nici o şuviţă, ci un asemenea smoc de păr, încât ar fi ajuns pentru o bidinea bunicică. S-o pună în medalion! Ce expresie delicată! Dacă ar fi vrut să bage acest smoc de păr într-o cutie mare de conserve, ar fi umplut-o astfel încât n-ar mai fi rămas loc şi pentru altceva! Dusei speriat mâna la locul unde foarfeca făcuse ravagii: era chel, pe o porţiune cam cât o monedă de argint de cinci mărci. Era de speriat această mamă Thick! Mi-am îndesat repede pălăria pe cap şi de atunci n-am mai lăsat pe nici o mamă şi nici chiar vreo fiică să-mi taie o buclă de păr!

După această întâmplare, despărţirea de hangiţa mea atât de cumsecade îmi deveni mai uşoară decât mi-am închipuit-o. Urcând pe vapor, căutai un loc ferit, unde să pot întreprinde nestingherit şi neobservat de nimeni o cercetare planimetrică privind numărul mai mare sau mai mic de astfel de intervenţii cu foarfecă necesare pentru a face din capul unui *westman* războinic un cap chel şi paşnic.

Vaporul care ne-a luat la bordul său nu era unul din acele palate plutitoare la care te gândeşti când e vorba de o călătorie pe Mississippi sau pe Missouri, ci un pachebot greoi şi diform, propulsat încet de maşinile lui gâfâitoare. Ne-au trebuit cinci zile ca să ajungem la Topeca, unde ne-am interesat de Old Surehand, la birtul lui Peter Lebrun. Trecuse pe acolo cu trei zile înaintea noastră. Găsind un cal bun pentru Trescow, îl cumpărarăm. După aceea, mergând de-a lungul Republican River-ului, ieşirăm în preria „învolburată”, numită aşa deoarece partea de est a statului Kansas e foarte

deluroasă, oferind o privelişte, cât vezi cu ochii, de valuri după valuri; e ca şi cum o mare învolburată ar fi încremenit în plină mişcare; de aici provine şi expresia *„rolling preerie”.*

A doua zi, spre seară, ajunserăm la ferma lui Fenner. Am dat de ea interesându-ne la numeroşii *cowboy* care păzeau cirezile aflate la păşunat. Fenner, de altfel un om prietenos, ne primi la început bănuitor, dar după ce pomenirăm numele lui Old Surehand ne invită să-i fim oaspeţi.

— Nu trebuie să vă miraţi, *meş-şurs,* că nu v-am invitat imediat, zise el. Aici, pe la ţară, trec fel de fel de oameni. Chiar alaltăieri au poposit la mine şapte indivizi, pe care i-am primit cu plăcere, iar dimineaţă, după ce au plecat, am constatat că-mi lipsesc şapte dintre cei mai buni cai ai mei. Am trimis după ei, dar n-au putut fi ajunşi, având un avans prea mare şi tocmai pentru că mi-au luat caii cei mai buni.

Făcându-ne o descriere a celor în cauză, ne-am convins că era vorba de „general”, Toby Spencer şi de ceilalţi cinci. Old Surehand petrecuse şi el la fermă o noapte. Ne-am hotărât să facem şi noi la fel.

Preferând să stăm în aer liber decât în casă, ni se aduseră scaune şi o masă. Şedeam la masă în faţa casei, mâncând şi discutând, în timp ce, nu departe, caii noştri, cărora le scosesem şeile, păşteau, iar în depărtare vedeam *cowboy* alergând încoace şi încolo, adunând cirezile pentru noapte. Dinspre stânga apăru un călăreţ, care galopa direct spre fermă; în urma lui fâlfâia ceva alb, ca o coamă. Imediat m-am gândit la Old Wabble.

— Ah, iată-l că vine! zise Fenner. Acum o să cunoaşteţi un om foarte interesant, care a fost vestit pe vremuri şi supranumit *The king of the cowboys.*

— Uff! îi scăpă lui Winnetou.

— L-aţi angajat pe acest om la ferma dumneavoastră? întrebai eu.

— Nu. A sosit azi dimineaţă cu un mic grup de *westman*-i,

cu care s-a aşezat pentru popas afară, lângă tufişuri, şi va pleca mâine dimineaţă. Are peste nouăzeci de ani, dar călăreşte, ca un flăcău. Iată-l că a sosit.

Da, sosise. Venise în goana mare până aproape, fără să se uite prea mult la noi, îşi struni calul, fiind gata să sară jos; abia atunci ne privi drept în faţă şi imediat îşi băgă înapoi piciorul drept în scara şeii, exclamând:

— *All thousand devils*[1]*!* Old Shatterhand şi Winnetou! Mister Fenner, indivizii ăştia rămân azi aici?

— *Yes,* răspunse fermierul mirat.

— Atunci noi plecăm. Unde se află asemenea derbedei, oamenii cinstiţi n-au ce căuta. Adio!

Cu o smucitură, întoarse calul şi plecă din nou în galop. Fenner fu surprins nu numai de comportarea bătrânului, ci şi din cauza numelor pe care le rostise.

— *Sir,* dumneavoastră sunteţi Old Shatterhand? Şi acest gentleman roşu e Winnetou, căpetenia apaşilor?

— Da, mister Fenner.

— De ce nu mi-aţi spus imediat? V-aş fi primit cu totul altfel!

— Suntem oameni ca toţi oamenii şi nu putem să pretindem nimic mai mult decât oricare altul!

— Se poate, dar e treaba mea şi nu a dumneavoastră să vă primesc cum îmi place mie. Să-i spun soţiei ce fel de musafiri are să îngrijească.

Intră în casă. Winnetou privea în direcţia în care mai fâlfâia coama lui Old Wabble.

— Avea în priviri ură şi dorinţă de răzbunare, zise el. Old Wabble a zis că pleacă, dar are să se întoarcă la noapte. Winnetou şi fraţii săi albi trebuie să fie atenţi.

Nu terminasem masa, când Fenner ieşi din nou din casă. Strângând tot ce era în faţa noastră — carne, pâine, farfurii, pe scurt, totul, zise:

---

[1] Pe toţi dracii! (engl.).

— Vă rog, *meş-şurs,* faceţi o pauză. Soţia mea aranjează o altă masă înăuntru. Vă rog să nu mă refuzaţi şi faceţi-mi plăcerea să vă pot dovedi cât de mult mă bucur că aţi venit!

Nu puteam să-l refuzăm, omul era bine intenţionat, aşa că îi făcurăm pe plac. Când stăpâna casei ne invită să intrăm, văzurăm ce bunătăţi e în stare să ofere o fermă situată la o distanţă de două zile de mers călare faţă de cel mai apropiat oraş. Deci, masa începu din nou, într-o nouă ediţie, îmbunătăţită. Între timp, îi explicarăm gazdei noastre motivul purtării atât de ciudate a lui Old Wabble, povestindu-i cum ne-au furat armele şi pedeapsa ce a urmat. Totuşi nu putea să înţeleagă înverşunarea bătrânului „rege al *cowboy*-lor”. Old Wabble avea toate motivele să ne fie recunoscător, pentru că am fost foarte indulgenţi cu el. Cu toate că participase la furt, conducându-l pe „general” în casa lui Bloody Fox, bătrânul nu primise nici o pedeapsă.

Între timp se întunecase. Îi explicarăm fermierului că suntem îngrijoraţi din cauza cailor noştri. Ne făcu o propunere:

— Am în spatele casei un şopron, puteţi adăposti caii acolo, dacă nu vreţi să-i lăsaţi afară, din cauza lui Old Wabble şi a oamenilor săi. De apă şi nutreţ o să am eu grijă. Este adevărat că şopronul nu poate fi încuiat, una din laturi fiind deschisă. Dar o să pun de pază un om de încredere.

— În această privinţă, zisei eu, preferăm să ne bizuim pe noi înşine. Prin urmare, o să stăm de strajă pe rând, câte două ore, la început Pitt Holbers, apoi Dick Hammerdull, după aceea eu şi la urmă, Winnetou.

— *Well!* Şi o să dormiţi în camera de alături, unde o să vi se aştearnă nişte locuri bune de dormit. În felul acesta, veţi fi la adăpost de un atac perfid. În plus, afară, în câmp, la păşune, am destui *cowboy*, care pot să ia şi ei seama.

Deci, caii fură adăpostiţi în şopron, iar Pitt Holbers îşi luă în primire postul. Ceilalţi ramaserăm în cameră, în jurul

mesei, discutând. Obosiţi nu prea eram, iar Fenner ne îndemna mereu la alte şi alte povestiri, vrând să afle cât mai multe din întâmplările prin care trecuserăm. El şi soţia lui se amuzau mai ales de felul hazliu în care pântecosul de Dick îşi relata diferitele episoade ale vieţii sale pline de peripeţii.

După două ore, Dick ieşi ca să-l schimbe pe Pitt Holbers. Intrând, acesta ne anunţă că peste tot e linişte, că nu a văzut sau auzit nimic suspect. Mai trecu o oră, şi tocmai povesteam despre o întâmplare veselă petrecută într-un cort al unui lapon, fiind atent numai la feţele pline de veselie ale ascultătorilor mei, când, deodată, Winnetou mă apucă de guler şi mă smuci cu toată puterea într-o parte, încât era să cad de pe scaun.

— Uff! O armă, strigă el, arătând spre fereastră.

În timp ce rostea aceste cuvinte, se auzi o împuşcătură, iar glontele sparse un geam, înfigându-se într-un stâlp ce susţinea tavanul, aflat în spatele meu. Era clar că eu fusesem ţinta, iar glontele m-ar fi lovit drept în cap, dacă Winnetou nu m-ar fi smucit într-o parte. Într-o clipă, sării spre uşă cu carabina în mână şi ceilalţi după mine.

Din prevedere, nu deschisei uşa de tot, ca să nu fiu ţinta unui al doilea glonte. O crăpai doar puţin şi privii afară. Nu se putea vedea nimic. Dădui uşa de perete şi ieşi în curte. Eram numai ochi şi urechi.

Atunci auzirăm în spatele casei fornăituri şi tropăituri de cai şi, totodată, glasul lui Dick Hammerdull, care strigă:

— Ajutor! Caii! Caii!

Sărirăm după primul şi cel de-al doilea colţ al clădirii, şi văzurăm cum nişte indivizi se luptau cu caii noştri, care se împotriveau să-i urmeze, ridicându-se în două picioare. Doi călăreţi voiau să scape, trecând în goană pe lângă noi.

— Staţi! Jos cu voi! strigă Fenner.

Când fusese tras focul de armă asupra mea, Fenner smulsese de pe perete puşca lui cu două ţevi, iar acum o

îndreptă asupra celor doi călăreţi; se auziră două focuri de armă şi cei doi se prăbuşiră de pe cai. Indivizii care se osteniseră degeaba cu caii noştri, văzându-şi intenţia zădărnicită, renunţară la ea şi o luară la fugă. Trăsesem câteva gloanţe după ei.

— Bine, foarte bine, îl auzirăm din nou pe Dick Hammerdull. Trageţi-le câte un plumb bun în cap! Veniţi aici repede! Derbedeul nu vrea să stea liniştit.

Răspunzând chemării sale, îl văzurăm îngenuncheat peste cineva care se căznea să se ridice, şi pe care îl ţinea trântit la pământ cu toate puterile sale. Omul acesta era... bătrânul Wabble.

Fu prins imediat.

— Spune-mi cum s-a întâmplat? îl întrebai eu pe grăsanul care acum stătea în faţa mea, răsuflând din greu, din cauza efortului făcut.

— Cum s-a întâmplat, răspunse el, e totuna; dar stăteam culcat în şopron, când deodată mi se păru că aud în spatele şopronului vorbindu-se în şoaptă. Am ieşit să trag cu urechea. Atunci am auzit focul de armă de lângă casă, si după aceea cineva veni în fugă după colţul casei, cu arma în mână. În ciuda întunericului, am văzut clar părul alb al lui Old Wabble, şi-l recunoscui; îi sării în spate, doborându-l la pământ şi am început să strig după ajutor. Fârtaţii lui, care stătuseră după şopron, au sărit să ne fure caii. Armăsarul lui Winnetou şi al dumneavoastră, împreună cu iapa mea isteaţă, nu s-au lăsat ademeniţi. Calul lui Pitt Holbers şi al lui mister Trescow nu au fost atât de deştepţi; doi dintre hoţi au încălecat pe ei şi tocmai voiau s-o şteargă de aici, când aţi venit dumneavoastră şi i-aţi doborât cu armele. Aşa stă treaba. Ce o să se întâmple acum cu bătrânul *king of the cowboys,* care, de fapt, ar trebui numit „regele derbedeilor”?

— Duceţi-l înăuntru, în casă, vin şi eu imediat!

Focurile de armă atrăseseră pe câţiva dintre *cowboy*-i lui

Fenner, cu ajutorul cărora dusei din nou caii în şopron, lăsându-i apoi să-i păzească. După aceea, cercetarăm împrejurimile; hoţii plecaseră. Iar cei doi, pe care-i doborâse Fenner de pe cai, erau morţi.

Când intrai în casă, Old Wabble stătea legat de stâlpul de susţinere în care pătrunsese glontele său. Departe de a-şi coborî privirea, ba dimpotrivă, se uită la mine deschis, obraznic, drept în faţă. Ce bun şi îngăduitor am fost cu el cândva! Îl respectasem pentru vârsta lui înaintată; de rândul acesta, mi se făcu scârbă de el. Se discutase despre pedeapsa care să i se dea, pentru că, tocmai când intrai eu, Pitt Holbers zise:

— Nu este numai un hoţ, ci şi un criminal periculos! Trebuie spânzurat!

— A tras asupra lui Old Shatterhand, interveni Winnetou, aşa că să spună Old Shatterhand ce să facem cu el.

— Da, e al meu, am să mă ocup eu de el, îl aprobai. Noaptea asta să rămână legat de acest stâlp; mâine dimineaţă am să vă spun hotărârea mea.

— Spune-o imediat! se stropşi la mine mişelul. Trage-mi un glonte în cap, ca pe urmă să ai motiv să te poţi văieta şi ruga, ca un pastor evlavios, pentru sărmanul meu suflet pierdut.

Îi întorsei spatele, fără să răspund. Fenner ieşi să trimită un grup de *cowboy* în urmărirea hoţilor fugiţi. Toată noaptea au cutreierat împrejurimile, dar nu au găsit pe nimeni. Se înţelege că am dormit foarte puţin. Abia se lumină de ziuă că noi ne şi părăsirăm culcuşurile. Old Wabble arăta destul de vioi; noaptea petrecută legat de stâlp se părea că nu-i pricinuise nici un rău. Când ne luam micul dejun, privea cu atâta indiferenţă la noi, ca şi când nu ar fi avut nici o vină şi ar fi fost şi el unul dintre prietenii noştri cei mai buni, ceea ce îl revoltă pe Fenner atât de tare încât exclamă supărat:

— N-am mai întâlnit în viaţa mea o asemenea obrăznicie!

Ori de câte ori venea acest om la mine, îl tratam cu tot respectul, măcar de dragul vârstei lui; acum, însă, sunt şi eu de părere că trebuie tratat după legile preriei. Hoţii de cai şi ucigaşii trebuie spânzuraţi! N-are decât să cadă în groapa în care de mult stă cu un picior.

Atunci bătrânul mârâi la el, ironic:

— N-are de ce să vă pese de groapa mea. Dacă hoitul meu mai rămâne în viaţă câţiva ani sau dacă va putrezi de pe acum în mormânt, nu-i nici o diferenţă şi puţin îmi pasă!

Pe toţi ne revoltară aceste cuvinte.

— Ce om! exclamă Trescow. Merită ştreangul şi nimic altceva. Pronunţaţi sentinţa, mister Shatterhand! O s-o îndeplinim necondiţionat!

— Da, am s-o pronunţ, şi nu dumneavoastră trebuie s-o îndepliniţi, răspunsei eu. Viu sau mort, îi este totuna.

Îl dezlegai de stâlp. Rămase locului, îşi întinse şi îndoi braţele amorţite, privindu-mă întrebător.

— Da, poţi pleca, spusei eu.

— Ah, sunt liber?

— Da.

Atunci izbucni într-un râs batjocoritor şi zise:

— Exact cum scrie în Biblie; să aduni cărbuni încinşi pe capul duşmanului. Sunteţi un exemplu de creştin, mister Shatterhand! La mine însă nu se prinde, pentru că astfel de cărbuni nu mă ard. Poate că e foarte mişcător să poţi face pe păstorul mărinimos, care îşi lasă oiţele rele să fugă, dar pe mine nu mă impresionează. La revedere, *meş-şurs!* Dacă o să ne reîntâlnim o s-a fie cu totul altfel decât acum!

Plecă cu capul sus. Cât de curând aveau să se adeverească aceste cuvinte ale lui. Da, când l-am revăzut într-adevăr, cu totul altfel stăteau lucrurile cu el.

2. La copacul cu suliţă

Cititorii cărţilor mele mi-au reproşat deseori că, atunci când am pus mâna pe oameni răi, i-am tratat cu prea multă indulgenţă, pe oameni care ne-au provocat numai pagube şi ne-au dovedit multă duşmănie. De fiecare dată, am privit aceste reproşuri şi prin prisma cu care erau gândite, dar întotdeauna am găsit, după cum găsesc şi astăzi, că am procedat bine. Între răzbunare şi pedeapsă e o mare deosebire. Un om răzbunător nu este un om bun; acţiunile sale sunt nu numai nedemne, dar şl condamnabile. El îşi arogă dreptul, pe care nu-l are, să o ia înaintea justiţiei umane şi divine şi, pierzând controlul asupra pasiunilor şi îngâmfării sale, dovedeşte doar propria s-a slăbiciune, demnă de dispreţ. Pedepsirea e cu totul altceva; este urmarea pe cât de firească, pe atât de inevitabilă a oricărui fapt condamnat de legi şi de glasul conştiinţei. Dar nimeni, nici chiar victima, nu are dreptul să se considere chemat a fi judecător, căci, într-unul din cazuri, lucrul acesta poate să fie permis, iar în celălalt se poate transforma într-un act urât de răzbunare. Există vreun om care să nu aibă nici un păcat şi de o moralitate atât de desăvârşită încât să se proclame singur judecător al faptelor aproapelui său, fără să aibă împuternicirea puterii publice?

Totodată, trebuie să te fereşti să consideri că cel ce săvârşeşte o greşeală, un păcat sau chiar o infracţiune, ar fi singurul vinovat. Trebuie cercetate antecedentele fiecărui fapt reprobabil. Oare omul se naşte numai cu defecte fizice şi psihice? Nu poate avea şi defecte morale? Apoi, gândiţi-vă ce forţă rezidă în educaţie! Aici mă refer la educaţie în sensul ei larg, nu numai la influenţa părinţilor, educatorilor şi rudelor. Sunt mii şi mii de împrejurări ale vieţii care au o influenţă mai

profundă şi mai de durată asupra omului decât persoanele care se consideră în mod obişnuit ca fiind educatorii săi. O singură seară petrecută într-un teatru de calitate îndoielnică, citirea unei singure cărţi proaste, privirea unui singur tablou imoral, pot provoca putreziciunea întregului, rod al unei bune educaţii părinteşti. Cât de multe, chiar enorm de multe păcate nu are această hidră cu milioane de capete, pe care o numim „societate”! Şi tocmai această societate asistă cu desfătare la judecată, atunci când cancerul de care suferă izbucneşte undeva, într-o singură parte a trupului său. Şi cu ce priviri pline de smerenie, cu ce strâmbături din nas şi cu ce teamă se feresc să-l atingă pe acel nenorocit care a avut ghinionul ca starea generală proastă să ajungă să se inflameze tocmai la el şi să facă puroi!

Dacă cele de mai sus se referă la relaţiile din societatea „civilizată”, atunci vederile mele în legătură cu popoarele aşa-zise semisălbatice trebuie să fie şi mai înţelegătoare. Omul sălbatic sau sălbăticit, care nu cunoaşte o adevărată scară a datoriilor morale pentru faptele sale, sau care şi-a pierdut această normă, poate fi făcut în şi mai mică măsură răspunzător de abaterile sale decât cel ce se împotriveşte şi cade păcătuind, cu toate că avea la dispoziţie toate preceptele morale ale eticii noastre atât de proslăvite. Un indian hăituit de albi, care apucă arma ca să se apere, merită compasiune şi nu biciul. Unul, din cauza unei oarecare greşeli, este izgonit pentru totdeauna de această *very moral and virtuous society*[1] şi este primit în Vestul Sălbatic, dar cade tot mai jos, deoarece nu poate să se oprească, şi în calitate de *westman* este expus mereu asprei şi sângeroasei judecăţi a preriei; în ochii mei, însă, are nevoie de indulgenţă şi de iertare. La fel şi Winnetou, cu veşnica lui mărinimie şi comportare nobilă, nu-mi refuza niciodată cruţarea faţă de un astfel de degenerat. Se întâmpla ca să procedeze în acest fel

[1] Societate foarte morală şi virtuoasă (engl.).

din proprie iniţiativă, fără să mai aştepte vreo rugăminte din partea mea.

Recunosc că această bunăvoinţă a noastră ne-a provocat, uneori, anumite dificultăţi; dar, până la urmă, avantajele obţinute astfel le contrabalansau cu prisosinţă. Cel ce voia să ni se alăture trebuia să renunţe la cruzimile şi asprimile Vestului Sălbatic, devenind, fără să ştie sau să vrea, chiar dacă nu în vorbe, dar în fapte, un propovăduitor şi un înfăptuitor al iubirii de oameni, iubire care, figurativ vorbind, o respira alături de noi.

Un astfel de degenerat era Old Wabble, faţă de care nu dovedisem mai multă indulgenţă decât ar fi meritat. De vină în această privinţă a fost, pe lângă acea înţelegere sentimentală pe care o resimte omul în general, şi impresia pe care o făcuse personalitatea lui neobişnuită, mai ales asupra mea. Şi vârsta lui înaintată îşi avea contribuţia ei; pe deasupra, în prezenţa lui, aveam totdeauna un sentiment ciudat, care mă reţinea să-l tratez potrivit faptelor şi necredinţei sale etalate cu atâta frondă. Era ca şi când trebuia să mă conduc după o voinţă independentă de mine, aflată totuşi înăuntrul meu, şi care mă oprea să mă ating de el. De aceea i-am dat drumul şi în acea dimineaţă, chiar după încercarea de asasinat de la ferma lui Fenner, procedând astfel după voinţa lui Winnetou. Fireşte că Dick Hammerdull şi Pitt Holbers n-au prea fost încântaţi, iar Trescow, fireşte, nici atât. Cel puţin cei trei nu mi-au făcut reproşurile pe care a trebuit să le ascult din partea proprietarului fermei; nu putea să înţeleagă nicidecum să i se dea drumul, fără nici o judecată, unui om de al cărui glonte m-a salvat doar ochiul ager al lui Winnetou. Fenner spunea că o asemenea prostie nu a mai întâlnit niciodată în viaţa lui şi se jura că, luând răzbunarea în propriile lui mâini, o să-l împuşte pe Old Wabble ca pe un câine, în caz că bătrânul ar mai îndrăzni să se arate pe la ferma lui. De altfel, Fenner ne dovedi cât de

bucuros era de vizita noastră. La despărţire ne-a dat provizii pentru cinci zile, aşa că, tot atâtea zile, eram scutiţi să mai pierdem vremea cu vânatul pentru a ne procura carnea. Importanţa acestui lucru reiese mai ales atunci când, din cauza unor duşmani indieni sau albi aflaţi prin apropiere, n-ai voie să tragi cu arma, deci eşti obligat să rabzi de foame sau să te expui pericolului de a fi descoperit.

De fapt, după plecarea lui Old Wabble de la fermă, ar fi trebuit să-i căutăm urma. Ştiam că ne duşmăneşte şi aveam toate motivele să ne străduim să cunoaştem ce intenţii avea. Dar voiam să-l ajungem din urmă, cât mai repede posibil, pe Old Surehand, pentru că îi aveam înaintea noastră pe „general” şi pe Toby Spencer. Aceştia se îndreptau cu oamenii lor tot în sus spre Colorado, şi de aceea „regele *cowboy*-lor” putea să ne intereseze mai puţin.

După ce trece de ferma lui Fenner, Republican River-ul face un cot mare, pe care noi voiam să-l tăiem; de aceea părăsirăm râul, pătrunzând direct în preeria „învolburată”, pentru ca mai târziu să ieşim din nou la râu. Dădurăm de urmele *cowboy*-lor care noaptea trecută îi căutaseră pe Old Wabble şi pe însoţitorii săi, fără să-i găsească. După un timp, urmele dispărură, şi până seara nu mai dădurăm peste nici un semn privind vreun suflet de om.

Trebuia să trecem de partea cealaltă a râului. Ca toate râurile din Kansas, Republican River-ul este lat şi puţin adânc, putând să fie cu uşurinţă traversat peste tot; totuşi Winnetou ştiu să ne conducă la un vad atât de mic, încât apa, pe toată lăţimea ei, abia de ajungea până la burta cailor.

Ajunşi pe malul celălalt, ne strecurarăm prin fâşia de tufişuri care se întindea dea lungul râului şi pătrunserăm din nou în preria deschisă. Abia părăsirăm tufişurile, că şi zărirăm o urmă, care trecea cam la cinci sute de paşi distanţă de râu. Arătând cu degetul spre ea, Dick Hammerdull zise uscăţivului său prieten:

— Pitt Holbers, *racoon* bătrân, vezi acolo în iarbă linia aia întunecoasă? Ce părere ai, ce-o fi: o linie imaginară sau o urmă de om?

— Dacă tu, dragă Dick, crezi că e o urmă, eu n-am nimic împotrivă, replică acesta în felul lui sec.

— Da, aşa e. Trebuie să mergem acolo şi să vedem de unde vine si încotro se îndreaptă.

Credea că suntem de aceeaşi părere şi că o să mergem toţi într-acolo. Winnetou însă, fără să spună un cuvânt, o luă spre dreapta, conducându-ne dea lungul râului, fără să-i pese de urma aceea. Neputând înţelege acest lucru, Hammerdull mi se adresă mie:

— Mister Shatterhand, de ce nu vreţi să mergem într-acolo? În Vestul Sălbatic, de dragul securităţii tale, dacă vezi o urmă necunoscută, trebuie s-o cercetezi.

— Asta aşa e, îl aprobai eu.

— Atunci? Trebuie să aflăm neapărat în ce direcţie merge!

— De la est la vest.

— Cum adică, de la est la vest? Fără să o cerceteze îndeaproape, nimeni nu poate şti. Poate să meargă de la vest spre est.

— *Pshaw!* Urma merge, de la est spre vest şi nu altfel. De câteva zile, vântul a bătut dinspre vest şi, ca urmare, după cum vă puteţi convinge, toată iarba are vârful aplecat spre est. Un *westman* bun ar fi trebuit să ştie că o urmă în direcţia vântului nu poate fi atât de clară ca atunci când s-a mers contra lui. Urma de acolo e la cel puţin cinci sute de paşi distanţă. Faptul că o vedem, în ciuda acestei distanţe, e o dovadă că s-a mers în sens opus, deci s-a mers călare de la est spre vest.

— *All devils,* ce raţionament ingenios! Eu nu aş fi putut deduce asta. Nu eşti de aceeaşi părere, Pitt Holbers, *racoon* bătrân?

— Dacă crezi că te consider destul de prost ca să nu poţi

ajunge singur la această idee isteaţă, atunci ai dreptate, îl aprobă Holbers.

— Dreptate sau nu, e totuna. În orice caz, nici tu n-ai cules cu sacul isteţimea din pom! Dar, mister Shatterhand, trebuie să cercetăm totuşi urma, pentru că trebuie să aflăm cine şi câte persoane au făcut-o.

— Pentru asta nu-i nevoie să ne abatem cinci sute de paşi în direcţia aceea. Ia uitaţi-vă, în curând o să ne întâlnim cu ea!

— Într-adevăr, nici la asta nu m-am gândit. Iată cum atâţia ani te-ai socotit un bun *westman,* şi acum, la Republican River, trebuie să constaţi că mai ai multe de învăţat! Am dreptate, mister Shatterhand?

— Lăudabilă recunoaştere! Iar cel ce-şi recunoaşte greşelile şi lipsurile se află deja pe drumul cel bun.

Nu ne îndepărtarăm mult de vad, că râul coti într-un unghi drept spre nord, lăsând preria liberă spre Vest. Din direcţia aceea se zărea o fâşie verde, care se pierdea în tufişurile de pe malul Republican River-ului, în nord, ceea ce însemna că era vorba de un pârâu care se vărsa în râu în dreapta, departe de noi. Până la vărsare, pârâul acesta făcea o serie de cotituri. Punctul cel mai îndepărtat al ultimului arc pe care-l forma trebuia să fie o pădurice, la vreo jumătate de oră distanţă în faţa noastră. Urma despre care am vorbit cotea brusc de la stânga spre cotul râului, unde ne aflam noi; de aceea, ne oprirăm. Era urma unui singur călăreţ care se oprise aci pentru scurtă vreme, fără să descalece. Copitele din faţă ale calului formaseră un semicerc, în mijlocul căruia se aflau copitele picioarelor din spate. Din acest fapt puteam deduce că omul care venise dinspre est, oprindu-se, privise spre celelalte trei puncte cardinale, căutând probabil ceva. După aceea o pornise în galop spre păduricea amintită mai înainte. Prin urmare, acolo trebuia să fie locul căutat. Acest gând ne făcu să privim în direcţia aceea.

De fapt, cine era călăreţul ne putea fi indiferent, şi nici păduricea nu constituia un motiv de precauţie deosebită. Dar urma nu era mai veche de o jumătate de oră, ceea ce constituia totuşi un motiv ca să fim prevăzători.

— Uff! *Vo-uh-ke-ţa!* îl auzii pe apaş exclamând şi ridicându-şi mâna, pentru a ne indica un anume punct al păduricii.

Vo-uh-ke-ţa este un cuvânt al indienilor dakota şi înseamnă suliţă. De ce nu a folosit Winnetou respectivul cuvânt în limba apaşilor? Motivul aveam să-l aflu în curând, constatând din nou, ca în atâtea alte rânduri, ce ochi ageri avea. Privind în direcţia braţului său întins, văzui la marginea păduricii un copac, care avea o creangă ieşită mult în afară. Pe această creangă văzui şi eu că era fixată o suliţă în poziţie verticală. Datorită depărtării, semăna cu o linie de creion trasă pe cer, pe care soarele ce apunea o colora în roşu. Nimeni dintre noi n-ar fi observat suliţa, dacă urma nu ne-ar fi îndreptat atenţia asupra păduricii. Oricine ar fi trecut chiar aproape de pădure, tot n-ar fi zărit-o. Auzind de ea, Dick Hammerdull zise:

— Nu o pot recunoaşte, dar dacă e într-adevăr o ţeapă, aşa cum credeţi dumneavoastră, atunci oricine ştie că suliţele nu cresc în copaci. Deci, trebuie să fie un semn!

— Semnul unui dakota, aprobă Winnetou.

— E suliţa unui dakota? întrebă grăsanul mirat.

— Da, deocamdată, însă, nu ştim din ce trib este acest dakota.

— Trib sau nu, e totuna! Oricum, e o minune extraordinară faptul că există ochi în stare să recunoască atât de exact această suliţă de la o distanţă de o milă. Întrebarea principală e dacă avem vreo legătură cu ea.

Întrucât aceste cuvinte îmi erau adresate mie, îl lămurii:

— Fireşte că prezenţa ei acolo nu poate să ne lase indiferenţi. Pe aici, afară de osagi, nu există alţi indieni

dakota, şi întrucât ştim că osagii au dezgropat acum securea războiului, şi că această suliţă este un semn pentru cineva, trebuie să aflăm semnificaţia acestui semn.

— Atunci să mergem acolo!

Şi pe loc vru să-şi pună bătrâna iapă în mişcare. Eu însă îi apucai hăţurile, avertizându-l:

— Vrei să-ţi pui pielea în joc? Suliţa, ca semn, probabil că vrea să anunţe că osagii sunt pe acolo, şi că aşteaptă, sau mai bine zis au aşteptat pe cineva. Călăreţul, ale cărui urme le vedem aici, s-a dus la ei, probabil după ce a zărit suliţa. Dacă mergem chiar pe urmele lui, o să fim văzuţi.

— Credeţi că încă n-am fost văzuţi?

— Da, aşa cred. Nu se putea să fim văzuţi, deoarece figurile noastre nu se pot distinge din cauza tufişurilor din spatele nostru. Totuşi trebuie să plecăm de aici cât se poate de repede. Haideţi, după cum vedeţi, Winnetou a şi plecat.

Fără să ţină seama de discuţia noastră, apaşul o pornise din locul acela, din prevedere, îndreptându-se spre nord. Îl urmarăm până ce pierdurăm păduricea din ochi, apoi o cotirăm spre vest, ca să ajungem la pârâu. Pe acolo, trebuia să mergem în susul apei, pentru a ajunge, la adăpostul tufişurilor, la pădurice, venind dinspre nord. La un moment dat, Winnetou se opri, descălecă, îmi dădu în păstrare arma sa cu ţinte de argint, şi zise:

— Fraţii mei să mă aştepte până mă întorc şi le spun pe cine am văzut la copacul cu suliţa!

Voia să meargă la pădurice în cercetare şi să se strecoare printre hăţişuri, pentru aşi îndeplini misiunea nu prea uşoară. Astfel de treburi obişnuia să le rezolve personal, şi existau toate motivele să-l lăsăm să le facă. Descălecarăm şi mânarăm caii printre tufişuri, până la pârâu, unde puteau să se adape. Apoi ne aşezarăm în aşteptarea întoarcerii apaşului. În caz că osagii erau într-adevăr în crâng, putea să lipsească mai multe ore. Dar de abia trecuse jumătate de oră,

când apaşul se întoarse şi ne comunică:

— O faţă palidă stă sub copacul cu suliţa şi aşteaptă întoarcerea unui războinic roşu, care a stat acolo o jumătate de zi, apoi a plecat să facă rost de carne.

Pentru mine, aceste date, care confirmau perspicacitatea deosebită a lui Winnetou, erau arhisuficiente. Lui Dick Hammerdull i se păru însă mult prea sumare, de aceea întrebă:

— Căpetenia apaşilor a fost în mijlocul dumbrăvii?

Winnetou dădu afirmativ din cap şi grăsanul continuă:

— Aşadar n-a văzut nici un indian?

Winnetou îşi scutură capul a negaţie.

— Cine e oare albul care stă sub copac?

— Old Wabble, răspunse apaşul scurt.

— *Zounds,* oare ce face acolo bătrânul *cowboy*?

Winnetou dădu din umeri; atunci Hammerdull continuă să-l întrebe:

— Oare cine e indianul pe care-l aşteaptă Old Wabble?

— Matto Şahco — Şapte urşi — căpetenia pe timp de război a osagilor.

— Matto Şahco? Nu-l cunosc pe individ, n-am auzit niciodată vorbindu-se de el. Căpetenia apaşilor îl cunoaşte?

Winnetou răspunse dând din cap, că da. Nu prea îi plăcea să fie chestionat în acest fel, iar eu aşteptai, amuzat în sinea mea, clipa când răbdarea sa o să se cam termine. Micuţul vânător, însă, continuă, curios să se informeze:

— E, viteaz indianul?

Întrebarea aceasta era complet de prisos. Matto Şahco înseamnă Şapte-urşi; e vorba de urşi grizzly. Cine a răpus şapte urşi grizzly şi a pornit pe poteca războiului fără însoţitori trebuie să aibă curaj. De aceea, Winnetou nu răspunse la întrebare, ceea ce îl făcu pe Hammerdull să o repete. Neprimind nici de data asta răspuns, întrebă;

— De ce nu continuă Winnetou să vorbească? E un

avantaj să ştii cu cine ai de-a face. De aceea am întrebat de două ori.

Winnetou, care până atunci privise în jos, îşi ridică capul şi, privindu-l drept în faţă, îi răspunse cu tonul acela blând dar categoric, pe care numai la el l-am întâlnit:

— Oare de ce nu m-a întrebat nimic fratele meu Old Shatterhand? De ce a tăcut el? Întâi să te gândeşti şi apoi să întrebi. Pentru gândit e suficient un singur om, la vorbit însă e nevoie de cel puţin doi. Fratele meu alb Hammerdull trebuie să aibă mult creier şi să fie şi un gânditor; cel puţin e destul de gras ca să fie aşa!

Pus la punct, văzui cum cel în cauză voi la început să sară în sus, supărat. Dar respectul pentru Winnetou îl făcu să se stăpânească şi să se scuze pe un ton liniştit:

— Destul de gras sau nu, e totuna; dar am şi eu dreptul să remarc că nu pot gândi cu burta, pentru că, după cât se ştie, creierul nu trebuie căutat pe undeva pe la mijloc, ci în cap! N-am dreptate, Pitt Holbers, *racoon* bătrân? Spune-mi tu!

— Nu, răspunse cel întrebat, în felul lui scurt. Nu se întâmpla prea des ca slabul să nu-i dea dreptate grasului; de aceea Dick Hammerdull exclamă uimit:

— Nu? N-am dreptate? De ce nu am?

— Pentru că ai pus nişte întrebări care pot da de bănuit că nu ai creierul în cap, ci pe undeva unde la alţi oameni, făcuţi normal, se află splina sau ficatul.

— Cum? Îţi baţi joc de mine? Ascultă Pitt Holbers, *racoon* bătrân, dacă o apuci pe calea asta proastă, s-ar putea...

Îl întrerupsei cu un semn al mâinii, care-l făcu să tacă, deoarece Winnetou îşi luase într-o mână puşca de argint şi dârlogii calului în cealaltă, pentru a părăsi locul unde ne aflam. Nu-i displăcea să asculte când Dick şi, Pitt, jumătate în glumă, jumătate în serios, se ciorovăiau între ei: acum însă exista ceva mai serios de făcut. Ne luarăm şi noii caii şi-l urmarăm la marginea desişului. Fără a încăleca, ne conduse

de-a lungul hăţişului, până ce ajunserăm aproape de pădurice. Acolo, am intrat din nou în tufişuri, şi căpetenia ne zise, cu glas scăzut:

— Old Shatterhand va merge cu mine. Ceilalţi fraţi albi să rămână aici, până or să audă trei fluierături. Atunci să vină la copacul cu suliţa, unde o să ne găsească cu doi prizonieri.

Spusese acest lucru cu atâta siguranţă, ca şi când ar fi stabilit dinainte tot ce urma să se întâmple. Îşi puse jos arma, le pusei şi eu pe ale mele şi, fără a părăsi desişul, urmarăm cursul pârâului, care ne conducea la pădurice.

Se lăsase înserarea şi, aflându-ne sub copaci, în jurul nostru era mai întuneric decât afară, în prerie. Înaintarea noastră se desfăşura fără nici un zgomot. Ajunserăm la locul unde malurile apei o coteau spre dreapta şi aveam păduricea în faţă. Pe jos nu erau rădăcini, astfel că ne puteam apropia mai uşor furişându-ne. Strecurându-ne de la un copac la altul, ne apropiarăm de copacul în a cărui creangă văzuserăm atârnând suliţa. Fiind la marginea pădurii, unde începea din nou tufişul, aveam mai multă lumină decât sub frunzişul des al copacilor şl astfel, fără să fim observaţi, puteam vedea cine se află sub copacul cu semnul atât de des amintit.

Exista acolo un vechi şi părăsit culcuş de iepuri, care forma o movilă mică, având totuşi peste un metru înălţime. Acolo şedea „regele *cowboy*-lor” de odinioară. Calul lui păştea afară, în prerie, ceea ce dovedea că Old Wabble se simţea în deplină siguranţă în acest loc, altminteri şi-ar fi ascuns calul în dumbravă, unde văzurăm încă un cal, cu dârlogii legaţi de copac. Era un armăsar murg cu harnaşament indian, de o excelentă conformaţie, cel puţin după cât se vedea în întunericul ce se lăsa tot mai des. Şi, cum rar se întâmplă la un cal indian, între şa şi crupă se afla o pătură de piele de culoare închisă, în care erau decupate figurile a şapte urşi, vizibile datorită unei alte piei albe, aşezată dedesubt.

Iată de ce putuse Winnetou să spună cu atâta precizie că

Old Wabble îl aşteaptă pe Matto Şahco, pentru că numele lui însemna Şapte-urşi, deci armăsarul nu putea fi decât al lui.

Împrejurările arătau clar că şeful de trib plecase numai după vânat; proviziile i se terminaseră. Faptul că-şi lăsase preţiosul cal aici dovedea că şi el consideră împrejurimile şi păduricea ca absolut sigure. Eu sau Winnetou în nici un caz nu am fi manifestat o asemenea lipsă de grijă. Venirea lui Old Wabble aici şi felul liniştit în care îl aştepta erau o dovadă că între ei exista o înţelegere specială. De ce natură, uşor de ghicit. Pe vremuri, Old Wabble purta porecla de„ucigător de indieni” şi de aceea era urât şi temut de toţi indienii. Căpetenia unui trib roşu nu putea să intre în legătură cu dânsul, decât dacă se aştepta să obţină de la el mari avantaje. Întrucât osagii porniseră pe cărările războiului, precis că era vorba de vreo mârşăvie îndreptată, probabil, împotriva albilor. Evident că nu era prima întâlnire între Old Wabble şi Matto Şahco, şi eram aproape convins că bătrânul, se oferise să facă pe spionul osagilor. Era în stare şi de aşa ceva!

Mai înainte, Winnetou spusese tovarăşilor noştri că vom avea doi prizonieri, fiind convins că nu va fi nevoie să aşteptăm prea mult până să se întoarcă osagul. Aceasta era şi părerea mea, pentru că, după ce se lasă întunericul, nu se mai poate vâna. Şi, într-adevăr, vrând parcă să-mi confirme justeţea acestei păreri, văzurăm, în ultima licărire a înserării, privind preria printre copaci, un indian, care venea cu atâta lipsă de grijă spre crâng, încât cu siguranţă că nici nu-i trecea prin cap că aici s-ar putea afla o fiinţă cu intenţii agresive faţă de el.

Pe măsură ce se apropia, cu mersul acela specific, care se datoreşte mocasinilor subţiri, fără tocuri, îl recunoşteam din ce în ce mai bine. În general, osagii sunt de statură înaltă, bine făcuţi. Acesta nu era înalt, dar era foarte lat în umeri şi, în ciuda picioarelor foarte strâmbe şi a vârstei — putea să

aibă cincizeci de ani — îţi dădea impresia unui om de o mare forţă fizică. Într-o mână ducea puşca, iar în cealaltă o găinuşă de prerie. Se opri şi strigă spre pădure, într-o englezească acceptabilă:

— Cine este omul care a lăsat dâra asta şi acum se află sub copac?

Winnetou îmi strânse uşor braţul, ca şi când ar fi zâmbit cu milă. În pădurice se afla sau aliatul osagului, şi atunci putea să intre liniştit în ea, sau un duşman, în care caz întrebarea lui oricum nu l-ar fi putut apăra de atac. Bătrânul *cowboy* răspunse cu voce tare:

— Sunt Old Wabble, vin-o încoace!

— Există şi alte feţe palide cu tine?

— Nu. Puteai să vezi şi după urma mea că am venit singur.

Afirmaţia putea să fie falsă, întrucât ar fi putut să vină cu însoţitori de care să se fi despărţit şi să fi venit în crâng printr-un loc mai îndepărtat, aşa cum făcuserăm şi noi. Noi ştiam că Old Wabble nu se afla singur la Republican River. Dar unde erau însoţitorii lui? Ei nu trebuiau să ştie nimic de întâlnirea lui cu osagul, sau i-a lăsat în urmă dintr-un alt motiv? Speram să aflu acest lucru.

Matto Şahco veni până la el cu paşi precauţi, se aşeză lângă el şi întrebă:

— Când a sosit Old Wabble aici?

— De aproape două ceasuri, răspunse, bătrânul.

— A observat imediat semnul convenit?

— Nu chiar imediat. Dincolo, la cotul râului, am cercetat jur-împrejur şi m-am gândit că păduricea de aici trebuie să fie o ascunzătoare bună. De aceea am venit încoace şi apoi am văzut suliţa înfiptă. Ai ales foarte bine locul.

— Afară de mine şi de tine nu se află nimeni până hăt departe, de jur-împrejur, aşa că suntem în siguranţă. Stau aici încă de ieri, aşa cum voiai să vi şi tu. Trebuind să te aştept

până astăzi, mi s-a terminat carnea şi am fost obligat să plec, ca să vânez această pasăre.

Suna ca un reproş. Old Wabble răspunse:

— Căpetenia osagilor n-o să se supere că a trebuit sa aştepte. Am să-i spun de ce am întârziat şi sunt convins că vestea pe care i-o aduc o să-l bucure tare mult; *it's clear.*

— A fost Old Wabble la ferma lui Fenner?

— Da. Am sosit cu puţin înainte de amiază. Vizitarea şi a celorlalte trei ferme, pe care vreţi să le atacaţi, ne-a reţinut mai mult decât ne-am aşteptat. Faptul că am putut veni abia acum, se datoreşte unei capturi importante pe care-o poţi face, dacă o să fii de acord cu propunerea mea.

— La ce captură se referă Old Wabble?

— O să-ţi spun pe urmă. Mai întâi să-ţi povestesc ce am găsit la cele patru ferme, pe care vreţi să le atacaţi.

Ne-am strecurat încet până în partea cealaltă a cuibului de iepuri, de unde puteam auzi fiecare cuvânt. Ceea ce am auzit, m-a convins că Old Wabble era într-adevăr spionul osagilor. Era vorba de atacarea şi jefuirea a patru ferme, printre care şi a lui Fenner. Era vechea poveste, care se repeta mereu: în comerţul cu albii, osagii fuseseră înşelaţi; ca o despăgubire oarecare şi, totodată, pentru aşi procura carnea necesară, au gonit vitele de la fermă. Fiind urmăriţi, o parte din războinici au fost ucişi. După concepţiile lor, acest lucru se cerea răzbunat, şi astfel, la sfatul războinicilor, fusese hotărâtă lupta contra feţelor-palide. La început urmau să fie atacate cele patru ferme mai mari de pe Republican River. În aceste ferme, însă, slujeau mulţi *cowboy*, si indienii se temeau de aceşti inşi semisălbatici şi deosebit de curajoşi mai mult decât oricare alt adversar; de aceea trebuiau trimise iscoade, ca să afle numărul aproximativ al *cowboy*-lor. Din spirit de prevedere, această sarcină nu putea fi încredinţată unor indieni, mai ales războinici din propriul trib. Atunci întâmplarea l-a adus în calea lor pe Old Wabble şi pe

însoţitorii săi. Se pare că mai avuseseră astfel de relaţii cu ei, altminteri osagul nu i-ar fi făcut o astfel de propunere. Potrivit înţelegerii, osagii urmau să primească scalpurile, armele şi cirezile, iar Old Wabble pretindea pentru el şi oamenii să-i restul de lucruri de la fermă. Fireşte, pe ei îi interesau doar banii şi alte obiecte care puteau fi uşor vândute. Cred că nu mai trebuie spus care dintre cei doi, Matto Şahco sau Old Wabble, era adevăratul bandit. Observasem că nici măcar o singură dată căpetenia nu i s-a adresat „regelui *cowboy*-lor” cu cuvintele „fratele alb”, ci i-a zis doar pe nume, o dovadă că asemenea oameni nu se bucurau la indieni de mai mult respect decât la albii civilizaţi.

Osagii nu terminaseră încă „mobilizarea”, când Old Wabble îşi începuse misiunea de spionaj. Şi cum reuşita incursiunii depindea foarte mult de cunoaşterea condiţiilor de apărare a celor patru ferme, căpetenia pornise, personal şi singur să primească informaţiile aduse de bătrân la cotul Republican Riveru-lui. Suliţa trebuia să indice locul de întâlnire cu Matto Şahco.

Acum se întâlniseră aici, în pădure, iar Old Wabble prezenta lucrurile ca şi când fermele ar putea fi cucerite fără pierderi însemnate din partea războinicilor roşit. Peste propunerile lui o să trec, deoarece, datorită intervenţiei noastre, atacurile, plănuite au trebuit să fie părăsite. Căpetenia le acceptă parţial, revenind apoi la „marea captură” la care se referise Old Wabble la începutul discuţiei. Bătrânul îi răspunse în felul lui rece şi calculat:

— Înainte de ai spune despre ce este vorba, căpetenia osagilor trebuie să-mi răspundă la o întrebare. Îl cunoşti pe Winnetou, căpetenia apaşilor?

— Pe câinele ăla? Îl cunosc!

— Spui că-i un câine. S-a purtat vreodată duşmănos cu tine?

— Nu numai o dată! Cu trei veri în urmă, dezgropasem

securea războiului împotriva cheiennilor şi în multe ciocniri am omorât mulţi războinici de-ai lor. Atunci a venit apaşul şi a trecut în fruntea lor, alături de căpetenia cheiennilor. E laş ca un coiot, dar şiret ca o mie de babe. Sa prefăcut că vrea să lupte cu noi, apoi s-a retras şi, când l-am urmărit, a dispărut dincolo de Arkansas. În timp ce noi îl căutam acolo, el împreună cu cheiennii, care fugiseră ca nişte laşi, s-au întors în cea mai mare grabă la *wigwam*-urile noastre, ne-au luat cirezile, şi pe toţi cei care rămăseseră acasă i-au făcut prizonieri. Când ne-am întors noi, ne-am găsit tabăra transformată într-o cetate, în care se aflau toţi ai noştri; războinicii rămaşi acasă, bătrânii, femeile şi copiii. În felul acesta, el cu cheiennii lui ne-au obligat să încheiem pacea, fără să-l coste un strop de sânge, nouă însă ne-a distrus toată faima vitejiei noastre. Ce n-aş da ca Marele Spirit, să mă ajute ca acest pimo râios să-mi cadă în mână!

Faptele la care se referea căpetenia osagilor fuseseră o adevărată lovitură de maestru a lui Winnetou. Din păcate, eu nu fusesem de faţă, dar cunoşteam de la el toate amănuntele acestei manevre iscusite, prin care nu numai că i-a scăpat de la pieire pe prietenii noştri cheienni, dar, cu toate că erau mai slabi decât duşmanii lor, i-a condus spre o victorie deplină. Aşa că înverşunarea lui Matto Şahco contra lui Winnetou era uşor de înţeles.

— De ce nu v-aţi răzbunat încă pe el? întrebă Old Wabble. E atât de uşor să-l prinzi! Foarte rar stă pe la *wigwam*-urile apaşilor săi, fiind mereu mânat de spiritul cel rău prin savană şi prin munţi. Nu-i place să aibă însoţitori, aşa că dacă vrei să-l prinzi trebuie doar să întinzi mâna.

— Vorbeşti fără să gândeşti ce spui. Tocmai pentru că e mereu pe drumuri nu poate fi prins. De multe ori ne-a sosit vestea că a fost văzut în cutare loc, dar când am ajuns noi acolo, era din nou plecat. Seamănă cu luptătorul pe care nu-l poţi prinde şi nu-l poţi ţine, pentru că şi-a uns trupul cu

untură. Şi când, în sfârşit, crezi că îl ai în mână, atunci are alături pe Old Shatterhand. Albul acela este cel mai mare vrăjitor dintre toţi, iar când acesta şi Winnetou sunt împreună, nici o sută de vazai[1] nu sunt în stare să-i atace, cu atât mai puţin să-i prindă.

— O să-ţi dovedesc că greşeşti. Şi pe acest Old Shatterhand îl consideri duşmanul vostru?

— Îl urâm chiar mai mult decât pe Winnetou. Căpitănia apaşilor este măcar războinic roşu, Old Shatterhand însă este un alb şi trebuie să-l urâm. De două ori i-a ajutat pe indienii utahi contra noastră şi este cel mai înverşunat duşman al ogellallaşilor, care sunt prietenii şi fraţii noştri. Câţiva dintre războinicii noştri au font împuşcaţi în picior, aşa că acum sunt neputincioşi ca nişte babe, ceea ce e mai rău decât dacă i-ar fi omorât, Acest câine susţine că numai dacă e forţat de împrejurări le ia viaţa duşmanilor săi. El le trimite gloanţele puştii sale vrăjite fie în genunchi, fie în coapsă, şi astfel le ia posibilitatea pentru tot restul vieţii de a se număra printre bărbaţi, printre războinici. E mai groaznic chiar decât moartea înceată la stâlpul caznelor. Dacă ne-ar cădea odată în mâini ar fi vai şi amar de el. Probabil, însă, că niciodată n-o să reuşim să-l prindem, pentru că el şi Winnetou seamănă cu acele păsări mari care zboară sus de tot deasupra mării şi nu pot fi prinse niciodată, pentru că nu coboară niciodată.

— Din nou te înşeli. Coboară chiar foarte des. Ba mai mult, ştiu că chiar acum sunt din nou jos şi pot fi prinşi cu uşurinţă.

— E adevărat ce spui? I-ai văzut?

— Am şi vorbit cu ei.

— Unde, unde? Spune-mi!

Vorbise repede şi precipitat. Ne dădeam seama că ardea de nerăbdare să-şi vadă împlinită dorinţa sa fierbinte de a pune odată mâna pe noi. Cu atât mai calm şi mai măsurat răspunse Old Wabble:

---

[1] Aşa se numesc osagii pe ei înşişi.

— Pot să te ajut să-i prinzi pe Winnetou şi pe Old Shatterhand şi încă trei feţe-palide, dar taina asta ţi-o pot spune cu o singură condiţie.

— Spune-mi, despre ce e vorba?

— Îi prindem pe toţi cinci: voi îi luaţi pe ceilalţi trei albi, iar mie îmi lăsaţi pe căpetenia apaşilor şi pe Old Shatterhand.

— Cine sunt celelalte trei feţe-palide?

— Doi *westman*-i, pe numele de Hammerdull şi Holbers şi un poliţist, pe care-l cheamă Trescow.

— Nu cunosc pe nici unul dintre ei; şi apoi, cum adică, să-i prindem pe toţi cinci şi să primim numai pe cei trei, care ne sunt complet indiferenţi, şi să-ţi lăsăm pe cei doi, pe care punem un preţ atât de mare? Cum poţi să-mi ceri aşa ceva?

— Pretind acest lucru pentru că vreau să mă răzbun; îi urăsc cu atâta înverşunare şi neînduplecare pe Old Shatterhand şi pe Winnetou, încât mi-aş da şi viaţa pentru asta!

— Duşmănia noastră pentru ei nu e cu nimic mai prejos!

— Se poate, dar eu sunt cel care-i are în capcană şi de aceea mi se cuvine întâietatea de a-i lua pe cei pe care-i vreau.

Căpetenia se gândi puţin, apoi întrebă:

— Unde se află acum?

— Foarte aproape!

— Uff! Uff! Cine ar fi crezut? Dar eşti sigur de ei? Se află deja în capcana de care vorbeşti?

— Am nevoie doar de câţiva dintre războinicii tăi ca să-i prind:

— Ai nevoie de războinicii mei? Asta înseamnă că nu eşti sigur că-i poţi prinde. Deci, războinicii mei urmează să te ajute să pui capcana pe care ai destinat-o acestor câini; fără oamenii mei, planul nu ţi-ar reuşi. Atunci cum poţi avea o asemenea pretenţie de a cere pentru tine tocmai pe aceia pe care noi punem atâta preţ?

— Pentru că, dacă nu-mi faci pe plac, n-o să primeşti nimic.

— Şi ce o să primeşti tu dacă nu-i ai pe războinicii vazai? Nimic, dar chiar nimic! Îmi ceri prea mult!

În acest fel, cearta continuă între ei. Matto Şahco era prea deştept ca să poată fi dus de nas, iar Old Wabble îşi dădea seama că ar trebui să renunţe complet la răzbunarea lui, dacă n-ar ceda din pretenţiile sale, aşa că le prefăcu că cedează:

— Ei bine, fie! Ca să vezi că vreau să ne înţelegem, pe lângă cei trei albi, vi-l las şi pe Winnetou; dar Old Shatterhand trebuie să-mi aparţină mie, neapărat! Am cu el o socoteală mai serioasă, cu mult mai serioasă decât cu apaşul, şi dacă-mi refuzi persoana lui, mai bine îi las pe cei cinci să scape. Asta-i ultimul meu cuvânt. Acum fă ce vrei!

Osagul nu era prea încântat să accepte o atare pretenţie, dar până la urmă îşi zise că e mai bine să se mulţumească cu ce i se oferea; de aceea îşi dădu încuviinţarea vorbind:

— Să fie cum vrea Old Wabble şi o să-l capete pe Old Shatterhand. Acum însă vreau, în sfârşit, să ştiu unde sunt cei cinci oameni şi cum putem să-i prindem.

Bătrânul *cowboy* îi spuse că ne-a întâlnit la ferma lui Fenner, dar se feri să vorbească despre acţiunea lipsită de glorie pe care o întreprinsese. Terminându-şi relatarea, adăugă:

— Acum ştii de ce nu am putut ajunge la timp; trebuia să aflu totul în legătură cu aceşti cinci indivizi şi nu puteam neglija nimic dacă vrem ca această captură să ne reuşească. *Cowboy*-i de la fermă nu ştiau cum stau eu cu Winnetou şi Old Shatterhand. Unul din ei, fiind în casă, aflase de ce au venit aceştia doi pe Republican River şi le spusese şi celorlalţi. Eu i-am descusut, şi apoi, când s-a făcut întuneric, m-am strecurat la fereastră. Fenner şedea cu ei la masă. Povesteau diferite întâmplări de ale lor. Din când în când scăpau şi câte un

cuvânt despre intenţiile lor actuale. Vor să meargă sus, în Colorado, după un alb plecat înainte, care şi el e un duşman neîmpăcat al oamenilor roşii. O să se întâlnească undeva, dar n-am putut să aud unde, şi o să atace un grup de albi, care...

— Cine e albul despre care vorbeşti? îl întrerupse căpetenia osagilor.

— De obicei i se spune Old Surehand.

— Old Surehand? Uff! Pe acest câine l-am vânat o dată timp de trei zile, fără să-l putem prinde. Ne-a împuşcat atunci doi războinici şi mai mulţi cai. După aceea nu a mai venit prin ţinutul nostru. Îi e teamă de răzbunarea noastră şi ne ocoleşte ţinutul.

— Şi de astă dată te înşeli. Cu câteva zile mai înainte a fost la ferma lui Fenner şi, întrucât de aici s-a îndreptat în sus spre Colorado, trebuie să fi trecut prin ţinutul vostru. Deci, după câte se pare, nu se teme de voi.

— Spiritul cel rău trebuie să-i fi dat darul de a se face nevăzut! Dar dacă nu trece munţii cei mari, o să ne cadă în mâini la întoarcere. Asta-i sigur. Probabil, de frică, au călărit numai noaptea, altfel l-am fi văzut.

— Chiar dacă ar fi fost aşa, tot ar fi trebuit ca ziua să-i descoperiţi urma. Omul acesta nu ştie ce-i frica. În generat, cât de puţin se tem de voi, se poate vedea şi din faptul că duşmanii voştri de moarte, Winnetou şi Old Shatterhand, au venit aici, cu toate că trebuie să ştie că aţi dezgropat securea războiului.

— Taci! Nu pentru că nu le e frică de noi au venit, ci pentru că Marele Manitu i-a orbit, ca să-i mâne în mâinile noastre. Principalul este să ştim unde se găsesc şi pe ce drum vor să o ia.

— Crezi că aş fi venit la tine fără să fi aflat acest lucru? Am luat toate măsurile ca să nu-mi scape. Este adevărat că nu ştiu cât timp au rămas la ferma lui Fenner, din păcate a trebuit să plec. Dar e sigur că ei au plecat de acolo, pentru că

vor să-l ajungă din urmă pe Old Surehand. Fireşte, au să meargă de-a lungul râului şi, pentru că trebuie să treacă pe malul ăsta, am lăsat câte unul din însoţitorii mei de pază în cele mai prielnice locuri de trecere. De altfel, acesta e motivul pentru care am venit aici singur. Celor ce stau de pază le-am spus să aştepte până când cei cinci oameni au să treacă râul, apoi să-i urmărească pe ascuns şi să se grăbească să vină aici, ca să ne înştiinţeze încotro au luat-o. Spune dacă nu am procedat cât se poate de iscusit.

— Da, Old Wabble a procedat cu înţelepciune, îl aprobă osagul.

Desigur că noi doi, care ascultam ascunşi, eram de altă părere. Bătrânul *king of the cowboy*s, dimpotrivă, cu presupunerile lui că o să mergem de-a lungul râului, făcuse nişte socoteli complet greşite. După cum am amintit, am tăiat în linie dreaptă arcul care îl forma Republican River-ul, şi i-am depăşit cu mult pe paznicii puşi de Old Wabble. Acum n-aveau decât să aştepte cât aveau poftă; iar în locul lor, Old Wabble avea să ne vadă pe noi.

— Căpetenia osagilor va recunoaşte că am făcut tot ce era posibil să fac, continuă Old Wabble. Acum mai trebuie doar ca războinicii tăi să sosească la momentul potrivit.

— O să plec imediat ca să-i aduc, zise Matto Şahco.

— Unde se află ei? Sunt departe de aici?

— Le-am poruncit să se adune la *Vara-tu,* Apa de ploaie, aşezată pe marea cale a bizonilor. Acest loc e atât de departe de râurile pe lângă care feţele palide preferă să circule, încât toţi războinicii mei se pot aduna acolo, fără să fie văzuţi de vreun alb. De aceea feţele palide nici nu pot bănui din ce loc şi din ce direcţie atacăm, cu toate că ştiu că am dezgropat securea războiului.

— Eu nu ştiu unde e aşezat *Vara-tu.* Cât timp iţi trebuie ca să ajungi acolo mergând călare?

— Armăsarul meu s-a odihnit şi este cel mai bun cal al

vazailor. Încă înainte de revărsatul zorilor pot să fiu acolo şi până la amiază să-ţi aduc atâţia războinici cât e nevoie ca să-i luăm prizonieri pe cei patru albi şi pe apaş.

— Şi câţi o să aduci?

— Douăzeci au să fie mai mult decât trebuie.

— Nu cred. Doar dacă n-ar exista blestemata aia de carabină a lui Old Shatterhand, pe care voi o consideraţi fermecată! Eu ştiu că nu e vorba de nici o vrajă, dar această carabină valorează cât douăzeci sau treizeci de puşti obişnuite. Ţie pot să-ţi spun că odată i-am furat lui Old Shatterhand această puşcă, dar n-am reuşit să trag cu ea nici măcar un singur foc. Degeaba mi-am bătut capul, n-am putut pune în mişcare nici un arc, nici un şurub, căci are o construcţie foarte secretă.

— Uff, uff! I-ai furat arma şi n-ai păstrat-o?

— Da. Într-adevăr, te miri că m-am lăsat constrâns să i-o restitui, dar lucrurile sau întâmplat ca şi când toţi dracii ar fi fost împotriva mea; *it's clear.* Ar fi trebuit să o distrug. Chiar am avut un asemenea gând, dar n-a vrut „generalul”. Acest nemernic voia să păstreze armele pentru el, şi de aceea nu era de acord ca eu...

Se opri în mijlocul frazei, probabil îşi aduse aminte că e mai bine să tacă decât să povestească întâmplarea aceea care, se încheiase atât de lamentabil pentru el. De aceea, căpetenia întrebă:

— Old Wabble vorbea despre un general. De ce s-a oprit, aşa deodată, din vorbă?

— Pentru că nu are rost să mai vorbesc. Există nume pe oare e mai bine nici să nu le pomeneşti; sper însă că, înainte de a muri, acest general o să-mi mai cadă o dată în mână. Atunci o să primească de zece ori mai multe lovituri decât a primit la Helmers Home, când a comis ticăloşia de a trăda, că eu... *Pshaw!* Deci, căpetenia osagilor vrea să plece să aducă douăzeci de războinici ? Atâţia nu ajung, e nevoie de

cincizeci; *it's clear.*

Căpetenia vorbise de numai douăzeci ca nu cumva să fie bănuită că i-ar fi frică; acum însă aprobă repede:

— Probabil că Old Wabble ştie ce spune. Dacă el crede că avem nevoie de cincizeci de războinici, am să-i fac pe plac. Am să plec să-i adun.

— Iar eu să rămân aici până te întorci? N-ar fi mai bine să te însoţesc?

— Nu. Trebuie să rămâi aici ca să-ţi primeşti oamenii. Ei nu cunosc locul unde te afli, de aceea e nevoie să aprinzi un foc mare, care să lumineze departe.

— Aşa ceva nu fac, pentru că, dacă ar veni, Old Shatterhand şi Winnetou l-ar vedea. E mai bine să...

Vorba îi rămase în gât, deoarece Winnetou îl apucase cu amândouă mâinile de beregată. Matto Şahco se ridicase şi o pornise spre calul său ca să-l dezlege. De aceea era momentul să acţionăm. În timp ce apaşul luă asupra lui pe Old Wabble, eu mă strecurai după căpetenie, mă ridicai în spatele lui, îl apucai eu mâna stângă de ceafă şi-i plasai, cu pumnul drept, lovitura mea vânătorească, doborându-l la pământ. Îl adusei la locul unde şezuse şi unde Winnetou tocmai termina cu Old Wabble. Nu trecură nici două minute şi amândoi erau legaţi cobză, iar Winnetou dădu semnalul convenit, fluierând ascuţit de trei ori. Camarazii noştri sosiră curând, cu caii şi cu armele noastre. Cei doi prizonieri, care încă nu-şi reveniseră, fură duşi la caii lor şi legaţi pe ei ca nişte saci. Din cauza însoţitorilor lui Old Wabble nu puteam rămâne în pădurice. Chiar dacă numai unul dintre ei ar fi nimerit la „copacul cu suliţa", fără ca noi să-l observăm, puteam ajunge sau, mai bine zis, ne-am fi aflat în cel mai mare pericol. De aceea mânarăm caii în susul pârâului, apoi traversarăm apa, luând-o drept spre prerie, până ce am ajuns la un pâlc de arbuşti, unde ne priponirăm caii. Datorită bizonilor care se tăvăliseră pe aici terenul era mai adâncit şi

mai umed, aşa că puteam risca să facem un mic foc printre tufişuri, în mijlocul văiugii, fără ca lumina lui să ajungă în prerie.

Când îi dezlegarăm de pe cai pe cei doi prizonieri şi-i aşezarăm lângă foc, îşi reveniseră. Pe drum nu scoaseră o vorbă. Văzându-ne la faţă, căpetenia tăcu în continuare. Old Wabble însă, smucind de legături, exclamă speriat:

— Mii de trăsnete, iar am dat de aceşti păstori cuvioşi; şi de astă dată duc la păscut nu una, ci două oiţe! Ce va venit să mă legaţi din nou? V-a părut rău de tăciunii aprinşi pe care v-aţi închipuit că mi i-aţi pus pe cap?

Winnetou era prea mândru ca să-i răspundă, iar eu îi urmai exemplul. Însă Dick Hammerdull, care ştia ce plănuise bătrânul contra noastră, pentru că pe drum le povestisem cele auzite, era furios pe Old Wabble şi considera că ar fi o laşitate să asculţi în linişte cuvintele lui batjocoritoare, de aceea răspunse:

— Cum poţi să vorbeşti despre „oiţe”? Eşti mai rău decât cele mai rele fiare sălbatice, care ucid numai ca să poată trăi. Tare aş avea chef să iau câţiva cărbuni adevăraţi din acest foc şi să-i pun pe bătrâna dumitale perucă. Dacă mai vorbeşti mult, poţi fi sigur că aşa o să fac!

— Nu ţi-ar permite evlaviosul de Old Shatterhand, râse moşneagul *cowboy*.

— Dacă-mi permite sau nu, e totuna. Daca ieri măsura dumitale încă nu era plină, azi e gata să se reverse, şi dacă tu crezi că-ţi uşurezi situaţia prin obrăznicie, atunci te înşeli amarnic!

— Zău? Atunci spune-mi măcar cu ce drept ne consideraţi şi ne trataţi ca prizonieri!

— Ce mai întrebi tâmpeniile astea, ticălosule! Old Shatterhand şi Winnetou au stat tot timpul tupilaţi în spatele vostru în pădurice şi au auzit tot ce aţi vorbit. Ştim precis ce-aţi plănuit contra noastră şi cred că avem toate motivele să

vă facem inofensivi!

Această ştire potoli îndrăzneala bătrânului Wabble. Din moment ce ştiam că voiau să ne prindă şi să ne omoare, nici obrăznicia lui nu mai putea ţine piept fricii de răzbunarea noastră. Cu toate că-l iertasem pentru tentativa de omor împotriva mea, aş fi fost, poate, din nou înclinat să-l iert, dacă ar fi fost vorba numai de mine; acum însă planul lui era îndreptat contra noastră a tuturor şi de aceea bătrânul îşi dădea seama că nu mai poate obţine nimic prin zeflemea. Nu mai spuse deci nimic şi astfel trebui să tacă şi Dick Hammerdull.

Acum interveni ceva care dovedea încă o dată cât de apropiaţi sufleteşte eram eu şi apaşul şi cât de bine se apropiau gândurile noastre întotdeauna. Imediat după ce am părăsit păduricea m-am gândit la Fenner şi la ceilalţi fermieri, care urmau să fie atacaţi. Neavând habar de nimic, ei trebuiau preveniţi. Chiar dacă şeful tribului osagilor căzuse în mâinile noastre, şi presupunând că acest fapt va amâna realizarea planurilor lor, eram atât de puţin stăpâni pe împrejurările de aici cât şi pe timpul nostru, încât fiecare oră putea să aducă ceva neprevăzut, care să ne răpească avantajul cucerit. Pentru moment, atacul plănuit fusese amânat, dar nu părăsit complet, aşa că cel puţin Fenner trebuia înştiinţat. El, la rândul lui, putea preveni pe ceilalţi. Dar cine să-l înştiinţeze pe Fenner? Trescow în nici un caz. Hammerdull şi Holbers erau *westman*-i destoinici, totuşi nu voiam să încredinţez nici unuia dintre ei o astfel de misiune importantă; pentru că nu era vorba numai de a ajunge cu bine acolo, ci trebuia să se întoarcă, lucru şi mai greu. Rămâneau, deci, numai Winnetou şi cu mine. Îmi convenea mai mult ca solia aceasta s-o preia apaşul. Dacă aş fi plecat eu, ar fi trebuit să rămână el eu ceilalţi trei tovarăşi ai noştri, cu care, fără mijlocirea mea, s-ar fi înţeles mai greu.

Văzui cum măsoară cu ochii săi negri şi ageri, de bun

cunoscător în materie, calul lui Matto Şahco. Apoi se ridică, se duse la animal, scoase şi aruncă tot ce era în cobur, băgă câteva bucăţi de carne, apoi mi se adresă cu întrebarea:

— Ce părere are fratele meu despre acest armăsar al osagilor?

— Are un plămân sănătos, tendoane rezistente şi picioarele sunt ca de căprioară, răspunsei. Murgul fratelui meu roşu o să adune forţe pentru Colorado; o să am o deosebită grijă de el, aşa că e bine ca Winnetou să încalece acest cal murg, care o să-l ducă repede la fermă şi înapoi.

— Uff! Fratele meu Old Shatterhand ştie unde vreau să mă duc?

— Da. O să rămânem aici şi o să te aşteptăm. O să fii înapoi mâine, înainte de apusul soarelui.

— *Howgh!* La revedere, fraţilor!

Sări în şa şi plecă. Ştia că nu mai trebuie să-mi spună nimic, cu atât mai puţin să-mi dea indicaţii de ceea ce trebuie să fac. Fireşte că altfel stăteau lucrurile cu cei trei camarazi ai mei, care, îndată ce Winnetou ne întoarse spatele, mă întrebară despre scopul şi ţinta misiunii sale nocturne. Le spusei atât cât era necesar, dar în şoaptă, ca prizonierii să nu afle că proprietarii fermele ameninţate urmau să fie preveniţi. Pe urmă mâncarăm. Apoi stabilii rândul la pază, în aşa fel încât să pot dormi până după miezul nopţii, deoarece timpul de după miezul nopţii până în zori este cel mai critic din viaţa preriei, iar eu voiam, tocmai de aceea, să fiu treaz, bizuindu-mă mai degrabă pe mine decât pe tovarăşii mei.

Atrăgându-le atenţia în mod deosebit să nu-i piardă din ochi pe prizonierii noştri, mă culcai şi adormi pe loc. Nu exista nici un motiv de îngrijorare care să-mi tulbure somnul. Am dormit până când mă trezi Dick Hammerdull, care era schimbul trei de pază. Găsii totul în ordine şi, în timp ce schimbul dinaintea mea se culca, am urcat dâmbul vâlcelei, pentru a mă plimba de colo până colo, în afara tufişurilor,

meditând ce ar trebui să facem cu prizonierii.

Cu toate că, potrivit legilor savanei, eram complet îndreptăţiţi să-i executăm, făcându-i astfel inofensivi pentru noi şi pentru alţii, eu nu voiam să le luăm viaţa. Dar puteam lăsa cu totul nepedepsită tentativa lor de omor? Şi dacă era vorba să-i pedepsim, ce fel de pedeapsă trebuia să le aplicăm? Îmi veni ideea de a-i duce cu noi sus în Colorado, atât de departe încât să fie prea târziu ca să mai poată ataca fermele. Împotriva acestei idei existau însă argumente serioase. Prezenţa a doi oameni legaţi avea să ne întârzie mult şi să ne fie chiar povară în multe privinţe. Cel mai bine era să nu-mi bat capul cu astfel de chestii şi să aştept să văd ce părere o să aibă şi Winnetou.

Cunoşteam foarte bine locul unde se aflau osagii, fusesem deseori acolo cu Winnetou. Cirezile de bizoni, care migrau toamna spre sud, iar primăvara din nou spre nord, obişnuiau să folosească mereu aceleaşi drumuri, care, pe alocuri, rămâneau adânc însemnate tot timpul anului. Pe lângă un asemenea drum se afla *Vara-tu,* în traducere Apa-de-ploaie. Era un loc asemănător cu cel unde ne oprisem acum, numai că avea mai multă iarbă şi tufişuri, şi era într-o vale mai adâncă, astfel încât apa de ploaie se putea aduna fără să se evapore complet nici în lunile cele mai fierbinţi. Winnetou ne condusese intenţionat la locul unde poposisem, pentru că el se afla tocmai în direcţia care ducea de la păduricea unde prinsesem prizonierii spre Vara-tu. Se pare că, la întoarcere, avea intenţia să-şi arunce privirea, măcar de la distanţă, asupra acestei Ape-de-ploaie.

Trecu noaptea şi se iviră zorile. Totuşi nu-i trezi pe tovarăşii mei, lăsându-i să doarmă. Nu aveam nimic de făcut, iar somnul le împrospăta forţele de care puteam să avem nevoie. Când se treziră, la micul dejun mâncară o bucăţică de carne. Prizonierii nu primiră nimic; o cură de foame de câteva zile, unor astfel de oameni, nu putea să le strice. Apoi mă

culcai din nou şi astfel, dormind şi stând de pază, trecu dimineaţa şi după-amiaza, până spre seară, când se întoarse Winnetou, aşa cum presupusesem încă de ieri. Făcuse un drum de douăzeci de ore, fără să doarmă o clipă. Arăta totuşi proaspăt şi vioi, ca şi când s-ar fi odihnit la fel ca noi. Nici calul pe care călărise nu arăta deosebit de obosit şi văzui cu câtă mulţumire, ba chiar cu mândrie, constată acest lucru şi stăpânul lui de până atunci, căpetenia osagilor. Mă gândii să-i transform mândria în furie. Potrivit legilor savanei, prizonierul aparţine cu tot ce are asupra s-a celui care la prins. Aveam nevoie de cai buni. Murgul meu şi ce al lui Winnetou erau excelenţi. Iapa lui Dick Hammerdull era puternică şi rezistentă, în ciuda urâţeniei sale, şi ştiam că Dick nu ar fi putut fi convins să se despartă de ea. Calul lui Trescoiv era cel mai bun din tot ce ni s-a oferit, dar în cele câteva zile s-a dovedit că nu face faţă necesităţilor noastre. Acelaşi lucru era valabil şi pentru gloaba lui Pitt Holbers. Chiar dacă nu avusesem necazuri din această cauză, dacă s-ar fi ivit situaţia — inevitabila de altfel — ca atingerea unui anumit scop sau chiar salvarea noastră să depindă de iuţeala cailor noştri, atunci aveam în caii amintiţi două piedici, care puteau să ne fie fatale. Matto Şahco nu avea să-şi mai primească murgul înapoi.

Winnetou sări de pe cal, ne salută cu un uşor semn din cap şi se aşeză lângă mine. Un schimb de priviri era de ajuns; fără să ne spunem un singur cuvânt, ştiam tot ce ne interesa; el reuşise să-l prevină pe Fenner, iar la tabără nu se întâmplase nimic deosebit; acest lucru ni-l comunicasem din priviri, deci vorbele erau de prisos. Sigur că Trescow, Hammerdull şi Holbers se uitau la el nerăbdători; erau dezamăgiţi că nu spunea nimic, dar nu îndrăzneau să-l sâcâie cu întrebări;

Dacă Winnetou considera că orice cuvânt în legătură cu drumul cel făcuse era de prisos, îl cunoşteam destul de bine

ca să ştiu că tăcerea lui nu o să dureze mult în legătură cu o altă chestiune. Trebuia să ştim cum stau lucrurile cu osagii de la Apa-de-ploaie. Câţi erau? Şi, cel puţin de dragul lui Fenner, poate că reuşeam să-i înştiinţam pe osagi că feţele palide sunt prevenite în legătură cu atacul lor. Totuşi, acest loc nu era în direcţia drumului spre Colorado. Şi, dacă voiam să ne strecurăm pe lângă osagi, nu puteam să ne apropiem de indieni cu cei doi prizonieri, pentru că exista, şi posibilitatea ca aceştia să ne fie luaţi înapoi. Sigur că acest lucru îl preocupa şi pe Winnetou, şi eram convins că în curând o să-şi exprime părerea sa această privinţă. Într-adevăr, nu m-am înşelat, pentru că nu trecură nici cinci minute de când şedea lângă mine şi-mi zise:

— Fratele meu Charlie s-a odihnit bine. Este el dispus să plece imediat la Vara-tu?

— Da, răspunsei.

— O să luăm prizonierii cu noi până la graniţa cu Colorado, dar trebuie să ştim cum stăm în spatele nostru cu războinicii osagilor, ceea ce o să caute să afle fratele meu.

— Fratele meu Winnetou porneşte împreună cu ceilalţi drept înainte?

— Da. După ce calul osagului o să-şi potolească foamea cu iarbă.

— N-ar fi mai bine ca Winnetou să aştepte până mâine dimineaţă? Nu a dormit toată noaptea şi nu ştiu dacă noaptea următoare o să ne putem odihni.

— Căpetenia apaşilor este obişnuită să doarmă numai când are timp. Şi fratele meu Old Shatterhand, care are o sănătate de fier, ştie că nu sunt obosit.

— Bine, fie cum vrei tu! Unde ne întâlnim?

— Fratele meu cunoaşte locul căruia cei din tribul Dakota îi spun *Vaco-can*[1] iar cei din tribul Picioarelor negre îi spun

---

[1] Bătrâna

Kih-pe-ta-kih?[2]

— Da. I se spune aşa pentru că seamănă cu o babă care şede. Vrei să mă aştepţi acolo?

— Da. Deoarece tu trebuie să faci un ocol şi o să ai nevoie de timp, pentru ca să-i observi pe osagi, noi o să ajungem mai repede decât voi, tu şi Hammerdull.

— Hammerdull? O să vină cu mine? Crede fratele meu că e nevoie să mă însoţească?

— Da, dar nu din cauza numărului osagilor. S-ar putea însă ca Old Shatterhand să aibă nevoie de un ajutor, fie şi numai pentru a-i păzi calul, pe care nu va putea să-i ia cu el până unde va trebui să se încumete să înainteze; şi pentru atât, tot e bine. Fratele meu îmi dă dreptate?

— Da, cu toate că ştiu că mai degrabă dragostea de mine decât îngrijorarea te face să doreşti să-l am pe acest însoţitor alături.

Văzând că i-am ghicit gândul, zâmbi afirmativ. Apoi ne întoarse spre căpetenia osagilor, făcut prizonier, cu care până în clipa aceea nu schimbase nici o vorbă, şi zise:

— Matto Şahco să-mi răspundă la întrebare: Aţi vrut să atacaţi patru ferme ale feţelor-palide?

Osagul nu răspunse şi de aceea Winnetou îi repetă întrebarea. Neprimind nici de data asta răspuns, zise:

— Căpetenia osagilor se teme într-atât de căpetenia apaşilor, încât i-a amorţit limba în gură?

Aceste cuvinte îşi atinseră scopul, căci Matto Şahco se răsti la el:

— Eu, căpetenia supremă a vazailor, am doborât cu mâna mea şapte urşi grizzly, aşa cum spune şi numele meu celui ce vrea să audă. Cum aş putea să mă tem de un coiot care aparţine neamului pimo?

Cuvântul „pimo” fusese folosit ca nume de ocară, împotriva lui Winnetou, care rămase totuşi liniştit şi continuă:

---

[2] Idem

— Aşadar, Matto Şahco nu recunoaşte că a vrut să atace fermele?

— Nu, nu recunosc, nu-i adevărat!

— Noi, totuşi, ştim că-i adevărat. Stăteam lungiţi în spatele vostru, înainte de a fi venit tu cu găinuşa de prerie şi apoi am auzit fiecare cuvânt al vostru. Suliţa ta a rămas agăţată de cracă. O să vestească celor care au să vină mai târziu cât de prost poate fi un om care îşi zice căpetenie. Winnetou nu a auzit încă niciodată ca un om care vrea să se ascundă să-şi însemne ascunzătoarea, spunând astfel fiecăruia: „aici s-a ascuns cineva”. Nu trebuie să recunoşti atacul asupra fermelor, căci el nu va mai avea loc. Aseară am plecat şi am prevenit feţele palide. Dacă, totuşi, câinii de osagi ar veni, ar fi omorâţi în bătăi. Le-am mai spus albilor că Old Wabble a fost iscoada ta. Dacă se mai arată vreodată pe la vreo fermă, n-o să primească un glonte, ci un ştreang în jurul gâtului, aşa cum i se cuvine unei iscoade.

Osagul tăcea, dar se vedea cât era de furios pentru că Winnetou îi dejucase planurile. Bătrânul „rege al *cowboy*-lor” însă strigă:

— Eu iscoadă? E cea mai mare minciună posibilă! Dacă Winnetou m-a prezentat drept spion, e un nemernic.

Winnetou nu răspunse la insultă, eu însă considerai că obrăznicia asta e prea mare ca să fie lăsată nepedepsită. Individul merita o bătaie bună. Totuşi, îi dădui lui Holbers o altă poruncă;

— Pitt, strânge-i curelele în jurul încheieturilor atât de tare încât să urle şi să nu i le slăbeşti până nu imploră iertare.

Pitt Holbers era gata să se supună, dar nobilul Winnetou îl opri zicând:

— Nu-i nevoie. Omul acesta nu mă poate insulta. Are zilele numărate şi e cu mult mai aproape de groapă decât îşi închipuie, şi nimeni nu are dreptul să chinuiască un muribund.

— Ah! râse ironic bătrânul. Acum începe să predice şi

indianul! Ei, dar chiar dacă s-ar deschide o groapă acum, aici, în faţa mea, tot aş râde şi nu m-aş teme. Viaţa nu înseamnă nimic, deci nici moartea, iar viaţa de apoi, de care vorbiţi, e cea mai mare înşelătorie, născocirea unor popi deştepţi, bună pentru copii şi babe. V-am mai spus o dată şi cred că vă mai amintiţi cuvintele mele: am fost vârât în viaţă fără să fiu întrebat dacă vreau şi dracul să mă ia dacă o să-i cer cuiva permisiunea să ies din ea.

Da, îmi aduceam foarte bine aminte că mai spusese o dată exact aceleaşi cuvinte.

Am plecat de lângă el îndreptându-mă spre Dick Hammerdull, spunându-i în şoaptă, încât prizonierii să nu poată auzi, că o să plece cu mine la Vara-tu. Era foarte bucuros, considerând această alegere ca o dovadă de încredere în el. Ne-am aprovizionat cu carne pentru o zi, am încălecat pe cai şi am plecat!

3. O întâlnire neaşteptată

Când am părăsit tabăra, soarele era la orizont. Peste o jumătate de oră începea să se întunece, ceea ce nu putea să ne deranjeze: *westman*-ul este obişnuit să nu facă deosebire între zi şi noapte. Dacă are experienţa necesară, se poate orienta fără greş şi într-o noapte fără lună, după stelele de pe cer, încât niciodată nu rătăceşte drumul. E un lucru minunat să vezi cum milioane de lumini de pe firmament, fiecare un corp ceresc, faţă de care pământul nostru e doar un fir de praf, ne servesc drept călăuze sigure prin regiunile cele mai neumblate, în timpul nopţilor pământene.

Soarele apusese, amurgul roşu se stinse; ultimele licăriri ale înserării dispăruseră de la orizont, ca nişte speranţe spulberate. Ce bine că există un răsărit care ne aduce nouă speranţă şi lumină! Ne învăluia acea întunecime din prima parte a serii, care e mai adâncă decât însăşi noaptea, pentru că stelele încă n-au răsărit pe cer. Un orăşean ar fi trebuit să descalece şi să aştepte ivirea stelelor, dacă nu dorea să rişte să-şi rupă gâtul. Noi însă zburam în galop peste preeria care nu mai era unduită, ci ca o masă întinsă. Aveam ochii bine exersaţi, iar caii noştri aveau ochi şi mai buni. La un moment dat, murgul meu făcu un ocol, fără ca eu să cunosc motivul, dar îl lăsai în voia lui, pentru că ştiam că nu-l face degeaba. Probabil trecusem în goană pe lângă o haită de câini de prerie. Aceste animale trăiesc la un loc cu sutele şi, de multe ori, săpăturile făcute de ele sub pământ îl obligă pe orice călător să facă un ocol, dacă nu vrea să-şi rupă picioarele, împreună cu cele ale calului său. Lipsa ierbii făcea ca ecoul copitelor să răsune tare în noapte. Ne aflam acum în partea vestică a statului Kansas, mai stâncoasă, mai uscată şi mai puţin fertilă decât cea estică.

Nu exista nici un copac sau vreun alt semn ce ne-ar fi putut servi drept punct de reper, şi chiar dacă ar fi existat, tot nu l-am fi putut zări prin întuneric. Într-o asemenea situaţie, trebuie să te laşi condus de acel simţ propriu doar celor aleşi dintre *westman*-i şi pe care nici un savant nu-l poate explica. „Simţul locului” nu defineşte suficient acest lucru; poate că „simţul orientării” are un sens mai apropiat. O fi instinctul? Poate acel tainic simţ lăuntric care călăuzeşte păsările călătoare din Scandinavia spre Egipt, pe drumul cel mai scurt. Nu ştiu, dar ori de câte ori m-am bazat pe acest simţ, inexplicabil, eram condus de el direct la ţintă.

Dick Hammerdull m-a întrebat de câteva ori dacă suntem pe drumul cel bun. Nu puteam să-i răspund decât că, în această regiune nelocuită, nu există nici un fel de drum, aşa că nu puteam fi nici pe drumul bun, nici pe cel greşit. Auzind, se văietă în felul lui nostim:

— Ce goniţi aşa, mister Shatterhand! Putem merge şi mai încet! E ca şi când am călări printr-un tunel fără de sfârşit. Gâtul meu valorează şi el ceva şi dacă mi-l rup, în timp ce calul mi se dă peste cap, nu am alt gât cu care să-l înlocuiesc. Trebuie să ne grăbim chiar atât de tare, *sir?*

— Desigur. Trebuie să ajungem la *Vara-tu* cu mult înainte de revărsatul zorilor. Locul se află pe un câmp deschis destul de vast, iar ziua osagii ne-ar vedea venind.

— Dacă ne văd sau nu, e totuna; dar, oricum, trebuie să ne grăbim, pentru că, dacă ne văd, am făcut degeaba atâta drum călare. Pitt Holbers, *racoon* bătrân, tu ce crezi...

Izbucnii într-un hohot de râs. Se opri în mijlocul frazei şi râse şi el. Era obişnuit să se sfătuiască cu bătrânul Pitt, de aceea voise să-i adreseze obişnuita întrebare celui care, din păcate, nu era cu noi.

Mai târziu răsări o stea, şi încă una şi tot aşa, până ce deasupra noastră se întinse cel mai frumos cer înstelat; astfel ieşirăm din „nesfârşitul tunel” al lui Dick Hammerdull. Fireşte

că înaintam mai uşor decât înainte, fapt cu atât mai îmbucurător cu cât terenul, chiar daca nu avea „valuri”, devenise mai accidentat, după cum se spune în armată. Erau multe defileuri, atât de neregulate, încât menţinându-ne direcţia trebuia ba să urcăm, ba să ie tăiem în curmeziş. Pentru cai era un drum obositor, dar se odihniseră o zi întreagă, aşa că Hatatitla al meu nu se resimţea din cauza efortului, iar iapa lui Hammerdull alerga în acelaşi ritm, încât părea să fie umbra armăsarului meu. Din când în când îi lăsam să meargă la pas, iar când ajunserăm la o apă îi lăsarăm să se adape. În medie, însă, merseserăm atât de repede încât caii lui Holbers şi Trescow cu siguranţă că ar fi rămas în urmă.

După ce trecu de miezul nopţii, stelele începură să pălească, nu pentru că era timpul să scapete, ci fiindcă cerul se acoperise treptat de nori tot mai deşi. Se apropia o furtună.

— Asta ne mai lipsea! exclamă supărat Hammerdull. Iar se întunecă în jurul nostru, mai tare ca înainte. Propun să ne oprim aici şi să ne aşezăm.

— De ce?

— Păi denumirea de Vara-tu nu înseamnă apă de ploaie?

— Ba da.

— Bun. Atunci de ce să mergem mai departe? Dacă poposim aici, în mijlocul acestei prerii bătrâne şi aşteptăm doar câtăva vreme, o să avem mai multă apă de ploaie decât ne trebuie.

— Fără glume proaste! Oricât ai cârti, mie îmi convine schimbarea vremii.

— Să înţeleagă asta cine poate!

— Nu-ţi dai seama că pe acest întuneric ne va fi mult mai uşor să ne apropiem de osagi decât la lumina de mai înainte a stelelor?

— Hm, da; la asta nu m-am gândit. Aveţi dreptate,

presupunând că vă încumetaţi să daţi de acest *Vara-tu* în ciuda întunericului.

— Într-o jumătate de oră suntem acolo.

— Deja? Trebuie să fie mai departe. Cel puţin aşa rezulta din spusele lui Matto Şahco, care voia să plece seara şi să-şi aducă războinicii abia a doua zi la amiază.

— Şi totuşi e aşa cum spun. Locul unde am făcut noi popas e mai aproape decât „copacul cu suliţa". Osagul nu ar fi putut pleca imediat după sosirea lui la *Vara-tu.* Ar fi trebuit să zăbovească acolo cel puţin o jumătate de oră. Iar la întoarcere, din cauza cailor mai slabi ai oamenilor săi, nu ar fi putut alerga atât de repede ca la ducere, cu murgul lui iute. El a ţinut socoteală de toate astea când i-a spus lui Old Wabble cât timp o să lipsească. Adaugă la asta şi felul cum am mers noi, mai precis cum am gonit noi, şi atunci nu o să te miri dacă o să-ţi spun că mai avem doar două mile şi o să ajungem la ţintă.

— *Well,* cu condiţia să o găsim şi să nu trecem pe lângă ea, în această eclipsă totală de soare, lună şi stele, ca în Egipt.

— Fii fără grijă, dragă Dick. Cunosc bine locurile astea.

— Că le cunoaşteţi sau nu, e totuna, numai să vă puteţi orienta.

Spusesem toate astea cu multă siguranţă; în curând trebuia să se ivească ţinta călătoriei noastre, dacă nu cumva mă supraapreciasem. Trebuia să trecem de-a curmezişul unei văi lungi şi late, ca o copaie; dacă nu dădeam de acel loc, însemna că ne-am rătăcit. Şi tocmai când era să mă cuprindă îndoiala, terenul începu să coboare destul de abrupt. Descălecarăm, ducându-ne caii la vale. Apoi, jos, încălecarăm din nou, traversarăm valea şi apoi urcarăm panta de partea cealaltă. În sfârşit puteam spune cu bucurie:

— Am călărit atât de exact şi atât de bine, încât parcam fi mers în plină zi. Mai avem un galop de cinci minute peste o

câmpie întinsă, netedă, şi dăm cu nasul în Vara-tu.

— *Sir,* n-aveţi decât să vă folosiţi de nasul dumneavoastră, pe al meu îl am pentru alte scopuri. De altfel, mă bucur şi eu că pe drumul acesta, fără nici un felinar nu am ajuns la Polul Nord. Există tufişuri la *Vara-tu?*

— Multe, chiar şi câţiva copaci.

— Mergem aproape de tot?

— Ca să pot răspunde la această întrebare, trebuie mai întâi să mă duc în cercetare. Dacă nu era atât de întuneric, trebuia să te las cu caii dincolo de viroagă şi să mă furişez singur şi cu multă greutate. Vezi ce bine ne prinde furtuna, care a acoperit cerut şi va izbucni în curând!? E ca şi când ar fi venit de dragul nostru. Acum trebuie să mergem mai încet. Trebuie să fim cât se poate de atenţi.

Domolirăm caii şi abia mai înaintarăm preţ de un minut, când un fulger brazdă orizontul drept în faţa noastră. La lumina lui puturăm zări un tufăriş întins, de oare ne apropiaserăm cam la cinci sute de paşi.

— Am ajuns la ţintă, zisei eu, descălecând. Caii se pot culca. Dumneata rămâi aici cu ei. Ia şi armele mele.

— Vreţi să ne înţelegem asupra vreunui semnal, sau credeţi că o să mă găsiţi şi aşa? se interesă Hammerdull.

— Din moment ce am găsit *Vara-tu*-ul, te găsesc eu şi pe dumneata. Eşti doar destul de gras.

— Acum dumneavoastră faceţi glume proaste, mister Shatterhand. Aveţi frumosul *Vara-tu* în faţă. N-aveţi decât să vă loviţi cu nasul de el!

Făcui calului meu un somn cu mână, ca să se culce; mă ascultă imediat, la fel şi iapa lui Hammerdull. Pe urmă pornii cu băgare de seamă spre tufişuri.

Închipuiţi-vă o vale ca un castron, aproape umplută cu apă, având un diametru de circa cincizeci de metri, înconjurată de tufişuri, în parte formând o masă compactă, în parte boschete răzleţe. Între apă şi tufişuri, o fâşie fără

vegetaţie, dar plină de scobituri în formă de scoică, care sau format datorită bizonilor. Aceste animale obişnuiesc să se tăvălească în mocirlă, ca să capete o crustă de nămol, care le apără de tot felul de insecte. Aşa arăta *Vara-tu,* pe care trebuia să o înconjur, furişându-mă. Să mă furişez? Nu; lucrurile sau petrecut altfel.

Ajunsei cu uşurinţă până la primele tufişuri şi... în stânga mea mirosii şi auzii în acelaşi timp prezenţa unor cai. Aplecându-mă, mă îndreptai în direcţia lor, pentru că, în astfel de ocazii, e bine să te interesezi şi de caii duşmanului. Toţi erau priponiţi, în afară de unul, care era legat de doi pari înfipţi în pământ. După tufiş, ardeau mai multe focuri, iar, printr-o spărtură din frunziş, lumina cădea tocmai pe acest cal. Suficient ca să-i pot vedea conformaţia. Era un roib minunat, de culoare mai închisă, a cărui coamă splendidă era împletită în noduri şi noduleţe tot mai mici, aşa cum văzusem la comanşii naiini. Cum au ajuns osagii să împletească în felul acesta coama calului? Dar pentru moment lucrul acesta n-avea importanţă, găseam că e mai important faptul că lângă cai nu era nici o pază. Se vede că osagii se simţeau în deplină siguranţă! Ca să evit lumina focului, mă întorsei câţiva paşi, mă culcai la pământ şi mă strecurai sub tufişuri.

Mai bine de două sute de osagi se aşezaseră în jurul apei, pe fâşia aceea liberă de care am amintit mai înainte, fiind puternic luminaţi de patru focuri. Priveau cu mare încordare la cei şase războinici care tocmai începuseră „dansul bizonilor”. Uitându-mă jur-împrejur, privirea mi se opri asupra unuia dintre puţinii copaci care existau aici şi de care stătea rezemat un indian, cu faţa nevopsită. Era legat, deci prizonier. Faţa ii era puternic luminată. Când o văzui, tresării, dar de bucurie. Cunoşteam bine această faţă, era aceea a unei cunoştinţe dragi. Acum puteam să-mi explic prezenţa calului cu coama înnodată în mod atât de diferit de obiceiul de aici; roibul era al prizonierului. Statura înaltă, lată în spate,

constituţia robustă şi totuşi atât de nobilă, faţa aceea ca o sculptură caucaziană, cu o linişte mândră şi încrezătoare în trăsături, nu putea să aparţină decât unui singur om, pe care de mult nu-l mai văzusem, dar la care mă gândisem cu atât mai des, şi anume: Apanatşca, tânăra, nobila căpetenie a comanşilor naiini!

Ce-l adusese în Kansas? Cum de căzuse în mâinile osagilor? Osagi şi comanşi! Ştiam cât de înverşunată era duşmănia între aceste două neamuri. Dacă nu reuşeam să-l salvez, Apanatşca era pierdut! Să-l salvez? Păi, era un fleac. Toţi se uitau la dansatori şi nimeni nu-l lua în seamă. Dincolo de copacul de care era legat se aflau două boschete, oferindu-mi suficientă acoperire ca să ajung la el pe la spate.

Mă strecurai pe sub tufiş cu aceeaşi iuţeală cu care îmi venise această idee, mă ridicai şi mă grăbii să ajung la Hammerdull.

— Scoală caii! Încalecă-ţi iapa şi vino cu mine! poruncii eu.

— Dar ce s-a întâmplat? mă întrebă el. Trebuie să plecăm?

— Osagii au un prizonier pe care îl cunosc şi pe care trebuie să-l eliberez.

— *Heavens!* Despre cine e vorba, mister Shatterhand?

— Asta o s-o afli mai târziu, acum vino cu mine, hai, vino!

La un semn, murgul meu sări în picioare. Îl luai de dârlogi şi-l dusei mai departe. În ciuda corpolenţei sale, Hammerdull sări repede în şa şi mă urmă. Nu-l condusei la locul unde fusesem mai înainte, ci exact după boschetul care se afla în spatele lui Apanatşca.

— Aşteaptă aici! Mai aduc un cal.

Cu aceste cuvinte, plecai în fugă. Trebuia să mă grăbesc să-l eliberez pe prizonier înainte de a se termina „dansul bizonilor”, care capta toată atenţia osagilor. Fugii în partea cealaltă, la roib, îl dezlegai de pari şi voii să-l iau cu mine, dar calul se opuse, se opri şi necheză tare. Acest lucru putea constitui un pericol pentru mine şi pentru planul meu. Din

fericire, ştiam ce trebuie să fac, ca să-l domolesc.

— *Minam, cobi, minam, minam*[1]*,* îl dezmierdai, mângâindu-l pe gâtul mătăsos.

Auzind cuvintele cunoscute, încetă imediat să se mai opună şi mă urmă. Tocmai ajunsesem cu el la Hammerdull când cerul fu brăzdat de primul fulger, urmat de un tunet puternic. Trebuia să ne grăbim, ca nu cumva, din cauza furtunii, să se întrerupă dansul.

— Ţine şi calul acesta; are să-l încalece prizonierul după ce l-oi elibera, îi spusei grăsanului. Şi imediat ce mă întorc, îmi dai armele.

— *Well,* numai să-l aduceţi şi să nu vă împotmoliţi şi dumneavoastră, răspunse el.

Fulgerele şi tunetele izbucniră din nou. Mă strecurai cât putui de repede şi fără zgomot în tufişuri, mă aruncai la pământ şi înaintai târându-mă. Dansul îşi urma cursul, însoţit de strigătul *pe-teh, pe-teh, pe-teh*[2] pe care-l scandau cu toţii în falset, bătând în acelaşi timp tactul cu mâinile. Desigur că, într-o atare hărmălaie, foşnetul frunzelor nu mai putea fi auzit, aşa că înaintai foarte repede până în spatele prizonierului. Văzui că nimeni nu se uita la el; probabil că şi el privea dansul. Ca să-i atrag atenţia asupra mea, îi atinsei mai întâi gamba piciorului. Tresări, dar numai pentru o clipă.

— *Karbune!*[3] spusei în aşa fel ca, în ciuda cântecului, să mă audă doar el.

Îşi lăsă capul în jos, un semn perceput de mine, cum că mi-a simţit atingerea şi că m-a auzit. Era legat de copac cu trei curele. Una îi fixa picioarele de copac, a doua îi înconjura gâtul legându-l de trunchi, iar cu a treia îi erau prinse mâinile răsucite după trunchiul copacului. Aşa cum stăteam, acum în spatele lui Apanatşca, stătusem cândva în spatele lui Winnetou şi al tatălui său Intşu-tşuna, ca să-i eliberez de

[1] Vin-o, căluţule, vino, vino!

[2] Bizon, bizon, bizon.

[3] Fii atent!

legăturile cu care fuseseră legaţi de copaci de către kiowaşi. Scoţând cuţitul, eram convins că Apanatşca o să se comporte la fel de iscusit cum se comportaseră cei doi apaşi. Cu două lovituri de cuţit, reuşii să-i tai cureaua de la mâini şi de la picioare. Pentru a ajunge la cea de la gât, trebuia să mă ridic. În picioare, ceea ce implica un risc, pentru că era suficient ca un singur osag să privească în clipa aceea spre prizonier şi să mă vadă. Întâmplarea mi-a venit într-ajutor. Din cauza mişcărilor prea dezordonate, unul dintre dansatori apropiindu-se prea mult de apă, făcu să se surpe o bucată de pământ de pe mal şi căzu în mocirlă. Osagii izbucniră într-un hohot de râs, privind la cel ce reprezenta acum un bizon înnămolit. Mă folosii de prilej şi, ridicându-mă repede în picioare, tăiai cureaua, apoi mă lăsai imediat în jos. Nimeni nu mă văzuse.

— *Afinam. Temakimaar! Noma hiiki!*[1] mă adresai în acelaşi mod ca şi mai înainte, retrăgându-mă câţiva paşi.

Observându-l îndeaproape, văzui că mai zăboveşte o clipă, apoi se apleacă brusc, o rupse la fugă şi se furişă lângă mine în tufiş.

De acum încolo îmi era indiferent ce avea să se mai întâmple, căci nu ne mai lăsam prinşi. Îl luai de mână şi-l trăsei după mine; deocamdată fugeam aplecaţi. Un fulger imens lumină toate tufişurile, apoi urmă un tunet asurzitor şi deodată începu să cadă o ploaie ca şi când s-ar fi revărsat peste noi un lac. Dansul trebuia să la sfârşit, şi era clar că se va descoperi fuga comanşului. Renunţând să mai fug aplecat, îi făcui şi lui semn să se ridice şi alergarăm ieşind din tufişuri, afară la Hammerdull. Îmi luai armele, pe care mi le întinse grăsanul. În spatele nostru strigau, urlau şi ţipau mii de voci. Văzându-şi calul, Apanatşca, fără să se mire de asta, sări în şa. Într-o clipă încălecai şi eu şi o luarăm din loc; nu trebuia să ne grăbim prea tare, deoarece răpăitul ploii făcea ca paşii

[1] Vino! Strecoară-te pe aici! Dă-mi mâna!

cailor să nu poată fi auziţi.

Nu merserăm în direcţia din care veniserăm, ci ne îndreptarăm spre locul unde trebuia să mă întâlnesc cu Winnetou, şi anume la Kih-pe-ta-kih; aveam patru ore bune de mers călare de la Vara-tu până acolo. Calculând bine distanţa şi luând în consideraţie faptul că Winnetou nu avea de ce să părăsească prea repede locul popasului nostru de ieri, mi se păru posibil ca noi să ajungem înaintea lui la Bătrâna. El socotise că furişarea pe lângă osagi o să ne ia un timp mai îndelungat. Pe deasupra mai obţinusem şi un succes care mă bucura foarte mult, fiindcă acolo jos, în Llano, îl îndrăgisem pe Apanatşca.

Nu putuse să mă vadă bine, aşa că încă nu ştia cine l-a salvat. În timp ce eu cu Hammerdull mergeam în faţă, el călărea în urmă; dar cum ploaia turna atât de tare, încât nu putea distinge decât cel mult contururile noastre, trebuia să se ţină foarte aproape de noi, ca să nu se piardă. Mă amuza gândul ca, deocamdată, să nu-i îngădui să mă recunoască. De aceea mă aplecai spre Hammerdull şi-i spusei cu glas scăzut:

— Dacă întreabă, să nu-i spui străinului cine sunt!

— Dar el cine e?

— O căpetenie a comanşilor. Dar prefă-te că nu ştii, altfel o să bănuiască că-l cunosc.

— Poate să afle că mergem la Winnetou?

— Nu. În nici un caz să nu-i vorbeşti despre apaş.

— *Well.* Totul o să fie trecut sub tăcerea cea mai deplină!

Probabil că osagii încălecaseră toţi repede şi, în ciuda ploii, cutreieraseră toate împrejurimile de la Vara-tu. Întâmplător, nici unul dintre ei nu se apropiase de noi, cu toate că mergeam destul de încet. În potopul ce se revărsa din cer, era foarte greu să păstrezi direcţia cea bună. Era atât de întuneric încât, vorba aceea, puteai să-ţi bagi degetele în ochi, şi oricât de des şi de orbitor fulgera, tot nu ne uşura orientarea; dimpotrivă, ne-o îngreuna, pentru că trecerea

bruscă de la întunericul beznă la lumina orbitoare supăra ochiul, iar fulgerul deformează înfăţişarea lucrurilor. Şi ploaia deasă dură mai mult de două ore. Era imposibil să duci o conversaţie; trebuia să te limitezi la comunicările strict necesare.

Nu trebuia să mă tem că Apanatşca o să mă recunoască înainte ca eu să doresc acest lucru, mai ales că eram îmbrăcat altfel decât atunci când mă cunoscuse, şi borurile largi ale pălăriei le trăsesem atât de mult în jos, încât eram cu totul de nerecunoscut.

În sfârşit ploaia încetă, dar norii nu se risipiseră, întunericul fiind la fel de adânc ca şi mai înainte. Îmi îndemnai calul, ca să scap de nişte întrebări premature. Astfel, Apanatşca îl ajunse pe Dick Hammerdull, cu care începu să discute. Deşi nu aveam intenţia să fiu atent la ceea ce vorbeau, prinsei totuşi unele expresii ale grăsanului, care îmi treziră interesul. De aceea lăsai murgul să-şi domolească paşii şi, fără să dau de bănuit, ascultai ce se vorbea în spatele meu. Apanatşca folosea acel dialect obişnuit între albi şi roşii, un amestec de cuvinte englezeşti, spaniole şi indiene, înţeles şi vorbit de orice *westman*. Probabil că tocmai îl întrebase cine sunt eu, pentru că îl auzii pe Dick zicând:

— E un *„player”*[1], nimic altceva.

— Ce-i aia un player?

— Un om care cutreieră peste tot şi dănţuieşte precum ursul şi bizonul, aşa cum i-ai văzut adineauri pe osagi.

— Uff! Ce curioase fiinţe sunt feţele-palide! Oamenii roşii ar fi prea mândri să danseze pentru alţii. Vrei să-mi spui cum îl cheamă?

— Îl cheamă Cattapattafattapattaşattaşa.

— Uff! O să trebuiască să aud foarte des acest nume ca să-l pot pronunţa. De ce nu vorbeşte cu noi această faţă palidă care m-a salvat?

[1] Actor (engl.).

— Pentru că nu poate auzi ce-i spun. E surd!

— Ce rău îi pare inimii mele că nu poate să audă mulţumirile pe care Apanatşca ar vrea să le exprime! Are *squaw*-ă[1] şi copii?

— Are douăsprezece *squaw*-e, pentru că fiecare player trebuie să aibă douăsprezece soţii, şi de două ori douăzeci de fii şi fiice, care şi ei sunt surzi şi nu aud nimic.

— Uff! Uff! Asta înseamnă că nu se poate înţelege cu soţiile şi copiii să-i decât prin semne?

— Da.

— Trebuie să cunoască de zece ori zece semne diferite şi chiar mai multe. Cine poate să le ţină minte? Dacă s-a încumetat să intre în ţinuturile astea sălbatice, fără să poată auzi, înseamnă că-i un om tare curajos, pentru că pericolele care există pe aici sunt de două ori mai mari când trebuie să te bizui numai pe ochi.

Dacă Dick Hammerdull urmărise să se amuze, sau dacă fără nici un motiv îi scăpase afirmaţia că aş fi surd, „era totuna”, cum obişnuia el să se exprime, pentru că interveni o împrejurare care dădu toată coţcăria peste cap. Iată ce se întâmplă: în ciuda zgomotului făcut de paşii cailor noştri, mi se păru că aud în faţa noastră bătaia unei copite de cal. Oprii imediat şi îi spusei grăsanului şi lui Apanatşca, desigur destul de încet, să oprească şi ei. Da, auzisem bine; se apropia un călăreţ, dar nu venea spre noi. Se punea întrebarea: dacă să-l lăsăm să treacă sau nu. Din motive lesne de înţeles, am presupus că este un osag, şi dacă era într-adevăr aşa, putea să ne fie de mare folos un mesager între noi şi războinicii lor, care oricum trebuiau să afle că l-am prins pe şeful de trib; de aceea hotărâi să-l iau prizonier.

— Staţi aici, ţineţi-mi calul şi armele, şoptii eu descălecând şi dându-i lui Apanatşca dârlogii calului meu, iar lui Hammerdull armele.

---

[1] Soţie indiană.

După aceea fugii spre stânga, unde, dacă nu mă înşela auzul, trebuia să dau de cel ce se apropia. Şi într-adevăr venea. Lăsându-mă pe vine, îl aşteptai să treacă, ca să-mi pot lua avânt, şi sării pe cal în spatele călăreţului. Când trecuse pe lângă mine, văzusem că-i un indian. Omul, nebănuind nimic, fu atât de surprins când mă simţi în spatele lui, că nu schiţă nici o mişcare de apărare. Îl strânsei de gât aşa de tare, încât scăpă frâul calului iar mâinile îi căzură în jos. Din păcate, calul se comportă mai puţin supus. Simţind că povara se dublase brusc, se ridică în două picioare, apoi se cabra şi începu să zvârle din toate picioarele, aşa că nu mai era deloc uşor să rămân călare pe crupa lui fără şa, să-l ţin strâns pe călăreţ şi să încerc s-ă pun mâna pe frâu. Ziua ar fi fost mai uşor, dar în bezna aceea nu vedeam frâul şi singura mea preocupare era să nu fiu azvârlit de pe cal. Chiar atunci apăru lângă mine cineva care întinse mâna spre botul calului. Eliberându-mi mâna dreaptă, scosei revolverul de la brâu şi întrebai:

— Cinei acolo? Stai că trag!

— Eu sunt, Apanatşca, răspunse cel întrebat. Old Shatterhand poate să-l arunce jos pe osag.

Îşi dăduse seama de situaţia în care mă aflam, din felul în care auzise că se zbate calul, predase lui Hammerdull calul meu şi se grăbise să-mi vină în ajutor. Reuşi să prindă de căpăstru calul indianului şi să-l domolească. Lăsai prizonierul să cadă şi sării imediat să pun mâna pe el din nou, deoarece nemişcarea lui de până atunci putea să fie un şiretlic menit să mă înşele. Dar când îl prinsei iar, nu opuse nici o rezistenţă. De fapt nu-şi pierduse cunoştinţa, dar sperietura îl paralizase.

— Apanatşca m-a recunoscut? îl întrebai pe comanş.

— Când mi-ai dat să-ţi ţin calul, mi s-a părut că-l recunosc pe Hatatitla al tău, răspunse el. Apoi am observat că însoţitorul tău a primit de la tine două puşti şi, dacă aş mai fi avut vreo îndoială, trebuia să ştiu cine eşti când te-am văzut

cum ai sărit în spatele războinicului roşu: Numai Winnetou şi Old Shatterhand se încumetă să facă un asemenea salt, şi încă noaptea. Ce păcat că acest vânător alb nu mă aude!... Ce facem cu prizonierul, care în mod sigur este un osag?

— Presupun că este un cercetaş, pe care trebuie să-l luăm cu noi!

Îl chemarăm şi pe Hammerdull. Indianul îşi recapătă putinţa să se mişte, încercă să se opună, dar degeaba, fu legat de calul său şi aşa ne continuarăm drumul.

Să nu-şi închipuie cineva că între mine şi Apanatşca urmă un lung schimb de cuvinte, cum se obişnuieşte între albi. Când doi prieteni nu sau văzut de atâta vreme şi se reîntâlnesc atât de neaşteptat, şi încă în împrejurări ca cele povestite, s-ar părea că primul lucru este ca ei să-şi vorbească de la inimă la inimă. La fel se întâmplă şi acum, dar fără cuvinte de prisos. După ce am pornit din nou la drum, comanşul naiin îşi mână calul lângă al meu, îmi întinse mâna şi-mi zise cu deosebită bucurie în glas:

— Apanatşca mulţumeşte marelui şi bunului Manitu că i-a dat posibilitatea să-l revadă pe cel mai bun dintre toţi războinicii albi. Old Shatterhand m-a salvat de la o moarte sigură!

— De când a trebuit să mă despart de tânărul meu prieten, viteaza căpetenie a naiinilor, în sufletul meu mereu îi duceam dorul, răspunsei. Marele Manitu îşi iubeşte copiii şi le îndeplineşte dorinţele tocmai atunci când ei cred mai puţin posibil de realizat.

Şi, fără să ne mai spunem ceva, călărirăm unul lângă altul. În curând noaptea cedă zorilor şi am putut constata că nici de astă dată n-am greşit drumul, ceea ce-mi convenea, deoarece voiam să ajung la destinaţie înaintea lui Winnetou.

Kih-pe-ta-kih se află în vestul Kansasului şi s-a format în perioada cretacică. Acolo, în partea lui sud-vestică, se exploatează în ultima vreme multă sare. Dacă pe undeva

apar zăcăminte de sare în cantităţi mai mari, spălate de ploi sau de izvoare, pot apărea şi goluri subterane, cu acoperişuri care, neavând suficiente puncte de sprijin, se scufundă. Aceste prăbuşiri au, de obicei, pereţi verticali şi adânci, cu margini foarte ascuţite. Dacă solul este impermeabil, cu timpul se formează un lac, care cuprinde toată surpătura, dar dacă terenul e poros, apa se filtrează şi numai terenurile mai joase păstrează suficientă umiditate pentru a permite ivirea şi dezvoltarea unei vegetaţii mai mult sau mai puţin abundente. La început răsar doar plante specifice solurilor sărate, dar cu timpul, pe măsura scăderii conţinutului de sare din sol, răsar în aceeaşi măsură şi plante care nu suportă sarea. O surpătura de felul acesta, când se află pe o câmpie întinsă, îţi dă din depărtare o imagine ciudată: vezi numai vârfurile copacilor, ale căror rădăcini sunt înfipte în terenul aflat undeva în adânc.

Un asemenea loc era şi Kih-pe-ta-kih, care în limba indienilor Picioare negre înseamnă Bătrâna, deoarece locul acesta cu multă vegetaţie, care se desprinde net de câmpia stearpă înconjurătoare, avea forma unei *squaw*-e indience aşezate pe jos.

Când zărirăm în faţa noastră această *squaw*-ă verde, în spatele nostru răsărea tocmai soarele. Ajunserăm la locul unde era şoldul stâng al figurii, în timp ce Winnetou trebuia să vină din partea dreaptă. Din precauţie, lăsai pe ceilalţi pe loc, iar eu înconjurai toată „femeia”. Negăsind nici urmă de fiinţă omenească, duserăm caii jos pe o porţiune mai puţin abruptă, unde îl dezlegarăm pe prizonier de pe calul lui şi-l legarăm din nou de un trunchi de copac. Indianul era într-adevăr un osag. Era vopsit în culorile războiului şi nu răspunse la nici una din întrebările puse.

Aş fi avut timp să vorbesc cu Apanatşca despre toate prin câte trecusem de la despărţirea noastră până la această întâlnire, dar preferai să aştept să înceapă el să povestească.

Faţă de un asemenea om, nu trebuia să-mi manifest curiozitatea. Grăsanul de Hammerdull, însă, nu avea scrupule. Abia se aşeză, că-l şi întrebă:

— Aud că fratele meu roşu e o căpetenie a comanşilor. Cum de a căzut prizonier la osagi?

Cu un zâmbet uşor pe faţă, Apanatşca făcu un semn cu mâinile spre urechile sale.

— A fost vreo luptă între tine şi ei? insistă Dick în continuare.

Cel întrebat răspunse cu acelaşi gest. Hammerdull mi se adresă mie:

— Mi se pare că nu vrea să-mi răspundă; întrebaţi-l dumneavoastră, mister Shatterhand!

— Ar fi zadarnic, îi răspunsei eu. Nu vezi că nu aude?

Abia atunci pricepu grăsanul. Râse vesel cu gura până la urechi şi zise:

— *Well!* înseamnă că şi el are douăsprezece neveste şi de două ori câte douăzeci de fii şi fiice, ca şi dumneavoastră?

— Probabil.

— Atunci o să am grijă să nu surzesc şi să ne pomenim că nici unul dintre noi nu mai aude! Şi aşa e destulă linişte pe aici. Nu aveţi nici o treabă pentru mine, *sir,* ca să-mi treacă timpul mai uşor?

— Ba da. Urcă-te şi vezi când vine Winnetou; aş dori să ştiu dinainte.

— Că o să ştiţi sau nu, e totuna; dar am să vă înştiinţez.

După ce plecă Hammerdull, Apanatşca simţi nevoia să facă măcar o aluzie, ca nu cumva să-l judec greşit. Aruncând o privire plină de dispreţ asupra prizonierului, zise:

— Fiii osagilor nu sunt războinici, ei se tem de armele unor oameni viteji şi atacă numai pe cei neînarmaţi.

— Fratele meu nu era înarmat? îl întrebai.

— Nu. Aveam la mine numai cuţitul, deoarece nu aveam voie să port altă armă cu mine.

— Ah! Fratele meu pornise după *narac-ecşa*[1].

— Aşa este. Sfatul bătrânilor la ales pe Apanatşca să meargă la carierele sfinte, care se află în nord. Fratele meu Shatterhand ştie că atâta timp cât vor exista pieile roşii, un războinic trimis de tribul său după *narac-ecşa* nu trebuie să aibă asupra lui altă armă decât cuţitul. Nu are voie să aibă arc şi săgeţi, puşcă sau tomahawk, pentru că nici carne nu are voie să mănânce, ci numai plante, şi nu trebuie să se apere de duşmani, întrucât e interzis ca un om care merge la carierele sfinte să fie tratat neprietenos. Apanatşca încă nu a auzit ca vreodată această lege, recunoscută de toate triburile, să fie nesocotită. Câinii de osagi, însă, sau acoperit de ruşine prin faptul că m-au atacat, m-au luat prizonier şi m-au legat, cu toate că nu aveam la mine decât cuţitul, şi prin *vampumul* calumetului le-am dovedit că mă aflu în drum spre marele „medicament”.

— Le-ai arătat *vampumul?*

— Da. Mi l-au luat şi l-au aruncat în foc, unde a ars tot.

— De necrezut! în orice caz, aşa ceva încă nu s-a pomenit! Chiar dacă ai fi fost cel mai rău duşman al lor, şi tot ar fi trebuit să te primească ca pe un oaspete.

— Uff! Voiau să mă şi omoare!

— Te-ai apărat când te-au prins?

— Aveam voie s-o fac? Dacă m-aş fi apărat, ar fi curs sângele multora dintre ei. Dar m-am bizuit pe *vampumul* meu şi pe legile strămoşeşti, pe care încă nimeni nu a îndrăznit să le calce, de aceea i-am urmat de bună voie în tabăra lor. De acum înainte orice osag întâlnit de un războinic cinstit poate fi scuipat în faţă şi...

Fu întrerupt de Dick Hammerdull, care veni să ne comunice că la zărit în depărtare pe Winnetou. Voiam să-i fac apaşului o surpriză cu comanşul naiin şi de aceea îl rugai pe Apanatşca să rămână pe loc cu prizonierul, iar eu mă urcai cu

[1] Lut roşu pentru făcut pipe.

Dick Hammerdull pe partea cealaltă a Kih-pe-ta-kih-ului, unde trebuiau să sosească cei anunţaţi. Mă aşteptam să văd cinci persoane şi anume pe Winnetou, Holbers, Old Wabble, Trescow şi Matto Şahco, dar, spre mirarea mea, constatai că aveau cu ei încă un indian. Apropiindu-se, constatai că şi acesta era legat la ochi. Deci Winnetou luase încă un prizonier; culorile de pe faţa lui arătau că e tot osag.

Pentru ca apaşul să nu fie nevoit să cerceteze terenul, ieşii în faţa tufişurilor, ca să mă poată recunoaşte. Veni drept spre noi şi, când ajunse, se opri şi mă întrebă:

— Fratele meu se află aici înaintea mea pentru că a păţit ceva rău?

— Nu, ci fiindcă totul a decurs mai repede şi mai bine decât m-am aşteptat.

— Atunci fratele meu să mă ducă la caii săi. Am să-i comunic ceva foarte important.

Aceste cuvinte fuseseră auzite şi de Matto Şahco, care îmi aruncă o privire triumfătoare. De aceea spusei:

— Caii se află în partea cealaltă. Noi însă o să poposim chiar aici, jos.

Winnetou, cu isteţimea lui, bănui imediat că e vorba de vreo surpriză mă privi drept în ochi şi în jurul gurii i se ivi un zâmbet de mulţumire. Căpetenia osagilor, însă, mi se adresă pe un ton plin de aroganţă:

— Old Shatterhand o să afle ce s-a întâmplat şi o să-mi dea imediat drumul.

Fără să-i răspund, coborâi în râpă. Ceilalţi mă urmară, caii celor doi indieni fiind conduşi de Hammerdull şi de Holbers. Între timp, auzii cum grăsanul îi spunea bunului său prieten:.

— Deci, la voi, Pitt Holbers, *racoon* bătrân, s-a întâmplat ceva important?

— Dacă tu crezi căi important, ai ghicit, veni răspunsul.

— Că am ghicit sau nu, e totuna. În orice caz, însă, nu e mai important decât ceea ce...

— Lasă pălăvrăgeala, îl întrerupsei eu. Înainte de a-ţi veni rândul să vorbeşti, să ştii că mai sunt şi alţii înaintea ta!

Îşi dădu seama că era pe cale să facă o gafă şi-şi acoperi gura cu podul palmei. Ajunşi pe fundul râpei, prizonierii fură dezlegaţi de pe cai şi lungiţi pe jos, apoi ne aşezarăm şi noi lângă ei. Winnetou, care nu putea şti ce ţin ascuns sub obroc, îmi făcu semn tainic, întrebător; de aceea îi cerui:

— Fratele meu să-mi comunice ce lucru important s-a întâmplat.

— Să-ţi spun totul, absolut totul?

Voia să ştie dacă poate vorbi fără a ţine seama de ceea ce aş vrea să rămână secret.

— Da, îl aprobai. Sper să nu se fi întâmplat ceva neplăcut.

Se produse ceva la care mă aşteptam. Old Wabble interveni repede şi, cu răutăcioasă ironie, strigă:

— Da, e ceva foarte neplăcut pentru dumneavoastră! Vă înşelaţi dacă voi credeţi că ne ţineţi tare şi sigur în mâinile voastre. Să spună Winnetou cum stau lucrurile.

Trecând peste mândria lui, apaşul zise cu dispreţ:

— Nu vreau să-l împiedic pe „bătrânul *cowboy*” să-şi verse asupra noastră otrava ce o are pe limbă.

— Da, această otravă o să vă nimicească pe toţi, dacă nu ne daţi drumul imediat: *it’s clear.*

— Palavre fără rost, menite să ne sperie, râsei eu.

— Râdeţi, râdeţi, dar o să vă treacă pofta de râs când o să auziţi ce s-a întâmplat în lipsa dumneavoastră plină de glorie. Arătând spre indianul proaspăt luat prizonier, continuă: deoarece războinicilor osagi li s-a părut că întoarcerea căpeteniei lor cam întârzie, l-au trimis pe acest indian să afle motivul absenţei sale îndelungate. A sosit la păduricea unde ne-aţi atacat; noi plecaserăm, el însă a venit pe urmele noastre şi a descoperit locul unde am poposit ieri. Asta nu vă spune nimic?

— Văd doar că a fost luat prizonier.

— Bun! Nu ştiţi însă un lucru şi anume că nu a fost singur. Mai era încă un osag cu el, mai deştept şi mai atent. Acela a scăpat şi s-a întors în goană să aducă imediat câteva sute de războinici, care trebuie să fie pe urmele voastre. Aşa că vă sfătuiesc să ne eliberaţi imediat; e lucrul cel mai bun pe care îl puteţi face; pentru că dacă mulţimea de osagi ne mai găseşte aşa cum suntem, o să fie fără cruţare şi o să vă stingă cum stinge furtuna flăcăruia unui chibrit!

— Să presupunem că e aşa cum spui, totuşi osagii nu sunt aici, în timp ce voi vă aflaţi în puterea noastră. Cine ne împiedică să vă stingem noi flacăra vieţii cum stinge vântul nişte chibrituri?

— Sunteţi un creştin mult prea bun şi prea milostiv ca să faceţi aşa ceva şi mai ştiţi că osagii s-ar răzbuna crunt pentru moartea noastră.

— Aşa? Hm! Ei, acum o să-ţi fac dumitale şi lui Matto Şahco o mică surpriză.

Îi şoptii lui Dick Hammerdull câteva cuvinte la ureche. El râse aprobativ, se ridică şi se îndepărtă. Toţi, chiar şi Winnetou, acesta însă netrădându-şi curiozitatea, aşteptau cu nerăbdare să vadă pe cine o să aducă grăsanul. Când, după o scurtă absenţă, Dick se întoarse, îl aducea de braţ pe prizonierul nostru osag.

— Uff! exclamă speriat Matto Şahco.

— *All devils!* strigă Old Wabble. Dar ăsta este...

Consideră că este mai nimerit să se oprească în mijlocul frazei. Făcu-i lui Hammerdull un semn să-l ducă pe indian înapoi, pentru că ar fi putut dezvălui printr-un cuvânt prezenţa lui Apanatşca, şi-l întrebai pe *cowboy*:

— Asta e indianul care ar fi trebuit să aducă sutele de osagi. Mai eşti şi acum de părere că au să vină?

— Să vă ia dracu! scăpă el printre dinţi.

— Uff! interveni Matto Şahco. Se vede că Old Wabble a uitat cu totul de acel naiin!

— Nu! replică acesta şi adăugă întorcându-se spre mine: mai am o carte, pe care sigur nu o puteţi supralicita, oricât de deştept şi de înţelept v-aţi crede!

— Aş vrea s-o cunosc şi eu!

— Am să vă ajut! Desigur că vă mai aduceţi aminte cu plăcere despre Llano, unde aţi avut onoarea să...

— Să fiu jefuit de dumneata, îi luai eu vorba.

— Şi asta e adevărat, dar despre altceva voiam să vorbesc, râse el. Era acolo o căpetenie tânără a naiinilor. Cum naiba îl chema?

— Apanatşca, răspunsei, prefăcându-mă că nu ştiu nimic.

— *Yes.* Apanatşca! L-aţi iubit foarte tare, nu?

— Da.

Vorbea cu multă superioritate, crezându-se sigur pe situaţie, iar eu acceptai acest ton, pentru că observai că Apanatşca era gata să mă ajute să-şi joace rolul pe care-l plănuisem. După ce-l condusese pe osag, Hammerdull nu se întoarse singur. În locul prizonierului îl văzui în tufiş pe căpetenia naiinilor. Trebuie să fi ghicit că aveam intenţia să fac o surpriză cu prezenţa lui şi se furişase spre noi, fără să aştepte să-l chem. Aruncând o privire lui Winnetou, pricepui că ochii de vultur ai apaşului îl ajutaseră să-l descopere şi el.

— Deci îl iubiţi cu adevărat? zise Old Wabble cu răutate. Vreţi probabil să spuneţi că-l consideraţi şi azi, ca şi atunci, prietenul şi fratele dumneavoastră?

— Absolut adevărat! Mi-aş risca viaţa, dacă ar trebui să-l scap de primejdie.

— Bun! Întâmplător pot să vă spun că se află în cea mai mare primejdie posibilă; e prizonierul osagilor.

— Nu cred aşa ceva.

Old Wabble mă urmărise cu nerăbdare; dar când primi un răspuns atât de categoric şi cu un ton atât pe indiferent, ţinu să mă asigure plin de zel:

— Vă închipuiţi probabil că vreau să vă duc de nas?

Întrebaţi-l pe osagul pe care l-a prins Winnetou aseară! El ne-a adus vestea, care pe noi ne-a bucurat la fel de tare, pe cât de neplăcută trebuie să fie pentru dumneavoastră.

— Prinderea lui Apanatşca este cartea pe care n-o pot supralicita? Eşti de părere că în schimbul lui o să vă dau drumul vouă?

— Vedeţi ce deştept puteţi deveni dacă cineva vă loveşte cu nasul de locul potrivit? În orice caz, aţi ghicit...

— Atunci îmi pare rău de dumneata, pentru că există un loc de care acum eu trebuie să lovesc nasul dumitale.

— Ce fel de loc?

— Tufişul de acolo, din dreapta dumitale. Fii atât de bun şi îndreaptă-ţi puţin nasul într-acolo!

Îşi întoarse capul spre partea indicată. Apanatşca, auzind şi înţelegând tot ce s-a vorbit, îndepărtă cu mâna tufişul şi păşi spre noi.

— Ei, cine are atuul cel mare?

Nimeni nu răspunse. Deodată se auzi glasul aceluia care obişnuia să vorbească numai când bunul lui prieten — Dick Hammerdull — îl întreba, şi anume Pitt Holbers, lunganul:

— *Heigh-day,* asta numesc şi eu *gaudium*[1]*;* Nici un schimb şi paraschimb! Ai pierdut partida, Old Wabble!

Cel al cărui nume fusese pronunţat scrâşni atât de tare din dinţi, încât îl auzirăm cu toţii, apoi strigă şi începu să mă blesteme în mod groaznic, cu o voce întretăiată de furie:

— Să fii blestemat de mii de ori, câine! Te-ai aliat cu iadul şi cu toţi dracii. Trebuie să-ţi fi vândut sufletul şi viaţa, căci prea se petrec toate după cum vrei. Scuip în faţa dumitale! Te urăsc nespus, cum încă nimeni nu a urât! Pe dumneata, auzi, pe dumneata, *dutshman*[2] blestemat!

— Iar mie îmi e cât se poate de milă de dumneata, îi răspunsei liniştit. Am cunoscut mulţi oameni demni de

---

[1] Bucurie, petrecere (germ.).

[2] Denumire cu nuanţă peiorativă dată germanilor (engl.).

compătimire, dar dumneata eşti cel mai de compătimit dintre toţi! Fie ca Domnul, la timpul potrivit, să aibă măcar o părticică din mila şi îndurarea pe care le simt eu acum pentru dumneata! Iată răspunsul meu la blestemul dumitale, deoarece orice blestem ieşit din gura dumitale la adresa cuiva se transformă în binecuvântare pentru cel căruia i l-ai adresat. Eşti un om atât de bicisnic, încât pe cel care e obligat să te vadă îl dor ochii. Piei din faţa noastră!

Mă dusei la el, îi tăiai legăturile şi-i întorsei spatele. M-am gândit că o să sară în sus şi o s-o la repede din loc, dar m-am înşelat. Auzii cum se ridică încet şi tacticos, simţii apoi mâna lui pe umărul meu şi-l auzii spunând pe un ton plin de batjocură:

— Deci, dacă sunteţi obligat să mă vedeţi, vă dor ochii? De aceea mă eliberaţi? Şi vă închipuiţi că din punct de vedere moral vă aflaţi mult deasupra mea! Tare vă mai lăudaţi cu credinţa dumneavoastră în Dumnezeu; ei bine, dacă există cu adevărat Dumnezeu, atunci în ochii lui sunt egal cu dumneavoastră, altfel ar fi el un individ mai rău decât mă consideraţi dumneavoastră pe mine! Pe amândoi ne-a creat el, trimiţându-ne în lumea asta şi dacă am ieşit altfel decât dumneavoastră, el e de vină şi nu eu. Deci, lui să vă adresaţi cu indignare şi nu mie, şi dacă într-adevăr ar exista o viaţă de apoi şi judecata cea din urmă, care însă mă face să râd, atunci pentru aşa-zisele greşeli şi păcate cu care m-a înzestrat, sabia ar trebui să cadă asupra lui şi nu asupra mea. Poate că, în sfârşit, o să recunoaşteţi ce prostii copilăreşti şi demne de râs sunt evlavia şi smerenia dumneavoastră! Desigur, dumneavoastră credeţi că ceea ce faceţi e dovadă de bunătate, de fapt însă şi pe dumneavoastră vă călăuzeşte doar convingerea pe care o am şi eu, că nu există om bun sau rău, pentru că singurul vinovat de toate ar fi doar Dumnezeu — cel care a inventat păcatul originar. Vă spun „la revedere”, om al dragostei şi milei! În ciuda neghiobiei de care aţi dat

dovadă, azi sunt iar foarte mulţumit de dumneavoastră. Să nu vă închipuiţi însă că, dacă am să vă reîntâlnesc, am să vorbesc altfel decât cu arma! Nu avem loc amândoi aici în savană, unul trebuie să dispară, şi întrucât vă sfiiţi şi vă e teamă atât de tare de sângele omenesc, la prima întâlnire o să vă deschid eu vinele. Promisiunea e valabilă şi pentru ceilalţi. *Meş-şurs,* rămâneţi cu bine, pentru câteva zile! În curând o să auziţi de mine.

Fireşte că prizonierilor le fuseseră luate armele. Puşca lui Old Wabble atârna de şaua calului său, iar cuţitul lui şi-l vârâse Dick Hammerdull la brâu. Bătrânul *cowboy* se apropiase de grăsan şi întinse mâna să-şi la cuţitul. Dick se feri şi-l întrebă:

— Ce vrei de la mine, în brâul meu n-ai ce căuta!

— Vreau cuţitul meu! declară Old Wabble. Sau poate că am dea face cu hoţi?

— Păzeşte-ţi botul spurcat, escroc bătrân, altfel îţi sar în cap! Cunoşti legile preriei şi ştii deci cui aparţin armele unui prizonier.

— Doar sunt liber, nu mai sunt prizonier!

— Liber sau nu pe mine nu mă interesează. Dacă Old Shatterhand ţi-a redat libertatea, nu înseamnă că trebuie să-ţi primeşti armele înapoi.

— Păstrează cuţitul şi fii blestemat, mops îndopat ce eşti! O să găsesc altul la osagi.

Merse la calul său, îşi luă puşca şi şi-o atârnă de umăr, pregătindu-se să încalece. Atunci Winnetou se ridică, întinse măna spre el şi strigă:

— Stai! Pune puşca la loc!

În atitudinea apaşului era ceva atât de impunător, încât Old Wabble se supuse, în totală contradicţie cu felul lui dea fi. Agăţă puşca la loc, apoi se întoarse spre mine protestând:

— Ce înseamnă asta? Calul şi puşca îmi aparţin doar.

— Nu, răspunse Winnetou. Redându-ţi libertatea, fratele

meu Old Shatterhand a vrut doar să-ţi arate dezgustul pe care orice om îl simte faţă de tine. Ne e silă să ne atingem de tine cu mâna, cu cuţitul sau cu glontele, de aceea îl aprobăm cu toţii. Nu vrem să te atingă răzbunarea noastră, ci judecata dreaptă a marelui Manitu. Ai fi primit înapoi şi calul şi armele, dar ne-ai ameninţat că ai să faci să curgă sângele nostru, de aceea îţi redobândeşti doar libertatea. O să pleci imediat; dacă peste zece minute o să mai fii văzut prin apropiere, o să ţi se pună o curea de gât şi apoi o să te săltăm sus pe o cracă. Am vorbit. *Howgh!* Şi acum şterge-o!

Old Wabble izbucni într-un hohot de râs puternic, făcu o plecăciune adâncă şi zise:

— Ai vorbit exact ca un rege; ce păcat însă că în urechile mele vorbele tale au sunat ca un lătrat de câine. Plec, dar o să ne mai revedem!

Făcu stânga împrejur, urcă panta râpei pe unde era mai puţin abruptă şi dispăru. Din spirit de prevedere, urcai şi eu şi văzui cum se îndepărtează pe câmpia întinsă, încet, cu mersul lui legănat. Cândva îl respectasem pa acest om nu numai pentru vârsta lui înaintată, dar şi datorită faimei sale şi-l considerasem un *westman* destoinic; apoi mi-am schimbat părerea în ambele privinţe. Chiar de-ar fi fost să fie un om mai bun, pentru noi tot nu era potrivit în calitate de *man of the west.* L-am lăsat şi de data asta să plece nepedepsit, şi nu datorită nechibzuinţei, cât datorită unei porniri de dezgust, care m-au făcut să nu-i pot adresa nici un cuvânt.

Winnetou fusese întru totul de acord cu mine. Ştiam că Hammerdull şi Holbers nu gândeau la fel, dar nu îndrăzneau să-mi facă reproşuri. În schimb Trescow, care din sentiment sau din conştiinţă poliţienească, se simţite vexat de repetata mea blândeţe, îmi zise, după ce coborâi din nou la ei:

— Să nu mi-o luaţi în nume de rău, mister Shatterhand, dar trebuie să vă dojenesc. Chiar şi din punct de vedere creştinesc aţi procedat greşit, pentru că şi creştinul învaţă că

orice faptă rea trebuie pedepsită; dar puneţi-vă în situaţia unui criminalist, al unui reprezentant al justiţiei publice. Ce părere vreţi să aibă acesta despre dumneavoastră, când lăsaţi un nemernic atât de înrăit şi fără putinţă de a fi îndreptat, cum este acest Fred Cutter, să scape mereu, mereu? În viaţa lui, omul acesta ar fi meritat moartea de o sută de ori, chiar dacă s-ar fi ţinut seama numai de faptele lui ca „omorâtor de indieni”. Şi dacă aţi spune că asta nu ne priveşte, rămâne dovedit că a încercat în repetate rânduri să vă ia viaţa dumneavoastră, ca şi pe a noastră, şi chiar acum din nou ne-a ameninţat cu moartea. Deci, ce ar trebui să zică un jurist de faptul că dumneavoastră vă daţi chiar osteneala să-l scăpaţi de pedeapsa meritată? Mi-e imposibil să înţeleg motivele comportării dumneavoastră!

— Sunt eu jurist, mister Trescow? îl întrebai.

— Nu cred.

— Sau măcar criminalist?

— Probabil că nu.

— Ei, vedeţi? Cu toate acestea n-am deloc intenţia să-l scap de pedeapsa binemeritată, dar nu vreau să-i fiu eu judecătorul, cu atât mai puţin călăul. Sunt ferm convins că există legi ale inimii, ale sufletului omenesc, oare nu pot fi încălcate, mai implacabile şi mai puternice decât toate paragrafele voastre scrise.

— S-ar putea. În această privinţă, oricum nu sunt atât de sensibil ca dumneavoastră. Dar trebuie să va atrag atenţia asupra consecinţelor ce decurg din supunerea faţă de aceste legi misterioase şi pe care eu nu le înţeleg.

— Cum adică „consecinţe ce decurg”? Daţi-mi un exemplu:

— Pe Old Wabble l-aţi graţiat. Ce facem cu căpetenia osagilor, care e la fel de vinovat? Trebuie să-l eliberăm cumva şi pe el, fără nici o pedeapsă?

— Dacă ar depinde de mine, da!

— Atunci ducă-se dracului toate legile dumneavoastră, aşa-zisele legi ale savanei, pe care nu le aplicaţi, cu toate că le lăudaţi că ar fi deosebit de severe!

— Osagii au fost înşelaţi de albi; prin atacul plănuit, au vrut să se despăgubească; după concepţia lor, ar fi avut tot dreptul s-o facă. Să-l pedepsim acum pe Matto Şahco numai pentru intenţia sa, care nici măcar nu a fost pusă în aplicare?

— Probabil că ştiţi că încercarea de a comite o infracţiune e pasibilă de pedeapsă!

— Hm, iată un jurist cum scrie la carte!

— Da, şi am dreptul şi obligaţia să fiu aşa. Şi vă rog să adoptaţi aceeaşi poziţie!

— Bine, aşa am să fac! Admiţând că încercarea de infracţiune e pasibilă de pedeapsă, oare intenţia căpeteniei osagilor de a ataca fermele şi de a ne omorî a ajuns în stadiul încercării?

La început ezită să răspundă, apoi zise mormăind:

— Intenţia... intenţia... încercarea... poate cel puţin un fel de intenţie de a încerca... hm, nici asta nu poate fi! ia mai slăbiţi-mă cu acest despicat al firului de păr în patru, mister Shatterhand.

— Aha, poziţia dumneavoastră începe să se clatine! Spuneţi clar şi hotărât: simpla intenţie e pasibilă de pedeapsă?

— Din punct de vedere moral, da, juridic, nu.

— *Well!* Deci Matto Şahco trebuie pedepsit?

Se suci încoace şi încolo şi răspunse supărat:

— Pentru un judecător sunteţi cel mai afurisit avocat posibil! Nu mai vreau să ştiu nimic de toată afacerea asta!

— Domol, domol, mister Trescow. Sunt mai sever decât vă închipuiţi. Chiar dacă nu putem pedepsi intenţia, totuşi sunt pentru adoptarea unor măsuri de prevedere, care se aseamănă cu o pedeapsă cum seamănă doi gemeni între ei.

— Aşa ceva îmi place să aud! Ce propuneţi?

— Deocamdată nimic. Nu sunt singurul care are ceva de spus aici.

— Foarte adevărat! aprobă Dick Hammerdull. Indianul trebuie să primească o anumită răsplată; eşti şi tu de acord, Pitt Holbers, *racoon* bătrân?

— Hm, dacă crezi că merită un bobârnac serios peste nas, atunci ai dreptate, dragă Dick, răspunse lunganul.

— Atunci să ne sfătuim ce facem cu el, propuse Trescow, aşezându-se şi luându-şi cea mai severă înfăţişare posibilă.

Era foarte interesant cum se oglindea schimbul nostru de păreri pe faţa lui Matto Şahco. Nu pierduse nici un cuvânt din discuţia noastră, aşa că ştia cum îi luasem apărarea. Privirea sa, întunecată la început, avea o expresie aproape prietenească faţă de mine; evident îmi purta recunoştinţă. Fireşte că mie îmi era indiferent, pentru că, ajungând să discut în contradictoriu cu Trescow din cauza lui, nu eram mânat de sentimente personale. Când Trescow ceru pe un ton atât de serios să ne sfătuim, căpetenia osagilor puse capăt tăcerii lui, adresându-mi-se:

— După ce o să vorbească feţele-palide, o să fie dispus Old Shatterhand să mă asculte şi pe mine?

— Vorbeşte, spusei eu la rândul meu.

— Am auzit cuvinte care îmi sunt străine, şi deci nu le pot înţelege. Cu atât mai clar am auzit însă că Old Shatterhand era de partea mea, în timp ce cealaltă faţă palidă era împotriva mea. Winnetou, căpetenia apaşilor, a tăcut în timpul discuţiei, de aceea cred căi dă dreptate prietenului şi fratelui său. Amândoi sunt duşmani ai vazailor, dar toţi oamenii roşii şi albi ştiu cât de, drepte sunt gândurile şi faptele acestor doi războinici renumiţi şi de aceea le cer să fie şi astăzi drepţi!

Făcu o pauză şi privi spre mine, ca şi când ar fi aşteptat un răspuns din partea mea, de aceea îi spusei:

— Căpetenia osagilor nu se înşeală în privinţa noastră şi

nu trebuie să se aştepte să-i facem vreo nedreptate. Vreau să-i atrag atenţia, înainte de toate, că noi nu suntem duşmanii osagilor. Vrem să trăim în pace cu toţi oamenii albi şi roşii, dar dacă cineva ne stă în cale şi mai ales ne ameninţă viaţa, nu trebuie să ne apărăm? Şi dacă apărându-ne îl învingem, omul acesta are dreptul să afirme că suntem duşmanii lui?

— Cu „omul acesta”, Old Shatterhand probabil că s-a referit la mine. Cine are tot dreptul să spună că a fost atacat? Matto Şahco, căpetenia vazailor, ar vrea să întrebe pentru ce feţele-palide au judecători şi judecătorii?

— Pe scurt: ca să facă dreptate, să aplice legile.

— Şi această dreptate se face, legile se aplică?

— Da.

— Old Shatterhand crede în ceea ce spune?

— Da. Cu toate că şi judecătorii sunt oameni care se pot înşela, şi de aceea...

— Uff, uff! mă întrerupse el repede. De ce se înşeală mereu aceşti judecători când e vorba să fie drepţi faţă de oamenii roşii?! Old Shatterhand şi Winnetou au stat lângă mii de focuri de tabără şi au auzit zeci de mii de plângeri, pe care omul roşu le are de făcut împotriva albilor. Nu vreau să repet nici una dintre aceste plângeri, nici să adaug vreuna la ele. Eu însă sunt şeful tribului meu şi deci am dreptul să vorbesc despre ceea ce au pătimit vazaii şi despre păţaniile lor recente. De cate ori nu am fost înşelaţi, fără a găsi un judecător care să împartă o judecată dreaptă! Cu vreo lună în urmă, am fost din nou înşelaţi, şi când am cerut dreptate, au râs de noi. Ce face omul alb dacă judecătorul îi refuză ajutorul? Se adresează unei instanţe superioare. Şi dacă nici ea nu-l ajută, se transformă el însuşi în judecător, linşându-şi adversarul sau organizându-se în aşa-numitele comitete care acordă ajutor pe ascuns şi împotriva legilor, dacă nu găseşte sprijin deschis şi legal. De ce să nu aibă şi omul roşu voie să

facă ce face omul alb? Voi îi spuneţi linşaj, noi îi spunem „răzbunare”. Voi ziceţi „comitet”, noi spunem „sfatul bătrânilor”; e unul şi acelaşi lucru. Ajutându-vă singuri, voi spuneţi că aţi făcut dreptate din constrângere, dacă noi facem la fel, voi îi spuneţi jaf şi tâlhărie. Adevărul adevărat este de fapt următorul: albul, este un om de onoare, care însă îl înşeală şi-l fură pe omul roşu, iar indianul este hoţul şi tâlharul, de pe care albul ia şapte piei. În acelaşi timp voi vorbiţi mereu de credinţă şi cucernicie, despre dreptate şi bunătate. Nu de mult am fost înşelaţi în ceea ce priveşte carnea, praful de puşcă şi multe altele pe care urma să le primim. Când am mers la agent ca să-i cerem dreptate, am fost întâmpinaţi cu râsete batjocoritoare şi cu ţevi de puşcă îndreptate ameninţător asupra noastră. Atunci am făcut rost de carne, de praf de puşcă şi plumb de unde am putut, pentru că fără ele nu puteam trăi. În timpul urmăririi, mulţi dintre războinicii noştri au fost ucişi. Cine e de vină că acum am pornit să răzbunăm moartea acestor războinici? Cine este cel înşelat şi cine este cel care înşeală? Cine este cel jefuit şi cine cel care jefuieşte? Cine e cel atacat şi cine e duşmanul? La aceste întrebări să-mi dea Old Shatterhand răspunsul potrivit!

Mă fixă cu privirea, aşteptând răspunsul. Ce trebuia şi ce puteam să-i răspund, în mod cinstit? Mă scoase din încurcătură Winnetou, cel de obicei atât de tăcut, care rosti următoarele:

— Winnetou este căpetenia triburilor de apaşi. Fericirea poporului meu şi binele oamenilor roşii îmi stă mai mult la inimă decât îl preocupă pe oricare dintre căpeteniile noastre. Pentru mine nu-i nimic nou în tot ceea ce a spus Matto Şahco; lucrurile acestea le-am prezentat şi eu de foarte, foarte multe ori împotriva feţelor palide... fără nici cel mai mic succes! Dar într-o apă în care există mulţi peşti de pradă, oare e necesar ca fiecare peşte să trăiască din carnea altui peşte? Într-o

pădure, trebuie ca toate animalele care se adăpostesc în ea să fie nişte viezuri puturoşi? De ce căpetenia osagilor nu face nici o deosebire? Cere dreptate şi procedează cât se poate de nedrept, duşmănind persoane care nu au nici o vină în legătură cu nedreptatea făcută lui şi alor săi! Poate el să ne spună măcar despre un singur caz în care Old Shatterhand şi cu mine să fi fost adversarul cuiva, fără să fi fost atacaţi în prealabil de acesta? Dimpotrivă, nu a auzit şi a constatat în nenumărate rânduri că foarte des îi cruţăm, pe cât se poate, chiar şi pe cei mai răi duşmani ai noştri? Şi dacă nu a ştiut acest lucru până azi, o dovadă le-a fost adusă în faţa ochilor şi urechilor sale adineauri, când Old Shatterhand i-a luat apărarea, cu toate că Matto Şahco voia să-i la viaţa! Ştim de mult tot ce ne-a spus căpetenia osagilor, aşa că, în această privinţa, fiecare cuvânt e de prisos; se pare că nu ştie şi nu a auzit încă niciodată ceea ce vreau să-i spun eu, şi anume că nu ai voie să faci o nedreptate când vrei să ţi se facă dreptate! El a vrut să ne pună la stâlpul caznelor şi ştie că acum am putea să-i luăm scalpul şi viaţa, dar o să le păstreze pe amândouă. Ba o să-şi reprimească şi libertatea, e adevărat că nu chiar astăzi. La duşmănie, o s-a răspundem cu bunătate, la setea de sânge, prin cruţare, şi dacă o să mai susţină că noi am fi duşmanii osagilor, atunci să ştie că numele lui nu merită să mai fie pomenit vreodată de un războinic roşu sau alb. Adineauri, Matto Şahco a vorbit îndelung, iar eu i-am urmat exemplul, cu toate că nu era nevoie nici de cuvintele lui şi nici de ale mele. Acum am încheiat! *Howgh!*

După acest ultim cuvânt, se lăsă o linişte adâncă, îndelungată. Efectul se datora nu numai cuvântării în sine, ci mai ales personalităţii lui Winnetou şi felului său de a se exprima. În afară de el, poate că eram singurul care ştiam că se adresase nu numai osagului. Cuvintele lui îi vizau şi pe ceilalţi, mai ales pe Trescow. Matto Şahco stătea cu faţa

nemişcată, nu se putea şti dacă replica apaşului a avut vreo influenţă asupra lui. Trescow privea într-o parte în pământ, era evident că se simţea încurcat. După un timp, îşi îndreptă ochii spre mine şi zise;

— Tare curioasă treabă e cu dumneavoastră şi cu Winnetou, mister Shatterhand. Vrea, nu vrea, până la urmă omul trebuie să gândească, cum gândiţi dumneavoastră. Dacă vreţi să le daţi drumul căpeteniei şi celor doi fârtaţi ai săi, aşa cum l-aţi eliberat pe Old Wabble, acum eu sunt acela care nu are nimic împotrivă! Atâta doar că mi-e teamă că o să ne urmărească cu tribul lui, şi dacă ar avea noroc, ar pune totuşi mâna pe noi.

— O să vedem! Dacă înţeleg bine, nu mai consideraţi necesar să ne sfătuim?

— Nu-i nevoie! Faceţi cum credeţi!

— *Well,* atunci să terminăm repede! Ascultaţi, deci, ce hotărăsc, în înţelegere cu Winnetou. Matto Şahco vine cu noi, până unde vom considera că-l putem pune în libertate; cu toate că o să-l ţinem legat, o să fie tratat aşa cum se cuvine unui şef de trib curajos din partea oricărui *westman* adevărat. Cei doi războinici ai să-i sunt liberi şi se pot întoarce la Vara-tu, ca să le povestească osagilor ce s-a întâmplat. Să le spună că feţele-palide au fost prevenite şi, dacă totuşi o să încerce să atace fermele, o să le împuşcăm căpetenia. Dezlegaţi-le curelele!

Ordinul fusese adresat lui Hammerdull şi Holbers, care se conformară îndată. Simţindu-se liberi, cei doi osagi săriră imediat în picioare şi o porniră grăbiţi spre caii lor; la fel de repede le strigai şi eu:

— Staţi! La *Vara-tu* o să mergeţi pe jos, nu călare. Caii şi armele voastre le luăm cu noi. Depinde de comportarea lui Matto Şahco ca să le primiţi înapoi. Mergeţi şi-i anunţaţi pe fraţii voştri că Old Shatterhand a fost acela care l-a eliberat ieri pe Apanatşca, căpetenia naiinilor.

Le venea cam greu să se supună acestei porunci. Se uitară întrebător la căpetenia lor, care le ordonă:

— Faceţi cum va spus Old Shatterhand! Dacă războinicii vazailor ar avea totuşi vreo nedumerire cum să se poarte, să-l întrebe de *Numbeh-grondeh*[1], căruia îi încredinţez conducerea. O să ştie el ce are de făcut.

În timp ce dăduse această indicaţie, nu-l pierdusem din ochi. Era de nepătruns; nici o tresărire a feţei nu trăda dacă transmiterea comenzii însemna pentru noi război sau pace de aici încolo. Cei doi urcară panta şi se îndreptară în aceeaşi direcţie în care pornise mai înainte Old Wabble. Mergeau pe urmele lui şi era de presupus că în curând îl vor ajunge din urmă.

Le-am reţinut caii din mai multe motive. Călare ar fi ajuns cu mult mai repede la Vara-tu decât pe jos, şi urmărirea la care ne puteam aştepta ar fi putut începe cu câteva ore mai devreme; deci câştigam timp. În afară de asta, având misiunea de soli, care trebuie să meargă repede şi departe, li se dăduseră cai foarte buni, şi tocmai de astfel de cai aveam noi nevoie. Şi armele lor, ne puteau fi de folos. După cum am mai amintit, Apanatşca avea la el doar un cuţit; primi deci puşca lui Matto Şahco. Renunţă deocamdată la intenţia de a merge la carierele sfinte şi se hotărî să ne însoţească sus, în Colorado. Să rămânem în continuare în acel loc nu mai avea nici un sens, deoarece puteam considera ca aproape sigur că, fiind înştiinţaţi de cei doi soli despre captivitatea căpeteniei lor, osagii aveau să vină imediat la Kih-pe-ta-kih, ca apoi să ne urmărească pentru a a-l elibera. Matto Şahco fu legat pe calul său, dar într-un mod pe cât de uşor ne permiteau împrejurările. Pitt Holbers şi Trescow încălecară pe cei doi cai ai osagilor; ceilalţi cai fură folosiţi ca animale de povară şi astfel părăsirăm Bătrâna, unde avusesem parte de un atât de scurt popas de odihnă.

---

[1] Mână-lungă

4. La ferma lui Harbour

Mergând în direcţia stabilită, ne îndepărtarăm mult de Republican River, care aici cotea spre nord, către Nebraska. Înaintam drept spre Vest, pentru a ajunge la Salomon River. În felul acesta ne aflam între două primejdii, dintre care pe una o aveam în faţă, iar pe alta în spate. Cea din faţa noastră o constituia grupul „generalului”, de ale cărui urme nădăjduiam să dăm în curând; cea din spatele nostru era reprezentată de osagi, care, mai mult ca sigur, veneau după noi. Dar nici una din aceste două primejdii nu ne putea nelinişti în mod deosebit. Nu bănuiam că poate exista şi o a treia, mult mai apropiată, deşi călăream în întâmpinarea ei.

Pentru ai induce în eroare pe osagi, am fi putut să ne îndepărtăm pentru câtva timp spre sud. Dar, pe de o parte, nu ne temeam de aceşti indieni, iar pe de alta, datorită unui asemenea ocol, ne-am fi amânat şi mai mult decât am fi dorit întâlnirea cu Old Surehand. De acea, până a doua zi după-amiază am tot mers spre vest, când, datorită unei întâlniri neaşteptate, am fost nevoiţi să o luăm totuşi spre sud, cu toate că nu avusesem o astfel de intenţie.

Iată ce s-a întâmplat: am întâlnit trei călăreţi, de la care am aflat că o bandă foarte numeroasă de tâlhari ar cutreiera toată regiunea din faţa noastră. Căzuţi în mâinile câtorva din bandă, aceşti oameni fuseseră jefuiţi de tot ce aveau. Unul dintre ei îmi arătă chiar o rană destul de periculoasă, provenită de la un glonte primit în pulpă cu acest prilej. Cine a auzit de ei sau la cunoscut personal pe aceşti declasaţi, o să înţeleagă că n-aveam chef să întâlnim astfel de oameni, de care orice *westman* cumsecade se fereşte ca de păduchi, considerând că nu-i demn de el să-şi măsoare puterile cu ei. Aşa cum cel mai distins spadasin consideră că ar fi imposibil să se bată cu un grăjdar înarmat cu o furcă, la fel şi orice

vânător cinstit din prerie se fereşte să vină în contact cu aceşti indivizi, scoşi pentru totdeauna din rândul societăţii şi asta nu pentru că s-ar teme, ci din cauza dezgustului faţă de mârşăviile ce le comit.

La fel şi noi. Ca să nu dăm ochii cu ei, o cotirăm brusc spre sud, şi către seară trecurăm braţul nordic al Salomon Riverului, făcându-ne popasul pentru noapte pe malul său drept.

Curmându-şi tăcerea de până atunci, Apanatşca îmi povesti întâmplările prin care trecuse după despărţirea noastră din Llano Estacado. Drumul la Fort Terret, parcurs împreună cu Old Surehand, cum se ştie, a fost zadarnic, întrucât nu l-au găsit acolo pe numitul Dan Etters. De fapt, acolo nimeni nu auzise şi cu atât mai puţin nu-l văzuse pe cel ce purta acest nume. Ascultând cele apuse de Apanatşca, zisei:

— Înseamnă că am avut dreptate atunci. Eu n-am avut încredere în acel „general”, pentru că aveam presentimentul că vrea să-l inducă în eroare pe Old Surehand în legătură cu acel Etters. Avea el o anumită socoteală, pe care, din păcate, n-am putut-o ghici. Mi s-a părut că, în ce priveşte raporturile dintre Old Surehand şi Etters, el cunoştea mai multe decât arăta. I-am atras atenţia prietenului nostru, dar el nu voia să mă creadă. Fratele meu roşu, Apanatşca, a vorbit mai îndeaproape în această privinţă?

— Nu.

— N-a spus de ce-l caută atât de stăruitor pe acest Etters?

— Deloc.

— După aceea, v-aţi despărţit la Rio Pecos şi tu te-ai întors la tribul tău?

— Da, am plecat călare la Caam-culano.

— Unde, desigur, mama ta te-a întâmpinat cu bucurie.

— Pentru o clipă m-a recunoscut şi m-a primit cu drag, după aceea însă sufletul ei a părăsit-o din nou, răspunse el,

întristându-se brusc.

Fără să ţin seama de amărăciunea lui, îl întrebai:

— Îţi mai aduci aminte de cuvintele pe care le-am auzit din gura ei?

— Mereu le spune; le cunosc bine.

— Crezi şi acum, ca şi atunci că ele fac parte din vrăjile indiene?

— Da.

— Eu niciodată n-am crezut asta şi nici acum nu cred. În mintea ei trăiesc imagini şi amintiri despre întâmplări şi persoane care nu-i pot deveni clare. N-ai putut să vezi la ea măcar pentru o clipă când sunt mai limpezi aceste amintiri?

— Niciodată. Am stat puţin timp împreună cu ea, pentru că, imediat după întoarcerea mea, a trebuit să mă despart iar. Războinicii naiinilor şi mai ales căpetenia lor, Vupa Umugi, nu au putut să-mi ierte că Old Shatterhand m-a considerat demn de a fuma cu mine pipa prieteniei şi credinţei. Mi-au făcut viaţa imposibilă în Valea Iepurilor şi de aceea am plecat.

— Unde?

— La tribul pohonim al comanşilor.

— Comanşii l-au primit imediat pe fratele meu?

— Chiar dacă am fost cea mai tânără căpetenie a naiinilor, nu a existat însă nici un războinic în stare să mă învingă. De aceea, când bărbaţii tribului pohonim sau sfătuit dacă să mă primească, nimeni nu s-a ridicat împotrivă. Acum sunt marea căpetenie a acestui trib.

— Îmi face plăcere să aud aşa ceva, pentru că te iubesc. Nu ai putut s-o iei pe mama ta cu tine de la naiini?

— Am vrut, dar omul a cărui *squaw*-ă este ea nu a permis.

— Vraciul? Îi spui „omul a cărui *squaw*-ă este ea” şi nu că-i tatăl tău. De atunci am observat că nu-l poţi iubi.

— Înainte nu i-am putut dărui dragostea mea, acum însă îl urăsc, pentru că a refuzat să o lase să vină cu mine pe cea care m-a născut.

— Eşti sigur că e mama ta?

Privindu-mă cu uimire, mă întrebă:

— De ce mă întrebi? Sunt convins că fratele meu Old Shatterhand nu spune niciodată ceva fără motiv; tot ce face sau spune e bine chibzuit; de aceea sunt sigur că există un motiv pentru care mi-a pus această neobişnuită întrebare.

— Întocmai, dar motivul nu este rodul unui raţionament, ci urmarea unui glas interior, pe care l-am auzit şi mai înainte. Fratele meu Apanatşca vrea să-mi răspundă?

— Daca fratele meu Old Shatterhand întreabă, o să-i răspund, chiar dacă nu înţeleg motivul întrebării. Femeia despre care vorbim, am ştiut întotdeauna că este mama mea şi o iubesc.

— Şi este ea, într-adevăr, soţia vraciului?

Răspunse din nou mirat:

— Nu înţeleg nici această întrebare. De când ştiu, cei doi treceau drept soţ şi soţie.

— Şi tu eşti sigur că el e tatăl tău?

— Întotdeauna mi s-a spus că e tatăl meu.

— A spus şi el asta? Gândeşte-te bine!

Plecându-şi capul, tăcu o clipă, apoi îl ridică brusc şi zise:

— Pentru prima dată îmi dau seama că el niciodată, nici măcar o singură dată, nu m-a numit *itue.*

— Dar maică-ta ţi-a spus *nertuah?*

— Tot nu.

Trebuie ştiut că pentru cuvântul „fiul meu”, la majoritatea triburilor indiene există expresii diferite, în funcţie de cine le pronunţă: tatăl sau mama. În cazul de faţă, *itue* e folosit de tată şi *nertuah* de mamă. Apanatşca spuse în continuare:

— Amândoi îmi ziceau mereu numai *unoso*[1] şi numai mama mă numea uneori *nertuah,* dar numai când vorbea cu alţii despre mine.

— Curios, foarte curios! Acum aş vrea să mai ştiu doar

[1] Tu

dacă el îi spunea *i-vuete*[1], iar ea lui *i-vounşinova*[2]?

Din nou stătu pe gânduri, înainte de a răspunde, apoi zise:

— Mi se pare că în prima perioadă a copilăriei mele îşi spuneau aşa, mai târziu însă nu i-am mai auzit să fi rostit aceste cuvinte.

— De atunci nu mai foloseau decât numele de Tibo-taca si Tibo-vete?

— Da.

— Şi tu consideri că aceste cuvinte sunt formulate de vrăji?

— Da. Tata spunea mereu că ar fi vrăji. Şi aşa trebuie să fie, pentru că nici un indian şi nici un alb nu ştie ce înseamnă cuvântul „Tibo”. Sau poate ştie fratele meu Old Shatterhand?

Desigur că nici eu nu ştiam. E adevărat că mă gândeam la numele franţuzesc de Thibaut sau Thibault; şi totuşi mi se părea că ar fi prea mult ca să fac legătura între ele şi cuvântul Tibo, care se pronunţă aproape la fel. Tocmai voiam să-i dau un răspuns corespunzător, când două persoane mi-au luat-o înainte, intervenind în acelaşi timp şi cu aceeaşi grabă. Fără să fi acordat vreo atenţie discuţiei noastre la început, dar când au auzit pronunţându-se cuvintele Tibo-taca şi Tibo-vete, deveniră cu atât mai interesaţi. Cititorii îşi aduc aminte că atunci, în Llano Estacado, a trebuit să-i promit lui Apanatşca că nu am să comunic nimănui aceste cuvinte tainice. Mi-am ţinut cuvântul şi nici măcar lui Winnetou nu i-am pomenit de ele. De aceea, nu mică mi-a fost mirarea când el interveni în discuţia noastră:

— Tibo-taca şi Tibo-vete? Cunosc aceste cuvinte!

Nici nu-şi termină bine vorba, că şi căpetenia osagilor exclamă;

— Îi cunosc pe Tibo-taca şi Tibo-vete! Au fost în tabăra vazailor şi ne-au furat multe piei şi cei mai buni cai.

---

[1] Soţia mea

[2] Soţul meu

Mirat ca şi mine, Apanatşca se adresă mai întâi lui Winnetou:

— De unde cunoaşte căpetenia apaşilor aceste cuvinte? A fost el în tabăra naiinilor, fără ca eu să fi aflat?

— Nu, însă tatăl meu, Intşu-tşuna, a întâlnit un bărbat şi o femeie pe care îi chema Tibo-taca şi Tibo-vete. El era o faţă-palidă, iar ea o indiancă.

— Unde i-ai întâlnit? Când s-a întâmplat asta?

— La marginea pustiului Estacado. Erau să moară de sete, împreună cu caii lor; ea avea un copil înfăşurat într-o pânză. Tatăl meu, căpetenia apaşilor, i-a luat sub ocrotirea lui, aducându-i lângă o apă mai apropiată, şi le-a dat de mâncare şi apă, până sau refăcut. Apoi voia să-i ducă până la cea mai apropiată aşezare a feţelor palide; bărbatul, însă, a cerut să spună mai degrabă unde ar putea să dea de comanşi. Au călătorit timp de două zile împreună, până ce au dat de urma comanşilor. Întrucât aceştia erau duşmani de moarte ai tatălui meu, a trebuit să se întoarcă, dar le-a dat carne şi apă într-un bostan, precum şi îndrumări atât de precise, încât cu siguranţă că au ajuns la comanşi.

— Când s-a întâmplat acest lucru?

— Demult, eram încă un băieţel.

— Şi ce-a mai aflat fratele meu despre acele două persoane şi despre copil?

— Că femeia şi-a pierdut sufletul. Vorbele ei erau fără şir, şi unde găsea câte un tufiş, rupea o crenguţă, ca să o pună în jurul capului. Asta-i tot ce mi-a povestit tata în legătură cu întâlnirea aceea.

Cu o mişcare a mâinii, apaşul întări cele spuse şi îşi reluă tăcerea de mai înainte. Atunci Matto Şahco, agitat, spuse la rândul său:

— Eu mai pot să spun şi altele. Despre aceşti hoţi, ştiu mai multe decât ştie Winnetou, căpetenia apaşilor!

Apanatşca voia să intervină, dar eu îi făcui semn să tacă.

Era clar că el era copilul în cauză, iar bărbatul şi femeia, care treceau drept părinţii lui, fuseseră învinuiţi de furt de către osag. Voind să evit o jignire posibilă, luai cuvântul în locul lui:

— Căpetenia osagilor să ne povestească ce putem afla de la el despre persoanele amintite. Se pare că nu o să ne spună lucruri prea bune.

— Old Shatterhand are dreptate: nu pot spune nimic bun în ceea ce-i priveşte, confirmă el. Cu multe veri în urmă, a venit la noi un om, care-şi zicea Raller şi purta îmbrăcăminte de ofiţer. Spunea că e trimisul părintelui alb, de la Washington! Atunci fusese ales un nou părinte alb, care, cică, l-ar fi trimis pe acel sol să ne comunice că el i-ar iubi pe oamenii roşii şi că ar dori pace pentru ei, şi ar vrea să le poarte mai mult de grijă decât cei dinaintea lui, care n-ar fi fost cinstiţi şi buni cu ei. Desigur că războinicii vazailor s-au bucurat şi l-au primit pe acel sol ca prieten şi frate, tratându-l cu mai mult respect şi atenţie decât obişnuiau să arate chiar celei mai mari şi mai în vârstă căpetenii de-a lor. Raller încheie cu ei o înţelegere: să-i furnizeze piei şi blănuri, în schimbul cărora a promis că le va da arme frumoase, plumb şi praf de puşcă, cuţite şi tomahawk-uri, precum şi costume şi rochii minunate, împreună cu podoabe pentru *squaw*-ele lor. Le-a dat două săptămâni timp de gândire asupra înţelegerii şi a plecat. Dar s-a întors mai devreme, aducând cu el un alb, o tânără femeie indiancă foarte frumoasă şi un copil mic, un băieţel. Albul avea braţul bandajat; fusese rănit de un glonte, dar s-a dovedit că rana era pe vindecate. Tânăra femeie era soţia lui, iar băieţelul, fiul lor. Frumosul trup al femeii era pustiu, fiindcă sufletul îl părăsise. Ea vorbea despre Tibo-taca şi despre Tibo-vete şi îşi aşeza crenguţa în jurul capului. Uneori spunea ceva şi despre Vava Derric. Noi nu ştiam ce vrea să zică, dar albul a cărui soţie era ne-a spus că nici el nu-i înţelegea vorbele. Au fost primiţi la noi ca şi când ar fi fost fratele şi sora vazailor. După aceea, Raller a plecat din

nou.

Folosi pauza pe care o făcu Matto Şahco ca să-l întreb:

— Din felul în care se purtau cei doi între ei, ce se putea deduce: erau prieteni sau numai cunoştinţe întâmplătoare?

— Cât timp se ştiau priviţi, manifestau prietenie, dar când credeau că nu-i observă nimeni, se certau.

— Bărbatul sau femeia aveau vreun semn distinct pe trupurile lor?

— Nu, în schimb ofiţerul care îşi zicea Raller avea unul: îi lipsea doi dinţi.

— Unde? îl întrebai repede.

— În faţă, în partea de sus, unul în dreapta şi unul în stânga.

— Ah! Etters! exclamai.

— Uff! Era Dan Etters! izbucni şi Winnetou, care de obicei era aşa de tăcut.

— Etters? întrebă căpetenia osagilor. Nu cred să fi auzit vreodată acest nume. Aşa îl chema pe omul acela?

— Probabil că în realitate nu. Era sau este şi acum un mare bandit, care a purtat multe nume false. Cum îi spunea el celuilalt alb, care era rănit? Trebuie să-i fi pronunţat Raller vreun nume când vorbea cu el şi mai ales când îl chema.

— Când vorbea prieteneşte, îi spunea Loteh; dar când se certau, şi se certau destul de des, îi spunea, supărat, E-ca-mo-teh.

— Nu te înşeli? Căpetenia osagilor a reţinut bine cele două nume? Nu cumva sau schimbat ele în memoria ta,

— În timpul îndelungat care a trecut de atunci?

— Uff! exclamă el. Numele oamenilor pe care îi urăşte Matto Şahco le ţine minte aşa de bine, încât până la moarte rămân neschimbate în capul lui.

Involuntar, mi-am sprijinit cotul pe genunchi şi-mi rezemai capul pe mână. Îmi venise un gând, îndrăzneţ şi totuşi atât de firesc. Winnetou mă privi, cu un zâmbet în jurul gurii, şi zise:

— Fraţii mei să se uite bine la Old Shatterhand! Exact aşa arată când descoperă o nouă pistă importantă.

Fireşte că nu ştiu să fi făcut vreo mutră prea inteligentă; ştiu că, dimpotrivă, când cad pe gânduri, am o mină destul de stupidă. Probabil că asta era şi părerea lui Dick Hammerdull, pentru că, după remarca lui Winnetou, zise:

— În cazul de faţă, se pare că e tocmai invers: mister Shatterhand arată ca şi când ar fi pierdut complet o urmă importantă şi nu de parcă ar fi găsit-o. Nu eşti de aceeaşi părere, Pitt Holbers, *racoon* bătrân?

— Hm! mormăi lunganul, luându-mi apărarea în felul lui sec; dacă crezi că mutra ta are o expresie mai deşteaptă decât a lui, atunci eşti o broască râioasă, care se crede statuia unui zeu mitologic.

— Tacă-ţi gura! îl repezi grăsanul. Ce ştii tu despre statui şi mitologie? Să mă porecleşti pe mine broască! Asta este un fel de lezmajestate, pentru care ai merita cel puţin zece ani de Eastern penitentiary[1].

— Tu să taci! replică Pitt Holbers. Nu eu, ci tu ai comis un delict de lezmajestate, confundând mutra ta cu a lui Old Shatterhand. Nu el, ci tu arăţi ca şi când niciodată nu ai fi găsit vreo urmă, şi nu că ai fi pierdut-o. Este adevărat că eşti prietenul meu, dar nu admit ca mister Shatterhand să fie jignit nici măcar de tine!

Îi aruncai o privire recunoscătoare, cu toate că nu-l luasem în serios pe Dick Hammerdull; apoi, adresându-mă lui Winnetou şi lui Matto Şahco, spusei:

— S-ar putea să greşesc, dar mi-a venit un gând pe care n-aş vrea să-l resping fără să-l verific, şi anume: cred că acum ştiu ce înseamnă acest cuvânt misterios, Tibo. Depinde numai dacă cele două nume rostite mai înainte au fost bine reţinute de căpetenia osagilor. În primul rând, e vorba de Loteh. E o particularitate a vorbirii lui Matto Şahco, pronunţând sunetul

[1] Închisoare în Philadelphia, cu o izolare severă.

din prima silabă a cuvântului jumătate ca pe un „l” şi jumătate ca pe un „vr”. Probabil că a vrut să spună Lothaire, care e un prenume franţuzesc.

— Da, da! interveni repede osagul. Aşa, tocmai aşa se auzea numele când îl pronunţa Raller!

— Bun. Atunci Ecamoteh, cel de-al doilea cuvânt, sună în orice caz în franţuzeşte *escamoteur,* şi vrea să însemne un prestidigitator, un scamator, care posedă o mare îndemânare în a „face ca anumite obiecte să dispară şi să apară în mod imperceptibil.

— Uff! Uff! Uff! exclamă Matto Şahco. Văd că Old Shatterhand se află pe drumul cel bun!

— Într-adevăr? întrebai eu bucuros. Albul a făcut cumva prostia să-i distreze pe osagi cu astfel de scamatorii?

— Da, aşa a şi fost. A făcut ca totul să apară şi iar să dispară, după cum voia. L-am considerat un vrăjitor atât de mare, cum nu se poate găsi nici unul la pieile roşii. Bărbaţi şi femei, băieţi şi fete, toţi priveau la el plini de uimire şi adeseori cu groază.

— Bun. Acum vreau să-i amintesc şi căpeteniei apaşilor de un om despre care a auzit şi el povestindu-se. Ştiu că, în prezenţa lui şi a mea, s-a vorbit despre dispariţia bruscă a unui scamator foarte renumit, care, după spusele oamenilor, făcea nişte coţcării inimaginabile şi era pur şi simplu de neîntrecut. Winnetou îşi aminteşte că nu i se spunea decât Mister *Lothaire, the king of the conjurers*[1].

— Uff! aprobă apaşul: în forturi şi la focurile de tabără am auzit de multe ori vorbindu-se despre el.

— Fratele meu ştie şi de ce a trebuit să dispară omul acela?

— Da. Falsificase bani, mulţi bani, şi când să-l prindă, a împuşcat doi poliţişti şi a mai rănit unul.

— Nu numai atât! Cazul îl cunosc şi eu bine, interveni

[1] Lothaire, regele conjuraţilor (engl.).

Trescow, chiar dacă nu şi persoana; deseori se vorbea de el în cercurile oficiale, fiind considerat ca foarte instructiv pentru fiecare poliţist. Să ştiţi că acest Lothaire a reuşit să scape de câteva ori de sub urmărire cu atâta abilitate, săvârşind, totodată, noi omoruri, încât cazul lui ne era predat ca obiect de studiu. Era originar din nu ştiu ce colonie franceză, dar nici acolo nu putea să se mai întoarcă. Dacă nu mă înşel, era un creol din insula Martinica şi ultima dată a fost văzut în Bents Fort, sus în Arkansas.

— Se potriveşte, şi o să vedeţi că totul se potriveşte extraordinar! îl aprobai eu. Lothaire era numai prenumele lui. Se ştie că, deseori, astfel de oameni îşi aleg prenumele drept pseudonim de artist. Spuneţi, mister Trescow, puteţi să vă mai amintiţi numele lui întreg?

— Îl chema... il chema... hm, cum il chema? Avea tot un, nume specific franţuzesc, şi dacă... ah, acum îmi aduc aminte: îl cheamă Lothaire Thibaut, şi... ei, drăcie! Iată şi acel Tibo, despre care v-am auzit adineauri spunând că a fost căutat atâta timp fără succes!

— Da, iată-l, taca e soţul şi vete e soţia; Thibaut-taca şi Thibaut-vete sunt domnul şi doamna Thibaut. Femeia vraciului îşi spune pe numele întreg Tibo-vete-elen. Bănuiesc ce vrea să zică cu acest Elen.

— E vorba oare de prenumele Ellen?

— Probabil, dacă femeia vraciului, în nebunia ei, nu se identifică cu o altă persoană, ci este adevărata Tibo-vete-Ellen, atunci ea este o indiancă botezată din tribul Moqui.

— De ce Moqui?

— Pentru că e vorba şi de *vava,* adică fratele Derric al ei. Taca, vete, şi vava sunt cuvinte care fac parte din vocabularul tribului Moqui. Tibo-taca, un fost prestidigitator renumit, a dispărut la indieni, pentru că nu se mai putea arăta nicăieri printre albi. Pentru un scamator dibaci ca el nu era greu să devină vraci la indieni şi să câştige un mare prestigiu printre

ei.

— Dar culoarea feţei, culoarea unui indian?

— *Pshaw!* Pentru un escroc ca el, e un fleac. Acum aproape că sunt convins că Tibo-taca şi Tibo-vete nu sunt soţ şi soţie. Şi chiar dacă ar fi, aş vrea să afirm cel puţin că Apanatşca nu este băiatul lor, în orice caz nu al scamatorului, care nici nu l-a tratat ca pe fiul său.

Deducţiile mele au fost urmărite cu deosebită atenţie de către Apanatşca. Se înţelege de la sine că pentru el fiecare cuvânt avea o deosebită importanţă. Sentimente dintre cele mai contradictorii i se oglindeau pe faţă. Era mai puţin preocupat de faptul că vraciul nu e tatăl lui, cât de faptul că voiam să-i răpesc mama. Am văzut că, în această privinţă, era gata să mă contrazică, dar îi făcui un semn liniştitor cu mâna să tacă, şi mă adresai din nou lui Matto Şahco:

— Am întrerupt-o pe căpetenia osagilor şi o rog să continue acum. Albul care îşi zicea Raller a respectat oare înţelegerea pe care a încheiat-o cu voi?

— Nu, pentru că era un escroc, ca toate feţele-palide, în afară de Old Shatterhand şi de alţi câţiva... Războinicii vazai, însă, şi-au ţinut cuvântul faţă de el. L-au dus la adăposturile în care îşi ţineau pieile şi blănurile şi i le-au adus în tabără.

— Şi unde era tabăra voastră pe atunci?

— Lângă fluviul pe care albii îl numesc Arkansas.

— Aha! Şi tot lângă Arkansas a fost văzut pentru ultima oară şi Thibaut. Ce coincidenţă! Erau multe piei?

— Multe, foarte multe pachete. S-a umplut cu ele o barcă mare de tot, pe care am construit-o din pari groşi şi piei, special pentru faţa palidă. Numai piei de vulpe erau de zece ori câte zece legături, la zece dolari legătura, fără a mai socoti celelalte blănuri, care valorau cu mult mai mult.

— Era o cantitate atât de mare? E imposibil să le fi putut duce departe; trebuia să le vândă imediat. Unde voia să le ducă?

— La Fort Dodge.

— Aha! E tot pe Arkansas, la încrucişarea cu drumul Cimaronului, pe care se desfăşoară o circulaţie deosebit de vie şi unde există, întotdeauna, negustori de blănuri, dispunând de capital suficient ca să poată plăti oricând astfel de sume. Acolo se afla însă şi o garnizoană destul de numeroasă. Îndrăzneala de a merge acolo şi încă cu intenţia de a înfăptui o asemenea escrocherie este de-a dreptul o obrăznicie fără seamăn. Aţi comis o mare imprudenţă încredinţându-i atâta marfă. Presupun că nu l-aţi lăsat să plece fără însoţitori de-ai voştri?

— Old Shatterhand a ghicit. Întrucât era trimisul marelui părinte alb, am crezut că nu-i nici o imprudenţă dacă-i acordăm încredere. L-am crezut cu atât mai mult, cu cât el însuşi ne-a cerut să-l însoţim la Fort, Dodge, unde urma să primim plata în mărfuri.

— Câţi osagi l-au însoţit?

— Şase oameni, şi am fost şi eu printre ei.

— Au avut loc în barcă atâţia oameni? Cam greu, după socoteala mea.

— În barcă a luat cu el numai doi oameni, ca să-l ajute la vâslit. Ceilalţi patru au fost nevoiţi să-l urmeze călare, mergând pe lângă râu. Ca să putem ţine pasul cu barca, care înainta cu iuţeală, a trebuit să alegem cei mai buni cai.

— Ce idee perfectă! Sunt convins că a pus ochii şi pe aceşti cai.

— Old Shatterhand a ghicit din nou adevărul. Tocmai atunci râul avea multă apă şi un curs repede; de aceea barca a sosit la Fort cu o zi înainte de a fi ajuns noi cu caii. Am intrat în fort seara târziu, cu puţin înainte de închiderea porţilor; caii i-am lăsat afară, împreună cu doi oameni. Poarta a fost închisă, aşa că noi nu mai puteam ieşi. Raller ne-a dat de mâncare, precum şi „apă de foc” câtă doream. Am băut până am adormit. Când ne-am trezit, era a doua zi spre seară.

Raller plecase, celălalt alb, femeia şi copilul plecaseră şi ei; dar lipseau şi caii noştri, împreună cu cei doi războinici lăsaţi de pază. Când ne-am interesat, am aflat că Raller vânduse pieile şi încasase banii pentru ele încă înaintea sosirii noastre. În timp ce pe noi ne prinsese somnul din cauza „apei de foc”, el a cerut să-i deschidă poarta şi de atunci nici el, nici celălalt alb cu femeia şi copilul nu au mai fost văzuţi. Între timp, iar se făcuse noapte, aşa că n-am putut să le cercetăm urmele. Eram foarte supăraţi şi ne-am cerut înapoi pieile, care se mai aflau în barca de pe mal, dar soldaţii şi celelalte feţe palide au râs de noi, ceea ce ne-a întărâtat şi mai mult, şi ca urmare am fost ţinuţi închişi şi eliberaţi abia după trei zile, timp în care nu am primit mâncare şi nici măcar apă. De urmele escrocilor n-am mai putut da. Totuşi am căutat şi am găsit în tufişurile de pe malul râului, cadavrele celor doi războinici care păziseră caii. Fuseseră înjunghiaţi în faţa Fortului, apoi târâţi şi ascunşi acolo.

— Aţi anunţat asasinatul în Fort?

— Da, dar nu ne-au lăsat să intrăm, ameninţându-ne că o să ne închidă din nou dacă îndrăznim să păşim dincolo de poartă. Pierdusem tot ce vânase tribul timp de un an de zile, precum şi caii noştri, iar doi dintre războinici ne-au fost ucişi. Autorităţile albe, în loc să ne dea ajutorul cerut, voiau să ne aresteze tot pe noi. Escrocul şi ucigaşul de Raller nu era trimis de părintele alb; dar nu l-am putut urmări ca să-l pedepsim, fiindcă am fost închişi şi am rămas şi fără cai. Aşa arată dreptatea feţelor palide, care vorbesc despre dragoste, bunătate şi împăcare, şi care îşi spun creştini, iar pe noi ne numesc păgâni! Acum Old Shatterhand ştie ce am avut de spus despre Tibo-taca şi Tibo-vete.

În calitate de alb, trebuia să mă abţin de a mă pronunţa faţă de cele povestite, neputând decât să-i dau un răspuns general, nesemnificativ:

— Căpetenia osagilor a auzit că eu nu consider că vreo

rasă ar fi mai bună ca alta; la toate popoarele şi în toate ţările există oameni buni şi oameni răi. A mai întâlnit vreodată Matto Şahco pe vreuna din acele feţe palide?

— Nu. Pentru prima dată din ziua aceea abia azi am mai auzit din nou cele două nume, Tibo-taca şi Tibo-vete. Mereu şi peste tot ne-am interesat de omul cu cei doi dinţi lipsă, dar toate cercetările noastre au fost zadarnice. Între timp au trecut mai bine de douăzeci de veri şi ierni, si ne-am gândit că nu mai trăieşte. Dar dacă moartea nu l-a luat încă, îl rog pe marele Manitu să ne ajute să cadă în mâinile noastre; pentru că Manitu e bun şi drept, nu ca feţele palide, cu toate că ei spun că sunt copiii lui preferaţi.

Urmă o pauză lungă, căci nici unul dintre noi, albii, nu se simţea în stare să dezmintă sau chiar să contrazică acuzaţiile osagului. Întotdeauna mă simţeam stingherit când membrii altor rase făceau reproşuri albilor, fiind obligat să le accept în tăcere. Tot ce s-ar putea obiecta n-ar avea mei un rost, cel puţin deocamdată. În astfel de situaţii, lucrul cel mai bun pe care îl poţi face este că, prin propria ta comportare, să dovedeşti că, astfel de acuzaţii nu sunt valabile, cel puţin în ce priveşte persoana ta. Dacă toţi ar proceda la fel, e sigur că nu s-ar mai putea spune nimic.

Discuţia trebuie să-l fi impresionat în mod deosebit pe Apanatşca. Probabil că avea de pus multe întrebări şi de adus multe argumente, dar fu destul de deştept ca să priceapă un semn făcut de mine şi să tacă. Nu era nimerit ca relaţiile lui cu Tibo-taca să fie amintite mai amănunţit decât se făcuse. Oricum, eram tare mulţumit că osagului nu i-a venit ideea să se intereseze de legătura dintre vraciul de la comanşi şi Tibo-taca.

În cel priveşte pe Raller, presupusul trimis al „marelui părinte alb”, în mintea mea apăru o bănuială, de a cărei justeţe, deocamdată, mă îndoiam. De aceea evitai s-o exprim, cu toate că ştiam, din experienţă, că deseori nimerisem

adevărul cu astfel de deducţii, aparent neîntemeiate şi numai involuntar legate între ele.

Când Matto Şahco spusese că Raller s-a prezentat ca fiind ofiţer, mi-am amintit de Douglas, de „general”. Un motiv destul de temeinic pentru o asemenea apropiere între cele două nume exista doar. Amândoi erau bandiţi; şi-au luat, pe nedrept, un grad militar; asta era totul, dar nici pe departe suficient pentru a presupune că ar fi una şi aceeaşi persoană; şi totuşi, în sinea mea, în închipuirea mea, cei doi se contopeau tot mai mult, până ce, în loc de două, formau o singură persoană.

Viaţa sufletească a omului este atât de îngrădită de legi, forţe şi aparenţe tainice, al căror efect, deseori, nu-l luăm în seamă! Dar un om ca mine, care a stat atât de mult aplecat asupra cărţilor şi care s-a aflat timp atât de îndelungat în păduri seculare, sau sub cerul pustiului şi al savanei, dobândind o atât de adâncă putere de introspecţie, învaţă să fie atent la această voce interioară, acordându-i încrederea pe care o merită.

Se înţelege de la sine că vedeam o legătură, şi încă una foarte strânsă, între aceste persoane, împrejurări şi Old Surehand. În orice caz, el se afla în centrul acestor întâmplări şi deţinea, fără să ştie, cheia lor. De aceea hotărâi să păstrez pentru mine aceste bănuieli şi să aduc vorba despre ele numai după ce mă voi fi întâlnit cu el. Oricum, ne aflam în urma lui şi în curând trebuia să-l ajungem.

Când m-am culcat, m-am mai gândit mult timp la toate acestea, înainte de a adormi. Dimineaţa, la plecare, eram convins de justeţea presupunerilor mele şi singura întrebare pe oare mi-o puneam era cine putea fi Vava Derric.

În regiunea prin care treceam nu exista nici un copac sau tufiş. Ne aflam într-o prerie cu iarbă pentru bizoni, între braţul nordic şi cel sudic al Salomon River-ului. După-amiază ne apropiaserăm de braţul sudic şi zărirăm de departe un călăreţ

singuratic, care mergea perpendicular cu direcţia noastră, venind dinspre nord. Ca să nu ne vadă, oprirăm imediat şi descălecarăm; dar el ne zărise şi se îndrepta spre noi. De aceea încălecarăm din nou şi pornirăm în întâmpinarea lui.

Ajungând destul de aproape ca să-l putem recunoaşte, văzurăm că-i un alb. Constatând că grupul nostru e format din oameni de două rase, se opri brusc, pentru că oricând acest lucru putea da de bănuit. Ne aştepta cu arma în mână, gata să tragă. Ajunşi la vreo treizeci de lungimi de cal de el, ridică arma şi ne somă să ne oprim, că de nu, trage. Ameninţarea nu-l sperie deloc pe grăsanul de Hammerdull şi, fără să se sinchisească, îşi mână iapa mai departe, strigându-i râzând străinului:

— Fără glume proaste, *sir!* Sau poate vă închipuiţi că ne temem de furtunul dumneavoastră pe care-l socotiţi drept armă? Daţi-o încolo şi fiţi înţelegător, că şi noi suntem înarmaţi!

Faţa rotundă a omuleţului radia de o bunăvoinţă căreia nu-i putu rezista nici călăreţul, nici calul, acesta din urmă scoase un nechezat vesel, iar primul răspunse lăsându-şi arma în jos:

— Pot să vă fac pe plac, din moment ce, deocamdată, nu cred nimic în legătură cu dumneavoastră, nici bine, nici rău; cu toate că, trebuie să recunoaşteţi, am toate motivele să nutresc bănuieli în legătură cu dumneavoastră.

— Bănuieli? De ce?

— Albii şi roşii nu au ce căuta împreună, şi când vezi, totuşi, că aceste două culori se suportă, trebuie de obicei să plăteşti pentru asemenea spectacol.

— Se suportă? Nu vedeţi că unul dintre indieni e prizonier?

— Cu atât mai rău că nu i-aţi pus şi celuilalt nişte legături. Prizonierul arată parcă ar fi un laţ cu clei, de care dacă te atingi nu te mai dezlipeşti.

— Dacă o să rămâneţi lipit sau nu, ne e totuna; dar de

scăpat, nu scăpaţi. Vrem să ştim cine sunteţi şi în ce scop v-aţi scos calul la plimbare în această bătrână prerie.

— Mulţumesc pentru asemenea plimbare! Drumul pe care l-am lăsat în urma mea n-a fost deloc plăcut. Dar înainte de a vă informa, aş vrea să ştiu cine sunteţi dumneavoastră?

— Aha! Ei, află că sunt gata să-ţi răspund cu cel mai profund respect. Şi întinzând mâna mai întâi spre el, apoi spre noi, continuă: Eu sunt împăratul Braziliei, după cum v-aţi putut da seama imediat. Indianul care nu este legat este unul dintre cei trei magi de la Răsărit, dintre care, după cum scrie în *Biblie,* unul era alb, al doilea roşu, iar al treilea, negru; ăsta probabil că este al doilea. Omul cu puşca aia mare şi cea mică — arăta spre mine — este Bileam, care o să vă facă imediat să vorbiţi. Albul de lângă el — se referea la Trescow — este un prinţ fermecat din Maroc, pe lângă care îl vedeţi şi pe măscăriciul său...

Întrucât la cuvântul măscărici îl arătase pe Pitt Holbers, acesta îl întrerupse supărat:

— Ţineţi pliscul, cuc bătrân! Te comporţi ca şi când ai avea în faţa ta o menajerie de fiare, pe care trebuie să le prezinţi acestui străin!

— Fiare sau nu, e totuna. Crezi cumva că trebuie să-i spun cum ne cheamă, Pitt Holbers, *racoon* bătrân? înseamnă că nu mă cunoşti nici pe mine, nici legile Vestului. El este singur, noi, însă, o trupă întreagă. Deci întâi nu noi, ci el trebuie să răspundă, şi dacă nu răspunde imediat, îmi bag arma în el, sau pur şi simplu trec peste el cu cal cu tot.

Glumea, desigur. Înţelegând sau nu gluma, străinul aruncă o privire plină de dispreţ asupra bătrânei iepe chele a lui Hammerdull şi exclamă în hohote de râs:

— *Lack-a-day!*[1] Cu această capră de turtă dulce vreţi să mă doborâţi? S-ar desface imediat din toate încheierile, încercaţi! *Come on!*

---

[1] Ei, nu! (engl.).

Grăsanul îşi preţuia atât de mult calul încât nimic nu-l scotea mai mult din sărite decât atunci când cineva îşi bătea joc de aspectul lui urât. Aşa se întâmpla şi acum. Buna lui dispoziţie dispăru de îndată şi abia îşi încheie străinul provocarea, că şi răcni imediat:

— Îndată! îndată! *Go on!*

Iapa auzi îndemnul cunoscut, simţi strânsoarea coapselor, pricepu direcţia dată de dârlogi şi se supuse imediat. Se năpusti dintr-o singură săritură — de care cei ce nu o cunoşteau n-ar fi crezut-o în stare — asupra calului străinului, care, la început se clătină, iar apoi, la a doua lovitură de atac, căzu pe crupă. Totul se petrecu atât de repede şi fără de veste, încât călăreţul, fără a avea timp să se ferească, îşi pierdu echilibrul şi zbură din şa. Acum era rândul lui Dick Hammerdull să râdă. Gesticulând cu mâinile lui scurte şi groase, striga:

— *Heigh-day!*[1] Uite cum zboară omul de turtă dulce! Numai să nu se fi spart! Ce părere ai, Pitt Holbers, *racoon* bătrân, a făcut treabă bună bătrâna mea capră?

Lunganul răspunse cu calmul său obişnuit:

— Dacă tu crezi că merită o traistă plină cu ovăz, dragă Dick, ai dreptate.

— Ovăz sau nu, e totuna; din păcate, aici are la dispoziţie numai iarbă.

Străinul se ridică în picioare, îşi culese de pe jos arma pe care o scăpase şi se săltă din nou în şa, supărat. Pentru ca această glumă c-am tare să nu degenereze în ceva prea serios, mă adresai străinului:

— Vedeţi, şi celui mai bun *cowboy* i se poate întâmpla câteodată să subaprecieze un cal străin şi să-l supraaprecieze pe al său. Se pare că la fel v-aţi înşelat şi dumneavoastră în legătură cu călăreţii de aici. Faptul că avem un prizonier indian nu-i un motiv să ne consideraţi nişte inşi în care nu poţi

---

[1] Ei, da! (engl.).

avea încredere. Suntem nişte *westman*-i cinstiţi şi pentru că ştim că acolo sus în Nord, de unde veniţi, îşi fac de cap nişte bande pe care dorim să le evităm, am vrea să ştim aproximativ cine şi ce sunteţi.

Îmi dădusem seama că-i un *cowboy*, după îmbrăcăminte şi arme. De astă dată răspunse amabil:

— Tocmai din cauza acestor bande am fost bănuitor şi continui să mai fiu.

— Hm, se poate! Sper să vă câştigaţi îndată încrederea în noi, în cazul în care nu vă este cunoscut numele lui Winnetou.

— Winnetou? Cine nu cunoaşte acest nume?

— Ştiţi cum este îmbrăcat şi înarmat de obicei?

— Da. Are haine confecţionate din piele, cu o pătură de santilo la brâu, şi are păr lung de tot şi o puşcă de argint...

Se opri cu ochii aţintiţi o clipă asupra apaşului, apoi se lovi cu palma peste frunte şi exclamă:

— Unde mi-au fost ochii! El e în persoană, renumita căpetenie a apaşilor! Acum totul e bine. Din partea mea, voi ăştialalţi puteţi să fiţi cine poftiţi. Unde este Winnetou, există numai cinste. Acum vă pot spune tot ce doriţi să ştiţi. Eu sunt în serviciu la ferma lui Harbour şi mă cheamă Bell.

— Unde se află această fermă?

— La două mile de aici, pe râu, spre sud.

— Mai înainte nu exista ferma; înseamnă că a fost întemeiată de curând.

— Într-adevăr. Sunt abia doi ani de când Harbour s-a stabilit aici.

— Trebuie să fie un om curajos, dacă a îndrăznit să se aşeze în această pustietate.

— Şi asta-i adevărat. Nu ne temem. Cu indienii ne-am descurcat până acum, dar bandele trebuie luate mai în serios. Când am auzit că o ceată de bandiţi se învârteşte sus prin Norfolk, m-am dus să aflu ce plănuiesc. Acum ştiu că se îndreaptă spre Nebraska, aşa că nu trebuie să mai fim

îngrijoraţi. Vreţi să mergeţi azi mai departe, *meş-şurs?*

— Înainte de a face popas la un loc potrivit, vrem să mai mergem cam o oră călare.

— Decât să staţi sub cerul liber, n-aţi vrea mai bine să veniţi la ferma noastră?

— Nu-l cunoaştem pe proprietar.

— Vă spun eu, e un gentleman din cap până-n picioare şi pe deasupra un mare admirator al lui Winnetou, pe care l-a văzut deja de câteva ori. Deseori ne povesteşte despre Winnetou şi Old Shatterhand, care au nişte cai splendizi, murgi...

Tăcu din nou, aruncă o privire spre calul meu, la care, după cât se pare, nici nu se uitase până atunci, pentru ca apoi să-şi continue repede cu bucurie vorba:

— Vorbesc de Old Shatterhand şi văd un murg care seamănă cu cel al lui Winnetou ca două picături de apă. Aveţi două puşti, *sir.* Nu cumva sunt „doborâtorul de urşi” şi carabina „Henry”? Sunteţi chiar Old Shatterhand?

— Întocmai.

— Atunci, *sir,* atunci să-mi îndepliniţi rugămintea şi să veniţi cu mine la Harbour! Nici nu vă închipuiţi ce bucurie i-aţi face lui şi oamenilor săi! În orice caz, un popas de-o noapte la o fermă e mai plăcut decât în preria deschisă, sub cerul liber. Caii dumneavoastră au să aibă furaje din belşug şi dumneavoastră o să găsiţi o mâncare mai bună decât puteţi găsi în savană.

Omul ne invită cu atâta căldură, în mod atât de cinstit, şi pe deasupra avea şi dreptate! Caii noştri meritau nişte grăunţe, iar nouă ferma ne oferea posibilitatea să ne împrospătăm proviziile aflate pe sfârşite. Îi aruncai lui Winnetou o privire, întrebându-l din ochi; îmi răspunse cu o clipire, apoi se uită spre osag. Înţelegând acest semn tăcut şi totuşi atât de grăitor, îi zisei *cowboy*-ului:

— Vedeţi, avem cu noi un prizonier. E foarte important să

nu scape. Putem fi siguri că nimeni de la fermă nu se va încumeta să-l elibereze?

— Vă asigur, *sir,* că la noi va fi la fel de bine păzit ca în ungherul cel mai ascuns al unui castel medieval! Iar venirea dumneavoastră o să transforme ziua de astăzi în zi de sărbătoare pentru mister Harbour.

Deci, ne pregătirăm să părăsim locul în care ne opriserăm. Matto Şahco putea să-şi mâne singur calul, având legate numai picioarele pe sub burta calului, mâinile putându-şi-le folosi, deoarece braţele îi fuseseră dezlegate. Matto Şahco se codi să ne urmeze. Întrebat de ce face una ca asta, ne răspunse:

— Înainte de a pleca mai departe, căpetenia vazailor vrea să spună ceva lui Old Shatterhand şi Winnetou.

— Să vorbească! zisei eu cu un ton hotărât.

— Ştiu că nu vreţi să-mi luaţi viaţa, şi că o să mă eliberaţi de îndată ce o să fiţi atât de departe încât să-mi fie imposibil să mă mai întorc repede acasă şi să vin după voi cu războinicii mei. Am predat comanda vazailor lui Numbek-grondeh, pentru că n-am vrut să vă urmărească. El era împotriva luptei şi a atacului asupra feţelor-palide. Din faptul că i-am predat lui comanda şi transmiţându-i, totodată, că o să ştie ce are de făcut, o ghicească că voinţa mea este să renunţe la orice duşmănie. Old Shatterhand şi Winnetou cred aceste cuvinte?

— Nu-ţi acordăm nici încredere, nici neîncredere; o să te punem la încercare. Un duşman nu se transformă atât de repede în prieten!

— Atunci ascultaţi ce o să vă spun acum! Chiar dacă mi-aş recăpăta acum libertatea, tot nu aş pleca de lângă voi.

— Uff! răspunse Winnetou.

— Căpetenia apaşilor n-are decât să se mire, totuşi e aşa cum am spus: într-adevăr aş veni cu voi. Aseară s-a spus că Tibo-taca e vraci la naiini. Am tăcut şi m-am gândit mult la

asta. Azi am ajuns la o hotărâre: o să vin cu voi, chiar dacă mă eliberaţi, pentru că vreau să câştig prietenia lui Apanatşca, căpetenia comanşilor.

— De ce?

— Când o să fie prietenul meu, o să mă ajute să pun mâna pe vraciul naiinilor.

Acum Apanatşca ridică mâna, de parcă ar fi depus un jurământ, şi zise:

— N-am să fac niciodată aşa ceva, niciodată!

Întinsei braţul spre el şi spusei pe acelaşi ton:

— Ba ai să o faci!

— Niciodată! Îl urăsc, dar e tatăl meu!

— Nu e tatăl tău!

— Atunci o are pe acea *squaw*-ă, care e totuşi mama mea!

— Cine ştie? Eşti un copil răpit! Hoţii sunt Tibo-taca şi, Etters, de asta sunt convins. Cred că Tibo-vete e şi ea părtaşă la răpire. Sunt dispus să vin cu tine şi cu căpetenia vazailor la naiini, ca să-l demascam pe acest vraci. Acum să nu mai vorbim despre asta, mai bine să ne vedem de drum.

Cowboy-ul o porni în frunte, ca să ne călăuzească, iar noi îl urmarăm. Nu trecu nici o jumătate de oră şi, după vegetaţia mai abundentă, ne dădurăm seama că ne apropiem de râu. Apărură tufişuri şi copaci, la început câte un boschet, apoi tot mai multe, printre care păşteau vite, cai şi oi. Zărirăm şi câteva ogoare semănate cu porumb şi alte plante, apoi apăru în faţa noastră clădirea care urma să ne ofere adăpost.

Când am zărit-o, am avut o vagă pornire de a mă întoarce pe loc. Era aşezată într-un mod foarte asemănător cu ferma lui Fenner, doar că era mai spre vest şi lângă alt râu. La ferma lui Fenner mă ameninţase moartea, iar aici am fost străbătut de un fel de presimţire, căreia, dacă i-aş fi dat ascultare, ar fi trebuit să mă opresc de a intra în clădire. Îmi zisei că asemănarea fermelor este de vină. E uşor de înţeles că unui om, trecut printr-o întâmplare neplăcută într-un

anumit loc, când ajunge într-un loc asemănător, amintirile îi provoacă un simţământ care îl îndeamnă să se întoarcă din drum.

Dar nu puteam ţine seama de acest sentiment, nici măcar nu puteam vorbi de el, dacă nu voiam ca ceilalţi să râdă de mine, sau cel puţin să mă privească zeflemitor. Bell, *cowboy*-ul, plecase înainte, ca să anunţe sosirea noastră. Când am ajuns, îl găsirăm pe proprietarul fermei gata să ne primească. Familia lui se compunea, în, afară de el, din soţia lui, trei fii şi două fiice, toţi înalţi, bine dezvoltaţi, puternici, rezistenţi, adevăraţi oameni ai naturii, la care puteai vedea că nu le este frică de câţiva indieni şi nici nu aveau motiv să le fie. Toţi şapte erau într-adevăr bucuroşi de sosirea noastră. Bucuria lor sinceră s-a transmis şi oamenilor pe care-i aveau în serviciul lor şi care aşteptau curioşi, strânşi în faţa casei, ca să-l cunoască pe vestitul şef de trib al apaşilor.

Ferma semăna mai degrabă cu o *hacienda*[1] sudică, doar că era construită numai din lemn; pe Salomon River pietrele sunt o raritate. Un gard făcut din bârne înalte înconjura un teren mare, delimitând curtea, clădirea fiind în partea ei nordică. În partea sudică era un şopron pentru vite. În celelalte două părţi se aflau anexele gospodăriei şi camerele de locuit ale servitorilor şi cele rezervate oaspeţilor obişnuiţi. Dincolo de gard erau *corral*[2]-urile pentru cai, vite şi oi, unul din ele fiind destinat, în mod special, cailor de călărie ai lui Harbour şi ai familiei sale. În acest *corral* au fost duşi, la cererea lui Winnetou, calul meu şi al lui, iar doi *peoni*[3] au fost puşi de pază. Nu voiam să-i expunem pericolului de care abia scăpaseră la ferma lui Fenner, şi anume să-i lăsăm să fie furaţi. Casa fermierului era formată din trei încăperi. Jumătate din mărimea casei, care se întindea cât era clădirea de lată, prevăzută cu a uşă, era camera de zi. Avea şi trei ferestre cu

---

[1] Fermă mexicană.

[2] Ţarcuri de închis vitele.

[3] Îngrijitori de cai.

geamuri. Mobila era durabilă şi simplă, făcută cu mijloace proprii. Pe pereţi, de jur împrejur, atârnau trofee vânătoreşti şi arme. Partea din spate a casei era ocupată de bucătărie şi de un dormitor, care urma să ne fie cedat nouă. Noi însă nu am acceptat, am spus că o să ne culcăm mai târziu în camera mare, cu ferestrele deschise.

După ce primirea călduroasă luă sfârşit şi caii fură duşi în *corral,* sub privirile noastre, de către peoni, securitatea noastră cerea să întrebăm dacă în afară de locuitorii fermei se mai află cineva acolo. Proprietarul ne răspunse:

— Cu o oră în urmă a sosit un medic cu o bolnavă, pe care trebuie s-o ducă la Fort Wallace.

— De unde vin? mă interesai.

— Din Kansas City. Suferă de o boală incurabilă şi vrea să se întoarcă la rudele ei. Are un fel de afecţiune canceroasă, care i-a desfigurat faţa atât de tare, încât e nevoită să poarte un văl gros pe faţă. Au venit călărind pe doi cai şi un cal de povară, fără să fie întovărăşiţi de altcineva.

— În acest caz, medicul e un om sau foarte curajos, sau foarte lipsit de prudenţă. Mi-e milă că doamna trebuie să facă un drum călare atât de lung. Există şi alte mijloace.

— I-am spus-o şi eu medicului, el însă mi-a răspuns, nu fără temei, că a fost obligat la această călătorie singuratică deoarece boala urâtă a celei pe care o îngrijeşte ar fi fost greu de suportat pentru oricare alt călător.

— Într-adevăr, la aşa ceva n-ai ce zice. Când vor să plece?

— Mâine dimineaţă. Amândoi erau foarte obosiţi, au mâncat ceva repede şi apoi au fost conduşi în clădirea de alături, să se culce. Caii le-au fost adăpostiţi în curte, în fund.

Întrucât în faţa casei nu aveam pe ce ne aşeza, am intrat în camera de primire, unde am fost serviţi de îndată cu o masă îmbelşugată. Stăpânul casei, împreună cu soţia şi copiii, sau aşezat şi ei lângă noi şi foarte curând a început o discuţie, căreia cel mai bine i se potriveşte denumirea de

povestiri în jurul focului de tabără. Căpetenia osagilor stătea împreună cu noi, între mine şi Winnetou, ca om deocamdată liber, deoarece îi scosesem legăturile. Considera acest fapt ca o dovadă a încrederii noastre şi a primit-o cu o recunoştinţă plină de demnitate; iar eu eram convins că nu ne va da motiv să ne pară rău de această bunăvoinţă, cu care, fireşte, Trescow nu era de acord.

În timp ce se însera, se aprinse lampa, o lampă mare, care lumină toată încăperea. Şi aşa cum pretutindeni lumina intimă a lămpii dezleagă limba şi deschide gura, sferturile de oră treceau unele după altele, iar discuţia devenea tot mai animată. Se înşirau povestiri şi întâmplări, pe care nici cel mai înzestrat scriitor nu şi le-ar putea imagina, pentru că viaţa este şi rămâne poetul cu cea mai bogată fantezie. Mai ales Dick Hammerdull ne-a făcut din nou să râdem, cu felul lui nostim de a prezenta lucrurile, fără menajamente; totuşi, el nu putea să umple golul pe care fermierul şi ai să-i îl aşteptau zadarnic să fie umplut; ei ar fi dorit ca Winnetou să povestească ceva din viaţa lui atât de zbuciumată, dar apaşului, atât de tăcut, nici nu-i trecea prin minte să preia locul povestitorului, numai ca să-i distreze pe alţii. Era un om al faptelor. Avea şi darul vorbirii, şi încă în cel mai înalt grad, el însă se folosea de acest izvor numai când era absolut necesar, şi când era vorba de un rezultat pe care nimeni, în afară de el, nu l-ar fi putut realiza. În schimb, în astfel de ocazii, graiul lui, bogat în expresii pline de imagini şi forţă, captiva orice altă logică asemenea unui fluviu ce se revarsă cu putere, umplând ca o binecuvântare canalele de irigaţie, pentru a aduce viaţă după secetă şi a transforma pustietatea în belşug.

Şi Harbour povestea foarte captivant. Pe vremuri umblase prin numeroase state, ale ţării, trecuse prin multe întâmplări, până ce, după o îndelungă aşteptare, îşi găsise norocul într-o afacere reuşită şi, aş adăuga, şi cinstită. Pe urmă a fost destul

de deştept ca să renunţe la viaţa lui aventuroasă şi să-şi întemeieze un cămin stabil, la început în altă parte, iar cu doi ani în urmă definitiv aici, lângă Salomon River.

Cel mai mult îmi plăcea la el credinţa ferma şi senină care la întovărăşit peste tot şi nu la părăsit niciodată. De asemenea, mă bucura faptul că nu împărtăşea părerea, curentă pe acele meleaguri, despre rasa indiană. Aduse numeroase exemple de oameni roşii care ar fi putut servi oricărui alb drept pildă în ce priveşte caracterul şi comportarea în viaţă. Şi când Trescow susţinu totuşi că indienii ar fi inapţi pentru civilizaţie şi creştinism, Harbour se supără şi-i adresă o întrebare destul de serioasă:

— De fapt, *sir,* ce înţelegeţi dumneavoastră prin civilizaţie şi creştinism? Dacă le cunoaşteţi, după cum s-ar părea, atunci spuneţi-mi ce i-au adus indianului? În *Sfânta Scriptură* scrie: „O să-i recunoaşteţi după roade”. Şi acum fiţi bun şi arătaţi-mi roadele dăruite indienilor de către donatorii albi atât de civilizaţi şi de creştini! Ia mai slăbiţi-mă cu civilizaţia care se hrăneşte numai cu ocuparea pământului străin şi se scaldă în sânge! Şi să nu vorbim numai de rasa roşie, nu! Priviţi spre toate continentele, indiferent cum s-ar nu-mi ele! Oare nu peste tot şi pretutindeni tocmai cei mai civilizaţi dintre civilizaţi săvârşesc un jaf neîncetat şi o deposedare cu ajutorul forţei şi al banului, răstoarnă imperii, nimicesc naţiuni şi frustrează milioane şi milioane de oameni de drepturile pe care le-au moştenit? Dacă sunteţi un om bun, şi fără îndoială că aşa vreţi să fiţi, atunci nu aveţi voie să judecaţi după părerea cuceritorilor, ci după sentimentele şi opinia celor învinşi, asupriţi şi subjugaţi. Poate că o să-mi spuneţi că, de când sunt oameni pe pământ, au existat cuceritori şi întemeietori de noi imperii; eu am să vă răspund: da, ăştia au fost macedoneni, greci, romani, persani, mongoli, huni, adică păgâni; creştinii au un fel cu totul deosebit de a cuceri: băgaţi-vă săbiile în teacă! Dragostea să vă fie singura armă,

iar pe stindardul vostru să existe doar cuvântul „împăcare”. Sunt sigur că aşa cum a existat un om care a născocit prima armă ucigătoare şi aşa cum deasupra noastră există un cer, tot aşa o să existe şi un om care va sfărâma în pumni ultima armă. Dar cât o să mai aşteptăm ca să se întâmple aceasta? Oare să fie nevoie de alte milenii pentru ca acest lucru să se împlinească? Mai repet o dată: să nu-mi vorbiţi de civilizaţia şi de creştinismul dumneavoastră, atâta timp cât un strop de sânge omenesc mai este vărsat de puterea fierului şi a oţelului, a plumbului şi a prafului de puşcă!

Bravul fermier tăcu şi se rezemă de speteaza scaunului. Nimeni nu îndrăzni să-l contrazică nici măcar cu un cuvânt. Primul care rupse tăcerea fu Winnetou, cel de obicei atât de reţinut. Îi strânse mâna cu căldură lui Harbour, şi-i zise:

— Fratele meu alb a rostit cuvintele care se pot citi în sufletul meu. Îl rog să-mi spună din ce izvor a scos aceste idei pe care, din păcate, numai puţine feţe palide le împărtăşesc?

— Izvorul nu se află în inima unui alb, ci în cea a unui roşu, care era neîndoielnic un propovăduitor al adevăratului creştinism. Nici unul dintre predicatorii şi dascălii albi pe care i-am auzit nu se pot compara cu el. Prima oară l-am întâlnit dincolo de Munţii Mogolon, lângă Rio Puerco. Fusesem luat prizonier de navajoşi şi sortit să mor la stâlpul caznelor; atunci a apărut el şi a revărsat asupra lor o asemenea cuvântare, încât abia a terminat de vorbit şi am şi fost eliberat. Avea un suflet mare, şi la corp era un adevărat Goliath, şi nu se temea nici măcar de ursul cenuşiu.

— Uff! Nu putea fi altul decât I-cvehtsi-pa!

— Nu. Căpetenia apaşilor se înşeală, probabil. Navajoşii îl numeau Sichis-sas.

— E unul şi acelaşi nume. Era din tribul Moqui şi în ambele limbi cele două nume au acelaşi sens, şi anume: Marele prieten. Albii din Noul Mexic şi alţi oameni de limbă spaniolă îi spuneau Padre Diterico.

— Aşa e! Aşa e! Deci Winnetou l-a cunoscut?

— Nu. Dar tatăl meu, Intşu-tşuna, care a fost prietenul lui, mi-a vorbit adeseori despre el. Sufletul lui aparţinea marelui şi bunului Manitu, inima sa oamenilor asupriţi, iar braţul său fiecărui alb sau roşu care se afla în primejdie, sau care avea nevoie de vreun ajutor. Din ochii lui radia numai dragoste; nici un om nu putea să se împotrivească cuvintelor lui, iar el nu se gândea decât cum să răspândească în jurul lui fericirea şi binefacerea. A devenit creştin şi a avut două surori, care, datorită lui, au devenit creştine. Manitu cel bun le-a dăruit acestor surori o mare frumuseţe, şi mulţi războinici şi-ar fi dat viaţa ca să le câştige dragostea, dar nu au reuşit. Pe cea mai mare o chema Tahua[1], pe cea mai mică Tocbela[2]. La un moment dat au dispărut împreună cu fratele lor, fără ca cineva să ştie unde, şi nimeni nu le-a mai văzut vreodată.

— Nimeni? Chiar nimeni? întrebă fermierul.

— Nimeni! răspunse Winnetou. Odată cu Cerul şi Soarele, au pierit şi speranţele războinicilor roşii; iar prin I-cvehtsi-pa creştinismul a pierdut un predicator, cum probabil nu a mai existat de la un ocean la altul. Fusese un prieten şi un frate, un bun sfetnic al lui Intşu-tşuna, tatăl meu. L-a închis în inima lui şi tare ar fi vrut să afle, chiar cu riscul vieţii, datorită cărei nenorociri au pierit cei trei — fratele şi cele două surori; pentru că numai o nenorocire putea fi de vină că au dispărut şi nu s-au mai întors niciodată.

Fermierul, care urmărise cu deosebită atenţie cuvintele lui Winnetou, îl întrebă:

— Dacă cel care a fost căpetenia apaşilor ar fi făcut totul în această privinţă, cel de acum ar face la fel?

— Da, sunt gata să fac totul în numele şi în spiritul tatălui meu, care îl iubea din tot sufletul pe Marele prieten.

— Atunci, o minunată şi fericită întâmplare va condus la

---

[1] Soare (în limba moqui).

[2] Cer (în limba moqui).

mine, pentru că eu vă pot da unele informaţii.

Ca să ilustrez ce efect puternic au avut aceste cuvinte, e de ajuns să spun că Winnetou, acest model de linişte şi stăpânire asupra oricărei porniri, nu s-a ridicat, ci literalmente a sărit de pe scaun ca împins de un arc, strigând sugrumat de emoţie:

— Ne poţi da unele informaţii? Despre I-cvehtsi-pa, despre Marele prieten, Padre Diterico, pe care toţi l-au crezut pierdut? E adevărat? E posibil? Nu poate fi decât o greşeală, o confuzie!

— Nu-i nici o confuzie. Pot să vă informez precis; dar, din păcate, informaţia nu e prea îmbucurătoare, aşa cum aş fi dorit-o. El nu mai trăieşte.

— Uff! E mort?

— Da. A fost ucis. Dar despre tot ce s-a întâmplat între dispariţia şi moartea sa, nu ştiu nimic. Nici măcar nu pot să spun cum a fost şi cine este ucigaşul.

Atunci, datorită unei mişcări bruşte, părul minunat al lui Winnetou, care îi atârna pe spate, îi căzu pe faţă, acoperindu-i obrajii ca un văl.

— Uff! Uff! se auzi de după acest văl tânguirea. Ucis, a fost ucis! Un ucigaş ne-a răpit viaţa scumpă a lui I-cvehtsi-pa! Vreau dovezi!

Dintr-o smucitură a mâinilor, apaşul îşi aruncă înapoi părul pe spate. Ochii ii scânteiau, iar gura îi era întredeschisă, ca şi când ar fi vrut să soarbă răspunsul de pe buzele fermierului.

— I-am văzut mormântul, zise acesta. Ascultaţi-mă!

Winnetou se aşeză încet pe scaun, respirând adânc şi greu.

Harbour luă o înghiţitură de ceai, din ceaşca pe care o avea în faţă, apoi întrebă:

— Căpetenia apaşilor a fost vreodată sus, în Parcul San Louis şi cunoaşte locul numit Foam Cascade[1]?

---

[1] Cascada înspumată.

— Da.

— Cunoaşte şi poteca aceea, extrem de periculoasă, care duce de acolo la Devils Head[1]?

— Nu cunosc nici drumul, nici acel Devils Head, dar sunt sigur că o să le găsesc. *Howgh!*

— Acolo am luat hotărârea să renunţ la Vestul Sălbatic şi la viaţa de aventură. Eram căsătorit şi îi aveam deja pe aceşti doi *boys* mai mari, care, desigur, atunci erau nişte prichindei neînsemnaţi. Aveam şi un venit bunicel, dar dacă viaţa din Vest te prinde, nu te mai scapă uşor din mână, aşa că mi-am părăsit soţia şi copiii — mulţam lui Dumnezeu, pentru ultima dată! — şi m-am alăturat unor oameni care mergeau sus, în Colorado, să prospecteze, în căutare de aur. Am ajuns cu bine acolo sus, dar cu cât mă îndepărtam, cu atât mai mult doream să mă întorc la nevastă şi copii. Mi-am dat seama că nu-i totuna să te caţeri pe munţi şi să te expui la mii de pericole, când eşti holtei sau când eşti om căsătorit. La început eram patru, dar sus am ajuns numai trei, căci unul, de frică, ne-a părăsit la poalele muntelui. Nu vreau să lungesc povestea, vreau să fiu scurt. Mai mult de două luni am tot căutat, cu eforturi şi într-o mizerie de nedescris, dar fără măcar să dăm de un fir de aur; atunci, tocmai cel care era cel mai bun căutător de aur s-a prăbuşit de pe stâncă şi şi-a rupt gâtul. Rămăsesem numai doi şi eram convinşi că avem şi mai puţine şanse decât înainte să dăm de aur; dacă până atunci nu găsisem nimic, cu atât mai puţin aveam să găsim mai târziu! Şi aşa a şi fost. Nici la vânat nu aveam noroc, aşa că înduram o foame cumplită. Hainele ni se făcuseră ferfeniţă, iar cizmele ne cădeau pur şi simplu din picioare. Era o mizerie cum nu poate fi descrisă nici măcar în cărţi. Nu mai aveam putere, camaradul meu slăbise foarte tare şi s-a îmbolnăvit, ceea ce era foarte rău pentru el, căci a trebuit să plătească cu viaţa. Plouase timp de mai multe zile şi trebuia să trecem

[1] Capul Diavolului.

un torent de munte, care se umflase îngrijorător. Eu am vrut să aşteptăm să treacă puhoiul, dar el a crezut că o să-l putem răzbi, aşa că n-am avut încotro şi am pornit-o. Apa la târât în jos. După multe căutări, l-am găsit departe, în vale, înecat şi zdrobit, l-am înmormântat unde-l înmormântasem şi pe celălalt tovarăş al nostru, la o adâncime de trei picioare, acoperindu-l cu pământ rece şi cu o rugăciune caldă, din inimă. Rămăsesem singur şi nu mai aveam altă soluţie decât să plec spre casă, cu picioarele numai răni şi aproape desculţ. Cu puterile slăbite, nu puteam merge decât foarte încet şi eram mort de oboseală, când, după câteva zile, am ajuns la Devils Head. Eram pentru prima oară acolo, dar ştiam că acela-i locul. Ştiţi, stânca are o formă perfect asemănătoare unui cap de drac, ca şi când satana în persoană iar fi stat model unui sculptor. Am căzut la pământ pe muşchiul umed şi cel mai mult aş fi dorit să plâng. Apă era, mâncare, însă, nimic. Închizătorul puştii mele se stricase, aşa că era imposibil să vânez ceva şi astfel două zile n-am pus nimic în gură. Mă învinse slăbiciunea şi am închis ochii, ca să adorm şi să nu mă mai scol. Totuşi i-am deschis o dată, de fapt fără să vreau. Între timp, mă răsucisem şi atunci privirea mi-a căzut pe un alt loc al stâncii. Acolo erau nişte litere, săpate cu cuţitul, sau cu altă unealtă asemănătoare. Ca şi când brusc aş fi câştigat puteri, m-am ridicat, şi m-am dus acolo, să citesc inscripţia. Atunci am văzut că nu erau numai litere, ci şi nişte figuri desenate. Despre unele nu ştiam ce vor să spună, cu toate că era vorba despre chipuri omeneşti; se aflau deasupra, în dreapta şi în stânga unei cruci dăltuite în stâncă. Sub cruce se putea citi clar: „în locul acesta a fost omorât Padre Diterico, de către J. B., drept răzbunare pentru fratele său E. B.”. Dedesubt se putea vedea un soare, având la stânga un „E” şi în dreapta un „B”.

Ajuns aici cu povestirea, vorbitorul fu întrerupt de Winnetou:

— Fratele meu cunoaşte vreun nume ale cărui iniţiale sunt J.B.?

— Probabil că oameni cu asemenea iniţiale sunt cu miile; eu însă nu cunosc nici unui.

— Unde era mormântul? În stâncă poate?

— Nu, ci aproape de tot. Moviliţa era acoperită cu muşchi şi lăsa impresia că era îngrijită.

— Acolo, în pustietatea aia? Uff!

Lucrul în sine n-ar fi de mirare. De neînţeles este ceea ce mi s-a întâmplat în urmă. Vă puteţi închipui, *meş-şurs,* cum m-am simţit dând atât de neaşteptat de mormântul părintelui. M-a cuprins o slăbiciune şi mai mare şi, scoţând un strigăt, mi-am pierdut cunoştinţa. Trecuse aproape încă o zi, când m-am trezit iar, pentru că era înainte de amiază, din ziua următoare. Din cauza foamei şi slăbiciunii, abia m-am putut ridica. M-am târât până la un izvor mai apropiat şi am băut apă, apoi m-am strecurat sub un tufiş, unde, spre norocul meu, am găsit nişte mushroom[1] comestibile, pe care le-am mâncat aşa, crude. Pe urmă am adormit din nou. Când m-am trezit, era pe înserat; lângă mine se afla o jumătate de bighorn[2] friptă. Cine-l pusese acolo? Fireşte că nu era o întrebare fără importanţă; dar nu mi-am pus-o decât o singură dată, apoi m-am apucat să mănânc, să mănânc, până m-am săturat şi iar am adormit. Abia a doua zi de dimineaţă m-am trezit întremat. Restul de carne era tot acolo. L-am ascuns şi am pornit să caut persoana care-mi făcuse acest bine, dar n-am găsit nici o urmă; am început să strig, dar tot fără rezultat. Atunci m-am întors la mormânt, am scos carnea din ascunzătoare şi am pornit-o pe drumul ce duce la Foam Cascade. E un drum foarte periculos, dar am reuşit să-l trec cu bine. A doua zi, tocmai când carnea era pe sfârşite, am dat de un vânător care m-a luat sub ocrotirea lui. Cum am ajuns

[1] Un soi de ciuperci.

[2] Oaie.

din parc până jos acasă, acum nu are nici o importanţă. Am povestit ce era mai de seamă, iar căpetenia apaşilor o să mă creadă când afirm că Padre Diterico a fost ucis.

Winnetou îşi ţinea capul în mâini, mult aplecat înainte, aşa că nu-i puteam vedea faţa. Ridicându-şi-o, văzui în trăsăturile sale stăruind mereu expresia unei îndoieli. Îmi adresă o privire întrebătoare, iar eu răspunsei acestei invitaţii tăcute:

— După părerea mea, nu există nici o îndoială că omorul a fost într-adevăr săvârşit.

— Deci fratele meu Old Shatterhand crede că mormântul cu inscripţia există?

— Da. Iar în mormânt se află cel la care te gândeşti.

— Poate că fratele meu Shatterhand mai are şi alte dovezi? Winnetou crede că el se gândeşte la ceva. Are vreo legătură cu mormântul din munţi?

— Da. Mister Harbour, primitoarea noastră gazdă, mi-a spus cu mult mai multe decât bănuieşte. L-am găsit, în sfârşit, pe mult căutatul Vava Derric. El este I-cvehtsi-pa.

— Uff!

— Şi mai pot să-ţi spun că s-ar putea ca Tahua, sora mai mare a Padrelui, să mai trăiască.

— Gândurile tale pot face minuni, să învie morţii!

— Ai auzit că sub inscripţia mormântului era dăltuit un soare. Sora cea mare se numea Tahua, adică „Soare”. Ea a săpat mormântul şi semnele, deci mai trăia când el a fost ucis.

— Uff! Ideea este atât de simplă şi de potrivită, încât mă mir cum de n-am ajuns şi eu la ea! Deci Tahua mai e în viaţă; jumătatea de bighorn fript era de la ea?

— Da. Oricine ar fi dăruit carnea, putea să se arate fără a sta pe gânduri, dacă nu avea vreo legătură cu mormântul, deci cu omorul; dar nu s-a arătat, deci are o anumită legătură cu fapta criminală.

— S-ar putea presupune că însuşi criminalul ar fi fost

acolo, cu toate că acesta ar fi trebuit să se ferească cel mai mult să se arate la locul crimei, interveni Trescow. Se ştie că un ucigaş e mereu atras de locul crimei.

— Sunt de acord cu dumneavoastră, dar donatorul sau donatoarea cărnii a dovedit că are inimă miloasă, o fire caritabilă. Cum se potriveşte asta cu însuşirile unui ucigaş, care trebuie să fie tocmai opuse?

— Deci, Old Shatterhand este convins că a fost Tahua? interveni iar Winnetou. Ce motiv ar avea să trăiască ascunsă, când ştie câţi prieteni sunt îndureraţi din cauza ei în patria-i îndepărtată?

— E o taină pe care încă nu mi-o explic. Poate că există un singur motiv. Tocmai pentru că un criminal, de obicei, e mereu atras spre locul faptei sale, ea a rămas pe loc şi îl aşteaptă! Poate că nu s-a întors în patrie pentru că e reţinută de familia ei.

— Familia ei? Crede fratele meu că ea ar putea fi căsătorită?

— De ce nu? Dacă sora mai mică e *squaw*-a unui bărbat, sora mai mare poate fi căsătorită chiar mai de mult.

— Da, interveni Trescow, dar există o împrejurare care dă peste cap toate socotelile dumneavoastră, oricât de perspicace ar fi ele.

— Care anume?

— Harbour a fost prietenul Padrelui; el a cunoscut-o pe sora sa şi ea la cunoscut pe el. Nu?

— Da.

— Lângă mormânt, el s-a prăbuşit de foame şi a primit carne dintr-o mână necunoscută. Dacă Tahua, sora Padrelui, iar fi dat-o, nu s-ar fi ascuns de el, prietenul ei, ci, dimpotrivă, l-ar fi luat sub ocrotirea ei şi l-ar fi îngrijit.

Poate că se temea să nu fie recunoscută de Harbour şi voia să evite acest lucru.

— Dar o femeie slabă nu poate duce o viaţă de una

singură, plină de greutăţi, acolo sus în Rocky Mountain!

— Singură, sus? Oare nu tocmai în asta constă deosebirea dintre o indiancă bine călită şi o femeie albă?

— Asta aşa este. Dumneavoastră găsiţi un răspuns la toate obiecţiile mele şi trebuie să-l accept.

— Şi totuşi cele ce spun sunt mai degrabă presupuneri decât afirmaţii. Ţinta noastră a fost şi este Foam Cascade. Ajunşi acolo, sus, o să căutăm şi mormântul, şi atunci, probabil, o să vedem care din gândurile mele se vor adeveri şi care nu.

— Da, o să căutăm mormântul, mă aprobă Winnetou. Trebuie să găsim urmele omorului şi ale ucigaşului, chiar dacă a trecut atâta vreme de atunci. Şi e vai de el, dacă-l prindem! Niciodată nu l-am contrazis pe fratele meu Old Shatterhand când a intervenit să fiu îngăduitor. În cazul acesta, însă, nu cunosc indurare!

Cuvintele acestea dovedeau încă o dată ce minunat, inegalabil om era Winnetou. Avea certitudinea că va descoperi o urmă de-a ucigaşului chiar şi după douăzeci de ani. Poate că alţii ar fi zâmbit, eu însă ştiam că era în stare s-o facă. Chiar dacă orice altă cercetare s-ar fi dovedit zadarnică, s-ar fi descoperit poate un indiciu prin deschiderea mormântului. Din fericire, puteam prin câteva noi observaţii să-i susţin încă de pe acum intenţiile, declarându-i în sprijinul celor spuse de el:

— Şi eu sunt de acord ca în acest caz să acţionăm cu maximum de severitate. De altfel, sunt ferm convins că nu o să mergem degeaba la mormânt. Unul dintre ucigaşi se află deja în drum spre el.

— Uff! Despre cine e vorba?

— Despre Douglas, aşa-zisul „general”.

— Uff, uff! Omul acesta să fi participat la omor? Cum de i-a venit lui Old Shatterhand acest gând?

Cititorii îşi mai amintesc că atunci, la ferma lui Helmer,

„generalul” pierduse o verighetă, care mi-a fost încredinţată mie. Am pus-o în deget, unde o aveam şi acum. Am scos-o şi i-am dat-o apaşului, zicându-i:

— Fratele meu cunoaşte această verighetă, găsită pe când am fost la ferma lui Helmer. Să se uite la literele gravate pe partea interioară.

Luă verigheta, privi şi citi: „E.B. 5.VIII.1842”, Apoi o dădu fermierului şi spuse:

— Pentru a afla dacă suntem pe urmele ucigaşilor, fratele Harbour să compare puţin inscripţia de aici cu cea de pe stâncă.

Citind, fermierul exclamă:

— *All devils!* E acelaşi E.B. pe care l-am găsit acolo pe stânca, chiar de două ori! Şi numele ucigaşului avea tot un B., ceea ce dă încă...

Ce a mai spus n-am mai ascultat, pentru că atenţia mea fusese atrasă de altceva. Întrucât fermierul se afla în faţa mea, iar în spatele lui una din ferestre, în timp ce mă uitam la el mi-a căzut şi fereastra în raza privirilor şi am zărit capul unui om, care era afară şi se uita înăuntru. Avea o piele de culoare deschisă, ca aceea a unui alb, şi mi s-a părut cunoscut. Eram sigur că l-am mai văzut pe undeva pe acest om, numai că nu-mi aminteam unde anume. Tocmai voiam să le atrag atenţia celor prezenţi asupra nepoftitului ascultător, când Matto Şahco, care şedea lângă mine, întinse grăbit mâna şi strigă cu voce tare:

— Tibo-taca! Afară la fereastră stă Tibo-taca!

Toţi cei ce cunoşteau acest nume săriră în picioare.

Da, era vraciul naiinilor! De data aceasta, faţa lui nu mai era brun-roşcată, ci avea culoarea deschisă a unui alb. Iată motivul pentru care nu l-am recunoscut imediat. Un atare duşman la fereastră, iar noi în cameră, toţi în plină lumina! Amintindu-mi de focul de armă al bătrânului Wabble la ferma lui Fenners, strigai:

— Stingeţi repede lumina. Ar putea să tragă!

Încă nu terminasem bine acest avertisment, când geamul se făcu ţăndări şi ţeava unei puşti se ivi pe fereastră.

Dintr-o săritură mă adăpostii în colţul peretelui ce da spre curte; un glonte, care evident că-mi era destinat mie, porni din armă, zbură peste scaunul meu şi se înfipse în peretele ce dădea spre bucătărie. Arma fu trasă repede înapoi. Grăbindu-mă să ajung la lampă, o stinsei; apoi fugii până la uşă, care acum era în întuneric, o deschisei, scosei revolverul de la brâu şi mă uitai afară. Stelele încă nu răsăriseră, aşa că era întuneric beznă şi nu mă putea vedea nimeni. Dar nici afară nu se putea auzi nimic, pentru că cei dinăuntru făceau o gălăgie de nedescris, şi încercarea lui Winnetou de a-i face să tacă era zadarnică. Atunci veni la mine, aruncă o scurtă privire în noaptea întunecoasă, după care îmi zise:

— Să nu rămânem aici, ci să mergem cât mai departe afară!

Dacă vraciul ar fi fost un om deştept, nu şi-ar fi părăsit locul, ci ar fi aşteptat liniştit până ce aş fi apărut în uşă şi ar fi slobozit spre mine al doilea glonte. El, însă, a şters-o imediat după primul insucces. Împreună cu Winnetou m-am îndepărtat repede de casă, până unde nu ne mai deranja hărmălaia dinăuntru; aci ne culcarăm cu urechea la pământ şi ascultarăm. Desluşirăm clar bătaia copitelor a trei cai, care se îndepărtau repede de fermă, în direcţia vestică.

Trei cai? Deci, vraciul n-a fost singur la fermă. Cum de-a reuşit să ajungă atât de departe din sud până aici în Kansas, trecând prin teritoriul atâtor triburi duşmane de indieni? Ce motiv, ce scop avea acest drum pe cât de lung, pe atât de anevoios?

Eram obişnuit ca dintr-o singură, privire rapidă şi totuşi temeinică să cuprind orice eveniment, pentru a putea stabili, fără ezitare, ce este de făcut, ea să pot preîntâmpina eventualele pericole. Iată de ce îmi trecură repede prin minte

întrebările de mai sus şi încă altele, iar Winnetou părea să facă la fel. Amândoi ajunserăm repede la aceeaşi concluzie, pentru că nu se stinseseră încă bătăile copitelor cailor şi trecuse deci foarte puţin timp între începutul şi sfârşitul reflecţiilor noastre, când Winnetou zise:

— Tibo-taca a devenit o faţă-palidă, un medic alb, care vrea să ducă o femeie bolnavă de cancer sus, la Fort Wallace. Ce părere are fratele meu Shatterhand?

— Că ai ghicit. Lady cea bolnavă este Tibo-vete, soţia lui sănătoasă, cel puţin trupeşte, pe care o prezintă drept bolnavă, ca să-i poată acoperi faţa cu un voal, şi în felul acesta să nu se vadă că un alb călătoreşte cu o indiancă. Fireşte, nu se duce la Fort Wallace, ci sus, în Colorado, împreună cu „generalul”. O să-i întâlnim pe criminali la mormântul celui ucis. Vin-o înăuntru, să-l întrebăm pe fermier.

Ne întoarserăm în casă; abia acum toţi cei care se aflau în cameră se înghesuiau, cu arma în mână, să iasă pe uşă afară.

Matto Şahco se afla şi el printre ei, cea ce îmi făcu multă plăcere. S-ar fi putut folosi de împrejurare şi să fugă. Faptul că nu fugise era o dovadă sigură că se decisese în mod cinstit să vină cu noi de bună voie. Am mers spre el şi i-am spus:

— Din clipa aceasta căpetenia osagilor este liberă. Curelele noastre n-o să-i mai atingă mâinile sau picioarele şi să poată să plece unde vrea.

— Rămân cu voi! răspunse el. Apanatşca ar fi trebuit să mă conducă la Tibo-taca. Acum a venit el însuşi aici, în nici un caz nu mai poate să-mi scape. O să-l urmăriţi?

— Neapărat! L-ai recunoscut imediat?

— Da. Şi după o mie de veri l-aş recunoaşte. Ce caută aici, în Kansas? De ce s-a furişat noaptea la această fermă?.

— Nu s-a furişat venind încoace, ci s-a îndepărtat pe furiş, ce e drept, după ce a tras un glonte, care din fericire nu a avut urmări. O să-ţi dovedesc asta îndată.

În acest scop mă adresai fermierului care se afla lângă mine:

— Medicul şi femeia bolnavă mai sunt aici?

— Nu, răspunse el. Bell, *cowboy*-ul, mi-a spus că au plecat.

— Omul acela nu era medic, ci vraciul naiinilor, iar femeia era *squaw*-a lui. A vorbit careva dintre voi cu această femeie?

— Nu; dar am auzit-o vorbind. I-a cerut presupusului medic un *mirtle-wreath,* o ghirlandă de mirt; atunci el a condus-o repede afară din cameră, în casa din fund.

— Voia să plece abia mâine. Cum de i-a venit ideea de a schimba această hotărâre?

Auzind întrebarea, *cowboy*-ul se apropie de mine şi-mi spuse:

— În această privinţă, eu vă pot informa cel mai bine, mister Shatterhand. Străinul a venit în curte ca să-şi controleze caii. A auzit râsete în casă, tocmai când mister Hammerdull îşi povestea una dintre păţaniile sale hazlii, şi m-a întrebat cine sunt oamenii care se află înăuntru. I-am spus cine sunteţi şi, în ciuda întunericului, am observat că s-a speriat. Am mers împreună până în faţa casei, unde, de departe, a privit prin ferestre în cameră. Apoi, mi-a spus confidenţial, dăruindu-mi câţiva dolari, că prezenţa lui aici a devenit incomodă, întrucât nu de mult a câştigat un proces, în care a fost vorba de bani grei, contra dumneavoastră, din care cauză v-aţi jurat că vă veţi răzbuna crunt. De aceea viaţa lui aici nu mai este în siguranţă şi doreşte mai bine să plece în taină. Bietul de el, tare îi mai era frică; îmi era milă de el şi de aceea l-am ajutat să iasă pe ascuns din casă si din curte. I-am deschis poarta din spate şi l-am lăsat să iasă, împreună cu femeia şi calul de povară. La o distanţă potrivită, probabil că a legat cei trei cai de ceva şi s-a întors pe furiş.

— Nici nu se putea altfel. Mister Bell, aţi făcut o mare greşeală, însă nu aveţi nici o vină, pentru că n-aţi ştiut că

omul acela este un bandit. A vorbit numai de mine?

— Da.

— N-a pomenit nimic de tânărul războinic roşu, pe care îl numim Apanatşca?

— Nici un cuvânt!

— *Well!* Acum doresc să văd încăperea în care a stat împreună cu femeia.

Cowboy-ul aprinse un felinar şi mă conduse prin curte la o clădire foarte joasă, alcătuită numai din patru pereţi şi dintr-un acoperiş plat, având o singură încăpere. Nu că aş fi crezut că ar fi fost atât de imprudent încât să lase sau să piardă ceva important pentru noi, mai ales că el cunoştea bine pericolul în care se afla; dar, ca de obicei, nu voiam să neglijez nimic din ceea ce în astfel de ocazii e cerut de spiritul de prevedere şi de precauţie; într-adevăr n-am găsit nimic. Mi-am făcut însă datoria şi m-am întors mulţumit în camera în care din nou se aflau toţi laolaltă, discutând despre cele întâmplate...

Spiritele nu se liniştiseră, şi întâmplarea era comentată cu o însufleţire, aş putea spune, extrem de naivă. Fireşte că cel mai afectat de apariţia lui Tibo-taca şi Tibo-vete trebuie să fi fost Apanatşca, întrucât crezuse atâta timp că cei doi sunt părinţii să-i şi probabil că şi acum credea acest lucru, în ciuda argumentelor mele. În afară de mine şi de Winnetou, toţi îl asaltau pe Apanatşca cu întrebări, el însă nu răspundea, dând când şi când din cap. Eu şi căpetenia apaşilor îl înţelegeam. Ce-ar fi putut să răspundă sau să nu răspundă? Toţi erau contra soţilor Tibo; el nu cuteză nici să-i apere, nici să dea dovezile necesare şi să se dezică de ei; deci nu putea să facă nimic altceva şi nimic mai bun decât să tacă.

Ceilalţi s-au lansat în sute de presupuneri asupra călătoriei vraciului şi a soţiei sale încoace spre Kansas. Emiteau fel de fel de păreri asupra motivului şi scopului acestei călătorii. Împreună cu Winnetou mă amuzam şi

aşteptam să auzim cum îşi pun isteţimea la încercare şi cum se certau între ei, fiecare socotind că celălalt greşeşte, cu toate că, de fapt, şi el greşea. N-am mai considerat necesar să lămurim tot ce ştiam, astfel că, până la urmă, au trebuit să se mulţumească cu asigurarea pe care le-am dat-o că a doua zi o să-l urmărim pe vraci şi că, deci, în curând o să ne lămurim despre tot ce, pentru moment, era neclar în legătură cu el.

După aceea ni se pregătiră locurile de culcare în camera cea mare, întrucât a doua zi voiam să pornim dis-de-dimineaţă. Totuşi, nu prea aveam încredere în Tibo-taca; era posibil să-i treacă prin minte să se întoarcă în timpul nopţii şi să ne facă vreun rău. De aceea voiam să facem de pază cu rândul, aşa cum făceam de obicei, când poposeam noaptea sub cerul liber. Harbour se împotrivi cu vehemenţă, zicându-ne:

— Nu, *sir,* aşa ceva nu permit. Vă aflaţi pe drum şi nu ştiţi ce vă aşteaptă. S-ar putea ca nopţi de-a rândul să nu mai aveţi posibilitatea să dormiţi liniştiţi; acum, aici, la mine, trebuie să dormiţi cât mai mult posibil! Am o mulţime de *cowboy* şi peoni, care o să preia cu plăcere serviciul de pază, ca o dovadă a cinstei deosebite de a vă fi văzut.

— Vă suntem recunoscători pentru această propunere, mister, Harbour, răspunsei. O primim, însă cu condiţia ca oamenii aceştia să-şi facă datoria cu cea mai mare grijă.

— Asta e de la sine înţeles. Locuim şi trăim aici într-un ţinut pe jumătate sălbatic şi suntem obligaţi să fim atenţi. De altfel, e vorba de un singur, om, care pe deasupra a şters-o pe furiş, de teama dumneavoastră; iar *squaw*-a lui nici nu intră în socoteală. Dacă totuşi ar fi atât de obraznic ca să se întoarcă, oamenii mei i-ar burduşi pielea în aşa hal încât nici un tăbăcar n-ar mai găsi ce să facă cu ea. Deci, puteţi să vă culcaţi liniştiţi.

Aşa şi făcurăm; dar mai întâi mă dusei o dată la *corral,* ca

să controlez cum stau caii noştri. Întorcându-mă în casă, mă gândeam că fermierul avea probabil dreptate, era vorba numai de vraci, care, de altfel, nu putea să întreprindă nimic contra noastră şi datorită prezenţei soţiei sale. Simţeam însă o nelinişte care mă împiedica să adorm. Mereu, mereu, îmi revenea în minte comparaţia zilei de astăzi cu cea de la ferma lui Fenner, şi iar îmi revenea gândul acum nu mai lipseşte decât un atac!

Aşa se face că am adormit târziu, apoi am avut un vis chinuitor, de care azi nu-mi mai aduc aminte, dar care m-a speriat în asemenea măsură încât am fost bucuros când, după scurt timp, m-am trezit. M-am sculat şi am ieşit tiptil afară, ca să nu-i trezesc pe cei care dormeau. Datorită luminii stelelor, se putea vedea destul de bine. Mersei din nou la *corral,* unde paza era asigurată de doi peoni.

— Totul e în ordine? întrebai, după ce închisei poarta de scânduri în urma mea.

— Da, veni răspunsul.

— Hm! Murgul meu şi al lui Winnetou, de obicei, noaptea, se culcă; acum însă sunt în picioare; nu-mi place.

— Abia adineauri sau sculat, probabil pentru că aţi venit dumneavoastră!

— E sigur că nu din cauza asta. Hai să vedem!

Mă dusei la cei doi cai. Stăteau cu capul în direcţia casei, aveau în ochi licăriri de nelinişte, şi când mă văzură începură să fornăie. Era rezultatul unui dresaj îndelungat. În absenţa stăpânilor, erau obişnuiţi să stea liniştiţi, chiar dacă se apropia vreo primejdie, dar în prezenţa lor anunţau primejdia cu un fornăit. Simţiseră o ameninţare şi se ridicaseră în picioare, rămânând însă liniştiţi, pentru că noi nu eram cu ei; dar văzându-mă în apropiere, mă avertizară. Mă întorsei la paznici şi zisei:

— E în aer e ceva, ce anume, nu ştiu. Fiţi cu ochii în patru! În apropierea casei sunt oameni; o să vedem dacă ne sunt

prieteni sau duşmani. De văzut, nu-i vedem, sau ascuns; prietenii însă nu trebuie să se ascundă. Ori se află acolo, după tufişuri, ori stau culcaţi în iarba înaltă.

— Ei, drăcie! Nu cumva sunt bandiţii pentru oare Bell a făcut drumul la Norfolk pe Salomon River?

— O să vedem. E bine să cânţi tu prima notă, înainte ca duşmanul să-şi mânuiască arcuşul. Aha, iată, exact în dreptul uşii s-a ridicat cineva din iarbă. Deci, în casă nu mă mai pot întoarce, dar tot o să-mi trezesc tovarăşii. Puştile le aveţi cu voi?

— Da. Sunt rezemate acolo.

— Luaţi-le şi apăraţi intrarea. Dar să nu trageţi până vă spun eu!

Am dus mâinile căuş la gură şi scoasei de trei ori strigătul vulturului regal, atât de tare că putea fi auzit de la cel puţin o jumătate de milă englezească, numai după câteva secunde, se auzi din casă acelaşi strigăt. Era răspunsul lui Winnetou, care cunoştea destul de bine acest semnal de avertizare. La foarte scurt timp, văzui o mulţime de figuri întunecoase ridicându-se din iarbă, iar văzduhul se cutremură de urletul în care recunoscui semnalul de atac al indienilor cheienni.

Ce căutau aici? De ce coborâseră atât de departe de regiunea de unde izvorăşte Republican River-ul? Voiau să atace ferma, deci dezgropaseră şi ei securea războiului, ca osagii. Motiv de a ne teme nu aveam, pentru că eram cu ei nu numai în relaţii paşnice, ci chiar prieteneşti. Cititorii să-şi aducă aminte ce la povestit Matto Şahco bătrânului Wabble, sub copacul cu suliţa, în legătură cu Winnetou. Acesta, punându-se în fruntea cheiennilor, a cucerit tabăra osagilor, cheiennii deci trebuiau să-i fie recunoscători lui Winnetou. E adevărat că eu nu fusesem de faţă, dar nici un indian nu putea să-i fie prieten lui Winnetou şi, în acelaşi timp, duşman lui Old Shatterhand. Iată de ce, recunoscând din semnalul de luptă că atacatorii sunt cheienni, mă liniştii imediat.

Mai era un lucru ciudat: după obiceiul indian, ar fi trebuit ca imediat să fi tăbărât pe cai. Deocamdată, însă, ţinta atacului lor părea casa, ceea ce dovedea că au un motiv cu totul aparte. Corra-ul nu trebuia să-l apărăm, pentru că nici un indian nu venea spre noi; văzusem că toţi stăteau în faţa casei. În orice caz, intenţia lor era să se furişeze până la uşă, să o dărâme şi să pătrundă înăuntru, dar planul lor fusese zădărnicit de strigătul meu, care-i trezise pe cei din casă. Atacul dăduse greş.

Eram curios să ştiu ce va urma. În casă nu puteau pătrunde, şi erau şi foarte imprudenţi, deoarece rămâneau în faţa ei. Oare nici unul nu se gândea că oamenii aflaţi înăuntru ar putea trage cu arma de la o fereastră? Urlând şi zbierând, se răspândiră în semicerc, de la un capăt la celălalt al faţadei clădirii, după care urmă o linişte adâncă. Cunoscându-l bine pe Winnetou, eram convins că acum o să vorbească el. Şi într-adevăr, uşa se deschise, Winnetou păşi fără teamă în curte şi grăi cu vocea lui puternică:

— Se aude strigătul de luptă al cheiennilor. Aici stă Winnetou, căpetenia apaşilor, care a fumat cu ei pipa păcii şi prieteniei. Cum îl cheamă pe conducătorul războinicilor care sunt în faţa mea?

Din mijlocul semicercului răspunse o voce:

— Aici este Mahki Moteh[1], conducătorul cheiennilor.

— Winnetou cunoaşte toţi războinicii de seamă ai cheiennilor, însă printre aceştia nu se află nici unul care să se cheme Mahki Moteh. De când este cel care se numeşte astfel e căpetenie?

— Are să spună numai când o să-i convină!

— Nu-i convine? Trebuie să se ruşineze de numele său, ori acest nume se ruşinează din cauza lui? De ce vin cheiennii cu strigătul de război la această casă? Ce caută aici?

— Îl vrem pe Matto Şahco, căpetenia osagilor.

[1] Cuţit de fier.

— Uff! De unde ştiu ei că acesta se află aici?

— Nici asta nu avem de ce s-o spunem!

— Uff! Uff! Se pare că cheiennii ştiu numai să urle, nu şi să vorbească! Winnetou e obişnuit ca atunci când întreabă, să i se răspundă! Nu răspundeţi, atunci o să se întoarcă liniştit în casă şi o să aştepte să vadă ce o să se întâmple!

— O să luăm casa cu asalt, pentru că îl vrem pe Matto Şahco, osagul. Dacă ni-l daţi, plecăm mai departe!

— Pentru cheienni ar fi mai bine să plece imediat, fără să aştepte să-l primească.

— Nu plecăm înainte de al căpăta. Ştim că în această casă se află Winnetou şi Old Shatterhand; că mai e un tânăr războinic, pe care-l cheamă Apanatşca, şi cerem să ne fie predat şi el!

— Vreţi să-l omorâţi pe Matto Şahco?

— Da.

— Şi pe Apanatşca?

— Nu, el nu o să păţească nimic. E aici cineva care vrea să vorbească cu el. După aceea poate să plece unde vrea.

— N-o sa vină nici el, nici Matto Şahco.

— Winnetou e lovit de orbire. Nu vede că aici stau mai mult de opt ori câte zece războinici? Dacă luăm casa cu asalt, ce pot face cei care se află înăuntru? Pe toţi îi aşteaptă moartea. Îi dăm căpeteniei apaşilor o oră, să se sfătuiască cu Old Shatterhand. Dacă nici după aceea n-o să ne fie predaţi Matto Şahco şi Apanatşca, o să trebuiască să muriţi cu toţii. *Howgh!*

Înainte ca Winnetou să poată răspunde, se produse un lucru, la care nici Winnetou, nici căpetenia cheiennilor nu se aşteptau şi care provenea de la mine. Din întreaga manieră a atacului eşuat, se putea vedea că aveam de-a face cu oameni lipsiţi de experienţă. Nu puteai decât să zâmbeşti de greşelile săvârşite în timpul atacului, îndreptat doar împotriva faţadei, fără să încercuiască în întregime casa, aşezându-se într-un

semicerc expus gloanţelor noastre. Din faptul că apaşul îi numise numai cheienni, şi nu războinicii cheiennilor, se putea vedea că aceşti optzeci de indieni nu-l impresionaseră nici pe el; îl cunoşteam prea bine pe Winnetou al meu. Să ne fi comportat cu astfel de oameni aşa cum te comporţi cu vechi războinici, care au o experienţă îndelungată? Nici nu mă gândeam; nu trebuia să-i lăsăm să se laude mai târziu că i-am considerat drept egalii noştri. De aceea, fără să mă observe, mă strecurai prin poarta *corral*-ului, mă lungii la pământ şi mă târâi prin iarbă până la acel punct al semicercului, unde se afla Cuţitul de fier. Putui înainta repede şi fără greutate, întrucât toţi indienii priveau numai spre casă şi nu se sinchiseau de ceea ce se întâmplă în spatele lor. Abia terminase Mahki Moteh ultimul său cuvânt, acel atât de poruncitor *Howgh,* când mă ridicai, mă repezii înainte şi, ajungând la semicerc, străbătui cu forţa rândurile indienilor şi mă oprii lângă conducătorul lor, fără ca ei să se poată gândi să mă împiedice măcar, atât erau de surprinşi. Înainte ca Winnetou, de acolo din uşă, să poată respinge cum ar fi meritat acel ultimatum caraghios, spusei cu glas tare:

— Pentru a afla ce hotărâm, n-avem nevoie de o oră; cheiennii o să afle îndată.

Apariţia mea neaşteptată printre ei, în interiorul semicercului, provocă o mare agitaţie. Fără a ţine seama de ea, urmai:

— Aici se află Old Shatterhand, al cărui nume e probabil cunoscut de toţi cheiennii. Dacă există printre ei cineva care vrea să ridice mâna asupra mea, să vină la mine!

Aşa cum mă şi aşteptam, în locul agitaţiei se făcu o linişte mormântală. Dacă apariţia mea, în aparenţă plină de curaj şi îndrăzneală, i-a surprins numai, cuvintele mele pur şi simplu i-au buimăcit. Exploatând fără ezitare această situaţie, luai căpetenia de mână şi zisei:

— Mahki Moteh trebuie s-a audă ce vrem să facem; să

vină cu mine!

Ţinându-l strâns de mână, păşii spre casă. Aşa ceva nu mai putea fi numit curaj, ci obrăznicie, dar avu un efect; îl zăpăcisem în asemenea hal, încât nici nu se gândi să se opună. Merse cu mine ca un copil ascultător, până la Winnetou, care mai stătea în uşă, şi care-l apucă pe cheienn de cealaltă mână. Împingându-l şi trăgându-l înăuntru, închiserăm uşa în urma noastră.

Mister Harbour, lumină, repede lumină, strigai o dată ajuns în cameră, unde era întuneric. Un scăpărat de chibrit şi lampa fu aprinsă. Acum puteam vedea şi noi faţa Cuţitului de fier. Sper că o să mă credeţi că, în clipa aceea, nu ne-a impresionat printr-o mutră prea inteligentă.

Totul se petrecuse, atât de repede încât cheiennii de afară abia îşi dădură seama de greşeala pe care o săvârşiseră lăsându-mă să fac ce vreau. Îi auzeam strigând şi urlând, dar puţin ne păsa, pentru că, atâta timp cât căpetenia lor era prizonieră, nu puteau să întreprindă nimic împotriva noastră. Împingându-l spre un scaun, îi ordonai:

— Mahki Moteh să se aşeze! Suntem prieteni ai cheiennilor şi ne bucurăm să-l primim ca oaspete al nostru.

Atât de neobişnuită i se păru această primire, încât se aşeză fără nici o împotrivire. Venise cu optzeci de oameni să atace ferma şi iată că, la nici zece minute după primul strigăt de luptă, se afla înăuntru, dar nu ca învingător, ci în mâinile noastre, şi trebuia să accepte şi ironia de a fi numit oaspetele nostru. Prin îndrăzneaţa mea acţiune am evitat orice vărsare de sânge, schimbând seriozitatea situaţiei aproape în ridicol, bătând în aşa fel cărţile, încât toate atuurile şi cărţile mari se aflau la noi; cheiennii rămăseseră doar cu cărţile mici.

Cât de mult mă bucuram în sinea mea de recunoştinţa lui Winnetou! Nu şi-o exprima prin cuvinte, dar ea se putea citi pe faţa lui şi în privirea senină şi caldă cu care mă privea. Această privire îmi încălzea şi mi-e inima. Îi strânsei mâna,

zicând:

— Citesc în sufletul fratelui meu şi vreau doar să-i spun că el mi-a fost dascăl, iar eu elevul lui.

Îmi strânse mâna în tăcere. Nici nu era nevoie de cuvinte, îl înţelegeam şi aşa. Ce om minunat era, mai ales dacă îl comparai cu cheiennul care stătea atât de stingherit printre noi, încât aproape că nici nu îndrăznea să-şi ridice ochii! Matto Şahco se aşeză în faţa lui, îl privi cu o uitătură întunecată şi-l întrebă:

— Conducătorul cheiennilor mă cunoaşte? Eu sunt Matto Şahco, căpetenia vazailor, a cărui predare a cerut-o. Ce o să facem cu el?

Simţind ameninţarea din aceste cuvinte, cel întrebat răspunse:

— Old Shatterhand m-a numit oaspete!

— A spuso el, dar nu eu! Mi-ai dorit moartea, aşa că acum am eu dreptul să cer viaţa ta!

— Old Shatterhand o să mă apere!

Era o chemare adresată mie, căreia îi răspunsei destul de sever:

— Asta depinde de cum o să te comporţi. Dacă îmi dai în mod cinstit informaţiile pe care şi le cer, rămâi sub ocrotirea mea, altfel nu. V-aţi întâlnit azi cu un alb şi cu o *squaw*-ă roşie?

— Da.

— Omul acesta v-a comunicat că ne aflăm aici şi Matto Şahco e printre noi?

— Aşa e.

— Pentru serviciul ce ţi la făcut, a cerut să-i predai pe Apanatşca, cel care stă lângă mine. Ce voia să facă căpetenia naiinilor?

— Nu ştiu, pentru că acest războinic străin ne e indiferent, aşa că nu l-am întrebat.

— Unde se afla omul alb?

— E afară, la războinicii mei!

— Dar *squaw*-a sa e şi ea cu el?

— Nu, ea e acolo unde ne-am lăsat caii.

Înainte, de a putea continua, interveni Winnetou:

— Am fost în repetate rânduri la cheienni; cum se face că pe Mahki Moteh nu l-am văzut niciodată?

— Aparţin de tribul sibi-cheiennilor, la care căpetenia apaşilor n-a fost niciodată.

— E tot ce am vrut să ştiu. Fratele meu Old Shatterhand poate continua.

Urmându-i îndemnul, pusei cheiennului întrebarea:

— Văd că aţi scos tomahawkul războiului. Contra cui a pornit ceata voastră?

— Împotriva osagilor.

— Aha, aţi auzit că osagii şi-au părăsit tabăra ca să pornească împotriva feţelor-palide şi aţi vrut să vă folosiţi de acest prilej pentru a ataca tabăra părăsită?

— Da.

— Atunci bucură-te că ne-ai întâlnit aici! Osagii s-au întors, sunt din nou acasă şi întrucât voi număraţi numai optzeci de oameni, la toţi vi s-ar fi luat scalpurile. Întâlnirea cu noi e un mare noroc pentru voi; v-a salvat viaţa, cel puţin multora dintre voi. Acum ce vreţi să faceţi?

— Îl luăm pe Matto Şahco cu noi. Pe Apanatşca, din partea mea, puteţi să-l păstraţi.

— Mă faci să râd. Ştii bine că eşti prizonierul nostru, şi crezi că ne este frica de cei optzeci de oameni al tăi? Sibi-cheiennii sunt cunoscuţi ca oameni care nu se pricep deloc să lupte.

— Uff! exclamă el furios. Cine ţi-a spus minciuna asta?

— Nu-i minciună, aţi dovedit-o chiar astăzi. Atacul vostru a fost atât de neîndemânatic încât am putea crede că sunteţi nişte băieţandri. Apoi, am stat în mijlocul vostru, fără ca vreunul să fi îndrăznit să mă atingă. Pe urmă te-am adus în

casă ca pe un copil ascultător. Dacă o să răspândim această veste, prin savane şi prin munţi, o să se râdă peste tot cu hohote, iar celelalte triburi de cheienni, de ruşine, o să se dezică de voi. Ai de ales: vrei luptă, te împuşcăm de îndată ce oamenii tăi de afară trag primul foc de armă. Gloanţele voastre nu ne pot face nici un rău, fiindcă suntem apăraţi de ziduri; dar uită-te la armele noastre, probabil că ştii...

— *Pshaw!* mă întrerupse Winnetou, ridicându-se de la locul lui şi păşind lângă Cuţitul de fier. La ce atâtea vorbe! O să terminăm imediat cu cheiennii!

Cu o mişcare rapidă, smulse punga cu „medicamente” pe care Mahki Moteh o purta la gât. Cheiennul sări repede în picioare, cu un strigăt de spaimă, vrând să-şi reia „medicamentul”. Eu îl împinsei pe un scaun şi, ţinându-l strâns, îi spusei:

— Stai jos! Dacă te supui, îţi primeşti „medicamentul” înapoi, altfel nu!

— Desigur, numai dacă se supune, aprobă Winnetou. Vreau ca cheiennii să se întoarcă în pace acasă şi atunci nu o să li se întâmple nimic, şi nimeni nu o să afle că aici s-au purtat ca nişte copii. Dacă, însă, Mahki Moteh nu face acest lucru, îi arunc imediat „medicamentul” în vatra aceea, să ardă, şi pe urmă au să înceapă să vorbească puştile noastre. *Howgh!*

Cine ştie ce este „medicamentul” pentru un indian, mai ales pentru o căpetenie, şi ce ruşine este să ţi-l pierzi, acela nu o să se mire că cheiennul, după oarecare împotrivire, se învoi să facă cum îi ceruse apaşul.

— Am şi eu de pus o condiţie, declară Trescow.

— Care? îl întrebai.

— Cheiennii să ne predea pe Tibo-taca şi Tibo-vete!

— Ar fi cea mai mare greşeală să le cerem acest lucru. De altfel sunt convins că vraciul nici nu se mai află afară. Imediat ce am sechestrat căpetenia, a ştiut dincotro bate vântul şi a

şters-o, ceea ce chiar îmi convine. Motivul o să-l aflaţi mai târziu.

Să povestesc cum am încheiat pace cu cheiennii, mi-ar lua prea mult timp; e suficient să spun că, până la urmă, erau bucuroşi că atacul fermei a avut un deznodământ fără vărsare de sânge. Plecară a doua zi către prânz; o oră mai târziu, am pornit şi noi la drum. Matto Şahco, ca om liber, şi-a recăpătat şi armele. Era deosebit de supărat că vraciul ne scăpase din nou. Veşnic bine dispus, Dick Hammerdull îl consolă:

— Căpetenia osagilor n-are de ce să nu-l lase să fugă, pentru că tot o să-l prindem, căci o zicală dreaptă spune că cine trebuie să fie spânzurat, va fi spânzurat!

— Spânzurat? Nu! O să aibă o moarte care va conta cât zece, mârâi osagul.

— Că o să moară simplu, dublu, sau de şase ori, e totuna, şi totuşi o să fie spânzurat! Pentru un individ ca ăsta nu există moarte mai frumoasă decât să fie spânzurat. Nu-i aşa, Pitt Holbers, *racoon* bătrân?

— *Yes,* dragă Dick, răspunse lunganul. Tu ai întotdeauna dreptate!

5. Omul misterios

A doua zi după ce am părăsit ferma lui Harbour am avut un ghinion: calul lui Trescow s-a împiedicat şi la trântit pe călăreţ. Calul s-a ridicat repede şi a pornit-o la goană, târându-l după el pe Trescow, care rămăsese cu un picior agăţat de scara şeii. Cu toate că am sărit repede în ajutorul lui, pentru a prinde calul, a fost puţin cam târziu şi nu am putut împiedica să primească o lovitură de copită, care, spre norocul lui Trescow, nu la nimerit în cap, ci în umăr. Durerea nu era localizată numai la locul atins, ci, aşa cum se întâmplă destul de rar, dar totuşi, se întâmplă, se extinse pe întreaga parte stângă a corpului, rănitul fiind ca paralizat. Şi piciorul abia că putea să şi-l mişte, iar după aceea se vădi că era imposibil să-l urcăm din nou pe cal. Nu puteam merge mai departe.

Din fericire, era o apă în apropiere, unde l-am dus. Acum eram obligaţi să facem acolo tabăra. Pentru cât timp, rămânea de văzut. Winnetou îi cercetă rana. Nici omoplatul, nici vreun alt os nu era rupt; locul lovit era tare umflat şi închis la culoare. Nu-l puteam ajuta decât cu comprese reci şi masaje extrem de dureroase, mai ales că se dovedi că Trescow nu prea le suporta, tocmai pentru că nu făcea parte din categoria *westman*-ilor, învăţaţi la şcoala naturii să suporte durerile în tăcere.

Se văieta la orice atingere sau mişcare; dar noi nu prea ne sinchiseam şi drept rezultat, paralizia cedă, şi a doua zi deja putu să-şi mişte braţul şi piciorul! După alte două zile, umflătura aproape că dispăruse şi durerile cedară într-atât încât puturăm să plecăm mai departe.

Datorită acestei întâmplări neplăcute am pierdut trei zile, timp imposibil de recuperat. Deci, trebuia să renunţăm la intenţia noastră de a-l ajunge din urmă pe Old Surehand, încă

înaintea sosirii lui sus, în Parc. Această împrejurare mă nelinişti. Dacă ar fi ştiut măcar că şi „generalul” vrea să urce cam în acelaşi timp şi spre acelaşi Parc, ar fi putut să se ferească de el; dar nu ştia nimic. În ceea ce-l privea pe bătrânul „rege al *cowboy*-lor şi pe însoţitorii săi, fireşte că nu ştiam unde voia să meargă, cu toate că aveam unele bănuieli destul de vagi. După cele întâmplate, însă, trebuia să presupunem că ne va urmări, ca să se răzbune. Faptul că i-am luat calul nu schimba nimic, cel mult putea să întârzie realizarea acestei dorinţe. Şi nu mai puneam la socoteală întârzierea, pentru că cele trei zile pierdute de noi iau dat posibilitatea să recupereze avansul pe care-l luasem. La fel trebuia să mă gândesc şi în privinţa lui Tibo-taca. De fapt, nu ştiam care sunt intenţiile lui; că voia să meargă la Fort Wallace era, evident, o minciună. Ca şi Winnetou, presupuneam şi eu că, pe o cale încă necunoscută nouă, „generalul” chemase pe acest vraci sus, în Colorado, pentru a se întâlni cu el într-un anumit loc. Un om singur, împiedicat datorită prezenţei soţiei sale să se mişte în voie, nu era de fapt de temut; dar, întrucât ceea ce se cheamă norocul orb îi surâde deseori mai mult omului rău decât celui bun, m-am gândit că e bine să ţinem socoteală şi de acest individ.

Pe drum furăm foarte prevăzători şi, trecând graniţa, am mers o bună bucată de drum în interiorul statului Colorado, fără să fim împiedicaţi de ceva sau să dăm de vreo urmă a persoanelor amintite.

Ne aflam în apropierea râuleţului Rush Creek, şi Winnetou cunoştea acolo un loc de popas vechi şi părăsit, unde voia să ajungem pe înserat. După descrierea apaşului, exista în locul acela un izvor, care nu seca niciodată; avea şi o împrejmuire de piatră, oferind o bună poziţie de apărare, cu toate că nu era propriu-zis un zid, pietrele fiind doar suprapuse, aşa cum obişnuiesc ţăranii când adună pietrele găsite pe câmp şi le aşează în jurul ogorului lor. O asemenea împrejmuire, chiar

dacă nu e înaltă, oferă *westman*-ului o acoperire bine venită împotriva unui eventual atac.

Imediat după-amiază descoperirăm urma a douăzeci de călăreţi, venind dinspre nord-vest, care părea să ducă tot spre Rush Creek. După urme, se putea vedea că e vorba de cai potcoviţi; acest lucru, precum şi lipsa de ordine în care merseseră, ne făcură să presupunem că e vorba de nişte albi. Chiar de n-am fi mers în aceeaşi direcţie, tot am fi urmărit această urmă; în Vestul Sălbatic e bine să ştii întotdeauna ce fel de oameni ai înaintea ta. Pentru noi, era clar că se îndreptau în sus, spre munţi; mai ales că tocmai atunci se vorbea despre descoperirea unor însemnate zăcăminte de aur, iar de argint şi mai mari. Probabil că urma dinaintea noastră era lăsată de un grup de aventurieri care se bazau mult pe zvonuri de felul acesta şi care, cum aud un atare zvon, se adună repede şi tot atât de repede se împrăştie: Sunt nişte fârtaţi îndrăzneţi şi fără scrupule, care aşteaptă totul de la viaţă şi cărora totuşi nici că le pasă dacă nu primesc nimic.

Urma era veche de cel puţin cinci ore; aveam, deci, toate motivele să presupunem că nu o să ne întâlnim în aceeaşi zi cu oamenii aceia. Aşa că o urmarăm fără nici o grijă, până ajunserăm la un loc unde dânşii se opriseră. Mai multe cutii de conserve, goale, erau împrăştiate fără nici o precauţie şi arătau că în acel loc luaseră masa pe prânz. Era şi o sticlă goală. Am descălecat să cercetăm locul mai îndeaproape, dar n-am găsit nimic care să ne fi dat motiv de vreo temere mai deosebită. Dick Hammerdull ridică sticla, o ţinu în direcţia luminii, văzu că mai era o înghiţitură, o puse la gură şi apoi o aruncă furios cât putu de departe. Făcând feţe-feţe şi scuipând, exclamă:

— Ptiu! Apă, apă stătută, veche, caldă. Mi-am închipuit că găsesc o înghiţitură de *brandy* bun! Ăştia nu pot fi nişte gentlemeni. Cel care cară cu el o sticlă, şi are în ea numai

apă, nu poate să aibă pretenţia să-l respect, e un om absolut de nimic. Nu eşti şi tu de aceeaşi părere, Pitt Holbers, *racoon* bătrân?

— Hm! mormăi lunganul. Dacă te-ai aşteptat la rachiu, să ştii că-mi pare rău de tine din tot sufletul, dragă Dick. Crezi tu că o să-ţi pună cineva sub nas o sticlă de *brandy,* tocmai aici, în Vestul Sălbatic?

— Plină sau goală, e totuna, numai dacă ar fi fost ceva în ea. Dar să fie apă, e pur şi simplu un atentat ruşinos împotriva mea.

Uneori şi cel mai inteligent om face o prostie, şi poate că tocmai atunci când are toate motivele să fie înţelept. Aşa s-a întâmplat şi cu noi! Era o neglijenţă de neiertat că nu i-am acordat nici o atenţie acelei sticle goale. Cutiile jegoase de conserve nu aveau nici o semnificaţie; dar sticla ar fi trebuit să ne trezească luarea aminte. Dacă ar fi fost una de rachiu, ei bine, i s-ar fi băut conţinutul, şi apoi ar fi fost aruncată. Dar sticla respectivă avusese în ea apă! Deci, nu fusese luată de dragul *brandy*-ului, ci ca sticlă de apă, folosind-o în loc de bidon, pe care îl umpli şi-l bagi în cobur, ca să-ţi poţi stinge setea unde nu se găseşte apă. În Vestul Sălbatic este, sau era pe atunci, o raritate o astfel de sticlă. De obicei, ea nu este aruncată, ci ridicată. Nici cea de acolo nu fusese aruncată, ci uitată. Dacă proprietarul ei observa că a uitat-o şi se întorcea după ea, trebuia să ne descopere urmele. La asta nu, ne-am gândit, cu toate că ar fi trebuit s-o facem.

Oamenii stătuseră mai mult de trei ore în acel loc. În continuare, urma nu avea nici două ore vechime. Totuşi, am mers călăuziţi de ea circa o jumătate de oră, peste o savană cu iarbă, până ce am zărit la orizont, de ambele părţi, mărăciniş, în spatele tufişurilor din dreapta fiind o colină împădurită, un deal dinaintea văii Big Sandy, peste al cărei râuleţ trecusem dimineaţa. Arătând spre colină, Winnetou zise:

— Dacă vrem să ajungem la locul de popas stabilit, trebuie să trecem pe lângă dealul acela. Fraţii mei să mă urmeze.

O coti spre dreapta.

— Şi urma aceasta nu o mai luăm în seamă?

— Azi nu. Mâine o regăsim noi.

Socoteala lui ar fi fost bună, pentru că dimineaţa ne-am fi întors la ea, dacă n-am fi comis neglijenţa cu sticla. Fără să avem vreo bănuială, îl urmarăm pe Winnetou, care nici el nu presimţea ce funest avea să fie acest loc de popas.

Călărind mereu printre tufişuri, trecurăm după o oră pe lângă dealul amintit, după care constatarăm că se întretăia cu un alt deal, ca într-un decor de teatru. Trecurăm printre ele, urmărindu-l pe apaş, până ce, pe înserat, ajunserăm într-o vale largă, uşor înclinată, având în mijloc un iaz liniştit, strălucitor, cu un pârâiaş de scurgere în care se jucau nenumăraţi peştişori argintii. Jur-împrejur se înălţau răzleţi sau în pâlcuri copaci cu coroană deasă, iar în spatele iazului văzurăm împrejmuirea de piatră, arătând de departe ca nişte ruine ale unei aşezări cândva locuite.

— Iată *camp*[1]-ul la care m-am referit, spuse Winnetou. Dacă punem un post de pază la intrarea în vale, ne putem simţi în siguranţă contra oricărui atac.

Avea dreptate. Cu greu puteai găsi un loc mai nimerit pentru o tabără sigură decât acest câmp. Din cauză că pământul era moale, paşii cailor noştri aproape că nici nu se auzeau, în timp ce înaintam unul în spatele celuilalt spre iaz. Deodată, Winnetou, care mergea în faţă, îşi opri calul, ridică degetul în semn de tăcere şi trase cu urechea.

Îi urmarăm exemplul. De dincolo de pietre se auzeau nişte sunete, care, de la distanţa unde ne aflam, nu puteau, fireşte, să fie percepute decât de cineva care avea un auz foarte bun. Apaşul descălecă şi-mi făcu semn să fac la fel. Lăsând caii la

---

[1] Loc de popas.

tovarăşii noştri, ne furişarăm încet spre împrejmuire. Pe măsură ce ne apropiam, sunetele deveneau tot mai clare. Era ori vocea de tenor a unui bărbat, ori cea de alto profund a unei femei, care cânta încet un cântec de jale într-o limbă indiană. Nu era ceva în genul indian, dar nu era nici o melodie de-a noastră; era ceva între cele două, ca şi când un indian s-ar fi acomodat cu felul de a cânta al albilor şi l-ar fi adaptat la limba şi specificul indienilor. Aş fi pus mâna în foc că cel care cânta compusese singur cuvintele şi melodia. Era un cântec desprins aproape inconştient din sufletul cântăreţului, ca să se piardă în taină, precum dintr-o taină s-ar fi născut.

Ne târârăm tot mai aproape, până ce ajunserăm la o spărtură din împrejmuirea de pietre, prin care puteam privi.

— Uff! Uff! spuse Winnetou aproape tare, din cauza surprizei.

— Uff! Uff! scăpai şi eu în acelaşi timp, la fel de mirat ca şi el.

Pietrele formau o îngrăditură cu un diametru, de circa patruzeci de metri, umbrită ici-colo de copaci şi tufişuri, solul fiind acoperit de iarbă înaltă şi grasă. La marginea acestei îngrădituri, foarte aproape de spărtura lângă care stăteam culcaţi, şedea... Winnetou, căpetenia apaşilor!

Da, de la o distanţă ceva mai mare, indianul de acolo, dinăuntru, putea fi luat drept Winnetou. Capul îi era descoperit. Părul lung şi închis la culoare şi-l legase într-un smoc, de unde ii atârna pe spate până la pământ, deoarece era aşezat jos. Haina de vânătoare şi *leggins*-urile erau din piele; avea şi mocasini. Mijlocul îl avea înfăşurat într-o pătură pestriţă, în care se afla doar un cuţit. Lângă el, o armă cu două ţevi. Diferite obiecte necesare erau înşirate pe curele şi şnururi şi legate după gât, dar nici unul nu putea fi luat drept „medicament”.

Oare, nu era totul aproape ca la Winnetou? Desigur, indianul dinăuntru era mai în vârstă decât apaşul, dar se

putea vedea şi azi că fusese cândva frumos. Trăsăturile feţei erau grave şi severe, aveau în ele ceva aproape feminin. În general, însă, în prima clipă am fost uimit de asemănarea cu Winnetou, dar după ce uimirea a trecut, m-a cuprins un sentiment pe care nu-l pot descrie. Mă aflam în faţa a ceva misterios, în faţa unei imagini voalate, fără ca vălul să fie vizibil.

Indianul continua să cânte cu glas scăzut. Dar cum se potrivea nostalgia cântecului cu tăietura curajoasă şi energică a feţei? Cum putea fi armonizată acea linie aspră şi neînduplecată din jurul gurii, cu strălucirea blândă a ochilor, despre care aş vrea să afirm că erau cu siguranţă negri, cu toate că, de altfel, nu există ochi cu adevărat negri? Acest indian nu era ceea ce voia să pară a fi. Îl mai văzusem cândva? Sau niciodată, sau de sute de ori! Era pentru mine un mister, dar de ce şi în ce fel, nu puteam să spun.

Winnetou ridică mâna în sus şi şopti:

— Colma Puşi!

Şi el avea ochii larg deschişi, vrând parcă să-l cuprindă pe indianul străin dintr-o singură privire; rar am văzut o asemenea privire în ochii apaşului.

Colma Puşi! Am bănuit deci bine: în faţa noastră se afla o personalitate misterioasă, cu adevărat misterioasă. Sus, în Parcuri, exista un indian, pe care nimeni nu-l cunoştea mai îndeaproape, care nu aparţinea nici unui trib şi care refuzase cu mândrie orice legătură. Vâna ba ici, ba colo, şi unde era văzut, dispărea la fel de repede precum apăruse. Niciodată nu a manifestat vreo duşmănie faţă de vreun om roşu sau alb, însă nimeni nu se putea lăuda că l-ar fi avut vreodată tovarăş măcar o singură zi. Unii îl văzuseră călare, alţii pe jos dar întotdeauna lăsa impresia că e un om care ştie să-şi mânuiască armele şi cu care nu se poate glumi. Persoana lui, atât pentru indieni, cât şi pentru albi, era neutră şi inatacabilă: să-l tratezi ca duşman, ar fi însemnat să-l mânii

pe marele Manitu şi să vrei să provoci răzbunarea lui. Existau şi indieni care afirmau că omul acesta roşu nici nu-i om, ci spiritul unei căpetenii renumite, pe care Manitu l-a trimis înapoi din veşnicele plaiuri ale vânătoarei ca să cerceteze cum o duc copiii lui roşii. Nimeni nu i-a aflat numele, şi întrucât fiecare obiect şi fiecare persoană trebuie să aibă un nume, l-au numit Colma Puşi[1], sau Tocvi Puy[2]. Fireşte că nu se ştie cine i-a dat acest nume, cine l-a pronunţat prima oară şi cine l-a răspândit.

Pe acest indian misterios îl aveam deci în faţa noastră. Winnetou nu-l cunoştea şi nici nu-l văzuse până atunci, dar afirmase imediat că e Colma Puşi. Nici nu-mi trecu prin minte să mă îndoiesc de această afirmaţie, pentru că oricine avea prilejul să-l vadă pe acest indian sau să audă măcar o dată de Colma Puşi, trebuia, să-şi spună din prima clipă că el este şi nu altul.

Nu aveam motiv să stăm mult timp ascunşi; şi, pentru că nu voiam să-i lăsăm pe tovarăşii noştri să aştepte, ne ridicarăm în picioare, făcând intenţionat zgomot. Repede ca fulgerul, indianul puse mâna pe armă, îndreptă ţeava spre noi, trase cocoşul armei şi strigă:

— Uff! Doi oameni! Cine sunteţi?

Întrebarea era pe cât de scurtă, pe atât de poruncitoare. Winnetou deschise gura să răspundă, dar străinul vădi brusc o schimbare. Lăsă arma în jos, ţinând-o cu mâna de ţeava şi cu patul rezemat de pământ, desfăcu celălalt braţ ca pentru un „bun venit” şi exclamă:

— Intşu-tşuna! Intşu-tşuna, căpetenia apa... ba nu! Nu e Intşu-tşuna; nu poate fi decât Winnetou, fiul său, fiul cu mult mai renumit şi cu mult mai mare!

— L-ai cunoscut pe Intşu-tşuna, tatăl meu? întrebă Winnetou, după ce păşirăm dincolo, strecurându-ne prin

[1] Ochi negri (în limba moqui).
[2] Ochi negri (în limba utah).

spărtura îngrăditurii.

Mi s-a părut că omul acela misterios se gândeşte dacă să recunoască sau nu ceea ce-l întrebase Winnetou. Din moment ce nu mai putea nega, răspunse:

— Da, l-am cunoscut; l-am văzut o dată sau de două ori, iar tu eşti leit taică-tău.

Vocea lui suna plăcut şi totuşi avea un ton ferm şi viguros; era mai sonoră, mai melodioasă decât a apaşului şi avea o tonalitate mai înaltă, aproape feminină.

— Da, eu sunt Winnetou, m-ai recunoscut. Iar pe tine te cheamă Colma Puşi?

— Winnetou mă cunoaşte?

— Nu. Nu te-am văzut niciodată, dar am ghicit. Colma Puşi, despre care am auzit întotdeauna vorbindu-se numai de bine; ne îngăduie să ne aşezăm lângă el?

Atunci indianul îşi îndreptă privirea, asupra mea. După ce mă privi scrutător, răspunse:

— Şi eu am auzit vorbindu-se numai de bine despre Winnetou. Ştiu că, deseori, umblă împreună cu o faţă palidă, care niciodată n-a făcut o faptă rea, pe nume Old Shatterhand. El e acel alb?

— Da, el e, dădu Winnetou afirmativ din cap.

— Atunci aşezaţi-vă şi fiţi bineveniţi la Colma Puşi!

Ne dădu mâna, care mi se păru neobişnuit de mică.

Winnetou îi spuse în continuare:

— Avem cu noi tovarăşi care aşteaptă afară, lângă apă. Au voie să vină şi ei încoace?

— Marele Manitu a creat pământul pentru toţi oamenii buni. Aici este loc pentru toţi aceia care vă însoţesc.

Am plecat să-i chem pe însoţitorii noştri. În partea cealaltă, îngrăditura avea o intrare mai mare decât spărtura prin care intrasem noi. Întorcându-mă împreună cu tovarăşii noştri, i-am găsit pe Winnetou şi pe Colma Puşi sub un copac. Acesta din urmă ne privi aşteptându-ne. Privirea lui trecu

peste cei ce se apropiau, cu interesul obişnuit faţă de oameni necunoscuţi şi cu care urma să aibă de-a face pentru scurtă vreme. Zărindu-l pe Apanatşca, care intrase ultimul, privirea îi rămase aţintita asupra lui ca vrăjită. Sări dintr-o dată în picioare, împins parcă de-o forţă nevăzută şi, fără să-şi ia privirea de la el, făcu câţiva paşi spre Apanatşca, apoi, se opri, urmări fiecare din mişcările lui cu o încordare de nedescris, pe urmă se duse la el şi-l întrebă aproape bâlbâindu-se:

— Cine eşti... tu? Spune-mi!

— Apanatşca răspunse cu oarecare prietenie indiferentă:

— Sunt Apanatşca, căpetenia comanşilor pohonini.

— Şi ce... anume cauţi aici în Colorado?

— Am vrut să mă duc în nord, la carierele sfinte, dar între timp m-am întâlnit cu Winnetou şi Old Shatterhand, care vor să ajungă în munţi şi atunci mi-am schimbat şi eu drumul şi am pornit-o împreună cu ei.

— Uff! Uff! Căpetenia comanşilor! Nu se poate, nu, nu se poate!

Continuă să-l privească la fel de cercetător şi de pătrunzător, încât acesta întrebă:

— Mă cunoşti? M-ai văzut vreodată?

— Trebuie, trebuie să te fi văzut, dar probabil că în vis, în visul vieţii mele, care a trecut de mult.

Făcu un efort să se stăpânească, îi întinse mâna lui Apanatşca şi-i zise:

— Fii binevenit! Astăzi e o zi cum sunt puţine altele!

Apoi se întoarse la Winnetou, lângă care între timp mă aşezasem şi eu, uitându-se mereu la Apanatşca, aflându-se parcă şi acum în „visul tinereţii sale”, şi se aşeză lângă noi. O asemenea comportare din partea unui indian este o raritate, şi nu poate trece neobservată. Atât eu cât şi Winnetou eram oarecum intrigaţi, fără a lăsa să se vadă ceva, oricât de curioasă ni s-ar fi părut această scenă.

Caii fură duşi la adăpost şi lăsaţi să pască din belşug iarbă şi frunze de copac. Doi oameni adunară vreascuri pentru foc, pe care-l aprinserăm imediat ce se întunecă; în acelaşi timp, Pitt Holbers plecă să-şi la cel dintâi în primire postul de pază la intrarea văii. Trebuia să fie schimbat de Trescow, după care am fi urmat noi ceilalţi în ordinea obişnuită.

În scurt timp ne aflam, cu toţii într-un mare cerc în jurul focului. Având provizii suficiente, îl servirăm şi pe Colma Puşi, crezând că nu are nimic de mâncare.

— Fraţii mei sunt prietenoşi cu mine, spuse el, dar şi eu le-aş putea da carne, să-i satur pe toţi.

— Unde o ai? îl întrebai.

— La calul meu.

— De ce nu l-ai adus aici, cu tine?

— Pentru că n-am vrut să rămân aici, voiam să plec mai departe. Calul se află într-un loc în mai mare siguranţă decât aici.

— Crezi că acest câmp nu e destul de sigur?

— Pentru un singur om, nu. Voi fiind însă mai mulţi şi putând pune pază la intrarea văii, probabil că nu aveţi de ce vă teme.

Aş fi continuat cu plăcere discuţia cu el; văzând însă că era atât de reţinut, renunţai şi eu. Fireşte că ne-a întrebat încotro ne ducem. Aflând că ţinta noastră e Parcul Saint Louis, deveni şi mai tăcut decât înainte, ceea ce nu putea nici să ne mire, nici să ne jignească. În Vestul Sălbatic, omul e mai prudent decât în altă parte, chiar şi faţă de cunoştinţe mai vechi. Numai Dick Hammerdull era nemulţumit că nu poate afla mai multe lucruri de la acest străin. Voind să-l descoasă, i se adresă într-un mod familiar:

— Fratele nostru roşu a auzit că venim de jos, din Kansas, putem să ştim şi noi de unde a venit el?

— Colma Puşi vine ba de ici, ba de colo; e ca vântul care străbate toate drumurile.

— Şi încotro se va duce de aici?

— Într-o parte sau alta; unde o să-l călăuzească paşii calului său.

— *Well!* Că va fi într-o parte sau alta, e totuna; omul însă trebuie să ştie încotro o ia calul său! Ori nu?

— E suficient că ştie Colma Puşi.

— Oh! Deci eu nu trebuie să ştiu! Răspunsul e dat nu numai sincer, dar chiar grosolan! Nu crezi şi tu, Pitt Holbers, bătrâne...

Observă că Pitt Holbers lipsea, aşa că-şi înghiţi ultimul cuvânt al întrebării sale. Colma Puşi se întoarse cu faţa spre el şi-i zise foarte serios;

— Faţa palidă care se numeşte Hammerdull îmi spune că-s grosolan. Dar adineauri a fost el oare politicos şi delicat, vrând să-mi deschidă gura, când eu doresc să rămână închisă? Aceluia care-şi tăinuieşte bine ţinta, pericolul nu i-o poate lua înainte şi nici surprinde. Dick Hammerdull să-şi noteze bine aceste cuvinte!

— Mulţumesc! răspunse acesta, primindu-şi râzând mustrarea. Păcat, mister Colma Puşi, că n-aţi devenit dascăl! Aveţi înclinaţii grozave în această direcţie. De altfel, nu am avut nici o intenţie rea. Îmi place de dumneavoastră şi m-ar fi bucurat să avem acelaşi drum. De aceea am întrebat.

— Ştiu că fratele meu alb şi gras nu a avut nici un gând rău cu mine, altfel nici nu i-aş fi răspuns. O să vadă dacă avem acelaşi drum. *Howgh!*

Cu asta, discuţia era încheiată. Voind să pornim la drum a doua zi de dimineaţă, ne culcarăm foarte devreme, tocmai când Pitt Holbers se întorcea în tabără, după ce fusese schimbat în postul de pază de Trescow,

Cât timp să fi dormit, nu ştiu. M-au trezit urletele mai multor oameni şi am apucat să deschid ochii doar atât cât să pot vedea, pentru o clipă, un om stând în faţa mea, gata să mă lovească cu patul puştii. Înainte de a putea face vreo

mişcare, lovitura m-a nimerit şi s-a terminat cu mine... spre norocul meu, nu pentru totdeauna.

Dragă cititorule, ai cumva o fire destul de sensibilă că să-ţi poţi imagina cum te simţi când te trezeşti dintr-un leşin adânc şi când constaţi cu bucurie că ai un cap de prostănac, care a fost atât de neprevăzător şi a încasat o lovitură dată cu patul armei? Spun intenţionat un „cap de prostănac”, pentru că nici un cap de om nu poate fi mai prost decât acela care a primit o asemenea lovitură! La început, nici nu-l simţi; trăieşti numai până la gât şi numai treptat, datorită unui zumzet şi urnii vâjâit continuu, ajungi să înţelegi că n-ai fost decapitat, ci doar pocnit la partea cea mai de sus a corpului. Că această parte e capul, nu prea îţi dai seama, pentru un moment... foarte neclar, simţi doar cum vâjâitul se transformă într-un fel de apăsare înşurubare, ca şi când capul prins într-un teasc ţi-ar fi sfredelit de o jumătate de duzină sau chiar de un set întreg de tirbuşoane. În stadiul următor, fiecare puls, care asigură creierului sânge, îţi dă o senzaţie de parcă ţi-ai fi băgat capul sub ciocanul unei mori de ulei sau al unei forje, sau că gheare de leu ţi-ar scormoni în ţeastă. Recunosc că nu-i demn de un om deştept să descrie o stare în care te afli după o asemenea lovitură; vreau numai să spun că e proastă, cât se poate de proastă!

Aşa şi cu mine. După ce am trecut prin stadiul descris mai înainte, îmi apărură în faţa ochilor toate culorile curcubeului, iar în urechi începură să-mi vuiască valurile a sute de furtuni de pe mare. Nu puteam nici să văd, nici să aud şi făcui lucrul cel mai bun şi mai inteligent pentru cazul de faţă, şi anume: îmi pierdui din nou cunoştinţa.

Revenindu-mi pentru a doua oară, mă simţi, spre bucuria mea, în posesia aproximativă a facultăţilor mele fizice şi psihice; doar că încă nu puteam desluşi bine dacă dintre umeri îmi crescuse un cap sau un pat de armă. Mă folosii imediat de puterile mele şi deschisei mai întâi ochii. Ceea ce

văzui, nu prea s-ar putea nu-mi un fapt consolator. Ardea un foc mare, viu, iar în faţa mea şedea Old Wabble, cu ochii plini de ură aţintiţi asupra mea.

— Ah, în sfârşit, exclamă el. Ai dormit bine, mister Shatterhand? Nu-i aşa că m-ai visat pe mine? Sunt convins că ţi-am apărut în visul dumitale drept un înger şi sunt foarte dispus să joc în continuare rolul acesta; *it's clear!* Ce fel de înger vrei să fiu? Unul salvator sau unul răzbunător?

— *Pshaw!* răspunsei. N-ai talent pentru nici unul dintre aceştia.

Eram tare necăjit că trebuie să-i răspund acestui om, dar o tăcere fudulă ar fi fost o greşeală. Privii de jur împrejur. Toţi ai noştri fuseseră luaţi prizonieri, chiar şi Trescow, care stătuse de pază. Probabil că, nefiind destul de atent, a fost luat prin surprindere. Eram legaţi cu toţii. În stânga mea se afla Winnetou, în dreapta, Hammerdull cel gras. Dintre cei douăzeci de inşi care stăteau în jurul nostru, îl cunoşteam numai pe Old Wabble. Erau oamenii ale căror urme le văzusem în cursul, zilei. Cum ajunseseră aci, la *camp?* Erau doar înaintea noastră, şi o luaseră spre stânga, în timp ce noi am ocolit-o spre dreapta! Atunci îmi veni în minte sticla de apă şi dintr-o dată îmi deveni clar ce greşeală comisesem.

Bătrânul „rege al *cowboy*-lor” se aşezase drept în faţa mea. Bucuria plină de ironie de a mă fi luat prizonier se oglindea pe fiecare cută a bătrânei şi a zbârcitei sale feţe bătute de vânturi. Părul lui lung şi alb, căzând şuviţe subţiri, semăna cu nişte şerpi şi-l făcea să semene a Eumenidă[1], sau Gorgonă[2], bătrână de gen masculin, din ale cărei braţe de caracatiţă nu exista scăpare. Lumina schimbătoare a focului, care ba se înălţa, ba cobora, făcea să arate fantastic, şi figura lui, nemăsurat de lungă şi de bălăbănită, să apară atât de neobişnuită, încât îmi venea să cred că mă aflu într-o scenă

---

[1] Eumenide (mitologie), nume eufemistic dat Furiilor.

[2] Gorgonă (mitologic), meduză

de coşmar, dacă nu aş fi fost conştient că, din păcate, aveam dea face cu cruda realitate, cu totul nepoetică.

Luă răspunsul meu drept ceea ce, de fapt, era, adică o bătaie de joc, şi mă repezi furios:

— Nu fi atât de obraznic, altfel îţi strâng curelele să-ţi ţâşnească sângele prin piele! N-am chef să mă las batjocorit şi jignit de dumneata. Eu nu sunt indian! Înţelegi ce vreau să-ţi spun?

— Da, că dumneata nu aparţii deloc acelei categorii de fiinţe care se cheamă oameni!

— Atunci de care aparţin, mă rog?

— Coboară cât mai adânc în regnul animal şi alegeţi vietatea cea mai urâtă şi mai nesuferită şi ai să afli ce eşti!

— Individul este într-adevăr atât de prost, încât nu m-a înţeles! Am spus să ţii seama că nu sunt indian. Roşii târăsc prizonierii mult timp cu ei, ca să-i ducă la locurile lor de păşune; îi hrănesc bine, ca să fie destul de tari, să reziste la chinuri cât mai mari. Astfel, prizonierilor li se dă posibilitatea — după cum am văzut chiar în tovărăşia dumitale — să aştepte un moment prielnic pentru a fugi. Cine nu are speranţă de scăpare şi vrea să moară repede şi fără dureri, acela foloseşte vechea şi răsuflata metodă de ai jigni în aşa fel pe indienii care au pus mâna pe el, încât aceştia, în furia lor, să-şi piardă cumpătul şi să-l omoare pe loc. Dacă crezi cumva că poţi alege între aceste două posibilităţi, te înşeli. De la mine nu ai să ai ocazia să scapi, pentru că nici nu-mi trece prin minte să te târăsc mult timp cu mine, dar nici n-o să mă determini să-ţi trag repede un glonte sau o lovitură de cuţit şi să renunţ la plăcerea pe care o s-o am văzându-te că ai să mori încet-încet de foame, trecând din lumea aceasta în vestita dumitale lume fericită de apoi. Îţi mai aduci aminte ce mi-ai trăncănit în noaptea aceea, când călăream prin Llano Estacado, despre viaţa veşnică?

Neprimind nici un răspuns, continuă:

— După părerea dumitale, pe lumea cealaltă trebuie să fie atât de minunat, încât mie, care sunt, în orice caz, prietenul dumitale cel mai bun, mi-e inima plină de jale văzând cum te căzneşti în viaţa asta pământească. Deci, o să-ţi deschid poarta raiului dumitale şi, trecându-te prin micile neplăceri pe care o să ţi le pregătesc, o să mă îngrijesc ca minunăţiile de dincolo să-ţi apară cu atât mai perfecte.

— N-am nimic împotrivă, răspunsei eu cu un ton cât mai indiferent.

— Sunt convins! De aceea sper ca, pentru dragostea ce-ţi dovedesc, o să-mi faci un mic serviciu. Vezi, tare aş vrea să ştiu cum e pe acolo. N-ai vrea ca după fericitul şi obştescul dumitale sfârşit, să-mi apari o dată, în chip de spirit sau de stafie, şi să mă informezi? Ţi-aş purta o mare recunoştinţă, iar din partea mea poţi fi sigur că te-aş primi deosebit de călduros. Vrei să faci acest lucru pentru mine, mister Shatterhand?

— Cu plăcere! Am să fac chiar mai mult decât îmi ceri; chiar înainte de a muri, o să vin peste dumneata, dar în aşa fel încât o să vezi în mine o mie de stafii, nu una!

— *Well,* deci în această privinţă ne-am înţeles, râse el. Fireşte, eşti un individ care niciodată nu-şi pierde curajul; dar dacă mai ai şi acum vreo speranţă să scapi, înseamnă că nu-l cunoşti pe Fred Cutter, numit Old Wabble. Mi-am propus să-mi închei socotelile cu dumneata, şi linia pe care o s-o trag dedesubt va fi linia peste viaţa dumitale. Pentru că ieri după-amiază aţi făcut o greşeală, dragul meu, nu-i aşa?

— *Pshaw!* E vorba de sticlă!

— Da, dar sticla a devenit fatală pentru noi. Mulţi sau prăpădit datorită sticlei, adică conţinutului ei, dar ca cineva să fie expediat în veşnicele plaiuri ale vânătoarei datorită unei sticle goale, probabil că aşa ceva nu s-a mai auzit. Cum de nu aţi încercat să o mirosiţi?

În locul meu răspunse Dick Hammerdull:

— Nici nu ne-a trecut prin minte aşa ceva. Crezi că am duce ta nasul nostru un obiect pe care la atins mâna dumitale?

— Ai vorbit foarte frumos, grăsanule, dar în curând o să-ţi treacă pofta de glumă! Aţi crezut că clondirul e o sticlă de rachiu aruncată; sticla pe care am uitat-o îmi aparţinea însă mie şi îmi ţinea loc de bidon de apă. Dacă ştiţi ce înseamnă o înghiţitură de apă acolo unde ea nu se găseşte, atunci nu o să vă miraţi că am cerut să ne oprim şi că m-am întors, când am constatat pierderea ei. Există regiuni unde viaţa depinde de câţiva stropi de apă. Când am ajuns la marginea preriei, unde am poposit de amiază, v-am văzut, dar nu v-am recunoscut imediat. Voi însă aţi plecat mai departe, şi astfel v-aţi apropiat de mine. Atunci, spre bucuria mea, am constatat că în faţa mea erau tocmai gentlemenii pe care îi căutam. De aceea am fugit înapoi şi mi-am chemat oamenii. V-am urmărit până în valea aceasta, unde omul vostru de pază a fost atât de amabil şi s-a lăsat prins de noi. Apoi ne-am strecurat încoace pe jos şi v-am încercuit. Aţi dormit somnul celor drepţi şi aţi visat despre lucruri atât de minunate, încât îmi părea extrem de rău că a trebuit să vă trezesc. Pentru continuarea drumului, vă ofer tovărăşia noastră. Din păcate, mister Shatterhand n-o să ne poată însoţi, întrucât se pregăteşte pentru o altă călătorie, îndată ce se va face ziuă, o să urce din această frumoasă vale, pe scara cerească şi n-o să poată merge alături de noi...

— Termină odată cu pălăvrăgeala asta fără rost! îl întrerupse un individ, care, cu braţele încrucişate pe piept, stătea rezemat de trunchiul unui copac. Ceea ce trebuie să se facă, se poate face fără prea multă trăncăneală. Socotelile dumitale cu Old Shatterhand pe noi nu ne privesc deloc; pentru noi, principalul e ceea ce ne-ai promis.

— Promisiunea făcută mi-o ţin! răspunse Old Wabble.

— Atunci adă vorba despre ea. Vreau să ştiu cum stăm!

— Asta o ştii.

— Nu. Până nu vorbeşti cu Winnetou, tot restul nu are nici o valoare. Ne-ai luat de jos din Kansas, de la cele mai bune afaceri. Acum, că i-am prins pe aceşti indivizi, vrem să aflăm, înainte de toate, dacă speranţele pe care ni le-ai dat sunt realizabile. Şi nu mai trăncăni atâta cu Old Shatterhand, ci adresează-te lui Winnetou. Apaşul e doară omul de care avem nevoie!

— Nu te grăbi, mister Redy, nu te grăbi! Avem destul timp ca să mai poţi aştepta puţin.

Deci, omul care stătea lângă copac se numea Redy. Din vorbele lui cu privire la Kansas şi la afacerile bune de pe acolo, am dedus că oamenii care ne atacaseră aparţineau acelor bande pe care am căutat cu tot dinadinsul să le evităm când ne aflam în Kansas. După câte părea, Redy era seful acestei bande şi fusese determinat de Old Wabble s-o pornească cu el, ca să ne urmărească; în ce condiţii şi pentru care motiv, asta trebuia s-o aflăm.

Situaţia noastră era proastă. Indivizii care puseseră mâna pe noi erau mai de temut decât cea mai înapoiată hoardă de indieni. Fusese hotărât să fiu omorât pe loc şi eram convins că, de nu se iveşte vreo împrejurare favorabilă, Old Wabble avea să-şi ducă ameninţarea la îndeplinire. De astă dată, viaţa îmi atârna de un fir de păr.

Redy se apropie de apaş şi-i zise:

— Mister Winnetou, treaba stă aşa: avem o afacere cu dumneavoastră. Sper că n-o să refuzaţi să acceptaţi!

Winnetou îşi dădu seama, ca şi mine, că n-avea rost să tacă. Trebuia să ne lămurim asupra intenţiilor acestor indivizi, deci era necesar să vorbim cu ei. De aceea, apaşul răspunse:

— La ce fel de afacere se referă faţa palidă?

— Nu vreau s-o lungesc, de aceea o să-ţi spun deschis. Old Wabble voia să se răzbune pe Old Shatterhand, singur însă nu îndrăznea să vă facă nimic. A venit la noi şi ne-a cerut

să-l ajutăm. Am fost de acord, cu condiţia să primim o răsplată corespunzătoare. Ne-a promis aur, mult aur. Sper că ne-aţi înţeles.

— Uff!

— Nu ştiu ce vreţi să spuneţi cu acest „uff”, sper însă că este acordul dumneavoastră. Am auzit că aici în Colorado ar fi nişte zăcăminte bogate. După ce am fi terminat în Kansas, de fapt, voiam să venim şi noi sus, să „prospectăm”; aşa ceva însă e o treabă nesigură. Cine nu găseşte nimic, aceia, fireşte, nu câştigă nimic şi trebuie să se retragă cu buzele umflate. Iată însă că Old Wabble ne-a dat o idee preţioasă: dumneavoastră, mister Winnetou, ştiţi probabil multe locuri unde se găseşte aur!

Winnetou răspunse liniştit:

— Există oameni roşii care ştiu bine locurile unde se găseşte aur foarte mult.

— O să ne arătaţi un asemenea loc?

— Oamenii roşii nu obişnuiesc să trădeze astfel de locuri.

— Dar daca sunt siliţi?

— Mai degrabă îşi dau viaţa.

— *Pshaw!* Nu se moare aşa uşor.

— Lui Winnetou niciodată nu i-a fost frică de moarte.

— După ceea ce am auzit despre dumneavoastră, vă cred. Dar de astă dată nu mai e vorba numai de dumneavoastră singur, ci de toţi cei ce vă însoţesc. Old Shatterhand trebuie să moară, asta i-am promis-o lui Old Wabble şi deci nu mai putem schimba nimic. Dar vă puteţi salva pe dumneavoastră şi pe toţi ceilalţi dacă ne arătaţi un zăcământ bun.

Winnetou închise ochii, drept semn că vrea să se gândească. Urmă o pauză. Da, cunoştea destule filoane de aur, însă nici cea mai grea ameninţare nu l-ar fi putut determina să trădeze vreunul. Pentru ai induce în eroare pe cei din bandă, trebuia să se arate docil. Avea de rezolvat două lucruri: întâi, să mă salveze pe mine, deoarece ei erau

ferm hotărâţi să mă omoare, şi, în al doilea rând, trebuia să câştige timp, în aşteptarea unei împrejurări favorabile pentru eliberarea noastră.

— Ei, când primesc răspunsul? întrebă Redy, când pauza i se păru prea lungă.

— Feţele-palide nu au să primească aur, zise Winnetou, deschizând iar ochii.

— De ce? Vrei să spui că refuzi să ne trădezi locul unui zăcământ?

— Nu. Winnetou ştie nu numai locul unui zăcământ oarecare, ci chiar o *bonanza* mare şi bogată. V-ar spune locul unde este, dacă ar avea posibilitatea.

— Cum? Ştiţi unde e o *bonanza* şi nu puteţi să ne-o arătaţi? Asta nu prea e de crezut.

— Winnetou nu are nevoie de aur. În Colorado există un singur zăcământ şi anume această *bonanza*, nemăsurat de bogată. Dar nu pot să vă duc, întrucât nu cunosc precis poziţia ei.

— *All devils!* O *bonanza* nemăsurat de bogată şi nu-i cunoaşteţi poziţia! Aşa ceva numai unui indian i se poate întâmpla. Nu puteţi să ne spuneţi măcar aproximativ în ce regiune se află?

— Asta ştiu. Este pe Squirrel Creek. Odată, fratele meu, Old Shatterhand, şi cu mine ne-am despărţit ca să urmărim două urme diferite. După câteva zile ne-am întâlnit din nou, la locul convenit. Atunci Old Shatterhand m-a informat că nu avem de ce ne teme de urma pe care a cercetat-o. A întârziat la întâlnire, întrucât pe drum a trebuit să ascundă bine o *bonanza.* A adus cu el doar câteva mostre.

— Mostre? Cât de mari... cât de mari? întrebă Redy, în timp ce ceilalţi, ascultau totul cu mare atenţie.

— Până la mărimea unui cartof măricel. Unele erau şi mai mari.

— Mii de trăsnete! Acolo se află adunate milioane, multe

milioane. Şi le-aţi lăsat să zacă acolo?

— De ce să fi luat aurul cu noi?

— De ce? De ce să-l fi luat cu voi? Auziţi, oameni buni, ăştia doi găsesc o *bonanza* uriaşă, şi omul mai întreabă de ce să fi luat aurul cu ei!

Răspunsul fu un murmur general de mirare. Se poate imagina cu câtă atenţie urmăriseră oamenii aceştia cuvintele apaşului. Nici nu le trecea prin minte să se îndoiască de adevărul celor spuse. La rândul meu, eram convins că nici acum nu minţea, pentru că în orice caz exista o *bonanza* bogată, dar ea nu se afla pe Squirrel Creek, ci cu totul în altă parte.

— De ce se miră aşa de tare omul alb? întrebă apaşul. Peste tot există filoane, de unde Winnetou şi Old Shatterhand îşi pot procura aur. Când au nevoie de aur, se duc la filonul cel mai apropiat în momentul acela. Acum tocmai mergeam sus la Squirrel Creek, să luăm câteva buzunare pline cu aur.

— Aha! Aţi vrut să aduceţi aur! Ne-am închipuit noi că ăsta e motivul, sau ceva asemănător, care va făcut să porniţi sus în munţi. Dar cum vine asta? Aţi spus că nu ştiţi unde se află *bonanza* aceea!

— Aşa e; fratele meu Old Shatterhand şi-a notat locul.

Iată, în sfârşit, ce a vrut să spună şi cum voia să mă salveze de la moarte. Dacă voiau *bonanza* aceea, a cărei poziţie numai eu o cunoşteam, trebuiau să-mi cruţe viaţa. Era destul de inteligent, ca să nu accentueze asupra acestor ultime cuvinte, pentru a nu se putea ghici adevărul. Faptul că-şi atinse scopul, se dovedi pe loc, pentru că Redy declară imediat:

— Este acelaşi lucru! Că locul este cunoscut de Winnetou sau Old Shatterhand, nu-i nici o deosebire, amândoi sunt prizonierii noştri. Dacă nu ne poate duce acolo Winnetou, o să ne călăuzească Old Shatterhand.

— Mister Redy, spui asta fără să mă întrebi şi pe mine?

zise Old Wabble. Eu cred că Old Shatterhand trebuie să moară chiar astăzi şi chiar aici, în valea asta!

— Trebuie? Nu, el trebuie să moară, acum însă o să rămână în viaţă şi o să ne conducă la *bonanza.*

— Nu admit aşa ceva!

— Eu cred că ţi-ai pierdut minţile, bătrâne Wabble. Vrei să renunţi la *bonanza? All devils!* Ai înnebunit dea binelea!

— Deloc. V-am angajat să mi-l prindeţi pe Old Shatterhand, pentru aceasta v-am dat sfatul să-l constrângeţi pe Winnetou să vă arate zăcământul de aur. Deci, *bonanza* v-ar aparţine vouă, nu şi mie. Aşa că, după ce am avut norocul să-l prind pe Old Shatterhand, nu vi-l mai dau pentru o treabă din care eu nu mă aleg cu nimic. Dacă nu-l omor chiar astăzi, o să fugă, o să evadeze!

Redy izbucni în hohote de râs şi exclamă

— Să evadeze, să evadeze de la noi! Aţi auzit, oameni buni, omul care e prins de noi să poată evada?

Se porniră cu toţii pe râs. Old Wabble însă strigă furios:

— Voi, care m-aţi făcut prost, aflaţi că voi sunteţi nişte proşti. Dacă vă închipuiţi că-l puteţi reţine pe acest individ, atunci îmi pare rău de voi! Ăsta, cu pumnii lui, rupe şi lanţuri de fier, şi dacă nu reuşeşte cu forţa, atunci se pune pe şiretlicuri, în care este cel mai mare maestru.

— Lanţuri de fier n-avem, şi nici nu ne trebuie. Mai bune sunt curelele de piele, cu mult mai bune. Şiretlicuri! Aş vrea să-l văd şi eu pe acela care scapă prin şiretlicuri din mâinile a douăzeci de oameni ca noi. Oricâtă viclenie ar folosi, îl păzesc patruzeci de ochi, şi ceea ce nu vede unul, vede celălalt. Cel mai viclean plan pe care l-ar încerca, ar fi descoperit de noi.

— E pur şi simplu caraghios ce închipuiţi sunt unii oameni! N-ai auzit de câte ori a fost luat prizonier de indieni şi că mereu le-a scăpat din mâini?

— Noi nu suntem indieni.

— Dar a scăpat şi din mâna unor albi! Vă spun, ceea ce n-

ar reuşi nimeni să facă, nemernicul ăsta ar face! Ăsta trebuie împuşcat imediat cel prinzi, căci altfel îţi fuge ca apa printre degete! Ştiu acest lucru, pentru că am fost mult timp împreună cu el!

— Faci din ţânţar armăsar. Repet încă o dată: aş vrea să văd omul care evadează de la mine, când e în mâinile mele! Rămâne cum am spus: ne va duce la *bonanza!*

— Iar eu nu admit!

Stăteau faţă în faţă, parcă gata să se încaiere; Old Wabble, cel care lua totul în zeflemea, care nega tot ce e sfânt, şi Redy, bestialul şef al bandei, care se învoise fără scrupule să mă prindă şi să mă predea ucigaşului. Era un moment captivant, atât de captivant încât am uitat o clipă că cearta se purta în jurul vieţii mele. Dar nu ajunseră la bătaie. Redy puse mâna pe umărul bătrânului Wabble şi-i zise pe un ton plin de ameninţări:

— Crezi, într-adevăr, că o să-ţi cer aprobarea?

— Sper. Sau vrei să mă înşeli în legătură cu Old Shatterhand şi să nu te ţii de cuvânt?

— Nu. Cuvântul e cuvânt. Ţi-am promis să-l prindem pe Old Shatterhand şi să ţi-l predăm. De prins, l-am prins şi poţi fi sigur că o să ţi-l predăm, dar nu astăzi!

— Dracu să te ia cu promisiunea dumitale cu tot! Tot n-o să-l poţi ţine!

— O să-l ţinem. Şi dacă cumva ai vrea să ne împiedici să-l luăm cu noi, atunci priveşte puţin în jur. Suntem douăzeci la număr!

— Da, desigur, pe asta te bazezi! strigă *cowboy*-ul furios. Cel mai bun lucru e să nu te întreb nimic şi să-i trag un glonte în cap. Cu asta toată cearta s-ar termina!

— Să nu cumva să faci una ca asta! Dacă îl împuşti pe Old Shatterhand sau îl răneşti cât de cât, în clipa următoare ai un glonte asigurat de la mine.

— Îndrăzneşti să mă ameninţi?

— Dacă îndrăznesc? în asta nu-l nici o îndrăzneală! Am pornit împreună cu dumneata şi vrem să fim tovarăşi buni. Dar e vorba de *bonanza,* care valorează milioane. Şi dacă ne faci să pierdem o asemenea cantitate de aur, nici pe dracu nu-l întreb în ce priveşte viaţa dumitale. Aşa, ca să ştii: Old Shatterhand merge cu noi, şi dacă îndrăzneşti numai să-l zgârii măcar, o să urci dumneata pe scara cerească pe care ai vrut să urce el!

— Mă ameninţi cu moartea? Asta e tovărăşia despre care vorbeşti?

— Da, asta e! Sau poate crezi că e un gest prietenesc să ne lipseşti de o *bonanza?*

— Ei bine, fie, trebuie să mă supun. Dar când dăm de *bonanza,* vreau şi eu o parte din ea; *it's clear?*

— *Well.* De acord! După cum vezi, noi avem intenţii bune faţă de dumneata!

— E şi firesc, pentru că dacă o să aveţi asemenea bulgări de aur, mie o să mi-o datoraţi, numai mie. De altfel, în ce-l priveşte pe Old Shatterhand, n-o să mă bizui pe voi, ci numai pe mine.

Întorcându-se către mine, continuă în batjocură:

— Am un mijloc minunat să te reţin de la evadare;

Arătă spre carabina „Henry”, apoi spre „doborâtorul de urşi”, şi adăugă:

— Sunt sigur că n-o să fugi fără aceste arme. Te cunosc şi ştiu că în nici un caz nu le părăseşti. O dată le-am avut în mână, din păcate doar pentru puţină vreme, dar acum sunt ale mele pentru totdeauna. Să nu-ţi faci iluzii că moartea e chiar atât de departe de dumneata. Sau eşti în relaţii atât de bune cu cerul, încât atunci când Cel de Sus o să aibă nevoie de dumneata, o să-ţi trimită un curier special, care să te invite cu tot respectul să treci în viaţa de apoi?

— Nu huli! Încă nu sunt gata să mor, pentru că mai am multe de făcuţi

— Oh! Şi-ţi închipui că drăguţul de Dumnezeu aşteaptă până îţi termini treburile? Înseamnă că e un Dumnezeu foarte înţelegător, n-am ce spune! Nu?

Nu-i răspunsei nimic. Lovindu-mă cu piciorul, zise:

— Ai să faci bine să vorbeşti, când te întreb! E o mare şi nemeritată cinste pentru dumneata că Old Wabble îţi vorbeşte. Când m-ai expediat fără armă şi fără cal de la Kih-pe-ta-kih, nu te-ai gândit probabil că o să te prind aşa de curând. M-am dus la osagi. Acolo am primit cal şi puşcă, dar oamenii ăia n-au avut spirit de iniţiativă. Numbeh-grondeh ăla, căruia i s-a încredinţat comanda, n-avea chef să te urmărească. Ba, pe deasupra, ca un caraghios ce e, a încetat orice luptă contra albilor şi s-a întors acasă cu războinicii săi. De aceea m-am dus la aceşti gentlemeni şi i-am angajat, desigur pe socoteala dumitale, precum ai auzit! Acum am din nou calul şi puşca mea şi pe deasupra şi armele dumitale. Acum nu mai valorezi nimic în ochii mei şi nu mai meriţi decât aceste lovituri de picior.

Îmi trase încă una cu piciorul, din toate puterile, apoi îl lovi şi pe Winnetou. Se pregătea să dea şi în Hammerdull, dar renunţă; grăsanul îi era indiferent. Când Old Wabble se pregătea să plece, Hammerdull îi zise, cu felul lui mucalit, de care nu se putea debarasa nici în cea mai primejdioasă situaţie:

— A fost norocul dumitale, prea stimate mister Wabble!

— Ce anume?

— Că ţi-ai retras piciorul.

— De ce?

— Pentru că sunt deosebit de sensibil, mai ales în ceea ce priveşte corpul meu.

Atunci îi trase şi lui una zdravănă cu piciorul. În ciuda faptului că era atât de corpolent, grăsanul era un flăcău foarte agil. Şi, ca şi noi, avea picioarele legate, iar mâinile prinse la spate. Hammerdull îşi îndoi genunchii lipindu-i de

burtă, se sprijini cu mâinile legate la spate de pământ şi, împins ca de un arc, se năpusti cu capul în burta lui Old Wabble. Şocul fu atât de puternic, încât Hammerdull căzu înapoi la locul său, dar bătrânul *cowboy*, în schimb, zbură de-andărătelea şi se prăbuşi drept pe foc. Cu toate că sări imediat în picioare, o clipă a fost de ajuns ca flăcările să-i răpească jumătate din coama lui albă şi să-i pârlească haina. În jur izbucni un râs general. Furios, Old Wabble îşi revărsă supărarea nu asupra lui Hammerdull, ci asupra celor din bandă, care râdeau de el. În timp ce dezlănţuia contra bandiţilor o morală belicoasă, grăsanul se adresă lui Pitt Holbers:

— Am făcut treabă bună, nu? Desigur că te-ai bucurat de ea, bătrâne Pitt?

— Hm, dacă crezi că i-ai jucat o festă bună, atunci ai dreptate, răspunse lunganul său prieten, în felul lui sec.

— Cum îşi închipuie omul acela că-mi poate da una cu piciorul, fără să mă apăr! Ce părere ai?

— Şi eu l-aş fi aruncat în foc, ca şi tine!

— În foc sau nu, e totuna, că oricum a zburat în el!

Abia acum se apropie Old Wabble de grăsan, ca să se răzbune. Redy, însă, îl opri, zicându-i:

— Lasă oamenii în pace şi atunci n-o să mai păţeşti nimic. Old Shatterhand îţi aparţine, ceilalţi însă sunt ai noştri şi nu vreau să fie maltrataţi fără rost.

— Ce uman ai devenit dintr-o dată! mârâi bătrânul.

— Spune-i cum doreşti. Oamenii aceştia trebuie să vină călare cu noi, şi nu pot târî după mine nişte oameni răniţi sau loviţi. De altfel, decât să ne certăm aici cu ei, avem lucruri mai bune de făcut, căci deocamdată nici nu ştim unde sunt caii. Căutaţi-i!

Caii fuseseră duşi şi priponiţi în afara *camp*-ului; au fost găsiţi imediat. În timp ce eu zăceam fără cunoştinţă, oamenii bandei mâncaseră, şi acum voiau să doarmă până dimineaţă.

Old Wabble avu o idee cât se poate de neplăcută pentru mine, şi anume de a se culca între mine şi Winnetou şi de a-mi lega braţul drept cu o curea de braţul lui. Luă această măsură de prevedere, ca să nici nu mă gândesc la evadare.

Şi totuşi mă gândeam la evadare şi încă cum! Pentru orice om, aproape că nu există situaţie atât de proastă şi fără de ieşire încât să nu se poată elibera, fie prin propriile eforturi, fie cu ajutor străin. Nici eu nu-mi pierdu-i cumpătul. Deocamdată, moartea imediată pe care mi-o hărăzise Old Wabble trecuse pe lângă mine. Până la Squirrel Creek aveam un drum lung. Nu se putea ivi un prilej de scăpare până acolo? De altfel nici nu trebuia să privesc aşa de departe, ci mai degrabă aproape de tot. Aveam o speranţă, o speranţă care purta un nume indian; şi anume Colma Puşi.

Dacă aş fi întrebat de ce n-am pomenit acest nume de când ne culcasem, aş răspunde: Colma Puşi nu mai era cu noi. Când m-am trezit din leşin şi m-am uitat în jur, am observat că misteriosul indian nu mai era cu noi. Unde se găsea?

La început a încolţit în mintea mea o bănuială urâtă; poate că era în legătură cu banda. Dar imediat a trebuit să resping aceste gânduri. Faima lui Colma Puşi făcea să pară imposibilă vreo legătură între el şi astfel da oameni.

A doua întrebare era: auzise oare când se apropiaseră bandiţii şi o şterseseră atât de repede, fără să ne anunţe? Nici de aşa ceva nu putea fi bănuit. Nu, pentru faptul că s-a îndepărtat exista probabil un alt motiv.

Fusese întrebat de Dick Hammerdull dacă vrea să vină cu noi şi răspunsese că o să se mai gândească. Calul lui nu era în *camp,* ci undeva în altă parte, şi când noi am adormit, el a plecat pe furiş, sau să-şi aducă aici calul, sau să nu se mai întoarcă deloc. Şi dacă a plecat pentru a nu se mai întoarce, ne-a părăsit fără să-şi la rămas bun, pentru a evita orice discuţie şi întrebări insistente. În timpul scurtului răgaz cât

stătuse cu noi arătase de câteva ori că nu-i place să fie iscodit.

Dacă plecase fără să se mai întoarcă, nu mai puteam aştepta nimic de la el. Dar dacă s-a dus doar ca să-şi la calul, asta a fost cu puţin timp înainte ca noi să fim atacaţi, iar când s-a înapoiat, auzind larma pe care e făceau, bandiţii, a trebuit să-şi dea seama imediat că s-a întâmplat ceva şi a trebuit să fie atent. După aceea, probabil că s-a furişat spre noi şi, descoperind schimbarea produsă, a ascultat tot ce s-a discutat. Iar dacă era omul pe care-l ştiam, după faima pe care o avea, eram convins că a luat hotărârea de a ne ajuta să scăpăm, cu atât mai mult cu cât fusese deosebit de bucuros că l-a întâlnit pe Winnetou şi manifestase un interes şi mai viu faţă de Apanatşca, chiar dacă acest interes era învăluit în mister. Persoanele pentru care ai sentimente atât de puternice nu le părăseşti în situaţii ca acelea în care ne aflam noi.

Dacă acest raţionament era bun, atunci Colma Puşi era pe aproape şi, îndată ce cei din bandă vor fi adormit, puteam să mă aştept la un semn de la el. De aceea era firesc să mă aflu într-o stare destul de încordată.

Mă bucuram dinainte că aceste aşteptări nu aveau să fie zadarnice. Cei doi paznici stăteau de o parte şi de alta a focului, întreţinându-l. După un timp, cel din partea opusă nouă se culcă într-o rână; probabil că era foarte obosit. Cel dinspre noi stătea cu spatele la mine, iar faptul că eram culcat la un loc cu Winnetou şi Old Wabble făcea să nu fiu văzut de celălalt. Era o împrejurare favorabilă, şi speram ca indianul să se folosească de ea. Prin vale trecu o pală de vânt, făcând ca tufişurile şi copacii să foşnească. Zgomotul pe care l-ar fi provocat un om apropiindu-se era acoperit de acest foşnet.

Ridicând din când în când capul, cercetam cercul celor adormiţi şi, după o jumătate de oră, eram convins că, în afară

de paznici, de Winnetou şi de mine, nimeni nu mai era treaz.

Tocmai mă gândeam: acum ar fi momentul cel mai nimerit să vină, în caz că voia s-o facă sau putea, când observai în partea dreaptă, în spatele meu, o foarte uşoară mişcare. Un cap se apropie de al meu: era cel pe care-l aşteptam.

— Old Shatterhand nu cumva să se mişte! îmi şopti el. Fratele meu s-a gândit la mine?

— Da, îi răspunsei la fel de încet.

— Colma Puşi voia, de fapt, să meargă la Winnetou, dar n-ar fi avut acoperire, de aceea m-am târât la Old Shatterhand, unde ne aflăm în spatele paznicilor. Fratele meu să-mi spună ce doreşte; sunt gata să-l ascult.

— Vrei să ne eliberezi?

— Da, de îndată ce Old Shatterhand o să hotărască; el o să ştie mai bine care este momentul cel mai potrivit.

— Aici nu se poate. Trebuie să avem posibilitatea ca, în acelaşi timp, să-i eliberăm pe toţi tovarăşii noştri. Dar fratele meu roşu o să vrea să ne urmeze?

— Cu plăcere. O să merg atâta timp şi atât de departe până când o să fiţi liberi.

— Ai auzit ce s-a discutat?

— Da. Colma Puşi a fost culcat dincolo de gard şi a auzit tot ce să vorbit. Albii vor să ajungă la *bonanza* de pe Squirrel Creek.

— Fratele meu cunoaşte Squirrel Creekul?

— Cunosc toate locurile de aici şi chiar şi cele cu mult mai depărtate.

— Există vreun loc pentru eliberarea noastră astă seară, în drum spre acest râu? Ar trebui să fie cu mult mai mulţi copaci sau tufişuri decât aici, unde paznicii ne pot cuprinde cu o singură privire şi unde cu mult mai greu am putea ajunge la ele.

— Colma Puşi cunoaşte un asemenea loc şi unde puteţi

ajunge tocmai la timpul potrivit, aşa că n-o să bată la ochi dacă vă opriţi acolo. Oamenii albi, însă, o să vrea să vă urmeze oriunde?

— Desigur. Se pare că ei nu cunosc regiunea aceasta şi sunt obligaţi să se lase conduşi de noi, dacă vor să ajungă la Squirrel Creek.

— Atunci, Old Shatterhand să pornească drept spre vest-sud-vest, şi dând de Rush Creek, să-l treacă în punctul unde dă de el. După aceea să meargă pe malul celălalt, unde se întâlneşte braţul nordic cu cel sudic al acestui râu. Pe urmă o luaţi în jurul ultimei cotituri a braţului sudic şi apoi drept spre vest-nord-vest, peste preria cu multe tufişuri, care urcă într-o uşoară pantă spre un deal stâncos, vizibil încă de departe, la poalele căruia se află mai multe izvoare. Pe dealul stâncos şi în jurul izvoarelor există mulţi copaci. Trebuie să poposiţi lângă izvorul cel mai nordic.

— Bine, am să găsesc acest izvor.

— Colma Puşi va veni şi el acolo. Old Shatterhand mai are să-mi spună ceva?

— Deocamdată nimic, pentru că nu ştiu precis cum se va prezenta diseară tabăra noastră. Să sperăm că ai să reuşeşti să te apropii, dar numai de Winnetou sau de mine, pentru că nici unul dintre ceilalţi nu au îndemânarea de a se folosi pe loc şi cu toată energia de ajutorul pe care ni-l vei da.

— Acum pot să mă retrag?

— Da. Şi îi mulţumesc fratelui meu roşu, Colma Puşi, şi îndată ce vom fi liberi, sunt gata ca, la nevoie, să-mi risc şi eu viaţa pentru el.

— Marele Manitu călăuzeşte minunat paşii copiilor săi, de aceea e posibil ca şi Colma Puşi să aibă vreodată nevoie de ajutorul lui Old Shatterhand şi Winnetou. Sunt prietenul vostru şi vreau să-mi fiţi fraţi.

Se retrase fără zgomot, aşa cum venise. De cealaltă parte a lui Old Wabble, îl auzii pe Winnetou tuşind uşor; voia să-mi

dea de înţeles că ştia de vizita lui Colma Puşi. Având simţuri atât de ascuţite, fireşte că nu se putea să-i scape acest lucru.

Eram amândoi mulţumiţi şi ştiam că situaţia de faţă n-are să dureze mult; puteam dormi liniştiţi. Până una alta, îmi trecură prin minte fel de fel de gânduri în legătură cu Colma Puşi. Vorbea englezeşte aproape curent; se folosise de expresiile ca vest-sud-vest şi nord-nord-vest, ceea ce nu mai auzisem la nici un indian. De unde avea această bogăţie de cuvinte, el care nu avea relaţii cu nimeni şi ducea o viaţă atât de retrasă, de singuratică? Avusese oare, cândva, legături mai strânse cu albii? Dacă da, fusese împins la izolarea în care trăia acum de unele experienţe destul de triste în legătură eu albii? Când m-am trezit dimineaţa, tâlharii erau ocupaţi cu împărţirea prăzii pe care o luaseră prin capturarea noastră, considerând firesc ca totul să fie al lor. Old Wabble luase lucrurile mele, Redy luase pentru el puşca de argint a lui Winnetou, fără să se gândească măcar că acest lucru l-ar putea trăda mai târziu, peste tot unde s-ar arăta, dovedindu-l tâlhar şi ucigaş sau cel puţin hoţ. Hotărî ca şi armăsarul Iltşi al apaşului să fie al lui şi îi dădu un sfat bun şi lui Old Wabble.

— Ia armăsarul lui Old Shatterhand, mister Cutter. Din asta îţi poţi da seama că nu-ţi vreau decât binele.

Old Wabble, însă, dădu din cap şi răspunse:

— Mulţumesc, n-am nevoie de el!

Ştia el ce ştia. Avusese prilejul să-l cunoască pe Hatatitla al meu.

— De ce nu-l vrei? întrebă mirat Redy. Eşti mai bun cunoscător de cai decât mine şi ar trebui să ştii că nici un cal nu poate fi comparat cu aceşti doi murgi.

— Asta ştiu şi eu, şi totuşi îl iau pe acesta.

Arătă spre calul lui Matto Şahco. Deci Redy numi pe altul ca să ia calul meu. La fel procedară şi cu ceilalţi cai ai noştri, care toţi erau mai buni decât cei ai bandiţilor, în afară de iapa lui Dick Hammerdull, pe care nimeni nu o voia.

Mă bucurăm dinainte, gândindu-mă la scena care avea să rezulte din împărţirea cailor, ştiind bine că armăsarii noştri nu vor suporta nici un străin în şa.

Ni se luară şi proviziile şi le împărţiră între ei, fireşte; primirăm şi noi câte ceva, dar foarte puţin. Caii fură adăpaţi, apoi urma să încălecăm şi să plecăm. Ne legară de gloabele lor, cu mâinile în faţă, ca să putem ţine dârlogii. După aceea fură aduşi caii luaţi pradă. Caii osagilor nu le puseră probleme celor care voiră să-i încalece. Mai rău era cu roibul lui Apanatşca: abia încalecă pe el călăreţul că o şi luă la fugă şi dură destul de mult până ce calul şi călăreţul se întoarseră. Apoi încalecă Redy pe Iltşi al lui Winnetou. Acesta îl suportă atât de liniştit, ca şi când ar fi fost cel mai blând cal de recrut sau de manej. Banditul tocmai voia să se aşeze mai comod în şa, când deodată zbură prin aer destul de departe şi, cam în acelaşi timp, alături se auzi un strigăt: Hatatitla al meu îl aranjase la fel de frumos şi de prompt pe individul care-l încălecase.

Cei doi se ridicară înjurând şi, spre mirarea lor, văzură că murgii noştri stăteau tot aşa de nemişcaţi, ca şi când nu s-ar fi întâmplat nimic, deci încălecară din nou, şi iar fură azvârliţi jos, pentru a doua oară şi în acelaşi timp. Făcură a treia încercare, cu acelaşi rezultat. Old Wabble urmărise totul chicotind pe înfundate; acum izbucni într-un hohot de râs şi-i strigă şefului:

— Ei, mister Redy, acum înţelegi de ce n-am vrut să-l iau pe acest drac negru? Murgii ăştia sunt dresaţi în aşa fel încât nici cel mai bun călăreţ din lume nu se poate ţine în şa pe ei măcar un minut.

— Şi de ce îmi spui acest lucru abia acum?

— Pentru că am vrut să am plăcerea să faci şi dumneata cunoştinţă cu pământul, măcar o dată. Te declari mulţumit?

— Dracu să te ia. Chiar pe nimeni nu suportă ei? Atunci ce facem?

— Dacă nu vrei ca pe drum să avem fel de fel de neplăceri, deocamdată urcă-i pe proprietarii lor de mai înainte pe ei. Mai târziu am mai putea încerca dacă ciorile astea pot fi îmblânzite sau nu.

Aşa se şi făcu. Primirăm caii noştri şi Apanatşca pe al lui şi apoi o pornirăm. În drum spre intrarea văii, Redy veni lângă mine şi-mi zise:

— Cred că nici nu vă trece prin minte să ne faceţi greutăţi şi astfel să vă complicaţi situaţia! Cunoaşteţi bine drumul?

— Da.

— Azi încotro o luăm?

— Spre un izvor, dincolo de Rush Creek.

Consideră că e ceva de la sine înţeles ca eu să fac pe călăuza, pentru că, după spusele apaşului, eu eram acela care memorasem locul *bonanzei.* Treaba îmi convenea. Voiam, totodată, să ştiu dacă aceşti declasaţi cunoşteau locurile de pe aici, de aceea mă interesai:

— Cunoaşteţi probabil regiunea spre Squirrel Creek?

— Nu.

— Poate o cunoaşte vreunul dintre oamenii dumneavoastră?

Era destul de prost ca să răspundă:

— Nici unul.

— Atunci n-are decât să vă arate drumul Winnetou.

— Dar el nu ştie exact unde se află aurul.

— Şi sunteţi chiar siguri că am să vi-l arăt? Tare ciudaţi mai sunteţi!

— Cum adică?

— Ce folos o să am dacă o să vă duc la aurul acela? Nici unul, absolut nici unul! S-a hotărât că trebuie să mor: atunci ce-mi pasă mie dacă o să aveţi *bonanza* aia sau nu? Sau poate credeţi că-mi face plăcere să vă fac pe toţi milionari, pentru că ne-aţi atacat şi jefuit şi pe deasupra să mai fiu şi ucis?

— Hm! mârâi el, fără să mai spună ceva.

— S-ar părea că nu v-aţi gândit deloc la asta.

— Fireşte că nu; dar trebuie să ţineţi seama şi de camarazii dumneavoastră. Dacă nu căpătăm *bonanza,* o să moară cu toţii!

— Ce mă priveşte pe mine, din moment ce şi eu trebuie să mor? Cine ţine seama de mine? Şi ce aş avea eu de câştigat din faptul că ceilalţi trăiesc, dacă eu o să fiu mort?

— *Chimner corner!*[1] Doar n-o să dovediţi atâta cruzime faţă de ei?

— Crud? Eu? Ştiţi că aveţi haz? Omul vorbeşte de cruzime şi el însuşi vrea să-i omoare, dacă nu capătă aurul!

Privi un timp în pământ, apoi zise:

— *Well,* să vorbim deschis unul cu altul! Chiar v-aţi gândit să ne tăinuiţi locul zăcământului? Asta ar însemna neapărat moartea camarazilor dumneavoastră şi ar fi şi spre paguba dumneavoastră.

— Cum adică şi a mea?

— Pentru că nu e deloc sigur că am să vă predau bătrânului Wabble.

— Aha! exclamai eu tărăgănat şi cu mirare.

— Da, confirmă el. Întâmplător se află acolo în faţă, aşa că nu poate auzi ce vorbim noi. Dacă ne duceţi la *bonanză* şi dacă e atât de bogată precum a descris-o Winnetou, sunt în stare să vă eliberez şi pe dumneavoastră, nu numai pe tovarăşii dumneavoastră.

— Adevărat? Îmi promiteţi acest lucru?

— Din păcate nu pot să promit sută la sută.

— Atunci toată vorbăria nu foloseşte mai nimic. Vreau să ştiu ce mă aşteaptă!

— Totuşi foloseşte la ceva! Depinde de cât de bogată e *bonanza.* Dacă o să fim mulţumiţi de ceea ce o să găsim acolo, o să fiţi şi dumneavoastră mulţumiţi de mine.

[1] Încurcată situaţie! (engl).

— Dar ce o să zică Old Wabble?

— Asta nu vă priveşte, lăsaţi-l pe mine! Dacă ar încerca să-mi facă necazuri, îl trimit pur şi simplu la dracu!

— Aşa ceva nu merge, dacă e şi el copărtaş la bonanza.

— Aiurea! N-aţi văzut că i-am spus-o doar ca să-l leg la ochi? Nu-s prost să-mi respect cuvântul pe care i l-am dat!

Şi totuşi era un prost. Dacă nu se ţinea de cuvânt faţă de Old Wabble, cum aş fi putut crede că o să respecte promisiunea făcută mie? Fireşte că nici nu-i trecea prin minte să mă elibereze, dacă ar fi reuşit să pună mâna pe *bonanza,* ba mai mult: deoarece nu trebuia să rămână martori în legătură cu atacul dat asupra noastră, nici însoţitorii mei nu puteau fi siguri de viaţa lor. Voia numai să-mi câştige bunăvoinţa, dar când ar fi pus mâna pe zăcământ, ce mai conta încă o încălcare de cuvânt şi o crimă în plus? Ceea ce mă revolta cel mai mult era tonul familiar cu care acest declasat mi se adresa.

— Ei, v-aţi mai gândit? mă întrebă el după un timp. Ce vreţi să faceţi?

— Să văd dacă o să vă ţineţi de cuvânt.

— Deci, o să-mi arătaţi zăcământul?

— Da.

— *Well.* Ceva mai bun nici n-aţi putea face. De altfel, chiar dacă nu mi-aş ţine cuvântul şi aţi fi un om mort, prea puţin v-ar păsa dacă aurul ar fi al nostru sau ar sta acolo în pământ.

Ce minunată şi mulţumitoare încheiere a discuţiei noastre! Da, fiind mort, putea să-mi fie indiferent! Din fericire, aveam marea satisfacţie să ştiu că la Squirrel Creek nu există nici un zăcământ de aur şi că nu eu, ci el o să fie cel păcălit.

Nu trecu mult timp de când Redy se depărtase, că avui prilejul să ascult o discuţie la fel de captivantă. În spatele meu călărea Dick Hammerdull şi Pitt Holbers cu unul dintre bandiţi, Paza şi ordinea nu erau prea severe, eram doar legaţi şi, după părerea acestor declasaţi, nu era posibil să fugim. De

aceea, puteam merge care cum voiam.

Cei doi „toşti” discutau cu însoţitorul lor, ceea ce înseamnă că Dick Hammerdull vorbea cu el, iar Pitt Holbers adăuga câte un cuvânt sec, când era întrebat. Atâta timp cât Redy călărise lângă mine, nu puteam să fiu atent la ceea ce se vorbea în spatele meu. Rămânând singur, îl auzii pe Dick spunând:

— Şi, într-adevăr, credeţi că ne aveţi în mod sigur în mâinile voastre?

— Da, răspunse banditul.

— Prostii! Am ieşit cu voi puţin la plimbare şi atâta tot.

— Păi, sunteţi legaţi!

— Asta spre plăcerea noastră!

— Mulţumesc de o asemenea plăcere. Pe deasupra mai sunteţi şi jefuiţi!

— Da, suntem jefuiţi! Ce trist! râse grăsanul.

Râse, pentru că, înainte de a pleca în Vest, el şi Pitt îşi cususeră banii în haine.

— Dacă aşa ceva ţi se pare comic, să ştii că ai umor, spuse banditul necăjit. În locul dumitale aş fi mai serios!

— Serios? Ce motiv aş avea să-mi pierd capul? Ne simţim atât de bine cum nu ne-am mai simţit niciodată.

Banditul scoase o înjurătură şi exclamă:

— Asta-i haz de necaz! Cred că ştii ce soartă vă aşteaptă?

— Nici în cea mai mică măsură! Despre ce soartă formidabilă e vorba?

— O să vi se stingă puţin lumina vieţii.

— *Pshaw!* Nu face nimic, absolut nimic, pentru că dacă o să ni se stingă lumina vieţii, o să ne-o aprindem pe urmă foarte frumos din nou!

— Eşti nebun, nebun de legat!

— Nebun! Ascultă, dacă dintre noi trei e cineva nebun, atunci dumneata eşti acela. E adevărat că sunt cam gras, dar o să mă strecor şi prin cel mai strâns nod făcut de voi. Pitt

Holbers, lunganul de faţă, nu poate fi reţinut nici pe-atât; cu nasul lui lung ajunge mult peste plasele şi gardurile voastre. De Winnetou şi Old Shatterhand nici nu mai vorbim. Îţi declar în mod solemn: o să ne luăm zborul de la voi, mai repede decât vă închipuiţi. Şi atunci veţi rămâne cu botul pe labe. Sau nu ne luăm zborul, ci mai bine, cu mult mai bine: întoarcem foaia şi vă prindem noi pe voi. Atunci puteţi să vă închideţi gurile la loc. Ar fi şi ruşinos să stăm la voi mai mult de o zi, iar constituţia mea delicată nici n-ar putea suporta. O s-o luăm din loc! Nu-i aşa, Pitt Holbers, *racoon* bătrân?

— Hm! mormăi lunganul. Dacă tu crezi că aşa o să facem, ai dreptate, dragă Dick. O s-o luăm din loc!

— Să vă luaţi tălpăşiţa? Să ne scăpaţi nouă din mână? râse banditul ironic. Eu vă spun că o să vă ţinem aşa de bine şi atât de strâns, precum întâmplător şi pe mine mă cheamă Holbers.

— Aha, te cheamă tot Holbers? Frumos nume. Şi tot Pitt?

— Nu. Prenumele meu e Hosea. Vă interesează?

— Hosea? Uff! Fireşte că ne interesează!

— Ai strigat „Uff”! Te-a durut cumva când ai auzit numele meu?

În loc să-i răspundă la întrebare, Dick se adresă lui Holbers:

— Ai auzit, Pitt Holbers, *racoon* bătrân, că omul acesta poartă frumosul şi piosul nume biblic de Hosea?

— Dacă tu crezi că am auzit, să ştii că-i adevărat, răspunse Pitt.

— Ce vor să însemne vorbele astea misterioase? întrebă tâlharul. Are vreo legătură cu numele meu sau cu mine?

— Se pare că da. Spune-mi, în familia dumitale mai există şi astfel de nume biblice?

— Mai este unul: Joel.

— Uff, încă unul dintre proroci! Se pare că ai avut un tată evlavios şi iubitor al Bibliei!

— Nu prea e cazul să credeţi aşa ceva. Era un om deştept, care nu se lăsa prostit de popi, iar eu îi semăn lui.

— Atunci înseamnă că mama dumitale a fost o femeie evlavioasă.

— Din păcate, da.

— De ce, din păcate?

— Pentru că, prin rugăciunile şi smiorcăielile ei, atât i-a amărât viaţa lui tata, încât s-a văzut nevoit să şi-o îndulcească cu *brandy.* Deoarece unui om deştept îi este imposibil să rabde mult timp lângă el o persoană bisericoasă, o lasă să stea acasă, iar el se duce la cârciumă. Ceva mai bun nu poate face.

— Aşa! Şi-a îndulcit viaţa până la devenit prea dulce?

— Da, până s-a săturat de ea şi, văzând într-o zi că are o funie în plus, care nu poate fi folosită la altceva, o agăţă de un cui, îi făcu un laţ şi-şi vârî capul în el, stând aşa, până ce-i tăiară funia.

Auzind acest individ vorbind cu atâta cinism de sinuciderea tatălui său, îmi trecură furnicături prin mâini, care, din păcate, erau legate. Hammerdull se feri să-şi arate nobila-i indignare, căci ar fi fost inutilă faţă de un atare om, şi să-i spună că şi cel mai decăzut indian s-ar ruşina să vorbească în felul acesta despre taică-său; el continuă să-şi urmărească scopul ascuns al acestei discuţii şi zise râzând:

— *Well!* Să revenim la mama dumitale, aş vrea să ştiu dacă, pe lângă faptul că era evlavioasă, nu avea şi alte însuşiri care ţi-au rămas în minte?

— Alte însuşiri? Nu înţeleg. La ce te referi?

— Ei, aşa în privinţa educaţiei. Oamenii credincioşi sunt, de obicei, severi.

— Ah, da! râse banditul, care nu bănuia unde voia Hammerdull să ajungă. Ceea ce spui, e, din păcate, adevărat. Dacă toate urmele vinete sau albastre s-ar mai afla pe spatele meu, ele ţi-ar putea dovedi acest lucru, iar eu, de

durere, n-aş putea sta pe cal.

— Aha, deci avea o metodă pedagogică foarte pătrunzătoare?

— Da, deseori trecea şi prin piele.

— Şi la Joel, fratele dumitale?

— Da.

— Mai trăieşte?

— Desigur, şi nici nu se gândeşte să moară.

— În prezent unde se află, cu amintirile acelea frumoase pe spate şi probabil si pe alte părţi ale trupului?

— E aici, cu noi. E acolo în faţă; cel care călăreşte lângă Redy, el e!

— *Good lack!* Deci ambii proroci sunt aici. Hosea şi Joel, amândoi. Ce zici de asta, Pitt Holbers, bătrân *racoon*?

— Nimic, răspunse lunganul şi mai scurt decât obişnuia el să răspundă.

— Dar ce aveţi cu mine şi cu fratele meu? se interesă banditul, începând să fie intrigat de discuţie.

— Probabil că ai să afli imediat. Spune-mi mai întâi cu ce s-a ocupat tatăl dumitale?

— Cu ce se poate ocupa un om care are atâtea motive de supărare din cauza soţiei?

— Asta vrea să însemne: cu toate şi cu nimic. Vreau să ştiu cu ce se ocupa în ziua când a găsit de cuviinţă că funia respectivă era de prisos?

— Întemeiase de curând o agenţie de căsătorii.

— Curios. A vrut, probabil, ca şi alţii să guste oleacă de necazuri? Poarte frumos că s-a gândit la binele obştesc.

— Da, intenţia a fost bună, rezultatul însă a fost prost. Până la urmă s-a întors, cu spatele la viaţa care nu i-a oferit nimic de mâncare.

— A avut un suflet fin, de gentleman de cea mai pură speţă. Dar dacă l-aş avea la îndemână, cred că spatele lui s-ar lăfăi foarte repede cu aceleaşi amintiri ca ale dumitale. Ce

porcărie! Să-ţi părăseşti în mod laş soţia şi copiii!

— De ce vorbeşti prostii? După ce n-a mai fost cu noi, am dus-o mult mai bine.

— Da, aşa e. Când bărbatul nu mai bea banii pe care îi câştigă soţia, atunci văduva şi copiii o duc mult mai bine!

— Ascultă! De unde ţi-a venit acest gând? În orice caz, mama era aceea care aducea banii în casă.

— Da, lucra ca un cal.

— De unde ştii?

— Atunci când soţul ei şi iubitul dumitale tată s-a spânzurat, trăiaţi în orăşelul Smithville din Tennessee?

— Aşa e. Dar de unde...

— Apoi ea a plecat cu copiii spre est, îl întrerupse Dick Hammerdull, netulburat.

— Şi asta-i adevărat. Dar, spune-mi odată...

— Mai aşteaptă. A muncit şi a câştigat, încât a putut să-şi crească şi un nepoţel, sărac ca vai de el, şi care a dispărut într-o frumoasă zi de vară. E aşa sau nu?

— Aşa e. Numai că nu înţeleg de unde ştii toate astea.

— Aţi avut si o soră? Ea unde este?

— A murit

— Deci dumneata, împreună cu stimatul proroc Joel, aţi fost singurii moştenitori după mamă?

— Moştenitori? Pe dracu. Doar câteva sute de dolari, nimic altceva. Ce puteam face cu ei altceva decât să-i bem?

— Well: se pare că amândoi semănaţi leit cu tatăl vostru! Iar eu vă spun: feriţi-vă de funia care lui i-a devenit atât de funestă! Ce părere ai, Pitt Holbers, bătrâne *racoon*, au să capete ceva?

— Hm, mormăi Pitt foarte prost dispus, o să fac cum vrei tu, dragă Dick.

— *Well,* atunci nu o să capete nimic. Eşti de acord?

— *Yes:* ăştia nu merită.

— Că merită sau nu, e totuna, dar ar fi pur şi simplu

scandalos, dacă ar fi să le dăm ceva!

— Ce secrete aveţi? De fapt de cine vorbiţi? se interesă banditul.

— Despre Hosea şi Joel, răspunse Hammerdull.

— Vasăzică despre mine şi frate-meu? Noi doi suntem aceia care ar trebui să capete ceva?

— Da.

— Ce anume să capete? Dracu să vă înţeleagă.

— *Pshaw!* Averea noastră! Am strâns multe mii de dolari, să şi le dăm cadou dumitale şi faimosului Joel. Acum însă am ajuns la concluzia că n-o să vă dăm nimic, absolut nimic, nici măcar un singur cent.

Fără să-mi întorc capul, îmi puteam închipui mutra mirată a banditului. Trecu câtva timp până ce l-am auzit întrebând:

— Trebuie... să căpătăm... averea noastră? Vă bateţi joc de mine?

— Nici nu ne gândim..

Probabil că-i cercetă îndelung cu privirea pe cei doi „toşti”, pentru că trecu din nou o pauză lungă, înainte de a-l auzi spunând cu mirare:

— Zău că nu ştiu ce să cred despre voi! Faceţi nişte mutre cât se poate de serioase, şi totuşi nu poate fi decât o glumă!

— Atunci o să te lămuresc. Ne-ai spus numele dumitale de familie.

— Da, Holbers!

— Şi prietenul meu se numeşte?

— La fel.

— Iar prenumele?

— După câte am auzit Pitt. Pitt Holbers. Dar este... aha, aha!

Se opri. Îl auzii şuierând printre dinţi, apoi continuă precipitat: Pitt! Pitt, Pitt, aşa îl chema şi pe băiatul, vărul ăla, pe care l-a luat mama la ea şi... *Thunderstorm! E* posibil? Oare găliganul ăsta lung cât o veşnicie să fie micuţul Pitt?

— El este. În sfârşit, ai nimerit cuiul în cap. Am avut nevoie de multă oboseală şi muncă până să înţelegi. N-ai de ce să te făleşti cu deşteptăciunea dumitale!

Trecând peste această jignire, banditul exclamă:

— Cum? E adevărat? Dumneata eşti prostul de Pitt, care de bunăvoie se lăsa mereu bătut de mama în locul nostru? Şi care, până la urmă, s-a săturat de astfel de lecţii şi a luat-o la sănătoasa?

Probabil că Pitt aprobase dând din cap, pentru că n-am auzit nici un cuvânt.

— Să înnebuneşti, nu alta! continuă vărul său. Iar acum te revăd ca prizonier!

— Pe care vrei să-l omori, adăugă Hammerdull.

— Să-l omor? Hm! Să nu mai vorbim acum de asta. Mai bine povesteşte-mi, Pitt, unde-ai fugit atunci şi ce-ai făcut în tot acest timp? Sunt tare curios să aflu!

Pitt tuşi de câteva ori, apoi spuse, nicidecum în felul lui sec în care altminteri obişnuia să vorbească:

— Vasăzică, atât de mult aţi decăzut! Aţi devenit nişte oameni care au aruncat cinstea şi renumele lor atât de departe, încât nu le-a fost ruşine să între în rândul bandiţilor! Din păcate, trebuie să recunosc că sunt fiul fratelui tatălui vostru; spre justificarea mea, pot să spun însa că n-am nici o vină pentru această rudenie. Pot spune chiar cu bucurie că împotriva voinţei mele sunt rudă cu voi.

— Oho! interveni supărat banditul. Ţi-e ruşine cu mine? Dar ţi-a fost oare ruşine să te laşi hrănit de noi?

— De voi? Am fost hrănit doar de mama voastră! Şi trebuia să trudesc din greu pentru ceea ce-mi dădea. În timp ce voi vă ţineaţi de pozne, eu munceam de-mi trosneau oasele şi mai încasam şi bătaia în locul vostru, ceea ce s-ar numi un fel de supliment la masă. Aşa că n-am de ce să vă mulţumesc. Am vrut totuşi să vă fac la amândoi o mare bucurie. Noi suntem *westman*-i şi n-avem nevoie de bani, de

aceea v-am căutat s-a vă dăm economiile noastre şi astfel să deveniţi bogaţi. Acum însă, după ce am văzut că sunteţi nişte bandiţi, nişte decăzuţi mizerabili, să mă ferească bunul Dumnezeu să vă dau pe mână atâta bănet, cu care putem face fericiţi oameni mai buni, mai merituoşi. Aici e pentru prima oară când ne revedem de când am fost copii, şi iată că suntem oameni care nu mai avem nimic comun. Doresc din toată inima să nu mai am niciodată supărarea şi jignirea de a ne reîntâlni!

Pitt Holbers, de obicei atât de zgârcit la vorbă, ţinuse această lungă cuvântare atât de curgător, că pur şi simplu mă uimise. Nici purtarea celui mai stilat gentleman n-ar fi putut fi mai bună decât a lui. Dick Hammerdull exprimă grabnic aceeaşi părere, fără a lăsa vreo pauză la mijloc:

— Aşa e, dragă Pitt, aşa e! Ai vorbit din adâncul sufletului. Cu banii noştri putem face fericiţi oameni mai buni.

Unui străin, banditul iar fi răspuns, probabil, altfel; acum, când ştia că Pitt îi e rudă, alese ironia în locul furiei şi spuse, râzând batjocoritor:

— Nu suntem deloc invidioşi pe acei oameni buni, mai buni decât noi, care urmează să primească banii voştri. N-avem nevoie de cei câţiva dolari pe care i-aţi agonisit cu chiu cu vai. Îndată ce o să găsim bonanza, o să avem milioane!

— Dacă o s-o găsiţi, chicoti Hammerdull. Îl văd pe Old Shatterhand cum indică cu degetul locul şi zice: aici sunt bulgări de aur, unul peste altul, unul mai mare decât celălalt. Fiţi atât de buni şi scoateţi-i. Nouă, ca nişte prizonieri prăpădiţi ce suntem, nici nu ne puteţi face un serviciu mai mare. Apoi ne împuşcaţi la grămadă, ca să nu putem trăda ceva; după aceea vă împachetaţi milionul, îl duceţi în est la o bancă şi trăiţi fericiţi din dobânzi ca bogătaşul din Evanghelie, comandându-vă zilnic prăjituri cu frişca pentru pliscurile voastre. Aşa îmi închipui eu lucrurile şi aşa o să se întâmple. Nu eşti de aceeaşi părere, Pitt Holbers, *racoon* bătrân?

— Da, mai ales chestia cu prăjiturile cu frişca ai nimerit-o bine, răspunse Pitt, din nou în felul lui sec.

— Ia nu mai trăncăniţi asemenea prostii! îi repezi Hosea pe cei doi prieteni. Numai supărarea şi invidia neputincioasă vă face să vorbiţi aşa! Ce mult aţi vrea să aveţi bonanza pentru voi!

— O, nici nu-ţi dai seama cu câtă plăcere v-o cedăm! Ne bucurăm dinainte ce ochi o să faceţi când o să ajungeţi la locul exact. În toată povestea asta, mă tem de un singur lucru.

— De ce anume?

— Că o să fiţi atât de încântaţi încât o să uitaţi să întindeţi mâna.

— Ei, numai pentru atâta nu-i nevoie să-ţi spargi capul cu gândurile. Acum însă trebuie să mă duc la frate-meu să-i spun că l-am găsit pe Pitt, pe vărul Pitt, care a luat-o atunci la sănătoasa!

Îşi îndemna calul şi, trecând pe lângă mine,se duse în faţă, în capul coloanei, unde se afla Joel, frăţiorul în ale mişeliei.

— Te-ai fi aşteptat la aşa ceva? îl auzii pe Hammerdull în spatele meu, întrebând.

— Nu! răspunse Pitt scurt.

— Frumoasă rudenie!

— Mare mândrie pe capul meu!

— Extrem de supărător!

— O, nu! Nu sunt supărat, pentru că îmi sunt indiferenţi.

— Nu la asta mă refer! Dar banii noştri? Acum cui să-i dăruim? Eu nu vreau să fiu bogat, să stau cocoţat pe sacul cu bani şi să-mi pierd somnul cel bun şi sănătos, de frică să nu mi-i fure cineva.

— Da, acum putem să ne batem iar capul cu ei!

— Să o luăm de la început, să ne gândim cui să dăm banii! Proastă, foarte proastă treabă!

Atunci îmi întorsei capul spre ei şi spusei:

— Nu vă mai faceţi griji de pomană!

Veniră imediat lângă mine, unul în dreapta, altul în stânga mea, şi grăsanul întrebă:

— Credeţi că ne facem griji degeaba? Ştiţi cumva pe cineva pe care l-am putea pricopsi?

— V-aş putea propune sute de inşi, dar nu la asta mă refer. Aveţi toţi banii?

— Din păcate, nu. Sunt la „general”, după cum ştiţi, mister Shatterhand.

— Atunci de ce vă faceţi griji de pe acum? Cine ştie dacă-l prindem!

— Ei, dacă sunteţi de faţă dumneavoastră şi Winnetou, e ca şi când l-am avea în mână. Aţi auzit ce am vorbit şi că i-am găsit pe verii lui Pitt?

— Da. Aţi fost foarte imprudenţi.

— Cum adică? Nu trebuia să spunem cine e Pitt Holbers?

— Ba da. Dar te-ai comportat ca şi când ai fi ştiut foarte precis că în curând o să fim liberi, ceea ce poate trezi uşor o bănuială şi ar putea să ne provoace greutăţi sau chiar să strice totul.

— Hm. E adevărat, dar să le fac indivizilor ăstora pe plac şi, din cauza tristeţii, să-mi las nasul să atârne până la oblâncul şeii? Doar şi dumneavoastră, când aţi vorbit cu Redy şi Old Wabble, v-aţi arătat la fel de încrezător!

— Dar nu într-un mod atât de bătător în ochi ca dumneata cu acest Hosea Holbers, care, din fericire, nu-i prea isteţ ca să devină bănuitor. Ironia dumitale în legătură, cu bulgării de aur era extrem de periculoasă pentru noi. Bandiţii ăştia trebuie să creadă, până în ultima clipă că eu cunosc locul acelei bonanza.

— Da, dar când o să vină această ultimă clipă?

— Poate chiar azi!

— Urra! E adevărat? În ce fel?

— Deocamdată nu ştiu precis. Colma Puşi, indianul, o să vină şi o să mă elibereze.

— Indianul! Se poate?

— Mi-a făgăduit. Ce o să fac când o să fiu liber, depinde de împrejurări. Diseară nu aveţi voie să adormiţi, trebuie să vă prefaceţi numai că dormiţi. Transmiteţi acest lucru de la om la om, tuturor camarazilor noştri. Nu vreau să vorbesc cu ci, să trezesc cumva vreo bănuială.

Ei nu ştiau că acel Colma Puşi se strecurase pe furiş până la mine şi de aceea mă întrebaseră de unde ştiu ca o să vină. Eu însă le cerui să rămână din nou în spatele meu şi să aştepte liniştiţi evenimentele. Era mai bine ca cei din bandă să mă vadă discutând cât mai puţin cu tovarăşii mei.

Fraţii Holbers îşi opriseră, caii, aşteptând pe Pitt şi Dick. Arătând către Pitt, Hosea zise:

— Iată-l pe verişorul cel mereu bătut, care acum face pe mândrul.

Joel aruncă o privire dispreţuitoare spre Pitt şi zise la rândul său:

— O să fie bucuros când o să-i permitem să vorbească cu noi! Vasăzică a vrut să ne dăruiască bani.

— Da. Chiar o adevărată avere!

— Ia te uită! El şi averea! Un şiretlic destul de prostesc! A vrut să ne momească. O să ne păzim şi n-o ne lăsăm prinşi de-o asemenea prostie. Hai, vino!

Îşi mânară caii în faţă. Dick Hammerdull glumi:

— Suntem, vasăzică, şi şireţi şi proşti. Pitt Holbers, *racoon* bătrân! Astea-s două însuşiri pe care le putem iarăşi împărţi între noi. Dacă îţi convine, eu iau asupra mea şiretenia; tu primeşti restul.

— Sunt de acord! Aşa trebuie să fie între prietenii înseamnă că fiecare la împrumutat celuilalt capitalul său!

— Mii de trăsnete! Răspunsul nu-i rău! Îţi mulţumesc!

— N-ai de ce! Cu plăcere!

6. Roluri schimbate

La un moment dat mă chemară în faţă, să mă plasez în frunte în calitate de călăuză a grupului. Până atunci, indicasem doar din când în când, cu câte un cuvânt strigat mai tare, direcţia în care trebuia mers. Înaintarăm destul de repede şi ajunserăm în apropierea locului unde se împreunau cele două braţe ale Rush Creekului. Regiunea fiind bogată în apă, preria era deseori întreruptă de pâlcuri mai mari sau mai mici de copaci şi de tufişuri. Deci, era necesar să mă aflu în faţă. Ca nu cumva să folosesc împrejurarea pentru a fugi, Redy şi Old Wabble mă luară între ei. Înaintea noastră apăru un grup de copaci, când Old Wabble îşi întinse mâna şi exclamă:

— *All devils!* Cine vine acolo? Băieţi, fiţi atenţi! Ţineţi prizonierii strânşi laolaltă, căci cel care vine o să facă totul ca să-i scape!

— Cine-i? întrebă Redy.

— Un bun prieten al lui Winnetou şi al lui Old Shatterhand. Îl cheamă Old Surehand. Cel puţin mi se pare că e el.

Din spatele pădurii apăru un călăreţ, venind în plin galop spre noi. Era încă departe, faţa nu i-o puteam recunoaşte, dar văzurăm că părul său lung îi flutura pe spate ca un voal. Fireşte, acest lucru îi dădea o mare asemănare cu Old Surehand, dar eu observai imediat că nu avea statura impunătoare, puternică a acestuia. Nu era Old Surehand, era Colma Puşi, care venea în întâmpinarea noastră. Voia să ne arate că e la post.

La început, se comportă ca şi când nu ne-ar fi văzut. Deodată îşi opri calul şi se uita la noi. Pe urmă se prefăcu că vrea s-o ia într-o parte, apoi iar coti spre noi şi aşteptă să înaintăm. Apropiindu-ne suficient ca să-i putem recunoaşte

faţa, Old Wabble spuse vădit uşurat:

— Nu este Old Surehand, ci un indian. E bine. Oare cărei hoarde i-o fi aparţinând?

— Proastă întâlnire, fu de părere Redy.

— De ce? E cu mult mai bine decât să fi fost un alb. Însă n-are ce căuta tocmai pe drumul nostru, *it's clear!* Trebuie să-l luăm tare, ca nu cumva să-i treacă prin minte să ne spioneze.

Ajungând lângă el, ne oprirăm. Indianul salută cu o mişcare mândră a mâinii şi întrebă:

— Poate fraţii mei au văzut un războinic roşu care ducea o şa şi îşi căuta calul care i-a fugit azi-noapte?

Redy şi Old Wabble izbucniră într-un hohot de râs, iar primul răspunse:

— Un războinic care ducea o şa? Grozav războinic!

— De ce râde fratele meu alb? întrebă serios şi mirat indianul, pe care bandiţii nu-l cunoşteau. Dacă un cal a fugit, trebuie căutat!

— Foarte adevărat. Dar cine lasă să-i scape calul şi pe urmă umblă după el cu şaua, nu poate fi un războinic renumit. E cumva un prieten de-al tău?

— Da.

— Mai ai şi alţi tovarăşi?

— Nu. Noaptea, în timp ce dormeam, calul şi-a rupt funia cu care era priponit şi azi dimineaţă nu l-am mai găsit. Am plecat să-l căutăm, acum însă nu găsesc nici calul şi nu-l mai găsesc nici pe el.

— Nici calul şi nici pe el! Veselă întâmplare! Se pare că sunteţi doi oameni foarte pricepuţi, cărora trebuie să le dai tot respectul. Din ce trib faceţi parte?

— Din nici unul.

— Vasăzică sunteţi nişte izgoniţi! Ei bine, eu vreau fiu bun şi să te ajut. Da, l-am văzut.

— Unde?

— Cam la două mile în urmă. Trebuie să mergi doar e urmele noastre. Ne-a întrebat de tine.

— Ce cuvinte a spus războinicul?

— Foarte frumoase, pline de stimă, de care poţi să fi mândru. A întrebat dacă n-am găsit câinele roşu care pute şi pe care păduchii îl gonesc prin prerie.

— Fratele meu alb la înţeles greşit pe acel războinic.

— Hm! Zău? Şi cum crezi că a zis?

— Dacă feţele palide n-au văzut câinele pe care păduchii care put îl gonesc prin prerie. Astea trebuie să fi fost cuvintele, iar câinele o să găsească păduchii. Cu o zvâcnitură îşi săltă calul în două picioare, apoi îl îndemnă cu o uşoară apăsare a pulpelor, şi calul zbură într-un semicerc larg, ducându-l apoi într-un galop elegant pe urmele noastre, aşa cum i se spusese. Toţi se uitară după el, în timp ce el nu-şi întoarse capul nici măcar o singură dată. Redy zise mârâind:

— Dracu' să-l ia de lichea roşie! Oare ce a vrut să zică! Dumneata ai înţeles răstălmăcirea cuvintelor lui, Mister Cutter?

— Nu, răspunse bătrânul Wabble. Vorbărie de indian! A vrut să spună nici el nu ştie ce.

— *Well!* O să facă cele două mile, şi n-are decât să caute mai departe. O bandă de mizerabili, care decade tot mai mult!

După acest scurt intermezzo, plecarăm mai departe. Bandiţii nu erau *westman*-i, dar cum de putea Old Wabble să considere cuvintele indianului ca fiind fără sens? Mie, în locul lui, în orice caz, mi-ar fi dat de bănuit şi în mod sigur că l-aş fi urmărit pentru a vedea ce face. Cine nu ia astfel de răspunsuri ca avertisment, acela nu e pregătit să facă faţă pericolelor Vestului Sălbatic.

Nu merserăm multă vreme, când avurăm o nouă întâlnire, una chiar foarte importantă pentru noi, la care nici unul dintre noi nu se aştepta, cel puţin nu atunci.

Tocmai treceam pe lângă o fâşie îngustă de tufişuri, întinzându-se ca o panglică şerpuitoare peste savană, şi ajunseserăm la capătul ei, când zărirăm doi călăreţi cu un cal de povară, care, venind dinspre dreapta, trebuiau să se întâlnească cu noi. Întrucât şi ei ne văzuseră, nu mai putea fi vorba de a ne ascunde, nici noi de ei, nici ei de noi. Deci, ne continuarăm drumul şi văzurăm că unul dintre călăreţi îşi luă arma în mână, aşa cum se întâmplă întotdeauna când e vorba de o întâlnire cu străini.

Când ajunserăm la vreo trei sute de paşi de ei, se opriră, probabil cu intenţia de a ne lăsa să trecem, fără ca grupul nostru să le poată vorbi. Old Wabble însă spuse:

— Ăştia nu vor să ştie de noi; hai să mergem direct la ei!

Aşa şi făcurăm. Înaintasem doar jumătate din distanţa care ne despărţea, când în spatele meu auzii câteva exclamaţii:

— Uff! Uff! se auzi glasul lui Matto Şahco.

— Uff! exclamă şi Apanatşca o singură dată, dar cu atât mai expresiv.

Trebuie să fi fost tare surprins.

Atunci privii şi eu mai atent decât până atunci şi m-am mirat la fel de tare ca şi ceilalţi doi, deoarece călăreţul cu arma în mână era vraciul cel alb, de la comanşii naiini, mult discutatul Tibo-taca al nostru, iar celălalt călăreţ nu putea fi decât squaw-a lui roşie, misterioasa Tibo-vete. Un cal de povară avuseseră cu ei şi la ferma lui Harbour.

Văzând că nu trecem mai departe şi că ne-am îndreptat spre ei, vraciul începu să se neliniştească, dar, numai, pentru câteva clipe. Apoi o porni în goană spre noi, gesticulând cu mâna ridicată deasupra capului şi strigând:

— Old Wabble, Old Wabble! Welcome! Dacă dumneavoastră sunteţi, atunci n-am de ce să mă tem, mister Cutter!

— Cinei individul? întrebă bătrânul *cowboy*. Eu nu-l

cunosc.

— Nici eu, răspunse Redy.

— O să vedem când o să ajungem la el.

Old Wabble era uşor de recunoscut, de departe chiar, datorită staturii sale extrem de înalte şi slabe şi mai ales datorită părului, său alb, care îi flutura pe spate, chiar dacă, înainte cu o zi, pierduse jumătate din el în foc. Când ne apropiarăm, ne recunoscu şi pe noi. La început nu ştia ce să facă, s-o ia la goană sau să rămână pe loc, dar când văzu că suntem legaţi, pur şi simplu chiui de bucurie.

— Old Shatterhand, Winnetou, Matto Şahco şi.... şi..., nu voia să pronunţe numele presupusului său fiu... şi fârtaţii lor, sunt cu mâinile legate. E un eveniment formidabil, mister Cutter! Cum aţi reuşit să faceţi acest lucru? Cum s-a întâmplat?

Ajunsesem lângă el, când Old Wabble întrebă:

— De fapt, cine sunteţi, *sir?* Mă cunoaşteţi? Şi mie mi se pare că v-aş cunoaşte, dar nu-mi amintesc de unde?

— Gândiţi-vă la Llano Estacado

— Unde, când şi cum aţi fost acolo?

— Când am fost prizonierii apaşilor.

— Când spuneţi „am fost”, la cine vă referiţi?

— La noi, comanşii.

— Ce? Cum? Faceţi parte din tribul comanşilor?

— Atunci, da, eram, acum nu mai sunt.

— Şi adineauri spuneaţi că nu mai aveţi de ce vă teme!

— Foarte adevărat. E imposibil să fiţi prieten cu duşmanii mei, pentru că atunci i-aţi furat armele lui Winnetou şi Old Shatterhand şi aţi fost prietenul „generalului”. Iar la ferma lui Harbour am mai aflat că aţi avut o ciocnire destul de urâtă cu Winnetou şi cu Old Shatterhand. De aceea sunt atât de bucuros că v-am întâlnit când nu mă aşteptam.

— *Well!* Toate-s bune, dar....

— Ia amintiţi-vă, îl întrerupse fostul comanş. Ca indian,

eram desigur vopsit cu roşu şi aşa...

— *All devils!* Vopsit cu roşu? Acum îmi amintesc. Sunteţi probabil vraciul comanşilor de atunci!

— Da, într-adevăr, eu sunt!

— E posibil? Un vraci, care, după cum văd, de fapt e un alb. Interesant! Foarte interesant! Trebuie să-mi povestiţi cum s-a întâmplat. E o aventură cum rar se întâmplă. O să facem aici un popas.

— Mulţumesc, mister Cutter, mulţumesc mult! Nu pot zăbovi, trebuie să plec, dar sper să ne revedem. Ţin să vă spun că astăzi e cea mai fericită zi din viaţa mea, pentru că văd că aţi pus mâna pe oamenii care, dacă ar depinde de mine, i-aş lichida pe loc. Ţineţi-i bine, să nu vă scape!

În timpul acestui schimb de cuvinte, îl cercetai pe cel de-al doilea călăreţ. Era acea *squaw*-ă, dar fără vălul sub care-şi ascundea faţa la ferma lui Harbour. Era îmbrăcată bărbăteşte şi totuşi ea era. Aceeaşi statură înaltă, lată în spate, pe care o întâlnisem atunci în Caam-culano. Cu faţa aceea de culoare închisă, brăzdată de riduri şi suptă, cu trăsături aproape caucaziene, cu aceiaşi ochi trişti, cu privire aproape fixă, pe care, de cum i-am văzut, a trebuit să mă gândesc la o casă nebuni. Se ţinea bine pe cal, cu siguranţă, bărbăteşte, ca o călăreaţă versată. Îşi mână calul spre noi. Făcurăm neintenţionat un semicerc în jurul vraciului, la al cărui capăt ajunse şi ea o dată cu ultimul cuvânt al soţului ei. Acolo se opri, fără a scoate un cuvânt, privind în gol. Mă uitai la Apanatşca. Stătea pe cal, nemişcat, ca o statuie. Pentru el, parcă nu mai exista nimeni în afară de ea, pe care o considerase până acum mama lui. Totuşi nu făcu nici cea mai mică mişcare să se apropie de ea.

Vraciul observase cu vădită jenă apropierea soţiei sale, dar îl linişti completa ei indiferenţă. Se întoarse din nou spre Old Wabble.

— V-am mai spus, mister Cutter, trebuie să plec, dar când

o să ne revedem o să aflaţi de ce mă bucur atât de mult că i-aţi prins pe aceşti indivizi. Ce o să se întâmple cu ei?

— Depinde, răspunse bătrânul. Vă cunosc prea puţin ca să vă pot răspunde la această întrebare.

— *Well.* Sunt şi aşa destul de mulţumit şi cred că nu o să vă faceţi prea multă bătaie de cap din cauza lor. Vă spun că merită moartea, numai moartea. Nu puteţi să faceţi un păcat mai mare decât să-i lăsaţi în viaţă.

Faptul că îi văd aici legaţi valorează cât zece ani din viaţa mea. Ce bucurie pentru mine! Pot să mă uit puţin mai îndeaproape la ei, mister Cutter?

— De ce nu? Uitaţi-vă la ei cât poftiţi şi cum vă place!

Vraciul se apropie de osag, îi râse în faţă şi-i zise:

— Iată-l pe Matto Şahco, care atâţia ani a încercat să mă descopere, dar fără succes! Sărmanul de tine! Tu să prinzi nişte oameni cum am fost şi mai suntem noi doi! La aşa ceva nu-ţi ajunge bietul tău creier! Atunci ţi-am jucat o festă straşnică, nu? Probabil că nimeni n-a reuşit să cumpere atât de multe şi pe deasupra atât de ieftine piei!

Căpetenia nu răspunse nimic, doar muşchii braţelor i se încordară şi ochii îl priviră ameninţători pe duşmanul său.

— Probabil că ai vrea să mă sugrumi, râse acesta. N-ai decât să te sugrumi singur!

După aceea se adresă lui Trescow:

— Probabil că acesta e faimosul poliţist, despre care mi-a spus *cowboy*-ul că s-ar afla în casă? Ce nătărău! De fapt, ce anume adulmeci? Faci o treabă caraghioasă şi zadarnică. Doar câteva săptămâni şi totul va fi prescris. De aceea ne şi întoarcem. Nu ţi-ai dat seama?

— Las' să treacă aceste săptămâni, răspunse Trescow. O să ieşiţi prea devreme la suprafaţă, monsieur Thibaut.

— *Milles tonnerres*[1]*!* Cunoşti numele meu? A devenit poliţia aşa, deodată, atât de perspicace? Vă felicit, *sir!*

---

[1] Mii de trăsnete! (fr.).

Apoi trecu la Apanatşca; îi aruncă un scurt *tsari*[2] şi ie apropie de Winnetou.

— Asta-i căpetenia apaşilor, în general, cea mai vestită dintre toate căpeteniile, spuse el cu glas batjocoritor. Nici n-ai crede ce poate ieşi dintr-un asemenea pui de căţea! Ne cunoaştem, nu-i aşa? Sper că de data asta te afli în drum spre veşnicele plaiuri ale vânătoarei! De nu, fereşte-te de mine, că de te întâlnesc, îţi trec un glonte prin cap, în aşa fel încât soarele să aibă posibilitatea să-ţi lumineze creierul din două părţi.

Winnetou privi într-o parte şi nici o trăsătură a feţei nu i se mişcă. Vraciul folosi prilejul ce i se oferi şi se îndreptă spre mine. Ca alb, nu eram obligat să păstrez indiferenţa stoică a lui Winnetou. Mândria mă putea determina să mă uit de sus la vrăjitorul şi scamatorul de odinioară, dar înţelepciunea îmi impunea o altă comportare: trebuia să-l fac să scape anumite cuvinte necontrolate. De aceea, când se apropie de mine, îmi întoarsei faţa spre el şi-i spusei cu veselie:

— Probabil că acum vin eu la rând, în faţa vestitului Tibo-taca? După cum vezi, stau aici, legat. Ai prilejul să te distrezi după pofta inimii, aşa că dă-i drumul!

— *Diable!* se stropşi el la mine, furios. Omul acesta nici nu aşteaptă să-i vorbesc eu întâi! Asemenea obrăznicie nu are asemănare! Da, am să-ţi vorbesc, ticălosule, şi foarte temeinic. Îmi pare bine că te văd în situaţia în care te afli acum!

— *Well!* Sunt gata să te ascult, dar înainte de a începe, spre binele dumitale, aş vrea să-ţi dau un sfat bine intenţionat.

— Un sfat? Care anume? Dă-i drumul!

— Să nu fii prea imprudent când vorbeşti cu mine! Ştii probabil, mai dinainte, că am toanele mele!

— Da, le ai, dar în curând o să ţi le scoată cineva din cap.

---

[2] Câine.

De fapt, de obicei, nu prea îţi place să vorbeşti mult.

— Oh, îmi place să conversez, dar nu cu tâmpiţi, care nu sunt în stare să scoată decât un bâlbâit prostesc.

— Şi asta mi-o spui mie, nemernicule? Crezi că dacă glontele meu a greşit o dată n-o să te nimerească niciodată?

Îşi îndreptă arma spre mine, ridicând cocoşul. Într-o clipă Redy veni lângă el, îi dădu arma la o parte şi-l preveni:

— Puneţi puşca la loc, *sir,* că altfel intervin eu! Cine îl răneşte pe Old Shatterhand, primeşte de la mine un glonte!

— De la dumneavoastră? Aha! Şi cine sunteţi, mă rog?

— Mă cheamă Redy şi sunt conducătorul acestui grup.

— Dumneavoastră? Credeam că-i Old Wabble!

— Eu sunt, şi cu asta ajunge!

— Atunci, scuzaţi-mă, *sir!* n-am ştiut. Dar trebuie să te laşi jignit fără să te împotriveşti?

— Eu cred că da! Mister Cutter va permis, fără aprobarea mea, să vorbiţi tot ce vreţi cu aceşti oameni, şi până acum am admis totul. Dacă ei nu vor să se lase şi răspund la politeţea dumneavoastră, singur sunteţi de vină. Dar nu permit să vă atingeţi de el sau să-i răniţi cumva!

— Dar pot vorbi mai departe cu omul acesta?

— N-am nimic împotrivă.

— Şi nici eu, am adăugat la rândul meu. O conversaţie cu un hâtru indian e, întotdeauna, înveselitoare. Teribil mă amuză acest măscărici bătrân!

Ridică mâna, apoi o strânse pumn şi o laşă iarăşi să cadă, spunând cu trufie:

— *Pshaw!* N-o să reuşeşti să mă scoţi din săritei De n-ai fi prizonier şi te-aş întâlni în preerie! Ţi-aş da o răsplată pentru vizita aia din Caam-culano, care ţi-ar întrece toate aşteptările.

— Da, se pare că vizita aceea depăşeşte toată capacitatea ta de înţelegere. Ai putea face ceva asemănător? N-aş vrea să te supăr, prea stimabile, dar cine nu are din naştere, acela nu are, şi cred că sub pălăria ta nu prea e suficient creier

pentru aşa ceva!

— Ei, drăcie! scrâşni el. Să fiu obligat să înghit toate astea! Dacă aş putea şi aş avea voie să fac ce vreau.

— Da, da, totdeauna îţi lipseşte câte ceva! Nici măcar pe Vava Derric nu l-ai putut înlătura singur!

Îşi holbă ochii, de parcă ar fi vrut să vadă prin mine şi, când observă că eu continui să zâmbesc indiferenţi exclamă:

— Ce ţi-a îndrugat atunci blestematul ăla, tânărul Bender?

— Aha, Bender! Numele acesta începe cu B. Imediat m-am gândit la literele J.B. şi E.B. de la mormântul lui Padre Diterico care fusese asasinat. Dar la cine se referea când spunea numele de Bender? Desigur că nu-l puteam întrebă direct. Încercai într-o altă formă, spunând foarte repede fără ca el să aibă timp să reflecteze:

— Atunci? Când asta?

— Când era în Llano Estacado şi când cu propriul său fra...

Deodată se opri speriat. Într-un răstimp mai puţin de o clipă, atât cât mintea omenească poate să perceapă, îmi trecu un gând fulgerător şi continuai la fel de repede fraza începută de el:

... cu propriul său frate a fost nevoit să lupte? *Pshaw!* Ceea ce mi-ai spus, atunci, ştiam de mult, ştiam chiar mai bine decât el însuşi. Avusesem prilejul să cercetez ce s-a întâmplat cu Padre Diterico cu mult înainte!

— Di... te... ri.... ? spuse el tărăgănat, şi speriat.

— Da, dacă nu-ţi place să pronunţi acest nume putem să-i spunem Ik-veh-tsi-pa după cum era numit în patria sa, la indienii moqui.

La început nu putu să scoată un cuvânt; faţa i se crispă; înghiţi de câteva ori în sec, ca unul căruia i s-a oprit o bucată prea mare în gât. Apoi strigă răguşit:

— Iar mai dus de nas, aşa cum i-ai păcălit atunci pe toţi. Trebuie, trebuie neapărat să fi făcut inofensiv! Ţine drept răsplată!

Din nou ridică arma, cocoşul ţăcăni şi...

Redy îşi mână calul spre noi, dar dacă nu m-aş fi ajutat singur, ar fi sosit prea târziu ca să mă salveze de glontele acestui turbat. M-am aplecat, pentru a putea prinde, cu mâinile legate la încheieturi, foarte strâns frâul, am înfipt călcâiele în burta calului şi am strigat:

— *Tşah, Hatatitla, tşah!*[1]

Aceste cuvinte, pe care murgul meu le ştia foarte bine, urmau să anihileze dezavantajul că eram legat. Armăsarul se ghemui ca o pisică şi dintr-o săritură mă duse atât de aproape de Thibaut, încât cei doi cai se frecară unul de altul. Cu toata forţa dezlănţuită de această săritură, piciorul meu se lovi de al celuilalt şi, lăsând frâiele din mână, în mijlocul săriturii, îl izbii cu pumnii legaţi unul de altul cu atâta putere, încât chiar în clipa în care a tras cu arma, fu smuls şi aruncat jos din şa, hăt departe.

În momentul acela nimeni dintre cei de faţă, în afară de Winnetou şi de femeia nebună, nu se putu abţine să nu scoată strigăte de spaimă, surprindere sau admiraţie. Minunatul meu armăsar făcuse numai o săritură, nici un pas mai mult, apoi rămăsese atât de liniştit, de parcă era turnat în bronz. Mă întoarsei spre vraci. Se ridică cu greu şi-şi luă arma pe care o scăpase jos. Ochii ii scânteiau de furie. Redy îi luă puşca din mână şi-i spuse supărat:

— Am să ţin arma până ce plecaţi, *sir,* altfel puteţi provoca vreo nenorocire! V-am spus că nu permit să comiteţi vreo violenţă faţă de Old Shatterhand!

— Lăsaţi-l, puteţi să-l lăsaţi! zisei eu. De altfel, l-am prevenit să se ferească. Omul ăsta este, într-adevăr, un tâmpit iremediabil!...

Tremurând de furie, acesta zise, gâfâind:

— O să-l omorâţi, mister Redy? O să-l omorâţi?

— Da, aprobă acesta. Viaţa lui a fost încredinţată lui Old

---

[1] Sus, Fulger, sus! (lb. apaşă).

Wabble.

— Mulţumescu-ţi ţie, Doamne! Altfel l-aş fi împuşcat, imediat ce mi-aţi fi înapoiat puşca, chiar cu riscul de a fi eu împuşcat pe urmă de dumneavoastră. Nici nu vă vine să credeţi că acest ticălos este cel mai mare dintre toţi dracii! În comparaţie cu el, Winnetou e un înger! De aceea, împuşcaţi-l, împuşcaţi-l neapărat!

— În această privinţă, puteţi fi sigur că dorinţa dumneavoastră va fi împlinită! îl asigură Old Wabble, El sau eu! Dintre noi doi, numai unul are loc pe acest pământ, şi întrucât eu sunt acela, el o să fie cel care o să dispară. Jur pe toate mormintele posibile.

Între timp, femeia indiancă, fără să se lase tulburată de ceva, nici măcar de focul de armă, îşi mână calul lângă un tufiş, rupse câteva crenguţe, le împleti sub formă de coroniţă şi şi-o puse apoi pe cap. La întoarcere, îşi îndreptă calul spre primul bandit aflat în calea ei şi, arătând spre coroniţă, zise:

— Vezi, ăsta e *myrtle-wreath*-ul meu. Acest *myrtle-wreath* mi l-a aşezat Vava Derric pe cap!

Atunci fostul comanş uită de mine şi dădu fuga la ea, de teamă ca prin vorbele ei să nu trădeze vreuna din tainele lui. Ameninţând-o cu pumnul, îi strigă:

— Taci, nebun-o! Termină cu prostiile tale! Şi, întorcându-se spre bandiţi, le explică: ştiţi, femeia este nebună şi vorbeşte multe lucruri în stare să te zăpăcească.

Cu ei îşi atinse scopul, dar imediat trebuia să-şi îndrepte atenţia către altcineva, şi anume spre Apanatşca. Aşa cum am mai spus, acesta rămăsese până atunci nemişcat ca o statuie. Auzind-o vorbind, se duse la *squaw*-ă şi o întrebă:

— *Pia*[1] mă cunoaşte azi? Sunt ochii ei deschişi pentru fiul ei?

Femeia se uită la el zâmbind trist şi se mulţumi doar să dea din cap. Cu toate astea, Tibo-taca se repezi la Apanatşca

[1] Mama mea (În limba comanşilor).

şi strigă la el:

— Tacă-ţi gura! Ce ai de vorbit cu ea?

— E mama mea, răspunse Apanatşca liniştit.

— Acum nu mai e! Ea e o naiină, iar tu a trebuit să-ţi părăseşti tribul. Acum nu mai aveţi nimic unul cu altul!

— Sunt căpetenia comanşilor şi nu permit să-mi comande un alb care a înşelat-o şi m-a înşelat. Am să vorbesc cu ea!

— Iar eu sunt soţul ei şi nu te las să vorbeşti cu ea!

— Împiedică-mă, dacă poţi!

Tibo-taca nu îndrăzni să se atingă de Apanatşca, cu toate că acesta era legat, dar se adresă lui Old Wabble:

— Mister Cutţer, ajutaţi-mă! Dumneavoastră sunteţi omul în care am încredere. El, fostul meu fiu adoptiv, e de vină că soţia mea a înnebunit. Ori de câte ori îl vede, e şi mai rău cu ea. Să o lase în pace. Deci, *sir,* ajutaţi-mă!

Old Wabble, fiind probabil invidios că Redy se dăduse drept comandant, iar acum oferindu-i-se un prilej binevenit să arate că şi el ar avea un cuvânt de spus, i se adresă lui Apanatşca pe un ton poruncitor:

— Ia-o din loc de lângă ea, indianule! N-ai auzit că nu mai ai nimic cu dânsa? Pleacă de aici, şterge-o!

Apanatşca nu era omul care să lase să i se vorbească în asemenea fel. Îl măsură pe bătrânul *cowboy* cu o privire plină de dispreţ şi întrebă:

— Cine vorbeşte aşa cu mine, căpetenia supremă a comanşilor din tribul pohonim? E o broască care orăcăie, sau o cioară care croncăne? Nu văd pe nimeni care m-ar putea împiedica să vorbesc cu *squaw*-a care a fost mama mea!

— Aha! Broască! Cioară! Exprimă-te mat politicos, băiete, că altfel vei afla cum trebuie respectat un „rege al *cowboy*-lor”!

Îşi interpuse calul între al lui Apanatşca şi al femeii. Comanşul îşi dădu calul câţiva paşi înapoi şi-l mână pe partea cealaltă. Bătrânul îl urmă. Apanatşca merse mai departe,

bătrânul după el. În felul acesta, călăreau în jurul femeii în doua cercuri, Cutter aflându-se mereu între ea şi comanş. În acest timp amândoi se priveau ţintă.

— Vezi-ţi de treabă, mister Cutter! îi strigă Redy. Lasă ca tatăl şi fiul să-şi rezolve singuri problemele. Ce te priveşte pe dumneata?

— Mi s-a cerut ajutor! răspunse bătrânul. Crezi că n-am să pot să ţin din scurt un indian, care mai e şi legat?

— Legat? *Pshaw!* Gândeşte-te la Old Shatterhand şi la străin. Indianul e cu totul alt soi de om decât dumneata.

— Să încerce numai!

— *Well.* Cum doreşti! Pe mine nu mă priveşte!

Toate privirile erau îndreptate asupra celor doi adversari care continuau să se mişte în cerc. Old Wabble pe cel interior, iar Apanatşca pe cel exterior. Femeia stătea la mijloc, cu totul absentă la ce se întâmplă. Tibo-taca stătea în apropiere şi, probabil, aştepta cel mai încordat deznodământul acestei scene. După câtva timp, Apanatşca întrebă:

— Old Wabble are să mă lase în sfârşit să vorbesc cu *squaw*-a?

— Nu, declară bătrânul.

— Atunci am să-l oblig!

— N-ai decât să încerci!

— Şi n-am să-l cruţ deloc nici pe bătrânul ucigaş de indieni!

— Nici eu pe tine!

— Uff! Atunci păstrează *squaw*-a pentru tine!

Îşi întoarse calul, ca şi când ar fi vrut să-şi părăsească cercul. Era un şiretlic; voia să-i distragă atenţia bătrânului de la el, fie numai şi pentru o clipă., Deznodământul se apropia, căci Old Wabble se lăsă într-adevăr indus în eroare. Întorcându-se spre locul unde se afla Redy, îi strigă plin de îngâmfare:

— Ei, cine a avut dreptate? Fred Cutter să se lasă

intimidat de un indian! E ceva imposibil, *it's clear!*

— Atenţie, atenţie că vine! strigară mai mulţi bandiţi.

Bătrânul se întoarse, dar nu şi calul. Atunci văzu cum calul lui Apanatşca se apropia în salturi mari şi scoase un strigăt de spaimă, căci nu mai avea timp să se dea la o parte. Mai erau numai câteva clipe până să se producă tot ce am urmărit noi toţi cu sufletul la gură. Saltul lui Hatatitla al meu asupra vraciului fusese doar ceea ce în Vest se cheamă un salt de *force and droitness*[1]. Apanatşca voia altceva, ceva mai cutezător. Scoţând strigătul de luptă al comanşilor, zbură spre bătrân şi apoi peste el, de-a curmezişul calului său, ca şi când n-ar fi existat nici cal, nici călăreţ în şa. În felul acesta îşi risca viaţa, deoarece avea mâinile legate în faţă şi picioarele sub cal, şi trebuia să se ciocnească de Old Wabble. Ajunse totuşi cu bine de partea cealaltă. Când calul său atinse pământul, era cât pe-aici să se dea peste cap, dar Apanatşca zvâcni înapoi, ridicând calul în două picioare şi apoi alergă o bucată de drum până se opri. Răsuflai adânc, adânc de tot, pentru că-mi fusese tare frică pentru el.

Dar Old Wabble? Acesta fusese aruncat din şa cu deosebită forţă; calul său căzuse, se rostogolise de câteva ori apoi se ridicase nevătămat. Bătrânul însă rămase jos, leşinat. Se produse o agitaţie, o zăpăceală extraordinară; uşor am fi putut fugi şi am fi scăpat cu siguranţă, dar fără armele şi lucrurile noastre, de aceea rămaserăm pe loc.

Redy îngenunche lângă bătrân şi se strădui să-l ajute. Nu murise şi se trezi curând din leşin. Dar când voi să se scoale, sprijinindu-se pe braţe, nu reuşi. Îl ajutară să se ridice şi, stând aşa tremurând şi clătinându-se, constată ca nu-şi poate mişca decât un braţ, celălalt îi atârna de-a lungul trupului; era rupt.

— Te-am prevenit! îl repezi Redy, ceea ce, fireşte, nu putea îmbunătăţi sau schimba situaţia cu nimic. Acum suporţi

---

[1] Forţă şi îndemânare (engl.).

consecinţele. Ce contează titlul de „rege al *cowboy*-lor” când trupul dumitale, bătrân de peste nouăzeci de ani, are ca adversar pe unul ca Apanatşca?

— Împuşcaţi-l grămadă, pe acest individ blestemat, care m-a păcălit cu vicleşugurile lui! strigă furios bătrânul.

— De ce numaidecât să-l împuşcăm?

— Pentru că aşa poruncesc eu! Auziţi, eu poruncesc! Ei, se aude?

Nu se găsi nici unul care să-i dea ascultare. Atunci începu să urle ca un turbat, cât putea de tare, până ce Redy, la rândul său, răcni la el:

— Dar taci odată, că altfel te lăsăm aici şi plecăm! Mai bine ai grijă de braţul dumitale! Trebuie să vedem ce putem face!

Old Wabble recunoscu că Redy are dreptate şi lăsă să i se scoată vesta lui veche, ceea ce nu se putu face fără ai pricinui dureri mari. Pe urmă Redy îi pipăi braţul, şi după el şi alţii din bandă, în timp ce bătrânul urla, gemea, scrâşnea de durere. Nici unul nu se pricepea cât de cât la îngrijiri medicale. Atunci Redy ni se adresă nouă:

— Ascultaţi, *meş-şurs,* se pricepe careva dintre dumneavoastră la răni şi altele de felul acesta?

— Medicul nostru special şi particular este totdeauna Winnetou, răspunse Dick Hammerdull. Dacă sunaţi clopoţelul său de noapte, o să apară imediat.

Grăsanul greşise însă, deoarece Winnetou, când fu solicitat să cerceteze braţul bătrânului, refuză spunând:

— Winnetou nu a învăţat să vindece ucigaşi. De aceea, acum, când e vorba de ajutorul nostru, ni se spune *meş-şurs.* De ce n-am fost şi mai înainte numiţi la fel? Bătrânul *cowboy* şi-a impus adineauri voinţa, n-are decât să facă şi acum la fel. Winnetou a vorbit!

— Dar este şi el om! zise Redy.

Asta-i bună! O asemenea obiecţie din partea

conductorului acestor bandiţi! Winnetou nu-i răspunse. Dacă spusese cuvintele „am vorbit”, atunci era ferm hotărât şi nu mai încăpea nici o îndoială că va tăcea. Dick Hammerdull luă din nou cuvântul:

— Aţi descoperit aşa, deodată, că se află printre dumneavoastră şi un om? Eu cred că nici noi nu suntem fiare sălbatice, care pot fi prinse şi împuşcate după voie. Şi noi suntem oameni! Ne trataţi ca atare?

— Hm! Asta-i altă treabă!

— Dacă-i alta sau nu, e totuna, numai să fie altfel! Eliberaţi-ne şi daţi-ne înapoi lucrurile şi atunci o să-l lipim la loc pe bătrânul flăcău, încât o să fie o plăcere să-l priveşti. De altfel, nici o altă fiinţă de pe faţa pământului nu poate fi atât de uşor de bandajat, ca mister Cutter. E numai piele şi oase. Scoateţi pielea de pe el şi înfăşuraţi-o în jurul osului rupt şi o să mai rămână o grămadă de piele pentru alte fracturi, pe care i le doresc din toată inima. Nu eşti de aceeaşi părere, Pitt Holbers, *racoon* bătrân?.

— Hm, da, aprobă lunganul. Şi chiar dacă ar avea sute de fracturi, nu mi-ar părea rău de nici una, dragă Dick

Cutter gemea şi se văieta de ţi se făcea milă. Îndată ce-l atingea careva, vârfurile osului rupt îl înţepau în carne. Redy se duse la el, apoi reveni la mine şi-mi zise:

— Aud de la Old Wabble că şi dumneavoastră sunteţi la fel de chirurg. Ajutaţi-l!

— E dorinţa lui?

— Da.

— Şi credeţi într-adevăr că mi-e milă de el? Cu toate că sunt un om pe care l-a sortit morţii?

— Da. S-ar putea să se mai răzgândească şi să vă lase să scăpaţi.

— Bun. Văd că e omul cel mai excepţional din câţi pot exista. Vasăzică s-ar putea, adică „s-ar putea”, să mă lase să scap! Mai rar aşa o prostie şi o obrăznicie ca asta! N-aţi

observat adineauri că am fi putut să fugim cu toţii, numai să fi vrut? Chiar credeţi că suntem nişte oiţe, pe care le târâţi şi le duceţi unde vreţi voi, şi pe care le măcelăriţi când vă place? Şi dacă o să spun că o să-l ajut pe bătrân numai daca ne eliberaţi?

— Fireşte că n-am să accept!

— Şi dacă o să pretind să nu fiu omorât, ci tratat la fel ca tovarăşii mei?

— Despre asta s-ar putea discuta cu el!

— S-ar putea! Acest „s-ar putea” la ce-mi poate fi de folos?

— *Well!* Să mă duc să-l întreb?

— Da.

Discută îndelung cu Old Wabble, apoi se întoarse la mine şi-mi spuse:

— E încăpăţânat rău de tot; susţine una şi bună că trebuie să muriţi şi că mai bine suportă durerile decât să vă lase să scăpaţi. Vă urăşte cu prea multă înverşunare.

Pentru tovarăşii mei era prea de tot. N-ar fi crezut să fie posibil să mă urască atât de mult şi foloseau la adresa lui expresii deloc măgulitoare.

— Nu pot schimba nimic, spuse Redy. Acum fireşte că nu o să-l ajutaţi, mister Shatterhand?

— De ce nu? Adineauri aţi spus că doar şi el e om, nu? V-aţi exprimat greşit. Adevărul e ceea ce spun în legătură cu mine: şi eu sunt om şi o să procedez omeneşte. O să trec peste toate şi o să văd în el numai pe cel care suferă. Veniţi!

Prietenii mei voiră să mă reţină. Trescow se certă chiar cu mine. Până la urmă, îi lăsai să spună şi să gândească fiecare cum vrea şi, după ce am fost dezlegat de pe cal, mersei la Cutter. Acesta închise ochii ca să nu fie nevoit să mă privească. Fireşte, îmi fuseseră dezlegate şi mâinile. Fractura braţului era dublă şi, la vârsta lui, aproape nevindecabilă şi foarte primejdioasă.

— Trebuie să plecăm de aici, pentru că am nevoie de apă, hotărâi eu. Fluviul e aproape, aşa că nu trebuie să mergem prea mult. O să poată merge călare, că numai braţul îi e rănit.

Cutter se porni pe o serie întreagă de blesteme, iar lui Apanatşca îi jură cea mai îngrozitoare răzbunare.

— Greu ai mai putea fi socotit printre oameni! îl întrerupsei eu. Oare nu ai nici măcar atâta minte încât să-ţi dai seama că numai dumneata singur eşti de vină pentru ceea ce şi s-a întâmplat?

— Nu, într-adevăr, la asta nu mă duce mintea, răspunse el ironic.

— Dacă nu l-ai fi provocat pe comanş, n-ai fi fost trântit de pe cal, iar braţul dumitale ar fi rămas întreg, dacă nu mi-ai fi luat armele.

— Ce legătură au armele dumitale cu fractura mea de braţ?

— Am văzut foarte clar cum ai fost smuls de pe cal. Armele le aveai pe umăr. Când ai căzut jos, pe pământ, braţul a nimerit între ele, şi au acţionat ca două răngi, de aici provine şi fractura dublă. De nu te-ai fi atins de lucrurile mele, te-ai fi putut ridica de jos, nevătămat.

— Spui asta numai ca să mă necăjeşti. *Pshaw!* Acum o să fii din nou legat şi o să plecăm la râu. Blestemat să fie străinul ăsta cu femeia lui! Dacă n-ar fi venit, nimic din toate astea nu s-ar fi întâmplat! Şi se mai zice că există o providenţă, un Dumnezeu, care nu se pricepe măcar să aibă mai multă grijă de oamenii săi!

Fără să mă împotrivesc, lăsai să fiu din nou legat, cu toate că aş fi avut un prilej cât se poate de bun pentru a evada. Când stătusem lângă bătrânul Wabble, fusesem complet liber. Armele mele erau pe jos, în apropiere, iar murgul meu mă aştepta. Mi-ar fi fost de ajuns doar o jumătate de minut ca să-mi recapăt armele, să sar pe cal şi s-o iau din loc. Şi pe urmă? I-aş fi urmărit pentru a-mi elibera tovarăşii în timpul

nopţii; numai că cei din bandă ar fi fost prevăzători şi iar fi păzit cu atenţie înzecită. Aşa, însă, nu aveau nici o bănuială, şi astfel, cu ajutorul lui Colma Puşi, eliberarea noastră putea fi cu mult mai lesnicioasă. De aceea n-am folosit prilejul ivit pentru a evada.

Apanatşca se afla lângă femeie şi vorbea cu ea, dar fără nici un succes. Thibaut stătea în apropiere şi îi observa cu mânie ascunsă, dar nu îndrăznea să-l împiedice pe comanş cu ceva. Lecţia primită de la mine îşi făcuse efectul. Nici când mă îndreptai spre cei doi, nu spuse nimic, doar că se apropie şi el mai mult. Stăteam şi ascultam; erau aceleaşi cuvinte pe care Apanatşca le auzise altădată de la ea, nimic altceva.

Sufletul ei e departe şi nu vrea să se întoarcă, se tângui el. Fiul nu poate vorbi cu mama lui, ea nu-l poate înţelege!

— Lasă-mă să încerc eu să-i rechem sufletul! spusei, trecând de partea cealaltă a calului ei.

— Nu, nu! strigă Thibaut. Old Shatterhand nu are voie să vorbească cu ea. Nu permit!

— Ba ai să permiţi! îl repezii eu cu voce ameninţătoare. Apanatşca, păzeşte-l, şi dacă face cel mai mic gest de ameninţare, îl dobori cu calul, dar în aşa fel încât să-şi rupă şi mâinile şi picioarele. Te ajut şi eu.

— Fratele meu Shatterhand se poate bizui pe mine, răspunse Apanatşca, şi poate vorbi cu femeia, iar dacă vraciul mişcă doar un deget, în clipa următoare o să fie un cadavru zdrobit de copitele calului meu.

Se apropie de Thibaut şi luă poziţie atentă, ameninţătoare.

— Ai fost azi în Caam-culano? întrebai femeia.

Îşi scutură capul şi mă privi cu nişte ochi atât de lipsiţi de expresie, încât pur şi simplu mă duru. Totalul vid în privire te poate cutremura.

— Ai un *Vo-uşingva*[1]*?* o întrebai în continuare..

---

[1] Soţ

Îşi scutură din nou capul.

— Unde este tsaio[1] al tău?

O nouă scuturătură a capului.

— Ai văzut-o pe *cocha*[2] ta?

Acelaşi scuturat din cap, fără sens, mă convinse că este insensibilă la întrebările legate de viaţa comanşilor. Făcui o altă încercare:

— L-ai cunoscut pe *vava*[3] I-kvehtsi-pa?

— I... kweh... tsi... pa, şopti ea.

— Da, I... kveh.. tsi... pa, repetai, accentuând fiecare silabă.

Atunci răspunse de parcă vorbea în vis:

— I-kvehtsi-pa e *vava* al meu.

Presupunerea mea se adeveri. Era sora Padrelui.

— O cunoşti pe Tahua? Ta... hu...a!

— Tahua era *I-cocha*[4]

— Cine e Tocbela? Tocbela!

— *Tocbela muh*[5]*.*

Devenise atentă. Cuvintele referitoare la tinereţea şi copilăria ei o impresionaseră. În sufletul ei îşi făcea loc perioada dinainte de boală, căutând zadarnic lumină în acest întuneric. Dar când sunetele din acea perioadă îi răsunară în urechi, se înălţă şi sufletul ei din adâncul uitării. Era şi lesne de înţeles. Întrucât se apropia plecarea noastră, deci timpul fiind foarte preţios, pusei imediat întrebarea cea mai importantă pentru mine:

— Îl cunoşti pe mister Bender?

— Bender... Bender... Bender repetă ea după mine, în timp ce pe faţă îi apăru un zâmbet prietenesc.

— Sau pe mistress Bender?

---

[1] Băiatul.

[2] Soră mai mare

[3] Frate

[4] Soră cea mai mare (toate în limba comanşă)

[5] Sunt eu (lb. comanşă)

— Bender... Bender! repetă ea, cu ochii tot mai luminoşi, cu zâmbetul tot mai prietenos şi cu vocea mai sigură.

— Poate Tocbela Bender!

— Eu nu sunt Tocbela Bender!

Mă privi direct în faţă, conştientă.

— Sau Tahua Bender?

Atunci bătu din palme fericită, ca şi când ar fi găsit ceva mult timp căutat, şi răspunse cu un zâmbet aproape încântat:

— Tahua este mistress Bender, da, mistress Bender!

— Mistress Bender are un *baby!*

— Doi *baby.*

— Fetiţe?

— Cei doi *baby* sunt băieţi. Tocbela îi duce în braţe.

— Cum îi cheamă pe aceşti *baby?* Ei au doar un nume?

— Aceşti baby sunt Leo şi Fred.

— Cât de mari?

— Fred atât si Leo atât!

Arătă cât de mari au fost băieţii, socotind de la sa. Rezultatul întrebărilor mele depăşise toate aşteptările. Vedeam cum Thibaut mă priveşte cu o furie tot mai greu reţinută, ca un animal de pradă însetat de sânge, gata să se repeadă la prada sa; Apanatşca însă veghea.

Din păcate, tocmai Apanatşca fu acela care mă făcu să întrerup cercetările mele. Grija pentru femeia pe care o considerase mama lui îl îndemna să mă întrerupă; şi imediat după aceea constatai că faţa bietei femei luă din nou expresia aceea lipsită de viaţă, dezolantă, de dinainte de discuţia noastră.

Apanatşca se apropie de mine, fără al pierde din ochi pe Thibaut, şi mă întrebă:

— Vraciul cel alb o să vrea să se despartă de banda aici. O s-o ia şi pe *squaw*-ă cu el. Nu s-ar putea ca ea să rămână cu noi?

— Nu.

— Uff! De ce nu e posibil?

— Mai întâi vreau să-mi spună Apanatşca de ce vrea ca ea să rămână cu noi?

— Pentru că e mama mea.

— Nu este mama ta.

— Chiar dacă, într-adevăr, nu ar fi, totuşi m-a iubit şi m-a crescut ca pe copilul ei.

— Bun! Dar războinicii comanşi, fiind chiar şi căpetenii, obişnuiesc să-şi la cu ei *squaw*-ele şi mamele, când ştiu dinainte că se vor afla multe zile pe drum şi că vor avea de înfruntat multe primejdii?

— Nu.

— De ce totuşi Apanatşca vrea ca această *squaw*-ă să rămână cu el? Presupun că are un motiv cu totul deosebit.

— Există un motiv; să nu mai rămână cu faţa palidă care s-a dat drept om roşu şi astfel i-a înşelat ani de-a rândul pe naiini. Şi unde se duce omul acesta cu *squaw*-a lui? Dacă îl lăsăm să plece cu ea, nu am s-o mai văd niciodată pe cea care am considerat-o mama mea.

— Apanatşca greşeşte, are s-o revadă.

— Când?

— Cred că în scurt timp. Fratele meu Apanatşca să se gândească la toate! Vraciul cel alb n-o să vrea să ne-o dea; bandiţii n-au s-o ia, noi suntem legaţi. Dar dacă o ia Tibo-taca cu el, toate astea cad şi noi o s-o revedem în curând.

— Dar drumul are să fie greu, iar Tibo-taca n-are să se poarte bine cu ea!

— Nici în Caam-culano nu s-a purtat altfel, deci e obişnuită. De altfel, sufletul ei e rar prezent, şi de aceea, nu-şi dă seama când nu e prietenos cu ea. Şi încă ceva: se pare că a întreprins această călătorie cu un scop care reclamă prezenţa ei, prin urmare o să se poarte cu atenţie şi grijă, ca să nu păţească ea ceva. De aceea fratele meu Apanatşca poate să o lase să plece cu el. E sfatul cel mai bun pe care i-l

pot da.

— Dacă asta e părerea fratelui meu Old Shatterhand, aşa să fie; el ştie întotdeauna, cum e mai bine pentru prietenii săi.

Între timp, Old Wabble fu urcat pe cal şi încălecă şi Tibo-taca. Se duse apoi la bătrân să-şi la rămas-bun.

— Primiţi mulţumirile mele, mister Cutter, pentru că m-aţi susţinut atât de energic! spuse el. O să ne revedem şi am multe să vă spun...

— Fă bine şi taci! îl întrerupse bătrânul. Dracu te-a adus în calea mea, dacă există cumva draci, ceea ce nu cred. Din cauza dumitale mi-am rupt braţul ca pe o bucată de scândură, şi dacă acest drac, a cărui existenţă o doresc pentru dumneata, te-ar prăji în iad câteva milioane de ani, l-aş considera ca cel mai de treabă gentleman care există printre toate spiritele rele.

— Îmi pare rău de braţul dumitale, mister Cuter. Nădăjduiesc să se vindece repede şi bine. Ai doar cei mai buni plasturi la îndemână.

— Care anume?

— Indivizii care sunt prizonierii voştri. Dacă-ţi pui zilnic câte un plasture de acest fel, o să fi în curând din nou sănătos.

— Vrei să zici să împuşc zilnic câte unul? *Well.* E un sfat bun, şi poate că o să ţin cont de el. Cea mai mare plăcere mi-ar face dacă ai avea bunăvoinţa să vrei ca dumneata să fi primul plasture, *it's clear.* Şi acum şterge-o de aici şi să ai grijă să nu mai apari în ochii mei!

Vraciul râse batjocoritor şi răspunse:

— N-avem decât să aşteptăm, bătrâne Wabble. Nici eu nu doresc să mă mai întâlnesc vreodată cu un ticălos bătrân ca dumneata. Şi dacă totuşi, fireşte cu totul împotriva voinţei mele, s-ar întâmpla să ne întâlnim, o să-ţi spun un „bun venit” nu mai puţin prietenos decât cuvintele de despărţire pe care mi le-ai adresat acum. Iadul să te înghită!

— Blestematule! Trageţi-i un glonte în cap! urlă bătrânul.

Desigur, nimeni nu se gândi să-i dea ascultare. Tibo-taca plecă nestânjenit, cu femeia după el, către stânga, în aceeaşi direcţie spre care se îndrepta când ne-am întâlnit.

— Oare o să mai revedem? întrebă Apanatşca încet.

— Sigur! răspunsei eu.

— Fratele meu alb are motive chiar atât de temeinice să creadă acest lucru?

— Da.

Winnetou, care venise lângă noi şi auzise întrebarea comanşului, precum şi răspunsul meu, adăugă:

— Ceea ce a spus Old Shatterhand se va împlini. Există întâmplări pe care nu le poţi cunoaşte dinainte, dar le simţim cu atât mai precis. O asemenea presimţire are el acum, şi eu la fel.

Armele mele care contribuiseră la accidentul lui Old Wabble fuseseră date la alţi bandiţi. A trebuit să trec din nou în fruntea coloanei, şi în curând ajunserăm la râu. În timp ce câţiva bandiţi căutau un vad pe unde să trecem, pe mine mă dădură jos de pe cal, ca să-l bandajez pe bătrânul Wabble. N-aş putea să mă laud că-mi făcui opera cu prea multă delicateţe, şi dură destul de mult până ce terminai. Bătrânul Wabble urla de câteva ori de durere şi mă blagoslovi cu fel de fel de ocări şi de expresii imposibil de redat.

Terminându-mi treaba, mă urcai din nou pe cal, găsirăm şi un vad prin care să trecem, apoi urmarăm cursul apei, până ce dădurăm de confluenţa celor, două braţe, înconjurarăm arcul format de braţul sudic, si ne îndreptarăm spre vest-nord-vest, peste preeria despre care îmi vorbise Colma Puşi.

Preeria nu era netedă, ci avea un fel de coline şi văi mici, presărate cu boschete şi tufişuri, ca într-un parc. Se găseau o mulţime de curcani sălbatici, din care bandiţii reuşiră să vâneze vreo şase. Dar cum? Trăgând ca vai de capul lor.

Pe la chindie zărirăm drept în faţa noastră un deal, cu

siguranţă cel la poalele căruia se aflau izvoarele, dintre care trebuia să-l găsesc pe cel mai nordic. De aceea o luai mai întâi spre dreapta, apoi, când dealul fu exact către sud, din nou spre stânga. În felul acesta, izvorul amintit trebuia să fie primul de care să dăm. Eram curios să văd dacă isteţimea lui Colma Puşi va fi confirmată şi dacă poziţia împrejurimilor de lângă izvor se vor potrivi cu scopul urmărit de noi.

Cu cât ne apropiam mai mult, cu atât mai clar se putea vedea că dealul era împădurit, trimiţându-ne în întâmpinare câţiva pinteni de pădure. Începuse deja să se întunece, când dădurăm de un pârâiaş şi pornirăm în galop, pe lângă el, pentru a ajunge la izvorul lui, înainte de a se întuneca. Ajunserăm la ţintă tocmai când începeau să se stingă ultimele licăriri ale amurgului, ceea ce îmi convenea, deoarece, în caz că bandiţilor nu le plăcea locul, nu puteau să se mai gândească să caute altul în noaptea întunecoasă.

Nu eram sigur dacă ne aflam la izvorul de care-mi pomenise Colma Puşi, dar gândeam că acesta trebuie să fie. Ţâşnea dintr-o învălmăşeală de pietre, acoperite de muşchi, înaintând într-o porţiune acoperită de iarbă, împărţită în trei secţiuni, datorită unor copaci şi tufişuri. Aceste secţiuni ofereau spaţiu suficient pentru noi şi caii noştri, dar nu mai mult, ceea ce îngreuna simţitor păzirea noastră. Nouă ne convenea; Old Wabble însă, căruia nu-i scăpă această situaţie dezavantajoasă, zise pe un ton destul de nemulţumit, în timp ce descăleca:

— Nu-mi place acest loc de popas. Dacă n-ar fi întuneric, am pleca mai departe, până am găsi unul mai bun.

— De ce nu-ţi place? întrebă Redy.

— Din cauza prizonierilor. Cine să-i păzească? Aici avem nevoie de trei paznici deodată.

— *Pshaw!* Atunci la ce mai servesc legăturile? Ia daţi-i jos de pe cai! Îndată ce-i culcăm şi-i legăm bine suntem siguri de ei.

— Trebuie să ne împărţim în trei grupe, căci locul e împărţit în trei.

— Prizonierii o să stea în luminişul din mijloc, celelalte două sunt pentru noi.

— Şi caii?

— Îi ducem în prerie şi-i priponim cu ţăruşi. În felul acesta e de ajuns un paznic pentru cai şi unul pentru prizonieri.

— Da, dacă aprindem două focuri!

— Nu-i nevoie! O să vedeţi îndată că am dreptate.

Am fost daţi jos de pe cai, duşi în luminişul din mijloc şi legaţi din nou. Apoi, Redy dădu ordin să se aprindă un foc mare, unde se întâlneau cele trei otave, luminându-le pe toate. Foarte mulţumit, îl întrebă pe Old Wabble:

— Ei, am avut dreptate sau nu? După cum vezi, ajunge un singur om ca să-i păzească pe toţi. E tot ce ţi-ai dorit!

Bătrânul mârâi în barbă ceva de neînţeles şi se declară mulţumit. Dar eu? Eu eram şi mai mulţumit, probabil mai mult decât el, pentru că nici nu se putea ca o tabără să se potrivească mai bine pentru scopurile noastre, mai ales cu aranjamentul făcut de Redy.

Am fost culcat la mijlocul luminişului, dar imediat mă rostogolii spre marginea lui; o manevră asemănătoare făcu şi Winnetou şi, spre bucuria noastră, nici nu fu luată în seamă de bandiţi. Stăteam cu capetele lângă marginea unui tufiş, alegându-ne un loc unde tufişurile erau mai dese, uşurându-i astfel posibilitatea lui Colma Puşi să se strecoare până la noi. Locul era destul de mic. Toţi ai noştri erau atât de aproape unul de altul încât nu numai că ne atingeam aproape, dar ne şi puteam înţelege vorbind în şoaptă.

În curând aerul se umplu de miros de friptură de curcan. Bandiţii mâncară pe săturate, noi însă nu căpătarăm... nimic.

— Flăcăii noştri sunt prea înghesuiţi, aşa încât nici nu poţi trece printre ei să-i hrăneşti, spuse Old Wabble. N-au decât să aştepte până mâine dimineaţă, când o să se facă ziuă. Până

atunci n-or să moară de foame sau de sete, *it's clear!*

N-aveam nici o grijă că o să murim de foame sau de sete, fiind convins că, în timpul nopţii, o să ne saturăm de mâncare şi o să avem şi apă de băut. Dick Hammerdull, care se afla lungit lângă mine, nu putu trece aşa de uşor peste acest fapt, şi zise supărat:

— Ce comportare! Să ne lase fără nimic de mâncare, fără nici o înghiţitură de apă! Aş vrea sa-l văd pe ăla care nu se satură să mai fie prizonier. Nu eşti de aceeaşi părere, Pitt Holbers, *racoon* bătrân?

— Din moment ce nu primim nimic, nu mai am nici o părere, răspunse lunganul. Sper ca povestea asta neplăcută să se termine în curând.

— Că o să termine sau nu, e totuna, numai să ia sfârşit. Putem să ştim şi noi ce părere aveţi şi dumneavoastră, mister Shatterhand?

— Probabil că încă în noaptea asta o să avem o porţie bună de friptură de curcan, răspunsei. Numai să nu adormiţi şi să evitaţi orice ar putea trezi bănuiala bandiţilor.

— *Well!* Am să vă ascult liniştit. Unde este speranţă, nu mai e nevoie de nimic, decât ca speranţa aceasta să o capeţi transformată în realitate.

Întrucât această spirituală reflecţie îl linişti, nici ceilalţi nu mai avură nimic de spus şi ascultam fără invidie cât de gustoasă li se părea bandiţilor mâncarea; de văzut nu-i puteam vedea, dar cu atât mai mult percepeam cu auzul.

Când primul paznic, care stătea lângă foc, termină de înfulecat carnea de pe oase, într-un fel care-ţi tăia orice poftă de mâncare, terminaseră şi tovarăşii lui de mâncat şi se pregăteau de culcare. Bătrânul „rege al *cowboy*-lor” veni la noi bălăbănindu-se, aducându-l pe Redy cu el: voia să controleze legăturile noastre. Convingându-se că se află în starea dorită, Cutter îmi zise:

— Totul este în ordine şi cred că, şi fără masa de seară, o

să dormiţi bine. Vise plăcute dinspre mine!

— Mulţumesc, răspunsei. Îţi doresc şi dumitale un somn cât mai adânc şi plin de desfătări.

— Ah, nemernicule! Tare te-ai mai bucura, probabil, dacă Fred Cutter ar avea dureri cât mai mari şi n-ar putea dormi. Dar această prematură bucurie o să cadă în apă. Bătrânul meu trup e mai bun şi mai rezistent decât îţi închipui. Am o constituţie de urs, şi aş vrea să văd fierbinţeala care ar putea să se apropie de mine. În orice caz, o să dorm mai bine decât dumneata.

Râse cu duşmănie, şi-i spuse celui de-al doilea om de pază, care tocmai îl schimbase pe primul, cu severitate:

— Se pare că omul acesta, cu care tocmai am vorbit, nu prea îşi încape în piele. Ai grijă de el şi, dacă ar face o singură mişcare nelalocul ei, vii să mă trezeşti!

Se îndepărtă de mine împreună cu Redy, iar paznicul se aşeză în aşa fel încât să mă poată vedea direct, ceea ce fireşte că nu prea îmi convenea.

O mare grămadă de crengi uscate fuseseră adunate şi îngrămădite lângă foc. Ca să ia lemne şi să le pună pe foc, paznicul era obligat să se întoarcă. Scurtele clipe în care se ocupa de acest lucru erau singurele pauze în care nu ne observa, şi urmau să fie folosite de noi, în eventualitatea în care Colma Puşi s-a putut ţine de cuvânt şi avea să vină la izvor. Dacă am avut vreo grijă deosebită în această privinţă, ea mi-a fost repede înlăturată: când paznicul se apucă a doua oară să pună crengi pe foc, auzii în spatele meu un zgomot uşor, o gură se apropie de urechea mea şi şopti:

— Colma Puşi e aici. Ce am de făcut?

— Aşteaptă până mă culc pe partea cealaltă, răspunsei la fel de încet. Apoi îmi tai legăturile de la mâini şi-mi dai cuţitul.

Paznicul se întoarse din nou spre noi şi din acelaşi foşnet uşor înţelesei că Colma Puşi se retrăsese.

Încă nu sosise timpul să acţionăm. Trebuia să aşteptăm

până când puteam presupune că cei din bandă au adormit. Lăsai să treacă mai mult de o oră; din sforăitul şi binecunoscutele sunete guturale puteam presupune că nimeni nu mai era treaz, în afară de Old Wabble. O fâşie îngustă în tufiş ne despărţea de cei ce dormeau, aşa că nu-i puteam vedea. Printre sunetele pomenite mai sus se amesteca şi câte un oftat sau geamăt scurt, venind probabil de la *cowboy*. Îl durea braţul. Să fi aşteptat până ce adormea şi el, măcar pentru scurtă vreme? Şi dacă nu-l prindea somnul până dimineaţa? Nu, nu aveam voie să lăsăm să treacă această noapte. Din gemetele lui constatai cu bucurie că se află într-un loc, dincolo de tufişuri, de unde nu putea să vadă paznicul din partea noastră.

Mă întorsei deci pe partea cealaltă şi ţinui mâinile în aşa fel încât salvatorului nostru să-i fie cât mai uşor să-mi taie curelele. După aceea, când paznicul nostru se întoarse din nou spre foc, simţii imediat cum trece o lamă de cuţit prin curele şi în clipa următoare mânerul cuţitului îmi fu strecurat în mână. Ridicându-mă în şezut şi strângându-mi picioarele, îmi tăiai legăturile. Abia terminasem şi mă culcasem repede la loc, când paznicul termină de pus pe foc şi se întoarse din nou spre noi. Trebuia să mai aşteptăm, eu însă mă simţeam de pe acum liber.

— Acum dezleagă-mă şi pe mine! îmi şopti Winnetou, care fireşte că văzuse mişcările mele şi succesul obţinut.

Se culcă în aşa fel încât mâinile lui să fie întoarse spre mine. Când paznicul se apucă din nou să la lemne, avusei nevoie doar de două secunde şi mâinile şi picioarele apaşului erau libere. Ne-am menţinut poziţia ca şi când am fi tot încă legaţi; pe urmă îi şoptii apaşului:

— Acum mai întâi paznicul. Cine se ocupă de el?

— Eu, răspunse el.

Omul trebuia făcut inofensiv, fără să producem nici cel mai mic zgomot. Camarazii noştri se aflau între el şi noi, aşa

că aveam de sărit peste trupurile lor. Dacă s-ar fi auzit cel mai mic zgomot, iar el s-ar fi întors şi ar fi strigat după ajutor, eliberarea oamenilor noştri, aşa cum am plănuit-o, devenea imposibilă. Winnetou era omul potrivit şi probabil singurul dintre noi în stare să facă faţă acestei dificultăţi. Aşteptam încordat clipa hotărâtoare.

De rândul acesta, paznicul lăsă focul mult timp nealimentat, în sfârşit, el îşi întoarse faţa de la noi spre grămada de vreascuri. Winnetou sări ca fulgerul în picioare şi, cu o adevărată săritură de panteră, se avântă peste tovarăşii noştri, îi puse paznicului genunchiul în spate şi-l apucă cu mâinile de beregată. Omul înţepeni de spaimă, nu schiţă nici un gest de apărare; nu se auzi nici un sunet, nici măcar un oftat. Acum îi sării şi eu în ajutor; întrucât Winnetou avea amândouă mâinile ocupate, îi dădui banditului o lovitură de pumn în cap. Apaşul îşi desfăcu încet şi prevăzător mâinile, individul se prăbuşi şi rămase nemişcat. Fu repede legat şi i se puse un căluş în gură. Prima parte a acţiunii reuşise!

Camarazii noştri, rămaşi treji, văzură cum fusese doborât paznicul. Nevrând să vorbesc, le făcui semn cu mâna să tacă şi, împreună cu Winnetou, mă apucai să le desfac legăturile, nevrând să le tăiem, deoarece aveam nevoie de curele pentru ai lega pe bandiţi. În timp ce făceam acest lucru, mă miram că nu-l văd pe Colma Puşi. Omul acesta misterios plecase oare din nou? Aveam s-o aflu mai târziu.

Când toţi cei eliberaţi se aflară laolaltă, eu şi Winnetou ne târârăm încet, în jurul focului, ca să ne ocupăm de cei din bandă. Toţi dormeau. Old Wabble stătea culcat în iarbă, cât era de lung; era legat, avea şi un căluş în gură, iar lângă el şedea... Colma Puşi, salvatorul nostru. Această adevărată capodoperă merita toată admiraţia pentru felul cum fusese înfăptuită, fără pic de zgomot, de acest misterios indian.

Avea privirile îndreptate spre locul pe unde ştia că o să apărem. Când ne văzu, ne făcu semn cu capul şi ne zâmbi.

Câtă linişte, cât sânge rece, ce siguranţă!

Acum, înainte de toate, trebuia să ne înarmăm. Deoarece şi banditii au trebuit să stea înghesuiţi, adunaseră toate armele la un loc, ca să nu-i incomodeze. Într-un singur minut am pus stăpânire pe ele. Îmi luai carabina şi o pregătii pentru a trage. Numai puşca de argint a lui Winnetou se afla lângă Redy, care nu voise să se despartă de ea. Apaşul se strecură ca un şarpe până lângă el şi şi-o luă; şi această manevră era o capodoperă dea lui!

Când toţi ai noştri fură înarmaţi, îi încercuirăm pe bandiţi, ca nu cumva să scape vreunui. Dick Hammerdull aruncă nişte lemne pe foc, şi o lumină puternică se răspândi în jur.

— Acum trebuie imobilizat paznicul de la cai, spusei încet lui Winnetou, făcând semn cu mâna dincolo de tufişuri.

Colma Puşi văzu semnul făcut de mine, se apropie tiptil de noi şi raportă:

— Faţa-palidă la care se referă Old Shatterhand se află legată, lângă cai. L-am doborât cu patul armei. Fraţii mei să aştepte până mă întorc.

Plecă, strecurându-se fără zgomot şi se întoarse după câteva secunde, aducând o grămadă de curele, le aruncă jos şi zise:

— Colma Puşi a doborât pe drum un căprior şi a făcut curele din pielea lui, considerând că aici o să fie nevoie de ele.

Un om extraordinar! Winnetou îi întinse mâna în tăcere, şi eu făcui la fel. Acum puteam să-i trezim pe cei ce dormeau fără grijă. Dick Hammerdull ne rugă să-l lăsăm să facă el treaba asta. Încuviinţarăm. Atunci scoase un urlet de credeai că are o falcă în cer şi una în pământ. Indivizii săriră cu toţii în picioare, ne văzură cu armele gata de tragere şi rămaseră nemişcaţi de frică. Numai Old Wabble stătea culcat, fiind legat şi cu căluş în gură. Exploatând această primă impresie de groază, le strigai:

— *Hands up,* sau tragem! *All hands up!*

Hands up, adică mâinile sus! Cine aude aceste cuvinte şi nu ridică imediat mâinile, primeşte un glonte. Se întâmplă că numai doi sau trei oameni îndrăznesc să atace un tren. Vai de călătorul care nu ridică îndată mâinile, când aude strigându-se „sus mâinile”! E împuşcat pe loc. În timp ce unul dintre tâlhari îi ţine în şah cu revolverul său pe toţi călătorii, ceilalţi se apucă să-i jefuiască şi mâinile nu pot fi coborâte până ce ultimul buzunar, nu este golit de conţinutul lui. Numai datorită acestui hands up! se întâmplă ca un mare număr de oameni, surprinşi de numai câţiva, să nu poată face nimic. Fie un om cât de curajos, mai degrabă îşi ridică mâinile decât să încerce să-şi scoată arma, pentru că, înainte de a ajunge cu mâna la ea, primeşte un glonte în cap.

Aşa şi cu noi. Abia am strigat ordinul a doua oară, că toate mâinile se ridicară sus.

— Bun, *meş-şurs!* continuai. Acum fiţi atenţi; staţi aşa, fără să mişcaţi Cine lasă o singură mână în jos, înainte de a termina cu voi, acela cade mort în iarbă. Ştiţi câte focuri pot să trag cu carabina mea. Am mai mult de un glonte pentru fiecare din voi! Dick Hammerdull şi Pitt Holbers o să vă lege. Fără nici o împotrivire. Dick, Pitt, apucaţi-vă de treabă!

Situaţia era serioasă şi, totuşi, în sinea noastră, atât eu cat şi ceilalţi ai noştri, ne amuzam teribil, văzându-i pe aceşti oameni cu mâinile ridicate ca la gimnastică sau la un joc de societate, aşteptând fără nici o împotrivire să-i vină fiecăruia rândul să fie legat de mâini şi de picioare şi să fie culcat în iarbă. Curelele aduse de Colma Puşi ne erau, fireşte, foarte utile.

Abia când ultimul bandit fu culcat în iarbă, lăsarăm armele în jos. Salvatorul nostru plecă împreună cu Matto Şahco să-l aducă pe cel care păzise caii. După ce îl aduseră, îi scoaseră căluşul din gură lui Old Wabble şi paznicului de lângă foc.

Acum noi, şi nu ei, eram stăpâni pe situaţie. Erau atât de

abătuţi, încât nici unul nu scoase o vorbă. Doar Old Wabble slobozea câte un blestem. Ca să câştigăm loc, îi înghesuirăm cât se poate de mult, unul lângă altul, astfel că ne rămase nouă mai mult spaţiu lângă foc. Mai erau doi curcani întregi, pe care îi fripserăm pentru noi. În acest timp, doar Dick Hammerdull nu se putu stăpâni să stea liniştit. Intenţionat îi culcase pe cei doi fraţi Holbers unul lângă altul şi acum le făcu o vizită:

— *Good evening,* unchiuleţilor şi verişorilor, îi salută el în felul lui solemn şi poznaş totodată. Am onoarea să vă întreb dacă mai ştiţi ce v-am spus ieri pe drum?

Nu primi nici un răspuns.

— Întocmai! Aşa este, zise el dând din cap. V-am spus că ori ne vom lua zborul de la voi şi o să rămâneţi cu gurile căscate, ori întoarcem foaia şi vă luăm noi pe voi prizonieri şi atunci gurile voastre s-ar închide la loc? Nu-i aşa, Pitt Holbers, *racoon* bătrân? Aşa am spus, sau nu?

Holbers, cum stătea lângă foc şi jumulea un curcan, răspunse sec:

— Da, aşa ai zis, dragă Dick.

— Aşa, vasăzică! I-am prevenit şi acum stau cu gurile bine închise şi n-au curajul să le mai deschidă. Sărmanii de ei, şi-au pierdut graiul!

— Nu-i adevărat! îl repezi Hosea. De frica voastră nu ne pierdem noi graiul, dar lasă-ne în pace!

— Hm, să vă las în pace! *Pshaw!* Până acum aţi avut timp să dormiţi în pace! Fireşte că v-aţi trezit cam pe neaşteptate, nu? Ce aţi căutat pe sus cu mâinile? Era ca şi când aţi fi vrut să prindeţi nişte stele căzătoare. Foarte curioasă poziţie.

— Nici a voastră nu era mai bună, când v-am prins noi pe voi! Nici măcar nu aţi putut ridica mâinile!

— Eu nici nu fac aşa ceva vreodată, pentru că nu mă apuc să prind stele căzătoare. De altfel, mult stimate Hosea, nu te mai înfierbânta aşa! Uită-te ce liniştit şi calm stă Joel al

dumitale. Dacă nu-l judec greşit, probabil că se gândeşte la moştenirea bătrânului meu Pitt Holbers.

Atunci rupse şi Joel tăcerea.

— Nu are decât să-şi ţină averea! Nu vreau nimic de la el, copilul-bun-de-bătut, pentru că o să fim bogaţi şi o să...

Deoarece se opri din vorbă, continuă Dick Hammerdull, râzând în hohote:

— ... o să mergem la Squirrel Creek şi o să dăm de *bonanza?* Asta ai vrut să spui, nu-i aşa, prorocule Joel?

— Da, asta o să facem, ţipă necăjit celălalt. Nimic de pe pământ n-o să ne poată reţine să facem acest lucru. Ai înţeles?

— Cred că o să vă reţinem noi de la această treabă, împuşcându-vă puţin.

— Atunci aţi fi nişte ucigaşi!.

— Nu-i nimic. Şi voi ne-aţi spus că vreţi să ne stingeţi puţin lumina vieţii. Eu, fireşte, am fost de părere că o să ne-o aprindem la loc. Nu eşti şi tu de aceeaşi părere, Pitt Holbers, *racoon* bătrân?

— Sunt doar de părere că ar trebui să-ţi ţii pliscul, îl sfătui cel de lângă foc. Indivizii ăştia nici nu merită să vorbeşti cu ei. Mai bine vin-o aici şi ajută-mă la jumulit!

— Dacă o să te ajut sau nu, e totuna, dar nejumulit nu-mi place curcanul şi de aceea iată-mă!

Se aşeză lângă Pitt la foc şi-l ajută la jumulit.

Între timp, Colma Puşi se îndepărtase. Se dusese la calul său, care era ascuns undeva, şi ne aduse carne vânată de el în cursul zilei, dăruindu-ne-o. Apoi se opri în faţa lui Redy şi-i zise:

— Faţa palidă a vorbit azi despre un câine împuţit şi despre nişte insecte. Colma Puşi a răspuns că acel câine o să se ia după acele insecte împuţite şi o să le prindă.

Redy mârâi în barbă ceva de neînţeles. Indianul continuă:

— Faţa palidă i-a numit pe oamenii roşii o bandă

nenorocită, care decade tot mai mult. Cine a decăzut mai mult şi e mai de dispreţuit, albul ajuns bandit, care împuţeşte toate locurile pe unde trece, ca un câine râios şi flămând, sau indianul jefuit şi gonit întruna, şi care rătăceşte prin păduri şi deplânge pieirea rasei sale nevinovate? Află că tu eşti un ticălos, iar eu un gentleman. Asta am vrut să spun, cu toate că un războinic roşu nu vorbeşte cu nişte ticăloşi! *Howgh!*

Întoarse spatele fără să aştepte vreun răspuns şi se aşeză lângă noi; îl aprobarăm pe de-a întregul şi din toată inima. Cel puţin în ce ne priveşte, pe mine şi pe Winnetou, ne-a uns la suflet. Ceilalţi erau de acord pentru cazul de faţă, în general, însă, poate mai puţin. Raporturile dintre rasa albă şi cea roşie constituie una dintre problemele care se poate judeca mai bine de la distanţă. Adevăratul yankeu, cel înnăscut, nu o să recunoască niciodată vina lui pentru exterminarea indienilor, pentru prăbuşirea fratelui său roşu.

În timp ce noi mâncam, prizonierii stăteau liniştiţi. Doar din când în când auzeam, fără să înţelegem, câte o observaţie făcută în şoaptă de la unul la altul. Ne era indiferent ce vorbeau între ei. Old Wabble se rostogoli de câteva ori de pe o parte pe alta. Oftatul său se transforma într-un geamăt repetat tot mai puternic. Avea dureri, sporite de curelele cu care Hammerdull şi Holbers îl legaseră mai tare decât era, de fapt, nevoie, după ce la început fusese legat mai uşor de Colma Puşi. Până la urmă strigă către noi înfuriat:

— Nu auziţi că mă chinuiesc durerile? Sunteţi oameni sau hingheri fără nici un sentiment?

Făcui mişcarea de a mă ridica pentru a vedea dacă nu-i pot uşura situaţia, fără a ne crea vreun pericol. Trescow, însă, mă reţinu, dând dezaprobator din cap:

— Eu nu vă înţeleg, mister Shatterhand! Probabil că vreţi să vă duceţi la el să-i schimbaţi iadul în rai. Sunt şi eu pentru o omenie raţională şi cu înţeles, dar mila dumneavoastră faţă

de acest ticălos e un adevărat păcat!

— E adevărat că e plin de răutate, şi totuşi e un om! răspunsei eu.

— El? *Pshaw!* Amintiţi-vă ce aţi spus când l-aţi bandajat: aţi considerat nu că el era un om, ci că dumneavoastră sunteţi un om. Da, dumneavoastră sunteţi un om, şi chiar unul foarte slab când e vorba de el. Nu mi-o luaţi în nume de rău. Acum duceţi-vă la el şi, dacă n-am dreptate, în numele întregii omeniri, dezlegaţi-l!

— Braţul meu, braţul meu, se văicărea jalnic bătrânul.

Atunci Hammerdull îi strigă:

— Ai ajuns să te vaieţi, bufniţă bătrână ce eşti! Cum e cu rezistenţa fizică şi cu impunătoarea ta constituţie de urs, cu care făceai pe grozavul mai înainte? Acum ai început să miorlăi după milă?

— Nu cer milă! răspunse bătrânul Wabble. Vreau numai să-mi slăbiţi legăturile.

— Dacă îţi sunt slăbite sau nu, e totuna, numai de ţi-ar strica cheful, aşa după cum meriţi. Orice lucru îşi are rostul său, curelele îl au pe al lor.

Colma Puşi mâncă şi el cu noi, fără să spună un cuvânt. Era parcă mai tăcut chiar decât Winnetou şi numai o singură dată, când veni vorba de întâlnirea noastră cu vraciul cel alb şi *squaw*-a lui, zise:

— După ce a fost jignit de faţa palidă care se cheamă Redy, Colma Puşi a luat urma fraţilor săi, ca să se convingă că au apucat-o pe drumul cel bun. Aşa a ajuns la locul unde s-au oprit. A văzut urmele a trei cai, întâlnindu-se cu cele ale fraţilor săi, venind dinspre dreapta şi apoi cotind la stânga. Acesta era omul alb cu femeia s-a roşie, despre care aţi vorbit acum?

— Da, răspunsei.

— Acest om alb a fost cândva comanş roşu. Fiind comanş, ce treabă are el aici, în nord?

— Asta nu ştiu.

— De ce a îndepărtat culoarea de pe faţa lui? De ce nu vine ca om roşu şi vine ca unul alb?

— Probabil ca să fie în mai mare siguranţă. Ca un comanş, ar fi privit cu duşmănie de către toate feţele palide, iar de către toţi indienii cu şi mai multă duşmănie.

— Se pare că aceste cuvinte sunt adevărate, totuşi Colma Puşi are şi alte gânduri.

— Putem să le aflăm şi noi?

— Un războinic roşu nu are voie să spună decât acele gânduri despre care ştie că sunt adevărate. Acum am să mă gândesc!

Strânse puşca lângă el şi se culcă ca şi când ar fi vrut să doarmă. O considerarăm ca un semn că nu mai voia să vorbească. Mai târziu îmi dădui seama ce bine ar fi fost dacă aş fi continuat cu el această discuţie. În orice caz, dacă aş fi pronunţat numele lui Thibaut, acesta ar fi produs asupra lui un efect cu totul nebănuit de mine. În ciuda faptului că se laudă cu însuşirile sale psihice, cel ce-şi zice „stăpânul naturii" să cuteze să mai afirme că nu depinde de nici o altă voinţă decât de a s-a proprie!

Terminând de mâncat golirăm buzunarele prizonierilor. După ce ne-am luat înapoi lucrurile care ne aparţineau, fiecare îşi primi înapoi ceea ce era al lui, dar nu puteam evita ca, în timpul acestei operaţiuni, bandiţii să nu fie trataţi cu prea multă delicateţe. Old Wabble îşi însuşise toate lucrurile mele şi era furios că trebuie să le dea înapoi. Mai mare decât această supărare erau însă, după cât se pare, durerile. Mă rugă de mai multe ori să i le uşurez. Eram destul de slab ca să nu ţin seama de reproşurile lui Trescow, dar până la urmă nu mai putui să suport văietatul lui şi-i spusei:

— Vreau să fiu milostiv, dar răspunde la întrebările mele.

— Întrebaţi-mă, întrebaţi-mă, am să vorbesc! se rugă el.

— Ai vrut cu adevărat să mă omori?

— Da.

— Ce fel de om eşti dumneata? Nu ştiu să-ţi fi făcut vreodată vreun rău şi totuşi vrei să-mi iei viaţa! Chiar azi, ai fi vrut să suporţi orice durere, numai să nu mă eliberezi. Ce mândru te-ai simţit când te-ai văzut în posesia armelor mele! Spuneai că de acum ai să le stăpâneşti pentru totdeauna, şi eu ţi-am spus dinainte că o să le recapăt foarte curând. Acum sunt iarăşi ale mele!

— Doresc să fie în iad, împreună cu dumneata. Cele câteva ore în care mi-au aparţinut, le-am plătit cu un braţ rupt!

— Şi cu multe alte dureri pe care o să le mai suporţi. Pentru că nici să nu te gândeşti că ai ajuns la capătul lor. Te-ai simţit atât de sigur pe situaţie încât mi-ai cerut ca după moarte să-ţi apar în chip de stafie. Mai ştii ce ţi-am răspuns atunci?

— Nici nu vreau să aud!

— Trebuie să asculţi! Am zis: încă înainte de moarte am să vin la dumneata. Iată cum şi cel mai simplu om devine profet, dacă ştie că binele e mai tare decât răul! Recunoşti că te-ai comportat rău faţă de mine?

— Da, da, şi iarăşi da!

— Vrei să părăseşti această cale şi să porneşti pe una mai bună?

— Da, da, şi iarăşi da! Slăbiţi-mi numai curelele şi încetaţi cu dădăceala asta blestemată! Nu mai sunt un copil!

— Din păcate, nu! Ceea ce dumneata consideri dădăceală, e cu totul altceva. Să te fereşti să iei indulgenţa mea drept slăbiciune. Simt pentru dumneata milă şi numai milă. N-am nici cea mai mică speranţă să te pot influenţa în bine. Până şi cele mai frumoase şi mai mişcătoare vorbe se lovesc de dumneata ca de un zid. Cineva, care e cu totul altfel decât mine, o să-ţi vorbească nu prin vorbe, ci prin fapte. Şi dacă o să te prăbuşeşti sub greutatea lor, vreau să pot spune că nu

am neglijat nimic, dar absolut nimic din ceea ce te-ar fi putut salva. Iată de ce mereu, mereu vorbesc cu dumneata. Şi acum, hai, să trecem la treabă. Nu e vorba numai de legături, ci mai ales de fierbinţeala pe care o ai la braţ.

În timp ce ceilalţi se culcară, eu preluai paza şi folosii tot timpul pentru a pune comprese reci pe braţul bătrânului. După mine, urma să vină la rând Colma Puşi. Plecând de lângă Old Wabble ca să-l trezesc pe Colma Puşi, îl auzii pe bătrân murmurând în urma mea:

— Nerod plângăcios! Păstor de oiţe!

Nu mă putea jigni cu acest fel de a-mi mulţumi. Nu mă aşteptam la vreun succes, şi totuşi îmi părea nespus de rău pentru acest om bătrân, dându-mi seama că e irecuperabil.

Când am fost trezit, se făcuse ziuă de vreo oră. O scurtă privire aruncată în jur îmi fu de ajuns să constat că totul e în ordine; doar pe Colma Puşi nu-l văzui. Matto Şahco fiind cel care-l schimbase la pază, când am întrebat de el, mi-a răspuns:

— Colma Puşi mi-a spus că Marele Spirit l-ar fi chemat să plece de aici şi de aceea nu mai poate rămâne. Mi-a cerut să-i salut din partea s-a pe Old Shatterhand, Winnetou, Apanatşca şi să le spun că o să-l revadă.

— L-ai văzut încălecând când a plecat?

— Nu. A plecat pe jos. Nu ştiam unde îşi avea calul şi nu aveam voie să părăsesc tabăra, fiind de pază. Dar imediat ce s-a făcut ziuă i-am căutat urma. M-a condus în pădure, la locul unde fusese ascuns calul.

— Dacă vrem să ştim unde s-a dus, găsim uşor urma lui. Să mă duc să o caut şi să ţi-o arăt?

— Nu. Dacă ar fi un duşman, ar fi trebuit să-l urmărim, dar e prietenul nostru. Şi dacă ar fi vrut să ştim unde se duce, ne-ar fi spus-o de bunăvoie. Voinţa unui prieten trebuie respectată.

Înainte de a mânca din carnea lăsată de Colma Puşi,

mersei afară în prerie, unde erau caii priponiţi de ţăruşi. Se aflau pe un intrând acoperit cu iarbă, între pintenii de pădure amintiţi, unde fuseseră aduşi când se crăpase de ziuă. Din locul acela se vedea foarte departe spre nord, dincotro venisem seara. Privind în direcţia respectivă, văzui trei puncte, care se apropiau de tabăra noastră. Nu trecu mult şi putui să recunosc doi călăreţi şi un cal de povară.

„Oare o fi Thibaut cu femeia lui, care au plecat ieri spre sud-vest?”, mă gândii eu. Dacă presupunerea aceasta se adevereşte, oare ce motiv o fi avut să se întoarcă şi să vină iar pe urmele noastre?

M-am întors imediat în tabără să-l înştiinţez pe Winnetou.

— Omul acesta are alte motive, în afară de ura lui, spuse el. Tibo-taca vrea să ştie dacă Old Shatterhand mai trăieşte sau e mort. Să ne ascundem.

Ne ascunserăm după un tufiş şi aşteptarăm. Nu trecu mult timp şi auzirăm paşii unui cal. Thibaut îşi lăsase femeia şi calul de povară la oarecare distanţă şi venea singur la izvor, în recunoaştere. Îi zări pe Old Wabble şi văzu banda de declasaţi legaţi şi întinşi pe jos, şi exclamă mirat:

— *Behold!*[1] E adevărat ce văd? Sunteţi legaţi? Dar unde sunt indivizii care ieri erau prizonierii voştri?

Old Wabble nu ştia că îl văzusem pe omul acesta venind şi că ne ascunsesem tocmai din cauza lui. Îl chemă repede şi-i zise încet:

— Ah, dumneavoastră sunteţi aici? Repede jos de pe cal şi tăiaţi-ne legăturile!

— Să vă tai legăturile? Păi, mă consideraţi duşmanul dumneavoastră, aşa că...

— Prostii! Aia era doar aşa, o vorbă aruncată în vânt! Hai, repede!

— Unde sunt prizonierii dumneavoastră?

— S-au eliberat azi noapte şi ne-au luat prin surprindere.

---

[1] Ia te uită! (engl.).

Dar nu mai aşteptaţi o veşnicie, ci daţi-ne odată drumul! Haide!

— Unde s-or fi băgat? Dacă vin şi mă surprind?

— Dacă vă mişcaţi repede, o să fim liberi şi-i dăm gata!

— *Well!* Mie mai ales Old Shatterhand îmi stă în cale. Îndată ce-o să fie prins, trebuie neapărat lichidat în aceeaşi clipă, altfel cu siguranţă că mai târziu dispare. Deci, imediat vă eliberez!

Spunând acestea descălecă şi se duse la Old Wabble. Îşi scoase cuţitul. În clipa următoare, Dick Hammerdull îşi scoase ţeava puştii prin tufişul din faţa lui şi strigă:

— Mister Tibo-taca, mai aşteaptă puţin! Anumiţi oameni sau adăpostit aici în tufişuri!

— Ei, blestemăţie! E prea târziu! înjură Old Wabble furios.

Thibaut se dădu câţiva paşi înapoi şi întrebă:

— Cine e acolo, în tufiş? Lasă arma jos!

— Cine e aici, e totuna. Şi dacă o să las arma deoparte sau nu, e de asemenea totuna; dar dacă nu arunci imediat cuţitul jos, e să se descarce! Număr numai până la trei. Deci, unu, doi…

Thibaut aruncă cuţitul, apoi se retrase până ce calul său ajunse între el şi acel tufiş periculos, şi spuse:

— Dar lăsaţi odată puşca aceea! Nu vreau să am nimic de-a face cu dumneavoastră. Am să plec imediat!

— Imediat? Nu, dragă prietene, mai stai puţin pe loc. Sunt aici nişte oameni care doresc să-ţi spună „bună dimineaţa”.

— Cine anume? Şi unde?

— Chiar în spatele dumitale.

Thibaut se întoarse repede şi ne văzu pe toţi: în timp ce el discutase cu Hammerdull, noi ieşisem încet de după tufişuri! Mă apropiai de el şi-i zisei:

— Adică eu să fiu lichidat! Se pare că mă cunoşti numai pe jumătate, dar nu în întregime. Ce ar fi, monsieur Thibaut, dacă am schimba rolurile şi acum v-aş lichida eu?

— *All devils!* N-o să cutezaţi aşa ceva! Doar nu v-am făcut nimic!

— Ajunge că mai ameninţat cu moartea. Cunoşti legile preriei, nu?

— Am făcut numai o glumă, mister Shatterhand.

— Atunci am să glumesc şi eu cu dumneata. Aici mai sunt ceva curele. Întinde mâinile! O să fii legat ca şi bandiţii aceştia.

— Imposibil!

— Nu numai că e posibil, dar se va face chiar imediat. Pitt Holbers şi Dick Hammerdull, legaţi-l! Dacă se opune, primeşte un glonte de la mine. Auzi ce-l ducea mintea: să fiu împuşcat, îndată ce-o să fiu prins! În acest caz, nici eu nu fac multe fasoane. Deci, legaţi-l repede!

Hammerdull venise şi el lângă noi. El şi Pitt Holbers îl legară pe Thibaut, care nu îndrăzni să opună nici o rezistenţă, cel puţin în fapt, dar cu gura se împotrivea cu străşnicie:

— E o samavolnicie, *meş-şurs,* pentru care o să răspundeţi! n-am meritat aşa ceva.

— Nici prin sfatul pe care i l-ai dat ieri lui Old Wabble să împuşte în fiecare zi câte unul dintre noi?

— Era tot numai o glumă.

— Se pare că eşti tare mucalit, de unde deduc că o să ne distrăm bine împreună. De aceea vrem să te reţinem la noi şi trebuie să recunoşti că acest lucru se poate face cel mai bine cu ajutorul acestor curele. Glumă pentru glumă, e foarte bine aşa.

— Dar nu sunt singur!

— Ştim şi noi! Afară te aşteaptă *squaw*-a ta.

— Şi ea o să fie legată?

— Nu. Cu *ladies* nu facem astfel de glume. Dimpotrivă, o s-o primim ca pe un oaspete binevenit. Depinde numai de cum te vei purta, ce o să hotărâm în legătură cu dumneata. Poate că n-o să mai ai deloc de ce te teme, dacă o să fii

ascultător.... Aşezaţi-l singur, nu lângă bandiţi!

— *Well.* Forţa primează dreptăţii. Deci, trebuie să mă supun!

Fu culcat la o parte de ceilalţi prizonieri, ca să nu poată discuta cu ei. Apoi, eu şi Winnetou părăsirăm tabăra, să căutăm femeia. Şedea tot în şa, cu căpăstrul calului de povară în mână. Venirea noastră nu făcu nici cea mai mică impresie asupra ei. Era ca şi când nici n-am fi existat. O aduserăm la izvor, unde, fără să i se spună, descăleca şi se aşeză lângă Thibaut. Parcă nici nu observă că este legat.

Calul de povară rămase afară, în luminiş, unde dusei şi calul ei şi pe al lui. Nu trebuia să vadă că-i cercetăm bagajele. S-ar fi putut să găsim ceva care ne-ar fi fost foarte util.

Când m-am întors la izvor, i-am găsit pe Redy şi Trescow în dispută. Trescow îşi prezentase din nou concepţiile sale juridice şi se enervase, în timp ce ceilalţi aşteptau liniştiţi. El mă întâmpină:

— Închipuiţi-vă, mister Shatterhand, că acest Redy cere să fie eliberat. Ce părere aveţi despre asta?

— În clipa aceasta, nici una. Mai târziu o să fiu de aceeaşi părere cu Winnetou.

— În felul acesta ne învârtim ca într-un cerc. Şi ce părere are Winnetou?

— Ceea ce este drept.

— Bun. De acord. Legea însă spune că...

— *Pshaw!* îl întrerupsei. Aici nu suntem jurişti, ci mai înainte de toate nişte oameni flămânzi! Hai să mâncăm!

— Ah, să mâncăm! Vreţi ca în felul acesta să evitaţi o discuţie!

— Ba deloc! Vreau să vă arăt doar ceea ce, după părerea mea, e legal!

— Şi anume ce?

— Aseară au mâncat bandiţii şi noi nu am căpătat nimic; acum o să mâncăm noi, iar ei n-au să capete nimic. Nu

constituie asta cea mai legală procedură ce se poate imagina?

— Să vă ia... dracu, aproape că aş spune şi eu! Fac pariu, pe capul meu că sunteţi în stare să-i lăsaţi pe aceşti indivizi să plece unde vor.

— Iar eu nu fac pariu, ştiu însă că se va întâmpla ceea ce e drept să se întâmple.

Mâncarăm cu poftă şi-i dădurăm şi femeii tot ce era mai bun; luă mâncarea din mâinile lui Apanatşca, fără să-l recunoască. Nici unul dintre prizonieri nu căpătă ceva de mâncare. După ce Winnetou şi cu mine terminarăm gustarea, merserăm să cercetăm bagajele lui Thibaut. Calul de povară avea merinde, ceva îmbrăcăminte femeiască şi alte lucruri asemănătoare; n-am găsit ceva deosebit nici la calul femeii. Trecurăm să controlăm pe cel al bărbatului. De ciochină era atârnată puşca. În coburul din dreapta se afla un pistol cu ţeava dublă, încărcat, şi o casetă de tablă cu vopsele diferite, folosite, de bună seamă, la vopsitul feţei şi la nimic altceva, în cel din stânga găsirăm cartuşe, unelte de bărbierit şi săpun, şi din nou o casetă de tablă, cu mult mai subţire decât cealaltă. Conţinea o bucată de piele albă, lungă şi îngustă, foarte bine tăbăcită, cu linii şi semne roşii.

— Ah, o „piele vorbitoare”, cum spun indienii, îi zisei lui Winnetou. Poate că descoperim ceva cu ajutorul ei.

— Fratele meu să mi-o arate, zise el.

I-am dat-o. Se uită atent şi îndelung la ea, dădu din cap, o privi încă o dată, dădu din nou din cap, şi zise:

— E o scrisoare pe care o înţeleg numai pe jumătate. E scrisă cu vârful cuţitului şi colorată cu cinabru, aşa cum se obişnuieşte la oamenii roşii. Liniile astea întortocheate reprezintă râuri: pielea e o hartă. Aici e Republican River-ul, aici cele două Salomon-uri, apoi vine Kansasul cu Big Sandy Creek şi Rush Creek, pe urmă Adobe Creek şi Horse Creek, mai spre sud e Apishapa River şi râul Huerfano. Şi tot aşa

urmează un creek şi un râu după celălalt, până sus în Parcul Saint Louis. Cunosc toate aceste ape; dar sunt şi semne, pe care nu le înţeleg, puncte, cruci de diferite forme, cerculeţe, triunghiuri, pătrate şi alte figuri. Pe această hartă ele se află, de fapt, unde nu-i nici un oraş, nici o localitate, nici măcar o casă. Nu pot să înţeleg ce reprezintă aceste semne.

Îmi înapoie pielea, care fusese într-adevăr gravată cu deosebită grijă şi fineţe. Până şi cea mai mică şi cea mai fină linie putea fi văzută clar. Nici eu nu mi-am putut explica semnele, până ce întorsei pielea. Pe partea cealaltă, semnele erau reproduse unul sub celălalt, având alături nume de persoane, şi nu de locuri. Extrem de ciudat! Mă gândii şi mă tot gândii, mult timp, fără vreun rezultat; dintr-o dată îmi bătu la ochi faptul că unele dintre ele erau nume de sfinţi. Asta e! Îmi scosei carnetul din buzunar, care avea şi un calendar bisericesc, comparai diferitele nume cu distanţele dintre anumite semne de pe hartă şi-i putui spune apaşului:

— Scrisoarea aceasta a fost adresată vraciului şi are ca scop să-i spună unde şi în ce zi urmează să-l întâlnească pe expeditorul ei. O enumerare directă a zilelor lunii ar fi dat totul de gol. Aşa cum ţi-am explicat mai demult, creştinii obişnuiesc să dea fiecărei zile a anului numele unor credincioşi sau sfinţi, bărbaţi sau femei, care au murit demult. Descifrarea e de două ori mai grea, pentru că numele nu se află pe hartă, ci pe partea cealaltă. Iată, aici se poate citi: Aegidius, Roza, Regina, Protus, Eulogius, Josef şi Thecla. Aceasta înseamnă 1, 4, 7, 11, 13, 18 şi 23 septembrie. În zilele respective, expeditorul scrisorii se va afla în locurile unde sunt semnele de pe hartă, notate lângă numele amintite. Deci, avem aici în mâinile noastre datele privind locul şi zilele întregului plan de călătorie al expeditorului şi al primitorului.

— Îl înţeleg foarte bine pe fratele meu, numai că nu ştiu în ce zile ale anului cad aceste nume de bărbaţi şi femei.

— Nu face nimic, ştiu eu. Pielea asta ne poate fi de mare folos, dar nu o putem păstra.

— De ce?

— Fiindcă Tibo-taca nici nu trebuie să bănuiască măcar că-i cunoaştem itinerarul.

— Atunci fratele meu trebuie să transcrie tot ce e însemnat pe această piele.

— Da, asta am s-o fac imediat.

Winnetou ţinea misiva, iar eu o copiam în carnetul meu, folosind şaua calului drept suport. După aceea puserăm pielea la loc în cutia de tablă şi o băgarăm înapoi în cobur. Apoi ne întoarserăm la tabăra noastră.

Chiar în momentul în care dădeam cotul după un tufiş, văzurăm femeia venind spre noi. Se ridicase de jos şi, fără să ţină seama de strigătele lui Thibaut, se depărtase, el fiind legat, nereuşind s-o oprească. Trecu pe lângă noi, cu capul sus, dar cu privirile în pământ, fără să ne observe, păşind încet şi măsurat, pas cu pas, ca o somnambulă. Mă întorsei şi mă dusei după ea. Se opri, rupse o crenguţă şi şi-o puse în jurul capului. Îi adresai câteva cuvinte, nu-mi răspunse, de parcă nici nu mă auzea. Trebuia să pronunţ un cuvânt cunoscut de ea şi o întrebai:

— Acesta e *myrtle*-ul tău?

Atunci îşi întoarse privirea spre mine şi răspunse inexpresiv:

— Este *myrtle-wreath*-ul meu.

— Cine ţi-a dat acest *myrtle-wreath*?

— Vava Derric al meu.

— Şi Tahua Bender a avut un *myrtle-wreath*?

— ŞI ea! răspunse zâmbind.

— În aceeaşi zi în care ai avut şi tu?

— Nu. Cu mult mai înainte!

— Ai văzut-o cu *myrtle-wreath*-ul ei?

— Da. Tahua a fost tare frumoasă, foarte frumoasă!

Urmărind succesiunea mea de idei, continuai cu întrebarea, oricât ar părea de curioasă:

— Ai văzut un frac?

— Frac... da! răspunse ea după o clipă de gândire.

— Un frac de nuntă?

Atunci bătu din palme fericită, şi, râzând, exclamă;

— Frac de nuntă. Frumos. Cu o floare!

— Cine îl purta? Cine îl îmbrăcase?

— Tibo-taca.

— Şi tu stăteai lângă el?

— Lângă Tibo-taca, dădu ea afirmativ din cap. Mâna mea în mâna lui, apoi...

Deodată, cutremurată parcă de un fior de groază, tăcu. Următoarele întrebări rămaseră fără răspuns, până îmi adusei, aminte ceea ce povestise Matto Şahco şi anume că, atunci când venise la osagi, Tibo-taca avea un i braţ bandajat. Reluând de aici succesiunea de idei, o întrebai :

— Fracul a devenit roşu?

— Roşu, aprobă ea, înfiorându-se.

— De vin?

— Nu vin, sânge!

— Sângele tău?

— Sângele lui Tibo-taca.

— A fost lovit cu cuţitul?

— Nu cu cuţitul.

— A fost împuşcat?

— Cu glonte.

— De cine?

— De Vava Derric. Oh, oh, oh, sânge, mult sânge, foarte mult sânge!

Deveni foarte agitată şi fugi de lângă mine. Mă dusei după ea, însă alerga ţipând, aşa că am fost nevoit să renunţ să mai obţin vreun răspuns de la ea.

Acum eram convins că de ziua nunţii ei a intervenit un

eveniment care a făcut-o să-şi piardă minţile. Thibaut, banditul, îi fusese logodnic. Oare a fost demascat în ziua aceea şi propriul ei frate trăsese asupra lui? Din această cauză Thibaut îi omorâse fratele? Simţeam o milă profundă faţă de această nenorocită, a cărei nebunie era, probabil, nevindecabilă, mai ales că ziua aceea s-ar părea că fusese cu vreo treizeci de ani în urmă. După fracul acela, se putea deduce că, deşi logodnica aparţinea rasei roşii, nunta s-a sărbătorit sau ar fi trebuit să se sărbătorească într-o ambianţă de oameni mai înstăriţi. Ea era doar o creştină, sora unui renumit predicator indian, ceea ce putea constitui o explicaţie destul de clară.

Şi sora ei, Tahua, fusese, probabil, bine căsătorită. Poate că nebuna îşi cunoscuse logodnicul la sora ei. Păcat că n-am putut afla mai multe.

O lăsai lângă calul ei, cu care începuse să se joace ca un copil, şi mă întorsei în tabără, unde Winnetou se afla deja. Când sosii, ochii tuturor se îndreptară spre mine; înţelesei că mă aşteptaseră.

— În sfârşit! în sfârşit! strigă Redy. Unde aţi dispărut? Era vorba să discutăm despre eliberarea noastră şi tocmai atunci aţi plecat!

Trescow se grăbi să-l lămurească:

— Înainte de a fi vorba de vreo eliberare, trebuie s-a discutăm despre pedepsirea voastră!

— Pedepsirea! Oho, dar ce v-am făcut?

— Ne-aţi atacat şi ne-aţi luat prizonieri, ne-aţi jefuit, ne-aţi legat şi ne-aţi adus aici. Asta nu-i nimic? Aşa ceva se pedepseşte cu închisoare.

— Ah! Vreţi să ne duceţi la Singsing? N-aveţi de cât să încercaţi!

— Aici nu se fac încercări, ci se iau hotărâri şi se execută pe loc. În curând juriul se va întruni.

— Nu-l recunoaştem!

— Ne faci să râdem! Veniţi, mister Shatterhand, să nu mai amânăm treaba şi sper că, de data asta, nu o să ne mai stricaţi socotelile printr-o ispravă umanitară. Aceşti indivizi nu merită.

Fireşte că avea dreptate: trebuiau pedepsiţi, dar cum? Săi ducem la închisoare? Aici nu există nici una. Să-i amendăm? Oamenii ăştia nu aveau nimic. Să le luăm caii şi armele? Ar fi fost pierduţi, iar noi am fi devenit faţă de ei nişte hoţi. Să-i batem? Hm, da, ăsta ar fi un remediu foarte eficace. În general, ce părere am eu despre pedeapsa cu bătaia? Pentru orice om, care mai are un suport moral, e groaznic; îl poate distruge complet. Dar tatăl îşi pedepseşte copilul, şi învăţătorul elevul cu nuiaua, tocmai pentru ai imprima suportul moral! Oare copilul acela e mai rău, mai periculos şi mai lipsit de cinste decât răufăcătorul, oare nu e voie să fie bătut, cu toate că e recidivist pentru a douăzecea oară şi trimis la închisoare, dar imediat ce se eliberează, ie apucă din nou de fărădelegi? Dacă un tată denaturat, aşa cum există şi în realitate, îşi leagă de piciorul mesei, săptămâni de-a rândul, copilul nemâncat şi-l bate zilnic fără nici un cuvânt, cu băţul, cu vătraiul, cu funia sau cu sticle de bere goale, şi primeşte pentru această faptă doar câteva luni de închisoare, pedeapsa aceasta, este pe măsura cruzimii, mai bine zis a bestialităţii sale? Pentru că un asemenea individ este o bestie! În închisoare are gratuit: locuinţă, mâncare suficientă, îmbrăcăminte caldă, linişte, ordine, curăţenie, cărţi de citit şi încă multe altele. Stă închis câteva luni şi apoi râde de toată treaba. Nu, o asemenea bestie ar trebui tratată ca bestie! Bătăi, bătăi şi anume bătăi zdravene şi, pe cât posibil, zilnice, ar fi singura pedeapsă potrivită pentru el. În astfel de cazuri, umanitarismul înrăutăţeşte răul. Ori dacă o femeie beţivă şi dezmăţată îşi transformă intenţionat şi eu o răbdare drăcească copiii în schilozi ca să cerşească cu ajutorul lor sau pentru ai împrumuta, pe bani, altor cerşetori, oare ce este

mai drept, să fie doar închisă temporar, pe baza paragrafelor codului penal, sau pedeapsa cu închisoarea să fie însoţită de bătăi straşnice? Cine păcătuieşte ca om, să fie pedepsit omeneşte, pentru neoameni ar trebui ca, pe lângă temniţă, să existe şi bâta. Aceasta este părerea unui om care ridică de pe stradă fiecare gânganie utilă şi o aşează unde nu poate fi călcată, aceasta este părerea unui om umblat prin lume, preocupat ca, peste tot unde îşi pune piciorul, să-i rămână faima că a fost un om bun şi, în sfârşit, părerea unui scriitor care îşi scrie operele numai cu intenţia de a fi propovăduitorul iubirii veşnice.

Vasăzică bandiţilor li se cuvine bătaie! Recunosc că-mi cam făcea silă, mai ales că eram parte implicată, dar altfel nu se putea; şi, în realitate, şi-o meritaseră din plin.

Probabil că Winnetou îmi ghicise gândurile şi îndoielile, pentru că mă întrebă, având în jurul gurii un zâmbet energic, aproape sever:

— Fratele meu vrea cumva să-i ierte?

— Nu, răspunsei...N-am face decât să încurajăm răul. Dar ce pedeapsă să le dăm?

— Ciomagul! *Howgh!*

Când spunea *Howgh* era un lucru hotărât şi orice discuţie ar fi devenit fără rost. Trescow interveni imediat, aprobând:

— Da, o bătaie bună ajunge. Asta le trebuie, orice altceva ar fi fără rost sau chiar păgubitor. Nu-i aşa, mister Hammerdull?

— Întocmai, o să le tragem o mamă de bătaie, răspunse grăsanul. Şi primii o să fie Hosea şi Joel, cei cu nume sfinte. O să primească o ciomăgeală în loc de banii de care au râs. Sau le iei partea verişorilor tăi, Pitt Holbers, *racoon* bătrân?

— Nici nu mă gândesc, răspunse lunganul.

— Da, o să le înscriem rudenia cu tine într-un registru care nu are foi de întors, însă cu litere atât de groase şi de vinete încât să nu poată fi şterse cu guma! *Howgh!*

Toţi izbucnirăm în râs de entuziasmul şi de felul lui de a se exprima. Toţi am fost de acord, numai osagul se opuse:

— Matto Şahco roagă să i se permită să tacă.

— De ce? îl întrebai.

— Pentru că şi el a fost duşmanul vostru şi a vrut să vă ia viaţa.

— Dar acum eşti prietenul nostru, şi ai fost şi tu atacat şi jefuit de această bandă. Intenţia ta, pe care oricum nu ai reuşit s-o pui în practică, ai adoptat-o în calitate de căpetenie a tribului tău, de războinic. Dar ei sunt nişte declasaţi, nişte nemernici din afara societăţii, şi singurul grai pe care-l mai înţeleg e acela al ciomagului.

— Dacă Old Shatterhand vorbeşte în felul acesta, să afle şi părerea mea: să audă acest grai de la primul până în ultimul.

— Bun! Vasăzică toţi suntem de acord, spuse Hammerdull. Vino, dragă Pitt, să tăiem nişte fluiere, ca să poată începe muzica.

Cei doi se ridicară şi plecară să caute nişte puieţi pentru ciomege. Nu vorbiserăm atât de tare încât să ne poată auzi bandiţii. Văzând că sfatul nostru s-a terminat, Redy se interesă de rezultat într-un mod cu totul nepotrivit situaţiei sale:

— Ei, cum stăm? Când ne eliberaţi?

— Când o să ne convină, răspunse Trescow. Deocamdată nu ne convine.

— Cât timp, o să mai stăm aşa? Vrem să plecăm!

— Ceea ce vreţi voi, nu ne interesează deloc. Azi se va face ceea ce vrem noi!

— Notaţi-vă că suntem *westman*-i liberi! Dacă cumva n-o să ţineţi seama de acest lucru, o să aveţi din nou dea face cu noi!

— Nemernicule! Vrei să fii mai caraghios decât ai fost ieri, când îţi dădeai nişte aere ca şi când noi am fi fost nişte câini pe care îi duceai de zgardă după tine, aşa cum îţi plăcea? Nici

nu ţi-a trecut prin minte că numai la o oră după ce ne-aţi atacat, noi cunoşteam deja locul şi timpul când vom fi eliberaţi! Câinele împuţit, cum l-aţi numit pe Colma Puşi, ne-a întâlnit numai din calcul şi înţelepciune. Voia să se convingă că, într-adevăr, vă conduceam spre capcana în care trebuia să vă prindem pe voi, neisprăviţilor. Faptul că n-ai observat şi n-ai ghicit nimic din toate astea te făcea să apari ca prototipul celui mai de compătimit tâmpit. Şi acum îţi mai permiţi să ne ameninţi? Idioţilor! În curând o să cântaţi şi o să dansaţi după fluierele care vi se taie acum! Şi întrucât, în prostia voastră, tot nu ştiţi ce vreau să spun cu aceste cuvinte, am să mă exprim mai pe şleau, fără parabole: se taie bâte, pentru că o să fiţi ciomăgiţi în toată regula, până o să vă treziţi din tâmpenia voastră. Aşa acum ştiţi ce vă aşteaptă!

Efectul acestei lungi cuvântări a juristului nostru înfierbântat de mânie întrecu orice posibilitate de descriere; în general, cred că e mai bine să trec cât mai repede posibil peste ora cât se poate de neplăcută din punctul de vedere al bandiţilor. Dick Hammerdull îşi făcu datoria cu atâta efort şi dăruire, încât, la sfârşitul zgomotoasei „opere”, era scăldat în sudoare, în adevăratul înţeles al cuvântului. Pitt Holbers, la rândul lui, dovedi şi el o asemenea îndemânare în mânuirea „fluierelor” provocatoare de dureri, încât nici el nu ar fi crezut că e în stare de aşa ceva.

În urmă acestei grandioase îndeletniciri a celor doi „toşti”, aspectul exterior al bandiţilor arăta puţin cam jalnic, în sufletul lor, în schimb, „clocoteau de dorul răzbunării”, cum se spune. Nouă, însă, puţin ne păsa. Old Wabble fu scutit de bătaie, ceea ce mi-o datora, fireşte, numai mie. N-am vrut să las să fie bătut bătrânul, care, oricum, era rănit. În loc să-mi fie recunoscător, se întrecea cu bandiţii în sudălmi. Thibaut făcea pe spectatorul indiferent, cu toate că nici lui nu i-ar fi stricat o porţie de ciomăgeală.

Pregătindu-se de plecare, Apanatşca mă rugă ca măcar

acum, fiind liberi şi neavând de întâmpinat decât împotrivirea lui Tibo-taca, să luăm femeia cu noi. Numai cu greu am putut să-l conving să renunţe la această dorinţă; femeia nu putea să fie decât o piedică pentru noi, şi, cunoscând planul de călătorie al vraciului, aveam siguranţa că ne vom reîntâlni în curând. Această asigurare îl determină pe Matto Şahco să-l lase, deocamdată, nepedepsit pe vraci.

Eram din nou în posesia tuturor lucrurilor noastre. Nimănui nu-i lipsea nici cel mai mic obiect. După câte permiteau împrejurările, se făcuse dreptate, şi astfel plecarăm mulţumiţi de la izvorul care ne văzuse venind în cu totul alte condiţii. Mai puţin mulţumiţi erau oamenii pe care îi lăsam în urma noastră. I-am părăsit acolo jos, legaţi; nu aveau decât, după plecarea noastră, să se dezlege cum s-or pricepe. Desigur că în nici un caz nu am mai auzit din partea lor urări de bine. Iar Old Wabble, în ciuda braţului rupt, mă ameninţă în cele din urmă cu moartea şi cu răzbunarea lui. Dacă n-aş fi ştiut-o dinainte acum ar fi trebuit să recunosc că orice pornire omenească, faţă de el era de prisos. Avea un caracter atât de împietrit, încât era imposibil să se mai înmoaie, măcar pentru o clipă. Niciodată nu aş fi crezut ca poate exista un asemenea om!

Înainte de a încăleca, Apanatşca încercase zadarnic să obţină de la femeia de afara, de lângă cal, un cuvânt de despărţire. Nu-l recunoscu şi se dădu înapoi ca şi când ar fi fost un duşman. Abia când am pornit la drum a fugit după noi, luându-şi crenguţa verde de pe cap şi strigând, fluturând-o întruna;

— Iată *myrtle-wreath*-ul meu, iată *myrtle-wreath*-ul meu!....

7. O luptă între ciclopi

Datorită drumului pe care fusesem obligaţi să-l facem de la *camp* la izvor, deviasem mult de la direcţia noastră. Pentru a reduce, pe cât posibil, proporţiile acestui ocol, ar fi trebuit să mergem acolo, unde altfel n-am fi ajuns şi unde am plasat *bonanza* existentă doar în fantezia noastră, şi anume la Squirrel Creek. Auzind acest lucru, Dick Hammerdull făcu o mutră serioasă, apoi începu să râdă şi zise:

— Să sperăm că nu o să fie atât de proşti!

— Cine? întrebă Trescow, care călărea alături de el.

— Bandiţii.

— Cum adică, proşti?

— Să vină după noi la acest *creek.*

— Atunci ar merita şi mai multă bătaie decât au primit! Şi-or fi dând şi ei seama că această *bonanza* nu există.

— Să-şi dea seama? Eu vă spun că nu-şi dau, mister Trescow. Cine face o gogomănie ca ei, nu poate să-şi dea seama de nimic. Pun pariu că ei şi acum sunt siguri că noi avem o *bonanza* în buzunar!

— Desigur, dacă aveţi dreptate, precis că o să vină după noi şi atunci, e bine să avem grijă să nu ne găsească.

— Sunt exact de aceeaşi părere. Probabil că asta e şi părerea dumneavoastră, mister Shatterhand, nu?

— Desigur, răspunsei. Au chiar două motive să ne urmărească.

— Două? Eu ştiam de unul, şi anume *bonanza.* Şi dumneavoastră sunteţi de părere că ei mai cred şi acum că există zăcământul de aur?

— Da. În ciuda prostiei lor, oamenii aceştia se cred foarte deştepţi şi, întrucât noi n-am râs suficient de ei pentru faptul că au dat crezare acestei fantezii, sunt încă ferm convinşi că

bonanza există cu adevărat.

— Deci, din acest motiv au să ne urmărească. Şi care e al doilea?

— Răzbunarea, fireşte.

— Într-adevăr. Cred că clocotesc în sufletele lor ca nişte oale pe o plită încinsă. La asta nu m-am gândit. De aceea o să facă orice efort să ne urmărească şi să ne ajungă din urmă.

— Ceea ce însă n-au să reuşească! În primul rând, pentru că noi avem cai mai buni decât ei. În al doilea rând, o să treacă oarecare vreme înainte de a putea s-o ia din loc de la izvor.

— Da, o să dureze cam mult până ce vreunul dintre ei va reuşi să se dezlege de curele, ca apoi să-i elibereze şi pe ceilalţi.

— Pe femeia indiancă nu se pot bizui, chiar dacă ea nu e legată. Dacă îi cer cumva să-i dezlege, o să dea din cap şi o să meargă mai departe. Şi apoi, când vor fi liberi şi vor încăleca... Hm!

Hammerdull înţelese acest „Hm”! Mă completă mai amănunţit:

— Tot n-au să poată călări aşa de repede după cum cred că doresc. Ciomăgeala i-a făcut să fie foarte sensibili tocmai acolo unde un călăreţ trebuie să fie mai insensibil. Doresc din toată inima să fie aşa. Tu nu, Pitt Holbers, *racoon* bătrân?

Acesta răspunse:

— Dragă Dick, dacă tu crezi că în partea respectivă au devenit mai bogaţi în simţăminte, atunci eu n-am nimic împotrivă. Într-o situaţie ca asta, cred că nici ţie nu ţi-ar merge mai bine.

— Să-ţi fie ruşine! Eu pentru nimic în lume nu m-aş lăsa ciomăgit!

— Dacă te prind, sunt sigur că au să te ciomăgească la fel de temeinic precum i-ai bătut şi tu pe ei!

— Că aş fi sau nu ciomăgit, e totuna, pentru că se înţelege

de la sine că în viaţa lor n-au să reuşească să mă prindă.

— *Pshaw!* Te şi prinseseră.

— Ţine-ţi pliscul şi nu mă necăji fără rost! Ştii că în această privinţă am nervii slabi!

— Da, groşi ca nişte odgoane de vapor!

— Ia ascultă, m-au prins numai pe mine, sau pe noi toţi! În acest caz, de ce-mi faci reproşuri, bătrân ursuz ce eşti? Să le mai reuşească figura încă o dată? E absolut imposibil.

— Ai grijă! Broasca aia care orăcăie cel mai tare e prima înghiţită de barză. Asta e o poveste veche şi adevărată.

— Vasăzică eu sunt broască? A mai existat vreodată o asemenea lezmajestate? Dick Hammerdull, întruchiparea a tot ce e sublim, frumos şi delicat să fie asemuit unei broaşte! Oare ce fel de amfibie sau insectă ar fi aceea cu care ai putea fi tu asemuit, lăcustă bătrână? Da, lăcustă, asta şi se potriveşte. Ei, acum eşti mulţumit, dragă Pitt?

— *Yes.* O lăcustă în comparaţie cu o broască e o insectă foarte nobilă.

— Aş vrea să ştiu, unde e nobleţea asta a ta? De altfel, nu e vorba nici de broaşte, nici de lăcuste, ci de bandiţi, care în nici un caz nu stau pe o treaptă mai înaltă pe scara zoologică. Aşa cum ştim cu toţii, o să vină după noi la Squirrel Creek; dar oare o să-l şi găsească, mister Shatterhand?

— Sigur că da!

— Dar ei nu ştiu unde se află!

— O să se ia după urma noastră.

— Nu prea îi cred capabili să descifreze o urmă.

— Nici eu. Dar astăzi toată ziua mergem numai prin prerie şi o să lăsăm o urmă care o să fie vizibilă şi mâine. În afară de asta, presupun că şi la ei e cineva care cunoaşte drumul spre Squirrel Creek.

— Cine anume?

— Vraciul cel alb.

— Tibo-taca! Şi de unde l-ar cunoaşte acest fals comanş?

— Pe vremuri, înainte de a ajunge la comanşi, a fost în această regiune. Nu pot fi sigur că are să-şi aducă aminte tocmai de acest creek, dar e posibil să cunoască cel puţin poziţia lui aproximativă.

— *Well!* Dar oare se va alătura bandiţilor? Ieri, în prerie, s-a cam ciondănit cu Old Wabble!

— Azi, însă, sau împăcat iar. Şi chiar dacă nu s-ar fi împăcat, atât el cât şi bandiţii ne consideră duşmani. De aceea e foarte posibil să se întovărăşească şi să ne urmărească.

— Dar o să-l primească între ei?

— Fără îndoială că da. De altfel, mergând împreună cu ei, nu face nici un ocol, întrucât el însuşi vrea să ajungă sus, în Parcul Saint Louis.

— Înseamnă că o să-l întâlnim sus în Parc?

— Mult mai sigur decât faptul că o să-i facă şi plăcere.

— *Well.* Acum sunt mulţumit! Individul are pur şi simplu o mutră de luat la palme, aşa că mă bucur din toată inima că o să-l revăd. O să-mi plimb puţin pumnii ăştia pe figura lui, în aşa fel încât chiar peste ani de zile să se poată citi urmele lăsate de ei.

Aşa cum s-a mai spus, drumul nostru trecea peste o savană care urca într-o pantă lină, dar continuă. Înainte de masă, munţii ne apărură în depărtare ca un zid neîntrerupt, uşor voalat; în timp ce înaintam în goana cailor şi ne apropiam tot mai mult de ei, vălurile se destrămau, iar după-amiază puturăm desluşi destul de clar masivele stâncoase, golaşe, din roci sedimentate de nisip, de un galben roşiatic, ivindu-se printre pădurile dese, ca nişte avanposturi ale munţilor Rocky Mountains.

Pe când se însera, am ajuns la Squirrel Creek, într-un loc bine cunoscut de noi, aşa că nu mai era nevoie să căutăm un alt loc de popas.

Înainte vreme, mai petrecusem de două ori noaptea pe

aici, împreună cu Winnetou, aşa că împrejurimile ne erau cunoscute. Pentru o mai bună siguranţă, am fi cercetat-o din nou, dar se lăsase noaptea. Această neglijenţă forţată nu ne-a prea neliniştit, pentru că, încă de când mai fusesem pe aici, nu am observat să fi călcat picior de om acolo şi, în general, cursul Squirrel Creek-ului nu era prea cunoscut, aşa că nu aveam nici un motiv să credem că tocmai acum s-ar putea afla în preajma noastră vreun duşman.

Râul forma un arc scurt şi strâmt şi avea la mijloc un luminiş înconjurat de stânci, unde am aprins un foc, după obiceiul indian, care mai mult mocnea decât ardea cu flacăra. Pe malul celălalt al Squirrel Creekului erau tufişuri dese, după care se întindea din nou preria. Mâncare aveam suficientă, pentru că luasem cu noi nu numai proviziile noastre, ci şi pe cele ale bandiţilor, iar lor nu le lăsasem nimic. N-aveau decât să-şi caute alt vânat.

În timp ce mâncam, Hammerdull începu să râdă cu poftă şi zise:

— *Meş-şurs,* tocmai mi-a venit o idee formidabilă!

— Ţie? întrebă Holbers. Asta e o adevărată minune!

— Iar îţi bagi nasul unde nu-ţi fierbe oala? Dacă ideile bune ar fi la mine atât de rare, pe cât vrei să faci să se creadă, tu însuţi ai fi cel blamat.

— Cum aşa?

— Păi n-ar fi un blam pentru tine, care eşti culmea oricărei înţelepciuni şi şiretenii, să umbli cu un om atât de prost?

— O fac numai din milă, aşa că nu pot fi blamat.

— Ascultă, milă e numai din partea mea! Dacă nu recunoşti asta, te las baltă!

— Da, m-ai lăsa baltă şi te-ai aşeza lângă mine! Dar, ia spune, bătrâne Dick, de fapt ce idee ţi-a venit?

— Vreau să-i necăjesc pe bandiţi.

— Nu mai e nevoie. Se necăjesc ei şi aşa destul.

— Departe de a se necăji suficient. *Meş-şurs,* sunteţi de

părerea mea că ei o să creadă că am plecat imediat spre *bonanza?*

— Tot ce e posibil, spuse Trescow.

— E nu numai posibil, ci absolut sigur! O să creadă că imediat o să ne ducem la locul respectiv şi o să ascundem zăcământul în aşa fel încât să nu poată fi descoperit. Aşa că trebuie să le tragem o păcăleală bună.

— Anume cum?

— Facem pe aici o groapă şi apoi o acoperim la loc, dar în aşa fel încât să poată fi uşor recunoscută şi văzută de oricine. Ei au să creadă că *bonanza* se află acolo şi se vor apuca de cotrobăit cu mult zel.

— *Well!* Şi n-au să găsească nimic! aprobă Trescow.

— Eu la altceva mă gândesc. Dacă nu vor găsi nimic, ar fi ca şi când ar fi căutat în altă parte pe creek. Ar fi doar dezamăgiţi; eu însă vreau să-i înfurii, să-i fac să turbeze... da, o să găsească ceva!

— Aur?

— *Pshaw!* Chiar dacă aş înota în aur până la urechi nu i-aş lăsa nici măcar în glumă să găsească un bob. Ei o să găsească altceva, un bileţel, un bileţel frumos!

— Cu ceva scris în el?

— Fireşte! Tocmai ceea ce o să fie scris pe el are să-i necăjească cumplit!

— Desigur, ideea nu e rea!

— Că e rea sau nu, e totuna, numai să-i înfurie pe ei. Ce părere ai de ideea mea, Pitt Holbers, *racoon* bătrân?

— Hm, cred că este o glumă destul de bună, şi putem să ne-o permitem.

— Aşa e, dragul şi bătrânul meu prieten! spuse grăsanul pe cel mai dulce ton, fericit de consimţământul lui Pitt. Uneori nu eşti chiar atât de prost precum arăţi!

— Da, tocmai aici e marea deosebire între mine şi tine.

— Deosebire? Cum aşa?

— Eu nu sunt atât de prost, precum arăt, iar tu arăţi mai deştept decât eşti.

— Ei drăcie! Iar vrei să mă înfurii! Nu mă zgândări, că altfel o să spun ce gândesc despre tine şi ai putea să te simţi jignit.

— *Well.* Şi eu vreau să te menajez. Dar de unde vrei să iei bileţelul pe care urmează să-l găsească bandiţii? În prerie nu creşte hârtie.

— Ştiu că mister Shatterhand are un carneţel. O să-mi dea el o foaie ca să-mi realizez preţioasa idee, nu-i aşa mister Shatterhand?

— Depinde dacă găsesc şi eu ideea amuzantă, aşa cum spui.

— Şi oare nu este?

— Nu. În primul rând nu e chiar atât de sigur că bandiţii au să vină chiar aici. Vreo împrejurare neprevăzută le-ar putea schimba planurile.

— Şi în al doilea rând?

— În al doilea rând, ar fi tare gogomani dacă ar crede că ne-am dus direct la *bonanza.* Dacă într-adevăr ar exista una, mai degrabă ar trebui s-o ocolim decât să mergem direct la ea.

— Oh, nu sunt ei chiar atât de deştepţi să se gândească la aşa ceva.

— Şi dacă ar fi aşa cum crezi şi ar ieşi cum gândeşti dumneata, ce am avea noi de câştigat? Tot nu o să fim de faţă când au să găsească biletul.

— Nici nu e vorba să fim. E suficient să-mi imaginez mutrele lor şi-i văd de parcă i-aş avea în faţa ochilor mei.

— Şi ce o să fie scris în bileţel?

— Să ne sfătuim şi să scriem ceva care să-i facă să crape de necaz.

Îşi susţinea cu atâta ardoare ideea, că până la urmă a trebuit să rup o foaie din carnetul meu de notiţe şi să i-o dau

împreună cu creionul. Urma să ne sfătuim mai întâi ce să scrie în bileţel. Mi-au cerut mie să compunem textul, dar am refuzat orice colaborare. Trescow şi cele trei căpetenii îmi urmară exemplul, aşa că, pentru marea operă literară, au rămas doar Hammerdull şi Holbers. Acesta din urmă spuse:

— Dragă Dick, eu nu prea scriu bine, aşa că trebuie s-o faci tu.

— Hm, mormăi grăsanul. Eu am învăţat să scriu, dar există o mare dificultate.

— Care anume?

— Nu pot citi ceea ce am scris.

— Dar alţii pot?

— Alţii cu atât mai puţin!

— Am încurcat-o rău de tot! Ei, dacă gentlemenii de aici nu vor să contribuie la conceperea textului, poate se găseşte unul atât de drăguţ să-l aştearnă pe hârtie.

După repetate insistenţe şi rugăminţi, Trescow se învoi să le facă pe plac.

— *Well,* acum să-i dăm drumul, spuse Hammerdull. Începe tu, Pitt!

— Păi da, răspunse acesta, tu întotdeauna iei asupră-ţi cei mai uşor, dar când e ceva deosebit de greu, atunci trebuie să încep eu! Mai bine începe tu!

— Tu te-i fi pricepând la versuri?

— Ei, da, la asta mă pricep! Dar tu?

— Pentru mine e o pură distracţie. Sunt fenomenal la versuri.

Pentru ei, ca şi pentru mulţi analfabeţi, a face „versuri” însemna compunerea oricărui text! Trescow, care ştia acest lucru şi care voia să petreacă puţin pe socoteala lor, spuse:

— Versuri? Dar voi ştiţi că atunci e nevoie ca sfârşitul rândurilor să rimeze?

— Să rimeze? întrebă Hammerdull cu gura căscată de uimire. Mii de trăsnete! La asta nu m-am gândit. Deci, trebuie

să rimeze, să rimeze?

— Fireşte.

— De exemplu, cum?

— Durere cu cădere, mare cu sare, bani cu ani, cam aşa.

Le vorbea englezeşte, rimele erau, deci, luate din limba engleză. Scriind în limba germană, am ales cuvintele care au o anumită asemănare, atât din exemplele date de Trescow, cât şi în cele folosite în continuare de Hammerdull, care, aprobându-l plin de zel, spuse:

— Asta-i tot? Păi aşa şi eu pot să fac rime. Am să vă dau un exemplu: rachiu cu zbanghiu, pantofi cu cartofi, pâine şi câine, cotoi şi noroi. Vedeţi, merge minunat! Tu cum stai, dragă Pitt? Poţi să faci şi tu rime?

— De ce nu? Un flăcău priceput ca mine să nu poată? întrebă lunganul.

— Atunci, hai, dă-i drumul!

— Imediat! Vasăzică, iată: ou şi bou, om şi pom, corp şi... şi corp şi... şi...

— Măi, pentru corp se pare că nu există nimic, nici eu nu găsesc. Mai bine spune altceva!

— Bun! Deci: bot şi tot, puşcă şi duşcă, Paul şi staul, Dick şi nimic...

Grăsanul interveni imediat:

— Încetează, încetează imediat! Ce fel de rimă mai e şi aia care mă compară cu nimic! Dar văd eu că o să meargă. Deci, să începem împreună.

— Împreună? Nu! Cine a născocit ideea cu bileţelul, ăla să înceapă. Aşa că să începi tu!

— *Well!* Să-i dăm drumul!

Hammerdull se fâţâi de colo-colo plin de importanţă, străduindu-se să-şi ia o mutră cât mai spirituală, dar rezultatul fu tocmai contrariul. Munca începu, şi ce muncă!

Am văzut oameni muncind, plini de sudoare, tăietori de lemne, turnători, hamali, fochişti de pe vapoare, fierari, şi

atâţia alţii, dar efortul lor era o joacă de copil pe lângă încordarea tuturor forţelor spirituale cu care se chinuiau Hammerdull şi Holbers ca să înşire câteva rânduri rimate. Noi, ceilalţi, priveam şi ascultam în linişte, abia reţinându-ne râsul. Trescow mai arunca, din când în când, câte o fărâmitură în ciorba deasă a vorbelor, drept ajutor, şi astfel, după o oră plină de destule oftaturi, tuse şi transpiraţie, gemete de spaimă şi altele, au reuşit să încropească şase versuri, transcrise pe bileţel. Redarea lor textuală e imposibilă; vreau să le redau aici cât de cât citibile:

„Vai ce se grăbesc fărtaţii!
Proştii scotocesc cu toţii,
Făr' de-a găsi nicăieri,
Bonanza de-alaltăieri.
Născocită doar de noi
Ca să ne-amuzăm de voi!"

(semnat) *Dick Hammerdull şi Pitt Holbers*

Deci, Trescow a trebuit să iscălească această capodoperă cu numele celor doi poeţi de chinuri şi gemete, fapt după care aceştia sau apucat să sape pământul, ceea ce le-a venit cu mult mai uşor decât cu „compunerea" operei; cu toate că pământul era plin de pietre. Astfel au lucrat vreo două ore, până ce au apreciat că groapa corespunde scopului propus. Hârtiuţa, învelită în aşa fel încât să nu tragă umezeala, fu pusă în groapă, apoi acoperită cu pământ. După ce astupară groapa, bătătoriră pământul şi pietrele cât putură de tare, pentru ca bandiţii să facă eforturi cât mai mari, fără să se gândească că strădania depusă de ei era cu mult mai mare decât o pregăteau celorlalţi.

Se înţelege că în tot timpul cât au săpat pământul, l-au scos afară, l-au aruncat la loc în groapă şi l-au bătătorit, au făcut o gălăgie infernală! De n-ar fi fost atât de lăturalnică şi

de neumblată regiunea în care ne aflam, n-am fi admis această glumă copilărească. Am făcut-o de dragul bucuriei pe care o resimţea deja Hammerdull; dar pentru această glumă trebuia să plătească cineva şi, din păcate — fără a simţi personal vreo plăcere — acel cineva am fost eu.

Groapa fusese astupată. Stăteam în jurul focului şi discutam, după obiceiul locului, cu glas coborât. Deodată îl văzui pe Winnetou că-şi apucă de închizător puşca lui de argint, luând-o încet în mână şi, pe cât posibil, fără a bate la ochi. În acelaşi timp îşi trase piciorul drept lângă el, ridicându-şi astfel genunchiul. Nu încăpea nici o îndoială că voia să tragă, şi anume un foc de la genunchi, poziţia cea mai dificilă care există şi pe oare am mai descris-o deseori. Apaşul privea pe malul celălalt al apei. Probabil că descoperise în tufişurile de pe mal pe cineva în care voia să tragă.

Trasul cu puşca din genunchi e folosit numai în anumite cazuri. Descoperi un duşman care te urmăreşte din ascunzătoare; ca să te salvezi, trebuie să-l omori. Dacă ridici arma să-l împuşti, celălalt te vede şi, fiind prevenit, dispare. Pentru a evita acest lucru, alegi poziţia de tras de pe genunchi, numită astfel pentru că genunchiul îţi oferă linia de tragere. Îţi ridici gamba piciorului până ce poziţia coapsei e îndreptata în linie directă spre ţinta pe care vrei s-o atingi. Totodată, iei arma la mână, ceea ce nu poate bate la ochi, fiindcă fiecare *westman* bun şi experimentat o are mereu lângă el. Evitând orice lucru care divulgă ce vrei să tragi, ridici cocosul cu degetul cel mare de la mâna dreaptă, pui degetul arătător pe trăgaci, ridici puşca, desigur tot cu o singură mână, şi o lipeşti de coapsă, strâns, exact în linie de tragere. Cu toate că ţeava e îndreptată asupra persoanei care stă ascunsă, aceasta nu trebuie să bănuiască nici atunci că vrei să tragi asupra ei; de aceea cauţi s-o induci în eroare cu un anumit şiretlic: îţi cobori pleoapele, ca să nu observe unde te uiţi; fireşte că e greu să ocheşti din poziţia asta, pentru că

trebuie să priveşti printre gene şi nu cu ochiul deschis, şi pentru că nici n-ai voie să închizi ochiul celălalt, ceea ce i-ar ar deştepta bănuiala. Îţi mişti braţul drept, priveşti în jur, discuţi mai departe cu prietenii tăi, pe scurt: faci totul ca omul ascuns să nu-şi dea seama că l-ai descoperit şi că vrei să tragi asupra lui. În momentul când ţeava puştii a ajuns în poziţia dorită, tragi.

Aceasta se cheamă focul tras de pe genunchi! Fireşte că toţi camarazii tăi se vor speria, pentru că nu pot fi preveniţi, de ceea ce vrei să faci. Prin comportarea lor, prin gesturi, priviri sau tăcerea care s-ar lăsa deodată, duşmanul ar deveni bănuitor şi ar pricepe că a fost văzut. Aşa cum am mai spus, e cea mai grea poziţie de tragere. Dacă mii de trăgători de elită s-ar încumeta să încerce această poziţie, s-ar putea ca nici unul să nu reuşească această probă, mai ales noaptea. Pentru a-ţi asigura succesul, trebuie să exersezi ani şi ani cu multă răbdare, şi mai trebuie să şi fii născut pentru aşa ceva. Tragerea din poziţia aceasta am învăţat-o de la Winnetou, şi, în afară de noi doi, am întâlnit puţini oameni cărora le-am fi acordat calificativul de trăgători de pe genunchi. Winnetou însă era un maestru neîntrecut în mânuirea tuturor armelor Vestului, şi n-a greşit niciodată ţinta din poziţia respectivă, fie şi în noaptea cea mai întunecoasă. În general, nu ştiu ca glontele lui să-şi fi greşit ţinta.

Eu, şi azi încă, ţin foarte mult la armele mele. Carabina „Henry” şi „doborâtorul de urşi” sunt obiectele cele mai dragi pe care le posed. Dar mai scumpă îmi este puşca de argint a lui Winnetou, pe care am primit-o sau am luat-o în mână cu o anumită evlavie şi sfială, pe când încă se afla în viaţă. După ce a fost împuşcat, a fost înmormântat şezând pe calul său călare şi cu toate armele sale, deci şi cu puşca de argint. Câţiva ani mai târziu, în timp ce urmăream, împreună cu tovarăşii mei din acea vreme, un grup de indieni ogellallaşi, am dat peste cei din tribul sioux, încercând să deschidă

mormântul, ca să-l jefuiască. După o luptă grea, i-am alungat. Scopul lor principal era să ia puşca de argint. Nu puteam să rămân şi să păzesc permanent mormântul său din calea râului Metsur şi, întrucât pângărirea mormântului se putea repeta, am scos puşca de argint de acolo şi am avut grijă ca, peste tot, să se afle acest lucru. Siouxii au aflat şi ei că puşca îngropată a „înviat" şi de atunci au lăsat mormântul în pace. Acum această armă minunată stă agăţată lângă biroul meu de scris, între bătrânul gun al lui Sam Hawkens şi „doborâtorul meu de urşi" şi de câte ori povestesc despre Winnetou, o am în faţa mea şi mă gândesc cu adâncă mâhnire la acela pe care l-a slujit cu credinţă şi care a fost cel mai bun, poate singurul meu prieten, prieten în adevăratul înţeles al cuvântului, cel mai înalt şi mai nobil!

Vasăzică Winnetou era aşezat cu faţa spre apă şi ţeava puştii lui era îndreptată spre tufişul de pe malul celălalt. Acolo se afla cineva care avea să primească glontele. Mă întinsei şi eu după arma mea, pusei mâna pe carabină şi-mi ridicai genunchiul drept. Începui să discut cu Hammerdull şi, prefăcându-mă că-l urmăresc cu toată atenţia, îmi coborâi pleoapele pe jumătate şi privii printre gene dincolo, în tufişuri. În clipa aceea apăru, de sub un tufiş de arin, ţeava unei arme îndreptate asupra mea, şi, înainte de a avea timp să-mi îndrept carabina spre punctul acela, arma respectivă se descarcă, o dată cu puşca lui Winnetou. De dincolo de apă se auzi un strigăt; Winnetou nimerise, iar eu primii o lovitură în coapsă, care îmi întinse brusc piciorul.

O clipă mai târziu, în tufişul de dincolo se auzi un pârâit de crengi, apoi se lăsă cea mai adâncă tăcere. Creek-ul avea acolo cel puţin trei metri şi jumătate lăţime, totuşi, Winnetou, cu acel salt specific lui, sări dincolo şi apoi în mijlocul tufişului.

Camarazii noştri, care nu bănuiseră până atunci nimic, săriră în picioare; am făcut şi eu la fel şi, în timp ce ei mă asaltau cu o grămadă de întrebări, stinsei focul cu picioarele

pentru a nu ne mai oferi drept ţintă şi altor gloanţe.

Apoi ascultarăm.

Trecu un timp destul de lung, mai mult de o jumătate de oră. Mă durea piciorul şi, pipăind locul, simţii că sângerează tare. Eram rănit. Atunci auzirăm de dincolo de apă vocea limpede a lui Winnetou:

— Aprindeţi din nou focul!

Adunând vreascurile care mai ardeau mocnit şi suflând în ele, reaprinserăm focul şi mai puserăm alte crengi uscate. Atunci îl văzurăm stând pe malul celălalt al apei. Într-o mână ţinea un capăt al lasoului său, celălalt fiind legat de corpul unui om, lungit lângă el. Fără să-şi poată lua avânt, sări din nou apa, ţinând bine lasoul, şi apoi trase corpul nemişcat, care căzu în apă. Sării să-l ajut. În acest timp, el ne explică:

— Dincolo de apă, am zărit un individ şi am tras în el, dar mai era încă unul, pe care nu l-am văzut; a tras şi el. Am fugit într-acolo, să văd dacă mai sunt şi alţii. Am auzit cum fuge unul şi m-am luat după el. Dincolo de tufişuri erau cinci călăreţi, dar şapte cai. Unul a fugit drept spre ei şi le-a spus că l-a împuşcat pe Old Shatterhand, dar că însoţitorul său a fost omorât de Winnetou. Erau feţe palide, fără oameni roşii printre ei, iar cel care a încălecat pe unul din caii liberi vorbea o engleză curată. L-au mai aşteptat puţin pe cel pe care-l nimerise Winnetou şi, văzând că nu vine, individul care a scăpat a spus: „E mort, altfel ar veni sau ar striga după, ajutor. Trebuie să plecăm, pentru că o să fim căutaţi. Dar dorinţa mi s-a împlinit, m-am răzbunat, pentru că Old Shatterhand e mort!” Winnetou s-a speriat din cauza veştii morţii prietenului său, s-a târât înapoi la locul unde ţintise şi a găsit cadavrul acesta. L-a legat cu lasoul lui şi a cerut să se aprindă focul. Tare s-a bucurat când a văzut că fratele său, Old Shatterhand, mai trăieşte!

— Cine să fi fost albii aceia? întrebă Trescow. Banditţii legaţi de noi în nici un caz nu puteau să ajungă până aici.

Mă aplecai asupra mortului. Glontele apaşului, bine ţintit, îl nimerise drept în frunte. Îl recunoscui imediat: era unul din banda lui Toby Spencer. Atenţia tuturor era îndreptată numai asupra cadavrului şi a lui Winnetou; acesta văzu pe iarbă pete umede, de culoare mai închisă, le urmări cu privirea, până ce ajunse la mine şi exclamă speriat:

— Uff! Fratele meu e rănit, deci a fost totuşi atins. Sângele lui curge tare. E o rană periculoasă?

— Nu cred, răspunsei.

— Osul e atins?

— Nu, căci pot sta în picioare.

— Dar e o rană curioasă. După poziţia pe care o aveai stând jos, nici nu puteai fi atins în locul respectiv!

— Aşa m-am gândit şi eu. Glontele şi-a greşit ţinta, s-a lovit de o stâncă şi, ricoşând, mi-a intrat în coapsă.

— Asta nu e bine. Glontele ricoşat provoacă dureri. O să cercetez imediat rana!

— Mai bine mai târziu, acum să plecăm imediat!

— Din cauza celor şase feţe-palide de dincolo?

— Da. Focul nostru arde din nou. Dacă se întorc, ne pot lichida foarte uşor.

— N-au să mai vină, pentru că glasul celui care vorbea era plin de teamă. Din prevedere, trebuie totuşi să plecăm; mai înainte, însă, trebuie să cercetez rana, care stă de multă vreme deschisă. Fratele meu a pierdut mult sânge, de aceea, fără să mai amânăm, trebuie să-l bandajăm.

— În acest caz, Hammerdull să arunce multe lemne în foc, ca flăcările să lumineze bine până dincolo de râu, iar ceilalţi să stea cu puştile pregătite de tras, să păzească malul celălalt şi să tragă imediat ce s-ar mişca vreo creangă!

Cercetarea rănii avu un rezultat şi bun şi rău; bun, pentru că femurul era neatins, rău, fiindcă rana putea să se infecteze. Glontele pătrunsese prin carne până la os, iar Winnetou îl scoase cu ajutorul cuţitului său. Ricoşând,

glontele se turtise, iar marginea, nemaifiind netedă, n-a făcut o rană „curată”, ci a rupt carnea. Era de prevăzut că o să fiu cuprins de friguri, că o să am dureri mari şi că vindecarea o să dureze mult. Foarte neplăcută poveste. Tocmai când, în drumul nostru, orice întârziere era atât de nedorită.

Din fericire, în cobur aveam bucăţi de pânză curată. Făcându-mi un pansament provizoriu, Winnetou zise:

— E bine că fratele meu a învăţat să suporte durerile, ca războinicii roşii. Dacă nu găsim repede destul *tşitutlişi*[1] rana o să se inflameze rău, dar dacă găsim mai înainte destul *disbitar-ntşo*[2], atunci sper să scapi mai uşor de această rană, căci ai şi o constituţie robustă şi un sânge foarte sănătos. Să sperăm că o să poţi merge călare.

— Desigur. N-am chef să joc rolul pacientului slab.

— Atunci, pentru securitatea noastră, să părăsim acest loc şi s-a căutăm altul. Dar si grijă, să nu reînceapă rana să sângereze!

Părăsind locul, pentru mine atât de neplăcut, urmarăm, timp de aproape o oră, cursul apei la vale, unde descălecarăm şi aprinserăm din nou un foc. Ceilalţi adunară crengi bogate în răşină, care urmau să fie folosite ca torţe în căutarea de plante medicinale. Cele trei căpetenii ale indienilor şi-au aprins câte o creangă şi sau îndepărtat, fiecare voind să-şi arate priceperea în ale botanicii, de dragul prietenului şi fratelui lor rănit, Old Shatterhand.

Dick Hammerdull se aşezase lângă mine. Mă privea duios cu ochii lui bătrâni şi buni şi, deodată, mă mângâie pe obraz, cu o gingăşie plină de grijă, mormăind:

— Drăcească invenţie, aceste arme de foc! Mai ales când gloanţele te nimeresc. Aveţi dureri mari, mister Shatterhand?

— Acum deloc, răspunsei.

— Să sperăm că nu o să aveţi nici în viitor.

---

[1] Plantă medicinală, care se pune pe răni (în limba apaşă).

[2] Idem.

— Din păcate, nu ne putem aştepta să fie aşa. Orice rană trebuie să-şi aibă durerile, altfel nu se vindecă.

— Dureri! Ce cuvânt mizerabil. Şi totuşi aş vrea să pot lua asupra mea durerea dumneavoastră. Cred că nu sunt singurul care gândeşte astfel. Nu-i aşa, Pitt Holbers, *racoon* bătrân?

— Hm, răspunse lunganul, aş fi vrut să fiu atins mai degrabă eu!

— Aşa! Atunci de ce nu te-ai aşezat unde s-a dus glontele? E uşor să te sacrifici când nu mai e cazul!

— Sunt eu atotştiutor, bădăran gras ce eşti?

— Fireşte că nu; dar din moment ce am spus că aş vrea să am eu durerile acelea, ce mai vii şi tu să le ceri!

— Doar tu m-ai întrebat! Şi-l iubesc şi eu pe mister Shatterhand, cel puţin la fel ca tine!

— Că-l iubesc eu, sau îl iubeşti tu, e totuna, numai să-l iubim amândoi; s-a înţeles? Dacă-l prind pe nemernicul ăsta, care a tras atât de neîndemânatic încât glontele ăla prost a fost în stare să ricoşeze, o să-l fac să-şi adune cele douăsprezece oase ale sale!

— Două sute patruzeci şi cinci, dragă Dick, îl corectai eu.

— De ce atât de multe?

— Pentru că fiecare om are atâtea oase.

— Cu atât mai bine, căci cu cât are mai multe oase, cu atât mai multă vreme o să-i trebuie să caute până le găseşte pe toate! Deci două sute patruzeci şi cinci de oase? E adevărat că pe ale mele nu le-am numărat, dar că sub pielea mea sunt băgate atâtea oase, n-am bănuit niciodată până acum.

— Între os şi os e o diferenţă! Printre ele se numără şi oscioare din interiorul urechii: scăriţa, ciocănelul...

— Scăriţa? Ciocănelul? Mă las linşat, jupuit şi jumulit pe loc dacă am văzut vreodată o astfel de scăriţă... Pitt Holbers, spune tu, care eşti mai tare şi mai bogat în oase decât mine, ai ştiut de aceste scăriţe ale tale?

— *Never mind*[1]. Crezi că m-am întors pe dos, cum se întoarce o mănuşă, ca să număr scăriţele din mine? E suficient că le am şi n-am nevoie să le văd şi să le număr…

— În schimb, dacă-l prind pe omul care a tras, o să-l fac să-şi numere oasele. Tare aş vrea să ştiu cine e!

— Probabil că-i Toby Spencer în persoană, spusei.

— Halal ţintaş!

— În orice caz, înainte trăgea mai bine; şi acum a ochit bine, dar când a apăsat pe trăgaci, i-a tremurat mâna, pentru că, spre norocul meu, îl rănisem la mână cu un glonte acolo, la mama Thick; altfel n-aş mai fi în viaţă. În schimb, glontele lui Winnetou a nimerit drept în frunte şi încă pe întuneric, din poziţia de tras de pe genunchi! Şi ce ochi o să facă mâine banda de ticăloşi când o să găsească aici mortul!

— *Well.* Şi au să fie mai convinşi că aici e *bonanza* aceea, şi au să creadă că l-am împuşcat pentru că descoperise zăcământul.

— S-ar putea! Dar tot *bonanza* dumitale e de vină că am fost rănit.

— Ei, nu! Cum aşa?

— Oamenii au fost atraşi de zarva pe care aţi făcut-o cu groapa aceea!

— Hm, nu vă pot contrazice. Prin urmare, îmi faceţi reproşuri?

— Nu, ce a fost a trecut şi nimeni nu poate schimba ce s-a întâmplat. Dar iată că se întorc căpeteniile!

Sosind, Winnetou îmi strigă cu bucurie:

— Fratele meu Old Shatterhand se poate bucura, am găsit mult *tşitutlişi,* şi câteva fire de *disbitar-ntşo.* Aşa că rana are sa se vindece uşor, chiar dacă va trebui să suporţi unele dureri.

Nu mă gândisem la o vindecare uşoară, totuşi cuvintele lui m-au liniştit. Nu pot fi neglijate urmările unei răni care ar fi

---

[1] Nu contează (engl.).

putut să se agraveze. Ar fi trebuit poate să renunţ să plec mai departe, dacă ar fi intervenit ceva şi mai rău. Dar cunoşteam puterea miraculoasă a ierburilor lui şi eram convins că pot trece fără urmări grave peste consecinţele rănirii.

Bandajul fu îndepărtat şi rana spălată din nou. Pe urmă, Winnetou luă o frunză moale şi făcu din ea un fel de dop, pe care îl muie în zeama usturătoare a *disbitar-ntşo*-ului. Această plantă face parte din familia papaveraceelor, ca şi chelidoniumul nostru, deosebindu-se de el prin aceea că zeama ei nu este galben-roşiatică, ci albă şi mai puţin vâscoasă. Când îmi vârî dopul în rană, mă săgetă de parcă m-ar fi ars cu fierul roşu. De obicei suport bine durerile, dar de astă dată a trebuit să fac un efort ca să nu ţip, încercând chiar să zâmbesc. Privindu-mă, Winnetou clătină din cap şi zise:

— Ştiu că Old Shatterhand se află la stâlpul caznelor şi, dacă suportă aceste dureri zâmbind, înseamnă că ar râde şi la un adevărat stâlp al caznelor. *Howgh!*

Procedeul acesta extrem de dureros a mai fost repetat de două ori, dar de fiecare dată era mai puţin chinuitor. După aceea, apaşul îmi picură în rană seva de culoare deschisă stoarsă din *tşitutlişi,* puse deasupra o frunză şi mă bandajă strâns. Această erbacee aparţine familiei plantaginaceelor, dar în nici un caz nu e pătlagina noastră. Cele două ierburi de leac, care fac adevărate minuni, nu le-am găsit nici în Germania şi nici în partea răsăriteană a Statelor Unite. Pe lângă denumirile deja amintite, apaşii le mai zic şi *şis-inteh-tsi,* adică „planta indianului” şi afirmă că ele ar fi un dar al Marelui Spirit dat copiilor să-i roşii şi că cresc numai unde locuiesc aceştia, că s-ar retrage o dată cu ei din Est spre Vestul îndepărtat, şi că va dispărea o dată cu ei. Până şi Winnetou, cel fără de prejudecăţi, îmi afirmase odată, cu toată seriozitatea:

— Când o să moară ultimul indian, o să se veştejească şi

ultima frunză de *şis-inteh-tsi,* fără să mai înverzească vreodată, şi va reînvia în viaţa de dincolo, odată cu oamenii roşii!...

Era totuşi posibil ca cei şase oameni albi văzuţi de Winnetou să se fi întors ca să ne spioneze. De aceea, am luat toate măsurile de prevedere necesare, stabilind ordinea oamenilor de pază. Eu am fost scutit din cauza rănii, care însă nu m-a împiedicat să dorm adânc până în zori, când m-am trezit cu gura uscată şi cu înţepături la locul rănit. Winnetou se apucă din nou să-şi facă datoria de chirurg, folosind, de această dată, numai cea dea doua plantă. După aceea, mâncarăm şi pornirăm la drum.

Mai întâi trebuia să aflăm încotro au luat-o cei şase albi. Traversarăm *creek*-ul şi, ca să mă cruţe pe mine, mânarăm caii mai domol, în timp ce apaşul o porni în galop să caute urma. În curând se întoarse şi ne conduse la ea. Aşa cum presupusesem, urma trecea peste preerie, înaintând în direcţia pe care o urmam şi noi. Ştiam că Toby Spencer se îndrepta spre Parcul Saint Louis. Ne-am luat după el.

Preeria aceasta nu e mare. În general, acum nu mai erau acele pajişti întinse, de obicei atât de monotone, care îţi dau totuşi impresia înălţătoare a imensităţii oceanului. Ajunserăm la dealurile piemontane şi furăm obligaţi să renunţăm la mersul călare în linie dreaptă. Din fericire, cunoşteam drumurile şi trecătorile pe care urma să le traversăm. Mai întâi trebuia să ajungem la aşa-zisa „cale continentală”, foarte căutată pe vremuri de către *westman*-i; trecea prin nenumărate întortocheri peste munţi, dar se părea că, în prezent, este aproape dată uitării.

Urma nu se mai vedea uşor, întrucât pământul nu mai era acoperit de iarbă. Deseori dispărea pentru mai multa vreme, ca apoi, fără prea mari eforturi, să dăm iar de ea, şi astfel am dedus că cei şase mergeau în faţa noastră şi se îndreptau spre calea continentală.

Trebuie să amintesc că, de fiecare dată când ajungeam la câte o apă, descălecam, să-mi pun comprese reci pe rană. O făceam în aşa fel încât să nu-mi ia mult timp, şi anume îmi legasem cu ajutorul curelei cizma înaltă deasupra genunchiului, atât de strâns, încât apa să nu pătrundă în jos, astfel că puteam să-mi umplu partea de sus a carâmbului cizmei cu apă, şi-mi ajungea aproape întotdeauna până ce dădeam iar de apă proaspătă. Uneori nici nu descălecam, ci rugam pe unul din tovarăşii mei să-mi umple cizma.

După ce zile de-a rândul goneşti peste câmpia întinsă şi, în aparenţă, fără de sfârşit, ivirea în zare a masivului Rocky Mountains — Munţii Stâncoşi — îţi face o impresie extraordinară. În savană, privirea se pierde în depărtare, în nesfârşit, ochiul tânjeşte pur şi simplu după un obstacol fix, fără să dea de el; oboseşte şi totuşi se înalţă mereu, mereu tânjitor... dar degeaba, degeaba! Omul se simte ca un fir de iarbă în această mare verde fără de sfârşit, ca şi acel Ahasver care caută dar nu poate să dea de odihnă. Când, în sfârşit, după atâta dor şi nostalgie, în depărtare se arată, ca o alinare pentru ochi, vălurile nedesluşite ale munţilor care se înalţă spre cer! Nu mai ai în faţă un orizont înşelător, care se retrage fără milă din calea ta. Nu... Această perdea se ţine de cuvânt, îţi este credincioasă! Da, da, nu numai că aşteaptă, dar se pare chiar că devine mai transparentă, mai bine zis, se ridică tot mai sus, şi treptat te lasă să-i zăreşti splendorile, mai mari decât ţi le-ai putea închipui de departe. Atunci ochiul are ce vedea şi viaţa capătă culoare şi formă.

Acestea au fost simţămintele pe care le-am încercat întotdeauna, de câte ori ajungeam din preriile întinse în munţi, când urcam din văi spre culmi. Mii de oameni veneau cu arme ucigătoare în mâini, pentru a măcelări fără milă făpturile Domnului; mii se căţărau şi se caţără şi astăzi orbiţi de luciul înşelător al aurului şi argintului, riscându-şi viaţa pentru Mammonul pierzaniei; câţi dintre ei se gândeau la

adevărata lor izbăvire şi la, singurul salvator, chiar dacă ştiau cuvintele biblice: „îmi ridic ochii sus, spre munte, unde sălăşluieşte izbăvirea şi salvarea mea”?

Ca să nu fiu deranjat, călăream în urma tovarăşilor mei şi lăsam ca lumina şi culoarea să-mi pătrundă în suflet. Pentru că Munţii Stâncoşi sunt mai bogaţi în culori şi radiază lumini mai sublime decât oricare alt şir de munţi de pe globul pământesc. Nu e acel ceva grandios, mândru şi masiv al Alpilor, nici cel epic al Pirineilor sau cel apăsător al Himalaiei, ci este o măreţie care priveşte în jos, plină de demnitate gravă şi, totodată, zâmbind cu blândeţe. Grecii antici şi-au aşezat zeităţile în Olimp; cu atât mai mult este îndreptăţit indianul să aibă credinţa că în munţii aceştia sălăşluieşte marele şi bunul său Manitu.

Eram încă departe de a merge printre munţi, fiind abia printre degetele picioarelor de la poalele munţilor, şi totuşi ce splendori ne întâmpinau! La fiecare cotitură, se ridica o nouă cortină, oferindu-ne o altă privelişte frumoasă. Panorama în plină mişcare era neasemuită, atât doar că munţii erau cei ce stăteau pe loc, iar noi eram cei în mişcare. Iată şi primul sol al codrilor seculari, care ne primi cu un: „Bine aţi venit! Bolta mea e un templu care nu-i făcut de mână de om!” În locul apelor leneşe şi tulburi ale savanei ne întâmpinau aici ape sprinţare şi limpezi ca lacrima şi ne aminteau, prin susurul lor, cuvintele: „Precum cauţi să ajungi la izvorul meu, la fel străduieşte-te să descoperi originea tuturor lucrurilor!” Şi vânturile, care adiau din faţă şi la fiecare cotitură ne răcoreau obrajii, ne şopteau: „Tu nu ştii de unde venim şi încotro plecăm; pe noi ne călăuzeşte stăpânul tuturor lucrurilor. La fel şi viaţa omului: nu-i cunoşti nici începutul, nici ce-o aşteaptă”.

Eu sunt, în general, un om vesel, mereu bine dispus şi ştiu cui trebuie să-i mulţumesc pentru această bună dispoziţie. Nu trebuie să-mi iei în nume de rău dacă transcriu aici, în patria domesticită de „civilizaţie”, ceea ce am simţit şi gândit

tocmai acolo, în Vestul Sălbatic. Tot ce am cugetat şi am făcut acolo a fost rezultatul concepţiilor şi simţămintelor mele şi dacă îţi povestesc efectul lor, nu pot să nu-ţi explic şi cauza! De altfel, orice cititor are dreptul să privească în inima scriitorului, şi acesta are obligaţia să i-o ţină mereu deschisă. Aşa ţi-o prezint şi eu pe a mea. Dacă îţi place, mă bucur, dacă nu, eu o ţin totuşi deschisă în faţa ta. Pentru ca o carte să-şi atingă scopul, trebuie să aibă un suflet şi anume, sufletul scriitorului ei. Dacă e scrisă cu haina încheiată la nasturi, nu pot s-o citesc.

După-amiază, nu departe de pădure, dădurăm de Calea continentală. Cunoşteam locul respectiv, şi fiind siguri că nu greşim, o luarăm într-acolo. În curând ne aflarăm într-o pădure cu brazi splendizi, înalţi, care ne înconjurau din toate părţile. Călărirăm cam un sfert de oră pe sub umbra lor, când văzurăm venind spre noi un călăreţ, având o îmbrăcăminte din pânză subţire şi un sombrero cu boruri largi pe cap. În general, în Colorado sombreroul e foarte căutat.

Omul era tânăr, avea probabil nu mult mai mult de douăzeci de ani. Zărindu-ne, îşi opri calul şi, cu o uitătură scrutătoare, voia parcă să ne cântărească. Avea ca armă doar un cuţit înfipt la brâu. Ne salută cu puţin înainte de a ajunge la el:

— *Good day, gents!* Aş vrea să vă întreb, încotro aţi pornit?

— Sus, în munţi, răspunsei.

— Cât de departe?

— Nu ştim exact. Probabil până se întunecă şi până găsim un loc de popas.

— Sunteţi albi şi roşii. Pot afla numele dumneavoastră?

— De ce?

— Pentru că am plecat după ajutor şi nu-l pot primi decât din partea unor gentlemeni.

— Atunci ai dat de oameni potriviţi. Mă numesc Old

Shatterhand şi...

— Old Shatterhand, mă întrerupse el repede. Credeam că aţi murit.

— Să fi murit? Cine va spus asta?

— Cel oare va împuşcat aseară.

— Aha! Şi unde e individul?

— O să aflaţi imediat, *sir.* Dar dacă dumneavoastră sunteţi cel asupra căruia au tras indivizii aceia, pot să am încredere. Tatăl meu e *black-smith*[1]. Nu demult ne-am mutat aici, deoarece se pot câştiga bani buni pe acest drum vechi. Sus, în munţi, sau descoperit noi zăcăminte de aur şi de argint şi zilnic trec oameni într-acolo, dintre care mulţi au nevoie de potcovar. Până acum ne-a mers bine, suntem mulţumiţi, doar că uneori se mai opresc şi oameni care pot fi numiţi, orice, numai gentlemeni nu. Dar nimeni încă nu s-a purtat aşa de urât ca aceşti şase indivizi, care au venit astăzi. Au sosit de vreo patru ore, ne-au pus să le facem treaba şi nu vor să ne plătească. Sora mea a fost nevoită să se ascundă, nu mai trebuie să spun de ce. Pe tata l-au închis, iar eu am fost silit să-i servesc cu tot ce am avut de mâncare şi băutură în casă. Acum calcă pur şi simplu în picioare carnea, făina, pâinea, iar sticlele le sparg de pereţi, înainte chiar de a le fi golit. Am reuşit să scap şi acum mă duc să-l chem pe fratele meu din vale, unde s-a dus la pescuit.

— Ştii cumva cum îi cheamă pe indivizii ăia?

— Pe unul îl cheamă Spencer, altuia îi zice „generalul”.

— *Well.* Ai dat de oamenii cei mai nimeriţi şi nu mai e nevoie să mergi în vale, la fratele dumitale. O să te ajutăm noi. Haideţi!

Îşi întoarse calul, iar noi merserăm mai departe. După câtva timp, ieşirăm din pădurea care mai continua încă spre stânga noastră, până ce făcea o cotitură şi apoi se termina. Oprirăm sub ultimii copaci, deoarece, la o distanţă cam

[1] Potcovar (engl.).

jumătate din bătaia unei arme, se afla în drum o casă, şi se vedea bine că e a unui potcovar. Alături de casă era un ţarc, unde se aflau câţiva cai, fără să putem vedea câţi erau.

Winnetou mă privi întrebător. Haimanalele probabil că se aflau încă înăuntru, deoarece nu se vedea nimeni în jurul casei; de aceea spusei:

— Cel mai bine e să-i luăm prin surprindere. Deci să mergem în galop până acolo, sărim de pe cai şi dăm năvală peste ei, le luăm puştile şi apoi: *„Hands-up!”* Haideţi! Mister Trescow, dumneavoastră rămâneţi afară, lângă cai!

Ultima indicaţie o dădui pentru că Trescow nu era un *westman* şi la *„hands-up”* putea uşor comite vreo greşeală, şi oricum cineva trebuia să stea lângă cai. Gonirăm înainte. Ajunşi în faţa casei, ceilalţi săriră într-o clipă din şa; cu mine merse puţin mai greu, dură un timp până să intru după ei. Casa era compusă din două încăperi: atelierul de fierărie şi camera de locuit, unde se ajungea trecând prin fierărie. Când am ajuns eu la uşa camerei, ticăloşii stăteau cu mâinile ridicate. Le vedeam numai mâinile, nu şi pe ei; încăperea fiind mică, a trebuit să mă opresc în uşă, iar între mine şi ei se aflau tovarăşii mei. Tocmai auzii ordinul dat de Winnetou:

— Cine lasă mâna în jos va fi împuşcat! Matto Şahco să le la puştile!

După ce li se luară armele, Winnetou continuă:

— Hammerdull să le ia şi restul de arme pe care le au la brâu.

Se făcu şi asta. Pe urmă, apaşul porunci:

— Aşezaţi-vă lângă perete, unul lângă altul! Acum puteţi lăsa mâinile în jos; dar cel care le ridică, capătă un glonte!

Dându-i la o parte pe Apanatşca şi pe Holbers, care îmi stăteau în cale, păşii înainte. Se auzi un strigăt de spaimă:

— Drăcia dracului! Old Shatterhand!

Strigase Spencer. La mama Thick nu ştiuse cine sunt; aseară, când trăsese în mine, pomenise numele meu

fârtaţilor săi, acum îl repeta. De unde îl ştia? De fapt, întrebarea era un lucru secundar, important era omul în sine, Mă adresai individului cu un ton destul de sever:

— Da, morţii învie. Ai ochit destul de rău.

— Ochit...? Eu...? întrebă el.

— Nu încerca să faci pe prostul, că nu-ţi foloseşte la nimic! Îţi mai aminteşti cuvintele cu care ţi-ai luat rămas bun de la mine la mama Thick, în Jefferson City?

— Nu... mai... ştiu, se bâlbâi el.

— Atunci o să-ţi ajut eu să-ţi împrospătezi memoria. Ai spus: „La revedere! Dar când o să ne vedem, o să ridici tu mâinile sus, câine ce eşti!” Azi ne revedem, dar cine a ridicat mâinile: eu sau tu?

Tăcu, lăsându-şi privirea în jos. Faţa lui arăta ca a unui buldog care a mâncat bătaie.

— Desigur că azi o să ne socotim cu totul altfel decât atunci, când a trebuit să achiţi doar costul unui pahar spart. Acum, fiindcă mai rănit, ai să plăteşti cu sânge!

— N-am tras asupra dumitale, strigă el.

Scoasei revolverul şi-l îndreptai spre el, zicând:

— Spune adevărul. Dacă mai minţi o dată, trag. Dumneata ai tras?

— Nu... da... nu... da, da, da, răcni el cu atât mai înspăimântat cu cât îi apropiam ţeava revolverului de tâmplă.

— Camaradul tău a plătit cu viaţa acţiunea mârşavă pe care aţi întreprins-o aseară. Cu ce o să plăteşti rana pe care o am mulţumită ţie?

— Suntem chit, răspunse el arogant.

— Cum aşa?

Şi dumneavoastră mi-aţi zdrobit mâna, zise el, ridicând mâna dreaptă, încă bandajată.

Şi cine poartă vina?

— Cine altul decât dumneavoastră?

Nu zău? Ai uitat că ai vrut să tragi asupra mea şi că ţi-am

luat-o înainte. Eram în legitimă apărare şi aş fi putut nu numai să te rănesc, dar să te şi ucid. Unde e „generalul”?

Întrebai de el, pentru că Douglas nu era în cameră,

— Nu ştiu. A plecat fără să ne spună ceva.

— Când?

— Cu puţin înainte de a veni dumneavoastră.

— Ştii prea bine unde s-a dus! Văd că iarăşi minţi, aşa că am să termin repede cu tine, băgându-ţi un glonte în cap.

Văzu pistolul îndreptat din nou spre el. Soiul acesta de oameni brutali, care se bazează numai pe violenţă, sunt, de obicei, nişte laşi. Ar fi putut să ştie că nu aş fi tras chiar dacă nega, dar frica îl făcu să recunoască:

— A vrut să-l urmărească pe fiul fierarului, crezând că s-a dus să cheme oameni în ajutor.

— Deci n-a plecat cu puţin timp înainte de a veni noi?

— Nu, ci imediat după ce a plecat băiatul.

— A plecat pe jos?

— Nu. Şi-a luat şi calul, pentru că băiatul plecase tot călare.

— În ce direcţie a plecat?

— Nu ne-a interesat.

— *Well.* Cred că treaba asta o s-o lămurim noi imediat.

Am ieşit să-l previn pe Trescow pentru cazul când s-ar fi întors „generalul”. Lângă el se afla fiul fierarului, care, din prevedere, nu intrase în casă. Dinspre stânga venea o fată. Arătând spre ea, îl întrebai pe băiat:

— Dânsa cine este?

— Sora mea, care s-a ascuns din cauza haimanalelor alea.

— Trebuie s-o întreb ceva.

Ajungând lângă noi, după ce fratele ei îi explică cine suntem şi că nu trebuie să-i mai fie frică, mă interesai:

— Unde te-ai ascuns, miss?

— Dincolo, în pădure, răspunse ea.

— Ai stat acolo tot timpul?

— Nu. L-am văzut pe fratele meu plecând călare şi am vrut să mă duc cu el. Atunci, omul pe care ceilalţi îl numeau „generalul” a ieşit din casă şi şi-a luat calul din ţarc. După aceea a încălecat, m-a văzut şi a pornit spre mine. Eu am fugit înapoi, el însă m-a ajuns tocmai când să intru în pădure.

— Pe urmă? întrebai, întrucât ea făcu o pauză.

— Au venit nişte călăreţi spre casă.

— Noi eram. Ne-a văzut?

— Da. Mi s-a părut că s-a speriat tare şi a scos chiar o înjurătură groaznică.

— Ne-a recunoscut?

— Probabil. Vorbea mult de Old Shatterhand şi de un anume Winnetou.

— Asta nu-mi convine. Şi cea mai făcut?

— A plecat.

— Fără să mai spună un cuvânt?

— Mi-a spus să-i comunic ceva lui Old Shatterhand

— Eu sunt acela. Ce trebuie să-mi spui?

— Că.. adică... probabil că o să vă supere, *sir.*

— Nu, deloc. Te rog să-mi spui exact fiecare cuvânt!

— A spus că sunteţi cel mai mare nemernic de pe pământ şi că, dacă vă face plăcere, n-ar avea nimic contra să-i spânzuraţi sau să-i omorâţi, cum doriţi, pe însoţitorii săi, dar că o să se socotească el cu dumneavoastră.

— Asta-i tot?

— Altceva n-a mai spus. Numindu-vă nemernic, m-a făcut să-mi fie frică şi de dumneavoastră, şi n-aş fi venit nici acum, dacă n-aş fi văzut că fratele meu stă nemişcat atâta timp în faţa uşii, fără să i se facă vreun rău.

— Poţi să fii liniştită, n-ai să mai păţeşti nimic.

Intrai din nou în casă, cu băiatul după mine.

— Ei, aţi aflat unde este „generalul”? mă întâmpină Toby Spencer.

— Da, răspunsei. Şi-a luat tălpăşiţa.

— Aha, spuse el bucuros. A reuşit chiar să scape?

— Da. Eu spun adevărul de prima dată, nu ca tine.

— Aha! Înseamnă că n-o să puneţi mâna pe el!

— Astăzi nu, dar cu atât mai sigur mai târziu! Pe voi însă vă ţin bine!

— *Pshaw!* O să ne daţi drumul şi încă repede!

— De ce?

— Fiindcă vă e frică de „general”.

— De acest laş care a şters-o de îndată ce a dat cu ochii de noi?

— Da, pentru a ne putea răzbuna.

— *Pshaw!* Prin fata fierarului mi-a trimis vorbă că nu-i pasă dacă vă spânzur sau vă iau viaţa într-alt fel.

— Nu cred aşa ceva.

— Dacă crezi sau nu, mi-e totuna. Dar să trecem la o altă chestiune. Unde e stăpânul casei?

— Jos, în beci, spuse fiul său, arătând spre o trapă de scândură din podea.

— A fost închis acolo?

— Da. L-au legat şi l-au aruncat în beci.

— Lăsaţi-l să iasă afară.

Nu se găsea cheia. Spencer tăgăduia că ar fi la el, dar până la urmă, sub ameninţarea revolverului, o scoase la iveală.

Prin încăpere erau împrăştiate cioburi de sticlă, pahare, oale sparte şi alte vase, dovadă a comportării sălbatice a acestor declasaţi. Trapa fu ridicată, şi fierarul ieşi afară: avea o statură înaltă, cu osatură puternică. În orice caz, omul acesta se apărase şi nu le-a fost uşor să-l bage în beci. Avea faţa zgâriată şi tumefiată; mai sângera şi acum şi arăta groaznic. După ce privi în jur, şi ghicind, probabil, că eu sunt cel care conducea discuţia, mi se adresă mie:

— Cine m-a scos din beci?

— Noi, răspunsei.

— Cum vă cheamă?

— Old Shatterhand.

— Nu e cumva numele unui renumit *westman*?

— Da.

— Dar indienii aceştia? Se poate avea încredere în ei?

Sunt căpetenii vestite ale triburilor lor şi obişnuiesc să-i ajute pe cei aflaţi la strâmtoare.

— *Well.* Asta înseamnă, *meş-şurs,* că aţi venit la timpul şi la locul potrivit. Dar e un lucru neplăcut că trebuie să vină indienii să apere un om cinstit de nişte nemernici albi. Nici nu vă puteţi închipui ce ticăloşi fără pereche sunt ăştia!

— Ştim, pentru că îi cunoaştem. Avem şi noi o socoteală cu ei.

— Da? Şi e una mare?

— Destul de mare. Individul ăla, cu faţa ca a unui buldog, a tras aseară asupra mea, vrând să mă omoare.

— Mulţumesc lui Dumnezeu!

— Cum? îi mulţumeşti lui Dumnezeu că s-a comis o tentativă de omor împotriva mea?

— Da. Îi mulţumesc lui Dumnezeu: în primul rând, că n-aţi fost omorât şi aţi putut veni aici, ca să mă eliberaţi din beci şi, în al doilea rând, pentru faptul că a tras în dumneavoastră şi aveţi dreptul ca, fără multă vorbă, să-l judecaţi pe acest mârşav asasin, chiar dacă nu v-a nimerit.

— Dar m-a nimerit!

— Ah! într-adevăr? Dar nu se vede nimic!

— Glontele m-a lovit aici în pulpă şi m-am ales cu o rană serioasă la picior. Iată că se vede şi sângele care a curs!

— Asta înseamnă că-l costă viaţa, ceea ce mă bucură mult.

— Şi ce avantaj o să am eu din asta?

— Conştiinţa că pe pământ o să fie un ticălos mai puţin!

— Şi credeţi că o să am dureri mai mici? Sau o să mi se vindece rana?

— Ia ascultaţi, nu cumva vreţi să-l lăsaţi să fugă?

— Nici nu-mi trece prin minte!

— Atunci spuneţi ce o să facem cu el!

— Vom ţine o judecată a savanei, care o să decidă ce avem de făcut.

— Aşa e bine. Pot să fac şi eu parte dintre judecători?

— Nu numai că puteţi, dar chiar trebuie să participaţi la judecarea lui, din moment ce v-a maltratat şi pe dumneavoastră.

— Şi încă cum! Dacă ar depinde de mine, i-aş cânta prohodul. Şi când o să se întrunească judecata?

— Cred că cel mai bine e chiar acum, imediat!

— Unde?

— Afară, în faţa casei. După cum se ştie, orice judecată a savanei trebuie să se ţină, pe cât posibil, sub cerul liber.

— Dar între timp indivizii ăştia au să încerce să fugă!

— Să încerce numai! De altfel, îi şi putem lega.

— *Well.* Asta îmi place. Am destule curele şi frânghii.

— Să le aduc? întrebă plin de zel, fiul său.

— Da, adu-e! Sunt agăţate afară.

Atunci interveni Toby Spencer.

— Nu cumva să vă erijaţi în judecătorii noştri, nu aveţi căderea şi nu o să ne lăsăm legaţi.

Fierarul se apropie de el, îşi plimbă pumnul osos pe sub nasul lui şi zise:

— Taci, mizerabile! Dacă îţi mai dai aere, pe lângă judecată îţi mai pregătesc şi un număr special de dans. Ai înţeles?

După ce fiul aduse curelele şi frânghiile, zisei:

— Legaţii în ordinea în care stau jos. Cel care se opune, să fie bătut!

— Da, şi o s-ăi batem zdravăn! zise fierarul triumfător. Am afară câteva nuiele mlădioase; băiete, adu-le înăuntru!

Fiul său ieşi şi le aduse, ceea ce avu un efect grozav. E

adevărat că înjurau cât puteau, dar nu îndrăzneau să opună vreo rezistenţă efectivă şi în curând toţi stăteau lungiţi şi legaţi după metoda *westman*-ilor. Băiatul fierarului primi misiunea să-i păzească cu străşnicie, iar noi ieşirăm în faţa casei. Avusesem intenţia să-i scot şi pe bandiţi afară, dar, întrucât treaba ar fi fost prea complicată, renunţarăm.

Urmară după aceea întrebările şi repetatele răspunsuri contradictorii. Eu, personal, deoarece fusesem rănit, nu aveam în nici un caz intenţia să umblu cu mănuşi; în afară de Winnetou, toţi cerură pedeapsa cu moartea, cel puţin pentru Toby Spencer, lucru cu care eu, totuşi, nu puteam fi de acord! A urmat o discuţie aprinsă, până ce fierarul, care avea atitudinea cea mai neînduplecată, sări în picioare şi exclamă:

— Văd că o să stăm aici până mâine, fără să ne înţelegem. Oamenii ăştia au năvălit ca sălbaticii peste mine, au făcut totul ţăndări, pe mine m-au rănit, deci ei îmi aparţin, în primul rând, mie. Am şi acum faţa însângerată! Dumneavoastră, mister Shatterhand, sunteţi prea îngăduitor, dar o să ţin seama de părerea dumneavoastră şi n-o să cer moartea lui Spencer. În schimb, aştept să fie aprobate propunerile pe care le fac acum.

— Ce propuneţi? îl întrebai.

— Mai întâi, din ceea ce au asupra lor, să mă despăgubească pentru stricăciunile făcute. Sunteţi de acord, *sir?*

— Da. E de la sine înţeles că trebuie să vă despăgubească.

— *Well.* Acum urmează pedepsirea lui Spencer, care e de vină de toate astea. Întrucât v-a rănit numai, fără să vă omoare, nu vreţi să lăsaţi să fie ucis. Consider că e o slăbiciune a dumneavoastră, pentru că Vestul Sălbatic nu cunoaşte mila faţă de ucigaşi, indiferent dacă tentativa de omor a reuşit sau nu. Şi totuşi, o să dovedim faţă de el un anumit fel de îndurare. Merită din plin moartea, dar nu o să

fie executat aşa direct, ci o să se poată apăra.

— La ce vă gândiţi?

— Lăsaţi-l să lupte cu mine pe viaţă şi pe moarte!

— Nu prea cred că o să fiu de acord cu aceasta.

— De ce nu?

— E un om care are o forţă extraordinară.

— *Pshaw!* Nici eu nu sunt un copil Sau poate vă gândiţi la faptul că m-am lăsat închis în beci? M-au luat prin surprindere şi erau şase contra unu.

— Se poate. Văd că aveţi oase bune. Totuşi, lupta ar fi inegală.

— Cum adică?

— El e un ticălos, pentru care moartea nu ar fi nici o problemă, iar dumneavoastră sunteţi un om de onoare şi tată de copii. N-aveţi voie să vă primejduiţi viaţa în luptă cu el.

— Nici nu mi-o primejduiesc. Inegalitatea despre care vorbeaţi o să dispară datorită armelor cu care o să luptăm.

— Ce fel de arme?

— Ciocane de fierărie.

Ciocane de fierărie! Ce idee! Urma, deci, să aibă loc o luptă de ciclopi!

Recunosc sincer că această luptă mă atrăgea ca *westman,* ca om însă îmi repugna, dar întrucât tovarăşii mei o acceptară imediat, şovăiala mea nici nu avu timp să se manifeste.

După obiceiurile savanei, un duel, mai ales ca acesta, nu putea fi oprit. Ce spectacol, să-i vezi înfruntându-se cu ciocanele pe acest fierar cu constituţia robustă şi pe Toby Spencer, cu o forţă, cât a trei oameni! Aşa ceva nu se mai văzuse, nu se mai auzise! Imediat, toţi fură cuprinşi de entuziasm, iar Hammerdull exclamă:

— Minunat! E o idee extraordinară. La astfel de lovituri e nevoie de ţeastă, nu glumă! Eu votez pentru! Tu, nu, Pitt Holbers, *racoon* bătrân?

— Dacă tu crezi că are un efect mai plăcut să fii mângâiat cu astfel de ustensile decât cu mănuşi de catifea, atunci, dragă Dick, trebuie să-ţi dau perfectă dreptate, răspunse lunganul.

Şi ceilalţi fură de acord. Chiar şi căpetenia apaşilor spuse:

— Da, să lupte între ei, Winnetou nu are nimic împotrivă!

Aşa că nu am mai putut să mă opun şi-mi dădui asentimentul.

Bandiţii fură aduşi afară, deoarece acest neobişnuit duel nu se putea desfăşura decât sub cerul liber. Aflând ce am hotărât, la început nu prea le venea să creadă, dar îndoiala lor dispăru de îndată ce văzură seriozitatea cu care tratam chestiunea. Fireşte că cel mai vehement protestă Toby Spencer, declarând că în nici un caz nu o să lupte. Atunci fierarul i se adresă:

— Dacă vrei să lupţi sau nu, te priveşte. Imediat ce se va da semnalul, eu o să lovesc şi, dacă nu te aperi, în clipa următoare eşti un cadavru. N-o să ne pierdem vremea cu un ticălos ca tine, dar ştiu că ai să te aperi.

— Dar e un adevărat asasinat!

— Ieri, când ai tras asupra lui Old Shatterhand era altceva?

— Asta nu te priveşte!

— Ba mă priveşte chiar foarte mult, pentru că lupt cu tine în locul acestui gentleman. Ar fi o moarte sigură, pentru tine, dacă s-ar coborî într-atât încât să lupte cu tine. Cu mine ai oarecare şanse să mă învingi.

Banditul îl măsură pe fierar din cap până în picioare şi apoi întrebă:

— Şi ce are să se întâmple cu mine dacă te omor?

— Nimic. Învingătorul nu va fi supărat de nimeni.

— Pe urmă pot pleca, unde vreau?

— Da, dar nu călare.

— Cum aşa?

— Aşa, bine. Tot ce aveţi cu voi îmi aparţine de acum înainte mie.

— Ei, drăcie! De ce?

— Drept despăgubire pentru pagubele pe care le-aţi pricinuit.

— Totul? Caii şi ce avem?

— Da.

— Asta e hoţie! Înşelătorie! Curat jaf!

— *Pshaw!* Stricăciunile pe care le-aţi făcut trebuie plătite. Bani n-aveţi, fiindcă mai înainte v-aţi lăudat de mai multe ori că aţi consumat la mine tot ce-aţi găsit, fără să aveţi posibilitatea de a plăti. De aceea sunt nevoit să mă mulţumesc cu lucrurile pe care le posedaţi.

— Dar e cu mult mai mult decât suma care ţi se cuvine.

— Oh, nu o să fac o socoteală prea exactă! Dar nici voi nu v-aţi sinchisit de mărunţişuri şi de chestiuni de drept. Acum urmează consecinţele!

Considerând că dintre toţi eu am principiile cele mai umanitare, Spencer mi se adresă mie:

— Dumneavoastră sunteţi în stare să aprobaţi o asemenea nedreptate?

— Vrei cumva să faci contestaţie la mine? răspunsei mirat. La mine, la cel pe care ai vrut să-l ucizi?

— Da, întrucât între intenţia mea şi jaful asupra noastră nu există nici o legătură.

— Iar eu nu mai am nici o legătură cu dumneata, după cum probabil îţi dai seama.

— Lua-v-ar dracu pe toţi, de la primul până la ultimul! Vreţi să duceţi lucrurile până la extrem, dar să nu credeţi cumva că o să mă port delicat cu acest schelet de fierar! E ca şi când ar avea de pe acum ţeasta sfărâmată. Să-i dăm drumul! Să înceapă dansul!

Scrâşnind din dinţi, faţa lui de buldog devenise vânătă de furie. Fierarul se învoi şi el:

— Da, mă duc să aduc ciocanele şi o să mi te modelez fără foc.

Se duse în fierărie, eu îl urmai ca să-i dau un sfat bun:

— Fiţi atent, *sir!* Spencer e un tip solid şi periculos!

— *Pshaw!* Nu mă tem, pentru că ştiu că nu poate să-mi facă nimic!

— Prea sunteţi sigur de dumneavoastră! După câte înţeleg, vreţi numai să loviţi?

— Da. Ar mai trebui ceva?

— Trebuie să fiţi pregătit, pentru că el ar putea nu numai să lovească, ci să şi arunce ciocanul!

— O să stabilim că n-are voie să facă aşa ceva!

— Chiar dacă îi interzicem, tot o să arunce! Şi pe urmă nu mai poţi schimba nimic. V-ar incomoda daca ciocanul ar fi legat?

— Legat? Cum?

— De mână, de braţ, sau cel mai bine de încheietura mâinii, cu o curea.

— Nu m-ar incomoda deloc, dar absolut deloc. Dar de ce asta?

— Pentru ca luptătorul necinstit să nu aibă vreun avantaj prin aruncarea ciocanului asupra dumneavoastră. Vă convine?

— Fireşte că da. Numai să am atâta libertate ca să pot mişca coada ciocanului.

— Am să vă leg eu, aşa că o să am grijă. Atunci, să mergem!

Ajunşi în faţa casei, îl găsirăm pe Toby Spencer dezlegat. Cu revolverul în mână, Winnetou stătea în faţa lui şi-l ameninţa:

— Dacă faţa-palidă încearcă să fugă, trag!

Legai ciocanul de încheietura mâinii fiecăruia din cei doi luptători, în aşa fel încât să le poată mânui, dar nu să le şi arunce. Apoi scosei revolverul şi repetai ameninţarea

apaşului.

Era o situaţie plină de tensiune şi de aşteptare. Formarăm un cerc, având în mijloc pe cei doi, care stăteau alături cu ciocane la fel de grele, în mâini. Se măsurau reciproc din priviri. Fierarul era liniştit, calm, în schimb Spencer era foarte nervos.

— O să începeţi când o să vă spun eu, zise Winnetou. În luptă, vă puteţi folosi de ambele mâini şi profita de orice prilej.

— E bine, e chiar foarte bine, jubilă Spencer. Acum sunt sigur de el.

— Da, îi strigă unul dintre oamenii lui. Dacă ai voie foloseşti şi mâna cealaltă, e la cheremul tău. Apucă-l de beregată şi sugrumă-l!

— Ţine-ţi pliscul! se răsti la el Dick Hammerdull. Ce te bagi ca musca în lapte! N-ai decât să priveşti şi să taci!

— Oho! dar pentru ce am gură? Nu ca să vorbesc?

— Că ai sau nu, e totuna, dar ţine-o închisă, că de nu, să ştii că-ţi bag între dinţi un căluş, ai înţeles? Aşteptam lupta cu aceeaşi înfrigurare ca şi ceilalţi. Cine o să iasă învingător? Evident, Toby Spencer avea forţă fizică mai mare, în timp ce fierarul era mai versat în mânuirea neobişnuitei arme; totodată, dovedea un sânge rece care trezea încrederea, în timp ce banditul se arăta tot mai nervos.

Băiatul fierarului şi fiică-sa stăteau în rând cu noi. Nu li se citea pe faţă nici cea mai mică îngrijorare pentru tatăl lor, ceea ce constituia încă un motiv să fiu liniştit.

— Acum se poate începe! spuse Winnetou.

De la început, Toby Spencer se năpusti să lovească cu mâna dreaptă, iar cu stânga să-l de apuce de beregată pe fierar, fără să-şi dea seama că în felul acesta îşi diminuează forţa loviturii. Fierarul îl întâmpină cu o contra lovitură, cele două ciocane se loviră în aer, pentru ca imediat fierarul să lovească braţul stâng al lui Spencer, pe care acesta şi-l

retrase cu un urlet de durere.

— Câine, strigă Spencer, dacă n-am reuşit prima dată, o să reuşesc acum!

Cu ciocanul dat pe spate, se năpusti înainte şi lovi cât putu de tare; fierarul făcu un pas lateral, încât lovitura îşi greşi ţinta; datorită forţei de inerţie a loviturii, corpul banditului se aplecă pe jumătate, descoperindu-i spatele.

— Tată, acum! strigă băiatul.

Nu mai era nevoie de acest îndemn, căci fierarul se suci puţin pe loc cu ciocanul ridicat deasupra capului şi, cu o singură lovitură, îl doborî la pământ pe Spencer. Ridică din nou mâna, gata să-l lovească pe duşmanul care se zvârcolea la pământ, scoţând un horcăit de groază. Atunci, fierarul lăsă mâna în jos, râse scurt, dispreţuitor şi zise:

— Iată-l pe nemernicul acesta doborât. I-aş putea sfărâma ţeasta, dar n-o fac, pentru că nu se mai poate apăra. Oarecum şi-a primit porţia!

Da, Spencer îşi primise porţia! Nu era nici leşinat, nici mort, dar se părea că-şi pierduse controlul mişcărilor. Abia după câtva timp îşi recapătă capacitatea de a se mişca conştient şi se ridică de pe jos, foarte încet, sprijinindu-se pe un braţ; celălalt atârna inert, fără să-l poată folosi.

— Blestemaţi... scrâşni el printre dinţi, cu ochii injectaţi de sânge, cu o expresie pe faţa schimonosită atât de sălbatică, cum nici măcar un coiot cu botul rânjit nu o are.

— I-am sfărâmat omoplatul, fu de părere învingătorul. Dacă scapă cu viaţă, cel puţin nu o să se mai poată năpusti supra unor oameni cinstiţi. Dezlegaţi-mi ciocanul!

Întinse mâna spre mine, iar eu îl eliberai de greaua unealtă.

Banditul se ridicase în picioare, dar se clătina când la stânga, când la dreapta, de parcă ar fi fost lipsit de puteri. În schimb, îşi recapătă graiul şi începu să înjure şi să blesteme, determinându-l pe Hammerdull să-i pună revolverul la

tâmplă, ameninţându-l:

— Taci imediat, că de nu, îţi zbor creierii!

Spencer rânji şi scuipă la picioarele lui, apoi se întoarse, clătinându-se, la camarazii săi, unde se prăbuşi şi se lăsă legat, fără să se împotrivească.

— *Fiat justiţia!* exclamă Trescow. A primit ceea ce a meritat, chiar dacă nu şi-a pierdut viaţa. Acum ce facem cu el? Îl bandajăm?

La aceste cuvinte se uită la Winnetou. Acesta zise:

— Căpetenia apaşilor nu-l atinge pe acest om!

— Nici de la mine să nu vă aşteptaţi la vreun ajutor, declara-i la rândul meu.

— *Well.* Pentru umărul său, n-are decât să-si caute singur un medic.

În clipa aceea zărirăm patru oameni venind călare dinspre pădure, unul mai tânăr, trei mai în vârstă. Veneau spre noi. Fierarul zise:

— Iată-l şi pe cel de-al doilea băiat al meu, care se întoarce de la pescuit, iar ceilalţi sunt trei buni cunoscuţi de-ai mei, cei mai apropiaţi vecini, ceea ce, aici, desigur că are un înţeles mai larg. Dar vin la ţanc, pentru că mâine dimineaţă, când au să plece de aici, au să mă scape de aceşti musafiri, care s-au invitat singuri la mine, fără să mă întrebe şi fără alte formalităţi.

Băiatul ţinea de-a curmezişul şeii o plasă plină cu peşte, dovadă că avusese noroc la pescuit. Dând cu ochii de oamenii legaţi fedeleş, se miră, ca şi cei care-l însoţeau. În câteva cuvinte, fierarul le povestea cele întâmplate şi le comunică şi rugămintea sa. Era o coincidenţă fericită că cei trei oameni voiau să plece mai departe, fără a zăbovi la fierărie. Aveau o chestie de judecată la oraş, adică ceea ce se numea pe atunci şi pe acolo oraş. Ca să ajungă dimineaţa la destinaţie, urmau să călătorească toată noaptea, şi se oferiră să-i la cu ei şi pe răufăcători, dar nu până în oraş, ci eliberându-i unul câte unul

pe drum, la anumite intervale. În felul acesta, li se lua posibilitatea să se poată întâlni curând pentru a întreprinde ceva împotriva familiei fierarului. Întrucât prizonierii urmau să fie duşi călare, era nevoie să plece eu ei şi fiii fierarului, pentru a aduce caii înapoi.

Bandiţii făcură mare zarvă când li se goliră buzunarele, în timp ce fură legaţi pe cai. Faptul că puteau fi îndepărtaţi în felul acesta, era o ocazie fericită, pentru că trebuia să ne aşteptăm ca adunătura de derbedei, care era pe urmele noastre, să sosească de asemenea la fierar. Nu era bine să se întâlnească cu răufăcătorii aceştia şi, eventual, să se alieze contra noastră.

Pe când, însoţiţi de cinci oameni, prizonierii părăseau locul unde la început le plăcuse atât de mult, iar la urmă atât de puţin, desigur că nu ne adresau urări de bine. Fireşte că dacă „generalul”, adevăratul lor şef, n-ar fi avut norocul să scape, ar fi fost mult mai bine.

Pentru noi, omul acesta avea o asemenea importanţă încât însuşi Winnetou plecă să-i caute urma şi, când se întoarse, era deja întuneric. Se convinsese că Douglas nu avea intenţia să rămână în preajma fierăriei: urma lui ducea în linie dreaptă, mereu înainte. Prea se temea de noi, ca să-i vină ideea de-a se furişa pe lângă tabăra noastră, pentru a afla ce anume au devenit tovarăşii lui. Preferase să-i părăsească şi se grăbise să ajungă cât mai departe.

Winnetou adusese ierburi de leac, găsite în timpul căutării urmei, ceea ce-mi convenea de minune. Cât timp şleahta de pramatii fusese la fierar, mă ocupasem mai mult de ei decât de mine; după ce se făcu linişte, simţii durerea cauzată de rană, şi în cap nişte înţepături ca de, ace, ceea ce-mi producea o senzaţie de leşin, care, cel puţin la mine, era lucrul obişnuit premergător temperaturii.

Cu toate că mi se schimbase pansamentul, făcui temperatură. Dormii un sfert de oră, apoi mă trezii şi tot aşa

mereu, iar când dimineaţa am adus vorba despre plecare, Winnetou, care veghease toată noaptea, spuse, clătinând din cap:

— Fratele meu să nu se încreadă prea mult în forţele sale. O să rămânem pe loc.

— Dar n-avem timp.

— Întotdeauna avem timp, când e vorba de sănătatea lui Old Shatterhand! Mai bine stăm aici încă o zi şi lăsăm ca ierburile să-şi facă efectul, decât să fie doborât Old Shatterhand de fierbinţeli, mai târziu, în munţi.

Avea dreptate, aşa că am rămas la fierar, care ne găzdui cu plăcere,

Fiii lui se întoarseră şi ne povestiră despre felul în care bandiţii se împotriviseră să fie daţi jos de pe cai şi lăsaţi unul câte unul în întunericul nopţii. Pe Toby Spencer l-au dus cel mai departe. Eu, în locul lor, i-aş fi lăsat un însoţitor să-l îngrijească, ei însă n-au manifestat o asemenea indulgenţă, mai ales că pe drum s-a comportat într-un fel care, în nici un caz, nu i-a îndemnat să se poarte mai blând cu el.

În timp ce tovarăşii mei se aflau înăuntru şi stăteau la masă, mâncând peşte şi vânat, eu eram culcat pe iarbă, în faţa casei, neavând poftă de mâncare şi simţindu-mă mai bine în aer liber decât între patru pereţi. Caii noştri se aflau în ţarcul amintit, unde primiseră fân proaspăt din abundenţă şi unde nu puteau fi văzuţi de departe, sau cel puţin nu puteau fi recunoscuţi ca fiind ai noştri. Din această cauză, grupul de călăreţi, care apăru de sub ultimii copaci ai pădurii, nu găsi de cuviinţă să evite fierăria, în faţa căreia eram culcat. Era banda de nemernici. Redy şi Old Wabble călăreau în faţă, iar în urma lor veneau fostul vraci şi femeia lui.

Nu m-am ridicat de jos, ca să nu fiu văzut, m-am târât în fierărie şi apoi în cameră, ca să anunţ sosirea „dragilor noştri prieteni”. Fierarul, căruia îi povestisem despre întâlnirea cu ei, spuse:

— Gentlemeni, rămâneţi aici! O să mă duc să-i întâmpin singur. Ce mutre au să mai facă ei, văzând cine e la mine!

Între timp grupul ajunse în faţa casei. Îl chemară la ei pe proprietar şi descălecară, cu mişcări nu prea sprintene. Dick Hammerdull chicoti încet şi zise:

— Mai simt dulcea mângâiere a ciomegelor noastre. Desigur că ar fi fost mai bucuroşi ca în locul fierăriei să fi dat aici de-o farmacie!

Old Wabble arăta rău de tot, şi nu numai datorită părului pârlit pe jumătate. El, ca şi *squaw*-a, nu descălecă imediat, stând fără vlagă aplecat în şa. Avea febră mai mare decât avusesem eu cu o noapte înainte. Când fierarul ieşi la ei, afară, Redy îl întrebă:

— Ascultă, omule, a trecut ieri pe aici un grup de şapte călăreţi?

— Da, răspunse fierarul.

— Printre ei erau şi trei roşii?

— Întocmai.

— Printre caii lor aveau doi deosebit de negri?

— Şi asta e exact.

— Probabil că ai observat şi ştii că erau tare grăbiţi?

— Nu sau grăbit mai tare decât voi.

— Bun! Ai cumva în casă vreun leac contra fierbinţelii?

— Nu. Aici nu prea avem fierbinţeli.

— Dar ceva de mâncare se poate găsi la dumneata?

— Din păcate, nu. Am fost jefuit de o bandă de tâlhari.

— Ei, nu mai spune! O să ne convingem singuri, dacă putem găsi ceva.

— Aşa ceva n-am să permit. E casa mea şi nu a oricărui venetic.

— Mă faci să râd! Nu cumva îţi închipui că douăzeci de oameni se tem de dumneata! Vrem să mâncăm şi ai să ne aduci tot ce avem nevoie!

— Văd că eşti cam iute! Dar cu plata cum stăm? Aveţi

bani?

— Bani? râse Redy. Bani n-avem, dar dacă vrei o să-ţi dăm câteva ciomege pe spinare!

— Hm, observ şi eu că dacă e vorba de ciomăgeală, se vede foarte bine încă urma ei.

— Ce vrei să spui, omule?

— Exact ceea ce am spus.

— Vreau să ştiu de unde-ţi veni să pomeneşti de ciomăgeală?

— Cine a început să vorbească despre ea? Eu sau dumneata?

— Ah, da! Mă gândeam... Fă bine şi dă-te la o parte din uşă!

— Locul din pragul casei mele îmi aparţine mie şi nu altuia.

— Nu mai vorbi prostii! Avem nevoie de carne, făină şi altele, şi vrei cumva să ne împiedici să le căutăm?

— *Well,* faceţi cum vreţi! Desigur că nu vreau să vă interzic, dar cred că o să vă mire cam ce fel de carne o să găsiţi.

— Lasă pălăvrăgeala şi fă loc!

Fierarul se lăsă împins înăuntru, iar bandiţii intrară buluc după Redy. Trecând pragul casei, fierarul zise:

— Iată carnea pe care o am. Sunt oameni în carne şi oase.

Toate armele noastre erau îndreptate spre uşă. Văzându-ne Redy se sperie şi strigă:

— Înapoi, înapoi, băieţi, haideţi înapoi! În cameră se află Old Shatterhand, Winnetou şi toţi ceilalţi!

Atunci ne observară şi cei din spatele lui Redy şi se grăbiră să iasă. La ieşire se înghesuiau, se înghionteau, se împingeau pe uşă afară, însoţiţi de hohotele noastre de râs. Săriră repede pe cai şi o luară din loc mai repede decât veniseră. Vraciul era tot în coadă, ducând de dârlogi calul *squaw*-ei sale. Grăsanul de Hammerdull nu se putu abţine să

nu tragă un glonte după ei, strigând prin fereastră:

— Ia te uită cum au şters-o, fără carne şi făină! Le e prea fierbinte ciorba! n-am dreptate, Pitt Holbers, *racoon* bătrân?

— Hm, nu prea s-ar fi mulţumit ei cu o simplă ciorbă. S-ar fi comportat aici ca şi tâlharii de ieri. Fierarul a avut un mare noroc că am rămas aici şi nu am plecat!

— Că a avut noroc sau nu, e totuna, bine că n-au avut noroc tâlharii!

Winnetou ieşi repede din casă şi fugi la cai, iar peste un minut îl văzurăm gonind călare după bandiţi. Ştiam de ce se grăbea: voia să fie văzut de ei, să ştie că-i urmăreşte şi-i observă. Astfel, le lua pofta de a se mai întoarce pe furiş ca să ne spioneze. Se întoarse după vreo două ore şi ne asigură că au şters-o şi că, cel puţin pentru o vreme, putem fi siguri că nu vor întreprinde nimic contra noastră.

Simţindu-ne în siguranţă, fără să mai fim obligaţi să stăm toţi laolaltă, Matto Şahco şi Apanatşca plecară să „procure carne”. Şi avură succes. Winnetou rămase acasă pentru a se îngriji de rana mea.

Trebuie să reamintesc că încă de dimineaţă fierarul aprinsese focul, ca împreună cu fiii săi să ne potcovească toţi caii. În faţa noastră nu mai aveam solul moale al preriei, ne îndreptam spre Munţii Stâncoşi, unde cel puţin caii feţelor palide aveau nevoie de potcoave bune. Celor doi murgi ai noştri, îndată ce era nevoie, le prindeam cu şuruburi încălţările de fier o invenţie a apaşului — pe care le aveam la noi, împreună cu uneltele necesare, în cobur. De multe ori ne-au fost de folos şi potcoavele de formă întoarsă, pentru a induce în eroare eventualele iscoade.

În felul acesta trecu timpul până seara, când din nou făcui febră, dar mai mică decât în ziua precedentă şi pentru mai puţină vreme. Am dormit toată noaptea şi Winnetou dormi şi el până în zori. Dimineaţa, cercetând rana zise mulţumit:

— Constituţia robustă a fratelui meu şi ierburile de leac

mi-au întrecut toate aşteptările. Hatatitla al tău are un mers lin şi, aşa cum ştii tu să călăreşti, putem să plecăm liniştiţi, fără să-ţi facă vreun rău, în caz că nu o să ajungem pe un teren unde mersul călare o să-ţi fie prea obositor. O să ne odihnim mai des decât de obicei.

Scoase dintr-o ascunzătoare a cingătorii lui câţiva *nuggeţi* de aur, ca să-i plătească fierarului. Acesta susţinu că e prea mult, vrând să primească plată numai pentru munca lui, nu şi pentru ospitalitatea oferită; apaşul însă nu voi să ia nimic înapoi. Încălecarăm şi plecarăm spre munţi, însoţiţi de urările de bine, făcute cu toată căldura, de cei patru oameni atât de bravi.

8. În Valea urşilor

De aci înainte drumul nostru ducea mereu în urcuş. Spre seară lăsarăm în urmă dealurile sedimentare piemontane, aflându-ne de acum în preajma Munţilor Stâncoşi propriu-zişi.

De bandiţi nu prea ne-am sinchisit. Voiam să ajungem cât mai repede posibil la Parcul Saint Louis. Ştiam, mai precis bănuiam că acolo o să-i vedem pe Thibaut şi *squaw*-a lui; celelalte persoane, cu excepţia lui Old Wabble, nu ne interesau. Acum trebuia să părăsim pista continentală şi să o luăm pe alături. Peisajul montan ni se înfăţişa în toată splendoarea lui impresionantă. Ne aflam în ţinutul pădurilor de taxodiacee[1], deseori copleşiţi de înălţimea extraordinară a copacilor, cu toate că aceştia nici pe departe nu puteau fi comparaţi cu uriaşii sequoia din Sierra Nevada, printre care existau giganţi cu o circumferinţă de peste treizeci de metri. În districtul Visalia există un sequoia care are un diametru de doisprezece metri.

Călăream pe o câmpie largă de câteva mile engleze, destul de înclinată, ca un acoperiş şi complet împădurită. Nu era ca în pădurile seculare din nord, unde coroanele copacilor sunt împletite, formând o boltă deasă; aici coniferele uriaşe stăteau răsfirate, extremităţile crengilor abia dacă se atingeau, crescând numai în sus. Razele soarelui se strecurau printre ele, împiedicând formarea acelui întuneric propriu pădurilor nordice. Înaintam încet, călare, urcând tot mai sus pe această pantă pe care eu nu o cunoşteam. Winnetou însă mai fusese pe aici şi ne anunţă:

— Dincolo de coama aceea se află Kui-erant-yuaw[2], unde oricând poţi să dai de un grizzly. Ursul cenuşiu din Munţii

---

[1] Familie de arbori din care face parte chiparosul si sequoia

[2] Valea Urşilor (în limba comanşă).

Stâncoşi nu suportă focul şi-l atacă pe om chiar dacă nu e zgândărit, de aceea nici un indian nu se încumetă să-şi facă tabăra acolo pe timp de noapte.

— O să înnoptăm acolo? întrebă Hammerdull. Tare aş vrea să împuşc un grizzly.

— Nu. Din cauza urşilor grizzly, am avea nevoie de patru străji, şi suntem numai şapte, aşa că doar trei dintre noi ar putea dormi. În nici un caz nu poate fi un loc bun de tabără acela unde, din şapte oameni care vor să se odinească, patru trebuie să stea de pază şi numai trei să doarmă.

— Dacă o să împuşc un grizzly în somn sau treaz, e totuna, numai să-l nimeresc astfel încât să nu se mai poată ridica.

— Micul şi rotofeiul meu frăţior a doborât vreodată un vânat în somn?

— Sute de mii! De câte ori nu am visat că am împuşcat cirezi întregi de bizoni şi alte soiuri de animale! Nu-i aşa, Pitt Holbers, *racoon* bătrân?

— Da, aprobă lunganul. Toate faptele eroice le înfăptuieşti în vis şi, când te trezeşti, vezi că a zburat şi eroismul.

— De ce mă blamezi? Eu încerc să fiu un om destoinic, cel puţin în somn, tu însă mereu eşti acelaşi nepriceput *racoon*, fie că eşti treaz, fie că dormi.

— Nepriceput? Adă-mi cel mai mare grizzly de pe pământ si o să vezi cine e nepriceput: tu sau eu?

Felul în care vorbise Winnetou despre ursul cenuşiu din Kui-erant-yuaw îmi trezise în mod deosebit interesul. Din cuvintele apaşului reieşea că aici urşii fuseseră găsiţi în turme, cu toate că grizzly-ul trăieşte, de obicei, singuratic. De aceea întrebai:

— Urşii din valea aceasta nu trăiesc tot aşa de izolaţi ca cei din alte părţi?

— Nici un grizzly nu-i sociabil, răspunse Winnetou. Şi femela lui, imediat după ce fată pui, se izolează de el, fiindcă

e un tată care nu-şi iubeşte puii şi uneori chiar îi devorează. Dacă fratele meu o să vadă, însă, această vale, nu o să se mai mire de ce urşii cenuşii sunt aici mai mulţi decât în altă parte. În timpul migrării lor, bizonii din parcurile muntoase trebuie să treacă prin Kui-erant-yuaw, fapt care îi determină pe urşi să se stabilească aici. Valea, având o faimă proastă şi fiind lăturalnică, nu e prea frecventată nici de vânători. Aici există şi zmeură în mari cantităţi, ceea cei place ursului, iar în râpele laterale şi sălbatice ale văii poate trăi liniştit, fără a fi supărat de semenii săi. Cu toate acestea, între ei se desfăşoară lupte crâncene, mai ales în timpul împerecherii, dovadă fiind rămăşiţele găsite şi din care se poate vedea că nu au fost doborâţi de vânători. Dacă am avea timp, ne-am opri aici să vânăm.

Da, din păcate nu aveam timp, şi totuşi evenimentele ulterioare aveau să ne oblige să stăm în această vale rău famată mai mult decât am fi bănuit.

Am avut nevoie de mai mult de o oră ca să urcăm panta abruptă a muntelui stâncos şi să ajungem în vârf, de unde începea un platou întins şi împădurit brăzdat de numeroase râpe, şi care, în partea opusă, se termina cu un povârniş la fel de abrupt.

Jos se afla Valea Urşilor, pe care, deocamdată, n-o puteam vedea, din cauza pădurii. Winnetou ne conduse la una din râpe, rezultată de pe urma apelor năvalnice ale unui torent de munte; ea cobora atât de repede încât am fost nevoiţi să descălecam şi să ducem caii de dârlogi. Trebuie să amintesc că mersul călare de la fierărie nu mă mai obosise, nici febra nu-mi mai crescuse. Rana îmi provoca încă dureri destul de mari dar nu era un motiv nici să ne oprim, dar nici să mă culc pe o ureche.

Ajunşi jos, puturăm cuprinde cu privirea cel puţin o parte din Valea Urşilor. Locul unde ne aflam avea o lăţime de cel puţin o milă engleză. În partea ei cea mai de jos, curgea un

râu, alimentat de pâraiele de munte. Numeroasele blocuri de stâncă prăbuşite din înălţimi erau împrăştiate peste tot şi ofereau, împreună cu tufişurile înconjurătoare, ascunzişuri prielnice pentru animalele din această sălbăticie. De ambele părţi existau râpe de genul aceleia pe care coborâserăm noi. Câţiva copaci uriaşi izolaţi, cu coroane bogate, se înălţau spre cer, iar povârnişurile văii erau împădurite şi acoperite de desişuri ţepoase. Un adăpost mai bun pentru ursul cenuşiu nici că putea exista, faptul că aceste animale aveau aici hrană din belşug puteam să-l deducem din nenumăratele urme de bizoni.

Timpul propriu-zis al marilor migraţiuni de bizoni sosise, dar unele animale, care, în timpul verii, se aflaseră pe pajiştile montane de la mari altitudini, şi deci mai reci, trecuseră deja pe aici. *Buffalo*-ul, mai ales exemplarele mai în vârstă şi mai puternice, este singurul animal care se încumetă să înfrunte un grizzly. Ursul cenuşiu ajunge până la o greutate de o tonă, bizonul la peste două; la ce lupte crâncene trebuie să fi fost martoră această liniştită vale lăturalnică numită Kui-erant-yuaw!

Traversarăm valea, fără a da vreo atenţie urmelor de bizoni, luând-o spre o râpă, prin care Winnetou ştia că putem ajunge relativ uşor până sus.

Şi aici exista un pârâu îngust, care se prăbuşea din înălţimi prin numeroase fire de cascadă, oferindu-ne şi nouă loc suficient pentru urcuş. Ajunsesem poate pe la mijlocul povârnişului, când apaşul se opri şi sări de pe cal. Cercetă cu deosebită atenţie pământul stâncos, ici colo acoperit de iarbă şi muşchi, declarând apoi:

— Dacă am avea timp, am putea pune mâna pe pielea unui urs cenuşiu. A trecut pe aici râpa, venind din dreapta şi îşi are, probabil, bârlogul acolo, după stânci, în stânga.

Coborârăm şi noi de pe cai, pentru a cerceta urma, Winnetou îi reţinu pe tovarăşii noştri, zicând:

— Fraţii mei să rămână pe loc, ca să nu distrugă urma! Să vină la mine numai Old Shatterhand.

Mă dusei la el. Doar nişte ochi pătrunzători, ca ai apaşului puteau descoperi o asemenea urmă. Ne luarăm după ea până dincolo de pârâu, unde devenea mai clară. Trebuie să fi fost un „Moş Efraim” bătrân şi foarte puternic. — *Westman*-ii îi spun grizzlyului „Moş Efraim”, aşa cum la noi i se spune ursului „Moş Martin” — Aici urmele labelor uriaşe erau vizibile şi, căţărându-ne ceva mai departe, ne dădurăm seama, după diferite urme, că bârlogul ursului trebuia să fie aproape.

Eram tare tentat să-i fac o vizită acestui Moş Martin şi mă uitam întrebător la Winnetou, care însă dădu din cap a negaţie şi o porni înapoi. Fireşte că trebuia să presupunem că nu vom avea timp, şi nici nu era comod să târâm după noi blana grea a ursului. Sosind la ai noştri, văzui cum îi străluceau ochii lui Matto Şahco şi ai lui Apanatşca, fără însă să spună ceva. Dar Hammerdull întrebă:

— Se află vreunul acolo?

— Da, răspunsei eu.

— *Well!* Să punem mâna pe el!

— Ba nu, o să-l lăsăm în pace.

— Dar de ce? Să dai de un bârlog de urs şi să nu te atingi de el, este ca şi când ai găsi o *bonanza* şi ai lăsa aurul pe loc. Zău că nu înţeleg!

— Trebuie să plecăm.

— Da, dar după ce-l ardem puţin pe blană pe individ!

— Nu-i chiar atât de uşor şi nu se face aşa de repede după cum îţi închipui, dragă Hammerdull. Trebuie să mai ţii seama că ne-am pune şi viaţa în pericol.

— Că-i pericol sau nu, e totuna, numai să rămânem în viaţă. Propun, deci, ca acum să...

— Fratele meu Hammerdull să ne urmeze, fără să propună ceva, îl întrerupse apaşul, încălecând şi pornind mai departe.

— Ce greşeală! mormăi prost dispus mititelul nostru,

săltându-se şi el în şaua bătrânei lui iepe. În faţa noastră avem un cuib atât de frumos şi lăsăm ouăle-n el! Ce zici de asta, Pitt Holbers, *racoon* bătrân?

— Că e vorba de ouă periculoase, pe care e bine să le lăsăm acolo, dragă Dick, răspunse lunganul.

— Periculoase! Dar de ce? Un grizzly e un grizzly şi nimic altceva.

Îmi părea şi mie rău să lăsăm neatinse „ouăle din acest cuib", cum se exprimase el, dar Winnetou avea dreptate. La o întâlnire cu ursul cenuşiu, chiar dacă nu-ţi rişti neapărat viaţa, te poţi expune unui accident, şi ne dădea destul de furcă rana mea!

De cum ajunserăm pe creastă, dădurăm de unul din acele luminişuri care, în Rocky Mountain, poartă denumirea de „parc". Acesta se întindea circa două mile engleze de-a lungul crestei şi avea în medie o lăţime de jumătate de milă. Datorită unor copaci izolaţi sau unor pâlcuri de copăcei şi tufişuri parcă aranjate în boschete, parcul ăsta lăsa impresia că ar fi o plantaţie. De partea parcului opusă nouă pădurea cobora treptat într-o vale largă.

Parcul era orientat dinspre sud spre nord. Ne aflam în colţul său sudic şi călăream dea lungul marginii sale sudice, pentru a ajunge şi poposi jos în vale, înainte de a se însera. Atunci văzui în direcţia nord-estică un stol de ciori, care se ridica din când în când deasupra pădurii, pentru a coborî din nou, şi nu în acelaşi loc, ci înaintând mereu, ceea ce era bătător la ochi. Privi şi Winnetou în direcţia respectivă, urmărind zborul ciorilor. Ceilalţi deveniră şi ei atenţi, iar Matto Sahco spuse:

— Uff! Acolo sunt oameni care urcă din vale. Ei sunt cei care fac ca ciorile să se ridice din vreme în vreme.

Căpetenia osagilor are, probabil, dreptate, răspunsei. Şi eu cred că pe acolo vin oameni, şi nu puţini; pentru că ciorile nu s-ar feri de două, trei persoane.

— N-ar trebui să aflăm cine sunt?

— De fapt, am putea rămâne aici; altfel nu ajungem jos în vale până se înserează. Să hotărască Winnetou dacă apariţia atâtor oameni are importanţa necesară pentru a rămâne aici ca să-i observăm.

— Trebuie să fie indieni, declară apaşul.

— Lucrul acesta îmi dă de gândit! Ce caută ei de partea aceasta a munţilor? Daca sunt într-adevăr indieni, nu pot fi decât din triburile utahilor, care au potecile lor de trecere mai sus, spre nord.

— Fratele meu Old Shatterhand are dreptate. Ce caută aici?

— Trebuie să aflăm. Şi întrucât nu ştim în ce direcţie o s-o ia când o să ajungă la acest parc, trebuie să ne întoarcem şi să aşteptăm în pădure.

De astă dată — lucru foarte rar, de altfel — nu eram de acord cu Winnetou, de aceea zisei politicos, aşa cum se obişnuieşte mai ales între prieteni:

— Să mă ierte fratele meu, dar aş prefera să nu aşteptăm aici.

— De ce? întrebă el mirat.

— Dacă aşteptăm aici, trebuie să mergem după ei de îndată ce vor ajunge la latura nordică a parcului, ceea ce înseamnă o distanţă de două mile. Întrucât ei nu au să se oprească şi vor merge mai departe, o să fie foarte greu să desluşim urma, din cauza întunericului care se va lăsa între timp.

— Fratele meu are dreptate, aprobă Winnetou.

— Aş vrea să-i observăm când trec călări.

— Pentru toţi nu mai e timp. Doar noi doi, care avem cei mai buni cai, putem ajunge acolo sus, ceilalţi însă nu.

— Atunci să mergem numai noi, iar prietenii noştri să ne urmeze mai încet. În luminişul dinspre parc nu au voie să lase urme, de aceea trebuie să se ţină mereu de-a lungul lizierei

pădurii, pe sub copaci, iar când ajung la colţ, să o ia spre nord, tot pe margine. Vedeţi pâlcul acela de copaci înalţi, care se ridică deasupra celorlalţi? Să ne aşteptaţi acolo.

— Winnetou e de acord cu fratele său: să ne aşteptaţi acolo, dar nu cumva să aprindeţi vreun foc, prin care să vă trădaţi prezenţa!

Ne despărţirăm deci de ei şi gonirăm pe sub liziera pădurii mai întâi spre vest, apoi, când ajunserăm la colţul sud-vestic al parcului, spre nord. Puteam să galopăm, deoarece copacii nu erau prea deşi, totuşi trebuia să avem grijă să nu nimerim în vreo groapă mascată sau să ne împiedicăm de numeroasele rădăcini.

Fiind obligaţi să ocolim pe sub copaci, drumul nostru era lung de aproape trei mile, în timp ce de la locul unde zărisem ciorile deasupra pădurii şi până la parc nu era decât ceva mai mult de o jumătate de milă; dar cei care veneau trebuiau să urce, înaintând probabil încet, în timp ce noi zburam în galop întins chiar dacă trebuia să fim atenţi, aşa că puteam să sperăm să ajungem înaintea lor la colţul nord-vestic al parcului.

Cu puţin înainte de a ajunge la colţul respectiv, ne-am oprit să lăsăm caii pe loc, priponindu-i, şi am continuat drumul pe jos, până am ajuns la marginea de sus a unei râpe care, după cât ni se părea, ducea în vale. După presupunerea noastră, pe aici trebuiau să urce cei pe care îi aşteptam. Ne-am strecurat printre tufişuri cât se poate mai în faţa, pentru a putea privi în jos, şi n-am zărit nici o urmă de om sau de cal; pe aici încă nu trecuseră.

Bucuroşi că am ajuns la timp, aşteptarăm cu atenţia încordată. Nu dură mult şi auzirăm paşii unui singur cal care se apropia. Să ne fi înşelat oare? Să fi fost un singur călăreţ în loc de o ceată întreagă? Aproape imposibil. Probabil că unul călărea în faţă ca cercetaş.

În sfârşit apăru. La început îi zărirăm numai capul

deasupra tufişurilor, apoi îl văzurăm şi pe el şi calul său în întregime. Era un indian utah, o căpetenie: avea două pene de vultur înfipte în păr. Calul său....

Cerule! Calul său!... Vedeam oare bine? Era fir cu fir, exact calul pe care îl luasem atunci din Caam-culano de la căpetenia comanşilor şi-l dăruisem mai târziu lui Old Surehand! Winnetou mă atinse cu mâna şi-mi şopti:

— Uff! Calul tău comanş! Calul fratelui nostru Old Surehand!

— Da, aşa e, e absolut sigur că e aşa! răspunsei la fel de încet.

— Dacă l-au prins şi l-au omorât?

— Atunci e vai de ei. Îl cunoşti pe indian?

— Da, îl cunosc. E Tusahga Saritş[1], căpetenia utahilor din Tribul Capote. L-am văzut de mai multe ori.

— Ce fel de războinic este?

— Nu-i viteaz, în schimb e foarte laş şi perfid.

— Să aşteptăm să-i vedem şi pe războinicii săi.

Căpetenia trecuse. Acum veniră oamenii lui, în şir indian, unul după altul. Numărarăm cincizeci şi doi de oameni. În mijlocul lor, pe o gloabă bătrână, călărea... Old Surehand, cu mâinile legate şi picioarele fixate sub burta calului.

Cum de a căzut în mâinile utahilor? Se vedea că suferă, dar nu era deloc abătut. Probabil că se afla deja de câteva zile în mâinile lor şi că îl trataseră prost, fără să-i dea ceva de mâncare.

Pentru moment nu puteam face nimic, absolut nimic pentru el. Trebuia să-i lăsăm să treacă, dar eram hotărâţi să facem şi să riscăm totul pentru a-l elibera. După ce nu mai auzirăm paşii cailor lor, ieşirăm din tufişuri, urmărindu-i cu precauţie. Trebuia să aflăm unde o să-şi aşeze tabăra.

Ajungând la parc, indienii călăriră de-a lungul părţii nordice, dar nu merseră prea departe şi descălecară.

---

[1] Câinele-negru

Înţeleserăm că intenţionau să rămână în locul acela. De aceea ne întoarserăm la caii noştri şi ne îndreptarăm spre pâlcul de copaci înalţi, unde stabilisem întâlnirea cu tovarăşii noştri.

Erau acolo şi ne aşteptau. Oricine îşi poate închipui ce impresie le-a făcut vestea pe care le-o aduseserăm. Trebuia să aflăm neapărat cu ce scop veniseră utahii aici, şi ce voiau să facă cu Old Surehand şi ce ocazie ni se oferea să-l eliberăm.

Mai întâi trebuia să aşteptăm întunericul nopţii, ca să ne putem furişa nevăzuţi la utahi. Era deja pe înserate, dar pentru acţiunea noastră aveam nevoie să fie complet întuneric. Între timp, Winnetou îmi cercetă rana, pe care o găsi într-o stare satisfăcătoare.

Când se lăsă întunericul nopţii, pornirăm spre tabăra utahilor. Nu o luarăm de-a dreptul peste luminişul parcului, ci merserăm din nou pe marginea lui, cotind-o la colţ spre dreapta. Văzurăm curând lumina câtorva focuri, al căror fum îl mirosiserăm mai devreme chiar. Fuseseră aprinse sub copaci şi nu sub cerul liber, ceea ce ne convenea, tocmai pentru că eram acoperiţi de copaci. Numai caii fuseseră priponiţi afară, în luminiş, fiind păziţi de doi indieni, care se plimbau plictisiţi în sus şi în jos.

Intrarăm în pădure prin stânga, ca să venim în spatele indienilor, ceea ce ne reuşi de minune, pentru că dădurăm peste nişte ferigi înalte, prin care ne puturăm târî aproape de tot de ei. Fireşte că am avut nevoie de mare îndemânare şi de timp, fiindcă orice atingere a evantaiului plantelor în partea de jos se reflectă în mod vizibil în partea de sus. Pentru a fi mai siguri, apaşul se târa în faţă, iar eu în urma lui; ne-am despărţit abia după ce am parcurs, o distanţă destul de mare; în felul acesta, în loc de două piste, am folosit una singură şi am economisit jumătate din munca pe care trebuia s-o facem la întoarcere.

Prin munca respectivă, mă refer la ştergerea urmelor, pentru ca indienii să nu vadă a doua zi, la lumina zilei, că cineva fusese între ferigi. Nu-i nevoie să mai spun cât de greu este şi cât timp cere o asemenea treabă. Pe măsură ce omul se retrage, evantaiul fiecărei plante trebuie îndreptat, iar pământul curăţat de orice amprente ale mâinilor şi picioarelor.

Tusahga Saritş şedea rezemat de un copac lângă foc, pe care aproape că-l atingea cu piciorul, şi avea obrazul stâng îndreptat spre noi. De partea cealaltă a focului, faţă în faţă cu căpetenia, stătea Old Surehand, lângă un copac, legat de mâini şi de picioare. Părul lui lung şi castaniu, înfoiat ca o coamă, îi atârna pleoştit şi dezordonat până la pământ, ceea cel făcea să semene cu Winnetou, dar şi mai mult cu... Coma Puşi, indianul misterios; acum asemănarea mi se părea dea dreptul izbitoare.

Din resturile împrăştiate văzurăm că utahii mâncaseră, însă Old Surehand probabil că nu primise nimic. Era imposibil să bănuiască măcar că suntem aproape, neştiind că eu fusesem la Jefferson City şi că, aflând despre intenţiile lui, pornisem călare după el. Aş fi putut să-i dau un semnal cunoscut mai dinainte, dar, din precauţie, m-am abţinut, trebuind să ţin seama că, fiind luat prin surprindere, ar fi putut să ne trădeze prezenţa.

Stăturăm la pândă mai mult de o jumătate de oră, fără să auzim nimic important. Indienii discutau între ei, dar fără interes pentru noi. Nici un cuvânt despre scopul actualei expediţii. Căpetenia era complet tăcută, abia de se mişcă o dată. Faţa şi tot corpul parcă erau sculptate în lemn. Numai ochii îi erau vii, aruncând spre prizonier câte o privire de ură şi satisfacţie. Acesta stătea de asemenea aproape nemişcat, cu pleoapele coborâte. Dădea impresia unui asemenea dispreţ şi arăta atâta indiferenţă faţă de cei ce-l înconjurau, încât ai fi zis că nu-i considera demni nici măcar de-o privire.

Atitudinea lui putea fi caracterizată cu un singur cuvânt: mândrie!

După trecerea timpului amintit, se auzi din depărtare urletul unui lup de munte, căruia îi răspunse al doilea, al treilea şi apoi al patrulea. Atunci căpetenia găsi de cuviinţă să curme tăcerea:

— Faţa-palidă aude lupii? Se ceartă pentru oasele lăsate după ospăţ de *kui-erant*[1].

Old Surehand nu răspunse. Căpetenia utahilor continuă:

— La fel o să se certe şi mâine seară în jurul osemintelor tale.

Deoarece prizonierul nu răspunse nici acum, Tusahga Saritş se răsti la el:

— De ce nu vorbeşti? Nu ştii că trebuie să răspunzi când o căpetenie vestită pune o întrebare?

— Vestită? *Pshaw!* rosti cu dispreţ Old Surehand.

— Te îndoieşti cumva?

— Da. Nu am auzit niciodată de numele tău şi nu te-am cunoscut până nu te-am văzut. Şi atunci cum poţi pretinde că este cunoscut?

— Numai acela e vestit al cărui nume a fost auzit de urechile tale?

— Cine cunoaşte Vestul cum îl cunosc eu, ştie numele fiecărui om vestit!

— Uff! Vrei să mă jigneşti, ca să te omor repede! Dar nu o să fie aşa. O să trebuiască să înfrunţi ursul cenuşiu!

— Ca să te poţi împodobi cu pielea, urechile, ghearele şi dinţii lui şi să te lauzi că tu i-ai ucis!

— Taci! Peste cincizeci de războinici au să ştie că nu l-am răpus eu. Cum aş putea să mă laud cu ceea ce zici tu?

— Cine e laş, e în stare de orice minciună. De ce mă trimiţi pe mine în Valea Urşilor? De ce nu coborâţi voi înşivă acolo?

---

[1] Ursul cenuşiu.

— Câine! Ai auzit doar fiecare cuvânt când ţi-am hotărât soarta la sfat. Ai omorât doi războinici, tată şi fiu, pe care îi chema Dinte de urs şi Labă de urs. Amândoi îşi purtau numele pentru că au răpus puternicul urs cenuşiu din Munţii Stâncoşi; au fost războinici foarte renumiţi...

— Au fost nişte laşi, îl întrerupse Old Surehand, laşi care m-au atacat pe la spate! I-am omorât în luptă dreaptă, deschisă, apărându-mă. Dacă n-aţi fi căzut asupra mea, cincizeci contra unu, şi dacă aş fi fost pregătit de luptă, şi n-aş fi fost atacat mişeleşte, m-aţi fi cunoscut altfel decât s-a întâmplat!

— Orice om roşu ştie că feţele-palide sunt însetate de sânge şi crude ca nişte fiare sălbatice, şi trebuie tratate fără cruţare. Pe cei ce cred într-o luptă dreaptă, îi asasinează. Eşti o faţă-palidă, dar am bănuiala că ai şi sânge de indian în vine; şi ăştia ca tine sunt cei mai răi.

Aceste cuvinte ale căpeteniei m-au surprins: Old Surehand să aibă sânge de indian în vine! Nu avea trăsăturile unui metis; totuşi, de câte ori îl observam în linişte, mi se părea că are ceva de indian în el, numai că nu am putut gări ce anume. Acum, căpetenia utahilor exprimase deschis acest gând, iar când ochii lui Old Surehand, drept răspuns, aruncară doar flăcări, cel puţin un lucru îmi deveni clar: avea ochi de indian! Căpetenia utahilor continuă:

— Moartea lui Dinte-de-urs şi a lui Labă-de-urs trebuie răzbunată. Nu te putem lua cu noi la tabăra tribului nostru, ca să mori acolo la stâlpul caznelor, pentru că e prea departe. De aceea, ţi-am ales o altă moarte: ai omorât pe cei doi „Urşi” şi tot ursul o să te omoare şi pe tine. Există vreo laşitate în asta din partea noastră?

— Direct nu, dar în felul în care vreţi să procedaţi da.

— Asta nu e laşitate, ci dovadă de îngăduinţă faţă de tine!

— *Pshaw!* De ce nu vă încumetaţi voi să coborâţi în Valea Urşilor?

— Păzeşte-ţi limba, câine! Oare nu-ţi arătăm destulă încredere, lăsându-te să pleci singur două zile la rând dimineaţa, numai pe baza cuvântului dat că te vei întoarce seara?

— Cum se împacă această încredere cu vorbele tale de adineauri despre feţele-palide? De ce-mi acordaţi această încredere?

— Pentru că ştim că Old Surehand respectă ceea ce promite. În această privinţă, este la fel ca Old Firehand şi Old Shatterhand.

— Îi cunoşti pe aceşti doi vânători albi?

— Nu i-am văzut până acum, dar ştiu că nu şi-ar călca niciodată cuvântul. Acelaşi lucru îl ştiu şi despre tine. Cu toate că sunteţi şi voi duşmani ai oamenilor roşii, ca toate feţele-palide, faceţi parte dintre acei albi în al căror cuvânt te poţi încrede. Socoţi cumva că prin vorbele tale ai să reuşeşti să ne faci să ne schimbăm părerea despre tine?

— Nici nu mă gândesc. Vă cunosc prea bine!

— Vrei să spui că şi noi ştim să ne ţinem de cuvânt. Rămâne, deci, aşa cum am stabilit. Mâine, în zori, te eliberăm, ca să poţi coborî în Valea Urşilor. Îţi dăm înapoi puşca şi cuţitul. Seara te întorci şi o să poţi pleca din nou în dimineaţa următoare, ca să vii apoi seara înapoi. Dacă în aceste două zile o să reuşeşti să dobori patru urşi şi o să ne aduci pieile lor, o să scapi cu viaţă.

— Dar libertatea nu mi-o daţi?

— Nu. Libertatea ţi-o recâştigi numai dacă o să vii cu noi să-ţi iei ca *squaw*-ă pe una din fiicele noastre. Din cauza ta am pierdut doi războinici viteji, în schimb o să trebuiască să devii tu un războinic al tribului nostru, desigur dacă nu o să te înghită urşii.

— V-am mai spus că nu sunt de acord cu asta!

— O să vedem. O să ştim noi cum să te constrângem.

— *Pshaw!* Old Surehand nu poate fi constrâns!

— De astă dată o să se poată! N-am putea să te supunem doar dacă nu te-ai mai întoarce, încălcându-ţi cuvântul dat, ceea ce însă ştiu că nu o să se întâmple. Numai dacă ghearele şi colţii urşilor te-ar sfâşia, n-ai mai veni înapoi.

— *Well.* Nu o să fiu sfâşiat şi o să mă întorc. Chiar aici, la liziera pădurii, există o potecă, care duce de pe creastă, în jos, înspre Valea Urşilor; pe acolo o să cobor şi tot pe acolo o să mă întorc. Dacă totuşi nu o să vin, o să mă căutaţi?

— Nu. Dacă nu o să revii, înseamnă că te-au omorât şi mâncat urşii.

— Dar s-ar putea să fiu numai rănit!

— Nu. Un om rănit într-atât încât să nu mai poată să meargă, e pradă sigură pentru animalele sălbatice. De aceea n-o să te căutăm!

— Spune-mi mai bine adevărul: vă e teamă de ursul cenuşiu!

— Taci din gură! Suntem peste cincizeci de războinici! Printre noi nu există nici unul care s-ar feri din calea grizzly-ului. Şi atunci de ce să ne temem când suntem aşa de mulţi? Aşteptăm aici şi aduci patru piei, două pentru Dinte-de-urs şi două pentru Labă-de-urs. Dacă te întorci nevătămat, fără să aduci pieile, o să fii împuşcat; dacă nu te întorci, înseamnă că eşti mort şi cei doi războinici sunt răzbunaţi. Iată ce am hotărât şi aşa rămâne. Am terminat. *Howgh!*

Făcu semn cu mâna că nu mai vrea să audă nimic şi se rezemă din nou de copac. Am mai aşteptat un sfert de oră şi cum nici unul din ei nu mai scoase nici un cuvânt, ne-am dat seama că nu o să mai aflăm nimic şi am părăsit postul de observaţie în modul descris mai sus.

Focurile aprinse de utahi ne-au dat posibilitatea să ştergem urmele lăsate de noi. Lungiţi la pământ şi privind înspre focuri, aveam lumina necesară, şi totuşi a durat mai bine de o oră până să putem afirma că a doua zi dimineaţă nimic nu o să arate că am trecut pe acolo.

Trecuserăm tocmai de ferigi şi voiam să ne mai târâm câţiva paşi înainte de a ne ridica în picioare, când căpetenia se sculă de lângă foc, pentru a stabili ordinea de pază pe timpul nopţii. Toate focurile urmau să fie stinse, afară de unul, în jurul căruia, având-l şi pe prizonier la mijloc, trebuiau să se culce cu toţii, în două cercuri concentrice. În afară de aceasta, doi oameni de strajă trebuiau să dea mereu ocol taberei, pentru că era posibil ca un grizzly să se rătăcească pe aici, venind din Valea Urşilor, aflată în apropiere.

Măsura aceasta de prevedere era desigur firească, mai ales că cei mai mulţi dintre utahi nu aveau decât suliţe, arcuri şi săgeţi; nouă însă nu ne convenea deloc. Dacă ne-am fi propus să-l eliberăm în timpul nopţii pe Old Surehand, cercul dublu ne-ar fi îngreuiat mult misiunea, iar cele două străji ne-ar fi zădărnicit-o complet, în caz că nu voiam să se lase cu vărsare de sânge. Bineînţeles că, de teama urşilor, străjile erau cu ochii în patru, iar dacă eu şi Winnetou ne-am fi hotărât să acţionăm în felul nostru obişnuit, trebuia să ne gândim că şi ceilalţi, la fel de îngrijoraţi, aveau să doarmă iepureşte. Aici metoda utilizată de mine pentru eliberarea lui Apanatşca din mâna osagilor, sau de Colma Puşi pentru eliberarea noastră din mâinile bandiţilor, nu putea fi folosită.

Executând ordinul căpeteniei lor, utahii făceau o asemenea gălăgie încât ne puturăm îndepărta uşor şi neobservaţi. Winnetou mergea alături de mine, fără a scoate o vorbă, căzut pe gânduri: ştiam că nu o să se întoarcă la tovărăşii noştri, fără să fi luat vreo hotărâre.

Nu m-am înşelat. Eram încă destul de departe de ei, când se opri şi rosti în felul lui hotărât:

— Fratele meu Shatterhand e convins că astăzi nu mai putem face nimic?

— Din păcate, da, răspunsei.

— Cu străjile probabil ne-am mai descurca noi; dar mai

sunt doi inşi lângă cai, iar somnul utahilor azi e uşor.

— Totuşi ar merge, dacă ne-am hotărî să luptăm şi să ne riscăm viaţa, ceea ce, însă, nu vreau.

— Nici Winnetou nu vrea. Ce se poate dobândi fără risc, merită obţinut aşa. Vom aştepta deci până mâine dimineaţă.

— Deci, ne întoarcem la Valea Urşilor?

— Da, ca să vorbim cu Old Surehand.

— Ce surpriză şi ce bucurie o să aibă când o să ne vadă!

— Inima o să i se umple de încântare! Şi totuşi n-o să vină cu noi.

— Nu, fiindcă o să se ţină neapărat de cuvânt.

— Uff! Un grizzly ştiu eu unde îşi are bârlogul. Se spune că în Valea Urşilor poţi întotdeauna întâlni mulţi dintre ei. Ce bine ar fi să fie adevărat!

— Gândul fratelui meu roşu e formidabil, demn de el!

— Astfel Old Surehand ar putea să aducă pieile cerute.

— Situaţia lui nu s-ar schimba totuşi prea mult. Ar scăpa, cu viaţă, dar nu şi-ar redobândi libertatea.

— Fratele meu are dreptate. În orice caz o să fim nevoiţi să-l eliberăm. O să poată veni cu noi, dacă obţine pieile, altfel nu. Dar să meargă împreună cu utahii şi să-şi ia o *sqaw*-ă de-a lor, asta n-a promis.

— Bine, mâine o să căutăm urme de urşi! Utahii o se hoinărească toată ziua prin parc şi o să dea de locul unde am poposit astăzi.

— Uff! Nu avem voie să rămânem pe loc. Dar unde să ne ducem?

— Trebuie să evităm parcurile şi împrejurimile, unde cu siguranţă că ne-ar putea descoperi urmele. Există numai două posibilităţi: ori coborâm mai jos, în vale, de unde au venit utahii, ceea ce însă nu e posibil din cauza întunericului, iar mâine oricum ar trebui să ne întoarcem; ori coborâm în Valea Urşilor, şi o să ne aflăm dimineaţă la faţa locului. Fireşte că pe întuneric e o treabă cam proastă, dar

cunoaştem râpa din timpul zilei şi, conducând caii şi mergând încet, poate că o să reuşim. Desigur că nu trebuie să uităm nici că un grizzly îşi are bârlogul atât de aproape de drumul nostru.

— O să mergem noi doi în faţă şi atunci ceilalţi vor fi în siguranţă. Caii noştri ne-ar da de veste dacă ursul ar fi pe aproape. Iar împotriva întunericului există un mijloc. În partea de sus a râpei, probabil că şi Winnetou a văzut un taiotsi complet uscat, din care o să ne facem torţe.

— Bun! Deci coborâm din nou în Valea Urşilor?

— Da. În ce priveşte ursul, din cauza zgomotului provocat de torentul apei, nu-l vom putea auzi dacă s-ar apropia, dar cu atât mai mult o să ţinem ochii deschişi.

— Şi urma pe care o s-o lăsăm trecând prin parc? Pentru că trebuie să-l traversăm, nu-l mai putem ocoli mergând pe marginea lui.

— Winnetou o s-o şteargă cu pătura lui. *Howgh!* Acest *„howgh”* înseamnă că nu mai avem ce discuta. Ajunserăm la tovarăşii noştri, comunicându-le ce am văzut şi auzit şi apoi ce am hotărât. Cu toţii, dar mai ales prietenii lui Old Surehand — adică Apanatşca, Dick Hammerdull şi Pitt Holbers — erau gata să participe la eliberarea lui. Relatarea noastră fusese scurtă, ei însă ar fi vrut să afle mai multe, dar Winnetou le-o tăie cu aceste cuvinte:

— Fraţii mei să aştepte până ce vom avea mai mult timp decât acum. Înainte de toate, trebuie să înlăturăm orice urmă de-a noastră de pe aici, ceea ce presupune oarecare zăbavă.

Treaba aceasta o făcu el, ajutat de Apanatşca si de Matto Şahco, deoarece, din cauza durerilor, mie-mi venea greu să mă aplec. Pe urmă încălecarăm şi pornirăm de-a curmezişul parcului spre râpa pe unde urcasem cu puţin timp înainte. Călăream în şir indian. Winnetou era ultimul şi, trăgând după sine pătura legată de un lasou, făcea să se ridice la loc iarba călcată de noi. Ajunşi la râpa, descălecarăm pentru a duce

caii de dârlogi.

Acum Winnetou trecu în faţă, eu mergeam imediat după el, iar ceilalţi după noi. Din cauza ursului, fiecare îşi ţinea puşca geta să tragă. Sus, în parc, stelele ne luminaseră întrucâtva calea, însă aici, în râpa adâncă, domnea un întuneric atât de profund, încât abia de puteam vedea calul lui Winnetou, cu toate că mă ţineam foarte aproape, putând să ating până şi coada calului. Cu acest prilej se dovedi încă o dată extraordinarul simţ de orientare şi perspicacitatea apaşului.

Cu toate că ochii noştri se obişnuiseră cu întunericul, era un drum foarte anevoios, uşurat doar de faptul că trecuserăm deja ziua pe lângă apă, iar clipocitul ei ne fu din când în când chiar de ajutor. În sfârşit, după un timp destul de îndelungat, Winnetou se opri şi zise:

— Aici, în stânga mea, se află *taiotsi*[1]-ul acela uscat. Fraţii mei să pipăie crengile şi să taie din cele cu răşină mai multă, ca să facem din ele torţe. Între timp, din cauza grizzly-ului, o să fiu atent.

Fiind cel mai apropiat de copac, găsii primul o cracă potrivită, o tăiai şi o aprinsei, uşurând astfel treaba celorlalţi. Curând avea fiecare câte o torţă şi ne continuarăm drumul cu dârlogii agăţaţi de braţ, ţinând într-o mână făclia şi în cealaltă arma.

Fireşte că am avut nevoie de mult mai mult timp pentru coborâre decât pentru urcare. Era o scenă extraordinar de fantastică. Ajunserăm la locul unde Winnetou dăduse de urma ursului. Luminând poteca, nu se vedeau urme proaspete. Probabil că Moş Martin se simţea bine în bârlogul lui, sau că acesta era atât de departe încât ursul nu ne-a văzut şi nici auzit: ajunserăm jos în vale, fără să ne fi bucurat de cea mai mică atenţie din partea lui. Mai aveam de înfruntat destule greutăţi, deoarece trebuia să găsim un loc de popas potrivit.

---

[1] Conifer.

Torţele improvizate din crengi se arseseră şi din nou nu mai avurăm lumină. Valea era însă largă, aşa că ne puteam orienta şi la lumina slabă a stelelor. Nu era nevoie să luăm obişnuitele măsuri de precauţie pentru cazul că în apropiere s-ar fi aflat duşmani, încât eram siguri că, în afară de noi, nu mai era nimeni pe aici, în Kui-erant-yuaw. Aşa că nu ne-am oprit undeva la margine, sub copaci, ci ne-am îndreptat sub cerul liber, spre mijloc, găsind pâră la urmă un loc potrivit pentru popas.

Blocuri mari de stânci înconjurau aici un spaţiu din trei părţi, suficient de mare pentru noi şi caii noştri, aşa că trebuia să păzim numai latura a patra, neînconjurată de stânci, unde creşteau tufe de mure şi, sub ele, multă iarbă uscată. Întrucât asemenea locuri sunt, de obicei, pline de şerpi, dădurăm foc ierbii; focul se întinse repede şi asupra mărăcinişului, dându-ne astfel posibilitatea s-a cercetăm mai îndeaproape locul nostru de popas. într-adevăr, am dat de şerpi şi i-am omorât în timp ce încercau să scape de flăcări. Acum locul nostru de tabără era curat şi puteam să ne culcăm liniştiţi. Doi inşi trebuiau să stea de pază. Pe mine, din cauza rănii, voiră din nou să mă scutească, eu însă nu acceptai şi, împreună cu Hammerdull, preluai primul schimb, care avea să dureze două ore.

Ne aşezarăm unul lângă altul în partea deschisă a îngrăditurii stâncilor, cu puştile la îndemână. Tovarăşii noştri mai discutară puţin, apoi adormiră, iar eu îi povestii grăsanului cele auzite la utahi. Apoi mă dusei la un tufiş, să strâng rămurele tinere drept nutreţ pentru caii noştri. Astfel trecu vremea şi se terminară cele două ore de gardă; îi trezirăm pe Apanatşca şi pe Holbers, fiind rândul lor. Următoarea gardă trebuia să fie preluată de Matto Şahco şi Trescow, în timp ce ultima trebuia să fie asigurată de apaş, singur. Winnetou era arhisuficient ca să ne asigure securitatea.

Tare aş fi vrut să adorm, dar nu reuşii. Nu că aş fi avut febră din cauza rănii, dar pulsul îmi bătea mai rapid decât în mod obişnuit, fără să pot spune de ce. Probabil că tot rana era de vină. În acelaşi loc unde stătusem eu cu Hammerdull, şedeau acum cei doi paznici, discutând încet. Liniştea nopţii era tulburată doar de trosnetul crengilor şi de câte o lovitură de copită a cailor. Deasupra noastră stelele străluceau mai tare, stâncile şi persoanele aflate între ele, ca şi caii, putându-se distinge foarte clar.

Deodată văzui că murgul lui Winnetou, care stătuse cu capul cufundat în nutreţ, îl înalţă cu o mişcare bruscă şi neobişnuită. Aceeaşi mişcare observai şi la calul meu. Ambii începură să fornăie speriaţi şi se întoarseră cu picioarele din spate către mine. Presimţeau un pericol, apropiindu-se din direcţia unde mă aflam eu. Daca ar fi fost un om, caii ar fi nechezat mai încet, prevenitor şi nu atât de speriat. Îmi încordai auzul.

Eram culcat lângă o spărtură între stânci, iniţial închisă de mărăcini, care însă după foc rămăsese liberă, şi care, din fericire, nu era mai mare decât să poţi trece braţul prin ea. Dincolo de spărtură se auzi un zgomot de scormonit şi de foşăit, cum nici un om nu ar fi fost în stare să-l scoată, şi, în acelaşi timp, auzii binecunoscutul mormăit furios. Sării imediat în picioare, luai „doborâtorul de urşi” în mână şi îi, şoptii încet căpeteniei comanşilor:

— Apanatşca, un urs! Dar fii liniştit, complet liniştit şi vino încoace!

Winnetou, cu auzul lui fin, simţise când am sărit în picioare şi venise imediat lângă mine, cu puşca de argint în mână.

— În spatele nostru, după stânci, e un urs! îi şoptii.

Ceilalţi continuară să doarmă: nu auziseră nimic şi considerarăm că e bine să nu-i trezim; probabil că ar fi început să se agite şi să ţipe, mai ales Trescow.

Apanatşca, împreună cu Holbers, veniră lângă noi, cu armele pregătite. Winnetou le zise categoric:

— Numai în caz extrem trageţi! Puşca lui Old Shatterhand e cea mai nimerită pentru grizzly, deci primele două gloanţe vor fi trase de el, apoi urmez eu. Voi să trageţi numai când am să vă spun!

Holbers, puţin cam agitat, întrebă:

— O să se caţere cumva peste stâncă?

— Nu, răspunsei. Cu siguranţă că... oh, iată-l! Staţi liniştiţi! Lăsaţi-mă pe mine!

În partea liberă a locului nostru de popas, de după colţ, apăru, păşind încet, greoi, o masă mare întunecată; era ursul, adulmecând cu botul pe jos. Caii nechezau speriaţi. Murgii noştri se întoarseră în poziţie de apărare, cu copitele din spate îndreptate spre urs. Încă nu aveam voie să trag: glontele meu trebuia să-i pătrundă printre coaste drept în inimă, în care scop ar fi trebuit să se ridice în picioare. Deci făcui un salt spre el, ca să-i atrag atenţia asupra mea, mă retrasei însă tot atât de repede, pentru că grizzly-ul este un animal deosebit de iute, cu toate că pare greoi.

Îmi atinsesem scopul: abia mă zări că se şi ridică drept în sus, la distanţă de cel mult şase paşi de mine. Trăsei imediat primul foc. De parcă ar fi primit o lovitură în piept, fu gata să cadă pe spate, dar îşi reveni şi înainta în două picioare, bălăbănindu-se. Atunci trăsei al doilea glonte, care îl doborî pe loc. Căzut la pământ, îşi trase labele din faţă spre el, ca şi când ar fi vrut să îmbrăţişeze şi să strivească pe cineva, se întoarse pe partea cealaltă, apoi iar se tăvăli înapoi, desfăcu labele şi rămase nemişcat. Între timp, nu scosese nici un sunet, nici măcar respiraţia nu i se putea auzi. De fapt, ursul cenuşiu nu are glas. Lupta cu el se desfăşoară, de obicei, într-o linişte deplină şi tocmai de aceea ea „îţi pătrunde în oase”, cum obişnuia să se exprime bătrânul meu Sam Hawkens. E mai uşor să tragi când auzi răgetul de tunet al leului!

— S-a terminat cu el! spuse Winnetou. Amândouă gloanţele iau pătruns în inimă. Totuşi încă nu vă apropiaţi de el! Grizzly-ul este extrem de rezistent, uneori îşi mai revine pentru p clipă.

Fireşte că toţi se treziseră la primul glonte tras. Matto Şahco stătea calm, cu demnitatea obişnuită indianului. Trescow se retrăsese mult în spate, cu toate că nu era un laş, Hammerdull se strecură printre cai până la mine şi zise:

— Un urs! Ei, drace, un urs adevărat! Iar eu să dorm cu o asemenea, matahală în apropiere! Adormisem doar un minut. Eram atât de obosit! Sunt supărat, sunt furios pe mine! Aş putea să mă pălmuiesc cu amândouă mâinile!

— Aşa să faci, dragă Dick, fă-o chiar imediat! îl încuraja Holbers.

— Taci, lăcustă bătrână! Ca să te pălmuieşti singur, ai nevoie de o îndemânare cu mult mai mare decât o ai tu, de exemplu! Ei, nu, să mi se întâmple mie una ca asta! Îmi vine pur şi simplu să-mi ies din piele!

— Dacă-ţi ieşi din piele, tot o să trebuiască să intri la loc!

— Că intru sau nu, e totuna, numai să nu fi fost bestia asta atât de perfidă şi să vină tocmai când adormisem puţin. Dacă nici un asemenea urs nu are mai multă minte, te întreb, cine poate să aibă?

Cu toată nostimada cu care îşi exprima supărarea, era foarte serios. Desigur că grăsuţul de el nu s-ar fi temut şi l-ar fi înfruntat pe urs! Ceea ce însă nu înseamnă că ar fi reuşit să-l şi răpună. Deseori, curajul orb poate deveni periculos. Şi pentru că nu l-a putut întâmpina pe grizzly-ul viu, Hammerdull se duse acum la ursul mort, în ciuda avertismentului dat de apaş, ca să arate că lui nu-i e frică. Îl întoarse pe partea cealaltă, ceea ce nu era deloc uşor, şi-i mişcă laba încoace şi încolo, zicând:

— E mort, *meş-şurs,* mort dea binelea, altfel nu ne-ar răbda el. Propun să-i scoatem mănuşile şi cizmele, împreună

cu toată blana de pe cap. Căci de somn nu mai poate fi vorba!

Avea dreptate. Nici un vânător n-ar putea dormi lângă un grizzly proaspăt vânat. Aveam nevoie de un foc şi plecarăm aproape cu toţii după vreascuri. La lumina focului văzurăm că era vorba de o ursoaică de vreo şapte chintale, un animal extraordinar de frumos.

— Probabil că urmele ei le-am văzut noi, fu de părere Trescow.

— Nu, răspunse Winnetou. Urma aceea era de la un animal cu mult mai greu. Nu era *squaw*-a ursului, ci chiar el în persoană, şi o să-l vânăm când o să vină Old Surehand.

Afară de Winnetou şi de mine, îşi scoaseră toţi cuţitele şi se apucară să-i scoată ursoaicei mănuşile şi cizmele împreună cu haina de vânătoare. Noi doi ne uitam la ei.

— Uff! exclamă după un timp apaşul, arătând spre partea neîmprejmuită. Iată şi *baby*-ul ei!

Focul îşi arunca lumina departe printre stânci şi, lângă tufişurile de unde adusesem crengile verzi pentru cai, văzurăm un ursuleţ. Avea mărimea unui viţel mijlociu, doar că era mai rotund.

— Ura! Baby-ul acestei lady! strigă Hammerdull, sărind în picioare şi luând-o la fugă spre ursuleţ.

— Dick, Dick! strigai după el. Nu-l atinge! Nu-l atinge! Animalul e mai periculos decât îţi închipui!

— Fleacuri! Fleacuri! Am şi pus mâna pe el! mi-o întoarse el, strigând. Da, pusese mâna pe urs, dar şi ursul pe el. La început nu voia să-i dea drumul, pe urmă nu mai putea. Nu se vedea cum se apucaseră unul pe altul; se tăvăleau prin iarbă, în tâmp ce grăsanul ţipă cât putu:

— *Woe to me! Help! Help!*[1] Fiara asta nu mă lasă în pace!

Cu cuţitul în mână, Apanatşca se repezi spre cei doi eroi rotofei. Vârându-şi stânga între om şi animal, dădu cu dreapta

[1] Vai de mine! Ajutor! Ajutor! (engl.).

lovitura mortală. Trebuie să fi nimerit bine, pentru că văzurăm cum ursul rămase jos, nemişcat, în timp ce Hammerdull se ridică anevoie, exclamând supărat:

— Ce bestie! Ce animal prost crescut! Voiam să-l prind de viu, iar el mă tratează cu atâta impoliteţe. A trebuit să mă împotrivesc din răsputeri, ca să mă feresc de colţii săi. Drept pedeapsă o să fie fript şi mâncat, chiar în carne şi oase.

Apucându-l de un picior pe *baby*-ul ursului, îl târî spre noi. Cuţitul lui Apanatşca nimerise perfect, drept în inimă. Hammerdull nu arăta prea bine: hainele ferfeniţă, faţa zgâriată, mâna îl sângera, picături roşii i se prelingeau şi pe picioare. Înfăţişarea lui îl descumpăni complet pe fratele lui de cruce, pe lunganul de Holbers. În loc să-i spună cuvinte pline de compătimire, dragostea lui se manifestă prin supărare şi reproşuri:

— Ce-ai făcut? Şi cum arăţi?! Omul ăsta a fugit de aici să prindă un grizzly viu! O prostie ca asta nimeni n-a mai văzut! Ce mă fac cu tine? Asta e dragostea ta faţă de mine, pe care mi-ai mărturisit-o de atâtea ori? Vrei să ne nenoroceşti complet pe amândoi cu astfel de neghiobii? De aceea ţi-a crescut pielea ca să laşi să-şi bată joc de ea nişte gheare de urs? Ce stai aici şi te holbezi la mine? Vorbeşte! Spune ceva! Răspunde, omul lui Dumnezeu!

Într-adevăr, Hammerdull stătea cu gura căscată şi se uita mirat la prietenul său. Ce cuvântare lungă! Cuvintele se revărsaseră ca un torent. Acesta să fie liniştitul şi tăcutul Pitt Holbers? Hammerdull dădu mirat din cap şi spuse:

— Pitt, bătrâne Pitt, eşti chiar tu ăsta cu adevărat? Nu te recunosc! Ai devenit deodată un orator cum nu întâlneşti nici în cea mai bună carte. Te-ai transformat cu totul. Nici nu-mi vine să cred. Chiar mă iubeşti atât de mult?

— Desigur că te iubesc atât de mult, prostule! Şi cum adică? Trebuie să-mi faci mie una ca asta şi să te laşi zgâriat în halul ăsta? Cum arăţi? Uită-te puţin în oglindă! Ei, da,

lipseşte! Cu tine n-are omul decât necazuri, griji şi jale! Şi bucurii? *Pshaw!* Cu tine omul nu mai poate avea nici o bucurie!

— Nu mă mai certa atâta! Dacă ai bucurii sau necazuri cu mine e totuna, norocul tău e însă că mă mai poţi vedea în viaţă. Cine s-ar fi aşteptat ca un căţeluş ca ăsta să aibă astfel de gheare?

— Căţeluş? Un grizzly e pentru tine un căţeluş? Nici să nu te mai văd în halul în care eşti! Mă dor ochii de atâta necaz şi mâhnire. Faţa asta dragă şi bătrână jupuită toată! Vino, Dick, să mergem la apă să te spăl!

Îl luă de braţ şi-l târî spre *creek*-ul apropiat. Când se întoarseră, dragul de Dick arăta spălat, dar cu hainele rupte, şi cu urmele ghearelor, care, fireşte, nu au putut fi spălate.

— Spuneţi dacă omul acesta nu arată ca un vagabond! zise Pitt, tot supărat. Vă rog, mister Shatterhand, faceţi-mi un serviciu!

— Ce anume?

— Ştiu că aveţi în cobur ustensile de cusut. Vă rog să mi le împrumutaţi, pentru că, desigur, nu pot să-l las să umble cu boarfele zdrenţuite!

— Cu plăcere, Pitt Holbers, ia-le!

După ce le luă, să fi văzut cum s-a chinuit timp de un sfert de oră, ca să vâre aţa în urechile acului! Pe urmă, ce cusătură! împunsături la distanţe precum copacii de pe marginea şoselei! După ce băgase aţa pentru a doua oară, uitase să facă nod, şi cosea, cosea, fără să înainteze, până i-am atras atenţia că, după fiecare împunsătură, trage tot firul. Mai târziu îl sfătuii ca într-un loc să facă un nod, în altul un tighel, în al treilea o cusătură surfilată. Atunci azvârli supărat mosorul, împinse piciorul grăsanului spre mine şi, înţepându-mă în deget cu acul pe care voia să mi-l întindă, exclamă:

— Luaţi-vă toată peticăria asta, *sir!* Dacă vă pricepeţi mai bine, faceţi-o singur! Cine a mai auzit de tighele şi

împunsături sub formă de surfilare? Şi ce fel de împunsături mai există, mister Shatterhand?

— Cusături tighelate în lanţ, tighele simple sau duble, precum şi împunsături de cuţite şi săbii.

— N-am nimic contra împunsăturilor de cuţite, dar de celelalte nici să nu aud! Cârpiţi-l dumneavoastră pe domnul ăsta! M-am săturat de cusut!

Şi pe urmă? Am stat până aproape de zorii zilei şi i-am cârpit grăsanului — vânător de *baby-grizzly* — haina, pantalonii şi vesta. Între timp mâncarăm friptură de urs. Partea cea mai gustoasă de la urs, şi anume labele, fură înfăşurate în frunze şi puse la păstrare, pentru că ele devin tot ce poate fi mai delicios albia când viermii încep să mişune prin ele. O fi oare pe gustul oricui?

Când se crăpă de ziuă, Winnetou şi cu mine încălecarăm şi, luând calul lui Matto Şahco de dârlogi, o pornirăm la deal, să aşteptăm sosirea lui Old Surehand. Să tot fi mers vreo două mile engleze, când zărirăm, în stânga, văiuga prin care trebuia el să coboare, după cele auzite ieri. Ne oprirăm la oarecare distanţă de ea, după un tufiş, unde puteam sta ascunşi împreună cu caii noştri, dar în aşa fel încât să-l putem vedea.

Eram foarte nerăbdători să vedem dacă o să vină, căci s-ar fi putut ca sus, la utahi, să fi intervenit ceva neprevăzut, sau căpetenia să-şi fi schimbat planul. Trecuse mai bine de o jumătate de oră, când în sfârşit văzurăm păşind pe sub copaci un om. Cum însă nu ieşise încă sub cerul liber, nu l-am putut recunoaşte. Totuşi mă încumetai să strig destul de tare:

— Mister Surehand! Mister Surehand!

Omul se opri, dar numai pentru o clipă. Dacă era Surehand, trebuia să vină repede spre noi. Fiind prizonier la indieni, nu putea să fie decât prea bucuros să întâlnească oameni care îl cunoşteau. Nu mă înşelasem în presupunerea mea. Strigând încă o dată, pentru a treia oară, numele lui

Surehand, îl văzui ieşind de sub întunecimea copacilor, îndreptându-se în grabă spre noi. Totuşi, din cauză că nu ne vedea, se opri pe la mijlocul drumului şi strigă spre noi:

— Cine e acolo în tufiş? Cine m-a chemat?

— Un prieten, răspunsei.

— Ieşi la iveală! În Vestul Sălbatic trebuie să fii precaut.

— Iată-mă!

Cu aceste cuvinte ieşii, ca să mă poată vedea. Winnetou însă mai rămase ascuns. Old Surehand mă recunoscu imediat.

— Old Shatterhand! Old Shatterhand!

Pronunţându-mi numele, era atât de bucuros-surprins încât scăpă arma din mână. Se repezi spre mine cu braţele deschise şi mă strânse la piept, gata să mă sufoce, şi exclamă:

— Ce bucurie! Ce noroc! Prietenul meu Old Shatterhand, salvatorul meu de odinioară şi probabil şi de acum!

La fiecare cuvânt, ba mă îndepărta de el, ba mă strângea din nou la piept, cu ochii strălucitori şi obrajii îmbujoraţi. Era într-o stare de extremă agitaţie şi de fericire şi spuse:

— Cine şi-ar fi putut închipui că vă aflaţi tocmai acum aici, în Valea Urşilor din Munţii Stâncoşi! Şi cât mă bucur şi cât de fericit mă simt că sunteţi aici. Aveţi un motiv special de-aţi venit încoace?

— Da. Vin de la Jefferson City.

— Aşa? Aţi fost la bancherul meu? El v-a spus că am plecat în munţi?

— Da.

— Şi aţi venit după mine?

— Fireşte! Jefferson City, apoi birtul lui Lebrun în Topeca, ferma lui Fenner şi aşa mai departe! După cum se vede, sunt bine informat.

— Slavă Domnului! Slavă Domnului! Acum sunt salvat! Nici nu bănuiţi la ce mă refer. Ştiţi, sunt prizonier!

— La căpetenia Tusahga Saritş!

— Cum? Ştiaţi că... întrebă el mirat.

— Azi şi mâine sunteţi liber, pe cuvânt de onoare; continuai râzând.

— Chiar ştie! se minună el.

— Ca să aduceţi patru piei de urs!

— Dar... dar... *sir,* spuneţi-mi, cum de-aţi aflat?

— Aseară, când aţi stat sus în parc lângă foc, împreună cu căpetenia, eram la trei paşi de dumneavoastră, ascunşi în tufişul de ferigă.

— Cerule! Dacă aş fi ştiut!

— Am auzit fiecare cuvânt. Era imposibil să vă eliberăm încă din noaptea trecută, de aceea am coborât, în ciuda întunericului, din nou în această vale, ca să vă aşteptăm. Tare ne bucurăm că aţi venit!

— Vorbiţi la plural. Deci nu sunteţi numai dumneavoastră singur aici. Mai e cineva?

— Da. Veniţi să vedeţi.

L-am condus după tufişuri. Văzându-l pe Winnetou, scoase un chiot de bucurie şi îi întinse amândouă mâinile, pe care apaşul le apucă, rostind cuvinte de bun sosit.

— Winnetou se bucură din inimă să-l vadă din nou pe fratele său Old Surehand. Noi am crezut că o să-l ajungem abia dincolo, în parcul de la Saint Louis, dar ne bucurăm cu atât mai mult că acum îi putem dovedi căpeteniei capote-utahilor că nu e în stare să-l reţină pe Old Surehand nici cu cei cincizeci de războinici ai săi.

— Mi-am dat cuvântul că o să mă întorc! obiectă prevăzător Old Surehand. Altfel nu m-ar fi lăsat să plec.

— Ştiu; Old Surehand n-o să-şi calce cuvântul, şi o să se întoarcă la ei. Atunci, însă, o să vină şi Old Shatterhand cu Winnetou la ei şi o să le spună o vorbă.

— Până mâine seară trebuie să le duc patru piei de grizzly, altfel viaţa mea e pierdută. Căpetenia apaşilor ştie

lucrul acesta?

— Da, ştiu, Old Surehand o să ducă pieile. Pentru aceasta să-mi permită ca, deocamdată, să mă îndepărtez.

Încalecă pe calul său şi plecă.

— Încotro a pornit? întrebă Old Surehand.

— Să caute urme de grizzly.

— *Well.* Trebuie să-l aşteptăm aici?

— Nu. Plecăm şi noi. O să ne găsească el mai târziu.

— Fireşte că aş veni cu plăcere cu dumneavoastră, dar n-am voie să uit că timpul meu este extrem de drămuit.

— Din cauza pieilor de urs?

— Da.

— Pentru asta mai e timp. Vă rog încălecaţi pe acest armăsar.

— Aveţi trei cai. Nu sunteţi singuri? Mai e cineva cu dumneavoastră?

— Da. O să daţi de cunoştinţe.

Winnetou o luase la deal; noi o pornirăm la vale. Old Surehand, între timp, îşi ridicase puşca de jos, unde o scăpase mai înainte din cauza emoţiei. Ştia că-l mai aşteaptă o surpriză, dar nu întrebă nimic, presupunând că oricum n-o să-i răspund. Apropiindu-ne de tabăra noastră, îl zării de departe pe Dick Hammerdull. Şi Old Surehand îl văzu, îl recunoscu şi mă întrebă:

— Nu cumva e bătrânul Dick Hammerdull, mister Shatterhand?

— Da, răspunsei.

— Atunci mai mult ca sigur că e cu dumneavoastră şi „eul” său celălalt, Pitt Holbers?

— Fireşte. Aceşti doi „toşti” sunt doar nedespărţiţi.

— Deci asta era surpriza pe care mi-aţi rezervat-o? Vă mulţumesc!

Nu l-am contrazis. Hammerdull veni în fugă, spre Old Surehand, căruia îi întinse mâna, zicând:

— *Welcome,* mister *Surehand, welcome,* în aceşti munţi bătrâni! Sper că, de când nu ne-am mai văzut, nu l-aţi uitat pe Dick Hammerdull al dumneavoastră?

— Nicidecum, dragă Hammerdull. Mereu m-am gândit cu plăcere la dumneata.

— Cu sau fără plăcere, e totuna, numai să-l fi păstrat în inima dumneavoastră şi pe Pitt Holbers!

— Desigur că l-am păstrat!

— Pe amândoi, deci?

— Fireşte. Pe el cât e de lung, pe dumneavoastră cât sunteţi de gras şi de scurt. E bine aşa?

— Foarte bine! Haideţi să vi-l arăt acum pe bunul şi bătrânul nostru flăcău!

Merserăm călare până la tabără, unde descălecarăm. Hammerdull îl conduse pe Old Surehand printre stânci înăuntru şi strigă, triumfător:

— Pitt Holbers, bătrâne *racoon*, iată-l! Ţi-l aduc întreg. Dă-i mâna, dar nu cumva să i te agăţi de gât, că de tine omul nu mai scapă; cu braţele tale lungi înconjuri de două ori pe oricine.

La început, Old Surehand nu-l văzu decât pe Pitt Holbers; însă când privirea îi căzu pe Apanatşca, tresări plin de uimire.

— Apanatşca! Fratele meu roşu, Apanatşca! exclamă ei. La... aşa... la asta nu m-am aşteptat deloc! Acum, desigur, înţeleg mai bine la ce surpriză v-aţi referit înainte, mister Shatterhand. Fratele meu roşu să-mi dea voie să-l îmbrăţişez!

Ochii comanşului străluceau de bucurie. Fără să scoată un cuvânt, desfăcu braţele pentru al strânge la piept. Se ataşaseră mult unul de altul în timpul drumului făcut la Fort Terret şi acum se îmbrăţişară cu căldură. Îl salută şi pe Trescow şi apoi îi prezentai pe căpetenia osagilor. Cu demnitatea obişnuită, acesta îi întinse mâna şi, arătând spre cele două piei de urşi, îi zâmbi prieteneşte şi spuse:

Fratele meu Old Surehand urmează să le ducă utahilor

patru piei de urşi?

— Da, răspunse Surehand.

— Iată, aici sunt două. Old Shatterhand l-a doborât pe cel mare şi Apanatşca pe cel mic.

— Asta nu contează, eu însumi trebuie să-i omor. Atunci îl întrebai:

— Aşa v-a cerut textual căpetenia utahilor?

— Nu, textual nu. Dar nu putea şti că o să găsesc aici astfel de ajutoare. În orice caz, a presupus şi a crezut că o să pot aduce pieile urşilor vânaţi numai de mine.

— Nu ne priveşte ce a presupus şi ce a crezut în sinea lui. Trebuie să execuţi numai ceea ce a spus.

— E adevărat că nu mi-a spus decât să aduc patru piei.

— Şi o să i le duceţi! Cred că o să se mai găsească încă două!

— Pe asta mică s-ar putea ca Tusahga Saritş să nu o accepte!

— De ce?

— Fiindcă e de la un urs tânăr.

— E o piele întreagă, dintr-o bucată, din care nu lipseşte nimic. Va trebui s-o accepte.

— Şi dacă totuşi nu o să vrea?

— O să ştim cum să-l silim să vrea. Aveţi de dus patru piei de urs şi asta e şi ea una din ele.

— Aveţi dreptate: trebuie să ţin seama numai de cuvintele rostite de el.

— Şi nici măcar atât! Treaba poate fi privită şi altfel. Nici nu trebuie să le duceţi pieile.

— Hm!

— Da, se poate foarte uşor să judecăm şi aşa: ce s-ar întâmpla dacă n-aţi duce nici o piele?

— Ar urma să fiu împuşcat.

— Atunci să nu duceţi nici una şi o să avem noi grijă să nu vă împuşte. Să nu vă faceţi prea multe mustrări de conştiinţă

în legătură cu ei. În definitiv, ce v-au promis? În caz că o să omorâţi, cu riscul vieţii, patru urşi grizzly, vă lasă în viaţă, fără să vă redea libertatea. Dreptate e asta?

— Desigur că nu.

— Dumneavoastră însă aţi promis numai că vă întoarceţi. Această promisiune trebuie s-o respectaţi, aşa cum şi eu aş respecta-o. Mai mult nu au ce să vă ceară. În general, n-avem acum de ce să ne pierdem timpul cu astfel de fleacuri. Sunt convins că există ceva mult mai important pentru dumneavoastră.

— Ce anume?

— Să mâncaţi.

— Aveţi dreptate, răspunse el zâmbind. Indienii s-au purtat cam zgârcit cu mine şi de trei zile nu mi-au dat nici o fărâmitură.

— Acum mai întâi mâncaţi, săturaţi-vă, şi de restul o să vedem.

Fu servit şi mancă cu o poftă demnă de postul lui de trei zile: în mod intenţionat îl aşezasem în aşa fel încât să pot transmite tovarăşilor noştri o observaţie pe care el să nu o audă şi pe care ar fi trebuit să le-o fi spus încă înainte dea fi plecat după el. Şi anume, ca nu cumva să pomenească în faţa lui cuvintele: Tibo-taca, Tibo-vete, Vava Derric şi *myrtle-wreath.* Aveam motivele mele pentru aceasta. La propunerea mea, Apanatşca se uită la mine cu o privire stranie, visătoare, cercetătoare, dar nu zise nimic. Să fi început să bănuiască ceea ce credeam că ştiu numai eu?

Caii, pe care îi lăsasem afară, liberi, păşteau pe lângă apă, iar noi ne aşezarăm în afara îngrăditurilor de stânci, ca să-i avem în raza privirilor noastre şi, la nevoie, să-i apărăm cu armele. Cei prezenţi începură să-şi povestească diferite întâmplări personale şi evenimente care ne interesau pe toţi, dar care nu aveau importanţă pentru desfăşurarea acţiunilor noastre actuale, cu excepţia, relatării lui Old Surehand despre

felul în care căzuse prizonier la utahi.

Făcuse tot drumul singur pe calul său, până acum patru zile, când poposise lângă un izvor, în apropierea căruia nu exista nici o urmă lăsată de vreun om. Se simţise în siguranţă şi aţipise, dar fu trezit de doi indieni, unul mai în vârstă şi altul mai tânăr, care stăteau deasupra lui cu cuţitele gata să-l lovească. Sărind în picioare, îi, izbise în lături şi scosese pistolul. Totuşi, fiind din nou atacat de ei cu cuţitele, fusese nevoit să-i împuşte, ca să se apere. În clipa următoare, însă, fusese încercuit de cincizeci de războinici roşii, care îl înghesuiau în aşa fel, încât, în ciuda forţei sale fizice, nu mai putuse să se apere. Îi smulseseră revolverul, fiind apoi doborât şi legat. Restul nu mai era nevoie să ni-l povestească, pentru că-l aflasem de la utahi, când stătusem aseară la pândă.

Şi, cu astfel de discuţii, timpul trecu. Se făcu amiază. Ceva mai târziu, se întoarse şi apaşul; sări de pe cal şi mă întrebă:

— Tot ceea ce trebuia să ştie i s-a spus fratelui meu Surehand?

— Da, totul, răspunsei.

— Vrea să ia aceste două piei de urs?

— Da.

— O să mai facem rost de încă două. Acum să mă însoţească fraţii mei Old Shatterhand şi Apanatşca.

— Încotro?

— Să găsim bârlogul ursului, a cărui urmă am văzut-o ieri.

— În clipa aceea interveni repede Dick Hammerdull:

Pe mine nu mă luaţi?

— Nu. Râpa e îngustă şi oamenii de prisos ne-ar sta în cale.

— Dick Hammerdull niciodată nu stă în cale. Consideraţi că nu vă pot fi de folos sau că sunt un laş, care o ia la sănătoasa îndată ce vede nasul unui urs?

— Dimpotrivă, Dick Hammerdull are prea mult curaj şi,

prin vitejia s-a prea mare, ne poate uşor provoca neplăceri. *Baby*-ul bătrânei ursoaice i-a dat o foarte bună lecţie.

— Lecţie sau ne-lecţie, e totuna, însă promit cam s-o ţin minte!

Mititelul se ruga cu atâta ardoare, încât Winnetou le lăsă înduplecat:

— Ei bine, să vină şi fratele meu grăsuţ, dar dacă mai face vreo greşeală, sau dacă nu-mi dă ascultare, nu-l mai iau niciodată cu mine.

Holbers şi Trescow nu se simţeau jigniţi de faptul că urmau să rămână, Matto Şahco însă întrebă necăjit:

— Crede oare Winnetou că şeful vazailor a devenit dintr-o dată un războinic fără nici o valoare?

— Nu. Matto Şahco nu ghiceşte de ce îl las aici? Dacă în lipsa noastră apare un urs sau poate vin nişte oameni ca duşmani, cine apără caii noştri?

În orice caz, pe Holbers şi mai ales pe Trescow nu puteam pune prea mare bază. Osagul se simţi măgulit şi zise cu mândrie;

— Caii n-or să păţească nimic. Fraţii mei pot pleca fără grijă!

Deci, noi cei cinci ne luarăm armele şi plecarăm. Cam după zece minute, ajunserăm la râpa amintită şi pătrunserăm în ea. În timpul urcării, căutarăm să evităm orice zgomot şi cu cât ajungeam mai sus, deveneam tot mai atenţi. Dick cel mic mergea al doilea, imediat după Winnetou, având întipărită pe faţă o deosebită încredere în sine. Dacă ar fi depins de această faţă, toţi urşii suri, bruni, negri sau de orice culoare, ar fi luat-o la fugă!

Ajunşi la locul unde ne mai opriserăm o dată, cercetarăm cu multă grijă o porţiune a drumului în sus şi în jos, fără să descoperim ceva; ursul nu-şi mutase reşedinţa. Apoi trecurăm torentul şi începurăm să ne căţărăm pe stânci. Winnetou în frunte şi Dick Hammerdull după el. Dădurăm de cărările pe

care le zărisem şi ai o zi înainte. Aceste cărări se uneau într-o largă potecă umblată de urşi şi cotea brusc după un colţ de stâncă. Winnetou nu trecu imediat dincolo. Întinse gâtul doar atât cât să poată privi cu un ochi. Rămase nemişcat şi, cu un gest al mâinii întinse spre noi, ne porunci să păstrăm cea mai deplină linişte. Eram convins că vede ursul. Când se întoarse din nou spre noi, faţa îi radia de bucurie.

Îl prinse pe Hammerdull de umăr şi, fără să scoată un cuvânt, îl împinse încet, foarte încet până la colţ, făcându-l să privească cu precauţie în partea cealaltă: în clipa următoare, omuleţul îşi retrase capul şi se strecură repede pe lângă mine şi pe lângă ceilalţi, până ajunse ultimul. Se făcuse galben ca ceara! Acum mă uitai şi eu după stâncă şi trebuie să recunosc că nu era o ruşine pentru Hammerdull să îngălbenească. Printre stânci şi mărăcinişul des, se întindea o potecă bătătorită, până într-un loc unde stânca forma un perete masiv şi un fel de acoperiş destul de înclinat. Acolo, apărat de vânt şi de ploaie, culcat pe o grămadă de pământ, iarbă şi crengi adunate la un loc, se afla regele urşilor cenuşii. Da, merita această denumire, pentru că niciodată nu văzusem un exemplar de o asemenea mărime. Acest Moş Martin avea cu siguranţă vreo patruzeci de ani, dovadă fiind blana, care arăta şi mai bătrână. Ce trup, ce cap, ce membre! Dacă aş fi fost cel mai tare bizon, as fi luat-o la sănătoasa din faţa lui. Dormea. Ce înfăţişare trebuia să aibă acest colos când se ridica în picioare! într-adevăr, putea să te apuce tremuriciul! Mă retrasei şi-i lăsai şi pe ceilalţi să privească plini de încântare la frumuseţea bărbătească şi superba înfăţişare a acestui plantigrad Adonis. Pe urmă, începurăm să ne sfătuim. Old Surehand şi Apanatşca veniră cu propunerile lor în timp ce Hammerdull se învălui în tăcere.

Winnetou mă privi cu acea expresie de nedescris pe care n-am putut-o niciodată uita şi mă întrebă:

— Fratele meu Old Shatterhand mai are încredere în mine

ca pe vremuri?

Ştiam ce plănuia şi dădui afirmativ din cap.

— În mine, în mâna mea, în cuţitul meu? întrebă el în continuare.

— Da.

— E gata să-mi încredinţeze viaţa sa?

— Da.

— Atunci fraţii mei să mă urmeze!

Ne conduse înapoi spre un tufiş des, unde se opri şi spuse:

— Eu mă ascund după aceşti arbuşti. Old Shatterhand o să-mi aducă după el ursul, conducându-l pe aici. Ceilalţi fraţi ai mei să se tupileze după pietrele alea şi să fie atenţi la ce o să se întâmple! Old Shatterhand şi Winnetou sunt unul singur, Amândoi suntem un trup, un suflet, o viaţă. A lui îmi aparţine mie, iar a mea îi aparţine lui. *Howgh!*

— Ce vreţi să faceţi? întrebă Old Surehand îngrijorat.

— Nimic din ceea ce ar putea să vă sperie, îi răspunsei.

— Bănuiesc că vreţi să vă expuneţi unui mare pericol!

— Nu-i nici un pericol, pentru că îl cunosc pe Winnetou al meu. Fiţi liniştiţi, şi faceţi ceea ce v-a cerut. Luaţi şi armele mele!

— Cum? Ce? Vrei să rămâneţi fără apărare?

— Nu. N-o să fiu deloc fără apărare. Hai, duceţi-vă!

Merseră şi se tupilară după stânci. Winnetou îşi luă cuţitul în mâna stângă şi se strecură în tufiş, încât nu mai putea fi văzut. Pentru a mă mai linişti o dată, îmi şopti:

— Vântul e aliatul nostru şi, dacă ursul m-ar descoperi, dai tu prima lovitură de cuţit.

Nu simţeam nici un fel de teamă. Un pericol necunoscut îl poate nelinişti pe om, dar de îndată ce-l cunoşti şi îl vezi în faţă, neliniştea trece. Luai şi eu cuţitul în mâna stângă şi mă apropiai tiptil de cotul pe care-l făcea stânca. Uitându-mă după ea, văzui că ursul era în aceeaşi poziţie de mai înainte. Probabil că în timpul nopţii mâncase pe săturate şi acum

dormea cu atât mai bine. Ştiam că e ultimul său somn înainte de moarte. Luai o piatră, trecui de stâncă şi o aruncai în direcţia lui. Fiind lovit, îşi ridică brusc capul. Privirea ochilor săi mici şi veninoşi căzu asupra mea, şi, fără să se mai întindă sau să se căznească, se ridică în picioare cu o iuţeală pe care cu siguranţă că nici un tigru sau o panteră nu ar fi întrecut-o. Mă trăsei înapoi după stâncă cu privirea mereu spre el, mergând de-n-dărătelea, mă apropiai de tufişul după care stătea ascuns apaşul. Deodată apăru ursul şi, desigur, că acum era vorba de viaţă şi de moarte; dacă m-aş fi împiedicat şi aş fi căzut, eram pierdut.

Toată măiestria era să atrag ursul după mine până treceam de Winnetou şi apoi să-l fac să se oprească, ca să-i ofer apaşului prilejul de a aplica o lovitură sigură. Ursul mă urmă cu pas greoi şi totuşi sprinten, specific ursului şi elefantului, încet şi, într-un fel, cumpănit, în realitate însă foarte repede şi precis. Fiara mă vedea numai pe mine şi se apropia tot mai mult, ceea ce şi voiam. Când ajunsei lângă tufiş, mai erau doar opt paşi între noi. Făcui câteva sărituri mari şi repezi înapoi şi ursul ajunse lângă tufiş. Încă un pas şi, dacă nici de rândul ăsta nu reuşeam să-l fac să se oprească, se termina cu mine! Nici o vietate a pământului nu putea să reziste loviturilor de labă ale acestui monstru. Cu siguranţă că era cu mult mai puternic decât leul.

Deci: sau-sau! Sării doi paşi înainte şi ridicai braţul. Ieşise şi Winnetou de după tufiş şi stătea în spatele ursului, cu cuţitul gata să dea lovitura. La aparentul meu atac, ursul se opri şi se ridică pe labele de dinapoi, întrecându-mă cu un cap înălţime. În clipa aceea, apaşul lovi fără a se precipita, cu acel calcul rapid şi totodată măsurat, necesar pentru a putea nimeri acolo unde trebuia şi anume între cele două coaste, drept în inimă. Cuţitul pătrunse până la plăsele; dar Winnetou nu-l lăsă acolo, ca să nu rămână neînarmat, de aceea îl smulse imediat.

Monstrul se clătină, ca şi când ar fi fost gata să se prăbuşească, dar, pe neaşteptate, se întoarse într-o clipă si lovi cu labele din faţa înspre Winnetou, care abia avu timp să se ferească. Acum nu mai era viaţa mea în pericol, ci a lui. Sării imediat la urs, îl lovii cu cuţitul şi, lăsându-l înfipt în el, mă retrasei repede înapoi. Acum, fără să se mai clatine sau îndoi, bătrânul Moş Martin rămase liniştit, nemişcat; nici capul nu-şi schimbă poziţia. Trecură zece, douăzeci, treizeci, patruzeci de secunde, când deodată se prăbuşi, ca şi când ar fi fost lovit de un ciocan invizibil. Şi nu se mai mişcă.

— Uff! Straşnică lovitură! spuse apaşul, întinzându-mi mâna. Gata, nu se mai scoală!

— Eu am fost doar încheierea, răspunsei. Inima acestui uriaş are probabil zece învelişuri. Câtă forţă pentru a o străpunge cu lama cuţitului! Era cât pe-aci să te prindă.

În faţa noastră zăcea o masă de carne de cel puţin o tonă! Individul puţea de-ţi trecea orice poftă de a gusta din perniţele labelor lui. De obicei, dintre animalele de pradă, felinele răspândesc un miros mai pătrunzător decât ursul; acesta făcea excepţie.

Între timp, se apropiară şi tovarăşii noştri. Întinserăm corpul grizzly-ului şi abia acum puturăm admira proporţiile sale înfricoşătoare şi ne puturăm închipui ce am fi păţit dacă nu ne-am fi putut baza pe cuţitele noastre.

— Aşa ceva ne mi-aş fi putut imagina, spuse Old Surehand. Să porneşti contra unui astfel de monstru doar cu un cuţit, înseamnă cu adevărat să-l pui la încercare pe Dumnezeu. Nu sunt un slăbănog şi nici laş; dar la aşa ceva nu m-aş încumeta.

— Fratele meu greşeşte, răspunse Winnetou. Un cuţit bun şi o mână sigură valorează deseori mai mult decât un glonte care nu ocheşte exact. Nu orice urs e atât de puternic ca ăsta!

Apanatşca nu zise nimic; se uită doar gânditor la monstrul

mort şi scoase cuţitul meu, privindu-l eu admiraţie. În schimb Hammerdull, cercetând cele două răni, exclamă cu glas tare:

— Ce aproape sunt amândouă! De fapt, cum se poate şti locul unde trebuie înfipt cuţitul, *meş-şurs?*

— Nu există o anumită regulă, ci doar după ochi, îl răspunsei. Constituţia unui urs nu seamănă cu a altuia şi chiar starea blănii poate provoca uşor o nenorocire.

— Hm! Şi dacă nimereşti în coastă?

— Atunci îţi alunecă cuţitul şi pe urmă probabil că îţi pierzi viaţa.

— Mulţumesc. În cazul ăsta prefer puşca mea. Da şi eu aş încerca, dacă s-ar putea căuta comod cu o mână locul şi cu cealaltă să înfigi cuţitul.

— Lupta cu un grizzly nu-i totuna cu a tăia un porc!

— Asta am văzut şi eu! Acum însă hotărâţi ce facem cu acest drăguţ de Moş Martin.

— Îi luăm blana şi restul lăsăm pe loc.

— Carnea nu o luăm?

— Mulţumesc! Mai degrabă aş mesteca pingele. Dar se pare că Winnetou mai are să ne dea de lucru, aşa că, hai să ne grăbim!

— Fratele meu Shatterhand a ghicit, aprobă apaşul.

— Mai există vreo urmă de grizzly?

— Da, însă mult mai departe de aici, chiar la capătul celălalt al văii, acolo sus.

— E de la sine înţeles. Urşii grizzly nu pot trăi atât de aproape unul de altul, ca biberii sau câinii de prerie. Fratele meu Winnetou e de părere că putem termina încă înainte de căderea nopţii?

— Da, aşa cred. Cu caii noştri putem ajunge repede acolo.

— Mă luaţi din nou şi pe mine? întrebă Hammerdull.

— Nu, răspunsei, nu se poate. Trebuie să-l avem în vedere şi pe Matto Şahco. Dacă l-am lăsa iarăşi de-o parte, ar lua-o drept o jignire. Gândeşte-te, el a reuşit până acum să

doboare singur şapte urşi grizzly.

— Că-l lăsaţi iarăşi de-o parte sau nu, e totuna, numai să poată participa şi el la vânătoare. Mă retrag, deci, cu plăcere.

— Cu plăcere sau nu, e totuna, numai că trebuie să faci ceea ce trebuie, îi imitai eu felul de a vorbi. Acum fugi până în tabără şi adu un cal, ca să nu trebuiască să ne cărăm cu blana asta grea.

Plecă imediat şi se întoarse cu iapa lui bătrână, precum şi cu Pitt Holbers. Iapa o lăsă pe poteca de lângă râu, în timp ce el şi Pitt se căţărară pe stâncă, lângă noi; apoi Hammerdull zise:

— Iată calul de care aveţi nevoie, mister Shatterhand!

Între timp terminasem de a-i scoate ursului mănuşile, cizmele şi haina, aşa că spusei:

— Ia luaţi pielea şi duceţi-o până la cal!

— Cum? La iapa mea? Întrebă Hammerdull zâmbind pe sub mustaţă. Pe ea am adus-o numai pentru mine, nu pentru blană.

— Şi blana cine o s-o ducă?

— Calul pe care l-aţi cerut, mister Shatterhand, şi anume lăcusta[1] aceasta de Pitt Holbers, bătrânul *racoon*.

Abia atunci se lămuri Pitt Holbers de ce îl luase cu dânsul grăsanul său prieten. Se răsti la el supărat:

— Ce tot spui acolo? Credeam că mi se face cinstea de a fi primul care să-l vadă pe acest urs! Iar tu te ţii din nou de şotii cu mine!

— Nu trebuie să te înfierbânţi aşa de tare, dragă Pitt! Nu eşti tu primul dintre toţi care-l vede pe Moş Martin?

— Blana însă n-o duc!

— Bine, am să dau dovadă de înţelegere, căci tu ai avut destul de furcă trebuind să porţi propria ta piele. Deci ajută-mă numai până la cal. Ia apucă!

În timp ce târau după ei blana grea, noi o luarăm înainte.

---

[1] Joc de cuvinte în limba germană, între *Pferd* = cal şi *Heupferd* = lăcustă.

Ajunşi în tabără, îi comunicarăm lui Matto Şahco că acum îl luăm cu noi, ceea ce găsi că e ceva firesc. Trescow, Hammerdull, Holbers şi Apanatşca rămaseră în tabără.

Pornirăm călare în susul văii, trecând de locul unde îl întâlniserăm pe Old Surehand. În afară de distanţa până unde trebuia să mergem, Winnetou nu ne dăduse alte amănunte cu privire la aventura în întâmpinarea căreia mergeam.

Valea era extrem de lungă şi se îngusta pe măsură ce urcam. Din când în când întâlneam bizoni, uneori câte unul, alteori în familii, dar nu în turme mari, pentru că timpul propriu-zis al migraţiei de toamnă încă nu începuse. Aceste animale nu se fereau deloc de oameni şi ne ocoleau numai, fără să fugă de noi. De aici am dedus că, în timpul verii, nici un vânător nu dăduse de ele. Existau chiar tauri bătrâni, care nici nu se dădeau ta o parte din calea noastră, oprindu-se cu ochii miraţi aţintiţi asupra noastră şi cel mult coborându-şi capul mare cu coarnele masive, până treceam. Desigur că în fiecare din noi se trezi pasiunea de vânător, însă, ne-având timp, nu puteam să-i dăm ascultare, iar de la ursi aveam came mai mult decât suficientă.

Un *westman* nu omoară niciodată un animal, dacă nu are nevoie de carnea lui. De asemenea, nu-i adevărat că, în timpul celor două migraţii anuale, indienii ar obişnui să dezlănţuie un adevărat masacru asupra bizonilor. Indianul ştie prea bine că fără cirezi nu poate trăi şi ar fi sortit pieirii, de aceea se fereşte întotdeauna să-şi procure mai multă carne decât are nevoie. Numai omul alb poartă vina pentru dispariţia *buffalo*-ului. Aşa, de exemplu, sau constituit adevărate asociaţii de vânători de pradă, care închiriau şi trenuri, oprindu-se în prerie când dădeau de o turmă de bizoni, şi apoi trăgeau din tren asupra animalelor, mânaţi doar de plăcerea de a ucide, până se săturau de pocnetul puştilor. Apoi mergeau mai departe, ca să se oprească la cireada următoare. Le era complet indiferent dacă bizonul

atins era mort sau numai rănit. Animalele rănite se târau până unde puteau, ca pe urmă să se prăbuşească şi să constituie o pradă uşoară pentru lupi şi vulturi. Sălbăticia şi setea de sânge au făcut ca mii şi mii de bizoni să fie omorâţi sau răniţi; milioane de chintale de carne au putrezit prin locuri unde avuseseră loc astfel de măceluri, şi am văzut grămezi mari de oase albe. Nu fuseseră luate nici măcar pieile şi coarnele.

La vederea unor astfel de câmpuri pline de leşuri de bizoni, nu se putea să nu i se cutremure inima de indignare oricărui *westman* adevărat, şi cu atât mai lesne de înţeles este ce gândeau şi spuneau indienii. Ei erau de părere că guvernul nu numai că tolerează aceste masacre oribile, dar că le şi încurajează, pentru a accelera prin înfometare dispariţia rasei pieilor roşi. Şi în caz că indianul se împotrivea acestor exerciţii de tragere, era şi el împuşcat fără milă, ca şi bizonii.

Unde mai sunt azi bizonii de altădată şi unde sunt vânătorii roşii şi albi, plini de mândrie şi de cavalerism? Pot afirma că nu mai există nici unul; şi măcar unul din acei *westman*-i, despre ale căror fapte şi întâmplări se povestea pe vremuri la fiecare foc de tabără. Osemintele lor zac împrăştiate, iar dacă sapa sau plugul scoate la iveală câte un craniu pe jumătate putrezit, cu siguranţă că locul a fost cândva scena unui atac mişelesc sau a unei lupte disperate, în care forţa nemiloasă a triumfat asupra dreptăţii, ca peste tot aici, în Vestul îmbibat de sânge.

Călăream de mai bine de o oră şi tot nu ajunseserăm la capătul Kui-erant-yuaw-ului, când Winnetou îşi opri calul şi spuse:

— Peste două minute ajungem într-un loc unde Winnetou a dat de un bizon doborât. Fusese răpus de un grizzly, care însă nu a mâncat decât prea puţin din carnea lui şi i-a sfărâmat şira spinării, ca să-i soarbă măduva; numai ursul

cenuşiu procedează aşa. Urma lui ducea spre marginea văii şi o bucată în sus, pe munte.

— I-a descoperit Winnetou bârlogul? se interesă Old Surehand.

— Nu. Voiam doar să cercetez urma, fără să-l zgândăresc, pentru ca şi fraţii mei să poată spune că au vânat un grizzly. Cred că am procedat bine.

— Da, e bine! Când o să predau pieile, vreau să-mi pot spune că am dobândit cel puţin una.

— Poate că Old Surehand doreşte să lăsăm acest grizzly în seama lui?

— Da, vă rog chiar!

— O să-l aibă. Vrea cumva să împrumute în acest scop „doborâtorul de urşi” al lui Old Shatterhand?

— Nu. Mă bizui pe arma mea.

— Şi eu ce fac între timp? întrebă căpetenia osagilor. Să se spună despre Matto Şahco că, în prezenţa lui, au fost vânaţi patru urşi, fără ca el să fi mişcat o singură mână?

— Şi fratele meu roşu o să aibă ce face răspunse Winnetou. În ce fel, asta se va vedea când o să găsim grizzly-ul. Ne oprim aici în apropiere şi... uff, uff!

În timpul ultimei părţi a acestei discuţii, am călărit mai departe. Winnetou îşi opri din nou calul şi întinse braţul, făcându-ne să ne uităm înainte. La vreo mie de paşi de noi zării un grizzly ieşind de sub copaci în partea stângă a văii, pe care o traversa greoi. Mergea cu capul aplecat mult, fără să se uite în dreapta sau în stânga. Dacă şi l-ar fi întors numai puţin spre partea noastră, ne-ar fi văzut neapărat. Deoarece curentul de aer ducea la vale, nu putea nici să ne adulmece prezenţa.

— Acum, ziua în amiaza mare! spuse Old Surehand. Trebuie să-i fie tare foame individului!

— Da, aprobă Winnetou. Faptul că şi-a părăsit bârlogul acum, e semn că are o serioasă poftă de mâncare, dar e şi o

dovadă că de mult nu au mai trecut pe aici vânători.

— Unde se află leşul bizonului? întrebai eu.

— Fratele meu nu-l poate zări de aici, fiindcă e ascuns de tufişul acela mic din faţă, răspunse apaşul.

— Faptul că ursul a venit acum, cu totul contrar obiceiului lui, ne economiseşte mult timp. Nu mai trebuie să-l căutăm. Să descălecăm şi să priponim caii aici! Tufişul despre care a vorbit Winnetou ne permite să ne apropiem, fără să ne observe.

— Fraţii mei să mai aştepte o clipă; am de făcut o propunere! zise osagul, în timp ce descălecarăm.

— Şi anume? întrebă Old Surehand.

— N-am nimic împotrivă ca pe acest grizzly să-l doboare fratele meu Surehand; dar să-mi fie îngăduit să iau şi eu parte.

— În ce fel?

— Dick Hammerdull mi-a povestit cum l-au vânat pe al lor Old Shatterhand şi Winnetou. La fel vreau să-l doborâm şi noi pe acest urs, eu şi Old Surehand.

— E prea riscant!

— Nu.

— Ba da, spuse Surehand. Eu nu sunt atât de sigur că-l nimeresc cu cuţitul în inimă şi că-l dobor imediat. Matto Şahco e sigur de el?

— Nici eu n-am doborât încă nici un urs numai cu cuţitul. Nici nu mă gândesc să luăm cuţitele. Pe puşca sa, însă, se bizuie Old Surehand?

— Da.

— Atunci o să fie uşor să doborâm ursul. Fratele meu se ascunde cu arma sa, iar eu îi aduc animalul, exact aşa cum a făcut mai înainte Old Shatterhand.

— N-am nimic împotrivă, dacă Matto Şahco are curajul necesar.

— Nu-i vorba de nici un curaj, dacă glontele nimereşte la

ţintă.

— *Pshaw!* Că doar n-o să trag alături!

— Winnetou şi Old Shatterhand sunt de acord?

Fireşte că eram. Priponirăm caii la un loc şi pornirăm în şir indian spre tufişul amintit. Ajunşi acolo, văzurăm la vreo sută de paşi ursul grizzly lângă hoitul bizonului. Era întors cu spatele la noi şi era ocupat cu descărnarea oaselor, ca să ajungă la măduva lor. Ursului, în afară de creier, îi place cel mai mult măduva. Cam la treizeci de paşi de noi era o bucată de stâncă, destul de mare pentru a ascunde un om. Osagul o arătă, zicând:

— Fratele meu Surehand să se tupileze după piatra aia. Eu mă duc să aduc ursul, lucru tot atât de uşor ca un joc de copii.

Nici eu şi nici Winnetou nu împărtăşeam părerea lui Matto Şahco. Distanţa dintre urs şi stâncă era prea mare, dar tăcurăm, pentru a nu-l jigni pe osag.

Acesta îşi lăsă puşca la noi, se lungi la pământ şi se târî spre stâncă, folosind-o ca mijloc de acoperire faţă de urs. Old Surehand îl urmă în acelaşi fel, având fireşte puşca la el. Ajunşi la stâncă, Old Surehand rămase pe loc, în timp ce osagul se târî mai departe.

Ursul tot nu observase nimic din ceea ce se plănuia contra sa. În ciuda distanţei, auzeam trosnetul oaselor între măselele lui. Matto Şahco înainta tot târâş, dând dovadă mai degrabă de lipsă de prevedere decât de curaj.

— Uff! exclamă apaşul. Să avem armele pregătite de tragere. Căpetenia osagilor nu se pricepe să-şi calculeze drumul!

Nici eu nu-l puteam înţelege pe Matto Şahco: nu ţinea deloc seamă de rapiditatea cu care fuge un urs grizzly. Nu trebuia să se îndepărteze de Old Surehand decât atât cât la întoarcere să nu poată fi ajuns din urmă de urs. Dar în loc să-i atragă atenţia grizzly-ului, astfel încât, urmărit de urs, să

poată ajunge înaintea lui la Old Surehand, el se târa tot mai departe! Atunci Winnetou, punându-şi mâinile la gură, strigă:

— Matto Şahco să se oprească! Să se oprească şi să se ridice!

Osagul îl auzi şi se ridică. Îl auzise şi ursul şi se întoarse în direcţia de unde venise strigătul. Îl zări şi pe indian şi imediat o porni spre el în trap. Trebuie ştiut că trapul unui grizzly e tot atât de iute cât galopul unui cal. Matto Şahco se apropiase la douăzeci de paşi de el, mai avea deci cincizeci până la Old Surehand, si părea fi ajuns de urs înainte de a ajunge la Old Surehand. Pe deasupra, dacă Old Surehand voia nu numai să rănească, ci să nimerească fiara mortal, nu avea voie să tragă până ce ursul nu se ridica în două picioare, oferindu-şi astfel pieptul drept ţintă. De aceea îl avertizai în grabă:

— Nu cumva să trageţi acum, mister Surehand! O să-l apăr eu pe osag.

Pusei „doborâtorul de urşi” la umăr şi aşteptai. Probabil că încă niciodată în viaţă Matto Şahco nu făcuse nişte salturi aşa de mari, dar degeaba, grizzly-ul se apropia repede de el.

— Matto Şahco, ia-o într-o parte! îi strigai.

Atât el, cât şi ursul, venea spre noi în linie dreaptă, aşa că nimeni nu putea trage în urs fără al nimeri pe om. Neţinând seama de apelul meu, Matto Şahco alerga mai departe drept înainte. Atunci sării de după tufiş şi-l avertizai din nou. Ursul era la numai trei paşi în urma lui. Acum mă înţelese şi o coti brusc lateral. Având acum ţinta liberă, ursul fu imediat lovit de un glonte de-al meu, înainte de a se fi putut lua după fugar. Fireşte, nu l-am lovit mortal; voiam doar să opresc fiara în loc, ceea ce reuşii; îl lăsă pe osag să-i scape şi se opri; Mişcându-şi capul într-o parte şi alta, îşi văzu sângele curgând din rana de la gât, ducându-şi laba într-acolo. Old Surehand profită de această clipă, se ridică de lângă stâncă şi păşi cu îndrăzneală spre urs; distanţa era de vreo zece metri. Grizzly-ul îl văzu venind şi se ridică în două picioare. Old Surehand

înainta fără zăbavă şi-i slobozi în piept primul glonte, iar după câţiva paşi şi pe al doilea. Apoi aruncă puşca şi-şi scoase cuţitul. Din fericire, măsura aceasta de prevedere fu de prisos: şi acest Moş Martin îşi primise porţia, se prăbuşi, se zvârcoli de câteva ori, apoi, cu o ultimă zvâcnitură crispată a labelor, îşi trimise duhul să călătorească în veşnicele plaiuri ale vânătoarei, lăsându-ne însă nouă trupul şi blana lui.

De la strigătul de avertizare al lui Winnetou nu trecuse nici măcar un minut, atât de repede se petrecură toate. Matto Şahco se opri lângă noi, gâfâind, şi zise:

— Era... Era... să mă coste... viaţa!

— Cum de-a putut fratele meu să fie atât de neprevăzător? întrebă apaşul.

— Neprevăzător? Eu?

— Da. Cine altul?

— Tu! Winnetou!

— Uff! Adică eu să fi fost neprevăzător?

— Da. Se înţelege doar: dacă nu m-ai fi strigat prea devreme, ursul nu m-ar fi luat în seamă!

O clipă Winnetou se uită la el zâmbind, însă nu spuse nimic şi-i întoarse mândru spatele.

— Îmi întoarce spartele! N-am dreptate? mă întrebă osagul.

— Căpetenia osagilor greşeşte, zisei.

— Old Shatterhand se înşeală! Trebuia oare Winnetou să atragă atenţia ursului asupra mea?

— Da. Nu te-ai târât spre animal ca să-i atragi atenţia asupra ta?

— Ba da. Dar nu aşa devreme!

— Devreme? Ar fi trebuit s-o faci mai din timp, cu mult mai din timp; ar fi trebuit să te scoli şi să-l strigi, ca să ai vreme să te întorci. Aşa i-ai stricat şi bucuria lui Old Surehand.

— I-am stricat bucuria? Cu ce?

— Cu glontele pe care a trebuit să-l trag eu, ca să-ţi salvez ţie viaţa. Înainte ca Old Surehand să-l doboare, ursul primise un glonte de la mine. Ce crezi, are motiv să fie supărat?

— Uff! Uff! Da. La asta nu m-am gândit.

— Şi mai gândeşte-te că lui Winnetou trebuie, să-i mulţumeşti şi nu să-i faci reproşuri! Dacă n-ar fi strigat el la tine şi te-ai fi apropiat şi mai mult de urs, probabil că acum n-ai mai fi în viaţă. Astea fiind zise, îl părăsii şi eu şi mă dusei la grizzly-ul unde Winnetou şi Old Surehand se apucaseră să-i scoată „haina de blană”. Acest Moş Martin era, ca să zic aşa, în cea mai înfloritoare vârstă bărbătească. Îi tăiarăm labele şi una din pulpele din spate. Era bine să ne aprovizionăm cu cât mai multă carne, ea putându-se păstra bine sus, în răcoarea munţilor.

Acum aveam şi a patra blană de urs şi puteam să re întoarcem la tabără. Patru urşi într-o singură zi! O performanţă vânătorească ieşită din comun, chiar dacă unul dintre urşi era mai tânăr, şi mai ales că nimeni dintre noi nu suferise nici măcar o zgârietură, ceea ce nu s-ar fi putut întâmpla nicăieri în altă parte decât în această Vale a Urşilor, unde nu prea călcase vreun vânător alb.

Ajunserăm la tabără după-amiază şi a trebuit să luăm unele măsuri de prevedere înainte de căderea nopţii. Old Surehand obţinuse de fapt un răgaz de două zile, însă nici nu ne gândeam să pierdem o zi de pomană.

Puteam întreprinde imediat totul pentru eliberarea lui, dar ce şi cum să facem, acestea erau tocmai problemele principale.

Era imposibil ca Old Surehand să transporte singur până sus pieile; trebuia să le încărcăm pe caii noştri. Nu puteam însă urca pe unde coborâse, căci am fi fost văzuţi de utahi. De aceea, aleserăm pentru urcuş râpa noastră, acolo unde îl vânasem, pe bătrânul şi puternicul nostru Moş Martin. Astfel ajungeam, ca şi ieri, în partea nord-estică a parcului.

Winnetou se strecură înainte, pentru a ne preveni în cazul că vreun utah s-ar fi rătăcit prin aceste locuri.

Desigur că Dick Hammerdull nu era în stare să tacă în timpul unui asemenea urcuş dificil, aşa că am fost martor la următoarea discuţie:

— O să le cântăm indienilor o bucată de toată frumuseţea! La ce instrument de suflat te pricepi să cânţi, bătrâne Pitt?

— La cea mai lungă trâmbiţă din Ierihon, răspunse acesta.

— Da, aşa e. Ştii să sufli la tot ce e lung, numai pe tine singur nu te poţi sufla! Chiar că aş vrea să aud sunetele care ar ieşi din acest oboi bătrân!

— Mai bine ciupeşte-ţi propriile coarde, chitară bătrână ce eşti! Te-ai dezacordat!

— Că sunt dezacordat sau nu, e totuna dar azi aş vrea să fiu ascultat! Trei urşi uriaşi şi un baby pe deasupra! Aşa ceva nu s-a mai pomenit, nu, n-a mai fost niciodată!

— Da, şi pe toţi patru tu i-ai doborât!

— Îţi baţi joc de mine? Te mustră cumva conştiinţa pentru moartea lor?

— Nu. Dar nici nu mă umflu în pene ca tine!

— Cred şi eu. Cum ar putea un schelet lung ca tine să se umfle! De altfel, eu n-am făcut decât să înşir evenimentele istorice din ziua de astăzi, care încă nu s-a sfârşit. Abia acum urmează groaza cumplită pe care o s-o provocăm, acolo sus, utahilor.

— Uff! Probabil că o să se îngrozească mai ales din cauza ta!

— În orice caz, mai mult decât tine! Acum însă taci, că suntem aproape de destinaţie!

Când am ajuns sus, se făcuse întuneric, încât nu mai puteam desluşi eventualele urme care să ne arate dacă utahii s-au rătăcit până aici sau nu. Cunoşteam drumul încă de ieri şi, nefiind călări, ci conducându-ne caii de dârlogi, ajunserăm relativ uşor la pâlcul de copaci, lângă care ne aşteptaseră

camarazii, în timp ce eu şi Winnetou ne furişaserăm lângă utahi.

Dacă am fi luat caii cu noi, mai aproape de utahi, uşor ne-ar fi trădat; de aceea îi lăsaserăm pe loc.

Merserăm apoi, cărând pieile, până aproape de focul de tabără al indienilor, dar fără să riscăm a fi descoperiţi, şi aşezarăm pieile pe jos.

Acum trebuia să ne furişăm, la fel de neobservaţi, până în apropierea lor chiar. Pentru aceasta, era bine să le distragem atenţia, ceea ce în modul cel mai sigur, se putea face prin Old Surehand. La sosirea lui în tabără, ochii şi urechile lor aveau să fie neapărat îndreptate spre el. Aşa că i se dădu sfatul de a se arăta la focurile lor cam la zece minute după ce vom fi plecat noi.

Pătrunseserăm deci în pădure, ţinându-ne de mână unul de altul; înaintarea ne fu uşurată de focurile din stânga noastră. Totuşi, răgazul amintit aproape că trecuse, dar noi ne şi aflam ghemuiţi sub copaci, în spatele indienilor. Pentru a ne apropia şi mai mult de ei, trebuia să aşteptăm sosirea lui Old Surehand.

Auzirăm deodată exclamaţii puternice: sosise, iar noi ne târârăm în desişul de ferigi amintit mai înainte. Nimeni nu se uita în direcţia noastră, aşa că nu era nevoie să fim atât de precauţi ca în seara precedentă.

Încă nu trecuse surpriza provocată de întoarcerea lui Old Surehand, când noi ne şi instalasem cât se poate de comod între ferigi. Trebuie să amintesc că Tusahga Saritş, căpetenia, şedea în acelaşi loc ca şi în seara trecută, dar acum singur. Numai el nu se ridicase, toţi ceilalţi îl înghesuiau pe Old Surehand cu întrebările lor, pe care însă el le lăsa fără răspuns, privind doar jur-împrejur. Abia când putu presupune că ne-am ocupat locurile dorite, spuse cu glas tare:

— Războinicii utahilor mă asaltează cu întrebări, fără să ţină seama că numai căpetenia lor e omul cu care am să stau

de vorbă!

— Uff! Faţa-palidă are dreptate, încuviinţă Tusahga Saritş. Old Surehand să vină şi să se aşeze lângă mine!

Old Surehand făcu ce i se ceruse, fără să fie dezarmat şi legat în prealabil; utahii considerau că oricum era în mâinile lor.

— Old Surehand să spună dacă a fost jos în Valea Urşilor!

— Da, am fost, răspunse Vânătorul.

— Ai văzut urma vreunui grizzly?

— Chiar a mai multor grizzly!

— Dar urşi ai văzut?

— Da.

— Fără însă a te lupta cu ei?

— Nu cunosc vreun grizzly care să nu fi trebuit să-şi dea viaţa, de îndată ce a fost atât de neprevăzător să-mi vină în faţa ochilor!

— Tu însă nu eşti rănit.

— Niciodată nu i-am permis unui urs să mă atingă. De ce am puşcă?

— Ai ieşit, deci, învingător?

— Da.

— Nu văd însă nici o blană!

— O blană? Vorbeşti de una singură! Ai uitat ce pretenţii ai avut? Nu trebuia să-ţi aduc patru piei?

— Uff! Tare mândru vorbeşti! Ai cumva cele patru piei?

— Da, le am.

— Aşa ceva nu e adevărat, nu-i posibil, nu poate fi crezut!

— Ce spune Old Surehand e întotdeauna adevărat.

— Cum ai putut duce pieile?! Patru piei de urs cenuşiu sunt aşa de grele că nu pot fi duse de un singur om!

— Fiii utahilor par a fi oameni foarte slabi. Trimite patru războinici la vreo patruzeci de paşi de aici, la marginea pădurii şi să aducă ce-o să găsească acolo!

— Uff! Uff! Ţi-am dat două zile timp, azi şi mâine, dacă

crezi că poţi să glumeşti, am să te pedepsesc, reducând cele două zile la una singură şi o să trebuiască să mori!

— De ce atâta vorbă, mai bine trimite oamenii acolo!

— Uff! Probabil că faţa-palidă a înnebunit în timpul acestei zile!

La un semn al său, patru inşi se îndepărtară. Căpetenia, ca şi ceilalţi, aştepta cu maximă încordare, fără a scoate un cuvânt. Când deodată se auziră strigăte puternice de mirare, semn sigur că indienii nu făcuseră drumul degeaba. Utahii, care mai înainte se aşezaseră cu toţii, săriră din nou în picioare, cu ochii aţintiţi spre locul de unde urmau să apară cei patru camarazi de-ai lor. Veneau târând fiecare câte o blană de grizzly şi o lăsară jos lângă focul de tabără.

Pieile fură trase din toate părţile şi cercetate foarte îndeaproape. Admiraţia cea mai mare o stârni blana bătrânului Moş Martin, cel pe care îl doborâsem în râpă. Degeaba căutau gaura făcută de vreun glonte, şi când, până la urmă, descoperiră cele două tăieturi apropiate, înţelegând că n-a fost împuşcat, ci înjunghiat cu cuţitul, hărmălaia se potoli, lăsând loc unei linişti neobişnuite, în timp ce toţi stăteau cu ochii căscaţi de mirare asupra vânătorului.

Cel mai mare act de eroism la indieni este doborârea unui urs cenuşiu. Cine omoară un grizzly, fără ajutorul cuiva, e stimat până la moarte şi chiar dincolo de ea şi, oricât de tânăr ar fi, are primul cuvânt, după căpetenie, la sfatul războinicilor. Deoarece capote-utahii nu se prea distingeau prin însuşiri deosebit de războinice, victoria asupra unui grizzly trebuie ca ei s-o fi apreciat cu mult mai mult decât alte triburi, mai renumite pentru vitejia lor. Iar acum aveau în faţă nu una, ci patru piei! Printre acestea una era a unui animal cu adevărat uriaş, omorât cu cuţitul! Nici un capote-utah nu s-ar fi încumetat să se apropie doar cu cuţitul de un urs sur cu mult mai mic! Iată de ce se lăsase atâta linişte, în timp ce toate cele cincizeci şi trei de perechi de ochi erau îndreptate

asupra lui Old Surehand.

Acesta se prefăcu a nu observa nimic, scoase o bucată de carne friptă din tolbă şi începu să o mănânce. Atunci căpetenia întrebă:

— Carnea e de la unul din urşii ăştia?

— Da.

— Pentru a frige carne e nevoie de foc! Noi am golit toate buzunarele lui Old Surehand. El n-a avut nici un puncs, nici altceva cu care să poată aprinde focul!

— E adevărat!

— Şi totuşi a aprins un foc. Cum de-a reuşit?

Tusahga deveni bănuitor. Old Surehand îi răspunse:

— Oamenii roşii nu ştiu ce cunoştinţe au feţele-palide. Albul nu are nevoie de nici un *puncs*[1]*,* nici de beţe, cu sulf. Tusahga Saritş încă nu a auzit că se poate face foc cu oţel şi o bucată de piatră?

— Asta ştiu şi eu.

— Ei bine, lama cuţitului meu e de oţel, iar piatră care să scoată scântei am găsit jos printre stânci, în timp ce iască există în orice scorbură de copac.

— Uff! E adevărat. M-am gândit că Old Surehand să nu fi întâlnit alţi oameni, feţe-palide, care să-i fi dat un foc. Dar, cum ai reuşit să găseşti patru urşi?

— Pentru ce am ochi?

— Şi cum i-ai vânat?

— Pentru ce am puşcă şi cuţit?

— Şi cum ai adus până aici pieile atât de grele?

— Cu umerii şi braţele mele!

— Dar nimeni nu poate duce piei atât de grele!

— Dintr-o dată nu! Cine a afirmat că aş fi făcut aşa?

— Puteai să faci altfel?

— Desigur! Nu puteam să le aduc sus una câte una?

— Uff! E adevărat. O să vedem dacă mâine ai să mai răpui

[1] Unealtă de aprins forul în preerie

un urs!

— Încă unul? Cine-mi poate cere aşa ceva?

— Eu. Se află printre ei unul foarte mic, care nu contează.

— Cu atât mai mare a fost grizzly-ul bătrân.

— N-are importanţă că e mai mare. Un urs e un urs!

— Sunt şi eu de acord că un urs e un urs: şi cel mic a fost un urs şi trebuie luat ca atare. Am adus patru piei!

— Eu hotărăsc şi nu tu! Tu să taci!

Cu aceste cuvinte grăbi, fără să vrea, evenimentul de care avea să se mire mai mult decât la vederea pieilor. Old Surehand îi răspunse cu cel mai liniştit ton:

— Chiar crezi că Old Surehand e omul căruia poţi s-ăi porunceşti să tacă atunci când vrea să vorbească? Vorbesc când vreau şi fac ce vreau. N-ai ce să-mi porunceşti!

— Nu? Nu eşti prizonierul meu?

— Nu.

— Uff! Poate pentru că mai ai puşca şi cuţitul tău?

— *Pshaw!*

— Dacă nu am spus să ţi le ia, e ca să vezi cât de sigur te avem în mâinile noastre. Am să pun să fi legat din nou.

— N-ai să reuşeşti! Am făcut ceea ce mi-ai cerut şi acum sunt liber!

— Nicidecum! Ursul ăsta mic nu contează. Şi chiar dacă l-aş pune la socoteală, ţi-ai salvat doar viaţa! Eşti gata să vii cu noi şi să-ţi iei o *squaw*-ă de-a noastră?

— Nu!

— Atunci rămâi prizonier!

— Mă miră că îndrăzneşti să vorbeşti aşa cu mine. Cine a coborât fără frică în Kui-erant-yuaw şi a adus şi patru piei de urs cenuşiu, nu se teme de nici un indian! Din vale mi-am adus sus şi libertatea!

— Vorbeşte mai clar, pentru ca urechile mele să poată înţelege cuvintele tale.

— Da, am să vorbesc mai clar! Vă las să alegeţi de-al avea

pe Old Surehand drept prieten sau duşman. Redă-mi libertatea!

— Refuz! Şi degeaba te bizui pe cuţitul şi puşca ta. Tu nu ai puşca fermecată a lui Old Shatterhand, în stare să tragă într-una, fără să fie reîncărcată, şi căruia nu i se pot împotrivi nici cincizeci sau o sută de războinici.

— Aha, deci crezi că puşca aceea întrece armele voastre?

— Da, cred, şi orice războinic e nevoit să creadă aşa.

— Ai văzut vreodată această puşcă?

— Nu.

— Atunci întoarce-ţi capul spre partea stângă!

Old Surehand nu primise de la noi indicaţii şi nici nu ne înţelesesem ce să facă şi ce să spună Comportamentul lui şi al nostru depindea de desfăşurarea evenimentelor. Ultimele lui cuvinte adresate de el căpeteniei au constituit pentru mine şi pentru Winnetou semnalul de a ne ridica în picioare. În timp ce eu am îndreptat carabina asupra lui Tusahga Saritş, Winnetou păşi spre el, fără frică, ca şi când s-ar fi aflat printre prietenii cei mai buni, şi, ridicând puşca lui bătută cu ţinte de argint, ca să o poată vedea mai bine, îl întrebă:

— Probabil că poţi să-mi spui ce fel de puşcă e asta şi cum e numită?

Din nou se confirma impresia deosebită pe care o stârnea măreaţa apariţie şi ţinuta mândră şi sigură a apaşului. Toţi îi priveau fascinaţi. Nimeni nu îndrăznea să pună mâna pe arme. Utahii erau atât de surprinşi, ba chiar speriaţi de ivirea noastră, încât nici măcar nu schiţau vreun gest de apărare. Căpetenia lor uită să sară de la locul său. Cu ochii ţintă la puşcă, răspunse bâlbâindu-se:

— E... e... uff! Este puşca de argint a lui Winnetou!

— Da, sunt Winnetou, căpetenia apaşilor, şi acolo stă fratele meu alb, Old Shatterhand, cu carabina lui fermecată, iar în spatele lui poţi vedea alte căpetenii ale triburilor roşii şi feţe-palide viteze, toţi cu puşca îndreptată asupra voastră.

Spune războinicilor tăi ca nu cumva să mişte vreunul o mână sau un picior, pentru că altfel primeşte imediat un glonte în cap!

Era o adevărată desfătare pentru noi să observăm efectul vorbelor sale. Nici unul dintre indieni nu făcu nici cea mai mică mişcare: stăteau ca nişte statui. Căpetenia lor se uită la mine cu ochii plini de spaimă şi-i răspunse apaşului, rugător:

— Văd că eşti Winnetou şi cred, de asemenea, că faţa-palidă de acolo e Old Shatterhand. Nu pot suporta ca puşca lui vrăjită să fie îndreptată asupra mea. Spune-i să o lase în jos.

— Căpetenia capote-utahilor se pare că nu înţelege situaţia în care se află, răspunse Winnetou. Ce fel de curele sunt acelea pe care le văd la picioarele fratelui meu Surehand?

— Sunt curelele cu care am stat legat până azi-dimineaţă, răspunse Surehand.

— Ridică-le şi leagă-l de mâini şi de picioare pe Tusahga Saritş.

Căpetenia era gata să sară în picioare. Atunci ridicai cocoşul armei.

— Stai liniştit! îl preveni Winnetou. Încă o mişcare şi te nimereşte glontele. Ascultaţi, voi bărbaţi din tribul utah: de la cuvintele pe care o să vi le spun, nu o să mă abat nici cu o iotă! Sunteţi prizonierii noştri, depuneţi armele şi lăsaţi-vă legaţi de noi. Mâine dimineaţă o să vă recăpătaţi armele şi libertatea şi puteţi să vă duceţi unde vreţi. Cui nu-i place, să ridice mâna; dar dacă o ridică, se pomeneşte imediat cu un glonte în cap!

Fireşte că nimeni nu ridică mâna.

— L-aţi târât cu voi pe prietenul, şi fratele nostru Old Surehand, ţinându-l legat şi obligându-l să aleagă între moarte şi lupta cu ursul, lucru ce trebuie ispăşit. Noi vă impunem o ispăşire mai uşoară, mai blândă: să fiţi prizonierii

noştri o noapte. Mâine dimineaţă sunteţi din nou liberi. Cine se supune, dă dovadă de înţelepciune, cine respinge bunătatea noastră, plăteşte cu viaţa. Winnetou a vorbit. *Howgh!*

Nici un cuvânt de împotrivire nu se auzi, aşa că spusei:

— Şi eu, Old Shatterhand, le dau cuvântul meu capote-utahilor: dacă se lasă să fie legaţi acum, mâine dimineaţă o să fie liberi. Primul căruia o să i se pună curelele, o să fie căpetenia. Dick Hammerdull şi Pitt Holbers, voi vă pricepeţi la afacerea asta! Am terminat şi eu de vorbit. *Howgh!*

O asemenea comportare calmă, hotărâtă şi plină de siguranţă, a provocat efectul aşteptat, chiar dacă puţin cam neobişnuit, asupra unor oameni ca utahii. Faima noastră şi teama de presupusa mea puşcă fermecată au contribuit probabil şi ele, dar mai ales apariţia lui Winnetou şi felul lui de a fi şi de a vorbi au determinat şi aici ceea ce a urmărit: căpetenia nu se împotrivi când i se puseră curelele, iar războinicii săi n-au putut decât să-i urmeze exemplul. Abia când şi ultimul utah fu legat, lăsa-i arma în jos. Mă dureau braţele.

Imediat după aceasta, Old Surehand intră din nou în posesia lucrurilor sale; nu lipsea nimic, ceea ce îl mai îmbună, declarându-ne:

— De fapt, indienii aceştia ar fi meritat o lecţie, deoarece nu-i deloc plăcut să fii târât peste tot, zile de-a rândul, ca prizonier. Faptul că le-am împuşcat doi oameni, n-au de ce să mi-l pună la socoteală, întrucât a trebuit să-mi apăr viaţa. Aşa că, de fapt, încă n-aş fi chit cu ei şi ar trebui să pretind ceva în plus, dar întrucât datorită lor v-am întâlnit aici, vreau să trag o linie peste toată afacerea şi să fiu şi eu de acord ca mâine să poată să-şi vadă de drum. Desigur că pieile de urs nu le primesc!

— Atât ar mai lipsi! încuviinţă Dick Hammerdull. Cine vrea o blană de urs, n-are decât să stea de vorbă personal cu cel

ce a crescut în ea în mod natural. Nu-i aşa, Pitt Holbers, *racoon* bătrân?

— Hm! mormăi lunganul. În ce fel de piele ai crescut tu, de fapt?

— Desigur că nu în a ta! Sau iar vrei să începi să mă necăjeşti? De când mister Shatterhand a devenit azi-noapte croitorul meu personal, ţin la onoarea şi reputaţia mea şi nu mă mai las şicanat. Dar, *meş-şurs,* cine o să ducă pieile astea grele până departe, sus, în munţi! Tare incomodă povară!

— Fraţii mei a să renunţe la piei şi o să reţină numai trofeele, răspunse Winnetou. E destul şi atât.

Se referea la dinţii, ghearele şi urechile urşilor, pe care vânătorul obişnuieşte să şi le atârne de gât sau la pălărie, în semn de izbândă. Trebuie să amintesc că scosesem dinţii sălbăticiunilor cu ajutorul tomahawk-urilor şi cuţitelor. Acum se punea întrebarea cine să primească trofeele. Pe cel de-al patrulea urs l-a doborât Old Surehand, deci lui îi aparţinea. În legătură cu bătrânul şi puternicul Moş Martin, Winnetou susţinea că ar fi fost doborât de cea dea doua lovitură de cuţit, deci de a mea. De aici se iscă o discuţie contradictorie între mine si el, din care eu am ieşit învingător: ceilalţi acceptară că grizzly-ul fusese omorât de el. Winnetou i se supuse, zicând:

— Old Shatterhand şi Winnetou sunt o singură persoană, deci e totuna cine primeşte trofeele.

— Şi acum *baby*-ul, spuse Dick Hammerdull. Cine să primească semnele de onoare ale acestuia?

— Apanatşca, răspunsei.

— Cum? De ce el?

— Pentru că el a înjunghiat tânărul urs.

— Ei, nu! Şi de ce a putut să-l înjunghie, mister Shatterhand?

— Pentru că a avut un cuţit în mână, fireşte.

— Aiurea. Pentru că eu l-am ţinut strâns pe *baby*. Dacă nu

l-aş fi îmbrăţişat atât de strâns, nu ar fi putut fi înjunghiat.

— A fost puţin cam invers!

— Cum adică?

— Nu dumneata l-ai ţinut strâns pe puiul de urs, ci el pe dumneata!

— Dacă l-am ţinut eu sau dacă m-a ţinut el, e totuna; ne îmbrăţişasem foarte strâns şi de aceea nu i-am dat drumul până ce nu la înjunghiat Apanatşca. Dacă vestita căpetenie a comanşilor are în inima lui un simţ cât de mic al dreptăţii, trebuie să recunoască neapărat că eu sunt cel care merită trofeele şi singurul cu acest drept!

Atunci interveni Apanatşca, zâmbind:

— Fratele meu Hammerdull poartă urmele *baby*-ului pe corp, de aceea să-şi reţină şi blana.

— Vorbiţi serios, Apanatşca, fratele şi prietenul meu cel mai bun?

— Da. Apanatşca renunţă la haina cu care maică-sa şi-a îmbrăcat *baby*-ul pentru că acesta la îmbrăţişat atât de strâns pe fratele meu Hammerdull.

— Această haină noi i-am scos-o din nou şi acum e a mea. Ai auzit şi ai înţeles, Pitt Holbers, *racoon* bătrân?

— *Yes!* aprobă sec lunganul.

— Dar ce te-a apucat?

— Nimic! Eu n-aş avea nevoie de cadouri!

— E cumva blana un cadou pentru mine?

— *Yes,* şi nimic altceva!

— Oho! L-am câştigat pe merit! Contractul de cumpărare e scris cu litere clare pe pielea mea!

— Şi atât de tare, încât nici spălatul nu le-a putut şterge.

— Iar vrei să mă necăjeşti! Dar nu face nimic. Tot eu sunt şi rămân cel mai bun şi mai credincios prieten al tău. O să-l împărţim!

— Ce anume? *Baby*-ul?

— Nu, doar amintirea acestui copil drăguţ. Spune, bătrâne

Pitt, vrei jumătate din el?

Pe faţa lui Holbers se ivi cea mai dulce cută zâmbăreaţă şi exclamă:

— Ai face aşa ceva, dragă Dick?

— De ce nu? Mai ştii ce a spus Winnetou adineauri?

— Ei, ce?

— Că el şi Old Shatterhand nu sunt două persoane, ci una singură, e deci totuna cine primeşte trofeele. La fel e şi cu noi doi. Dick Hammerdull şi Pitt Holbers sunt trup şi suflet, şi anume: trupul eşti tu, iar sufletul sunt eu. Să dăm, deci, din obiectele drăguţe ale *baby*-ului jumătate trupului şi jumătate sufletului. De acord?

— Îi întinse mâna, Holbers bătu palma şi răspunse:

— *Yes,* de acord! Eşti totuşi un băiat bun, bătrâne Dick.

— Nici tu nu eşti altfel. Trupul şi sufletul trebuie să se susţină reciproc, aşa că nu mă mai necăji şi o să fiu alături de tine până la moarte!

Cam greu puteai să te decizi dacă trebuia să fii mişcat sau să râzi de cei doi prieteni atât de neobişnuiţi. Sufletul, cam rotunjor în trupul lung şi slab, era o imagine cât se poate de originală despre doi bărbaţi care formau o „unitate” inseparabilă.

Despre împărţirea trofeelor discutaserăm în aşa fel încât utahii să nu poată auzi nimic. N-aveau decât să creadă şi să povestească şi în viitor că Old Surehand a doborât într-o singură zi patru urşi cenuşii. După ce i-am legat, rămaseră foarte tăcuţi, nu-şi şopteau nimic unul altuia, şi nici căpetenia lor nu ne adresă vreun cuvânt, ceea ce ne convenea de minune, întrucât noaptea trecută dormiserăm puţin şi aveam cu toţii nevoie de somn. Pentru a simplifica iluminarea taberei, se aprinse un singur foc mare, la care ne pregătirăm cina compusă din carne de urs friptă, şi, în timp ce mâneam, stabilirăm ordinea pazei. Primul schimb îl cerui pentru mine, fiindcă, oricum, făcusem eforturi cam mari şi rana mă durea

mai tare ca în ziua trecută, ceea ce căutai să trec sub tăcere. De aceea, voiam să dorm pe urmă fără întrerupere.

În ce priveşte paza, luarăm o măsură, probabil încă neîntâlnită în Vestul Sălbatic: prizonierii urmau să participe şi ei la ea. Aveam în total şaizeci de cai şi trebuiau ţinuţi toţi laolaltă în timpul nopţii, ceea ce putea fi asigurat de utahi; la fiecare oră, doi dintre aceştia erau dezlegaţi, supravegheau caii şi apoi erau din nou legaţi. Faptul nu prezenta pentru noi nici un pericol; nu aveau arme şi, întrucât ştiau dinainte că dimineaţa au să fie liberi, n-aveau de ce să ne aşteptăm la neplăceri din partea lor.

După ce tovarăşii noştri se culcară, Old Surehand se aşeză lângă mine şi zise:

— Permiteţi-mi să stau de pază împreună cu dumneavoastră! Am dormit toată noaptea şi mă simt vioi ca un peşte în creek. Şi bucuria întâlnirii mă ţine treaz. De dimineaţă am mai discutat câte puţin, dar numai noi doi singuri e cu totul altceva. L-aţi vizitat pe Wallace, în Jefferson City. Mai era cineva cu dumneavoastră când aţi fost la el?

— Nu, eram singur, răspunsei.

— Aţi fost oaspetele lui?

— El ar fi vrut, dar l-am refuzat.

— De ce?

— Pentru că atunci, probabil, am fi discutat despre dumneavoastră mai mult decât era necesar. Am vrut să aflu de la el numai ţinta spre care aţi pornit şi itinerarul.

— Şi numai despre asta aţi discutat?

— Da.

— Vă mulţumesc, *sir!*

— N-aveţi de ce! M-aţi fi crezut în stare să pun întrebări care mi-ar fi fost permise numai în cazul în care aţi fi murit?

— Nu, în nici un caz! Dar Wallace ar fi putut deveni mai comunicativ faţă de dumneavoastră. Am constatat chiar la mine că cine discută cu dumneavoastră îşi deschide imediat

inima.

— Vă asigur că nu s-a pronunţat un cuvânt măcar din care s-ar fi putut desprinde cât de cât o taină.

— Vă cred, mister Shatterhand. Fiţi sigur că dacă aş putea vorbi, aţi fi primul căruia m-aş destăinui. Există însă împrejurări care mă obligă la tăcere.

— Ştiu că aveţi încredere în mine; şi totuşi, sau tocmai de aceea, mi-aş permite o întrebare.

— S-o auzim.

— Trebuie să tăceţi, indiferent de împrejurări?

— Acum încă n-am voie să vorbesc, dar se pot ivi împrejurări care să-mi permită.

— Hm! Mă simt aproape obligat să fac o remarcă. Am întâlnit cazuri în care o tăcere forţată, chiar pe cuvânt de onoare, a constituit un păcat, o fărădelege. Sper că reţinerea dumneavoastră nu face parte din această categorie.

— Nu; sunt curat şi absolvit de orice vină.

— Actuala călătorie are vreo legătură cu taina dumneavoastră?

— Toate au avut şi au legătură cu ea.

— Presupunerea mea este: căutaţi ceva sau pe cineva, vreţi să faceţi lumină într-o afacere învăluită în întuneric. Gândiţi-vă, câte locuri ale Vestului şi ale Statelor Unite n-am cutreierat! N-ar fi posibil ca tocmai eu să fi aflat ceva important pentru dumneavoastră, să vă pot de un indiciu, dacă mi-aţi da măcar un amănunt?

— Nu; aşa ceva nu-i posibil, mister Shatterhand. Ceea ce-mi apasă inima, vă e cu totul străin, nu vă poate atinge niciodată.

— Nu mă poate atinge niciodată? *Well!* Dar dacă e invers şi am şi atins acest ceva?

— Nu e cazul. Credeţi-mă, nu e cazul!

— Şi totuşi, tare aş vrea să vă ajut să scăpaţi de povara care vă apasă!

Se dădu deodată înapoi şi spuse cu un ton aproape tăios:

— Povară? Mister Shatterhand, eu nu port nici o povară! Vă rog, nu insistaţi, că tot nu o să reuşiţi să mă faceţi să vorbesc!

— Ei, ce fel de vorbe-s astea, dragă prietene! Nici nu-mi trece prin minte să vă trag de limbă, înţelegeţi, să vă trag de limbă ca să aflu ceea ce vreţi şi trebuie să păstraţi doar pentru dumneavoastră. N-am vorbit din curiozitate, ci din pură şi caldă înţelegere. Vă asigur de acest lucru şi gândesc că mă puteţi crede.

— Da, vă cred. Acum însă am obosit şi vreau să mă culc. Vă doresc noapte bună, mister Shatterhand!

— Noapte bună!

Îşi căută un loc comod şi se culcă. Cum de obosise aşa deodată? Era prost dispus. El, care avusese posibilitatea să mă cunoască, a luat drept indiscreţie interesul meu sincer şi a respins ajutorul meu bine intenţionat. Caracterul meu bărbătesc voia să se simtă jignit, dar omul, buna şi străvechea fire umană din mine, învinse amărăciunea care începuse a se înfiripa. Cine trebuie să poarte taine, poate nişte taine grele, nu poate fi fericit şi orice om nefericit are nevoie de iertare şi înţelegere. Aşa că l-am iertat pe prietenul meu pentru răspunsul lui tăios.

Spre sfârşitul schimbului meu, avu-i grijă să-i înlocuiesc pe cei doi utahi, după care îl trezii pe Apanatşca, care urma după mine. Eram obosit, şi totuşi îmi frământai încă mult timp creierul ca să descopăr taina care-mi era interzisă şi, chiar când dormeam, mă gândeam la un mormânt de lângă o stâncă, sus în munţi, şi auzeam acolo o voce de femeie jelind după Vava Derric al ei. Am şi visat acest mormânt, în jurul căruia se mişcau figuri care se luptau; dar când m-am trezit dimineaţa, nu mi-am putut aminti nici una dintre ele...

9. Moartea lui Old Wabble

Ne aflam sus de tot, în Rocky Mountains — Munţii Stâncoşi, propriu-zişi, călărind pe partea estică a Pah-savahre-payavh[1] -ului. Eram ca nişte pitici mişunând într-o panoramă imensă, deosebit de impresionantă. Aici te copleşea măreţia imensă a masivelor stâncoase, în unison cu bogăţia de culori a stâncilor golaşe. Mile în şir se ridicau spre cer ziduri de granit, cu bastioane în forme minunate, peste care părea imposibil să treci. Dacă priveam înapoi spre est, se întindea la picioarele noastre preeria, strălucind în adâncuri ca o mare nesfârşită. Susurul pâraielor ne întovărăşea cu spuma lor argintie. Doamna Flora, învăluită artistic în haina ei de catifea de un verde deschis, pe cap purtând o coroană de aur, se înălţa mândră spre creste, iar uneori chiar şi în văgăunile munţilor. Ici se formau uriaşe trepte de stâncă, una deasupra celeilalte, purtând uriaşi brazi balsamici şi servind drept scară spiritelor muntelui, când coboară în timpul nopţii, „cu o blană de urs la şolduri şi cu un maxilar în mână”; colo, la picioarele unui singur titan muntos, aşezat solitar, s-a format un rând întreg de coloane uriaşe, în ale căror culise împădurite se ascund tainele minunate ale înălţimilor. După vârfurile care par a fi cele mai înalte, cu contururi pregnante, sclipesc puncte argintii şi aurii, împrăştiind, de după valuri gri-albastre, raze de lumină ca de diamant. Sunt ele oare semnalele unei lumi de basm inaccesibile muritorilor de rând, venind dintr-o lume vrăjită de dincolo de pământ, ori soarele e reflectat de piscurile îndepărtate ale unor munţi, cu care vârfurile stâncilor uriaşe ce ne înconjoară nu se pot lua la întrecere?

Urcam, înconjuraţi de această splendidă privelişte. Ţinta

---

[1] Muntele Apei Verzi.

noastră pentru ziua respectivă era „Pah-savahre”, un lac izolat, de un verde deschis, despre care legendele indiene ştiu să povestească lucruri minunate. Voiam să înnoptăm acolo, pentru a coborî a doua zi în Parcul Saint Louis, unde eu aşteptam dezlegarea atâtor enigme.

Potrivit cuvântului dat, în dimineaţa ce a urmat evenimentelor din Valea Urşilor, i-am eliberat pe cei cincizeci şi trei de capote-utahi. Avândul acum pe Old Surehand cu noi, nu prea mai aveam motiv să ne grăbim, aşa încât, înainte de a porni din parc, îi lăsarăm mai întâi pe utahi să plece, pentru că întotdeauna e mai avantajos să ai oamenii cu intenţii duşmănoase în faţă decât în spate.

Şi era firesc ca utahii să aibă gânduri duşmănoase faţă de noi, cu toate că nu se puteau plânge de tratamentul de care avuseseră parte. Nu le-am adresat nici un cuvânt de jignire şi nu le-am făcut rău nici cât negru sub unghie, şi totuşi, dimineaţa, pe când îi dezlegam, căpetenia lor ne declară:

— Old Surehand a spus aseară că de fapt nu e chit cu noi; s-a exprimat greşit, pentru că noi nu suntem chit cu el. Ne-a omorât doi războinici.

— Tocmai de aceea va adus patru piei, replică Winnetou.

— Pe care nu le-am primit.

— Puteţi să le luaţi!

— După ce le-aţi tăiat urechile şi ghearele? Nu! Şi chiar dacă le-am fi primit, numai viaţa i s-ar fi dăruit nu şi libertatea. El trebuia să fie al nostru!

— Şi dacă l-aţi avea, l-aţi omorî?

— Da, fiindcă n-am primit ce am cerut pentru viaţa lui: pieile. Ne desparte iarăşi sângele, pentru care cerem sângele său.

— Old Shatterhand şi Winnetou au fost întotdeauna prietenii tuturor oamenilor roşii. Nici vouă nu v-am făcut nimic, cu toate că aţi fost prizonierii noştri şi am vrut ca astăzi, înainte de a ne despărţi, să fumăm cu voi pipa păcii.

— Nici nu vrem să vedem măcar calumetul vostru!

— Deci, veţi fi şi duşmanii noştri, nu numai ai lui Old Surehand?

— Între noi şi voi o să fie mereu numai şi numai duşmănie.

— Să fie după voia lui Tusahga Sariţş, căpetenia capote-utahilor. Winnetou, căpetenia apaşilor, nu obligă pe nimeni să-i accepte prietenia, pentru că nu are obiceiul să se teamă de un duşman. Acum, utahii să-şi ia caii şi să plece!

— Da, să plece, proştii ăştia! exclamă Hammerdull. Oricum, n-am nevoie de prietenia lor, pentru că imediat îşi trădează chiar şi frăţia; întotdeauna am observat că cel ce-şi oferă prietenia şi apoi frăţia, de fapt vrea doar să te ducă de nas. Asta e un adevăr incontestabil. Nu-i aşa, Pitt Holbers, *racoon* bătrân?

— Nu, răspunse lunganul.

— Cum? Nu-mi dai dreptate? Cunoşti pe cineva care să nu fi încercat imediat să mă ducă de nas?

— Da, eu sunt acela.

— A, da, ai dreptate! Dintre toţi, tu eşti singurul, o adevărată excepţie, pentru că toţi ceilalţi aşa au făcut.

Bătrânul şi mucalitul grăsan nu era departe de adevăr. Şi eu am făcut aceeaşi experienţă, desigur numai printre feţele-palide. De câte ori nu s-a apropiat cineva de mine în chip de prieten, pentru ca în curând să urmeze câte un eveniment care să confirme ceea ce Hammerdull numise atât de puţin estetic şi de brutal „a fi dus de nas!”. Indianul nu e în stare să facă aşa ceva, în timp ce o faţă-palidă se pare că o face chiar destul de uşor. Ca autor al operelor mele pot spune despre aceasta, din păcate, nu numai unul, ci mii de cuvinte. *Howgh!*

Deci utahii plecară. De fapt, era mare păcat de frumoasele blănuri de urs, pe care trebuia să le lăsăm să putrezească aici. Să le cărăm cu noi, nu era posibil, şi ca să le preparăm şi să le îngropăm, pentru a le ridica mai târziu, ar fi fost muncă zadarnică, întrucât nu ştiam ce drum o să urmăm

la întoarcere. Oare cine ar putea spune ce cantităţi uriaşe de piei şi blănuri sau prăpădit în felul acesta în Vestul Sălbatic?!

Ar fi fost o greşeală să pornim imediat pe urmele utahilor, de aceea i-am lăsat să aibă un avans de o jumătate de zi înaintea noastră. Atunci observarăm că se grăbiseră foarte tare şi că plecaseră în aceeaşi direcţie în care intenţionam s-o luăm şi noi. Semn rău.

— Old Shatterhand e de părere că vor să se răzbune pe noi? mă întrebă Apanatşca.

— Da, aşa cred, răspunsei.

— Dar atunci nu pot rămâne în faţa noastră, ci trebuie să ne ajungă din spate!

— Chiar aşa or să şi facă. Pun rămăşag că o să folosească primul prilej pentru a face să le dispară urmele.

Am avut dreptate. În noaptea următoare izbucnise o furtună, care a durat până dimineaţa, şi când ne-am uitat după urmele utahilor, am constatat că ele fuseseră spălate de ploaie.

În următoarele două zile, Old Surehand a fost extrem de reţinut, mai ales faţă de mine, desigur nu într-un mod neprietenos. Nu era stăpânit de un resentiment împotriva mea; bănuiam că în el se dădea o luptă dacă trebuie să tacă în continuare sau să vorbească deschis cu mine. N-am făcut nimic ca să-i influenţez această frământare: era un om matur şi trebuia să-şi deschidă singur inima. Până la urmă, observai că pornirea spre tăcere ieşise învingătoare. Totuşi consideră că trebuie să se explice pentru ultima noastră discuţie; îşi mână calul lângă al meu şi zise:

— Mister Shatterhand, v-am jignit oare în timpul discuţiei din parc?

— Nu, mister Surehand, răspunsei.

— Cred că am fost puţin prea tăios.

— Nu. Când omul e obosit nu are chef de vorbă.

— Aşa e. Obosisem, aşa deodată, foarte tare. Dar, vă rog,

vă mai puteţi aminti de discuţia noastră de atunci, din Llano Estacado?

— Da.

— Mai înainte aţi discutat cu Old Wabble despre Dumnezeu, şi despre religie.

— Ştiu.

— Vă aduceţi aminte tot ce am discutat atunci?

— Da.

— V-am rugat să-mi readuceţi credinţa pierdută!

— Iar eu v-am spus: sunt prea slab pentru aşa ceva.

— Aţi mai spus ceva, numai că nu-mi mai amintesc acum cuvintele.

— Erau cam următoarele: „Căutaţi-l pe cel ce călăuzeşte simţămintele inimii ca nişte pâraie şi spune: „Eu sunt adevărul şi viaţa!” Dumneavoastră căutaţi şi luptaţi pentru adevăr; dar nici meditaţiile nici studiile nu vi-l pot da; fiţi însă liniştit: o să se arate brusc, pe neaşteptate, aşa cum celor trei magi de la Răsărit li s-a arătat steaua care la condus la Betleem”.

— Da, aşa mi-aţi spus, mister Shatterhand. Da, mi-aţi prezis chiar că o să dau în curând de această stea!

— Da, îmi amintesc că v-am spus: „Betleemul dumneavoastră se află nu prea departe de aici şi de ziua de astăzi — am presimţirea asta!”

— Din păcate încă n-am dat de el!

— O să-l găsiţi. Spun exact ca atunci: am această presimţire! Azi sunteţi mai aproape de el decât vă închipuiţi.

Mă scrută cu privirea şi întrebă:

— Aveţi vreun motiv pentru această presimţire?

— Răspund tot printr-o întrebare: există presimţiri neîntemeiate?

— Nu ştiu.

— Dar întemeiate... pot exista?

— Sunt un om fără multă carte. Sunt întrebări care mă

depăşesc.

— Atunci să ne mulţumim cu faptul că eu o presimt. Presimţirile sunt nişte imbolduri interne, pe care le-am preţuit întotdeauna, Mi-aţi spus atunci, în Llano Estacado, că v-aţi pierdut credinţa datorită unor întâmplări nenorocite. E firesc deci să presupun că doriţi să puneţi capăt acestei nefericiri.

— Aşa e! Credeam că, în calitate de prieten, vă frământaţi mintea cum să-mi redaţi liniştea pierdută.

— La ce v-ar folosi gândurile mele? Adevărata prietenie se dovedeşte prin fapte şi, dacă în această privinţă aveţi vreodată nevoie de mine, nici nu-i nevoie să mă mai întrebaţi.

Traversând o apă curgătoare, nu prea adâncă, a trebuit să întrerupem discuţia. Apa era atât de limpede încât se putea vedea prundişul unde se zăreau clar urme de copite de cai, fără să ne putem da seama de numărul lor; în orice caz, au fost mai mult de patru sau cinci. De asemenea, era imposibil să stabilim timpul de când datau aceste amprente, pentru că apa avea un curs atât de neînsemnat, încât nu avea forţa necesară de a le şterge repede. Urmele puteau fi lăsate de câteva ore, zile sau chiar săptămâni. Totuşi avură un efect: începurăm să acordăm drumului nostru mai multă atenţie decât până atunci.

Dincolo de trecătoare şi de serpentinele sale nu puturăm descoperi nimic, călărind acum în codri seculari, de o asemenea lăţime încât ar fi trebuit să căutăm zile în şir până să dăm de vreo urmă.

Ajunserăm pe platoul Pah-savahre-payavh-ului, al Lacului Apei Verzi. Era acoperit cu copaci uriaşi, sub care înaintam ca sub un dom şi prin al căror frunziş razele soarelui rareori ajungeau până la noi. Aşa arăta pădurea seculară a nordului, care creştea la o asemenea altitudine.

Călărirăm sub acest acoperământ ore şi ore în şir, urcând mereu. Soarele apuse de partea cealaltă a crestei, astfel că aici se făcu întuneric, şi am fost obligaţi să îndemnăm caii, ca

să ajungem înainte de a se înnopta la Lacul Apei Verzi!

În sfârşit, ajunserăm sus! Soarele părăsise această parte a muntelui, dar era încă destulă lumină ca să putem vedea lacul atât cât puteai cuprinde cu privirea. Spun cât puteai cuprinde cu privirea, pentru că malul celălalt nu-l zăream, atât de vast era lacul. Întrucât începuse a se întuneca, nu ne puteam da seama de culoarea lui verde-deschisă, de la care provenea denumirea ce o avea, pentru că în limba utahilor pahe înseamnă apă şi savahre e verde-deschis. Cât vedeam cu ochii, lacul era înconjurat de pădure. Ne aflam la capătul său estic. Malul sudic era ca o linie arcuită, neîntreruptă de vreun golf, în timp ce de pe malul nordic se întindea o peninsulă lungă şi împădurită. Ca să ajungem la ea, ar fi trebuit să mai călărim un sfert de oră, dar ne-având nici un motiv să ne facem tabăra acolo, ne oprirăm unde ne aflam.

Hammerdull şi Holbers dădură fuga prin împrejurimi, să adune vreascuri, cât mai dura lumina. Strângând cât crezură că sunt suficiente pentru o noapte, vrură să aprindă focul, dar apaşul îl opri, zicând:

— Deocamdată, nu! Un foc luminează departe peste lac, iar astăzi am văzut urme de cai. Pe lângă apă s-ar putea să fie oameni, care nu trebuie să ştie nimic de noi. Să aşteptăm până se întunecă şi atunci o să vedem dacă putem să rămânem aici şi să aprindem un foc.

Dădurăm drumul cailor să pască şi ne culcarăm. Se întunecă repede şi spiritul de prevedere al lui Winnetou se dovedi pe deplin întemeiat: în peninsula de pe malul celălalt se ivi un foc. Deci acolo erau oameni. Iar câteva minute mai târziu, pe acelaşi mal al lacului, dar cu mult mai departe, apăru încă un foc, vizibil doar cât un punctişor luminos, putând fi desluşit numai de un ochi bun şi exersat. Oamenii de pe peninsulă nu puteau să vadă acest al doilea foc, nici să fie văzuţi de acolo; numai noi le puteam vedea pe amândouă.

Prin urmare trebuia să ne mulţumim numai cu carne rece.

Ne-am fi putut retrage din nou în pădure şi să aprindem un foc, dar acolo nu aveau caii iarbă. Neputând profita de unul din elementele naturii, ne folosirăm de celălalt, adică de apă, făcând o baie bună. După aceea hotărârăm că trebuie să aflăm cine erau oamenii de lângă cele două focuri. Era firesc ca Winnetou să primească această misiune; dar ca eu să-l însoţesc, acceptă numai după ce-l asigurai că rana nu mă mai supără deloc; altminteri l-ar fi luat pe Old Surehand cu el.

Ne lăsarăm armele la tovarăşii noştri şi pornirăm pe drumul nocturn, destul de dificil. Trebuia mai întâi să pătrundem în pădure, până unde ajungeau tufişurile de sub copaci. Apoi înaintarăm, pipăind în jur cu mâinile, până la cotul dinspre malul nordic al lacului. Aş putea afirma că un trenuleţ de copii înaintează mai repede decât puteam merge noi pe aici, pentru că trecu mai bine de o oră până ajunserăm în dreptul peninsulei. O luarăm deci la stânga, spre ea. Curând pătrunse până la noi miros de fum şi, nu după mult timp, zărirăm şi focul.

Acum ne lungirăm la pământ, înaintând târâş. Peninsula avea un intrând, un mic golf, la al cărui capăt interior ardea focul. Dacă ajungeam la extremitatea golfului, puteam să ne apropiem de foc şi de cei ce şedeau acolo, venindu-le din spate, în loc să le venim în faţă. Încercarăm şi reuşirăm de minune. Dădurăm peste o mulţime de pipirig, care ne oferi nu numai acoperire, ci şi un culcuş moale, fireşte acoperit de muşchi umed.

Cei căutaţi erau acum aproape de tot de noi. Şi pe cine vedem? Pe Old Wabble şi bandiţii săi!

Prezenţa lor aici nu era chiar o minune, totuşi eram surprinşi. Era careva printre ei care cunoştea acest drum? Zăbava noastră la fierar şi în Valea Urşilor le dăduse acestor oameni un avans de câteva zile. Se părea că se simt foarte bine, în orice caz erau deosebit de însufleţiţi. Nu lipsea nici unul dintre cei pe care-i cunoşteam şi toţi şedeau lângă foc;

unul singur stătea rezemat de un copac — bătrânul Wabble.

Purta braţul într-un bandaj de piele şi arăta să te sperii, nu alta. Trupul lui slab şi lung devenise şi mai uscat, iar faţa lui, şi înainte destul de descărnată, acum era atât de trasă încât din faţă arăta ca un cap de mort. Coama lui de păr alb, de obicei atât de curată, desigur acum numai jumătate din ea, era năclăită de murdărie, ca să folosesc o expresie populară. Nu mai era decât un schelet, iar îmbrăcămintea ferfeniţă atârna pe el ca nişte zdrenţe agăţate de un par. Probabil că de alimente nu ducea lipsă, aşa că fractura braţului trebuie să fi fost cauza schimbării lui. Dădea impresia că e tare slăbit şi că de abia reuşeşte să se ţină drept. Nici glasul nu-i mai era ca înainte. Suna gol, ca dintr-un butoi, şi tremurat, parc-ar fi fost scuturat de friguri.

Când ne-am ocupat locul în ascunzătoarea noastră, el tocmai vorbea. Eram destul de aproape ca să putem auzi totul, însă trebuia să ne încordăm auzul ca să-l şi înţelegem.

— Îţi mai aminteşti, secătură, ce mi-ai jurat atunci la Helmers Home? îl auzirăm întrebând.

Privirea ochilor săi, afundaţi în orbite şi fără strălucire, era îndreptată spre un loc unde zărirăm un fel de pachet lung, legat de jur-împrejur. Era un om? Şi dacă da, cine putea fi? La Helmers Home? Oare se referea la întâmplarea noastră de atunci? Neprimind nici un răspuns, continuă:

— Mi-am notat cuvânt cu cuvânt ameninţarea ta. Ea suna: „Păzeşte-te de mine, câine! Imediat ce am să te întâlnesc, ai să-mi plăteşti cu viaţa pentru aceste lovituri. Ţi-o jur cu toate jurămintele posibile!” Sper că nici tu nu ai uitat aceste cuvinte.

Aha, aşa ceva nu se putea spune decât „generalului”! Deci era prizonier, aici, prizonierul lui Old Wabble! Drumul încoace a trebuit să-l facă singur, pentru că cei din banda lui nu l-au putut urma, şi a căzut în mâinile bătrânului „rege al *cowboy*-lor”. Era un fapt deosebit de important pentru noi,

ceea ce îmi confirmă şi Winnetou printr-un triplu uff, uff, uff! şoptit.

— Nu le-am uitat! răspunse acum „generalul” furios. M-ai bătut!

— Da, cincizeci de lovituri bune, splendide! Şi azi mă bucur de ele, pentru că mai trădat lui Old Shatterhand şi Winnetou, şi le-ai spus că şi eu am participat la furtul armelor. Vrei, deci, să te răzbuni, să-mi iei viaţa?

— Da, da, aşa o să fie!

— Nu însă atât de repede precum crezi. Mai întâi e rândul meu. Deoarece îmi spui atât de sincer la ce mă pot aştepta de la tine, vreau să fiu la fel de deschis, căci dragostea unuia e la fel ca şi a celuilalt; *it’s clear!* O să-ţi iau şi eu puţin viaţa. Auzi, viaţa!

— Îndrăzneşte numai!

— *Pshaw!* Ce fel de îndrăzneală e asta?

— Nu sunt singur.

— Ia nu mai pălăvrăgi!

— Am ajutoare, multe ajutoare, care m-ar răzbuna.

— Pe cine ai ajutoare?

— Asta e treaba mea.

— Vasăzică a ta şi nu a mea? În cazul ăsta n-am de ce să mă sinchisesc de ea! De altfel, spui asta numai ca să mă sperii şi să-ţi salvezi pielea. Old Wabble, însă *„the king of* the *cowboy*s*”,* nu e omul căruia tu să-i bagi frica în oase. Ştim foarte bine cine sunt cei ce te pot ajuta şi câţi sunt la număr.

— Nu ştii nimic, dar absolut nimic!

— Ehei! Da, dacă Shelley n-ar fi aici cu noi! La Topeca i-ai spus totul, când ai vrut să-l iei cu voi, dar apoi l-ai lăsat cu buzele umflate, după ce i-ai câştigat la joc tot ce avea. Ai şase băieţi cu tine. Şi de ăştia vrei să ne fie nouă frică? Probabil că se află dincolo, la Foam Cascade, iar tu umblă aici singur să prospectezi, ca să-i înşeli. Nu, nouă nu ne poţi înşira verzi şi uscate. Eşti singur şi nimeni nu o să te ajute!

— Greşeşti, canalie bătrână. Păzeşte-te! Tot ce ai să-mi faci, ai să plăteşti înzecit.

— Tu mă numeşti canalie, tu care eşti cel mai mare ticălos de pe acest continent? se răsti la el furios bătrânul. Bine, o să ai o mică introducere chiar acum din ceea ce te aşteaptă mâine. Pentru cuvântul „canalie” o să-ţi deştept nişte amintiri din Helmers Home. Ai să fii ciomăgit. Ai să primeşti cincizeci de ciomege, exact ca atunci, trase doar ceva mai tare, pentru că atunci m-am prefăcut numai că te lovesc tare. Boys, sunteţi toţi de acord să le capete imediat?

— Da, cincizeci de lovituri cu ciomagul, bine aplicate!, exclamă primul, cel care purta numele de Shelley. De ce m-a jumulit la Topeca în halul acela?

Şi ceilalţi bandiţi aprobară cu chiote de bucurie, în timp ce o voce răsună, acoperindu-i pe toţi:

— În felul ăsta ne antrenăm şi pentru Winnetou, Old Shatterhand şi oamenii lor, care o să capete de zece ori atâtea lovituri câte ne-au dat... adică, asta nu-l priveşte pe individul acesta!... care, în loc de aur, i-au lăsat biletul ăla blestemat în *bonanza* aceea. Să tăiem şi noi nişte fluiere, frumoase fluiere, ca grăsanul de Hammerdull, acolo la izvor!

Am să trec acum peste scena care a urmat. „Generalul” ameninţa şi înjura, bandiţii râdeau, iar Old Wabble intervenea cu observaţiile lui pline de hulă. După primele lovituri, Winnetou mă atinse şi-mi făcu semn să ne retragem din nou de pe peninsulă în pădure. Trebuia să ne strecurăm şi până la al doilea foc. Mai înainte, însă, apaşul mă întrebă:

— Ce propune fratele meu în legătură cu faţa-palidă care îşi spune „generalul”?

— Avem nevoie de el.

— Deci, bandiţii vor fi obligaţi să ni-l lase nouă. Întrucât ar urma să-l omoare mâine dimineaţă, îl vom lua la noapte.

O pornirăm, înaintând de la un copac la altul. Trebuia să parcurgem un drum de două ori mai lung decât cel dinainte.

Dar nu trecu nici un sfert de oră, când, în faţa noastră, auzirăm un zgomot, ca şi când cineva ar fi călcat pe o crenguţă uscată, frângând-o. Acesta e un alt sunet decât ruperea unei crengi căzute. O creangă ruptă dintr-un copac produce un ecou în copacul respectiv. Ne prinserăm repede de mâini şi ne traserăm într-o parte. Acolo ne lungirăm, cu urechea la pământ. Veneau mai mulţi oameni, chiar foarte mulţi, cu paşi uşori, dar erau atât de aproape încât îi puteam auzi. Veneau din direcţia spre care ne îndreptasem noi.

— Uff! exclamă Winnetou după ce trecură. Oare ăştia sunt oamenii de lângă focul celălalt?

— După mers, trebuie să fie indieni.

— Da, sunt oameni roşii. De unde vin şi încotro se duc? Vin de la un foc şi se îndreaptă către celălalt? Sau vin din altă parte? Nu cumva au intenţia să treacă chiar pe malul celălalt, unde am poposit noi?

— Asta trebuie s-o ştim, Winnetou!

— Trebuie să aflăm chiar foarte repede, căci s-ar putea ca tovarăşii noştri să se afle în pericol. Pericolului i se va pune imediat capăt dacă Old Shatterhand se duce la ei.

— Deci, să mă întorc în tabăra noastră?

— Da, cât se poate de repede, fără a te mai opri la bandiţi.

— Iar tu?

— Eu mă duc mai departe, jos, la focul celălalt. În felul acesta ajungi între indieni şi noi, un lucru îndrăzneţ, care s-ar putea termina cam prost.

— *Pshaw!* Winnetou nu se pierde când cunoaşte pericolul. Fraţii mei să nu se culce până nu mă întorc.

Porni înainte, iar eu plecai spre ai noştri.

Avându-i pe indieni în faţă, drumul era acum mai periculos decât înainte. După presupunerea mea, ţelul lor era peninsula, totuşi pătrunsei mai adânc în pădure, ca în nici un caz să nu mă întâlnesc cu ei. Nu vreau să descriu,

„frumuseţile” naturii întâlnite în cale. Niciodată în viaţă nu am fost atât de „ciocănit” ca în ora aceea. Copacii de lângă acel lac pot depune mărturie! Plin de răşină pe pieptul hainei şi pe pantaloni, zgâriat şi lovit pe mâini şi pe faţă, sosii în tabăra noastră în timpul prevăzut. Aici am fost întrebat ce s-a întâmplat cu Winnetou. Povestii ce-am văzut, auzit şi făcurăm eu şi camarazii mei un lanţ de posturi în linie dreaptă, de la malul lacului până în adâncul pădurii. Era singurul şi cel mai bun lucru pe care îl puteam face în acele împrejurări.

Şedeam cu toţii pe pământ, cu puşca în mână. După vreun sfert de oră, dinspre peninsulă, se auzi deodată un urlet oare ne pătrunse până în măduva oaselor. Indienii, care trecuseră pe lângă noi, năvăliseră asupra bandiţilor, fără să se audă vreun foc de armă. Însemna că albii nu sau putut împotrivi şi că au fost răpuşi de indieni.

Din nou se lăsă o tăcere adâncă.

O singură clipă, una singură, din viaţa nocturnă a codrilor seculari, şi cât de multe puteau fi schimbate şi câte jertfe puteau costa neamul omenesc şi aveau să mai coste încă! Ăsta e Vestul Sălbatic, sângeros!

Să tot fi trecut o oră, până când se stinse focul de pe peninsulă, în timp ce al doilea, cel de departe, continua să ardă. După încă două ore, auzii pe cineva păşind fără fereală. Numai Winnetou putea să fie, căci altcineva s-ar fi apropiat pe furiş. Da, el era, la fel de zgâriat şi de lovit ca şi mine, după câte aveam să constatăm dimineaţa. El, întotdeauna atât de precaut, mai întâi ne linişti:

— Fraţii mei pot rămâne liniştiţi împreună, nu au de ce să se teamă. Până dimineaţa n-o să vină aici un duşman.

Desfăcui deci lanţul de pază şi, după ce ne aşezarăm unul lângă altul, îl întrebai pe apaş:

— Fratele meu roşu a fost jos, la celălalt foc?

— Da, răspunse el.

— Indienii pe care i-am întâlnit poposiseră acolo?

— Da.

— Ai putut afla cărui trib aparţin?

— Am aflat. Doi dintre ei au fost lăsaţi de pază la cai. Old Shatterhand o să se mire.

— Nu cumva e vorba de capote-utahi?

— Ba da, în frunte cu căpetenia lor Tusahga Saritş!

— Desigur că e o surpriză. Trebuie să se fi întâlnit cu „generalul”, care a ştiut să-i câştige de partea lui. Presupun că el cunoaşte de mai înainte această regiune: iată de ce au putut să ne-o ia înainte.

— Aşa este. Fratele meu a judecat bine. Am auzit cum au vorbit despre acest lucru cei doi indieni lăsaţi de pază. „Generalul” a plecat la peninsulă şi nu s-a mai întors; atunci au pornit după el.

— Ce-a căutat acolo?

— Asta n-au spus. N-a vrut să ia pe nimeni cu el. O fi avut el vreun secret. De aceea utahii au devenit bănuitori şi, după ce s-a înnoptat, l-au urmat; văzând acolo că fusese luat prizonier de bandiţi, i-au atacat şi l-au eliberat

— Fratele meu s-a mai dus încă o dată la bandiţi?

— Da, însă utahii stinseseră focul.

— De ce?

— Winnetou nu ştie de ce.

— Deci, n-ai putut vedea nimic?

— Nici n-am văzut, nici n-am auzit nimic.

— Hm! Ce putem face? De „general” avem absolută nevoie!

— Dacă nu arde focul, e imposibil să-l scoatem.

— Din păcate, aşa e. Trebuie să aşteptăm fie până se aprinde altul, fie până la ivirea, zorilor. Nu ne rămâne nimic altceva de făcut. Sau ai tu o idee mai bună?

— Ideile lui Old Shatterhand sunt întotdeauna bune.

— Atunci să ne culcăm, dar să punem pază dublă.

— Winnetou e de acord. Ne aflăm într-un loc primejdios,

unde trebuie să fim foarte precauţi. Şi nici nu o să dormim aici lângă lac, ci ceva mai departe, mai înăuntrul pădurii, iar cei din ultimul schimb o să aducă şi caii înainte de a se face ziuă, pentru ca nu cumva capote-utahii să-i vadă la primele licăriri ale dimineţii.

Deci, ne retraserăm de lângă apă în pădure, lăsând însă caii să pască. Unul dintre cei doi paznici trebuia să stea cu ei, celălalt lângă noi. Mă nimeri din nou în primul schimb, care dură o oră şi jumătate, timp în care nu se întâmplă nimic. După ce i-am sculat pe cei ce ne urmau, m-am culcat.

Dimineaţa, când mă trezii, trecuseră deja două ore de la răsăritul soarelui. Voiam să-i cert că m-au lăsat să dorm atâta, dar Winnetou mă linişti, asigurându-mă:

— Fratele meu n-a pierdut nimic. Am fost în ultimul schimb şi, de îndată ce s-a luminat, m-am dus în recunoaştere. E imposibil să-i mai atacăm pe utahii din peninsulă şi să eliberăm prizonierii. Trebuie să aflăm unde vor să se ducă şi să le-o luăm înainte, ca să putem alege un loc potrivit pentru atac. Fratele meu Shatterhand ştie că cel ce are avantajul de a stabili dinainte locul bătăliei, e de la început pe jumătate învingător. Avantajul acesta trebuie să fie al nostru.

Avea perfectă dreptate, aşa că ramaserăm culcaţi acolo unde dormiserăm, aşteptând plecarea utahilor. Winnetou se depărta cu intenţia de a-i supraveghea, ceea ce, la lumina zilei, era o treabă pe cât de grea, pe atât de periculoasă. Fireşte, caii nu se mai aflau pe malul lacului, ci la noi în pădure.

Am aşteptat oră după oră. Fiind prea departe, nu puteam vedea ce se întâmplă pe peninsulă. Doar lumina focului putea să ajungă până la noi în timpul serii. Winnetou se întoarse de câteva ori, pentru a ne linişti cel puţin în legătură cu el; nu ne putea comunica decât că indienii încă nu plecaseră. Apoi ne informă că auzise puternice lovituri de secure; utahii se pare

că începuseră să taie cu tomahawk-urile lor un copac; în ce scop, nu puteam ghici. În sfârşit, trecuse de amiază când veni şi ne spuse că indienii au plecat. Stând ascuns după un copac, cam la vreo sută de paşi, îi văzuse plecând călări.

— Şi-au adus caii de acolo de unde ardea cel de-al doilea foc? întrebai.

— Aşa este, încuviinţă el. Am văzut când i-au adus.

— I-ai putut vedea pe toţi când au plecat?

— Nu. Erau prea mulţi copaci între mine şi ei.

— Desigur că prizonierii erau cu dânşii?

— Eram atât de departe încât nu am putut distinge pe oamenii roşii de cei albi, şi nu puteam să mă apropii mai mult de peninsulă.

— În ce direcţie au pornit?

— Spre nord-vest. Drumul, pe care o să-l urmăm şi noi.

— Hm! Trebuie să mergem la peninsulă. Putem ajunge acolo direct călare sau trebuie mai întâi să cercetăm dacă suntem în siguranţă acolo?

— Suntem în siguranţă. Winnetou s-a dus mai înainte pentru a se convinge dacă utahii au plecat cu adevărat.

Putându-ne bizui pe spusele apaşului, încălecarăm şi o pornirăm spre peninsulă. Ajunşi în apropierea ei, cercetarăm mai întâi urmele utahilor şi ne convinserăm că plecaseră; nu mai aveam deci motiv să ne temem de a fi surprinşi de ei. De aceea călărirăm fără grijă până la locul unde poposiseră mai întâi Old Wabble şi bandiţii şi apoi indienii. Acolo descălecarăm.

De jur-împrejur muşchii purtau urmele de copite şi picioare, cum se întâmplă, de obicei, la un loc de popas. Nu aveam motiv să presupunem că o să dăm peste ceva deosebit, totuşi, din obişnuinţă, aruncarăm o privire în jurul nostru. Indienii nu s-au oprit numai în tabăra propriu-zisă; urmele lor conduceau în diferite direcţii. Ne despărţirăm pentru a cerceta fiecare din urmele lăsate şi, foarte curând, îl

auzirăm pe Old Surehand strigând:

— Veniţi încoace; veniţi, veniţi cu toţii aici! I-am găsit, sunt aici! Repede! Repede!

Dădui fuga în direcţia de unde venise chemarea. Oh, Dumnezeule, ce privelişte mă aştepta! Banditţii toţi, fără excepţie, erau lungiţi acolo, sub copaci. De pe capetele lor însângerate lipseau părul şi pielea. Fuseseră scalpaţi.

După aceea fuseseră aşezaţi în rând, după mărime chiar, şi încă o privire ne arătă că fuseseră înjunghiaţi.

Ne îngrozirăm! Făcuseră parte dintr-un soi de oameni decăzuţi, şi nu se dădeau în lături de la nici o fărădelege, şi totuşi era îngrozitor să-i vezi mutilaţi în halul acesta!

Pentru a dobori douăzeci de oameni atât de repede şi de sigur, trebuia ca fiecare dintre indieni să fi ştiut dinainte pe care dintre albi să-l atace. Cincizeci de indieni contra douăzeci de albi. Morţii erau ţepeni, dovadă că bandiţii fuseseră omorâţi încă de aseară, nu de dimineaţă. Dar de ce au mai rămas pe urmă indienii aici? De ce îşi aduseseră şi caii? Trebuie să fi fost ceva care a trebuit să fie amânat până dimineaţa şi a durat până la amiază. Dar oare, ce anume? Îmi adusei aminte de Old Wabble. Cadavrul lui lipsea. Probabil că „generalul” îl luase cu el să se răzbune într-un chip deosebit.

În primul moment, ramaserăm în faţa cadavrelor înmărmuriţi, fără a scoate o vorbă, apoi începurăm cu toţii să vociferăm, care de care mai tare. Cred că dacă indienii ar fi fost atunci în bătaia puştilor noastre, pe toţi i-am fi împuşcat. Dar şi de data aceasta se dovedi că, şi în cea mai mare nenorocire, intervine comicul. Hammerdull arătă spre unul din cadavre şi-i zise lui Holbers:

— Pitt, iată-l pe Hosea, care voia să ne ia viaţa!

— *Yes,* şi aici e Joel, care îşi bătea joc de banii noştri! răspunse lunganul, arătând spre un alt mort.

— Sunt totuşi verii tăi. Nu eşti de aceeaşi părere, bătrâne *racoon*?

— Da, aşa e.

— Vrei să-i laşi să zacă aici?

— Aşa ceva n-aş vrea, măcar în amintirea mamei lor, cu toate că mi-a provocat multe clipe tare amare.

— Bine te-ai gândit, bătrâne Pitt! Deci, ce propui?

— Să-i îngropăm. Nu eşti de aceeaşi părere, dragă Dick?

— Dacă-i îngropăm sau nu, e totuna, dar dacă avem timp, le pregătim un mic locşor, în care să stea atât de comod cât o să le permită împrejurările. E o datorie omenească, mai ales că sunt verii tăi. E bine aşa, bătrâne *racoon*?

— Hm. Dacă vrei să faci aşa ceva pentru mine şi rudele mele, înseamnă că eşti un băiat tare bun, dragă Dick!

Îşi strânseră mâinile şi trebuie să recunosc că nimic nu ar fi putut atenua impresia lăsată de groaznica scenă ca felul deosebit al acestor doi oameni buni. N-aveam prea mult timp la dispoziţie, trebuia să ne luăm după utahi şi să punem mâna pe „general”, care, neîndoios, purta vina morţii celor douăzeci de declasaţi. Dar dacă era vorba ca fraţii cei doi să fie îngropaţi, nici pe ceilalţi nu puteam să-i lăsăm să zacă acolo, de aceea mă îndepărtai să caut un loc potrivit pentru a săpa o groapă. Astfel dădui de o urmă lată; mergând după ea, ajunsei la un molid, care crescuse ceva mai izolat de ceilalţi copaci, şi când o...

Pana se împotriveşte să continue descrierea. Ceea ce văzui era groaznic, atât de groaznic, încât scosei un strigăt puternic. De aceea, oamenii veniră în goana mare la mine, şi ceea ce le văzură ochii, îi făcu să se îngrozească la fel ca şi mine.

Molidul, care avea grosimea, unui copil de opt ani, fusese despicat la înălţimea unui stat de om. Iată explicaţia loviturilor pe care le auzise Winnetou Neputând sparge molidul numai cu tomahawk-urile, indienii se folosiseră de pene de lemn. Vârând tot mai multe pene mai mari şi mai groase, crăpătura fusese lărgită mai mult decât grosimea

unui corp omenesc, după care îl vârâseră înăuntru pe bătrânul. Old Wabble legat. Pe urmă, penele mai groase fuseseră scoase afară; erau împrăştiate pe jos. Şi astfel, nenorocitul de bătrân stătea în chip de cumpănă, prins de partea de jos a corpului în cleştele molidului presat groaznic, cu picioarele atârnându-i într-o parte şi pieptul şi capul în cealaltă parte. Dacă i-ar fi fost vârât toracele în cleştele molidului, ar fi murit imediat, aşa însă, cu un calcul diabolic, fusese prinsă partea de jos a corpului. Mai trăia; braţul sănătos şi picioarele se mişcau, dar, în ciuda chinurilor de nedescris pe care le îndura, nu putea striga, având un căluş în gură, legat special la ceafă. Avea ochii închişi. Din nas îi curgea sângele, în picături mari, întunecate. Respiraţia şuierătoare făcea să ţâşnească sângele. Aici nu mai era loc nici de revoltă, nici de compasiune, trebuia venit repede, repede de tot în ajutor, fără o clipă de zăbavă.

— Băgaţi penele mari înăuntru! poruncii eu. Sus şi jos! Repede, repede de tot! Avem nevoie de mai multe pene decât există pe jos. Scoateţi cuţitele şi tomahawk-urile!

Zicând aceste cuvinte, am şi vârât o pană în crăpătură, bătând-o cu patul întărit cu fier al armei mele, „doborâtorul de urşi”. Să-i fi văzut pe camarazi la treabă! Numai Winnetou şi Matto Şahco aveau tomahawk-uri, dar erau suficiente. Câţiva copaci răsturnaţi de furtună se aflau în apropiere.. Aşchiile zburau în toate părţile, şi într-o clipă fură făcute pene noi, mai mari. „Doborâtorul meu de urşi” şi puşca veche a lui Hammerdull, cu paturile întărite cu, benzi de fier, erau folosite drept maiuri. Pe scurt, abia trecuseră două minute şi despicătura fu într-atât lărgită încât puturăm să-l scoatem pe Old Wabble. Îl întinserăm pe jos şi-i scoaserăm căluşul, ceea ce de fapt ar fi trebuit să facem de la început, dar uitasem, atât eram de tulburaţi.

La început rămase nemişcat, vomitând cheaguri de sânge, după care i se prelinse un firicel de sânge proaspăt, roşu

deschis. Pieptul i se umflă; auzirăm o respiraţie adâncă, adâncă. Pe urmă, deschise ochii, injectaţi de sânge. Apoi, apoi urmă ceva, ceva ce n-o să uit toată viaţa, şi anume un urlet, dar ce urlet! Am auzit răgetul leilor şi tigrilor; cunosc sunetul ca de trompetă al elefanţilor; am ascultat geamătul de moarte al cailor, şi el de nedescris, nimic însă din toate acestea nu poate fi comparat cu urletul de acum; era ca şi când durerea întregii lumi ar fi ieşit din gura lui Old Wabble, şi ar fi fost reflectată de ecoul nemilos ce venea din adâncul pădurii, de pe malul celălalt al lacului. Un fior trecu prin noi!

După aceea, preţ de o clipă, se lăsă din nou liniştea. Stăteam în jurul lui cu cele mai contradictorii sentimente în inimă; şi totuşi, mila le domina pe toate. Pe urmă, a început să geamă, tare, din ce în ce mai tare, apoi scoase un nou urlet ca o întreagă haită de fiare. Îmi astupai urechile cu degetele; iar începu să se vaiete şi să geamă, mai încet, şi apoi din nou un urlet îngrozitor, care pur şi simplu ne făcu să ne dăm înapoi. Şi aşa continuă mereu, mereu; gemea şi se văieta, vaietele fiind din când în când întrerupte de câte un strigăt înfiorător, fără sfârşit. Se părea că nu poate nici vedea, nici auzi, nici vorbi. Ce puteam face? Holbers rămase lângă el săi picure apă pe baze; iar noi ne îndepărtarăm să săpăm groapa pentru ceilalţi. Nu scoaserăm nici un cuvânt despre nenorocitul de bătrân. Un fior de pioşenie ne cuprinse pe toţi. Simţeam că venise timpul ca judecata supremă să-i ceară socoteală bătrânului.

Pe malul vestic al peninsulei găsirăm ceea ce căutam, şi anume o mulţime de pietre aduse de râu, care ajungeau şi pentru un mormânt atât de mare. Pentru a face o groapă atât de largă şi de adâncă pentru câte cadavre erau, nu aveam unelte. Am început să cărăm pietrele spre mijlocul peninsulei, unde exista un şanţ natural de aproape un metru. Acolo urma să fie mormântul.

Treaba aceasta dură mult; în acest timp auzirăm mereu

urletul bătrânului „rege al *cowboy*-lor”, până ce, după vreo oră, se mai linişti. Mai târziu, Pitt Holbers veni la mine şi-mi spuse că acum bătrânul era în stare să vadă şi să vorbească. Mă dusei la el.

Zăcea pe jos, respira încet şi cu întreruperi şi se holba la mine. Ochii i se mai limpeziseră.

— Old... Shat... ter... hand, şopti el.

Apoi îşi ridică braţul şi ţipă la mine:

— Câine blestemat, pleacă, pleacă de aici!

— Mister Cutter, te afli în faţa eternităţii! răspunsei. Nimeni nu te mai poate ajuta. Peste scurtă vreme, poate peste o oră, o să-ţi dai sufletul.

— Păstor de oiţe! Şterge-o de aici! Vreau să mor fără tine. Dispari din ochii mei!

Old Wabble îşi pierduse din nou cunoştinţa. Căzuse din nou în starea de mai înainte, când ba gemea, ba răcnea de durere. Mă îndepărtai. După o jumătate de oră, când se linişti din nou, mă întorsei la el. Mă recunoscu şi se stropşi la mine:

— Îţi mai aminteşti că în Llano Estacado ţi-am cerut un fapt concret, şi încă o dată un fapt şi a treia oară iar un fapt?

Să-i fi răspuns la fel ca înainte, în timp ce el îşi bătea joc? Nu. Nu mai aveam ce face pentru acest suflet pierdut. Exista o singură putere în stare să-l ajute, şi ea nu-mi aparţinea. Old Surehand observase unde mă dusesem, şi venise şi el după mine; doar noi doi ne aflam lângă bătrân.

Old Wabble mă privea batjocoritor, dar din gura lui schimonosită de durere nu se auzea nici măcar o silabă. Oare ezita să-şi mai bată joc de mine? Ar fi fost un semn bun. Nu trebuia să stric acest efect şi mă îndepărtai, trăgându-l după mine şi pe Old Surehand.

În curând, izbutirăm să aşezăm cadavrele în şanţul natural, acoperindu-le apoi cu crengi şi pe urmă cu pietre. Deodată îmi veni o idee, nu o idee, ci o inspiraţie, da, simţeam că e o inspiraţie; am cerut ca bătrânul Wabble să fie

adus la mormânt. Transportarea îi provoca dureri mari; ţipând întruna, întrebă de ce nu l-am lăsat să zacă pe loc.

— Am vrut să vezi undei îngropăm pe camarazii dumitale scalpaţi, îi răspunsei. Lăsăm un loc şi pentru dumneata, fiindcă, înainte ca soarele de astăzi să apună, o să zaci lângă ei, sub pietrele acestea.

Mă aşteptam să strige furios la mine; stătea însă liniştit, cu totul liniştit... Privea cum îi aşezam pe bandiţi unul după altul, acoperindu-i apoi cu crengi şi ramuri; văzu cum deasupra puneam pietre, lăsând un loc gol şi pentru dânsul. Ne urmărea fiecare mişcare, şi tot nu spunea nimic. Observai însă că în privirea lui se ivise o frică tot mai mare. Când, în sfârşit, terminarăm cu îngroparea, când am depus şi acoperit şi ultimul cadavru, lăsând liber doar locul pentru ei, am plecat fără să-i dăm în aparenţă vreo atenţie. Simţeam însă o tensiune cum nu se poate mai mare.

Deodată văzduhul se cutremură de un urlet, asemănător celui dintâi. Mă dusei din nou la el. Fu iar cuprins de dureri, dar fără să-şi piardă cunoştinţa. Se răsucea ca un vierme; se zbătea şi se zvârcolea, fără ca din gură să-i mai iasă vreo înjurătură sau vreun blestem. Apoi rămase iarăşi liniştit, gemând şi scâncind fără să se mai mişte. Scrâşni din dinţi şi picături mari de sudoare îi apărură pe frunte şi pe faţă. Îl ştersei de câteva ori, dar mereu apăreau „alte picături de sudoare. Aşa trecu o bună bucată de timp, când îl auzii că mă cheamă încet:

— Mister Shatterhand!

Mă aplecai asupra lui, şi atunci mă întrebă încet şi cu întreruperi:

— Dumneavoastră... ştiţi totul... Cunoaşteţi... vechiul... foarte vechiul.. cântec... despre... despre... veşnicie? Ce v-aş fi ascultat mai devreme, mai devreme!... V-aţi dat toată osteneala cu mine. Aţi avut dreptate; clipele dinaintea morţii îţi par că durează cu mult mai mult decât viaţa, toată. Am

trăit aproape o sută de ani; au trecut ca vântul; dar ceasul acesta... este... mai lung decât toată viaţa mea; e de pe acum o veşnicie. Am spus că n-am nevoie de nimeni nici în viaţă... nici la moarte... Nenorocitul de mine! Nebunul de mine! Ce rece, ce frig e în mine, huu! Ce întuneric, ce întuneric, huuu...! E o prăpastie adâncă... adâncă... adâncă... fără fund... Ajutor, ajutor! Se prăbuşeşte peste mine... peste mine... ajutor... ajutor! Se strânge în jurul meu... ajutor... Îndurare... Îndurare... Îndu...!

Închisese ochi: şi strigătele lui de ajutor, la început scoase cu glas ascuţit, deveniră apoi din ce în ce mai încete. Închise gura şi nici o părticică a corpului său, nici măcar o geană nu se mai mişcă.

— O, Dumnezeule! oftă Old Surehand. Am văzut oameni căzând în bătălie; dar niciodată nu am văzut o moarte ca asta...

Auzind strigătele de ajutor ale lui Old Wabble, toţi tovarăşii noştri veniră la el; stăteam de jur-împrejur.

Vârâi mâna sub haina bătrânului şi o ţinui pe inimă, abia simţindu-i bătăile cu mari întreruperi.

— Descoperiţi-vă, *meş-şurs!* îi rugai. Ne aflăm în faţa unui moment sublim şi sfânt: un fiu rătăcit se întoarce la casa părintească. Rugaţi-vă, rugaţi-vă pentru ca întruchiparea supremei iubiri să-i arate îndurare acum, în această grea clipă, şi dincolo, în vecii vecilor!

Secundele deveneau minute, şi apoi sferturi de oră.

O rămurică se frânse sub ghearele unei păsărici, răsunând în liniştea adâncă şi sfânta din jur ca frângerea, unui copac, atât de neaşteptat ni se păru sunetul, iar bătaia uşoară a aripilor ei părea foşnetul unor aripi de vultur!

Şi iată că Old Wabble deschise ochii şi-i îndreptă asupra mea. Avea privirea limpede şi blândă, iar glasul se auzi încet, dar clar, când spuse:

— Am dormit îndelung şi adânc de tot şi am văzut în vis

casa părintească, am văzut-o pe mama, ceea ce până acum niciodată nu mi s-a mai întâmplat. Am fost rău, foarte rău, şi am visat că am supărat-o; am rugat-o să mă ierte. Şi ea m-a îmbrăţişat şi m-a sărutat. Încă niciodată Old Wabble n-a fost sărutat de cineva, ci numai acum, în ceasul morţii. Era cumva sufletul mamei mele, mister Shatterhand?

— Ţi-o doresc din toată inima. Ai s-o afli în curând, îi răspunsei.

Peste faţa lui brăzdată de vreme trecu un zâmbet, iar, el rosti eu o voioşie emoţionantă:

— Da, peste câteva clipe o să aflu. Ea m-a iertat când am rugat-o.

Vorbise încet şi cu întreruperi, fusese însă înţeles de noi toţi. Muribundul acesta a fost un om rău şi, mai ales, duşmanul meu de moarte şi totuşi, lacrimile, pe care nu le puteam reţine, îmi curgeau pe obraji.

Îi luai mâna în mâna mea. Închisese din nou ochii. Mă aplecai cu urechea la gura lui şi-i auzii ultima şoaptă:

— Adio!... Sunt... atât... de... feri... cit... feri... cit!

Pe faţă i se întipări un zâmbet, atât de blând, ca şi când visa din nou pe maică-sa. Doar că nu mai era vis, care să-i arate iertarea; el o vedea acum cu adevărat, cu adevărul acela care e mai presus de tot ce e pământesc: murise!

Ce fiinţă curioasă e şi omul! Ce simţăminte avusesem doar cu câteva ore mai înainte faţă de cel mort! Iar acum stăteam profund mişcat în faţa cadavrului său, ca şi când mi-ar fi murit un prieten iubit! Convertirea îndreptase tot trecutul lui. Şi nu numai eu simţeam astfel. Dick Hammerdull se apropie, luă mâna mortului, o strânse încet şi spuse:

— Adio, bătrâne Wabble! De-ai fi ştiut mai devreme ceea ce ştii acum, nu ai fi murit de-o moarte atât de mizerabilă. Mare prostie ai făcut, dar eu nu-ţi port pică! Pitt Holbers, dă-i şi tu mâna!

Holbers nici nu trebuia îndemnat prea mult, pentru că se

şi apropiase. Spuse, şi nu în felul lui sec, ci adânc mişcat:

— *Farewell*[1], bătrâne rege! Regatul tău s-a sfârşit. Dacă erai deştept, puteai să călăreşti cu noi şi nu cu bandiţii. Păcat, un mare păcat pentru un asemenea straşnic boy, cum ai fost cândva! Vino, dragă Dick. Să-l aşezăm în patul său cel de pe urmă!

— Nu, încă nu, intervenii eu.

— Cum, nu trebuie să plecăm? întrebă Hammerdull.

— Mai avem doar două ore de lumină a zilei, aşa că nu merită să căutăm un alt loc de popas. Rămânem aici!

— Dar utahii şi „generalul”?

— Lasă-i să-şi continue drumul că de scăpat tot n-o să ne scape, acum cu atât mai puţin cu cât trebuie să dea socoteală şi pentru, durerile pe care a trebuit să le suporte mortul de aici. Dimineaţa mi s-a părut că n-am avea timp, acum ştiu că avem suficient.

— Sunt de aceeaşi părere cu fratele meu Shatterhand, spuse şi Winnetou. Old Wabble să nu fie îngropat fără să se fi răcit măcar.

Se hotărî, deci, să rămânem acum în peninsulă. Unul dintre noi, însă, şi anume Old Surehand, nu aprobă această hotărâre. Mă chemă deoparte şi-mi spuse:

— Nu pot rămâne aici, mister Shatterhand. Am să plec în taină călare, ca nimeni să nu încerce să mă reţină. Dar cuiva trebuia să-i spun, şi numai dumneavoastră puteţi fi acela. Să nu mă trădaţi până plec!

— Şi trebuie neapărat să plecaţi mă interesai. Chiar nu puteţi rămâne aici?

— Nu. Trebuie să plec!

— Singur?

— Da, singur!

— Hm! Sunteţi un *westman* încercat şi nu vreau să vă vorbesc despre pericolele care v-ar putea pândi. N-aţi vrea

---

[1] Drum bun (engl.).

însă ca măcar să-mi spuneţi ce fel de treabă vă împiedică să rămâneţi cu noi, mister Surehand?

— Nu pot să vă spun.

— N-am voie să ştiu nici unde vă duceţi?

— Nu.

— Hm! Nu vreau să vă fac reproşuri, dar comportarea dumneavoastră denotă parcă o lipsă de încredere.

Devenind dintr-odată contrariat, răspunse:

— Ştiţi la fel de bine ca şi mine că am încredere în dumneavoastră, *sir.* V-am mai spus că e vorba de o taină, despre care nu pot şi nu vreau să vorbesc.

— Nici mie?

— Nici! răspunse el scurt şi categoric.

— *Well.* Fiecare are dreptul să-şi păstreze secretele numai pentru el. Eu însă v-am urmat călare de la Jefferson City şi până aici, cu convingerea ca o să ne înţelegem ca prieteni. Nu vream să vă spun că din asta ar rezulta anumite drepturi pentru mine şi obligaţii pentru dumneavoastră, totuşi mi-ar părea rău dacă aţi întreprinde ceva care var provoca necazuri, acţionând singur, în timp ce poate că aţi reuşi dacă aţi fi mai puţin enigmatic şi ceva mai deschis faţă de mine. Sunteţi chiar atât de sigur de ceea ce întreprindeţi, încât puteţi afirma că nu aveţi nevoie de noi?

— Aş fi venit singur călare până aici, dacă aş fi crezut că am nevoie de ajutor?

— Întocmai. Şi chiar n-aţi avut nevoie?

— Vă referiţi, desigur, la faptul că utahii m-au luat prizonier? Probabil că m-aş fi descurcat şi cu ei.

De rândul acesta îi răspunsei eu pe un ton reţinut:

— Da, sunt convins. Să considerăm deci discuţia încheiată şi drum bun. Nu vă mai reţin!

Voiam să-i întorc spatele, când mă apucă de mână şi mă rugă:

— Nu fiţi supărat pe mine, *sir!* Cuvintele mele sună a

ingratitudine, ştiţi însă bine că nu sunt un nerecunoscător!

— Ştiu.

— Şi... şi... vreau să vă spun cel puţin că am fost atât de reţinut pentru că am crezut că o să-mi întoarceţi spatele dacă o să aflaţi cine sunt.

— Prostii! Cine sunteţi? Old Surehand e un om cinstit!

— Însă... Însă... e fiul unui puşcăriaş!

— *Pshaw!*

— Cum? Nu vă sperie acest lucru?

— Nu.

— Dar gândiţi-vă, *sir*... puşcăriaş!

— Ştiu că în închisori, în puşcării au existat şi oameni cumsecade!

— Dar tatăl meu a murit în închisoare!

— Destul de trist! Dar ce legătură are asta cu prietenia dintre noi?

— Chiar n-are?

— Absolut deloc!

— Şi mama mea a fost închisă, şi condamnată!

— Într-adevăr, îngrozitor!

— Şi unchiul!

— Sunteţi un om vrednic de toată mila!

— Dar mama şi unchiul au evadat şi au fugit!

— Îmi pare foarte bine!

— Dar, *sir,* nici nu întrebaţi de ce au fost condamnaţi?

— La ce ar folosi dacă aş şti?

— Au fost acuzaţi de falsificare de bani.

— E grav. Falsificarea banilor se pedepseşte foarte aspru.

— Ei...? Şi tot mai staţi de vorbă cu mine?

— De ce nu?

— Vorbind cu fiul şi nepotul unor falsificatori de bani, al unor puşcăriaşi?

— Ascultaţi aici, ce am eu cu banii şi închisorile Statelor Unite? Hai să presupunem că rudele dumneavoastră au

săvârşit aceste fărădelegi şi şi-au meritat pedeapsa, dar ce vină aveţi dumneavoastră?

— Înseamnă că nu-mi întoarceţi spatele?

— Să nu mă jigniţi, mister Surehand! Sunt un om, un creştin şi nu un barbar! Cine merită să fie pedepsit, să fie; după ispăşirea pedepsei, e ca şi înainte, cel puţin în ochii mei. În general, sunt de părere că cel puţin cincizeci la sută din cei condamnaţi nu sunt răufăcători, ci fie oameni bolnavi, fie victime ale unor împrejurări nefericite.

— Da, ştiu, în această privinţă gândiţi foarte omeneşte. Iar eu vă pot asigura că părinţii şi unchiul meu au fost nevinovaţi, n-au făcut nimic rău.

— Cu atât mai mare e nenorocirea care i-a lovit. Şi nu pot să înţeleg cum v-aţi putut gândi că eu v-aş întoarce spatele, chiar dacă ar fi fost vinovaţi! Şi de acum încolo o să fiţi tot atât de enigmatic?

— Trebuie!

— *Well.* Atunci spuneţi-mi cel puţin când o să ne mai întâlnim?

— De azi în patru zile.

— Unde?

— În *Pui-mauvh*[1], care se află aproape în centrul Parcului Saint Louis. Winnetou trebuie s-o cunoască. Are forma unei inimi, de unde i se trage şi numele. Am să fiu sigur acolo.

— Dacă nu intervine nimic.

— Ce să intervină?

— Ascultaţi, mister Surehand, în socotelile dumneavoastră folosiţi aceleaşi calcule ca atunci când aţi plecat din Jefferson City. Între timp, multe sau petrecut, şi împrejurările sau schimbat. „Generalul” e aici şi se...

— *Pshaw!* mă întrerupse el. Nu mi-e teamă de el. Şi de fapt, ce mă priveşte persoana lui?

— Poate mai mult decât vă închipuiţi!

---

[1] Pădurea Inimii.

— Da de unde! Nu mă priveşte absolut deloc, *sir.*

— Ei, bine, să nu ne certăm. Apoi mai sunt şi utahii!

— Mi-e totuna.

— Şi vraciul comanşilor!

— Asta mi-e şi mai indiferent. De altfel, mă îndoiesc că se află aici. L-aţi văzut?

— Nu.

— Potrivit spuselor camarazilor dumneavoastră, se alăturase grupului de bandiţi, aşa că ar fi trebuit să fie aici, în peninsulă. Probabil că s-a despărţit de ei.

— Ceea ce în orice caz arată că a fost deştept.

— Dacă a fost cu adevărat deştept, a rămas în urmă.

— Eu sunt de altă părere. Ca să vină cineva împreună cu soţia în această regiune sălbatică, trebuie să existe un motiv foarte serios.

— Într-adevăr.

— Acest motiv mai e valabil; asta înseamnă că nu s-a întors din drum. Probabil că nu voia să ştie şi ceata de declasaţi ce caută el aici sus, aşa că s-a despărţit de ei. Cred că ăsta e motivul.

— Dar la început de ce li s-a alăturat?

— Din duşmănie şi dorinţa de a se răzbuna pe noi, şi ca să ajungă în munţi sub ocrotirea lor. Îndată ce şi-a atins scopul a luat-o din loc, dar cu siguranţă că se află prin apropiere.

— N-are decât, nu mă interesează! Ştiţi, deci, ceea ce aţi dorit; de azi în patru zile, vă aştept în Pui-mauvh. Până atunci, puteţi să vă ocupaţi de vânarea utahilor şi să-i pedepsiţi pentru masacrul săvârşit aici! Sper că nimeni dintre dumneavoastră n-o să mă urmărească pe furiş.

— Puteţi fi liniştit în privinţa asta.

— Vreţi să-mi promiteţi?

— Da, aveţi cuvântul meu!

— Atunci am terminat. La revedere!

— Încă ceva. Nu vreţi să vă aprovizionaţi cu carne de la

noi?

— Nu, aveţi şi dumneavoastră nevoie de ea şi ar bate la ochi dacă m-aş aproviziona acum.

— Am face treaba asta fără să se observe.

— Mulţumesc. O să găsesc destul vânat pe drum. Deci, încă o dată: la revedere.

Ne despărţirăm şi făcu în aşa fel încât să poată ajunge la calul său şi să se îndepărteze fără a fi observat. Mai târziu, absenţa lui provocă mirarea tuturor, şi când aflară de la mine că a plecat, se întrebară de ce a plecat fără să-şi ia rămas bun. Voiau să ştie de ce a dispărut pe furiş, dar nu le spusei nimic. Numai Winnetou nu puse nici o întrebare, totuşi, mai târziu, după ce se întunecă, în timp ce şedeam lângă foc, el consideră nimerit să facă următoarea observaţie:

— O să fie nevoie să-l eliberăm din nou pe Old Surehand.

— Aşa cred şi eu, îi răspunsei.

— Sau o să-i găsim cadavrul.

— Şi asta e posibil.

— Fratele meu n-a încercat să-l reţină?

— Ba da, dar n-am reuşit.

— Puteai să-i spui că ştii mai multe decât crede el.

— I-aş fi spus, dar a vrut să-şi păstreze taina.

— Atunci e bine că ai tăcut. Încrederea nu se obţine cu forţa.

— În curând o să-şi dea seama cât de bine ar fi fost să fie ceva mai deschis la suflet.

— Da. Şi ce-o să se mire când o să afle că, într-un timp atât de scurt, agerimea fratelui meu Shatterhand a ajuns mai departe decât el în atâţia ani! Datorita plecării sale, e necesar să ne comportăm altfel decât dacă ar fi rămas cu noi?

— Nu.

— O să-i urmărim pe utahi?

— Da.

— Mâine dimineaţă n-o să mai putem vedea şi descifra

urmele lor.

— Nu-i nimic. „Generalul” care-i conduce doreşte să ajungă sus, la cascadă; deci ştim încotro au luat-o.

— Iar ei ştiu că-i urmărim, aşa că o să pună capcane, ca să se răzbune că l-am eliberat pe Old Surehand.

— De aceea, presupun că o să le cadă din nou în mână.

— O să ne grăbim. Noaptea nu pot călări prea repede, noi în schimb o să putem să-i urmărim mai iute, ceea ce trebuie să ştie şi Old Surehand. Chiar dacă nu păţeşte nimic, n-o să ajungă la cascadă cu mult timp înaintea noastră. Ar fi trebuit să rămână!

După ce trupul lui Old Wabble se răci, l-am culcat în mormânt şi l-am acoperit şi pe el cu ramuri şi pietre. După o rugăciune şi un Tatăl nostru, făcurăm o cruce de lemn, pe care o înfipserăm lângă mormânt. Iată cum „regele *cowboy*-lor”, care şi-a petrecut toată viaţa în câmpiile Vestului, a ajuns să fie îngropat sus în munţi şi să fie înmormântat de cei pe care i-a urmărit până aici ca să se răzbune şi să-i ucidă, fiind el însuşi ucis de alţii.

Ne culcarăm lângă mormântul său luminat de foc şi dormirăm un somn nu atât de lung ca al lui.

10. La Capul diavolului

A doua zi dimineaţă pornirăm o dată cu revărsatul zorilor. Pe pământul moale al pădurii urmele utahilor mai erau vizibile, dar când dădurăm de sol mai tare ele dispărură, ceea ce nu ne putea deranja. Nici nu ne uitarăm după ele, ci merserăm în direcţia ştiută de noi, atât de repede cât ne permitea terenul, fără a ne sinchisi de ceva.

De la Lacul Apei Verzi, drumul cobora spre Parcul Saint Louis. Ajunserăm în parc spre seară. Se întindea în faţa ochilor noştri în toată frumuseţea lui, lat de multe, multe mile şi la fel de lung. Pentru un vânător nu putea să existe privelişte mai frumoasă decât acest parc înconjurat de coloşi muntoşi ce se înălţau spre cer, într-o alternanţă de pădure şi prerie, de stânci şi de ape, ca şi când un pasionat de vânătoare l-ar fi amenajat special — fireşte cheltuind milioane — ca rezervaţie, dar şi ca loc de vânătoare a tuturor animalelor Vestului Sălbatic.

Odinioară, bizonii trăiseră aici cu miile; acum erau izgoniţi. I-au alungat gloanţele căutătorilor de aur. Tocmai Parcul Saint Louis fusese, cu mult timp înainte, ţinta principală a căutătorilor de aur. Acum îl părăsiseră, îndreptându-se spre munţii Cores Range: se povestea că acolo s-ar fi descoperit zăcăminte inepuizabile da aur, ceea ce noi însă aflarăm abia mai târziu. Pentru moment, mai eram convinşi, cum fusese şi Toby Spencer, că aici, mai ales la Foam Cascade, ar fi existat filoane bogate. Totuşi, parcul nu era complet părăsit de prospectanţi. Plecaseră numai cei mai buni, dar cei ce aparţineau drojdiei rămăseseră, pentru că nu aveau suficiente mijloace pentru un drum atât de lung. Aceşti oameni hoinăreau prin parc, pentru ca, la fel cu cerşetorii mizeri ai oraşelor, să cotrobăiască în minele şi zăcămintele

părăsite, fără să piardă vreo ocazie să recolteze de unde nu semănaseră.

Old Surehand ne dăduse întâlnire la Pui-mauvh, adică la Pădurea Inimii. Winnetou cunoştea locul, însă nici nu ne gândeam să mergem acolo. Prima noastră ţintă era Foam Cascade, încotro se îndrepta în orice caz şi el.

Am călărit toată dimineaţa printr-o regiune asemănătoare frumoaselor noastre ţinuturi din Suabia germană. Spre amiază, ne îndreptarăm spre o pădurice, unde voiam să lăsăm caii să se odihnească o oră. Pe acolo curgea un pârâu limpede, care ne oferea apa necesară pentru masa de prânz.

Încă nu ajunsesem bine la pădurice, când dădurăm de o urmă, care, venind dintr-o parte, se îndrepta în aceeaşi direcţie. Cu cel mult o oră înaintea noastră doisprezece până la cincisprezece călăreţi trecuseră pe acolo. Fireşte că ne oprirăm. Winnetou descălecă şi, la început, porni singur înainte, pentru a cerceta, cu ce fel de oameni ne-am putea întâlni. Se întoarse în curând. Nu putea fi vorba de oameni experimentaţi ai Vestului, căci altfel ar fi avut nevoie de mai mult timp ca să afle unde sunt. Pe faţă avea acea expresie discret amuzată, rareori vizibilă la el, care prevestea întotdeauna o întâmplare hazlie.

— Se pare că oamenii ăştia nu-s periculoşi? întrebă Trescow, văzând zâmbetul apaşului.

— Chiar foarte periculoşi! răspunse acesta, devenind deodată serios.

— Indieni?

— Nu,

— Deci albi. Câţi?

— Treisprezece.

— Bine înarmaţi?

— Da, în afară de indian.

— Ah! E şi un om roşu cu ei?

— Un roşu prizonier. De aceea a spus Winnetou că-s

periculoşi.

— Aha! Unde au poposit? Departe de aici?

— La marginea cealaltă a pădurii.

— Şi ce sunt? Vânători?

— Aceste feţe-palide nu sunt vânători, nici *westman*-i, ci căutători de aur. Dar de ce nu întreabă Trescow ceea ce e mai important?

— Mai important? Ce anume?

— Indianul!

— Aha, el? Adevărat! Se poate deduce cărui trib aparţine?

— Nu aparţine nici unui trib.

— Aşa! Îl cunoaşte cumva Winnetou?

— Îl cunosc. Şi fraţii mei îl cunosc şi ei, pentru ca e un bun prieten de-al nostru.

— Un indian? Un bun prieten de al nostru? Nu pot, să ghicesc.

— Trescow să-l întrebe pe Dick Hammerdull, pentru că văd că el a ghicit!

Fără să mai aştepte întrebarea, grăsanul răspunse plin de zel:

— E uşor de ghicit cine este indianul care nu aparţine nici unui trib şi se află aici, în Parcul Saint Louis şi ai cărui prieteni suntem. Nu poate fi decât Colma Puşi.

— Ei, drăcie! Salvatorul nostru? El e prizonierul unor albi? Fireşte că trebuie să-l eliberăm!

— Dar nu imediat, interveni Winnetou. Ne facem că nici nu-l cunoaştem; cu atât mai mult o să se sperie ceilalţi.

E adevărat că mă aşteptam să-l întâlnesc aici în Parc pe Colma Puşi, dar nu acum şi nu ca prizonier. Faptul acesta îmi servi drept îndemn de a nu păstra doar pentru mine ceea ce ghicisem şi dedusesem. Înconjurarăm păduricea călare, până ajunserăm la pârâul lângă care îşi făcuseră popas albii cu prizonierul lor.

Zărindu-ne, săriră cu toţii în picioare, cu mâna pe arme.

Erau nişte indivizi zdrenţăroşi, de la care te puteai aştepta la orice, numai la ceva bun nu.

— *Good day, meş-şurs!* îi salutai, după ce ne oprirăm. După cât se pare, aici e un loc minunat de popas. Şi noi aveam intenţia să stăm vreo oră pe aici.

— Cine sunteţi? întrebă unul.

— Suntem *westman*-i.

— Dar şi indieni, ceea ce dă de bănuit! Avem aici unul de acest soi, un hoţ. Probabil e un utah. Şi indienii voştri aparţin acestui trib?

— Nu, ei sunt: un apaş, un comanş şi un osag.

— *Well.* Înseamnă că nu există nici un pericol. Triburile acestea locuiesc departe de aici, aşa că sunt convins că nu o să vă pese de pezevenghiul ăsta roşu.

Avusesem intenţia să o întoarcem în glumă; văzând însă prizonierul mai de aproape, părăsirăm imediat ideea. Da, era Colma Puşi şi am fi procedat cât se poate de prost, dacă nu l-am fi eliberat imediat, deoarece era legat într-un asemenea mod încât trebuia să-î provoace mari dureri. Fu suficient să-i arunc o privire lui Winnetou, ca să-mi ghicească intenţia. Descălecarăm cu toţii şi priponirăm caii. Între timp, albii îşi puseseră armele jos şi se aşezară din nou. Cu carabina în mână, mă apropiai de ei şi-i întrebai:

— Sunteţi siguri că acest om va furat ceva?

— Fireşte, l-am prins asupra faptului, răspunse cel ce vorbise şi mai înainte.

— *Well,* atunci să ne prezentăm. Pe mine mă cheamă Old Shatterhand. Acesta e Winnetou, căpetenia apaşilor, şi...

— Winnetou! exclamă omul. Ei, drăcie, ce musafiri de seamă! Bine aţi venit la noi, bine aţi venit! Aşezaţi-vă, *meş-şurs!* Aşezaţi-vă şi spuneţi, ceea ce ţineţi in mână e carabina „Henry”, mister Shatterhand? Iar pe umăr aveţi „doborâtorul de urşi”?

— Se pare că aţi auzit de puştile mele. Vreau să vă spun

că îmi faceţi o impresie bună; un singur lucru nu-mi place!

— Şi anume?

— Că l-aţi legat pe acest indian.

— De ce nu vă place? Doar nu aveţi nimic cu el.

— Ba am, chiar foarte mult, pentru că e un bun prieten de-al nostru. Fără multe fasoane, *sir.* Vreau să vă vorbesc prieteneşte. Scoateţi-i indianului legăturile! Cine ridica arma, va fi împuşcat pe loc!

În timp ce spuneam aceste cuvinte, ţevile tuturor armelor noastre erau îndreptate spre căutătorii de aur. La aşa ceva nu se aşteptaseră. Era bine că ne cunoşteau, cel puţin după nume, pentru că astfel nici nu s-au gândit să opună vreo rezistenţă. Şeful lor mă întrebă numai:

— Vorbiţi serios, mister Shatterhand?

— Da, nu glumesc.

— Ei bine, atunci noi am făcut o glumă şi o să-i punem capăt!

Se duse la Colma Puşi şi-l dezlegă. Acesta se ridica, se întinse din încheieturi, luă o puşcă de jos, scoase un cuţit de la brâul unui alb, apoi veni la noi şi spuse:

— Mulţumesc fratelui meu Shatterhand. Aceasta e puşca mea şi ăsta e cuţitul meu; nu mi-au luat mai mult până acum. Fireşte că eu nu le-am furat nimic.

— Sunt convins de asta. Ce părere are fratele meu Colma Puşi, ce să facem cu ei? O să-i îndeplinim dorinţa.

— Lăsaţi-i să plece!

— Într-adevăr?

— Da. Abia de o oră mă aflu în mâinile lor şi nici nu merită să le dăm măcar atâta atenţie încât să-i pedepsim. Nu doresc ca fraţii mei să se ocupe de ei.

— Nu pot să-ţi îndeplinesc în întregime această dorinţă; câteva cuvinte trebuie să le spun înainte de a porni mai departe, că doar n-o să stăm cu ei. Vreau să aflu de ce au prins şi au legat un indian, care în nici un caz nu le-a făcut

vreun râu.

— Pot să-i spun şi eu acest lucru fratelui meu Shatterhand!

— Nu, vreau să-l aflu de la ei înşişi.

Cel care vorbise mai înainte îşi trecu mâna prin păr şi se scărpina în cap, apoi spuse, jenat:

— Sper că nu ne consideraţi nişte papă-lapte, pentru că nu ne-am apărat, *sir.* Nu din laşitate, ci din respect faţă de oameni ca dumneavoastră. Vreau să vă spun totul cinstit. Am venit aici să căutăm aur, dar n-am făcut nici o brânză. Acest indian stă tot timpul pe aici prin parc şi se spune despre el că ar cunoaşte nişte zăcăminte bogate, pe care însă nu le trădează nimănui. L-am prins ca să-l forţăm să ne arate un asemenea loc, după care l-am fi lăsat să plece. Aşa stă treaba şi cred că n-o să ne-o luaţi în nume de rău. Era imposibil să ştim că e prietenul dumneavoastră!

— Bine, bine! răspunsei; apoi întorcându-mă către Colma Puşi, îl întrebai: E aşa cum a spus el?

— Aşa este, şi vă rog să nu le faceţi nimic.

— *Well.* Să fim deci îngăduitori. Sper însă că nici mai târziu n-o şi avem motive să ne comportăm altfel decât aşa. Cine vrea să cunoască un filon de aur, n-are decât să şi-l caute singur. E cel mai bun sfat pe care vi-l pot da, gentlemeni. Vă rog să nu plecaţi de aici decât, după trecerea a două ore, că de nu, o să înceapă totuşi puştile noastre să vorbească!

Între timp, Colma Puşi încălecase pe calul său, aflat printre cei ai căutătorilor de aur şi, fără a-i mai învrednici cu o privire, pornirăm înainte călare. Erau oameni de cea mai decăzută speţă.

Ca să ajungem cât mai departe de ei, galoparăm cât puturăm de repede şi ne oprirăm într-un loc la fel de potrivit pentru popas, ca şi păduricea de mai înainte.

Întrucât la Rush Creek îl văzusem doar scurtă vreme,

eram curios să văd cum arată calul lui Colma Puşi. După cum mi-am putut da seama într-un interval aşa de scurt, era un mustang de o construcţie splendidă, iute şi rezistent.

În timpul cât mâncam, nu s-a discutat nimic. Era din cauza prezenţei misteriosului indian. După ce consumai bucate mea de carne şi-mi băgai cuţitul la brâu, observai că a terminat şi el. Se ridică, se duse la calul său, sări în şa şi spuse:

— Fraţii mei mi-au făcut un mare serviciu; le mulţumesc! O să mă bucur să-i revăd.

— Fratele meu vrea să plece? întrebai. Aşa repede?

— Da, răspunse el. Colma Puşi e ca vântul: trebuie să meargă încotro e nevoie!

— De ce se sfieşte de noi Colma Puşi?

— Colma Puşi nu se sfieşte de nimeni, dar misiunea pe care o are de îndeplinit îi porunceşte să fie singur.

Pentru mine era o desfătare să-i văd lui Winnetou faţa. Bănuia ce intenţionam să fac şi, în sinea lui, se bucura de efectul pe care comportarea mea trebuia să îl provoace.

— Nu o să mai fie nevoie ca fratele meu roşu să se ocupe mult timp de această misiune, răspunsei. În curând o să fie rezolvată.

— Old Shatterhand spune cuvinte pe care nu le înţeleg. O să plec şi o să le spun fraţilor mei „la revedere!”

Ridică mâna pentru a-şi îndemna calul, când mă dusei mai aproape şi-i spusei:

— *Well,* atunci nu mai spun decât un singur lucru: dacă fratele meu Colma Puşi trebuie să plece, o rog pe sora mea Colma Puşi să mai rămână cu noi!

Accentuasem în mod deosebit cele două cuvinte „frate” şi „soră”. Tovarăşii mei mă priveau miraţi. În schimb, Colma Puşi sări dintr-o dată pe cal, se grăbi să vină la mine şi aproape că strigă:

— Ce spune Old Shatterhand? Ce cuvinte am auzit de la el?

— Am spus: Colma Puşi nu este fratele meu, ci sora mea, răspunsei.

— Consideri cumva că sunt femeie?

— Da.

— Te înşeli, te înşeli!

— Nu mă înşel deloc. Old Shatterhand ştie întotdeauna ce zice.

— Nu, nu! exclamă ea întinzând spre mine ambele mâini, în semn de protest. De astă dată, totuşi, Old Shatterhand nu ştie ce spune! Cum ar putea o femeie să fie un războinic precum Colma Puşi?

— Tahua, frumoasa soră a lui I-kvehtsi-pa ştia încă din tinereţe să călărească bine şi să tragă cu arma!

Se dădu câţiva paşi înapoi şi mă privi înmărmurită, cu ochii larg deschişi. Continuai:

— Acum Colma Puşi o să mai rămână aici, cu noi?

— Ce... ce... ce ştii tu... despre Tahua, şi ce... ce... ce poţi să ştii despre I-kvehtsi-pa?!

— Ştiu multe, foarte multe, şi despre amândoi. Sora mea Colma Puşi are inima destul de tare ca să mă asculte?

— Spune, o, spune! răspunse ea, împreunându-şi mâinile a implorare şi venind lângă mine.

— Ştiu că I-kvehtsi-pa era numit şi Vava Derric.

— Uff! uff! exclamă ea.

— Sora mea a auzit vreodată numele de Tibo-taca, Tibo-vete? Cunoaşte povestea *myrtle-wreath*-ului?

— Uff, uff, uff! Continuă! Spune mai departe!

— Trebuie să-ţi transmit salutări de la cei doi mici *babies,* care cu ani în urmă purtau numele de Leon Bender şi Fred Bender.

Braţele îi căzură, vru să scoată un strigăt, dar nu reuşi. Încet, încet, se lăsă în jos, puse mâinile pe iarbă, îşi îngropă faţa în ea şi începu să plângă, încet, de să-ţi frângă inima.

E uşor de închipuit cu câtă mirare ascultaseră tovarăşii

mei de drum si cu ce expresie se uitau la cea care plângea, căreia îi atribuisem, poate, prea multă tărie şi stăpânire de sine. Atunci se ridică şi Apanatşca şi venind la mine mă întrebă:

— Fratele meu Shatterhand a vorbit despre Tibo-taca, Tibo-vete şi Vava Derric. Sunt cuvinte şi nume pe care le cunosc. De ce plânge Colma Puşi la auzul lor?

— Plânge de bucurie, nu de durere.

— Colma Puşi nu-i un bărbat? Nu-i un războinic?

— Nu, e o femeie!

— Uff, uff!

— Da, e o femeie! Fratele meu Apanatşca să fie tare, stăpânindu-se din toate puterile. Tibo-taca nu i-a fost tată, iar Tibo-vete nu i-a fost mamă. Fratele meu a avut un alt tată şi o altă mamă...

Nu am putut continua, pentru că, sărind în picioare, Colma Puşi mă apucă de mână şi strigă, arătând spre Apanatşca:

— E Leo... e cumva Leo Bender?!

— Nu e Leo... ci Fred Bender, fratele mai mic, răspunsei.

Se întoarse imediat spre Apanatşca, căzu la picioarele lui, îi îmbrăţişa genunchii, plângând cu sughiţuri şi strigând:

— Băiatul meu, băiatul meu! E Fred, băiatul meu!

Atunci, Apanatşca strigă, mai bine zis urlă la mine:

— Ea este... e mama mea adevărată?

— Da, ea este, răspunsei.

Apanatşca se apleacă, o ridică în picioare, o privi în ochi şi exclamă:

— Colma Puşi nu-i un bărbat, e o femeie! Colma Puşi e mama mea, mama mea! Iată de ce mi-ai fost atât de dragă de cum te-am văzut!

Îngenunche împreună cu ea, o, ţinu strâns în braţe şi îşi apăsă capul pe obrazul ei. Winnetou se ridică şi plecă; făcui un semn şi celorlalţi şi toţi ne urmară. Ne-am îndepărtat ca să-i lăsăm singuri pe cei doi, nu trebuiau deranjaţi. După

scurt timp însă Apanatşca veni grăbit la mine şi-mi spuse precipitat şi rugător:

— Fratele meu Shatterhand să vina la noi! Nu ştim încă nimic, nimic, şi avem atâtea de întrebat!

Mă conduse înapoi la Colma Puşi, care şedea jos şi mă privea plină de nerăbdare. Apanatşca se aşează lângă ea, o cuprinse cu braţul de după umeri şi-mi ceru:

— Fratele meu să stea lângă noi şi să ne spună cum a aflat că e Colma Puşi mama mea! Întotdeauna am crezut că Tibo-vete este mama mea.

— Tibo-vete este mătuşa ta, sora mamei tale; în tinereţe o chema Tocbela.

— Aşa e, exclamă mama. Mister Shatterhand, gândiţi-vă bine dacă tot ce aflăm de la dumneavoastră este adevăraţi Aş putea înnebuni ca şi sora mea, dacă v-aţi înşela, dacă aş crede că l-am regăsit pe fiul meu şi totuşi nu ar fi el! Gândiţi-vă, vă rog, gândiţi-vă bine!

Felul ei de a se exprima şi de a vorbi era acum ca al unei lady albe. De aceea renunţai să-i spun, după obiceiul indian, Colma Puşi sau sora mea, şi răspunsei:

— Vă rog să-mi spuneţi dacă sunteţi mistress Bender?

— Sunt Tahua Bender, răspunse ea.

— Atunci nu mă înşel; Apanatşca e fiul dumneavoastră mai mic.

— Deci e adevărat, mister Shatterhand? Daţi-mi, vă rog, dovezi, dovezi vă rog!

— Îmi cereţi dovezi? Inima dumneavoastră nu vorbeşte în favoarea lui?

— Ba dă, vorbeşte, vorbeşte. Mi-a vorbit imediat când l-am văzut prima oară, intrând călare în îngrăditura aceea. Inima mă asigură că e băiatul meu şi totuşi tremur de teamă că poate nu e el. De aceea, raţiunea mea cere dovezi!

— Da, şi ce înţelegeţi prin dovezi, mistress Bender? Să vă aduc un certificat de naştere? Aşa ceva nu pot.

— Nici nu m-am gândit la asta, dar ceva dovezi trebuie să existe.

— Există, sigur că există, numai că nu le am la îndemână în momentul de faţă. Pe sora dumneavoastră aţi recunoaşte-o?

— Sunt absolut sigură!

— Dar pe cumnatul dumneavoastră?

— N-am cumnat!

— Tocbela n-a fost măritată?

— Nu. Cununia a fost întreruptă.

— De către padre Diterico, fratele dumneavoastră?

— Da.

— Cum îl chema pe logodnic?

— Thibaut.

— Fratele dumneavoastră a tras în el?

— Da; l-a rănit în braţ.

— Atunci nu poate fi vorba de vreo eroare. Ce era Thibaut?

— Un scamator.

— Ştia şi Tocbela?

— Nu.

— Îmi cereţi dovezi pe care nu vi le pot da decât dacă cunosc împrejurările şi evenimentele de atunci. Căci trebuie să vă spun sincer că tot ce ştiu se bazează numai pe presupuneri, ceea ce însă nu trebuie să vă provoace vreo îndoială. Apanatşca e fiul dumneavoastră Fred, şi cred că în curând o să-l vedeţi şi pe fratele lui, pe Leo.

— Leo? O, cerule. Trăieşte şi el?

— Da. Se află chiar pe aici, prin Parcul Saint Louis. Ani de-a rândul v-a căutat, dar toate cercetările lui au fost până acum zadarnice.

— Înseamnă că ceea ce ştiţi aţi aflat de la el, *sir?*

— Din păcate, nu. De la el n-am aflat nimic, dar absolut nimic, decât că taică-său a murit în închisoare şi maică-sa şi

unchiu-său fuseseră şi ei închişi în locul acela trist.

— Ştie el acest lucru? V-a spus dumneavoastră? De mult ştie? Pe atunci avea doar câţiva ani! De la cine a aflat?

— Nu mi-a spus. Dar spuneţi-mi, în legătură cu unchiul care a fost şi el în închisoare, e vorba de fratele dumneavoastră I-kvehtsi-pa?

— Da.

— Îngrozitor! El, un predicator, să fie considerat un falsificator de bani?

— Din păcate, da. Existau dovezi pe care nu le-am putut spulbera.

— Dar cum a fost posibil să fie condamnaţi trei oameni nevinovaţi? Când e vorba de unul singur, e mai uşor.

— Cumnatul meu a calculat şi aranjat totul atât de perfect încât era imposibil să fim apăraţi.

— Acesta era fratele soţului dumneavoastră?

— Da, era un frate vitreg, nu unul bun.

— Hm! Deci nu erau fraţi nici măcar pe jumătate?

— Nu. Era fiul primului soţ al soacrei mele.

— Cum îl chema?

— De fapt, Etters. Daniel Etters, însă mai târziu şi-a luat numele tatălui său vitreg, şi-l chema Bender, şi anume John Bender, pentru că primul său născut se numise tot John.

— Dintre aceste două nume, cel de John Bender era mai familiar decât Dan sau Daniel Etters?

— Da. Al doilea nume nu era folosit niciodată.

— Aha! De aceea pe cruce stă scris J.B. şi nu D.E., numele adevărat!

— La ce fel de cruce vă referiţi?

— La crucea de pe mormântul fratelui dumneavoastră.

— Cum? Aţi fost şi acolo sus, la mormânt?

— Nu.

— Atunci de unde ştiţi despre cruce?

— Un cunoscut a văzut-o şi a citit iniţialele de pe ea, apoi

mi-a povestit şi mie.

— Cine era omul acela?

— Numele lui e Harbour.

— Harbour? Da, pe acest om l-am cunoscut şi noi. Deci, el a fost sus?

— Cum de mă întrebaţi aşa ceva, mistress Bender? L-aţi văzut doar.

— Eu? Cine afirmă acest lucru?

— Eu. Doară dumneavoastră l-aţi salvat să nu moară de foame, cu acea jumătate de *bighorn* friptă!.

— Presupuneri, *sir!* zise ea zâmbind. Deci, el va povestit despre mormântul acela?

— Da. Datorită acestei povestiri, treptat, treptat am putut deduce faptele.

— V-a ajutat şt Winnetou?

— În felul lui tăcut, fără vorbe, da. Tatăl său a fost doar un bun prieten al fratelui dumneavoastră, care pe urmă a dispărut aşa, deodată.

— Da, împreună cu mine şi cu Tocbela.

— Pot să aflu motivul acestei dispariţii bruşte?

— Da. Fratele meu — la indieni i se spunea I-kvehtsi-pa, devenind creştin, îl chema Diterico sau Derric în engleză — era predicator renumit, dar nu avea studii. Voia să le absolve ulterior şi de aceea a plecat în Est. Mai înainte, îl văzusem pe Bender şi el pe mine; ne-am iubit, însă înainte de a deveni soţia lui trebuia să-mi însuşesc cunoştinţele şi modul de viaţă al feţelor-palide. Fratele meu era mândru şi nu voia să se afle că trebuie să mai înveţe. Mai mulţi războinici roşii doreau să le fiu *squaw*-ă; aceştia m-ar fi urmărit şi l-ar fi omorât pe Bender. Iată două motive pentru care am plecat de acasă, fără să spun de ce. Fratele meu a urmat un seminar, iar eu cu Tocbela am ajuns într-un pension. Bender ne vizita adeseori şi într-o zi îl aduse şi pe fratele său. Din ziua aceea, acest frate a făcut totul ca să mă despartă de Bender. Nereuşind,

dragostea lui se transformă în ură faţă de mine. Bender era bogat, Etters sărac. Cel sărac era funcţionar la magazinul celui bogat, cunoştea toate încăperile şi toată mobila din magazin. Când ne-am căsătorit, Tocbela a locuit la noi. Etters aduse în casa noastră un tânăr, cu numele de Thibaut. După scurtă vreme, am observat că Thibaut şi Tocbela se iubeau. Bender află despre Thibaut lucruri urâte şi-i interzise să mai vină la noi. Etters s-a supărat şi l-a adus mereu pe prietenul său cu el. De aceea a trebuit să părăsească magazinul şi nu mai avea nici el voie să ne viziteze. Amândoi s-au înţeles să se răzbune.

— Încep să mă lămuresc Thibaut era deci falsificatorul de bani!

— Bănuiala dumneavoastră este adevărată, mister Shatterhand. Într-o zi sosi la noi poliţia şi găsi în casa de bani numai bani falşi, în loc de bani buni. În haina fratelui meu s-au găsit bani falşi sub căptuşeală, iar în camera mea s-au descoperit tiparele. Toţi trei am fost arestaţi. Ne-au fost prezentate nişte acte; erau falsificate, dar semănau în întregime cu scrisul soţului meu şi al fratelui meu. Aceste acte dovedeau vinovăţia lor, precum şi a mea. Am fost condamnaţi şi întemniţaţi.

— Şi magazinul lui Bender?

— A fost preluat de Etters. Bender nu l-a putut împiedica. Sora mea, Tocbela şi cei doi băieţi ai mei au ajuns în acelaşi pension în care am fost şi eu ca fată.

— Îngrozitor! O indiancă, obişnuită cu libertatea, cum eraţi şi dumneavoastră, să stea la închisoare!

— Uff! Mi s-a tăiat părul. A trebuit să îmbrac haina vărgată a puşcăriaşilor şi am fost închisă într-o celulă mică, îngustă. Eram tare nenorocită şi tot timpul mă gândeam cum să fug şi să mă răzbun.

— Între timp Thibaut stărui din nou să o ia pe Tocbela, sora dumneavoastră?

— Aşa este. Ea i-a promis că, dacă ne eliberează, îi devine soţie. Atunci el a mituit un gardian al închisorii, care a fugit împreună cu fratele meu.

— De ce nu cu Bender sau cu dumneavoastră?

— Din cauza aurului. Fratele meu cunoştea unele filoane, de unde adusese aur, pe care îl dăruise lui Bender în ziua nunţii noastre, ceea ce ştia şi Etters. De aceea l-au eliberat numai pe fratele meu, ca să primească aur de la el sau prin el. Când a fugit cu gardianul, i-a luat cu el pe Tocbela şi pe cei doi băieţi ai mei, pe care i-au dus la Denver, lăsându-i în grija gardianului, în timp ce el a plecat în munţi să aducă din nou aur, ca să-i răsplătească pe acest gardian şi să ne elibereze pe noi, pe Bender şi pe mine. Cu aurul pe care l-a primit, gardianul a întemeiat o firmă bancară. Tocbela şi copiii locuiau la el; îndrăgise copiii. Fratele meu a părăsit Denverul întorcându-se să mă elibereze pe mine şi pe soţul meu. Reuşi numai pe jumătate: eu am izbutit să scap, în schimb Bender, din cauza supărării pentru fericirea pierdută şi a onoarei pătate, s-a îmbolnăvit şi a murit în închisoare. Derric a plecat cu mine la Denver. Între timp, împreună cu Thibaut sosise acolo şi Etters care dăduse faliment. Cu tot felul de minciuni au reuşit s-o convingă pe Tocbela să devină soţia lui Thibaut. Noi am sosit în ziua cununiei, tocmai când mirele şi mireasa erau gata să-şi dea mâna. Derric smulse miresei coroniţa de pe cap, după care Etters şi Thibaut s-au năpustit asupra fratelui meu; se iscă o încăierare, în timpul căreia Derric l-a împuşcat pe Thibaut în braţ.

— Lucrurile seu petrecut la biserică?

— Nu acolo, ci în locuinţa Tocbelei, la fostul angajat al închisorii, actualul bancher.

— Vă rog, mi-a venit aşa, o idee. Nu cumva îl cheamă Wallace pe bancher?

— Nu. Cum va venit un asemenea nume în minte?

— O să vă spun mai târziu. Povestiţi mai departe.

— Tocbela, mâhnită din cauză că fusesem închişi, s-a îmbolnăvit şi a slăbit. Spaima provocată de cununia întreruptă şi lupta de atunci au doborât-o complet. Avea temperatură mare, aiura, iar din cauza stării febrile a înnebunit. O apuca furia şi se linişte numai când îl avea lângă ea pe Fred, băiatul meu mai mic, pe care îl iubea cel mai tare. Fratele meu a dus-o la un medic psihiatru, împreună cu băiatul, fără de care nu s-ar fi dus. Derric, eu şi Leo locuiam împreună la bancher. Etters şi Thibaut dispăruseră, noi aşa credeam. Aurul se terminase şi Derric trebuia să plece din nou în munţi. L-am rugat să mă la cu el, ceea ce acceptă, deoarece călăream şi trăgeam cu arma la fel de bine ca un războinic roşu. Am ajuns până la Devils Head, Capul Diavolului, unde am fost atacaţi. Etters şi Thibaut nu dispăruseră, stătuseră doar ascunşi, ca să ne observe şi să ne urmărească şi ne-au urmărit. Etters, pe care noi îl numeam tot John Bender, îl împuşcă pe Derric, iar eu am fost dezarmată şi legată. Ucigaşii credeau că fusesem la zăcământ şi că acum aveam aurul cu noi. Negăsind nimic, erau atât de furioşi încât hotărâră să nu mă omoare dintr-o dată, ci să mă lase să mor încet de foame. Pe fratele meu îl îngropară aproape de tot de stâncă, iar pe mine mă culcară pe mormântul lui. Acolo mă legară strâns de tot, încât nici nu mă puteam mişca.

— Am zăcut aşa trei zile şi patru nopţi şi era aproape să mor, când indienii din tribul capote-utahilor au dat peste mine şi m-au eliberat.

— Ce ciudat! Continuaţi!

— Utahii mi-au dat să mănânc şi să beau şi apoi m-au luat cu ei. Un tânăr războinic dintre ei, pe nume Tusahga Saritş, voia să fiu *squaw*-a lui şi de aceea n-a vrut să mă lase să plec. Când am ajuns la păşunile utahilor, am refuzat să-i fiu soţie. Voia să mă constrângă, eu însă, între timp, redevenisem puternică şi l-am învins. Atunci renunţă cu bucurie el singur la mine, şi nici un altul nu mă mai dori, pentru că nimeni nu voia

să aibă o *squaw*-ă care-i învinge pe războinici.

— Ce relaţii mai aveţi acum cu utahii?

— Sunt prietenii mei. Tusahga Saritş mă iubeşte şi astăzi, chiar dacă atunci a renunţat la mine. Pot să-i cer ce vreau. Desigur că libertatea nu mi-au redat-o imediat, ci abia după doi ani. M-am întors la Denver imediat. Copiii mei dispăruseră. Etters şl Thibaut s-au dus la medicul psihiatru şi, cu ameninţări au luat-o de acolo pe Tocbela. Ea a plecat cu ei, dar când au vrut s-o despartă de Fred, au apucat-o furiile, aşa că au fost obligaţi să ia şi băiatul cu ei. Şi bancherul a dispărut, împreună cu fiul meu Leo. M-am interesat şi am aflat de la şerif că, la câteva zile după dispariţia lui, ar fi venit nişte poliţişti să-i aresteze pentru eliberarea unui deţinut.

— După toate probabilităţile, fusese denunţat de Etters şi Thibaut, dar altcineva i-a avertizat la timp. A părăsit localitatea, ştergând cu grijă orice urmă.

— Aşa a făcut, pentru că ani dea rândul i-am căutat, şi pe el şi pe Tocbela, dar în zadar.

— Ca să vă liniştesc, pot să vă spun că a luat un alt nume si că la crescut pe băiat cu grijă. El, împreună cu cel ce este acum ca şi fiul său, locuiesc în Jefferson City.

— Într-adevăr? Sunteţi sigur?

— Da, am fost la el. Dar povestiţi mai departe!

— Termin repede. Mi-am căutat copiii, dar degeaba. Am cutreierat toate savanele, toate văile; am cercetat oraşele şi triburile indiene, fără să-i găsesc. Ca femeie, nu aş fi putut face aşa ceva; am îmbrăcat deci haine bărbăteşti şi de aceea am fost bărbat. Când totul, totul a devenit zadarnic, m-am întors, aproape cu disperare, la Devils Head. Mâna Domnului îl conduce pe ucigaş din nou la locul faptei sale; ştiam acest lucru, de aceea cerul acestui parc a devenit acoperământul meu. Ucigaşul încă n-a venit, dar o să vină, o să vină! Sunt convinsă de asta! Şi o să fie vai de el! Nu se poate să fi murit; o să mi se arate în cale, ca să mă pot răfui cu el şi să-l

pedepsesc!

— L-aţi recunoaşte dacă ar veni?

— Da.

— Au trecut însă atâţia ani de atunci, mistress Bender!

— Îl cunosc, îl cunosc! Şi oricât s-ar fi schimbat, l-aş recunoaşte după dinţii săi.

— Cei doi dinţi lipsă din falca de sus?

— Uff! Ştiţi şi asta? Îl cunoaşteţi, deci, şi dumneavoastră îl cunoaşteţi?

— Nu, nu-l cunosc. Sau dacă presupunerea mea nu mă înşeală, îl cunosc totuşi! Chestia cu dinţii lipsă mi-a spus-o fiul dumneavoastră, Leo.

— Leo? Aţi vorbit într-adevăr cu Leo?

— Da.

— Atunci spuneţi-mi unde se află?

— Aici, în Parcul Saint Louis. O să-l vedeţi, dacă nu azi, tocmai mâine sau poimâine. Şi, dacă nu mă înşel, tocmai acum ucigaşul e mânat spre dumneavoastră. E în drum spre locul faptei sale. Thibaut vine cu Tocbela, iar Etters e înaintea lor. De fapt, pot să vă spun pe ce drum au luat-o aceşti doi indivizi, atunci când au plecat cu Tocbela şi Fred de la Denver.

— Aţi aflat şi asta? De la cine?

— De la Winnetou şi de la Matto Sahco.

— Spuneţi-mi, mister Shatterhand, spuneţi-mi!

— S-au dus la osagi şi nu numai că i-au înşelat şi le-au luat tot vânatul pe un an întreg, dar le-au şi omorât câţiva războinici. Pe urmă s-au despărţit; Thibaut cu sora dumneavoastră şi cu băiatul, s-au dus la comanşii din tribul naiinilor. Trebuia să se ascundă, pentru că fărădelegile lui fuseseră descoperite. Pe drum, pe marginea pustiului Llano Estacado, era să moară de foame, şi a fost salvat de tatăl lui Winnetou.

— Trebuie să aflu amănunte. Cei doi să-mi povestească!

Sări în picioare, vrând să plece.

— Aşteptaţi, mistress Bender, o rugai! Putem să vă povestim totul pe drum. Să nu pierdem timpul; trebuie să ajungem sus, la Devils Head. Sau mai vreţi şi acum să vă despărţiţi de noi şi să vă continuaţi singură drumul?

— Nu, nu! Rămân cu dumneavoastră!

— Atunci să-mi chem prietenii şi să pornim.

După scurtă vreme, ne aflam iar pe drum. Colma Puşi cunoştea drumul mai bine chiar decât Winnetou. Călărea în frunte, împreună cu Winnetou, Apanatşca şi osagul. Între ei avu loc o discuţie, la care eu eram de prisos, şi de aceea rămăsei în urmă. După mine veneau cei doi „toşti” şi Trescow. Hammerdull era entuziasmat de surpriză, aflând că indianul misterios se dovedise a fi o *squaw*-ă. Îl auzii când zise în spatele meu:

— Unde s-a mai auzit ca un bărbat să fie de fapt o femeie? Din Colma Puşi, ale cărui îndemânare şi curaj le-am admirat, a ieşit o *squaw*-ă, demnă de o şi mai mare admiraţie decât atunci când era un războinic bărbat. Ce părere ai de asta, Pitt Holbers, *racoon* bătrân?

— Nici una!

— De fapt, aşa e bine. Absolut nici o părere! Cine să ştie ce să mai zică? De acum încolo cred că orice e posibil. Acum nu m-aş mai mira dacă bătrânul meu Pitt Holbers s-ar schimba într-o *squaw*-ă.

— Nici nu-mi trece prin gând, bătrâne Dick.

— Că-ţi trece sau nu prin gând, e totuna. Cum te-ai putea împotrivi dacă deodată ai descoperi că eşti femeie travestită pe ascuns?

— Te-aş lua imediat în căsătorie!

— Hello! Fără să mă mai întrebi?

— Da, fără să te întreb.

— Atunci, imediat după cununie, aş divorţa de tine!

— Iar eu nu ţi-aş da drumul!

— Aş vrea să văd cum! Crezi că aş porni divorţul fără să am motive temeinice de divorţ?

— Care nu există!

— Mai mult decât suficiente!

— Spune măcar unul!

— Iată-l: hrană insuficientă; e un motiv, ce zici?

— Arăţi cumva prost hrănit?

— Nu eu, ci tu! O să arăt că nu-mi pot hrăni soţia şi dacă nu sunt crezut, te prezint ca dovadă. Cine te vede şi tot mai crede că am destulă mâncare pentru tine, acela merită să fie înrămat şi agăţat de perete în chip de tablou!

— Ceea ce îmi lipseşte în grăsime, îmi prisoseşte în lungime!

— Ce poţi face cu o femeie oricât de lungă ar fi, daca nu-i poţi trage din când în când o săpuneală? Probabil că ştii la ce mă refer?

— *Yes!*

— Pentru că la tine e necesar să aplic acest procedeu din când în când, *racoon* bătrân. Uneori ai un asemenea cap pătrat, încât nici nu mai ştiu încotro să-l îndrept.

— Iar tu gândeşte-te la acel *baby* al ursoaicei. Grăsanul se hârjoneşte u un grizzly, ca şi când ar fi ieşit împreună cu el de la şcoală! Rolul pe care l-ai jucat atunci se mai vede şi azi pe pielea ta.

— Dacă eu l-am jucat, sau dacă l-a jucat ursul, e totuna, principalul e că a fost jucat! Şi apoi nu înţeleg cum ai ajuns de la căsătoria noastră la întâmplarea aceea. Mai bine ai vorbi despre ceva mai vesel, de pildă ce o să facem cu „generalul”, dacă punem mâna pe el!

— O să-i plătim cu aceeaşi monedă. O să fie strivit şi el într-un copac. O merită din plin, după părerea mea.

— Cu asta, fireşte, sunt de acord. O să fac cu cea mai mare plăcere o despicătură într-un copac, în care el să cânte mai bine decât a cântat sărmanul Old Wabble în al lui. O să

fie strivit, aşa rămâne!

Simţul dreptăţii al celor doi prieteni găsise aceeaşi soluţie ca în Vechiul Testament sau cea pe care o cere legea deşertului la beduinii mahomedani: ochi pentru ochi, dinte pentru dinte, sânge pentru sânge. În afară de Hammerdull şi Holbers, probabil că fiecare dintre noi avea o răfuială cu aşa numitul „general”. Nu mai exista pentru mine nici cea mai mică îndoială că era vorba de mult căutatul Dan Etters. Faptul că nu-i mai lipseau cei doi dinţi din faţă nu mă putea induce în eroare; există doar şi dinţi falşi, şi se ştie că existau încă şi la vechii egipteni. Ceea ce mă mira era faptul că nimeni nu se gândise la asta, nici măcar Old Surehand.

Ceva mai târziu am fost chemat de Colma Puşi. Pot să spun că, pe drum, atâta s-a vorbit şi s-a povestit, s-au pus atâtea întrebări şi s-au dat atâtea răspunsuri, cum probabil că rareori s-a mai întâmplat în alte ocazii. Astfel trecu după-amiaza şi se făcu seară! Intenţionam să nu ne oprim încă, deoarece pe cer luna mai strălucea şi, înainte de a apune, ne mai putea lumina calea încă o bună jumătate de oră. Puteam deci să ne continuăm drumul.

Soarele apusese de mult, când cotirăm într-una din acele văi, care constituie particularitatea reliefului Parcului Saint Louis. Deodată zărirăm o urmă venind dintr-o parte şi continuând în direcţia în care mergeam şi noi. Cercetând-o, constatarăm că provenea de la trei cai şi că avea o vechime de cel mult o oră. Imediat mă gândii la vraciul cu *squaw*-a şi calul de povară. Din privirea lui Winnetou, îmi dădui seama că şi el gândea la fel.

Îndemnarăm caii să meargă mai iute şi înaintarăm în tăcere. Winnetou se aplecase mult din şa în faţă, fiind atent să nu piardă urma care, după vreo zece minute, nu mai putea fi văzută. Cu toate că lumina lunii ne ajuta întrucâtva, era totuşi prea slabă să ne poată arăta urma. De aceea, descălecai, împreună cu Winnetou. Caii îi lăsarăm în seama

celorlalţi şi, mergând în frunte, ne aplecam din când în când să cercetăm dacă se mai văd urmele copitelor. În felul acesta timpul trecu până aproape să apună luna. Oare nu era mai bine să poposim unde ne aflam şi să continuăm urmărirea dimineaţa?

În timp ce ne preocupa această întrebare, simţirăm un miros de fum adus de adierea vântului. Focul de la care provenea probabil că tocmai fusese aprins, altfel l-am fi simţit mai devreme. Îi rugarăm pe ceilalţi să aştepte pe loc, iar noi doi, eu şi Winnetou, merserăm încet, mai departe. Nu după mult timp, zărirăm în depresiune un loc mai ferit, umbrit de copaci, unde ardea un foc. Ne lungirăm la pământ şi ne târârăm mai aproape, deoarece văzurăm trei cai şi două persoane şezând lângă foc. Când ajunserăm destul de aproape, le recunoscurăm. Winnetou îmi şopti:

— Uff! Vraciul şi *squaw*-a lui. Să-i luăm prizonieri?

— Cum, vrea fratele meu.

— Dacă îl prindem, trebuie să-l cărăm după noi; dacă, însă, îl lăsăm în pace, e posibil să ne scape din nou. Deci e mai bine să-l prindem.

Ne furişarăm cât se poate mai aproape de foc, fără să fim văzuţi. *Squaw*-a mânca, în timp ce bărbatul se trântise leneş în iarbă.

— Acum! spuse Winnetou încet.

Ne ridicarăm şi, dintr-o săritură, ne aruncarăm asupra lui. Scoase un ţipăt, dar cu două lovituri de pumn în cap îl liniştii. Îl legarăm cu propriul său lasou. Apoi Winnetou plecă să-i cheme pe prietenii noştri, pentru că era comod să înnoptăm chiar în acest loc. Veniră şi descălecară. Femeii nici nu-i păsa de noi, de faptul că-i legasem bărbatul. Apanatşca o luă pe maică-sa de mână, o conduse lângă foc, arătă spre *squaw*-ă şi zise:

— Iat-o pe Tibo-vete-elen. Elen era prenumele Tocbelei.

Colma Puşi o privi îndelung pe femeia din faţa ei, apoi

zise, cu un oftat profund:

— Ea să fie sora mea atât de frumoasa şi drăgălaşă?

— Ea este, continuai eu.

— Doamne, Dumnezeule, ce a devenit cea mai frumoasă fiică a neamului meu! Cât de mult trebuie să mă fi schimbat şi eu!

Da, amândouă fuseseră foarte frumoase; dar viaţa, viaţa în sălbăticie şi nebunia au schimbat într-atât Cerul — căci Tocbela înseamnă „cer” — încât sora ei avu nevoie de timp pentru a o recunoaşte. Colma Puşi voi să îngenuncheze alături, ca să se ocupe de dânsa, dar Winnetou îi zise:

— Sora mea încă nu s-a uitat la bărbat. Deocamdată e bine să se ascundă, pentru că îndată o să-şi revină. Să nu observe imediat cine se află aici. După copaci e o ascunzătoare; e bine să vă duceţi acolo!

Spunând acestea, se referea şi la ceilalţi. Urmându-i sfatul, se ascunseră, aşa că, trezindu-se, Thibaut nu ne vedea decât pe noi, pe mine şi pe Winnetou.

N-a trebuit să aşteptăm mult, că se mişcă şi îşi deschise ochii. Recunoscându-ne, strigă:

— Apaşul! Şi Old Shatterhand! Uff, uff, uff! Ce vreţi de la mine? Ce v-am făcut? De ce m-aţi legat?

— Ia mai taci cu „uff-urile” dumitale, răspunsei, şi nu te mai comporta ca un indian! Scamatorul Thibaut şi-a terminat de jucat rolul de indian!

— Drace! Scamator!

— Da, scamator, hoţ, escroc, ticălos, falsificator de bani; ucigaş şi altele asemănătoare. Auzi, e un şir întreg de cuvinte de dezmierdare, care, toate, ţi se potrivesc de minune.

— O să-mi plătiţi această insultă.

— *Pshaw!* Ai vrut să ştii de ce te-am legat din nou. Ţi-o spun cu plăcere: să nu apari prea devreme la întâlnirea convenită.

— Întâlnire? Ce înseamnă aiureala asta?

— Întâlnirea de la Devils Head.

— Când?

— La douăzeci şi şase septembrie.

— Am mai constatat şi altă dată că vă place să vorbiţi în cimilituri, azi însă îmi e ou totul imposibil să ghicesc la ce vă referiţi.

— Atunci să nu zic în douăzeci şi şase septembrie, ci în ziua sfântului Ciprian. Probabil că aşa înţelegi mai bine.

— Ciprian? Ce mă priveşte pe mine acest sfânt?

— De ziua lui trebuie să ajungi la Devils Head.

— Cine a spuso?

— Dan Etters!

— Mii de trăsnete! răcni deodată. Nu cunosc nici un Dan Etters!

— Atunci te cunoaşte el!

— Nici asta!

— Nu? Dar îţi scrie scrisori!

— Scrisori? Habar n-am!

— Scrisori scrise pe piele, vopsită cu cinabru. E adevărat?

— Să vă ia dracu! Nu ştiu nimic de nici o scrisoare!

— Se afla în coburul dumitale.

— Spionule! Cred că aţi cotrobăit prin lucrurile mele. Când asta?

— Când mi-a plăcut s-o fac! După socoteala mea, ai ajunge la Devils Head cu o zi înainte de sfântul Ciprian, de aceea te-am legat puţin, ca să mai întârzii oleacă. De ce să te grăbeşti? N-am dreptate?

— Aş vrea ca împreună cu Ciprian al dumneavoastră să vă duceţi unde şi-a înţărcat dracu copiii!

— O, sunt convins că ai vrea, din păcate, nu-ţi pot îndeplini această dorinţă, pentru că e nevoie de mine în altă parte. Spune, cine e, de fapt, Vava Derric, despre care *squaw*-a dumitale vorbeşte uneori? Tare aş vrea s-o aflu.

— Întrebaţi-o singur!

— Nu-i nevoie. Vava este un cuvânt al neamului moqui, deci presupun că e indiancă moqui şi se referă la fratele ei.

— N-am nimic împotrivă.

— Cred că tocmai împotriva acestui frate ai avut ceva.

— Credeţi ce vreţi.

— Contra lui şi a familiei Bender!

— Pe toţi dracii! exclamă el speriat.

— Te rog, nu te enerva! Cam ce ne poţi spune despre această familie? Ştii, e căutat un anume Fred Bender!

Se sperie atât de tare, încât nu putu să răspundă.

— Mi se pare că pe acest Fred Bender l-ai adus cu dumneata la osagi, faţă de care mai ai o datorie.

— O datorie? Nu ştiu nimic!

— Dumneata, împreună cu un renumit „general”, ai încheiat acolo un târg cu piei şi blănuri, care ar putea să te coste capul.

— Nu cunosc nici un general.

— Se mai spune că amândoi, cu acel prilej, aţi omorât câţiva osagi.

— Aveţi o fantezie extraordinară, mister Shatterhand!

— O, nu! După cum ştii, Matto Şahco e cu mine. El te-a văzut, dar n-a spus nimic, ca să nu ne strice gluma.

— N-aveţi decât să vă continuaţi gluma, dar lăsaţi-mă în pace. Nu vreau să am dea face cu dumneavoastră.

— Mă rog, mă rog! Dacă e să continuam gluma, dumneata nu poţi lipsi, căci interpretezi rolul principal. Acum, mai întâi să-ţi arăt pe cineva.

— Pe cine?

— Un indian. Sunt curios să văd dacă îl cunoşti. Uită-te puţin la el!

Făcui semn lui Colma Puşi, care se apropie şi se opri în faţa lui.

— Uită-te bine la el! îi poruncii lui Thibaut. Îl cunoşti?

Cei doi se sfredeleau cu privirile. Văzui că lui Thibaut

începe să i se înfiripe o bănuială; nu spuse însă nimic.

— Poate că mă recunoşti dacă mă auzi vorbind, zise Colma Puşi.

— Ei, mii de draci! strigă el deodată. Cine... cine... eşti?

— Îţi aminteşti?

— Nu.

— Gândeşte-te la Devils Head! Acolo te-ai despărţit de mine, ucigaşule!

— Uff, uff! Morţii pot să învie? Nu se poate!

— Da, morţii învie! Nu sunt un bărbat, ci o femeie.

— Nu e posibil! Şi nu e voie să fie posibil. Tahua, Tahua Bender...!

Închise ochii şi rămase liniştit.

— L-aţi recunoscut şi dumneavoastră? o întrebai încet pe Colma Puşi.

— Imediat! confirmă ea.

— Vreţi să mai vorbiţi cu el?

— Nu, acum nu.

— Dar cu sora dumneavoastră?

— Da.

Atunci îl ridicai de subsuori pe vraci şi-l rezemai cu spatele de cel mai apropiat copac, unde fu legat fără să scoată o vorbă. Îi era destul. Spaima provocată de apariţia aceleia pe care o crezuse moartă îl pătrunse până la măduva oaselor.

Colma Puşi se aşeză lângă sora ei şi eram tare curios cum o să se comporte acum cea care îşi pierduse minţile. O să o recunoască oare?

— Tocbela, dragă Tocbela! spuse Colma Puşi, apucând-o de mână pe sora ei. Mă cunoşti? Mă mai cunoşti?

Squaw-a nu răspunse.

— Tocbela, sunt sora ta, sora ta, Tahua!

— Tahua, şopti nebuna, însă fără nici o expresie.

— Uită-te la mine! Uită-te la mine! Trebuie să mă mai recunoşti.

Ea însă nu-şi ridică privirea..

— Spuneţi-i numele băiatului dumneavoastră mai mic! îi şoptii lui Colma Puşi.

— Tocbela, ascultă, spuse ea. E aici Fred. E aici Fred Bender!

Acum nebuna îşi ridică privirile spre ea, o privi îndelung, însă inexpresiv, în faţă, şi repetă totuşi numele!

— Fred Bender.. Fred Bender..!

— Îl cunoşti pe Etters? Dan Etters?

Se cutremură şi răspunse:

— Etters.... Etters... om rău... om foarte rău!

— L-a omorât pe Vava Derric al nostru! Auzi? Vava Derric!

— Vava Derric! Unde e *myrtle-wreath*-ul meu, *myrtle-wreath*-ul meu?

— Nu mai e, a dispărut; însă eu sunt aici, sora ta, Tahua Bender.

Acum apăru totuşi puţină viaţă în ochii *squaw*-ei. Şi întrebă:

— Tahua Bender? Tahua Bender? Ea... e sora mea.

— Da, sora ta! Uită-te la mine! Uită-te şi vezi dacă mă cunoşti!

— Tahua... Tahua... Tocbela sunt eu, eu, eu!

— Da, tu eşti. Îi cunoşti pe băieţii mei, pe Fred Bender şi Leo Bender?

— Fred Bender... şi Leo Bender... Fred e al meu, al meu!

— Da, e al tău. L-ai iubit.

— L-am iubit.... tare l-am iubit! aprobă ea, zâmbind cu bunătate Fred e *boy*-ul meu. Fred... pe braţele mele... lângă inima mea.

— Tare îţi plăcea să-i cânţi un cântec de leagăn!

— Cântec de leagăn... da, da, cântec de leagăn...!

— Pe urmă te-a dus Vava Derric al nostru, cu Fred şi Leo, la Denver, Mă auzi? Vava Derric v-a dus la Denver!

Numele acestui oraş îi trezi amintiri, care însă nu-i erau

prea plăcute. Îşi scutură trist capul, puse mâna la frunte şi zise:

— Denver... Denver... acolo am avut un *myrtle-wreath*... În Denver...

— Adu-ţi aminte, adu-ţi aminte! Şi uită-te la mine, uită-te la mine!

Îi prinse capul în mâini, la tâmple, în aşa fel încât nebuna trebuia să o privească, şi adăugă:

— Uită-te la mine şi spune-mi numele! Spune-mi acum cine sunt eu!

— Cine sunt eu...! Sunt Tocbela, sunt Tibo-vete, elen!

— Cine eşti tu... tu... tu?

Acum se uită la soră-sa cu o privire conştientă şi o expresie de voinţă. Apoi răspunse:

— Tu eşti... eşti un bărbat... eşti un bărbat.

— O, Dumnezeule, nu mă recunoaşte, nu mă recunoaşte! se plânse Tahua.

— Cereţi prea mult de la ea, intervenii eu. Trebuie aşteptat până se iveşte un moment luminos, atunci există mai multă speranţă să-şi amintească. Acum e trudă zadarnică.

— Sărmana Tocbela, sărmana mea surioară!

Trase capul *squaw*-ei la pieptul ei şi o mângâie pe obrajii brăzdaţi şi supţi. O asemenea dezmierdare era o atât de mare raritate pentru nenorocită, încât închise din nou ochii, faţa primind o expresie de aşteptare. Dar nu dură mult şi căzu din nou în apatia ei obişnuită.

Apanatşca se aplecă spre maică-sa şi o întrebă:

— Când a fost tânără, Tocbela era frumoasă?

— Foarte, foarte frumoasă.

— Pe atunci sufletul era mereu la ea?

— Da.

— Şi era fericită?

— Fericită ca floarea din prerie, când soarele îi soarbe

rouă de pe faţă. Era fiica preferată a tribului.

— Şi cine i-a răpit fericirea, sufletul?

— Thibaut, cel care stă legat de copacul acela.

— Nu-i adevărat! exclamă acesta, care auzise tot ce s-a vorbit. Nu eu am făcut-o nebună, ci fratele dumneavoastră, când ne-a întrerupt cununia. Lui să-i faceţi reproşuri, nu mie!

Atunci se ridică Matto Şahco, se postă în faţa lui şi zise:

— Câine, mai îndrăzneşti să negi! Nu ştiu cum simt şi cum iubesc feţele-palide, dar dacă nu ar fi pierdut sufletul şi ar fi rămas la fel de fericită ca mai înainte. Mie milă să-i văd ochii şi mă doare felul cum arată la faţă. Nu poate să te acuze şi să-ţi ceară socoteală; în schimb am să ţi-o cer eu. Recunoşti că ne-ai înşelat atunci când te-am primit la noi ca oaspete?

— Nu!

— Ai participat la uciderea războinicilor noştri?

— Nu.

— Uff! Ai să afli imediat răspunsul meu la minciunile tale!

Osagul veni la noi şi întrebă:

— De ce vor fraţii mei să-l ducă pe acest om la Devils Head? Au nevoie de el acolo?

— Nu, răspunse Winnetou.

— Atunci ascultaţi ce are să spună Matto Şahco: am călărit cu voi până aici, ca să răzbun ceea ce s-a comis atunci împotriva noastră. L-am prins pe Tibo-taca şi o să punem mâna şi pe „general”. Până aici, am tăcut mereu. Acum ştiu că pe „general” nu-l pot căpăta pentru că dorinţa de răzbunare a altora faţă de el e mai mare decât a vazailor. În schimb, îl vreau pe acest Tibo-taca, da, îl vreau şi trebuie să-l am, astăzi, acum, imediat! Nu vreau să-l omor, cum ai căsăpi un câine. Am văzut ce faceţi voi şi că celui ce merită moartea îi daţi posibilitatea să-şi apere viaţa. Spun că-mi aparţine, dar o să se poată apăra. Sfătuiţi-vă şi dacă mi-l lăsaţi mie, o să se lupte cu mine; dar dacă nu sunteţi de acord şi vreţi să-l ocrotiţi, o să-l împuşc, fără să vă întreb. Vă dau timp de un

sfert de oră. Faceţi ce vreţi, dar eu mă ţin de cuvânt! Dacă nu vreţi să mă lupt cu el, îl împuşc! Am vorbit! *Howgh!*

Se trase puţin mai deoparte şi se aşeză. Propunerea lui căzu pentru noi pe neaşteptate. Trebuia luată foarte în serios şi eram ferm convinşi că o să se ţină de cuvânt. Cazul era foarte simplu: dacă nu permiteam lupta, atunci peste un sfert de oră Thibaut era un cadavru; dacă o permiteam, acesta putea să se apere şi să-şi salveze viaţa. Consfătuirea noastră fu scurtă, nu dură nici cinci minute: lupta urma să aibă loc. Fireşte, Thibaut nu era de acord, dar când văzu că osagul nu glumeşte cu împuşcatul, se supuse. În ce priveşte armele, Matto Şahco era destul de mândru ca să lase alegerea pe seama adversarului. Acesta alese glontele. Fiecare, la comanda lui Winnetou, putea să tragă de trei ori, nu mai mult. Focurile trebuiau trase în acelaşi timp, de la o distanţă de cincizeci de paşi.

Măsurai afară, în vale, această distanţă; apoi, la cele două capete ale locului, fu aprins câte un foc, ca ţinta să fie vizibilă. Dezlegarăm mâinile lui Thibaut; la picioare rămase legat cu o curea, care-i permitea să stea comod, să umble chiar încet, fără să poată fugi. Pe urmă, îşi primi puşca şi trei gloanţe şi-l conduserăm la locul său. Desigur că toţi ne aflam pe arena de luptă; normal *squaw*-a rămase jos, lângă focul de tabără.

Când Winnetou dădu semnalul, cele două focuri porniră aproape simultan; nu nimeri nici unul. Thibaut râse ironic:

— Nu râde! îl prevenii. Nu-l cunoşti pe osag! În caz că mori, ai vreo dorinţă? Ai vreo misiune, pe care am putea să ţi-o îndeplinim?

— Dacă o să fiu împuşcat, doresc să vă ia dracu şi pe voi.

— Gândeşte-te la *squaw*-ă.

— Gândiţi-vă voi la ea; mie nu-mi pasă de ea.

— *Well,* Acum o întrebare: „generalul” e Dan Etters?

— Întrebaţi-l pe el, nu pe mine!

Duse din nou arma la umăr. Winnetou dădu semnalul şi răsunară împuşcăturile. Thibaut se clătină, duse mâna la piept şi se prăbuşi. Winnetou se duse la el şi-i cercetă rana.

— Nimerit ca de la doi paşi: drept în inimă; e mort, spuse Winnetou.

Osagul se apropie cu paşi mărunţi, îl privi pe mort, fără să spună vreun cuvânt, apoi se duse la focul de tabără, unde se aşeză. Din nou trebuia să săpăm un mormânt, treabă de care se apucară pe loc Hammerdull şi Holbers. *Squaw*-a nu bănuia că era văduvă; pierderea pe oare o suferise era, în orice caz, mai degrabă un câştig pentru ea.

Pot trece peste noaptea dare a urmat pentru că nu s-a petrecut nimic demn de povestit. Dimineaţa pornirăm la drum la fel de devreme ca şi în ajun. Apanatşca şi maică-sa călăreau împreună şi discutau mult, însă, dacă mi-e permisă expresia, era mai mult un monolog. Apanatşca se simţea deprimat. Nu-i era indiferent faptul că Tibo-taca, pe care-l considerase tată, murise de o asemenea moarte. Deprimarea aceasta îi făcea toată cinstea!

După toate probabilităţile, era începutul sfârşitului, şi cu cât mergeam mai departe, cu atât mai mare devenea pericolul. Era de presupus că „generalul” ne-a pus cât mai multe capcane în cale, şi trebuia să ne ferim. Multe locuri erau propice pentru ascunzători, de unde se putea trage asupra noastră; totuşi nu se petrecu nimic. Fie că nu se gândea că am putea sosi astăzi, fie că îşi rezervase lovitura împotriva noastră sus, la Foam Cascade sau la Devils Head.

Ca să fiu scurt, mă mărginesc să spun că, spre seară, am ajuns în apropiere de Foam Cascade. Închipuiţi-vă vestita cădere de apă a pârâului Staubbach din valea Lauterbrunnen din Elveţia, doar că stânca de aici este, ceva mai scurtă, iar pârâul care se prăbuşeşte, prefăcându-se în picături fine ca praful, de trei ori mai abundent în apă; aceasta este imaginea Foam Cascadei din Parcul Saint Louis. Sus de tot, stânci cu

coamă de pădure pe spinare, iar în fundul prăpastiei, de asemenea, stânci acoperite cu păduri. Era haos de pietre prăbuşite, peste care se întindea un acoperiş de crengi de nepătruns, îndată ce ne aflarăm sub el, în jurul nostru se lăsă semiobscuritatea înserării.

— Pe unde trece drumul de aici spre Devils Head? o întrebai pe Colma Puşi. Acolo trebuie să-i căutăm pe utahi.

— Prin pădure, aici spre stânga, apoi sus pe stâncile abrupte, răspunse ea. Sunteţi îngrijoraţi din cauza utahilor?

— Nu, totuşi trebuie să ştim unde sunt!

— Şi azi le mai aparţin lor, aşa că o să vorbesc cu ei. Dacă sunt eu cu voi, nu trebuie să vă temeţi de ei.

— V-am mai spus, nu ne temem de ei, totuşi n-aş vrea să mă bazez numai pe mijlocirea dumneavoastră.

— De ce nu?

— Au şi ei motive de răzbunare, şi pe deasupra i-au promis „generalului” ajutorul lor împotriva noastră. Acestea reprezintă două forţe ostile nouă, în timp ce dumneavoastră, pentru noi, puteţi folosi numai una, şi anume influenţa dumneavoastră. În cel mai bun caz, o să aibă loc tratative lungi, în timpul cărora „generalul” ar putea să ne scape. Nu, nu, mai bine ne bizuim pe noi înşine!

— Atunci veniţi cu mine! Cunosc pădurea şi fiecare stâncă şi am să vă călăuzesc.

Călărea în faţă, iar noi o urmarăm în şir indian, timp de vreo jumătate de oră, până ce întunericul ne obligă să descălecam şi să ducem caii de dârlogi. Afară probabil că abia se lăsase amurgul, aici, în adâncul pădurii însă, era deja noapte adâncă. Merserăm aşa mai departe, şi tot mai departe, fără sfârşit, după cât mi se părea. Deodată, auzirăm în faţa noastră un nechezat de cal şi ne oprirăm.

Al cui era calul? Trebuia să aflăm. Camarazii noştri trebuiră să rămână pe loc, în timp ce eu şi Winnetou, ca de obicei, merserăm mai departe. După scurt timp în faţa

noastră se mai lumină; pădurea se sfârşi şi la numai câţiva paşi se ridica un zid de stâncă, cu o potecă îngustă ce urca foarte abrupt. Acesta trebuia să fie drumul spre Devils Head. În spaţiul deschis dintre stâncă şi pădure stăteau culcaţi prea binecunoscuţii noştri capote-utahi, păzind cărarea. Ştiau că, dacă vrem să ajungem la Devils Head, trebuia să trecem pe aici şi de aceea se postaseră pe cărare ca să ne prindă. Ce oameni miopi! Puteau doar să-şi închipuie că întâi o să cercetăm terenul şi că nu o să le cădem drept în braţe.

„Generalul” nu era cu ei, în schimb, văzurăm pe cineva care nu ţinea de tribul lor, şi anume pe Old Surehand al nostru! Deci se întâmplase totuşi ceea ce i-am prezis noi amândoi: că va fi prins. De ce ne-a părăsit, în loc să mai aştepte o singură noapte? Pentru moment, eram tare supărat pe el.

— Acum, iată-l legat de copac şi din nou prizonier! spusei. Fratele meu să nu mă aştepte.

— Unde vrea să se ducă Old Shatterhand? întrebă Winnetou.

— Să ne chemăm tovarăşii.

— Pentru a-l elibera?

— Da. Şi dacă nu vrea şi căpetenia apaşilor să mă ajute, atunci mă arunc singur în mijlocul indienilor. Povestea aceasta trebuie să se termine odată. M-am săturat să mă târăsc mereu la pândă!

— Uff! Winnetou o să vină şi el cu plăcere!

— O să ducem caii într-o ascunzătoare şi pe urmă venim încoace. Tu rămâi deocamdată aici.

Zorii înapoi, neavând timp de pierdut. Ceea ce intenţionam, trebuia făcut cât mai era lumină.

Terenul oferea suficiente ascunzători, aşa că am găsit repede una pentru cai. Îl lăsarăm pe Trescow să-i păzească şi ne duserăm la Winnetou, care, între timp, îşi elaborase planul tactic. Ceilalţi fură postaţi în semicerc în jurul indienilor. După

ce le-am dat fiecăruia dispoziţiile cuvenite, puturăm să trecem la executarea acestei lovituri, cu adevărat îndrăzneţe. Nu mai aveam răbdare. Supărarea mă îndemnă să acţionez repede, iar bunul Winnetou era destul de înţelegător să nu mă aţâţe şi mai mult prin eventuale contraziceri.

Căpetenia şedea foarte aproape de prizonier. Indienii stăteau liniştiţi, fără să scoată un cuvânt. Atunci, deodată, apărurăm amândoi în mijlocul lor. Într-o clipită, Winnetou tăie legăturile lui Old Surehand, iar eu îl apucai pe şeful de trib cu o mână de gât, iar cu cealaltă îi trăsei o lovitură de pumn în tâmplă, încât se prăbuşi pe loc. Indienii săriră în picioare, îşi apucară armele, scoţând strigăte de luptă. Eu însă îndreptai ţeava carabinei spre capul căpeteniei şi strigai şi mai tare ca ei:

— Să se facă imediat linişte, altfel îl împuşc în cap pe Tusahga Saritş.

Tăcură.

— Să nu se mişte nimeni, continuai. Dacă unul singur îşi îndreaptă arma asupra noastră, aduce moartea căpeteniei. Dar dacă staţi liniştiţi, nici el şi nici voi nu o să păţiţi nimic. Sunteţi încercuiţi de noi şi am putea să vă împuşcăm pe toţi. Şi totuşi nu o să facem aşa ceva; Colma Puşi o să vă explice de ce!

Colma Puşi ieşi de sub copaci. Văzând-o, utahii deveniră mai calmi. Le vorbi aşa cum cereau împrejurările şi, spre bucuria noastră, obţinu ca indienii să ne predea armele. Avea într-adevăr o influenţă mai mare decât mi-aş fi putut închipui. Tusahga Saritş fu legat.

În primul rând, ne interesarăm, desigur, de general. Plecase călare la Devils Head, urmând să se întoarcă a doua zi înainte de masă. Totuşi, l-am trimis imediat pe osag să stea de pază pe poteca de pe stâncă, ca să nu cumva să fim surprinşi de Douglas Etters. Acesta trebuia să se întoarcă prin trecătoare, deoarece, aşa cum ne spusese Colma Puşi, altă

cale nu exista.

E lesne de înţeles ce mutră făcu apoi căpetenia, văzându-l pe Old Surehand liber, în timp ce el era legat. Am avut grijă ca şi el să fie câştigat de partea noastră. Colma Puşi şedea lângă el şi-l lămurea. Îi povesti tot răul care îl făcuse „generalul”, după ce mai înainte fusesem nevoit s-o asigur că acesta e una şi aceeaşi persoană cu Dan Etters. I-a mai spus că actualul aliat al căpeteniei e cel care i-a împuşcat fratele şi a legat-o de mormântul lui. Cu aceasta, îl câştigasem mai mult de jumătate de partea noastră. Iar când, în numele meu, îl anunţă că noi venisem să răzbunăm moartea îngrozitoare a lui Old Wabble şi a bandiţilor, săvârşită de ei, dar că vom renunţa la orice răzbunare, dacă ni se alătură nouă, părăsindu-l pe „general”, atunci declară, tare, în auzul tuturor:

— Dacă ne promiteţi acest lucru, n-o să-l mai ocrotim. Noi însă i-am făgăduit să-i fim fraţi şi am „fumat calumetul cu el; de aceea ne e interzis să-i fim duşmani. Deci nu putem face decât următoarele: ne îndepărtăm imediat de aici şi ne întoarcem prin pădure în parc, iar dimineaţa călărim mai departe. Voi rămâneţi stăpâni pe această potecă, pe unde trebuie să vină, şi puteţi să faceţi cu el ce vreţi. Tusahga Saritş a vorbit. *Howgh!*

Nici eu, nici Winnetou nu puteam avea încredere deplină în ei, însă Colma Puşi îi luă apărarea, aşa că, fără să stăm mult pe gânduri, acceptarăm propunerea lui. Nu trecu nici o jumătate de oră şi utahii plecară din pădurea întunecoasă, conducându-si caii cu torţe în mâini. Noi trimiserăm cu ei pe Colma Puşi, care, la întoarcere, ne anunţă că utahii au plecat într-adevăr şi că nu au gânduri ascunse împotriva noastră. Stinserăm focul şi ne culcarăm, asigurând însă pentru toată noaptea paza la trecătoare. După cât se părea, Old Surehand, fără să fie întrebat de noi, nu voia să ne spună cum de-a căzut din nou prizonier în mâinile utahilor, dar nici noi nu

voiam să-l necăjim cu întrebările, aşa că întrebarea fu trecută sub tăcere.

Am aşteptat aproape până la amiază, fără ca „generalul” să apară; atunci ne veni în gând că utahii ne-au minţit. Era posibil ca el nici să nu se fi dus la Devils Head. N-aveam încotro, trebuia să mergem noi într-acolo.

Călare, drumul era extrem de periculos şi Harbour avusese dreptate când ni-l descrisese ca atare. Înaintam printre stâncile care se ridicau ca nişte ziduri de ambele părţi, sau lângă prăpăstii adânci, având pe Colma Puşi drept călăuză. Caii erau supuşi unor eforturi deosebite. Călărirăm aşa mai mult de două ore, când Colma Puşi ne anunţă că mai aveam cel mult o jumătate de oră. Abia spuse aceste cuvinte, când în faţa noastră apăru un călăreţ, care venea spre noi: era „generalul”. Prima sa exclamaţie se datora călăuzei noastre, pe care o privi plin de groază. Apoi mă văzu şi pe mine, care călăream după ea.

— Ei, mii de trăsnete, Old Shatterhand! strigă el.

Îşi întoarse calul, având tocmai atât loc cât să întoarcă, şi dispăru.

— După el! Repede! Iute! Cât poate calul de iute să fugă! îi strigai lui Colma Puşi. Dacă ne scapă acum nu-l mai vedem niciodată!

Colma Puşi îşi îndemnă calul, şi începu o vânătoare să-ţi rupi gâtul nu altceva, încât şi acum mi se face părul măciucă, numai când mă gândesc la ea. Ne aflam în urma lui, el însă gonea nebuneşte. Ba apărea, ba dispărea, după cum era cărarea, ba dreaptă, ba cotită. După mine venea Winnetou. L-am hăituit aşa vreun sfert de oră, când poteca îngustă se preschimbă într-o trecătoare largă. „Generalul” o luă spre dreapta. Colma Puşi îl urmă. Întorcându-şi calul, îmi strigă:

— Câţiva s-o ia la stânga, să-i iasă în faţă!

Eu o luai într-acolo, strigându-i lui Winnetou:

— Tu ia-o tot la dreapta! Suntem de ajuns doi!

După spusele lui Colma Puşi, cele două cărări trebuiau mai târziu să se întâlnească, şi astfel îl prindeam pe fugar între noi. Goneam cât de repede ne permitea drumul, care continua din nou printre stânci tot mai înalte; pentru orice eventualitate, luai carabina în mână.

Ajunsei acum într-un loc unde, în stânga, se deschidea o prăpastie imensă, iar în dreapta o stâncă despicată în două cu crăpătura îndreptată în sus. În clipa aceea auzii un tropot de cal, venind spre mine. Apăru după cotitură: era „generalul”. Văzu prăpastia de-o parte, pe mine cu puşca în faţă şi scoase un blestem înfricoşător. Aproape din galopul calului, se aruncă de pe şa drept în despicătura stâncii ce ducea spre culme. Aş fi putut să-l împuşc, dar îl voiam viu. Întâi sosi Winnetou, apoi Colma Puşi, şi, ca şi mine, îşi frânară caii.

— A urcat pe aici! spusei. Haideţi după el, haideţi!

— Asta e Devils Head, Capul Diavolului, răspunse Colma Puşi. Nu există altă cale, decât aceasta. E al nostru!

Începu un căţărat care i-ar fi făcut cinste oricărui vânător de capre negre. „Generalul” avea numai un mic avans faţă de noi. Fiind jenat de armă, şi-o aruncă. Eu aveam la mine numai carabina „Henry”; „doborâtorul de urşi” îl lăsasem jos. Şi astfel ne căţărarăm tot mai sus. Despicătura se îngusta şi se termina într-o cornişă, îngustă de o palmă, care ducea într-o parte şi pe unde continua să se caţere „generalul”. Poteca devenea tot mai primejdioasă. Într-un loc, cornişa se întrerupea: trebuia făcut un salt cam cât un stat de om. De spaimă, fugarul se încumetă să sară şi chiar ajunse de partea cealaltă, acolo, însă, piatra, insuficient fixată în stâncă, se desprinse şi se prăbuşi în adâncuri împreună cu „generalul”, lovindu-se din loc în loc. Făcui cale întoarsă:

— Înapoi! Haideţi înapoi, s-a prăbuşit, le strigai celor care veneau după mine.

Cu aceeaşi grabă ne întoarserăm pe unde ne

căţăraserăm. Ajunşi jos, sărirăm pe cai şi gonirăm îndărăt.

După scurtă vreme, îi văzurăm pe camarazii noştri. Stăteau lângă o grămadă de stânci prăbuşite din înălţimi. Piatra rostogolita făcuse să se desprindă şi alţi bolovani mai mari; sub cea mai mare, cântărind vrea patru tone, zăcea „generalul”. Pantea superioară a corpului, de la coaste în sus, era liberă, partea de jos aflată sub piatră era făcuta zob. Pentru moment, „generalul” nu simţea nimic; îşi pierduse cunoştinţa.

— O, cerule! exclamai. Exact ca Old Wabble! Partea de jos a corpului zdrobită! Ce răzbunare!

— Ia uitaţi-vă aici! spuse Colma Puşi, arătând spre peretele stâncii. Ce vedeţi aici? Ce se poate citi aici, dăltuit de mâna mea?

Vedeam nişte figuri cu o cruce la mijloc, sub care se putea citi*: „În acest loc a fost ucis Padre Diterico, de către J.B., drept răzbunare pentru fratele său E.B.”.* Dedesubt era săpat un soare cu literele E.B. Mă trecu pe şira spinării un fior de gheaţă. O întrebai pe Colma Puşi:

— Acesta e mormântul de pe stâncă?

— Da. Iscălitura e numele meu, E.B., numele creştinesc fiind Emily. Omul acesta se află exact pe mormântul fratelui meu, pe acelaşi loc unde mă legase atunci, şi unde mi-am pierdut verigheta în timp ce mă luptam cu el.

— O verighetă? Asta e?

Scosei verigheta de pe deget şi i-o întinsei. Se uită la ea, citi inscripţia interioară şi exclamă triumfătoare:

— E.B. 5.VIII.1842! A mea este, a mea este, am din nou verigheta mea, verigheta mea! De unde o aveţi, mister Shatterhand?

— I s-a desprins lui Etters de pe deget, în timp ce căpăta cincizeci de ciomege, pe Helmers Home, la marginea Llano Estacado.

— Ce întâmplare... ce întâmplare!

— Nu-i nici o întâmplare, interveni Old Surehand. De când Wallace, tatăl meu adoptiv, mi-a povestit ce s-a întâmplat cu familia mea, am pornit s-o caut pe mama, pe fratele meu şi pe sora mamei.

— Şi acum de ce aţi venit aici?

— Lui Wallace i s-a predat o scrisoare către mine, prin care eram chemat la Devils Head, pentru ziua de douăzeci şi şase septembrie, dar fără să spun cuiva ceva.

— Scrisoarea provenea cu siguranţă de la acest „general”. Va recunoscut în Llano şi s-a interesat de dumneavoastră. Voia să vă distrugă. Va atras aici, probabil, ca să vă omoare.

— „Generalul” acesta? Dar ce legătură are el ca treburile astea?

— „Generalul” acesta e Dan Etters, pe care l-aţi căutat.

— Dan Etters? Dumnezeule, e adevărat?

— Da. Pot să vă dovedesc chiar. Aveţi şi dumneavoastră ochi buni de *westman*. Uitaţi-vă la gura lui! E larg deschisă, şi aici...

Apucai proteza cu cei doi dinţi falşi de sus şi o scosei din gura celui ce zăcea zdrobit sub stâncă.

— Sunt dinţi falşi, continuai. Vedeţi acum locul celor doi dinţi lipsă?

Ce se mai mirară cu toţii! Eu însă continuai imediat, fără ai lăsa să la cuvântul:

— Am spus că răsplata pentru dumneavoastră există deja. Dumneavoastră sunteţi Leo Bender şi aici stă mama dumneavoastră.

Scena care a urmat e imposibil de descris. Mă asaltau cu întrebări, mă împresurau... încât a trebuit să fug şi să stau departe, până auzii un urlet prelung şi groaznic, care mă aduse înapoi. Dan Etters îşi revenise şi urla de te înfiora până la rărunchi. Nu se putea vorbi cu el nimic, nu auzea. Striga şi urlă, se văieta şi gemea. Era imposibil de suportat. Trebuia să ne îndepărtăm. Nu puteam să-l ajutăm, pentru că era

imposibil să ridicăm stânca de pe el, ca să-l eliberăm. Trebuia să moară pe locul pe care zăcea, şi care era totodată locul unde săvârşise crima. Mai târziu, când nu l-am mai auzit, ne-am întors. Îşi strânsese dinţii şi ne privea cu nişte ochi de fiară, ba nu, de vită.

— Dan Etters, mă auzi? îl întrebai.

— Old Shatterhand!... Să fii blestemat! răspunse el.

— Ai vreo dorinţă?

— Să fii în veci blestemat, câine!

— Moartea te ţine strâns în ghearele ei, aş vrea să mă rog cu dumneata.

— Să ne rugăm? Hahahaha! Mai bine...

Era groaznic, neomenesc ceea ce spunea! Continuai totuşi să-l întreb; şi ceilalţi îl întrebară, se rugară de el, îl preveniră. Drept răspuns, n-avea în gură decât blesteme şi înjurături. Plecarăm, să nu mai auzim ceea ce era mai rău. Atunci începu din nou să zbiere. Ce dureri trebuie să fi fost acelea care îi smulgeau astfel de urlete! Şi totuşi, ele nu reuşiră să-l îndemne la căinţă.

Ne aşezarăm popasul la o distanţă de la care strigătele lui le percepeam ca pe un vuiet uşor al vântului. Ramaserăm acolo tot restul zilei, toată seara şi până dimineaţa, timp în care nu au încetat povestirile; e lesne de închipuit despre ce vorbeam. Mai erau numeroase întrebări şi enigme; însă cel ce-ar fi putut să le dezlege şi să răspundă, era destul de diabolic ca să ne refuze orice lămurire, şi anume Dan Etters, De mai multe ori în timpul serii şi al nopţii, ne-am dus la el, însă primirăm drept răspuns numai înjurături şi blesteme şi un râs batjocoritor. Na vrut să accepte de la noi nici măcar o gură de apă, pentru uşurarea suferinţei lui; când am încercat să-i dau, m-a scuipat în obraz. Pe urmă urlă, zbieră şi blestemă vreme îndelungată; spre dimineaţă, l-am găsit mort; murise nu ca un om, ci ca un... ca un... Îmi lipseşte cuvântul de comparaţie: nici un câine turbat, nici fiinţa cea mai de jos

nu poate sfârşi ca el. L-am lăsat acolo unde era, ridicând o movilită de pietre deasupra.

Şi acum sfârşitul, dragă cititorule? Ştiu că ai vrea să fii informat cât mai amănunţit în legătură cu fiecare personaj; dar nu vreau să o iau înainte şi să mă lipsesc de plăcerea ca, într-unul din viitoarele mele volume, să pot povesti şi mai multe despre fiecare din ei. Vreau să te liniştesc numai în legătură cu Tocbela. Nebunia ei se prefăcu într-o melancolie liniştită, care n-o împiedică să participe intim şi sincer la tot ce se întâmpla în jurul el. „Sufletul ei revenise iarăşi la ea”.

Dar Dick Hammerdull şi Pitt Holbers? Aceştia sunt amândoi flăcăi simpatici... dar dacă sunt sau nu sunt, asta-i totuna, cu condiţia să mai existe...

26

karl may

OPERE

TAINA LUI OLD SUREHAND

Personaj fascinant, Old Surehand s-a impus în memoria cititorilor prin noblețea caracterului său, prin curaj și istețime. Pornind pe urmele misteriosului Dan Etters, el se va reîntâlni cu **Winnetou** și **Old Shatterhand**, porniți, la rândul lor, în căutarea „generalului". Revedere extrem de plăcută, atâta timp cât, alături de ei, se vor afla atât Dick Hammerdull cât și Pitt Holbers, antrenați în aventurile declanșate în jurul unui misterios conflict de familie. Care să fie secretul lui Old Surehand, pe care, odată cu eventuala lui dispariție, Old Shatterhand l-ar fi putut afla la Jeferson-City ? Ce-i adună pe toți în jurul mormântului din stâncă ?

Lei 7800 + 160 T.L. = 7960